فهرست

ما شاعران کوچک شرقی/گفت‌وگو با دکتر تورج رهنما ۴
سهروردی و فرهنگ ایران باستان/دکتر فتح‌الله مجتبایی ۱۶
سهم فلسفهٔ‌معاصر در نقد ادبی /دکتر ضیاء موحد ۲۰
اعترافات آگوستین ۲۸
نگرشی بر اوصاف عقل و عشق در غزلیات مولانا/دکتر سیده مریم ابوالقاسمی ۴۴
فریتس مایر و بهاء ولد/دکتر مهرآفاق بایبوردی ۵۴
گوییا باور نمی‌دارند روز داوری...!/حسین مسرت ۶۰
معرفت و معنویت/ احمد موسوی ۶۶
نقد خیال/دکتر بهادر باقری ۷۳
هندسهٔ‌معرفتی کلام جدید/ محمد غفوری‌نژاد ۷۶
از هفت سر اژدها/دکتر حمید عبداللهیان ۸۰
بدیع در تألیف و ویرایش / اسماعیل امینی ۸۴
کنون کزد از آن تخمه دارد نژاد/سیدتقی آل یاسین ۸۸
گامی اساسی در گردآوری قصه‌های ایرانی/ محمدجعفری قنواتی ۹۲
آیا مارکس فیلسوف هم بود؟ /معصومه علی‌اکبری ۹۸
دوکتاب ارجمند دربارهٔ حافظ /مسعود تاکی ۱۰۱
حکایتی ساخته شده از برهوت و شیشه/ امیر قنبری ۱۰۴
تو خود حدیث مفصل... /دکتر سید علی میرعمادی ۱۰۶
خبر دیروز/شهزاد توتونچی ۱۱۴
نقد داستان خبر دیروز/ محمدرضا گودرزی ۱۱۶
یادداشتی بر چند نکته در شعر حافظ /دکتر بهروز ثروتیان ۱۱۸
گزارش‌بررسی میراث اندیشه امام محمد غزالی ۱۲۰
گزارش‌کتاب سال در ادبیات و فلسفه ۱۲۴
گزارش‌پژوهش فرهنگی‌سال ۱۲۶
گزارش‌همایش بین‌المللی فرهنگیِ ادبی دانته/ فریده مهدوی‌دامغانی ۱۲۹
خبرها ۱۳۲
فهرست کتابهای‌منتشر شده ادبیات آبان ماه سال ۱۳۸۰ ۱۳۵
فهرست کتابهای‌منتشر شده زبان آبان ماه سال ۱۳۸۰ ۱۶۴
فهرست کتابهای‌منتشر شده‌فلسفه و روانشناسی آبان ماه سال ۱۳۸۰ ۱۷۷
فهرست کتابهای‌منتشر شده ادبیات آذر ماه سال ۱۳۸۰ ۱۸۶
فهرست کتابهای‌منتشر شده زبان آذر ماه سال ۱۳۸۰ ۲۱۵
فهرست کتابهای‌منتشر شده‌فلسفه و روانشناسی آذر ماه سال ۱۳۸۰ ۲۲۸

گفت‌وگو

ما شاعران کوچک شرقی

گفت‌وگو با دکتر تورج رهنما

آغاز آشنایی آلمانیها با ادبیات فارسی به قرن هفدهم می‌رسد و از آن دوران تاکنون آثار فراوانی از شاعران کلاسیک ما به زبان آلمانی برگردانده شده است. فردوسی، خیام، انوری، نظامی، عطار، مولوی، سعدی، حافظ و جامی از آن شمارند. مترجمانی چون هامرپورگشتال، فریدریش روکرت در معرفی ادبیات فارسی به آلمانی‌زبانها کوشا بوده‌اند. در چند دهه اخیر نیز مترجمان و محققانی بوده‌اند که در معرفی ادبیات معاصر ایران در کشورهای آلمانی‌زبان تلاش کرده‌اند که دکتر تورج رهنما از زمره این مترجمان و محققان است. دکتر رهنما با ترجمه آثاری از ادبیات ایران به زبان آلمانی و نیز با ترجمه آثاری از شاعران و نویسندگان آلمانی‌زبان به فارسی نقش موثری در معرفی ادبیات دو کشور داشته است.
آنچه می‌خوانید حاصل گفت‌وگویی است که با حضور رضا نجفی با دکتر رهنما انجام داده‌ایم.

***

□ ضمن سپاس از آقای دکتر تورج رهنما، خواهش می‌کنم ابتدا دربارهٔ زندگی و تحصیلات خود توضیح دهید تا بعد دربارهٔ آثار علمی شما بحث کنیم.

■ من در چهاردهم فروردین ۱۳۱۶ در اهواز متولد شده‌ام. با آن که زادروز من در چهاردهم فروردین است، اما تردید ندارم که نحسیِ روز «سیزده» دامنگیرم شده است!

من دوران دبستان و دبیرستان را ـ به استثنای دو سال ـ در تهران گذراندم. باید اعتراف کنم که دوران نوجوانی من کمتر صرف درس، بلکه بیشتر وقف امور دیگر می‌شد. این امور عبارت بودند از: موسیقی، خط و شعر. استاد موسیقی من شادروان اسماعیل مهرتاش بود و استاد خط من مرحوم علی آقاحسینی. اما در شعر بیش از همه به نادرپور علاقه داشتم و او را سرمشق خود قرار می‌دادم. بد نیست اگر اشاره کنم اولین چیزی که به نام «شعر» گفتم، قطعه‌ای بود دربارهٔ گل «تاج خروس»، گلی که در دفترچه‌ای خشک کرده بودم و می‌بایست آن را به آموزگار درس «علم الاشیاء» تحویل دهم. می‌پرسید چرا تاج خروس؟ چرا این گل نسبتاً نکره؟! چرا بنفشه و اطلسی و امثال آنها نه؟ برای پرسشتان پاسخی ندارم، اما بارها شنیده‌ام که مادرم گفته است: من «معکوس» به دنیا آمده‌ام!

سرودن شعر بعدها هم ادامه یافت و حتی جدی شد: نخستین شعری که از من در یک روز آدینه از رادیو به گوش روستاییان زحمتکش و پاکدل نطنز، ابرقو و سنقرعلیا رسید، مطلعش این بود: «نگردد مهربان، نامهربان یاری که من دارم/نجوید غیرآزارم، دلازاری که من دارم.» اما اولین شعری که از من به چاپ رسید، قطعهٔ بی‌نمک دیگری بود در مجلهٔ سپید و سیاه که صفحهٔ ادبی آن را فریدونِ مشیری اداره می‌کرد. البته این شعر هم مانند بسیاری از شعرهای آن زمان نمودار احساسات تند و بی‌در و پیکر گوینده‌اش بود و عمقی نداشت. فراموش نکنید که من در آن زمان هفده سال داشتم و هنوز سخن شاعر بزرگ آلمانی، ریلکه (Rilke) را نخوانده بودم که می‌گوید: «شعر، محصول احساسات نیست، شعر، ثمرهٔ تجربه‌های شگرفِ درونی است.»

□ آقای دکتر، ظاهراً تحصیلات دانشگاهی شما در ایران نبوده

است. آیا اطلاعات من در این مورد درست است؟

■ من در تیرماه ۱۳۳۶ به آلمان رفتم و با آن‌که به رشتهٔ پزشکی علاقه‌ای نداشتم، به دلیل اصرار پدرم و نوع دیپلمی که داشتم (دیپلم تجربی)، ناگزیر شدم در دانشگاه مونیخ در رشتهٔ پزشکی نام‌نویسی کنم. اما پیش از آن در حدود دو ماه به فرا گرفتن زبان آلمانی در «انستیتو گوته» پرداختم. محل اقامت من و بقیهٔ دانشجویان خارجی، قصر کهنه‌ای بود در ۶۰ کیلومتری مونیخ. من در آنجا همراه با ۴۰ جوان دیگر «پانسیون» بودیم و ضمناً سرگرم آموختن زبان آلمانی. با آن‌که اطلاعات من از این زبان بسیار کم بود، اما می‌کوشیدم کتاب جیبی کوچکی را که تصادفاً یافته بودم و حاوی شعرهای دوران جوانی ربلکه بود، بخوانم و به کمک واژه‌نامهٔ «تربیت» معنی آنها را درک کنم. اما چه کار توانفرسای بیهوده‌ای!

پس از پایان دورهٔ زبان‌آموزی به مونیخ بازگشتم و با یک دانشجوی یونانی ـ که در دانشگاه فنی تحصیل می‌کرد ـ هم اتاق شدم. روزها به دانشگاه می‌رفتم و چون از درس چیزی نمی‌فهمیدم، سوار تراموا می‌شدم و به اعتبار کارت دانشجویی‌ام ساعتهای متوالی در آن می‌نشستم و بارها «پاندول‌وار» از مبدأ به مقصد و از مقصد به مبدأ می‌رفتم. البته شمار این رفت و آمدهای بی‌پایان در روزهایی که باران می‌بارید، بیشتر می‌شد. اما در روزهای آفتابی سرگرمی دیگری داشتم: به پارک بزرگی که در وسط شهر بود می‌رفتم و در آنجا قدم می‌زدم. اما از درس خبری نبود. هنگامی که در سالن تشریح حاضر می‌شدم، حالم به هم می‌خورد و به دنیا و مافیها دشنام می‌دادم. از اجساد لندهورِ آلمانیها خوشم نمی‌آمد و از بوی نامطبوعی که در فضا پخش بود، متنفر بودم.

من نزدیک چهار سال در رشتهٔ پزشکی تحصیل کردم، و این، مصادف با دورانی بود که جیبم هم متأسفانه خالی بود. به علاوه پدرم در همان سال اول اقامتم درگذشته بود و مادرم تنها می‌توانست هر چند ماه یک بار مبلغ ناچیزی برایم بفرستد. بنابراین ناگزیر بودم کار کنم. ضمناً باید راه زندگی‌ام را تغییر می‌دادم، باید رشتهٔ تحصیلی‌ام را عوض می‌کردم. سرانجام پس از چهار سال موفق شدم نظر بخش فرهنگی سفارت ایران را برای اجرای تصمیمم جلب کنم.

□ یعنی توانستید رشتهٔ تحصیلی خود را تغییر دهید؟

■ بله، سرانجام توانستم با موافقتِ سفارت و مقامات دانشگاه مونیخ استثنائاً رشتهٔ تحصیلی‌ام را تغییر دهم. رشته‌ای که اینک به تحصیل آن پرداخته بودم، رشتهٔ ادبیات آلمانی، روان‌شناسی و تعلیم و تربیت بود. اما اگر اکنون علاقه و پشتکار بود، پول، این حلال مشکلات نبود. برای مادرم هم دیگر امکان کمک وجود نداشت. از سختیها سخن نمی‌گویم: جایی که عشق هست، سختی نیست. من ضمن گذراندن دورهٔ دو سالهٔ معلمی زبان و ادبیات آلمانی در «انستیتو گوته» مونیخ، در سال ۱۳۴۶ به دریافت درجهٔ فوق‌لیسانس از دانشگاه مونیخ توفیق یافتم و پس از آن به ایران بازگشتم. اما مشکل، هنوز تمام نشده بود. کوشش من برای استخدام در دانشگاه تهران بی‌حاصل بود. بهانه می‌آوردند که در دانشگاه تنها کسانی استخدام می‌شوند که دارای مدرک دکترا باشند. من نه تنها از این موهبت محروم بودم، بلکه کسی را هم نداشتم که از من حمایت کند. بنابراین

برای تأمین زندگی‌ام به انستیتو گوتهٔ تهران مراجعه کردم و در آنجا به تدریس زبان آلمانی پرداختم. رئیس مؤسسه مردی فرهیخته بود که شیفتگی مرا به کار دیده بود و قصد داشت به من کمک کند. هنوز یک سال نگذشته بود که این امکان به‌وجود آمد. با وساطت او، دولت اتریش بورسی در اختیارم گذاشت تا ادامهٔ تحصیل دهم. من پس از پایان تحصیل در دانشگاه زالتسبورگ (Salzburg) رسالهٔ دکتری خود را تحت عنوان «بازتاب نظریه‌های روانکاوی در ادبیات معاصر آلمان» نوشتم و پس از دفاع از آن در همان دانشگاه به عنوان مدرسِ مهمان به کار پرداختم.

وقت من در زالتسبورگ ـ که شهر زیبای کوچکی است ـ گذشته از مطالعه و تدریس، بیشتر صرف رفتن به کنسرت و تئاتر می‌شد. باید توضیح دهم که این شهر ـ که زادگاه موتسارت است ـ از نظر هنری و

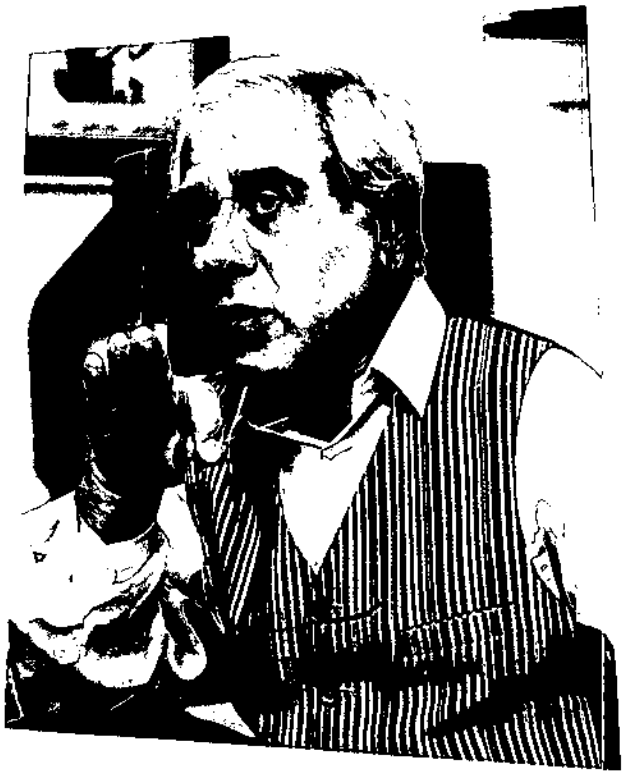

نورج رضا

به‌ویژه موسیقی در تمام اروپا شهرت دارد. جشنوارهٔ تابستانی آن، که معمولاً بیش از یک ماه طول می‌کشد، هنر دوستان را از تمام جهان به آنجا جلب می‌کند. من در این شهر بارها کارایان (Karajan) و برنستاین (Bernstein) را هنگام رهبری ارکستر دیده‌ام و بارها شاهد هنرنمایی بازیگران تئاترهای بزرگ در روی صحنه بوده‌ام. اعتراف می‌کنم که نظیر این دوران را هرگز نه پیش از آن دیده‌ام و نه پس از آن تجربه کرده‌ام. البته در این سعادت زودگذر، گذشته از دوستان آلمانی و اتریشی، یک جوان صمیمی و بامحبت ایرانی هم سهم داشت. او روانکاو مستعدی بود که متأسفانه در همین اواخر، در همان شهر درگذشت.

□ پس از اتمام تحصیلات کی به ایران بازگشتید؟

■ در تابستان ۱۳۵۱. اگر حقیقتش را بخواهید، چندان تمایلی به بازگشت نداشتم. چون از زندگی و کارم بسیار راضی بودم و محیط هنری شهری که در آن زندگی می‌کردم، بسیار جذاب بود. اما اتفاق کوچکی مسیر زندگی مرا دگرگون کرد: روزی رئیس و استادم که مرا برای صرف قهوه به خانهٔ خود دعوت کرده بود، ضمن صحبت، از من پرسید: «از زندگی در اتریش راضی هستید؟» گفتم: «بله». پرسید: «از نظر اجازهٔ اقامت مشکلی ندارید؟» گفتم: «خیر». پرسید: «از کارتان در دانشگاه رضایت دارید؟» گفتم: «بله». پرسید: «فکر می‌کنید که تا کی می‌خواهید در اینجا بمانید؟» مکثی کردم و گفتم: «تا آخر عمر». کمی تأمل کرد و بعد پرسید: «یعنی می‌خواهید در یک کشور خارجی بمیرید؟» آشکارا دیدم که فنجان قهوه در دستم می‌لرزد و توانایی نگاه داشتن آن را ندارم. سه ماه بعد من در ایران بودم.

□ کی به استخدام دانشگاه تهران درآمدید؟

■ دو ماه پس از ورودم، یعنی در مهرماه ۱۳۵۱.

□ از آن زمان تاکنون به تدریس زبان و ادبیات آلمانی اشتغال دارید؟

■ همین طور است.

□ آقای دکتر، اگر موافق باشید به مقولهٔ دیگری بپردازیم: آیا مدارکی در دست هست که نشان دهد روابط ایران و آلمان از چه زمانی شروع شده است؟

■ اولین سند موجود، نامه‌ای است که شاه اسماعیل اول در ۴۸۰ سال پیش، بعد از شکست عثمانیها در جنگ چالدران، به والی مقتدر آلمانی «کارل پنجم» نوشته است. می‌دانیم که عثمانیها در این دوران بسیار نیرومند بودند. از یک سو هر چند گاه یک بار به ایران حمله می‌کردند و از سوی دیگر پاره‌ای از کشورهای اروپایی را اشغال کرده و تا نزدیکیهای وین پیش رفته بودند. شاه اسماعیل در نامه‌اش به حکمران آلمانی پیشنهاد می‌کند که در بهار سال بعد از دو طرف به دشمنِ مشترک حمله کنند و با این اقدام، جلو ترکتازیهای او را بگیرند. اما این نامه چهار سال بعد به دست شاهزادهٔ آلمانی می‌رسد، یعنی زمانی که یک سال از مرگ شاه اسماعیل گذشته بود.

در سال ۱۶۳۵ میلادی حکمران ایالت دیگری در شمال آلمان تعداد محدودی از هموطنان خود را برای بستن قراردادی تجاری به اصفهان فرستاد که بین آنان آدام اولئاریوس (Adam Olearius) نیز بود. او اولین آلمانی است که گذشته از نگارش یک سفرنامه دربارهٔ ایران، گلستان سعدی را به زبان آلمانی برگردانده و در سال ۱۶۵۴ منتشر کرده است. شاید جالب باشد بدانیم اولین اشعاری که به آلمانی دربارهٔ ایران گفته شده، در همین قرن هفدهم است و گویندهٔ آن شاعر جوانی است به نام پاول فلمینگ (Paul Flemming). فلمینگ از دوستان اولئاریوس بود و با هیأتی که از آن یاد شد، از راه روسیه به ایران آمد، به دربار صفوی راه یافت و پس از مدتی به آلمان بازگشت. یکی از دلنشین‌ترین اشعاری که او سروده است، «رودبار» نام دارد که در آن از طبیعت زیبای شهر و مناظر پیرامون آن داد سخن می‌دهد.

هیأتی را که پیش از این یاد کردم، یک ایرانی به نام حق‌وردی و پسر جوانش به هنگام بازگشت به آلمان همراهی می‌کردند. این دو تن به احتمال زیاد نخستین مهاجرانی هستند که به آلمان رفته‌اند و به زادگاه خود بازنگشته‌اند. پس از آن ما در حدود ۱۸۰ سال با آلمانیها نه روابط تجاری داشته‌ایم و نه فرهنگی. ابتدا در زمان فتحعلی شاه قاجار است که اولین گروه جوانان ایرانی برای تحصیل به کشورهای اروپایی، از جمله به آلمان، گسیل می‌شوند. تا جایی که من اطلاع دارم، تا آغاز جنگ جهانی اول، یعنی تا ۱۹۱۴، در حدود ۲۰۰ دانشجوی ایرانی در فرانسه و سویس، ۴۰ دانشجو در انگلستان و ۱۰ دانشجو در

آلمان تحصیل می‌کرده‌اند. اما شمار دانشجویان ایرانی که پس از پایان جنگ جهانی دوم، به‌ویژه پس از ۱۹۴۹، به آلمان رفته‌اند، بسیار است و تأثیر آنان در زندگی اجتماعی و فرهنگی ما ابداً اندک نیست.

□ آقای دکتر، لطفاً بفرمایید که آشنایی آلمانیها با ادبیات کلاسیک ایران از چه وقت شروع شد و آنها کدام یک از شاعران یا نویسندگان ما را بهتر می‌شناسند؟ و از چه طریقی؟

■ طبیعی است که آشنایی آلمانیها با ادبیات ما از طریق آثاری است که از فارسی به آلمانی ترجمه شده است. آغاز این آشنایی به قرن هفدهم می‌رسد، یعنی زمانی که پای اروپاییان به شرق باز شد. از آن دوران تاکنون آثار بسیاری از شاعران کلاسیک ما به آلمانی برگردانده شده است. فردوسی، خیام، انوری، نظامی، عطار، مولوی، سعدی، حافظ و جامی از آن شمارند. اما اقبال به شرق از نیمهٔ دوم قرن هجدهم به این سو فزونی می‌یابد و شمار ترجمه‌ها زیاد می‌شوند. من اگر بخواهم دربارهٔ همهٔ این ترجمه‌ها صحبت کنم سبب ملال خواهد شد. بنابراین با اجازهٔ شما تنها به دو ترجمهٔ مهم اشاره می‌کنم: یکی ترجمهٔ اشعار حافظ توسط هامر - پورگشتال (Hammer - Purgstall) و دیگری ترجمه‌های اشعار کلاسیک ما به وسیلهٔ فریدریش روکرت (Friedrich Rückert).

هامر - پورگشتال اتریشی بود و با چند زبان شرقی آشنایی کامل داشت. همین ترجمه‌های اوست که دستمایهٔ گوته در سرودن **دیوان غربی - شرقی** شده است وگرنه گوته فارسی نمی‌دانست. بنابراین اگر ما هنگام خواندن **دیوان غربی - شرقی** با شاعر بزرگی روبه‌رو می‌شویم که حافظ را می‌ستاید، نباید سهم مترجم توانایی را فراموش کنیم که غزلهای شاعر شوریدهٔ ما را به آلمانی برگردانده و منتشر کرده بود.

گوته **دیوان غربی - شرقی** را به سال ۱۸۱۹ در پیرانه سر سرود و انتشار داد. این اثر ۱۲ بخش دارد، اما محتوای همهٔ آنها شرح عشق است و شوریدگی، بیان شیفتگی و سرسپردگی است. حتی در یکی از بخشهای کتاب - که «عشق‌نامه» نام دارد - گوته خود را در قالب «حاتم» می‌بیند و معشوق را در هیئت «زلیخا». اما شاید شورانگیزترین بخش این اثر برای ما ایرانیان بخش «حافظ نامه» باشد، یعنی آن قسمتی که گوته به ستایش از حافظ می‌پردازد. برای نمونه به بیتی اشاره می‌کنم که در آن حافظ را مورد خطاب قرار می‌دهد و می‌گوید: «هر رهی را بُوَد آغازی و پایانی، لیک/تو چه راهی که بی‌آغازی و بی‌پایانی؟» **دیوان غربی - شرقی** گفت وگوی صمیمانهٔ دو فرهنگ، دو تمدن، دو جهان‌بینی است. حسنش این است که در آن گوته هیچ جهان‌بینی را از دیگری برتر نمی‌داند. و این همان نکته‌ای است که حافظ نیز به آن اعتقاد داشته است:

جنگ هفتاد و دو ملت همه را عذر بنه
چون ندیدند حقیقت، ره افسانه زدند

□ شما ضمن صحبت دربارهٔ ترجمهٔ اشعار شاعران کلاسیک ایران به آلمانی از مترجم دیگری هم به نام روکرت یاد کردید. ممکن است دربارهٔ او هم توضیح دهید؟

■ اگر اجازه دهید، می‌خواهم دربارهٔ این شاعر و مترجم آلمانی کمی بیشتر صحبت کنم، چون او به گردن ما حقی عظیم دارد. چرا؟ با اطمینان می‌توان گفت که هیچ مترجم آلمانی و شاید هیچ مترجم اروپایی، اینهمه آثار ما را در حوزهٔ ادبیات غنایی به زبان مادری‌اش برنگردانده است. اما توجه به حاصل کار او نه تنها از نظر کمیت مهم است، بلکه از جهت کیفیت هم بی‌نظیر است.

روکرت در سال ۱۷۸۸ در شهر «شواین فورت» (Sehweinfurt) متولد شد. تحصیلات خود را در رشتهٔ زبانهای لاتین و یونانی کهن گذراند و سپس به وین رفت. او در دانشگاه این شهر زبانهای فارسی، عربی و ترکی را آموخت و با ادبیات کشورهای شرقی آشنا شد. روکرت پس از بازگشت از وین در شهر کوچکی در جنوب آلمان اقامت گزید و تا زمانی که زندگی را در سال ۱۸۶۶ بدرود گفت، عمر خود را بی‌وقفه صرف ترجمهٔ آثار شاعران فارسی زبان، عرب و هندی نمود. روکرت در طول زندگی خود بیش از ۳۰ زبان شرقی را فرا گرفته بود و از آنها ترجمه می‌کرد. گذشته از آن، این زبان‌شناس نابغه، شاعر بود. به همین دلیل هم ترجمه‌های او از اشعار شرقی به شعر است. موزون و مقفاست. و البته انجام این کار - همان‌گونه که اهل فن می‌دانند - بسیار دشوار و توانفرساست. در اینجا باید اشاره کنم که واژهٔ «غزل» تا پیش از روکرت در زبان آلمانی وجود نداشت. او نه تنها این کلمه را وارد ادبیات آلمانی کرد، بلکه شکل و محتوای آن را به ادبیان هموطنش شناساند. به همین دلیل هم ترجمه‌های او از غزلهای مولوی، سعدی و حافظ بی‌نظیر است.

□ روکرت کی این غزلها را ترجمه و منتشر کرده است؟

■ در سال ۱۸۲۰ روکرت مجموعه‌ای از ۴۴ غزل مولوی را ترجمه و منتشر کرد. دو سال بعد مجموعهٔ زیبای دیگری را به نام **گلهای شرقی** انتشار داد که شامل ترجمهٔ بخشی از غزلهای حافظ بود و به خوبی لطافت گفتار این شاعر شیرین سخن شرقی را نشان می‌داد. چند سال بعد روکرت بار دیگر ۸۰ غزل و ۳۰ رباعی از حافظ را به آلمانی برگرداند و منتشر کرد. این ترجمه بدون تردید بهترین ترجمه‌ای است که تاکنون از اشعار خواجهٔ شیراز به زبان آلمانی انجام گرفته است.

□ ممکن است یکی دو نمونه از این اشعار را ذکر کنید؟

■ مثلاً غزلی که مطلعش این است:

«صلاح کار کجا و من خراب کجا؟
ببین تفاوت ره از کجاست تا به کجا»

یا رباعی مشهوری که چنین است:

«امشب زغمت میان خون خواهم خفت
از بستر عافیت برون خواهم خفت
باور نکنی خیال خود را بفرست
تا درنگرد که بی‌تو چون خواهم خفت»

□ آیا روکرت آثار دیگری را هم از شاعران ایرانی ترجمه کرده است؟

■ کتاب بعدی روکرت برگردانی بود از «رستم و سهراب». مترجم، داستانهای فردوسی را بسیار دوست می‌داشت و به همین سبب هم پس از انتشار داستان یاد شده در سال ۱۸۳۸، به فکر افتاد که همهٔ شاهنامه را به شعر آلمانی برگرداند. و چنین کرد. زمانی که روکرت به ترجمهٔ شاهنامه می‌پرداخت، با آثار سعدی آشنا شد و گزیده‌ای از غزلهای او را به آلمانی برگرداند، اما نه ترجمهٔ شاهنامه در زمان حیات او منتشر شد و نه برگردان اشعار سعدی.

بین سالهای ۱۸۴۶ و ۱۸۵۲ روکرت پاره‌ای از اشعار نظامی و جامی را ترجمه و در مجله‌های شرق‌شناسی آلمانی منتشر کرد. اما این مترجم توانا و شاعر نازک طبع از ترجمهٔ ترانه‌های محلی ایرانی نیز غافل نبود. برگردان دو بیتیهای گیلانی و مازندرانی او به خوبی

نشان می‌دهند که این مرد نابغه تا چه حد به زبان فارسی و ظرائف آن آگاه بوده است.

□ آقای دکتر، اشاراتی که کردید، مربوط به نیمهٔ اول قرن نوزدهم است. در نیمهٔ دوم این قرن از چه ترجمه‌هایی می‌توان نام برد؟

■ حقیقت این است که از نیمهٔ دوم قرن نوزدهم تا نیمهٔ دوم قرن بیستم نمی‌توان از ترجمه‌های معتبری نام برد که با ترجمه‌های روکرت همتراز یا دست‌کم قابل سنجش باشند، به ویژه آن‌که آثاری هم که در این صد سال دربارهٔ فرهنگ و ادبیات ایران به آلمانی موجود است، کمتر ترجمه و بیشتر به صورت تألیف و تحقیق است. ما در این صد سال غالباً با نوشته‌هایی در زمینهٔ باستان‌شناسی و تاریخ روبه‌رو می‌شویم، نه با آثار ادبی صرف. اکنون ترجمهٔ شعر فارسی جذابیت خود را از دست می‌دهد و برگردان متون منثور جای آن را می‌گیرد. ما حتی نمایشنامه‌هایی داریم که به آلمانی ترجمه شده است.

□ نمایشنامه؟

■ بله، به عنوان نمونه نمایشنامه‌ای از آخوندزاده که با عنوان **مسیو ژوردان، گیاه‌شناس پاریسی در قره‌باغ** که در سال ۱۸۸۹ در وین منتشر شد. من در مقاله‌ای که ۱۹۸۱ در یک ماهنامهٔ ادبی آلمانی نوشته‌ام، نه تنها به این نمایشنامه، بلکه به تاریخ و تحول تئاتر در ایران تا سال ۱۳۵۷ مفصلاً پرداخته‌ام. البته به آنچه گفته‌ام باید نکته‌ای را اضافه کنم: پس از جنگ جهانی دوم شمار آثاری که از فارسی به آلمانی برگردانده شده است، کم نیست. به عنوان مثال می‌توان از رودلف گلپکه (Rudolf Gelpke)، ایران‌شناس سوئیسی نام برد که چند داستان از نویسندگان امروز ایران را ترجمه و در سال ۱۹۶۱ منتشر کرده است.

□ کیفیت ترجمهٔ این داستانها به نظر شما چگونه است؟

■ نسبتاً خوب است، اما چندان دقیق نیست. گذشته از آن مترجم گاه‌گاه آثاری را برگزیده است که نویسندگان آنها داستان‌نویس حرفه‌ای نبوده‌اند.

□ مثلاً چه کسانی؟

■ مثلاً سعید نفیسی، دکتر حمیدی، انجوی شیرازی، شکورزاده و چند تن دیگر. اما تعداد این آثار در مقام سنجش با آثاری که از زبانهای عربی و ترکی برگردانده شده‌اند، بسیار اندک است. شاید تصور شود که دلیل این امر تعدد کشورهای عربی و طبیعتاً کثرت آثار آنهاست. این تصور، درست است، اما دربارهٔ شمار فراوان کتابهایی که مثلاً از زبان ترکی به آلمانی ترجمه می‌شوند، چه می‌توان گفت؟ اگر ادعا شود که کیفیت آثاری که به عربی یا ترکی نوشته می‌شوند بالاتر است، چنین نیست. من ـ به دلیل مطالعاتی که کرده‌ام ـ با این نظر موافق نیستم. شاید علت اصلی آن، روابط ناشران عرب و ترک با مؤسسات انتشاراتی آلمانی است. باید اعتراف کرد که ما در زمینهٔ روابط فرهنگی متأسفانه گوشه گرفته‌ایم. باید با دیگران پیوند داشت، باید کوشا و دوراندیش بود.

□ اگر موافق باشید، کمی هم به ادبیات معاصر ایران و بازتاب آن در کشورهای آلمانی زبان بپردازیم. نظرتان چیست؟

■ اما از کجا می‌خواهید شروع کنیم؟

□ شاید از شعر. آیا از شعر امروز ایران استقبال می‌شود؟ آیا آثاری در این زمینه به آلمانی برگردانده شده است؟

■ استقبالی که از شعر معاصر ما می‌شود، چندان نظرگیر نیست. البته مجموعه‌های متعددی هم در این زمینه انتشار نیافته است. من در این مورد به دو مجموعهٔ مهم‌تر اشاره می‌کنم: یکی مجموعه‌ای است به نام **ترانه‌هایی از فردا** که گزیده‌ای از شعر امروز ماست و آن را سیروس آتابای در سال ۱۹۶۸ ترجمه و منتشر کرده است. حُسن عمدهٔ آتابای تسلط شگرف اوست به آلمانی (فراموش نکنیم که او شاعر بود و به این زبان شعر می‌گفت.) اما عیب آتابای آشنا نبودن با ظرائف زبان فارسی است؛ و طبیعی است که این مسئله در کیفیت ترجمهٔ او اثر گذاشته است. دومین مجموعه، کتابی است به نام **در فکر آن کلاغم** که عنوان آن از شعری از شاملو گرفته شده است. این مجموعه را کورت شارف (Kurt Seharf) با همکاری من ترجمه و در سال ۱۹۸۱ منتشر کرده است.

پس از این کتاب، در سالهای اخیر چندین مجموعهٔ شعر به آلمانی انتشار یافته است. از جمله شعرهای شاملو، سپهری و فروغ فرخزاد. تا جایی که من می‌دانم از شعرهای فروغ فرخزاد استقبال گرم‌تری شده و او در کشورهای آلمانی زبان دوستداران بیشتری یافته است. ترجمهٔ مجموعه‌ای از او به نام **آن روزها** در ۱۹۹۴ در فرانکفورت انتشار یافت.

□ در زمینهٔ نثر، چه رمان و چه داستان کوتاه، کدام آثار از فارسی ترجمه شده است؟

■ نخستین رمانی که از ادبیات امروز ایران به آلمانی برگردانده شد، **بوف کور** بود که با استقبال زیادی از سوی خوانندگان آلمانی روبه‌رو شد. این اثر اولین بار در ۱۹۵۹ در سوئیس و آخرین بار در ۱۹۹۷ در آلمان به چاپ رسید. از رمانهای دیگری که به آلمانی برگردانده شده‌اند، می‌توان گذشته از **چشمهایش** (علوی) از **جای خالی سلوچ** و **کلیدر** نام برد که اولی در ۱۹۹۱ و دومی در ۱۹۹۷ در سوئیس انتشار یافت. مترجم این دو اثر، که مورد استقبال هم قرار گرفت، خانم دکتر زیگرید لطفی (همسر شادروان دکتر محمد حسن لطفی) هستند. رمان دیگری که باید از آن نام برد، **طوبا و معنای شب**

توریج رهنما، علی‌اصغر محمدخانی و رضا نجفی

از شهرنوش پارسی‌پور است که شاید به دلیل ترجمهٔ نه چندان خوب آن، خوانندگان زیادی نیافت. خانم دکتر آنه‌لیزه قهرمان نیز دو رمان از عباس معروفی را به نامهای **سمفونی مردگان** و **پیکر فرهاد** به آلمانی برگردانده‌اند که در فرانکفورت انتشار یافته است. ضمناً شنیده‌ام که رمانی از احمد محمود و کتاب دیگری از منیرو روانی‌پور به آلمانی چاپ شده است. آخرین رمانی که از یک نویسندهٔ ایرانی معاصر در آلمان منتشر شده، **شازده احتجاب** است از هوشنگ گلشیری. مترجم این کتاب هم خانم دکتر قهرمان است. لازم است اشاره کنم که کیفیت ترجمه‌های ایشان و خانم دکتر لطفی (که هر دو از همکاران گرامی من هستند) بسیار خوب است.

□ آیا شما رمانی هم به آلمانی ترجمه کرده‌اید؟

■ هنوز نه!

□ آیا دلیل خاصی داشته است؟

■ به اعتقاد من بین همهٔ انواع ادبی اعم از شعر، رمان و نمایشنامه بیشتر داستان کوتاه ماست که از نظر کیفیت در سطحی بالاتر قرار دارد. چرا؟ ببینید، ما به‌جز شعر انواع ادبی دیگر را ـ البته به شکل کنونی آن ـ از غرب گرفته‌ایم. ما تا ۱۵۰ سال پیش با این انواع ادبی آشنا نبودیم. اما آنگاه که آنها را شناختیم و خواستیم رمان بنویسیم، دچار مشکل شدیم. رُمان به حسابگری نیاز دارد، و ما حسابگر نبودیم. رُمان به جهان‌بینی نیاز دارد، و ما بیش از حد مجاز انعطاف‌پذیر بودیم. رمان در موارد بسیار به شخصیتهایی نیاز دارد که مستقلاً بیندیشند و مستقلاً عمل کنند، و ما این چنین نبودیم. در نمایشنامه هم مسئله همین‌گونه است. در آنجا هم صراحت لهجه و قاطعیت لازم است، اما ما از این ویژگیها چندان برخوردار نبودیم. بنابراین نه می‌توانستیم رُمان بنویسیم و نه نمایشنامه. البته امروز قضیه تغییر کرده است. به همین دلیل هم دست کم در عرصهٔ رُمان‌نویسی ـ به ویژه در دو دههٔ اخیر ـ گامهای نسبتاً بلندی برداشته‌ایم.

اما در مورد شعر مسئله کمی فرق می‌کند. ما بیش از ۱۰۰۰ سال سنت شعری داشتیم. بنابراین هنگامی که با زندگی جدید، با اندیشه‌های جدید، با هنر و ادبیات جدید روبه‌رو شدیم، نتوانستیم آن را به سادگی کنار بگذاریم. اما بعد کارخانه آمد، ماشین آمد، نئون آمد و نیما آمد. نیما دل شیر داشت. نیما ما را از دنیایی که در آن شمع و شتر و شراب و شاهد حکم می‌راندند، بیرون کشید و به ما آموخت که جهان تغییر کرده است. باید به گونهٔ دیگری نگریست و به گونه دیگری سخن گفت. اما از زمانی که نیما عقایدش را بیان کرد هنوز ۱۰۰ سال هم نگذشته است. یک قرن اخیر کجا و ده قرن پیشین کجا؟ بنابراین طبیعی است که ما در عرصهٔ شعر هنوز «رسوب» نکرده‌ایم، در فضا معلقیم و دست و دلمان می‌لرزد. اما در مورد داستان کوتاه، چنین نبود: ما گستاخانه به آب زدیم، خطر کردیم و موفق شدیم. به‌ویژه آن که داستان کوتاه ـ برخلاف تصور عمومی ـ ماهیتاً به شعر نزدیک‌تر است تا به رمان. من به این دلایل به داستان کوتاه روی آوردم و به ترجمه و انتشار آنها پرداختم ـ و واقعیت این است که مخاطبان نسبتاً زیادی هم یافتم.

□ آیا ممکن است دربارهٔ مجموعه‌های خودتان هم کمی مفصل‌تر توضیح دهید؟

■ در سال ۱۳۵۸، کمی پیش از آن‌که دانشگاهها موقتاً تعطیل شوند، من از دانشگاه تهران درخواست کردم موافقت کنند که از مأموریت مطالعاتی استفاده کنم ـ و چنین شد. من به آلمان رفتم. ابتدا یک نیمسال تحصیلی در دانشگاه مونیخ به عنوان استاد مهمان به تدریس پرداختم، بعد برای انجام یک کار تحقیقی ـ آموزشی به انستیتو گوتهٔ مونیخ دعوت شدم. در آنجا به اتفاق یک خانم آلمانی و یک آقای سوئیسی کتاب **آلمانی برای ایرانیان** را نوشتیم که بعدها در انستیتو گوتهٔ تهران تدریس می‌شد. اما این اشتغالات مرا، که سخت تنها بودم، راضی نمی‌کرد. بنابراین به فکر افتادم که برای مبارزه با

افسردگی، خود را با کار مضاعف سرگرم کنم. ابتدا در نظر داشتم داستانهای کوتاه آلمانی را به فارسی برگردانم، اما طبیعت «معکوس‌نگر» من در اینجا هم دسته گل به آب داد. بنابراین به ترجمهٔ داستانهای کوتاه فارسی به آلمانی پرداختم. حاصل این کار کتابی بود به نام **در نَفَس اژدها** که در سال ۱۹۸۱ در فرانکفورت منتشر شد. دلیل انتخاب این عنوان، توجه من به شعر کوتاهی از دکتر شفیعی کدکنی بود به نام «پرسش»: «این نه اگر معجزه‌ست، پاسختان چیست/ در نفس اژدها چگونه شکفته‌ست/اینهمه یاس سپید و نسترن سرخ؟»

□ این مجموعه دارای چند داستان کوتاه است؟

■ ۳۰ داستان از ۲۵ نویسندهٔ معاصر.

□ از چه نویسندگانی؟

■ از جمال‌زاده، هدایت، علوی، چوبک، پرویزی، گلستان، آل‌احمد، محمود، میرصادقی، ابراهیمی، صادقی، گلشیری، دولت‌آبادی، فقیری و دیگران.

□ کتاب بعدی شما چه نام داشت و کی منتشر شد؟

■ در تابستان ۱۹۸۱ و پاییز همان سال دو فصلنامه در هانوور انتشار دادم. اولی دربارهٔ ادبیات داستانی و تغزلی و دومی در زمینهٔ ادبیات نمایشی در ایران. این دو جلد که شامل ۴۰۰ صفحه است، گذشته از ترجمهٔ آثاری از شاعران، نویسندگان و نمایشنامه‌نویسان معاصر ایران، طی مقالاتی دربارهٔ شیوهٔ کار آنان نیز مفصلاً بحث شده است.

□ شنیده‌ام که شما کتابی هم دربارهٔ صادق چوبک نوشته‌اید.

■ درست است. این کتاب دربارهٔ زندگی و آثار چوبک است و ضمناً شامل ۱۰ داستان کوتاه از او. این کتاب **انتری که لوطی‌اش مرده بود** نام دارد و در ۱۹۸۳ در برلین به چاپ رسیده است. ضمناً در همان مؤسسه‌ای که این مجموعه چاپ شد، مجموعهٔ دیگری هم به نام **گیله مرد** منتشر شد که عنوان آن از داستانی از بزرگ علوی گرفته شده بود. وجه مشخصهٔ این مجموعه، که دارای ۱۴ داستان از نویسندگان امروز ایران است، این است که همهٔ این آثار انتقادآمیزند و وضع اجتماعی ایران را بین سالهای ۱۳۰۰ و ۱۳۵۷ باز می‌تابند. من در مقدمهٔ مفصلی که بر این مجموعه نوشته‌ام، به نکته‌ای اشاره کرده‌ام که می‌خواهم آن را در اینجا هم تکرار کنم: بین ادبیات در کشورهای غربی و ادبیات در کشورهای به اصطلاح «جهان سوم» تفاوت عمده‌ای وجود دارد. به عبارت روشن‌تر: موضوعاتی که آنان در آثار خود مطرح می‌کنند، با مسائلی که ما از آنها صحبت می‌کنیم، فرق می‌کند. دشواری مردم در بیشتر کشورهای غربی، به‌ویژه در نیم قرن گذشته، مشکل تهیهٔ نان، کار و مسکن نبوده است. بنابراین موضوعاتی هم که در آثار ادبی آنان مطرح می‌شود، از مقوله‌های یاد شده نیست، بلکه در حوزهٔ روابط انسانی است. ما درشرق، گرفتار «غم نان» هستیم. بنابراین شاید مهم‌ترین مسئله‌ای هم که به آن، به ویژه در ادبیات داستانی، می‌پردازیم، مسئله نان است.

موضوع دیگری که در ادبیات داستانی ما بسیار مطرح می‌شود، بی‌عدالتیهای اجتماعی، حق کشیها و زورگوییهاست. این مقولات کمتر در ادبیات کشورهای غربی مطرح می‌شوند، چون معمولاً نیازی هم به طرح آنها نیست. بنابراین اگر کسی بخواهد دلایل عمدهٔ تحولات اجتماعی ایران را در ۱۳۵۷ بداند، باید در وهلهٔ اول به ادبیات داستانی ما، به این آیینهٔ چهره‌نمای مسایل اجتماعی ایران، نگاه کند و نه به تاریخ ما. به عبارت دیگر: در بسیاری از کشورهای شرقی، ادبیات، جانشین تاریخ شده است.

□ آقای دکتر، شما دربارهٔ ادبیات زنان هم کتابی منتشر کرده‌اید. ممکن است کمی در مورد این کتاب هم صحبت کنید؟

■ من در بهار ۱۹۸۶ کتابی با عنوان **سیمای زن در ادبیات داستانی امروز ایران** در مونیخ منتشر کردم. این کتاب ـ با آن‌که بهترین کار من نیست ـ مورد توجه فراوان خوانندگان قرار گرفت، به طوری که تا سال ۱۹۹۰ چهار بار در شمارگانی گسترده به چاپ رسید. شعر سعدی را به خاطر دارید؟ «گاه باشد که کودکی نادان/به خطا بر هدف زند تیری»!

□ شما دو کتاب دیگر هم در زمینهٔ ادبیات داستانی منتشر کرده‌اید. لطفاً دربارهٔ آنها هم توضیح دهید.

■ یکی از این کتابها مجموعه‌ای است از داستانهای جمال‌زاده به نام **در باغ حاجی** که در صدمین سال تولد او، یعنی در ۱۳۷۲ = ۱۹۹۳، به چاپ رسید. این کتاب در فرانکفورت منتشر شد و از آن استقبال خوبی به عمل آمد، به طوری که رادیو زوریخ به بهانهٔ انتشار آن، چهار شب، و هر شب نیم ساعت با مرحوم جمال‌زاده مصاحبه کرد. بخشی از نوار این مصاحبه در اختیار من است. کتاب دیگری که به آن اشاره کردید، مجموعه‌ای است از داستانهای صادق هدایت به نام **آتش پرست**. متأسفانه این مجموعه، که مقدمه‌ای مفصل و تحلیلی هم دارد، با استقبال زیادی روبه‌رو نشد. شاید عیب کار از من باشد، شاید هم فضای تاریک و غم‌انگیز داستانهای هدایت مقبول طبع خوانندهٔ آلمانی نیست که معمولاً به آثار شاد و طنزآمیز بیشتر توجه می‌کند. این مجموعه در ۱۹۹۷ در مونیخ انتشار یافت و آخرین کتاب من در زمینهٔ ادبیات داستانی امروز ایران به زبان آلمانی است.

□ شما در دائرةالمعارف بزرگ کیندلر (Kindler) هم مقالات

متعددی دربارهٔ نویسندگان و شاعران معاصر ایران نوشته‌اید.

■ بله، همین طور است. اما پیش از من بزرگ علوی به این کار دست زده بود. بنابراین حق تقدم با اوست.

□ آقای دکتر، شما دارای ترجمه‌ها و تألیفاتی هم به زبان فارسی هستید. لطفاً در این مورد هم صحبت کنید.

■ من به فارسی در سه زمینه مطلب نوشته‌ام. در حوزهٔ پژوهشهای ادبی، ترجمه و شعر. در زمینهٔ تحقیقات ادبی، دو کتاب نوشته‌ام: یکی **برشت، فریش، دورنمات و دیگری ادبیات امروز آلمان**. اولی در سال ۱۳۵۷ و دومی در سال ۱۳۷۵ منتشر شده است. اما تنها کتابی که به فارسی ترجمه کرده‌ام، مجموعه‌ای است از داستانهای امروز آلمان که برای نخستین بار در ۱۳۷۲ به چاپ رسید. عنوان این کتاب **چهرهٔ غمگین من** است.

□ چرا فقط یک ترجمه به فارسی؟

■ فراموش نکنید که من به قول مادرم «معکوس» به دنیا آمده‌ام!

□ در زمینهٔ شعر چه کتابهایی منتشر کرده‌اید؟

■ در حوزهٔ شعر تاکنون چهار مجموعه از من به چاپ رسیده است: **صدف و قصهٔ تنهایی او** در ۱۳۵۰، **تا سرزمین چلچله‌ها**، **تا ماه** در ۱۳۵۴، **در سکوت گل سرخ** در ۱۳۶۹ و **خان هشتم** در ۱۳۸۰.

□ بنابراین پیش از آن‌که وارد مقولهٔ دیگری شویم، خواهش می‌کنم در صورت امکان یکی از شعرهای مجموعهٔ آخر خود را برای ما بخوانید.

■ با کمال میل. عنوان شعری که می‌خوانم، «خان اول» است:

خان اول

در زیر سقف خانهٔ من دیری‌ست
شبکور پیر و اهل دلی لانه کرده است.
این همدم خموش،
وقتی دو بست می‌زند و لول می‌شود،
فریاد می‌کشد:
«بیدار شو، رفیق!
با من به ذهنِ سرخ شقایق رسوب کن!»
این همنشینِ پیر،
گاهی برای آن‌که نمیرم،
از آسمانِ غزنه و از بامداد بلخ،
از دشتهایِ ترکمن، از باغهای توس
تعریف می‌کند؛
گاهی برای آن‌که نمیرم،
از کودکان کوچه برایم
سیگار می‌خرد،
یا از دکان پیله‌وری پیر
یک مُهر، تا نماز بخوانم.
گاهی برای چند صباحی
از زیر سقف خانهٔ من کوچ می‌کند،
اما همیشه در شب برگشت،
وقتی دو جرعه نوشید،
از شاعران غرطبه، از جوکیان هند،
از کوچه‌هایِ قاهره، از کوسه‌های نیل
تعریف می‌کند.

شبکور پیر و من
ـ ما شاعران کوچک شرقی ـ
شب را میانِ خویش
تقسیم کرده‌ایم.

□ همان طور که اشاره کردید، اخیراً چهارمین مجموعهٔ شعر شما منتشر شده است. بنابراین بی‌مناسبت نیست که نظر شما را در مورد شعر امروز ایران، به‌خصوص در دو دههٔ اخیر، بدانیم.

■ دوران شکوفایی «شعر نو» ـ که در اصل با سرودن «ققنوس» به سال ۱۳۱۶ پدید آمد ـ کم و بیش تا آغاز دههٔ شصت ادامه یافت. در این فاصله شاخه‌های دیگری هم از بدنهٔ این درخت جوان رویید و بارور شد. «شعر سپید» بی‌گمان سرفرازترین شاخهٔ این درخت بود و شاملو مهم‌ترین نمایندهٔ آن. اقبال شاعران جوان در دو دههٔ اخیر روی هم‌رفته به این شیوه از شعر بیشتر بوده است. شاید دلیل آن این است که برخی از آنان می‌پنداشتند که سرودن «شعر سپید» کاری است

آسان. یا به سخن دیگر: روی آوردن به عرصه‌ای است که گوینده ملزم به رعایت هیچ اصلی نیست، حتی پای‌بند به این اصل که پیام هر متنی (خواه شعر و خواه غیر از آن) باید از طریق زبان منتقل شود.

می‌دانم اگر ادعا شود که شعر امروز ما تحت تأثیر شعر غربی است، سخنی نادرست گفته نشده است. اما شگفت این است که پویندگان این راه غالباً با هیچ زبان خارجی آشنا نیستند و آگاهی آنان از شعر دیگران تنها از راه ترجمه است. گذشته از این، آنها گمان می‌کنند که اگر می‌توان از ماشین بنز در جاده‌های ایران استفاده کرد، پس، از شیوهٔ شعر غربی هم می‌توان در اینجا به همان سادگی بهره برد. اما این فکر، هم خام است و هم خطا. اگر دانهٔ نخل در خوزستان به عمل می‌آید، در گیلان بی‌تردید بار نمی‌آورد. ضمناً از یاد نبریم که شعر، شاخه‌ای از ادبیات است و ادبیات، بخشی از فرهنگ. نه فرهنگ

ما غربی است و نه تاریخ ما. نه زبان ما غربی است، و نه خط ما. ما دارای سنتها، رسوم و اعتقادهای دیگری هستیم. چرا منکر هویت خود می‌شویم؟ چرا توجه نمی‌کنیم که اگر موسیقی، نقاشی، سینما و پاره‌ای از هنرهای دیگر می‌توانند جهانی باشند، شعر، هنری است بومی. به همین سبب هم ترجمهٔ آن به زبانی دیگر کاری است بسیار دشوار و گاه ناممکن. البته مفهوم آنچه گفتم این نیست که باید به پیروی از سنت هزارسالهٔ شعر فارسی امروز هم قصیده گفت یا مخمس سرود. نه! ابداً چنین نیست. اما از سوی دیگر با هر متن بی‌هویت و بی‌معنایی هم ـ تحت هر عنوان که باشد ـ مخالفم. شعر می‌تواند وزن نداشته باشد، می‌تواند قافیه نداشته باشد، اما باید شعر باشد.

□ آقای دکتر، از چه زمانی ایرانیان با ادبیات آلمانی آشنا شدند؟ به نظر می‌رسد که جمال‌زاده با ترجمه‌هایی که از آثار شیلر کرده این قدم را برای نخستین بار برداشته است.

■ گمان می‌کنم اولین ترجمهٔ ادبی که مستقیماً از زبان آلمانی به فارسی صورت گرفته، به وسیلهٔ بزرگ علوی بوده است. علوی که به آلمانی تسلط داشت، نخستین بار کتاب **شاهنامه، حماسهٔ ملی ایران** را که نولدکه (Noldke) نوشته بود، به فارسی برگرداند و آن را در ۱۳۰۵ در تهران انتشار داد. پس از آن نمایشنامهٔ **دوشیزه اورلئان**، اثر معروف شیلر را در ۱۳۰۹ به چاپ رساند. در همان سال عبدالحسن میکده نمایشنامهٔ دیگری از شیلر را به نام **ماری استوارت** ترجمه و منتشر کرد. از شیلر تاکنون نمایشنامه‌های **خدعه و عشق**، **ویلهلم تل**، و **راهزنان** به فارسی برگردانده شده است. البته جمال‌زاده هم ـ همان‌گونه که اشاره کردید ـ سالها بعد نمایشنامهٔ **دون کارلوس** را ترجمه کرد. باید یادآور شوم که آثار شاعران و نویسندگان کلاسیک آلمانی در اواخر دورهٔ قاجار و اوایل سلطنت پهلوی هم به فارسی برگردانده شده بود. اما با استفاده از متن فرانسهٔ آنها. یکی از این آثار، **رنجهای ورتر جوان**، اثر گوته است که ترجمهٔ آن در ۱۳۰۳ انتشار یافت. البته از گوته هم تاکنون چندین اثر به فارسی برگردانده شده است، از جمله **اگمونت** (Egmont)، **ایفی ژنی** (Iphigenie) و **فاوست** (Faust)

□ به ترجمهٔ به‌آذین؟

■ پیش از آن به ترجمهٔ اسدالله مبشری، اما هر دو ترجمه از زبان فرانسه.

□ اخیراً هم آقای دکتر صفوی دیوان غربی ـ شرقی را به فارسی برگردانده‌اند. نظر شما دربارهٔ ترجمهٔ این کتاب چیست؟

■ مترجم مردی است دانشور و بسیار کوشا. من آثاری را که ایشان به فارسی برگردانده‌اند، غالباً خوانده‌ام و می‌پسندم، اما روش ایشان در ترجمهٔ این کتاب با سلیقهٔ من منطبق نیست.

□ از شاعران و نویسندگان نیمهٔ دوم قرن نوزدهم چه آثاری به فارسی ترجمه شده است؟

■ تقریباً هیچ!

□ و از قرن بیستم؟

■ ادبیات نوین آلمان ابتدا پس از جنگ جهانی دوم در ایران شهرت یافت. اگر اجازه دهید مطلب را با مقولهٔ شعر شروع کنم:

اگر از ترجمهٔ اشعار ریلکه، برشت و انتسنز برگر (Enzensberger) بگذریم، تقریباً هیچ اثری از شاعران آلمانی زبان به فارسی برگردانده نشده است. اولین نوشته‌ای که از ریلکه منتشر شد، کتاب کم‌حجمی بود به نام **چند نامه به شاعری جوان** که آن را شادروان دکتر خانلری در ۱۳۲۰ منتشر کرد. اما بعدها به جز برخی از اشعار پراکندهٔ شاعر که در ماهنامه‌های ادبی انتشار یافت، شعری از او به فارسی برگردانده نشد؛ البته در این اواخر مجموعهٔ **کتاب ساعات** و **سوگسروده‌های دوئینو** هم به فارسی ترجمه شده است.

□ من کتاب اخیر را خوانده‌ام اما چیزی از آن درک نمی‌کنم.

■ نه عیب از شماست و نه از مترجم. درک این شعرها برای خوانندگان آلمانی هم دشوار است.

اما دربارهٔ شعر برشت: در ۱۳۵۰ گزیده‌ای از اشعار برشت را بهروز مشیری انتشار داد که مورد استقبال هم قرار گرفت. دو سال بعد هم برگردان شمار کمی از اشعار انتسنز برگر منتشر شد. برخلاف شعر، رمان و داستان کوتاه آلمانی از استقبال بیشتری در ایران برخوردار بوده است. اولین اثری که از توماس مان به فارسی انتشار یافت، داستان **تونیو کروگر** (Tonio Kroger) بود به ترجمهٔ آقای

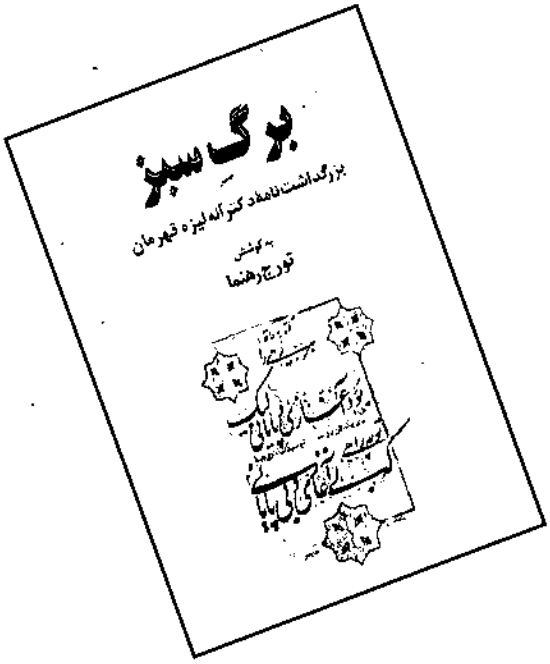

سیدحسینی. پس از آن چند مقالهٔ مهم نویسنده دربارهٔ گوته، تولستوی، واگنر و فروید منتشر شد. در این پانزده سال آخر هم چند داستان از توماس مان و رمان **کوه جادو** به فارسی چاپ شده است. مترجم این اثر معروف دکتر نکو روح است.

برخلاف توماس مان، از کافکا در ایران استقبال بیشتری شده است. نخستین آثاری که از او به فارسی برگردانده شد، داستانهای **جلو قانون**، **مسخ** و **گراکوس شکارچی** است که در ۱۳۲۴ در مجلهٔ **سخن** به چاپ رسیده است. مترجم این داستانها صادق هدایت بود که کافکا را برای نخستین بار به خوانندگان ایرانی معرفی کرد. هدایت در سال ۱۳۲۷ هم مقالهٔ جالبی با عنوان «پیام کافکا» نوشت که نشان‌دهنده شناخت شگرف او از کافکاست. البته بعدها رمانهای کافکا هم به فارسی برگردانده و منتشر شد. یکی از مترجمان دقیق آثار کافکا دکتر فرامرز بهزاد است که دو مجموعهٔ **نامه به پدر** و **پزشک دهکده** را به فارسی برگردانده است.

□ آقای دکتر، دلیل استقبال خوانندگان ایرانی از آثار کافکا چیست؟

■ شاید دلیل آن نمادگرایی کافکاست. شاید هم مشابهاتی است که او با داستایوسکی دارد، یعنی نویسنده‌ای که زمانی دوستداران فراوانی بین خوانندگان ایرانی داشت. ضمناً فراموش نکنیم که آغاز شهرت کافکا با رواج کتابهای فروید مقارن است. یکی از مسائل عمده‌ای که فروید در نوشته‌های خود به آن پرداخته است، پدیدهٔ رؤیاست. این پدیده را شما به شکلهای گوناگون در آثار کافکا می‌یابید. اما فروید بر نویسندگان دیگری هم مستقیماً اثر گذاشته است. یکی از آنان اشتفان تسوایگ (Stefan Zweig) است. تسوایگ نظریه‌های روانکاوی فروید را به گونه‌ای ظریف و ماهرانه وارد ادبیات داستانی کرده و نمونه‌های استادانه‌ای در این زمینه ارائه نموده است. دلیل شهرت تسوایگ هم ـ که ترجمهٔ تقریباً همهٔ آثار او بین سالهای ۱۳۲۵ و ۱۳۳۵ به فارسی منتشر شده ـ همین است.

□ آقای دکتر، آیا انتشار اولین آثار هرمان هسه (Hermann Hesse) هم در همین زمان بوده است؟

■ برخلاف تسوایگ، هسه خیلی دیرتر در ایران به شهرت رسید. اولین کتابی که از او به فارسی انتشار یافت، رمان **سیذارتا** بود که آن را پرویز داریوش در ۱۳۴۰ از انگلیسی ترجمه کرده بود. با آن‌که این رمان به وسیلهٔ مترجمان دیگری هم به فارسی برگردانده شده، اما برگردان داریوش از همه بهتر است. باید یادآور شوم که رمان **گرگ بیابان** هم در همان سال انتشار یافت. مترجم این اثر کیکاووس جهانداری است که آن را با مهارت بسیار مستقیماً از آلمانی به فارسی برگردانده است. جهانداری پیش از آن هم چند داستان معروف هسه را ترجمه و در مجلهٔ **سخن** منتشر کرده بود. چهار سال پس از انتشار رمان **دمیان** در ۱۳۵۰ سروش حبیبی به فاصلهٔ نسبتاً کوتاهی سه اثر دیگر هسه را به فارسی برگرداند: **کنولپ** (Knulp)، **نارسیس و زرین دهن** و **سفر شرق**. حبیبی با ترجمهٔ این سه رُمان توانایی کم‌نظیر خود را به عنوان یک مترجم چیره‌دست نشان داد.

□ از نویسندگان آلمانی که ابتدا پس از پایان جنگ جهانی دوم شروع به نوشتن کردند، چه کسانی قابل ذکرند؟

■ اولین داستانی که از بورشرت (Borchert) به فارسی ترجمه شد، داستان معروف «در آن سه‌شنبه» بود که در سال ۱۳۳۶ در مجلهٔ **سخن** منتشر شد. پس از آن، گذشته از داستانهای زیادی که از این نویسنده به فارسی برگردانده شد (از جمله اخیراً، به وسیلهٔ سیامک گلشیری) نمایشنامهٔ «بیرون، جلو در» را هم به فارسی می‌توان خواند. نخستین داستانی که از هاینریش بُل (Heinrich Boll) به فارسی ترجمه شد، در ۱۳۴۲ بود. این داستان هم در مجلهٔ **سخن** به چاپ رسیده است. پس از آن بسیاری از آثار این نویسنده به فارسی برگردانده شد، از جمله رمانهای **عقاید یک دلقک**، **آبروی بر باد رفتهٔ کاتارینا بلوم** (Katharina Blum) به ترجمهٔ شریف لنکرانی و **سیمای زنی در میان جمع** به ترجمهٔ مرتضی کلانتریان. از گونترگراس ترجمهٔ داستان بلند **موش و گربه** سالها پیش به بازار آمد و اخیراً هم رمان معروف او **طبل حلبی**. افسوس که کیفیت ترجمهٔ این رمان اصلاً خوب نیست.

□ از نویسندگان جوان‌تر چه آثاری به فارسی ترجمه شده است؟

■ دو سه رمان از پترهانتکه (PeterHandke) و میشائل انده (MichaelEnde).

□ آقای دکتر، جای کدام نویسندهٔ معاصر آلمانی را در ایران خالی می‌بینید؟

■ بیش از همه جای الیاس کانه‌تی (Elias Canetti) را. حتماً می‌دانید که او در بلغارستان متولد شده، اصلش اسپانیایی است و در انگلیس و اتریش دوران دبستان، دبیرستان و دانشگاه را گذرانده است. بنابراین به دنیا هم از زاویه‌ای تنگ نگاه نمی‌کند. آثار او مؤید این گفته است. او هم مانند بُل جایزهٔ نوبل را در ادبیات دریافت کرده است، اما بین آنها، تفاوت، نسبتاً زیاد است.

□ آیا از کانه‌تی کتابی هم به فارسی ترجمه شده است؟

■ تا جایی که من اطلاع دارم، خیر. خیلی دلم می‌خواست که مترجم توانایی دست کم رمان اغوای او را به فارسی برمی‌گرداند.

□ به‌جز آثار کانه‌تی جای ترجمهٔ آثار کدام نویسندهٔ آلمانی در ادبیات امروز ما خالی است؟

■ در وهلهٔ اول جای رمانهای زیگفرید لنتس (Sigfried Lenz)، مارتین والزر (Martin Walser) و پتر هانتکه. در هر صورت کار برای مترجمان ما کم نیست.

□ آقای دکتر، شما تا به حال از آثاری که در زمینهٔ شعر، داستان و رمان به فارسی برگردانده شده، صحبت کردید. بد نیست که اشاره‌ای هم به آثار نمایشی آلمانی بکنید.

■ برخلاف شعر، نمایشنامه‌های آلمانی با استقبال نسبتاً زیادی از سوی خوانندگان ما روبه‌رو شده است. به‌ویژه نمایشنامه‌های برشت که تقریباً همهٔ آنها بین سالهای ۱۳۴۰ و ۱۳۵۵ به فارسی برگردانده شده. از بین این ترجمه‌ها من بیش از همه ترجمهٔ **گالیله** را می‌پسندم که به وسیلهٔ دکتر عبدالرحیم احمدی انجام شده و دارای مقدمه‌ای مبسوط و شیواست.

اولین نمایشنامه‌ای که از ماکس فریش (Max Frisch) به فارسی

ترجمه شد، نمایشنامهٔ **آندورا** بود که آن را حمید سمندریان، کارگردان زبده تئاتر، به سال ۱۳۴۵ انتشار داد. از فریش نمایشنامه‌های **بیوگرافی** و **بیدرمان و آتش افروزان** نیز به فارسی برگردانده شده است. در دهه‌های چهل و پنجاه چند اثر از نمایشنامه‌نویس بزرگ سوئیسی فریدریش دورنمات (Friedrich Dürrenmatt) به فارسی ترجمه شده است، از جمله **ازدواج آقای میسی سی پی**، **دیدار بانوی سالخورده** و **فیزیکدانان**. گذشته از آن، چند نمایشنامهٔ رادیویی دورنمات هم در دههٔ شصت ترجمه و اجرا شده است. آخرین نمایشنامه‌نویس بزرگی را که می‌خواهم از او نام ببرم، پترواپس (Peter Weiss) است که دو سه اثر او تاکنون به فارسی برگردانده شده است. به ویژه ترجمهٔ نمایشنامهٔ **استنطاق** که به وسیلهٔ دکتر بهزاد انجام شده، بسیار دقیق است. گذشته از آنچه فهرست‌وار و به طور ناقص نام بردم، در سالهای اخیر آثار ادبی زیادی از آلمانی به فارسی برگردانده و منتشر شده است.

فرج رضا

□ شما به جز کتابهایی که تألیف یا ترجمه کرده‌اید، کتابهایی هم در زمینهٔ ادبیات معاصر ایران تدوین نموده‌اید. ممکن است به آنها هم اشاره کنید؟

■ بین سالهای ۱۳۵۵ و ۱۳۵۷ که در دانشگاه تهران ادبیات معاصر ایران را برای دانشجویان خارجی تدریس می‌کردم، پی بردم که آنها نمی‌توانند به همهٔ منابعی که به آنها اشاره می‌کنم دسترسی پیدا کنند. برای این دانشجویان مطالعهٔ همهٔ رمانها، نمایشنامه‌ها، مجموعه‌های شعر و داستان ممکن نبود، به علاوه به تمام این آثار هم نیاز نداشتند. کافی بود که گزیده‌ای از ادبیات امروز ایران در اختیار آنان قرار گیرد تا مشکلاتشان حل شود. من در همان زمان تصمیم گرفتم که بهترین آثار هر شاعر یا نویسنده‌ای را گردآوری کنم. این کار سالها طول کشید، به‌ویژه آن‌که هر یک از مجموعه‌های یاد شده به مقدمه‌ای مبسوط و روشنگرانه نیاز داشت. اما متأسفانه هیچ یک از چهار مجموعه‌ای که من در سال ۱۳۷۰ به ناشران تحویل دادم، اجازهٔ انتشار نگرفت. ابتدا در اواخر سال ۱۳۷۶ بود که نخستین مجموعه از این سلسله کتابها منتشر شد و سال بعد به همهٔ آنها اجازهٔ انتشار داده شد. این مجموعه‌ها عبارت‌اند از: **یادگار خشکسالی‌های باغ، شعر، رهایی است و زنان داستان‌نویس امروز**. (مجموعهٔ آخر را با همکاری همسرم، دکتر سوزان گویری، تنظیم کرده‌ایم).

□ ضمناً مجموعه‌ای هم در زمینهٔ داستانهای طنزآمیز امروز منتشر کرده‌اید.

■ اگر در ادبیات امروز ایران تعداد قطعه‌های طنزآمیز نسبتاً فراوان است، اما شمار داستانهای طنزآمیز بسیار نیست. آیا دلیل آن این است که ما ادبیات را امری منحصراً جدی می‌دانیم و گمان می‌کنیم اثری که به ظاهر جدی نیست، از کیفیت کمتری برخوردار است؟ سؤال دیگر: چرا شوخ طبعی و بذله‌گویی ما ـ که نشانه‌های آن را در گفت‌وگوهای شخصی بسیار می‌توان یافت ـ تنها به شکل طنز شفاهی آشکار می‌شود و نه به صورت طنز کتبی؟ پاسخ این دو پرسش هر چه باشد، یک نکته مسلم است: ما ایرانیان به دلایل گوناگون مردمی انتقادپذیر نیستیم، از این رو طنز را ـ که شالودهٔ آن بر انتقاد استوار است ـ چندان برنمی‌تابیم. برای مقابله با این عیب بزرگ اجتماعی چه باید کرد؟ من اعتقاد دارم که یکی از راههای آن انتشار آثار طنزآمیز است. اما ضمناً باید توجه کرد که هر نوشتهٔ خنده‌داری طنز نیست. بین طنز، لطیفه، هجو و هزل تفاوت زیاد است. طنز، هنر ظریفی است که اگر به اندازهٔ کافی جدی گرفته نشود، به اثری مضحک و «نخ‌نما» تبدیل می‌شود و اگر بیش از حد جدی گرفته شود، به هجو یا هزل. از سوی دیگر بین طنز و لطیفه نیز فاصله کم نیست: لطیفه، زمینه‌ای عاطفی دارد و طنز، بستری ذهنی. اما ذهن طنزپرداز ذهنی است در بند و طغیانگر. منتها او برای بیان این خشم از خنده استفاده می‌کند. اما این خنده، سطحی نیست، تصادفی نیست، برای تفریح نیست. این خنده بغض‌آلود و از سر درد است. اگر لطیفه نشان‌دهندهٔ تناسب و تعادل است، طنز، بیانگر تناقض و تضاد است. ما نشانه‌های این طنز را در آثار صادق هدایت و بهرام صادقی می‌بینیم و نشانه‌های آن لطیفه را در داستانهای جمال‌زاده و رسول پرویزی. به عبارت دیگر: طنز، مستور و گزنده و تلخ است و لطیفه، صریح و دلنشین و ملایم.

□ آقای دکتر، شما دو سال پیش یادنامه‌ای هم تحت عنوان برگ‌سبز منتشر کردید. لطفاً دربارهٔ آن هم کمی صحبت کنید.

■ این یادنامه را من به مناسبت هفتادمین سال تولد خانم دکتر

آنه‌لیزه قهرمان تهیه کردم. این بانوی دانشمند آلمانی تبار بیش از سی و پنج سال از عمر پربار خود را در دانشگاه بهشتی به تدریس زبان و ادبیات آلمانی مشغول بوده‌اند. گذشته از آن چندین رمان فارسی را با نهایت دقت و چیره‌دستی به آلمانی ترجمه کرده‌اند. یادنامه‌ای که به آن اشاره کردید، شامل دو بخش فارسی و آلمانی است. گمان می‌کنم که این کتاب، نخستین یادنامه‌ای است که یک ایرانی برای یک خارجی تدوین کرده است.

□ حالا سرگرم چه کاری هستید؟

■ تا مدتی پیش سرگرم ترجمهٔ شعر امروز آلمانی به فارسی بودم، اما حالا مشغول نوشتن کتابی در زمینهٔ ادبیات معاصر ایران به زبان آلمانی هستم.

□ شما در سال ۲۰۰۰ جایزهٔ ادبی شهر هانوور آلمان را دریافت کرده‌اید. دلیل اعطای این جایزه چه بود؟

■ در اقتراحی که در زمینهٔ شعر و با موضوعی مشخص در هانوور گذاشته شده بود، شاعرانی از ۸۲ کشور جهان شرکت کرده بودند. برگزارکنندگان مسابقه خواسته بودند که متن شعر حتماً به یکی از سه زبان آلمانی، انگلیسی و یا فرانسوی باشد. شعر من ـ که به آلمانی گفته شده بود و لحنی طنزآمیز داشت ـ برندهٔ این مسابقه شد.

□ اخیراً هم باخبر شدیم که یکی از مهم‌ترین نشانهای علمی آلمان، یعنی نشان «گوته»، به شما اعطا خواهد شد. دلیل اعطای آن چیست؟

■ آنگونه که به من کتباً اطلاع داده شده است، نشان مذکور به دلیل کوششهای ۳۰ سالهٔ من در زمینهٔ گسترش ادبیات آلمانی در ایران و ادبیات فارسی در کشورهای آلمانی زبان بوده است، طبیعی است که تألیفات و ترجمه‌های من در این انتخاب بسیار مؤثر بوده است.

□ آقای دکتر، شما این نشان را کی و کجا دریافت خواهید کرد؟

■ در ۲۲ ماه مارس ۲۰۰۲ در شهر وایمار (Weimar). این همان شهری است که گوته بخش عمده‌ای از عمر خود را در آنجا زیسته، با حافظ در آنجا آشنا شده و سرانجام در همان شهر دیده از جهان فرو بسته است.

□ آقای دکتر، تا جایی که من می‌دانم، در کارنامهٔ علمی شما نزدیک به ۲۵ کتاب و بیش از ۱۰۰ مقاله تحقیقی به فارسی و آلمانی ثبت شده است. مگر شما در روز چقدر کار می‌کنید؟

■ من شش ساعت در هفته در دانشگاه تدریس و روزی یک ساعت همراه همسرم پیاده‌روی می‌کنم. بقیهٔ اوقات من صرف مطالعه و نوشتن می‌شود. البته در ایجاد فضای آرام و صمیمی خانه، همسرم نقش اصلی را ایفا می‌کند. بدون کمکهای او من نه تنها نمی‌توانم کار کنم، بلکه انجام امور عادی زندگی هم برایم دشوار است. فراموش نکنید که من از چهار سالِ پیش تاکنون تقریباً نابینا هستم و تنها با استفاده از یک دستگاه، «مطالعهٔ الکترونیکی» می‌توانم به صورت محدود بخوانم و بنویسم. اما چه می‌توان کرد؟ عمر، کوتاه است و مرگ، نزدیک. باید کار کرد.

در گرگ و میش صبح
در بازار مشک فروشانم
به خاک خواهند سپرد...
باید امشب ردای سرخ بپوشم،
نماز عشق بخوانم
و اطلسی‌ها را دوباره آب دهم...

کارنامهٔ تورج رهنما

تألیفات و ترجمه‌ها

الف ـ کتابها (به فارسی و آلمانی):

ـ **صدف و قصهٔ تنهایی او** (مجموعهٔ شعر به فارسی)، تهران ۱۳۵۰.

ـ **تا سرزمین چلچله‌ها، تا ماه** (مجموعهٔ شعر به فارسی)، تهران ۱۳۵۴.

ـ **برشت، فریش، دورنمات** (به فارسی)، تهران ۱۳۵۷.

ـ **در نفس اژدها، داستانهای نوین فارسی** (به آلمانی)، فرانکفورت ۱۹۸۱.

ـ **ادبیات تغزلی و داستانی در ایران** (به آلمانی)، هانوور ۱۹۸۱.

ـ **ادبیات نمایشی در ایران** (به آلمانی)، هانوور ۱۹۸۱.

ـ **آلمانی برای ایرانیان ۱** (آلمانی و فارسی)، تهران ۱۳۶۲.

ـ **آلمانی برای ایرانیان ۲** (آلمانی و فارسی)، تهران ۱۳۶۲.

ـ **انتری که لوطی‌اش مرده بود** (داستانهای صادق چوبک/ به آلمانی)، برلین ۱۹۸۳.

ـ **چوب به دستهای ورزیل** (نمایشنامه‌ای از غلامحسین ساعدی/ به آلمانی)، بُن ۱۹۸۳.

ـ **گیله مرد**، داستانهای انتقادآمیز فارسی (به آلمانی)، برلین ۱۹۸۴.

ـ **سیمای زن در ادبیات داستانی امروز ایران** (به آلمانی)، مونیخ ۱۹۸۶.

ـ **در سکوت گل سرخ** (مجموعهٔ شعر به فارسی)، تهران ۱۳۶۹.

ـ **در باغ حاجی** (داستانهای محمدعلی جمال‌زاده/ به آلمانی)، فرانکفورت ۱۹۹۳.

ـ **چهرهٔ غمگین من**، نمونه‌هایی از داستانهای کوتاه آلمانی (به فارسی)، تهران ۱۳۷۲.

ـ **ادبیات امروز آلمان** (به فارسی)، تهران ۱۳۷۵.

ـ **در آستانهٔ فصلی سرد**، قصه‌نویسان زن در ایران (به فارسی)، تهران ۱۳۷۶.

ـ **داستانهای طنزآمیز امروز ایران**، تهران ۱۳۷۶.

ـ **یادگار خشکسالی های باغ**، تهران ۱۳۷۶.

ـ **شعر، رهایی است**، نمونه‌هایی از شعر امروز ایران (به فارسی)، تهران ۱۳۷۷.

ـ **آتش پرست** (داستانهای کوتاه صادق هدایت/به آلمانی)، مونیخ ۱۹۹۷.

ـ **برگ سبز** (یادنامهٔ خانم دکتر آنه‌لیزه قهرمان/ به فارسی و آلمانی)، تهران ۱۳۷۸.

ـ **خان هشتم** (مجموعهٔ شعر به فارسی و آلمانی)، تهران ۱۳۸۰.

ـ **دفاع از گرگ‌ها** نمونه‌هایی از شعر امروز آلمان (به فارسی)، تهران ۱۳۸۰.

ب ـ مقالات (به فارسی و آلمانی):

بیش از ۱۰۰ مقالهٔ تحقیقی دربارهٔ ادبیات امروز ایران و آلمان در ماهنامه‌های ادبی ایران و کشورهای آلمانی زبان.

مقاله

سهروردی و فرهنگ ایران باستان

حق سهروردی واقعاً چنانکه شایسته است ادا نشده است، به‌رغم اهمیّت فراوانی که از لحاظ فرهنگ ایرانی و اسلامی ما دارد. در تاریخ فرهنگ ما سهروردی از جهتی قرین و قرینهٔ فردوسی است. همان طور که فردوسی زنده‌کننده زبان فارسی است و اگر فردوسی نبود هیچ معلوم نیست که وضع زبان فارسی امروز چگونه بود و یا اصلاً چنین زبانی وجود می‌داشت یا نه، چنانکه در سرزمین مصر و آفریقای شمالی و شامات و فلسطین اتفاق افتاد. پیش از ورود اسلام و زبان عربی به این مناطق، مردم این سرزمینها زبان خود را داشتند که امروز آثار اندکی از آنها باقی است. این مردم نه عرب بودند و نه عرب زبان و با غلبهٔ زبان عربی و رواج و رسوخ آن مردم این نواحی هم عرب شدند و هم عرب زبان. چنانکه در آسیای صغیر هم پیش از رفتن ترکان سلجوقی به آنجا، مردم آن ناحیه نه ترک بودند نه ترک زبان و قومیّت و زبان و فرهنگ خود را داشتند و با غلبهٔ زبان ترکی آنها هم ترک و ترک زبان شدند. ولی در ایران چنانکه می‌دانیم چنین نشد. باری همان‌طور که فردوسی زبان و قومیّت ایرانی را حفظ کرد، سهروردی هم احیاءکننده فکر و حکمت ایران پیش از اسلام در دورانهای اسلامی بود، به زبان عربی که زبان علم و فرهنگ بود. درست همان‌طور که کسان دیگری فرهنگ و فلسفهٔ یونانی را در این دوران به زبان عربی به عالم اسلامی وارد کردند و کسانی چون کندی و فارابی و ابن‌سینا و دیگران مفسران و مروّجان آن بودند.

در دوره‌های اسلامی دو مکتب عمدهٔ فکری در ایران بوده است. یکی مکتب یا فلسفهٔ مشّاء، و دیگری حکمت یا فلسفه اشراق. اولی یک میراث یونانیِ اسلامی شده که به زبان عربی بیان شده است و اصل آن یونانی است و ارسطویی، با اضافات و عناصری که در مغرب زمین از زمان ارسطو به بعد از آثار نوافلاطونیان و رواقیان با آن در آمیخته است. این مجموعه در دوران اسلامی به نام حکمت مشاء به عالم اسلامی وارد شده و رواج گرفته است. یکی دیگر جریان حکمت اشراق بوده که به حکمت فهلویون و حکمت خسروانی معروف شده و آشکارا اصل ایرانی دارد. در مقابل روش بحثی و استدلالی حکمت مشاء، حکمت اشراق بر اشراق و شهود و ذوق مبتنی است. در این سوی دنیا یعنی ایران و هند معرفت درست معرفت شهودی و دیدن بوده است در مقابل دانستن. افسانهٔ معروف ملاقات ابن‌سینا با ابوسعید ابوالخیر را همه شنیده‌اید. بوعلی می‌داند هر آنچه را که بوسعید می‌بیند. از دیدگاه حکمت و عرفان شرقی حقیقت دیدنی است، یعنی تجربهٔ مستقیم و بی‌واسطه. در اوپانیشادها هست که: «حقیقت (آتمن) را باید دید، باید شنید.» و معرفت حقیقی معرفتی است که از این راه حاصل شود.

کلمهٔ «اوستا» و «ودا» هر دو از ریشهٔ vaed/vid (وید) مشتق شده‌اند

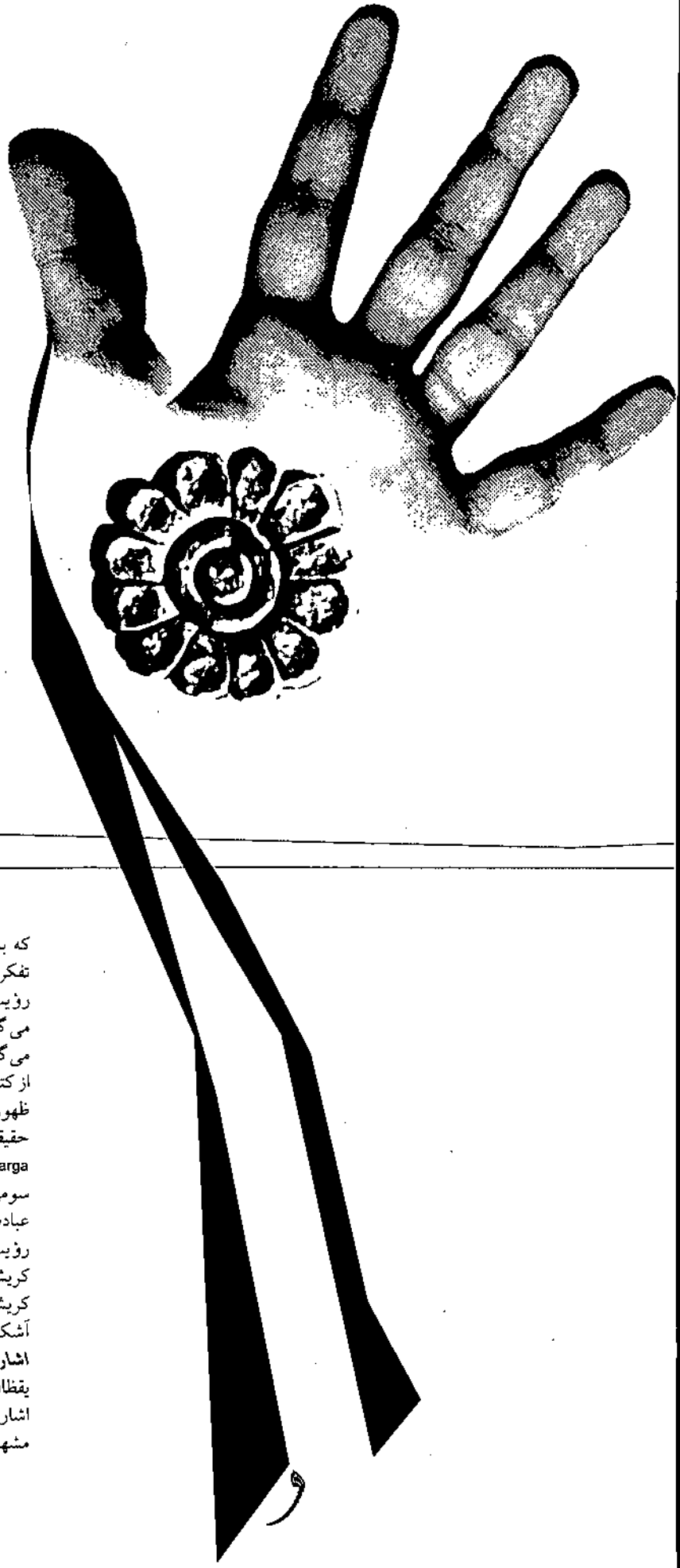

دکتر فتح‌الله مجتبایی

که به معنی دیدن است. در این سوی دنیا صدها سال پیش از اینکه تفکر منطقی و استدلالی و بحثی بیاید بنای شناخت حقیقت شهود و رؤیت و ذوق بوده است. آنچه را که ما امروز حکمت و فلسفه می‌گوییم، مردمان هند از زمانهای قدیم «درشنه» (darshana) می‌گفته‌اند که به معنی رؤیت و دیدار است. در کتاب **بهگود گیتا** که از کتابهای مقدس و دینی بسیار مهم هندوهاست، کریشنا که تجسم و ظهور ذات الهی در پیکر انسانی است، برای شناخت و دریافت حقیقت سه طریقه پیشنهاد می‌کند: یکی طریقهٔ عمل (کرمه مارگه Karma Marga)، دیگری طریقهٔ علم (جنانه مارگه jnana Marga) و سومی طریقهٔ عشق (بهکتی مارگه Bhakti Marga) که طریقهٔ محبت و عبادت عاشقانه و مخلصانه است و غایت آن رسیدن به محبوب و رؤیت و شهود حقیقت است. در بخشی از همین کتاب، ارجونا که با کریشنا در گفت‌وگوست به رؤیت و شهود حقیقت ذات و وجود کریشنا نائل می‌شود. تجلی این نظرگاه در سراسر ادبیات عرفانی ما آشکار است و حتی می‌بینیم که ابن‌سینا در اواخر عمر در کتاب **اشارات** به این سو روی می‌آورد و در آثار دیگر او چون رسالهٔ حَی‌بن یقظان، رسالهٔ سلامان و ابسال (که صورت اصلی داستان آن در شرح اشارات خواجه نصیر تلخیص شده است) و **رسالة‌الطیر** این گرایش مشهود است.

در **سوانح** احمد غزالی و در **مشکوةالانوار** و رسالهٔ **المنقذ من الضّلال** محمد غزالی شناخت و معرفت از طریق بحث و استدلال از دایره فکر و نظر بیرون رانده شده است. در **منطق‌الطیر** عطار نیز سی مرغ به دیدار سیمرغ می‌رسند.

این روش و نظرگاه در ایران سابقه‌ای بسیار دیرینه دارد. در گاثاهای اوستا، در یسناهایی که مربوط است به خود زرتشت، کراراً سخن از دیدار و شهود است، «کی باشد که ترا ببینم.» «کی باشد که با تو یکی شوم.» در اوپانیشادها، حقیقت نور است و حقیقت الحقایق، نورالانوار است. و همین اصطلاح (jyotisham jyotih) است که در ادبیات زرتشتی دوره‌های بعد به صورت روشْنان روشْنی، یعنی روشنی روشنیها آمده است. گفته می‌شود که سهروردی متأثر از افلاطون بوده است چون افلاطون در جایی در کتاب **جمهوری** حقیقت را به نور خورشید تشبیه می‌کند و می‌گوید خورشید آن چیزی است که به همه نور می‌دهد ولی خود از جایی نور نمی‌گیرد. چنانکه دیدیم، قرنها قبل از افلاطون این نکته در اوپانیشادها آمده است. در اوستا نور و آتش اصل عالم‌اند و عالم هستی از نور ازلی (اسَرَ روشنیه یا به عبارت اوستایی آنغره رئوچا) پدیده آمده است. آذر یکی از ایزدان اوستایی است و گفته شده است که آذر پسر اهورامزداست. مقصود از این تعبیر پدر و پسر در اصطلاح پدیده‌شناسی دین در حقیقت بیان وحدت ذاتی بین دو اصل و یا صدور و بروز این یک از دیگری است.

اینکه می‌گویند عیسی پسر خداست مقصود آن است که با پدر وحدت ذاتی دارد، و نیز اینکه گفته شده است که آذر پسر اهورامزداست یعنی میان آذر و نور آن و اهورامزدا وحدت ذاتی برقرار است، و چون عالم هستی از نور ازلی وجود یافته است، پس نتیجه این می‌شود که کل عالم ظهورات و تجلیات نورالانوار، یعنی اهورامزداست و این در حقیقت همان توحید نوری حکمت اشراق است. من در اینجا دربارهٔ ساختار کیهان‌شناسی نوری حکمت اشراق چیزی نمی‌گویم. همهٔ کسانی که در این مجلس حضور دارند اهل علم‌اند و با اصطلاحات این مکتب، انوار، قاهره، انوار اسپهبدیه، نظام طولی و عرضی انوار، برازخ و ترتیب نزولی انوار و سایر اجزاء این نظام دقیق فکری و فلسفی آشنایی دارند و اصول قاعدهٔ نور و ظلمت را می‌شناسند. بسیاری از اصطلاحات اصلی و کلیدی این مکتب به فارسی سره و برگرفته از واژگان دینی و فلسفی ایران باستان است. امشاسپندان زرتشتی، وهومنه یا بهمن، اشه‌وهیشته یا اردیبهشت، خشثره وَیریَه یا شهریور، اسپنته مینیو یا اسپندارمذ، هَوروَتاته یا خرداد، امرتاته یا مرداد، به عنوان ارباب انواع در این مکتب دارای سهم اساسی‌اند، چنانکه در آراء دینی مزداپرستی نیز این «جاویدانان ورجاوند» حافظ اجزاء و عناصر عالم وجوداند و تربیت هر جزء با یکی از آنان است.

من در این فرصت بسیار کوتاهی که در اختیار دارم تنها به دو نکته دربارهٔ این مکتب اشاره می‌کنم. یکی مسئله ثنویّت در این مکتب فکری است، که گر چه کل نظام نظری آن توحیدی و در حقیقت «توحید نوری» است، و ظلمت در آن امری عدمی به شمار

فتح الله مجتبائی

می‌رود ولی از جهات دیگر نوعی ثنویت در ساختار جهان‌شناسی و انسان‌شناسی آن به چشم می‌خورد، که گویی مؤسس مکتب سعی دارد که آن را به نوعی در گسترش انواع انوار از نظر بپوشاند. شباهت تامی که میان حکمت اشراق و قاعدهٔ نور و ظلمت آن با آراء مانوی هست از نظر کسانی که با هر دو مکتب آشنا باشند پوشیده نمی‌ماند. تصور «شرق» و «غرب» در جغرافیای قدسی (geosophia) خاص آن (به طوری که در داستان گنوسی قصهٔ غربت غربیه تصویر شده است)، حاکی از شناخت نوعی ثنویت کیهانی و شناخت دو عالم شرقی و غربی یا نورانی و ظلمانی است که در تقابل قرار دارند. برجسته نمایش دادن عالم نور و انواع اشراقات نورانی در برابر برازخ ظلمانی و جواهر غاسق که معنا و مبنای همان «قاعده» نور و ظلمت است نیز شاهد و نمودار دیگری از تصور ثنویت است، و هر چه برای ظلمت در برابر نور، حیثیّت عدمی اثبات شود، باز صبغهٔ ثنویت یاد شده باقی می‌ماند. علاوه بر اینها، وابسته شدن انوار اسپهبدی به هیاکل ظلمانی مادی و تصوّر «صیصیّه» که به معنی دژ و قلعه و زندانی است که روح را در خود اسیر نگه می‌دارد، عیناً همان نظریهٔ «تن یعنی زندان» (Soma - Sema) گنوسیان و اورفئوسیهای یونان است که از مکاتب ثنوی غرب بوده‌اند.

قهر و غلبهٔ انوار برتر نسبت به انوار فروتر و شوق و عشق انوار فروتر نسبت به انوار برتر حکایت از نوعی نگرش ثنوی دارد. همان‌طور

که اشاره شد این گونه ثنویت را نزد افلاطون و پیش از او در مذهب اورفئوسی و بعد از او نزد گنوسیان می بینیم.

ارسطو در کتاب **مابعدالطبیعه** ایرانیان را پیشرو ثنویت کیهانی افلاطون دانسته و خودش در رساله‌ای که دربارهٔ فلسفه نوشته بود اساس آن را در تقابل اهرمزد و اهریمن دیده است.

نکتهٔ دیگری که دربارهٔ این مکتب فکری و نظری قابل ذکر است موضوع تناسخ است. بنابر نظریات این مکتب، ارواحی که از آلودگی و بستگی به عناصر ظلمانی بر کنار بوده و در همین دوران زندگی به پاکی و خلوص اصلی رسیده باشند، با فساد و تباه شدن پیکر عنصری به عالم انوار می پیوندند و در آن عالم به حیات جاویدان می رسند. اما ارواحی که در قید اسارت و آلایش عالم مادی باقی می مانند دچار سیر و انتقال پی در پی در قالبهای عنصری می گردند تا زمانی که سرانجام از این اسارت رها شوند و به اصل خویش بازگردند. نفس ناطقه یا نور اسپهبدی به پیکر ظلمانی وابسته می شود، و پیکر ظلمانی یا به اصطلاح جوهر غاسق عنصری از جهت فقر و نیازی که به نور دارد، برای استکمال خود نور اسپهبدی را به خود وابسته و مأنوس و معتاد می کند. از این روی نور اسپهبدی پس از تخریب و تلاشی پیکر عنصری، به سبب الفت و وابستگی پیشین خود به هیئتهای برزخی و عنصری شدیداً مشتاق پیوستن به کالبد دیگری است، و همچنان در طول زمان از پیکری به پیکر دیگر نقل می کند تا سرانجام و به تدریج بارقه‌های آگاهی به او برسد و به غربت و حقیقت اسارت خود واقف شود و به خودشناسی نائل گردد، و هر چه این آگاهی و خودشناسی قوت و نیروی بیشتر بگیرد پاک‌تر و پالوده‌تر می شود و با پالوده‌شدن خود پیکر غاسق برزخی را نیز پاک‌تر و پالوده‌تر می کند و با خودشناسی و به خود آمدن از اسارت و غربت عوالم ظلمانی رها می‌شود و به اصل خود باز می گردد. این گونه تضاد و تعارض ثنوی روح و ماده که در ایران و هند سوابق دیرین داشته و اساس مکتب فلسفی سانکهیه و یوگای هندی و مانویت ایرانی و گنوسی را تشکیل می دهد، ظاهراً ریشه‌های بسیار کهن دارد، و حتی پیش از آمدن اقوام آریایی به سرزمینهای جنوبی در این مناطق (ایران و هند و اروپای پیش از آمدن آریاییها) وجود داشته است.

گمان می‌رود که این دو عامل، یعنی آثار و رگه‌های ثنویت و اعتقاد به تناسخ در مکتب توحیدی اشراق، در طول تاریخ موجب شده است که این مکتب مهم فکری و فلسفی در جهان اسلام چنانکه شایسته است مورد توجه و عنایت قرار نگیرد و در مقابل مکتب مشایی در درجات پایین‌تری از رواج و گسترش قرار گیرد. گرچه وجود الفاظ و اصطلاحات مزداپرستی ایرانی در این مکتب و اشتهار آن به حکمت خسروانی و پهلوانی نیز شاید در این مورد بی‌تأثیر نبوده است.

یک مسئله مهم دربارهٔ مکتب اشراق آن است که این افکار و عقاید در طول ششصد سال پیش از زمان سهروردی در کجا و نزد چه کسانی بوده است که پس از سالیان دراز ناگهان در سهروردی ظاهر و به دست او انتشار می‌یابد. جوانی که از سهرورد برای تحصیل نخست به مراغه و از آنجا به اصفهان و سرانجام به شامات می‌رود و بعد هم در سی و چند سالگی به اتهام کفر و الحاد کشته می‌شود، این سنت فکری بزرگ از کجا و چگونه به او می‌رسد؟ ابن سینا نیز ظاهراً به آگاهیهایی در این باره دسترسی پیدا کرده بود، زیرا در مقدمهٔ **منطق‌المشرقین** اشاراتی به آن دارد و در رسالاتی چون حی بن یقظان و **سلامان و ابسال** و نیز در نمط نهم و دهم **اشارات** به این عوالم فکری بسیار نزدیک می‌شود. غزالی هم در **مشکوةالانوار** می‌کوشد که راهی به این سو بیابد، اما هیچکدام مانند سهروردی به اصل و ریشه نمی‌رسند. سهروردی اصطلاحاتی به کار می‌برد که بسیار بسیار قدیم‌اند و اصلاً ساخته او نیستند. او زبان پهلوی و اوستایی نمی‌دانست و وقتی خورشید را می‌گوید «هورَخش»، یعنی چیزی که نورش از خودش است، برخلاف انوار دیگر که مقتبس از خورشیداند، یک اصطلاح قدیم ایرانی را به کار می‌برد که در هیچ جای دیگر دیده نمی‌شود و معنای آن هم تاکنون به درستی توضیح نشده است. «هو» (= xva اوستایی) یعنی «خود» و معنای ترکیب ظاهراً «خودرخشنده» یا آنچه نور و رخشندگی او از خود اوست که با تعریفی که افلاطون از خورشید دارد مناسب است. اصطلاح «هورقلیایی» هم یکی دیگر از اینگونه الفاظ است که در اصل فارسی و به صورت خُورَکَلْپایی بوده، یعنی «جسم خورشیدی» (Solarbody). کسانی که با مکتب نوافلاطونی و نوشته‌های گنوسی و هرمسی آشنا هستند این اصطلاح را می‌شناسند (پیکر خورشیدی). در زبانهای ایرانی کرپ و صورت دیگر آن کلپا یعنی بدن و هور هم یعنی خورشید. این کلمه وقتی که به سهروردی رسیده به صورت تصحیف شدهٔ آن بوده و یا شاید سهروردی آن را درست شنیده و نوشته، به صورت «هور کلبایی» و بعداً به دست کاتبان به صورت «هور قلیایی» تحریف و تصحیف شده است. و یا کلمات دیگری مثل جابلقا و جابلسا که (که پیش از سهروردی در برخی آثار دیده می‌شود) هیچ یک کلماتی نیست که سهروردی خودش از پیش خود اختراع کرده باشد. اینها مربوط به سنتی بوده که به او رسیده و او آن را به صورت منظم تألیف و تدوین کرده است. داستان «قصهٔ غربت غربیه» همان داستان گنوسی «مروارید» است که قبلاً به بردیصان نسبت داده می‌شد و اکنون معلوم شده است که بخشی است از کتاب **اعمال توماس رسول**، یکی از انجیل‌های غیررسمی، و داستانی است ایرانی و متعلق به زمان اشکانیان که به عالم غرب و مسیحیت و مذاهب گنوسی وارد شده و پس از هزار سال در ایران به شیخ اشراق رسیده است، چنانکه در آثار ابن سینا هم از این گونه آثار و عناصر گنوسی و هرمسی دیده می‌شود. داستانهای فارسی کوتاهی که سهروردی دارد بعضی‌ها ظاهراً اصل هندی دارد. رسالهٔ **لغت موران** و رسالهٔ **عقل سرخ** با بعضی از داستانهای بودایی مجموعهٔ جاتکه‌ها شباهت تمام دارد. بالاخره آیا این نظام منسجم و منظم فکری و فلسفی در طول زمان به صورت شفاهی سینه به سینه نقل می‌شده تا اینکه در قرن ششم به سهروردی رسیده است، و یا اینکه او اجزاء پراکندهٔ آن را گرد آورده و خود آن را تدوین و تنظیم کرده است؟ پاسخ به این پرسش مهم کار آسانی نیست.

سهم فلسفهٔ معاصر در نقد ادبی

میزگرد

تشکر می‌کنم از حضار محترم، خانم‌ها و آقایان و به خصوص که می‌بینم در این مجلس کسانی حضور دارند که صلاحیت صحبت و افاضه آنان واقعاً بیش از من است. موضوع سخن ما «سهم فلسفهٔ معاصر در نقد ادبی» است. خوشبختانه چون دامنهٔ بحث منحصر شده به فلسفهٔ معاصر، کار ساده‌تر است ولی همچنان جمع کردن دامنهٔ بحث کار دشواری است و برای من که به تناسب تربیتم معمولاً یک موضوع خاص را انتخاب می‌کنم و درباره‌اش صحبت می‌کنم، بحث کلی، کار خیلی ساده‌ای نیست. در هر صورت سعی می‌کنم لااقل بحث را در بستری بیندازم با چارچوب‌های مشخص فکری، تا بتوانیم به تأثیر فلسفهٔ معاصر بر نقد ادبی یک جهت تحقیقی دهیم.

قبلاً این مسئله را باید بگویم که اگر منتقدی واقعاً خلاق باشد، تقریباً از اغلب مباحث فلسفه می‌تواند در نقد ادبی استفاده کند. مثلاً اولین مسئله‌ای که در معرفت‌شناسی در فلسفه داریم، مسئلهٔ ادراک حسی است و اینکه چگونه شیء را می‌شناسیم. همین مسئله و مشکلاتی را که شناختن شیء دارد، اگر به شیء ادبی منتقل کنیم، با یک مقدار تخیل و کار می‌توان فهمید که دست منتقد برای اینکه از آن مفاهیم استفاده کند، چقدر باز می‌شود؛ من یک مطالعهٔ موردی، اگر فرصت شد، در این باره خواهم کرد. از این گذشته مباحثی در فلسفه داریم، که اصولاً خاص هنر است و طبعاً ادبیات. بسیاری معتقدند که نقد ادبی بخشی است از زیبایی‌شناسی، زیبایی‌شناسی هم که یک عنوان کلی است برای فلسفهٔ هنر. بنابراین تمام مسائلی که در فلسفهٔ هنر مطرح می‌شود، می‌تواند بر نقد ادبی تأثیر بگذارد. مثلاً اولین سؤالی که در فلسفهٔ هنر داریم این است که شیء هنری چیست؟ اثر هنری چه نوع اثری است؟ در اینجا به دو سه مکتب فلسفی در این زمینه اشاره می‌کنم تا ببینیم چقدر راحت می‌شود از دیدگاه آنها در نقد ادبی استفاده کرد. اگر اثر ادبی را مثل افلاطون و ارسطو، تقلید از طبیعت بدانیم یا تقلید از انسان یا خدایان یا به تعبیر خیلی ساده‌تر آینه‌ای در برابر جهان بدانیم، همین جا تکلیفمان با آثار ادبی، یک مقدار روشن می‌شود. ساموئل جانسون که به اصطلاح آخرین نوکلاسی‌سیست است تحت‌تأثیر این مکتب می‌گوید، من تصویر سگی را که می‌شناسم، ترجیح می‌دهم به تمام نقاشی‌هایی که از آن کرده‌اند. تأثیر فلسفهٔ هنر بر نقد از این بالاتر نمی‌شود. الان ما در دنیایی زندگی می‌کنیم که تصویر واقعی از افراد کشیدن، شمایل کشیدن، دیگر نقاشی به‌حساب نمی‌آید، درواقع نقاشی به معنای نقاشی ابستره دست بالا را دارد، ولی جانسون تحت‌تأثیر آن مکتب چنین حرفی می‌زند. نقد ادبی جانسون اصولاً مبتنی است بر اثر هنری به عنوان تقلید. یا اگر به فلسفهٔ هنری که اثر هنری را expression می‌داند (نظر بیانی هنر) بپردازیم، در اینجا باز تأثیر حرف‌هایی که در نقد ادبی می‌زنند خیلی روشن است.

از نظریهٔ بیانی هنر چند تقریر مختلف داریم، یکی بیان به معنای انتقال احساس هنرمند(expression as communication) اگر به این تعریف معتقد باشیم که اثر هنری، اثری است که احساس هنرمند را کاملاً منتقل می‌کند، و این حرفی است که تولستوی هم گفته است، ملاک ما در مواجهه با اثر ادبی این خواهد بود که آیا اثر منتقل‌کنندهٔ احساس هنرمند هست یا نه؟ اگر با این نگاه سراغ نقد ادبی بروم، مقداری از آثار ادبی را می‌توانم تأیید بکنم، البته این روایت ایراد هم دارد، خوب، یک نامهٔ عاشقانه هم بیان احساس است، ولی هر نامهٔ عاشقانه‌ای اثر هنری نیست. روایت دیگر روایت کالینگوود است، می‌گوید بیان به معنای از ابهام درآوردن حالت هنرمند است. وقتی هنرمند اثری را می‌آفریند، در ابتدا برای خودش هم روشن نیست که چه می‌خواهد بیان کند. اما درضمنی که دارد اثر هنری را به وجود می‌آورد آن حالت برایش روشن می‌شود. باز تأثیر این دیدگاه هم بر نقد ادبی کاملاً روشن است. در اینجا مسئلهٔ اساسی این است که وقتی هنرمند اثر هنری می‌آفریند، وضع خودش را برای خودش روشن می‌کند و با این کار وضع خواننده را هم برای خواننده روشن می‌کند. این حرف را در قرن بیستم هم به همین شکل زده‌اند، این دیدگاه هم کمبودهای خودش را دارد. البته، فلسفهٔ هنر معرکهٔ آراء ضد و نقیض است. روایت دیگر نظر خانم سوزان لنگر است که می‌گوید اثر هنری یعنی فرم، یعنی نسبت‌هایی که بین اجزای اثر هنری هست، روابطی که بین تصاویر موجود در یک اثر هنری هست. در اینجا مسئله شکل دیگری پیدا می‌کند. دیگر برای منتقد مهم نیست که هنرمند چه حالتی داشته و یا چه حالتی را می‌خواسته بیان بکند، مهم این است که فرم را در آنجا ببینیم، این روابط را ببینیم. بنابراین ملاحظه می‌کنید که تأثیر کلی‌ترین مسائل فلسفی بر نقد ادبی کاملاً واضح است، اینکه این تأثیر، تأثیری است مثبت یا منفی بحث دیگری است. هر دیدگاهی قدرت و ضعف‌های خود را دارد. ولی نمی‌خواهم بحث را این گونه پیش ببرم، می‌خواهم یک جهت خاصی به بحث بدهم که از همین حالا شروع می‌کنم.

محدودهٔ بحث ما فلسفهٔ معاصر است. در فلسفهٔ معاصر دو خط کلی فلسفی داریم؛ یکی فلسفهٔ پدیدارشناسی که هوسرل پایه‌گذارش بود و دیگر فلسفهٔ تحلیلی فرگه. هوسرل و فرگه هر دو ریاضی‌دان بودند، هر دو عالم بودند و هر دو با مسائل فلسفی مشترکی دست و پنجه نرم می‌کردند. مکاتباتی هم با یکدیگر داشتند که مقداری از آن در کتابی چاپ شده است. با هوسرل مکتب پدیدارشناسی را داریم، با تکیه‌ای که بر حیث التفاتی (intentionality) می‌کند، با تئوری ادراک حسی‌اش (perception) که شاید یکی از غنی‌ترین تئوری‌هایی باشد

همایش بررسی وضعیت نقد ادبی در ایران

دکتر ضیاء موحد

که در زمینهٔ ادراک حسی داریم و با استفاده از مفاهیمی مثل نوئما، مثل زیست‌جهان، مثل افق یا هورایزن (horizon) و مفاهیمی دیگر که ضمن بحث (بعداً در آن مورد خاص که می‌خواهم صحبت کنم) روشن می‌کنم. فلسفهٔ پدیدارشناسی اگر خوب توجه کنیم، به قول سرل (Searl) فلسفهٔ معناست و این خط اصلی بحث من است (فلسفهٔ معنا) این سنت از طریق هوسرل به شاگردش هایدگر می‌رسد. از طریق هایدگر، پدیدارشناسی اگزیستانسیالیستی را در فرانسه داریم، با سارتر و کامو و تأثیر مستقیم آن فلسفه بر کارهای ادبی آنها. سارتر به عنوان منتقد ادبی در **ادبیات چیست** سؤال‌هایی که مطرح می‌کند درست از زاویهٔ همین فلسفه است، حتی آثاری که می‌نویسد. کتاب **تهوع**اش در واقع تجسم فلسفهٔ اگزیستانسیالیسم است. از طرف دیگر، از طریق خود مارتین هایدگر به هرمنوتیک می‌رسیم، هرمنوتیک پدیدارشناسی که بحثی است مفصل و دامنه‌دار- و من امیدوارم کسی در یکی از جلسات همایش نقد ادبی به این موضوع بپردازد- اگر ادامهٔ منطقی کار هوسرل و در واقع مارتین هایدگر را - چون هوسرل با این نوع ادامهٔ کار خودش مسلماً مخالف بود. کار ژاک دریدا بدانیم، آن وقت با فیلسوفی روبه‌رو می‌شویم که از مسئلهٔ معنا به متن می‌آید، برایش مهم‌ترین مسئله متن است، متن به عنوان سیستمی از علائم و بعد با تمرکز بر این مسئله و به تعبیری با بت ساختن از متن، مسئلهٔ معنا و تأویل را آنچنان گسترشی می‌دهد که گویی معانی که از یک متن می‌توانیم بیرون بکشیم پایان ندارد.

تأویل دیگر منحصر به فرد نیست، مثل آن چیزی نیست که هرمنوتیک کلاسیک معتقد بود، در واقع دریدا با ضرب‌المثل معروف «خذالعلم من افواه الرجال» یعنی علم را از دهان بزرگان اخذ کنید، مخالفت می‌کند و برای نوشته اهمیتی به مراتب بیش از گفته قائل می‌شود. در نوشته و متن نیز اهمیت مجاز و استعاره را برتر از منطق و استدلال می‌نهد و این به هم ریختن مرز فلسفه و ادبیات است. معنا نیز در این میان دچار عدم تعین می‌شود. در کار دریدا و نوع و سبک نوشته‌هایش فلسفه با ادبیات یکی می‌شود، از نظر دریدا فلسفه همان ادبیات و ادبیات همان فلسفه است. در اینجا معنا هم به شکلی نامتعین می‌شود. وقتی بخواهم به متنی بی‌نهایت معنا نسبت دهم اصولاً دیگر معنای محصلی نخواهیم داشت. به تعبیر دیگر من که تأویل‌کننده متن هستم نتیجهٔ تأویل من، خود یک متن است. خود این متن باز بی‌نهایت قابل تأویل است و در نتیجه همیشه معنا به دوری باطل گرفتار می‌شود. به این دلیل است که بعضی از فلاسفهٔ نحلهٔ تحلیلی، دریدا را اصولاً فیلسوف نمی‌دانند و وقتی که او را به کمبریج - دپارتمان ادبیات - دعوت کردند و خواستند جایزه‌ای به او بدهند، شدیداً مورد انتقاد فلاسفهٔ تحلیلی قرار گرفت. در هر صورت این یک خط است، خطی که از هوسرل شروع می‌شود - در جست‌وجوی معنا - و به دریدا می‌رسد و در آنجا معنا را به نحوی گم می‌کنیم.

حالا برویم سراغ آن خط دیگر که با فرگه شروع می‌شود. فرگه از نقد سنت لاک، بارکلی و هیوم شروع می‌کند. در سنت این سه، اصل ایده است؛ اصل، تصورات ذهنی است. همان چیزی که ما به نوعی به آن وجود ذهنی می‌گوییم- و هنوز این مسئله برای ما روشن نشده است که بالاخره این وجود ذهنی ما با آن ایده‌ای که لاک، هیوم و برکلی می‌گویند، تا چه اندازه شباهت دارد و تا چه اندازه آن ایرادهایی را که فرگه بر ایده می‌گیرد به این وجود ذهنی می‌توانیم تعمیم دهیم. در هر صورت بزرگ‌ترین ضربه را خود هیوم به ایده با مسئلهٔ Identity وارد می‌کند. از نظر هیوم معنا یعنی ایده، (ببینید مسئله دوباره بر سر معناست) معنا یعنی ایده‌ای که ما در ذهن داریم، حالا در اینجا هیوم به مشکلی برمی‌خورد؛ می‌گوید من دو فرض دارم، دو حکم دارم که در آن هیچ شکی نمی‌توانم بکنم، ولی در عین حال این دو حکم متعارض‌اند. حکم اول این است که ایده‌هایی که در ذهن می‌آیند، در ذهن وجود دارند و از هم مجزا هستند. حکم دوم اینکه ایده‌های مجزا از هم ارتباطی نمی‌توانند با هم داشته باشند، چون دو چیز مجزا هستند. ولی من ایده‌ای هم از خود دارم، احساسی از هویت فردی. حالا سؤالی که مطرح می‌شود این است که این احساس یکپارچگی و به اصطلاح کلیتی که از خود و اشیاء خارجی می‌کنم، از کجا می‌آید؟ چه دستی ایده‌های مجزا و متفرق مرا به هم گره می‌زند و از آن ایده‌ای یکپارچه می‌سازد؟ این جایی است که ضربه‌ای کاری به مسئلهٔ ایده وارد می‌شود. این یکی از مسائلی است که کانت خودش را مکلف به حل آن دانسته. اینکه تا چه اندازه کانت در مسئلهٔ

apperception و تصوری که از transcendental apperception دارد، به حل این مسئله نائل شده باشد، مسئلهٔ دیگری است. اما فرگه مسئله را با طرد ایده به عنوان معنا مطرح می‌کند. در ایده‌آلیسم لاک و هیوم، معنا چیزی جز ایده نیست. فرگه دستش را درست همین جا می‌گذارد.

مورخان تاریخ فلسفه معتقدند که اولین کسی که معنا را به شکل جدی مطرح می‌کند جدا و متفاوت با ایده فرگه است. فرگه اوقات فراوانی صرف ردّ و طرد ایده‌آلیسم و فرمالیسم کرده است؛ ایده‌آلیسم بدین معنا که معنا را ایده‌های ذهنی بدانیم و فرمالیسم بدین معنا که معنا را اصلاً حذف بکنیم و بگوییم چیزی جز علامت وجود ندارد. اعتقاد فرگه این بود که هر کلمه‌ای علاوه بر وجود کتبی، یک معنا و یک مدلول دارد، برای مثال هرکس زبان فارسی بداند معنای «نویسندهٔ گلستان» را می‌داند. ولو اینکه نداند سعدی کیست. ولی «نویسندهٔ گلستان» خارج از این معنا، یک مدلولی هم در دنیای خارج دارد که سعدی است. فرگه برای هر دو تا عینیت قائل است. هم معنا

عینی است و هم طبعاً آن چیزی که بیرون از زبان است. وقتی می‌گوییم معنا عینی است، یعنی ایده نیست. برای اینکه آن چیزی که در ذهن من به عنوان ایده هست، آن چیز بین‌الاذهانی نیست، آن چیزی است که من تصور می‌کنم، آن چیزی است که من تخیل می‌کنم، چیزی است که من در ذهنم به تصویر درمی‌آورم. حتی اگر شما عین آن تصویر را هم در ذهنتان داشته باشید، نمی‌توانید آن تصویر را کنار تصویر ذهنی من بگذارید و مقایسه کنید و ببینید آیا یکی هستند یا نه. من و شما از جملهٔ «برف سفید است» یک معنا اخذ می‌کنیم. وقتی شما می‌گویید مجموع زوایای مثلث ۱۸۰ درجه است و من همین حکم را به هر زبان دیگری بگویم، هر دو یک معنا از آن می‌فهمیم. بنابراین معنا چیزی است غیر از ایده، چیزی است غیر از تصورات ذهنی. معنا چیزی است که می‌تواند از نسلی به نسلی دیگر منتقل شود.

فرگه در اثبات عینی بودن معنا، استدلال‌هایی می‌کند که خیلی هم مفصل است. بهترین مقاله‌ای که فرگه در این زمینه نوشته مقاله‌ای است با عنوان «در باب معنا و مصداق» که آقای منوچهر بدیعی به فارسی ترجمه کرده‌اند و در مجلهٔ **فرهنگ** هم به چاپ رسیده است. این از مقالاتی است که بیشترین ارجاعات را در فلسفهٔ زبان به آن داده‌اند، مقاله‌ای است دشوار فهم ولی به علت دقت در ترجمه اگر در خواندن هم دقت به کار رود مفهوم خواهد بود.

باری سنت فرگه می‌رسد به کارناپ، شاگرد فرگه. در آثار کارناپ تجلی بارز این سنت را در Meaning&Necessity می‌بینید که با ابزار Intention و extension و با تغییری در کار فرگه تقسیم‌بندی تازه‌ای می‌کند. یعنی می‌گوید هر کلمه یک intention دارد که همان معناست؟ و یک extension دارد که مجموعهٔ مصادیق آن است؛ مثلاً، اسم، معنایی دارد و مصداقی، مفاهیم هم یک معنا و یک دایرهٔ مصادیق دارند. «انسان» معنایی دارد که همه می‌دانیم، دایرهٔ مصادیقش هم مجموعهٔ انسان‌هاست. براساس این تقسیم‌بندی، کارناپ تحلیلی از زبان ارائه می‌دهد. این سنت از طریق کارناپ می‌رسد به کواین شاگرد کارناپ. در اینجا اتفاقات جالبی می‌افتد. یعنی اگر آنها ایده را رد کردند، کواین معنا را هم رد می‌کند، بدین معنا که به انتولوژی معنا معتقد نیست، توجه کنید! نمی‌گویم به بی‌معنایی معتقد است. یکی از جمله‌های معروف کواین این است که:

"Meaning is different from naming"

یعنی معنی داشتن غیر از نام‌گذاری کردن است.

اگر چیزی معنا داشت دلیل بر این نیست که چیزی را هم نام‌گذاری می‌کند. «انسان» معنا دارد ولی این دلیل نمی‌شود که در عالمی مانند عالم مثل افلاطونی این معنا وجودی هم داشته باشد. در اینجا فلسفه زبان تحول دیگری هم پیدا می‌کند. یعنی از دورهٔ معنا به دورهٔ جمله می‌رسد. وقتی انتولوژی معنا را طرد کردیم آنچه می‌ماند زبان است و جمله‌های زبان.

کواین مقاله‌ای دارد با عنوان "Five Milestones of Empiricism" که در آن مراحلی را که فلسفهٔ تحلیلی پشت سر گذاشته شرح می‌دهد. می‌گوید مرحلهٔ اول مرحلهٔ ایده است، مرحلهٔ دوم مرحلهٔ معناست و مرحلهٔ سوم، مرحلهٔ جمله. واحد معنا هم از نظر کواین جمله است. کواین اینجا باز کار دیگری می‌کند. توضیح آنکه اصحاب حلقهٔ وین معتقد بودند معنای جمله همان روش تأیید جمله است. مثلاً می‌خواهیم ببینیم معنای «آب در کنار دریا در ۱۰۰ درجه به جوش می‌آید»، چیست. بنابراین نظریه روشی که برای معلوم کردن صدق و کذب این جمله به کار می‌بریم، معنای این جمله را به دست می‌دهد. کواین در اینجا به کمک تز دیگری حرف تازه‌ای می‌زند. تزی که به تز دوهم معروف است. دوهم، فیزیکدان فرانسوی، می‌گوید شواهد تجربی نه یک فرضیهٔ واحد بلکه یک مجموعهٔ وسیعی از فرضیه‌ها را مورد شک یا تأیید قرار می‌دهد. به تعبیر کواین، بنابراین تز، جملات به تنهایی به محکمهٔ تجربهٔ حسی حاضر نمی‌شوند. هر جمله وقتی در محکمهٔ تجربهٔ حسی حاضر می‌شود با تمام نظریه‌هایی که پشتیبان آن جمله است، حاضر می‌شود. بنابراین در این محکمه آنچه معنایش باید معلوم شود کل یک نظریه است. نه یک جمله. استعارهٔ محکمه، استعارهٔ دقیقی است. فرض کنید اتفاقی افتاده، چندین نفر در این اتفاق شریک‌اند، اگر یک نفر از این چند نفر بگوید «بی‌گناهم» یا بگوید «گناهکارم»، این به تنهایی معنای جمله‌ای که گفته روشن نمی‌کند. باید همهٔ آنهایی که دست‌اندرکار قضیه بودند در محکمه حاضر شوند. روایت همه را باید شنید، در این صورت است که جمله‌ای که آن یک نفر گفته معنا می‌یابد. گناهکار بودن یا نبودن معنای خاصی ندارد، کلمهٔ گناه به تنهایی معنا نمی‌دهد، گناه در کل یک نظریه معنی می‌دهد و حدود و اعتبار و میزان آن معلوم می‌شود. در اینجاست که

کل‌گرایی کواین مطرح می‌شود، نتیجه‌ای که کواین از کل‌گرایی خود می‌گیرد مسئله‌ای است که می‌خواهم به آن برسم. اما حرف‌های تازهٔ کواین دربارهٔ معنی به اینها محدود نمی‌شود. کواین با دلایل مختلف به این نتیجه می‌رسد که در قبیله‌ای که زبانشان را نمی‌دانید، امکان این هست که چند نفر زبان‌شناس وارد آن قبیله بشوند، و هر کدام لغت‌نامه‌ای درست کند که با لغت‌نامهٔ دیگری متفاوت باشد ولی با وجود این تفاوت بتوان به یکسان در عمل به کمک این واژه‌نامه‌ها و دستورزبانی که هر کدام می‌نویسد با مردم این قبیله تماس پیدا کرد. به نظر کواین در چنین وضع ممکنی هیچ راهی برای ترجیح دادن واژه‌نامه‌ای بر واژه‌نامهٔ دیگر وجود ندارد، هر چند این واژه‌نامه‌ها تعارض‌هایی هم با هم داشته باشند، یعنی در واقع در اینجا با چیزی به نام عدم تعین ترجمه Indeterminacy of translation مواجه‌ایم، یعنی از یک زبان به زبان دیگر می‌تواند تقریباً بی‌نهایت ترجمهٔ متفاوت وجود داشته باشد بدون اینکه بتوانیم تصمیم بگیریم کدام یک درست‌تر از دیگری است. این یک نتیجه.

نتیجهٔ دیگری که به اصل نامتعین بودن نظریه در برابر شواهد مشهور شده (under determination of theory) می‌گوید شما اگر تعدادی مشاهده از عالم خارج داشته باشید و بخواهید یک نظریه بسازید که این مشاهدات را در آن تبیین کنید، نظریه‌هایی که می‌توانید بسازید منحصر به فرد نیست، می‌توانید نظریه‌های مختلفی بسازید که با هم تفاوت داشته باشند، اما به یکسان این تجربیات را توضیح دهند. یعنی در واقع به کمک تجربه و به کمک مشاهده، یک نظریه منحصر به فرد مشخص نمی‌شود و این به اصطلاح ترجمهٔ ناقص یا تعین ناقص همیشه هست. به نظر می‌رسد حرفی که کواین در مورد عدم تعین معنا می‌زند، حرفی است که دریدا هم می‌زند، ولی این اشتباه را نباید کرد. دریدا آدمی است ضد سنت روشنگری (enlightenment) که به صدق، عینیت و علم، نظری منفی دارد. در صورتی که کواین فلسفه را بدون تکیه‌گاه علم و عقلانیت نمی‌پذیرد. مبانی این دو به کلی با هم متفاوت است.

در همین سنت کواین به دیویدسون می‌رسیم، به دیویدسون در یک قطب و فایرباند در قطب دیگر. فایرباند معتقد است که ترجمه از یک زبان به زبان دیگر اصلاً ممکن نیست. کواین معتقد است که بی‌نهایت ترجمه می‌توانیم داشته باشیم. دیویدسون دقیقاً در این وسط قرار گرفته است، یعنی با نظریه صدقی که آورده و بیست سال است که مورد توجه و بحث بوده، معتقد است که ترجمهٔ درست وجود دارد. در واقع آن چیزی که فهم متعارف ما به ما می‌گوید، ما می‌توانیم متنی که گذشتگان نوشته‌اند، بخوانیم، معنایش را بفهمیم، چنین نیست که اگر شعر حافظ را بخوانم، هر طور که دلم خواست معنی کنم، معیاری وجود دارد. تأثیر دیویدسون بر نقد ادبی به اندازه‌ای است که کتابی با عنوان **Literatury Criticism after Davidson** در ۱۹۷۰ نوشته شد. موضوع این کتاب نقد ادبی بعد از دیویدسون یا براساس نظریهٔ دیویدسون است. نویسندهٔ کتاب برآن است که نظریهٔ معنای دیویدسون می‌تواند نقد ادبی را دگرگون کند.

ما از دو سنت فلسفی شروع کردیم؛ از پدیدارشناسی و فلسفهٔ تحلیلی و از هر دو رسیدیم به معنا و از معنا به نقد ادبی و تأثیرات آن. این دو خط کلی بود که فلسفهٔ قرن بیستم در آن شکل گرفت و بر نقد ادبی تأثیر نهاد. البته مکتب‌های فکری دیگری هم مانند فرویدیسم و به‌خصوص مارکسیسم هستند که تأثیر فراوان بر نقد ادبی داشته‌اند. اما پرداختن به همهٔ آنها نه در مجال اندک این گفتار می‌گنجد و نه در صلاحیت و اطلاعات این گوینده.

جالب این است که در ایران هم این دو مکتب مورد بحث دو نماینده پیدا کرد؛ درست هم زمان، هر دو نیز در گروه فلسفهٔ دانشگاه تهران. نمایندهٔ پدیدارشناسی احمد فردید بود و نمایندهٔ فلسفهٔ تحلیلی منوچهر بزرگمهر. اتفاقاً نوع کار هر دو هم شباهت‌هایی با نسخهٔ اصلی دارد، مثل اینکه هر فلسفه از هر جهت تأثیرات عمیقی بر افرادی که در حوزهٔ آن کار می‌کنند می‌گذارد. البته به تناسب وضع فرهنگی خودمان، ما در تمام این مدت مصرف‌کننده بودیم و هستیم و از اتفاقاتی که در این دو مکتب افتاد تنها خبرش را شنیدیم، خودمان سهمی و نقشی نداشتیم. با این همه خوشبختانه در زمان حاضر، در هر دو سنت هوسرلی و فرگه‌ای، هم دانشجویان جدی‌تر و هم افراد آگاه‌تری داریم. اینکه تأثیر اینها در نقد ادبی ما چه بوده، موضوع تأثیر فلسفهٔ معاصر بر نقد ادبی ایران است. این بحث دیگری است که باید جلسات دیگری بدان اختصاص داده شود.

حالا با این، به اصطلاح، نقشهٔ جغرافیایی که کشیدم، می‌خواهم دو مورد را بررسی کنم، یکی تأثیر آراء فلسفی هوسرل بر نقد ادبی است و دیگری موردی بسیار ملموس‌تر. اولی موردی است که منتقد ادبی را در فهم اثر ادبی کمک می‌کند و حتی می‌تواند دستور بدهد، جهت بدهد و به هنرمند توصیه کند. دیگری موردی است که فیلسوف اصولاً وارد یک بحث ادبی می‌شود، بحثی که کار منتقدان ادبی است و آن بحث استعاره است. فیلسوفان به بحث استعاره پرداخته‌اند و درباره‌اش حرف‌های تازه‌ای زده‌اند، حرف‌هایی که پیش از این نداشتیم. فعلاً بحث اول را کنار می‌گذارم و به بحث استعاره که بحث ملموس‌تری است می‌پردازم.

مسئله استعاره را قدما مطرح کرده‌اند. (همهٔ کسانی که ادبیات خوانده‌اند، می‌دانند) از زمان ارسطو و افلاطون مسئلهٔ استعاره با ما بوده است. الان هم به شدت در نقدادبی مطرح است. به اعتقاد بعضی مثل نیچه، زبان ذاتاً استعاری است. کواین هم در جایی در همان مقالهٔ «دو حکم جزمی تجربه‌گرایی» همین حرف را زده است. اصولاً بدون کاربرد استعاره نمی‌شود حرف زد. اگر حرف‌هایی که تا حال زدم، مروری کنیم، نقش استعاره را کاملاً می‌بینید.

همهٔ ما از استعاره استفاده می‌کنیم، در مورد استعاره در قدیم دو نظر بود. یکی اینکه معتقد بودند استعاره تزئینی است و از لوازم آرایش سخن است و این در کتب قدمای ما متفقاً آمده. دیگری که کمتر گفته شده این است که استعاره نوعی تشبیه مختصر است، یعنی وقتی می‌گویم «زمان، رود است» استعاره به کار برده‌ام یعنی صفتی که مربوط به شیئی نیست به آن شیء نسبت داده‌ایم. زمان چیزی است و رود چیز دیگر. رود در معنای تحت‌اللفظی آن بستری فیزیکی است که آب در آن جریان دارد. بنابراین وقتی می‌گویم زمان رود است، در واقع می‌گویم زمان مانند رود است. این دو نظریه‌ای است که فلاسفهٔ قرن بیستم با هر دو به جد درافتادند. این نظریه که استعاره چیزی جز تشبیه نیست، در همین قرن هم رواج داشته است و ایراداتی بر آن وارد کرده‌اند: دیویدسون در مورد تفاوت استعاره و تشبیه می‌گوید تمام جملات تشبیهی صادق‌اند، ما جملهٔ تشبیهی کاذب نداریم، برای اینکه هر چیزی شبیه هر چیزی است، میان هر دو چیز می‌توان شباهتی یافت. این مسئله‌ای است که نلسون گودمن در مقالهٔ "Seven Strictures of Similarity" مطرح کرده، چه خوب است که این مقاله به فارسی ترجمه شود. مثلاً می‌توان گفت «سوزن شبیه آسمان است» این بستگی به قدرت تخیل شما دارد که وقتی می‌گویم «سوزن مانند آسمان است» چه شباهتی میان این دو پیدا می‌کنید. در تشبیه وجه شبه اغلب حذف می‌شود، اینکه سوزن از چه نظر شبیه آسمان است می‌توانید با استفاده از قوهٔ تخیل شباهت‌هایی پیدا کنید، ولی در استعاره جمله اغلب دروغ است، وقتی می‌گویید «سوزن

آسمان است»، دو چیز متفاوت را یکسان می‌گیرید. بنابراین بزرگ‌ترین ایرادی که می‌توان بر استعاره به عنوان تشبیه مختصر وارد کرد این است که جمله را از کاذب تبدیل به صادق می‌کند و تمام غرابتش را محو می‌کند. در واقع آن شگفت‌انگیزی که در استعاره هست، با تبدیل استعاره به تشبیه، از بین می‌رود. حرف دیگر دیویدسون این است که ما معنای استعاری نداریم. قدما همیشه می‌گفتند استعاره معنایش همان معنای تشبیه است. اما دیویدسون می‌گوید استعاره، معنای غیر عادی ندارد، معنایش همین است که هست، همین معنای تحت‌اللفظی Literal-Meaning و اهمیتش هم در همین غرابت است، بنابراین آنچه برای استعاره می‌ماند تأثیر روان‌شناختی است (Psychological effect). و همین تأثیر روان‌شناختی استعاره است که آن را بیرون از زبان می‌برد. زیرا بررسی این تأثیر کار روان‌شناسی است نه زبان‌شناسی. این نظریه به نام «نظریه علّی» استعاره معروف شده است. دیوید سون از این هم جلوتر می‌رود و می‌گوید اثر استعاره با اثر یک قرص یا اثر ضربه‌ای که کسی بر سر کس دیگری می‌زند قابل مقایسه است. آنچه در استعاره مهم است تأثیر عاطفی، هیجانی و خلاصه روان‌شناختی آن است.

وقتی فردوسی دربارهٔ بردن جسد سهراب به سیستان صحبت می‌کند، در جایی می‌گوید:

همه کاخ تابوت بود سربسر

غنوده به صندوق در شیرنر

این یک بیان استعاری است. اگر بخواهیم این استعاره را به تشبیه تبدیل کنیم باید بگوییم، کاخ مانند تابوتی بود که در آن سهراب (به قرینهٔ حالیه) مانند شیرنر در آن خوابیده بود. معلوم است که این جمله آن تأثیر را ندارد. کلام استعاری فردوسی چیز دیگری است.

گاهی اصلاً نمی‌توانیم استعاره را به تشبیه تبدیل کنیم. این مصراع حافظ را در نظر بگیرید که: «هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است.» خوب در اینجا اگر استعاره را تشبیه بدانیم، چون وجه شبه ذکر نشده، نمی‌توان فهمید چرا یک قطرهٔ شبنم صد بحر آتشین است. آنچه در استعاره مهم است تنش بین دو طرف استعاره است. در اینجا یک نوع تنش می‌بینیم، بین «شبنم» و «صد بحر آتشین» خوب این را چگونه می‌خواهیم تبدیل به تشبیه کنیم. از چه جهت؟ مثل اینکه نمی‌شود. این کار شدنی نیست. «حسن شیر است» را می‌توان گفت که مثلاً حسن در شجاعت مانند شیر است. اما در اینجا از چه نظر قطرهٔ شبنم شبیه صد بحر آتشین است، یا صد دریای آتش؟ نکتهٔ دیگری که دیویدسون در استعاره مطرح می‌کند این است که اصولاً استعاره معنای گزاره‌ای (Propositional) ندارد، یعنی «دیدن به مانند»، مثل «دیدن اینکه» نیست.

«seeing as is different from seeing that» این جمله در زبان انگلیسی معنای مشخصی دارد ولی در فارسی محتاج توضیح است. اینکه من شبنم را مانند صد بحر آتش در ذهن خود مجسم کنم، خیلی تفاوت دارد با اینکه بگویم شبنم صد بحر آتشین است، اولی دیدن چیزی است در هیئت تصویر و دومی در یافتن معنای یک جمله است. حرف دیگر دیویدسون این است که اگر فرض کنیم استعاره معنای دیگری هم جز معنای ظاهری داشته باشد، با چه روشی آن معنا را می‌خواهید منتقل کنید؟ چه دستورالعملی برای آن دارید؟ از این گذشته وقتی به استعاره می‌گویید فلانی قطعه یخ است، بنابر نظریه تشبیه، معنای آن این است که «فلانی شبیه قطعهٔ یخ است» باز هم چیزی روشن نمی‌شود. چرا؟ ظاهراً اگر بخواهیم معنایی به آن نسبت دهیم باید بگوییم منظور این است که فلانی سرد است و سخت است، ولی در اینجا دوباره برگشته‌ایم به استعاره. «سرد بودن» و «سخت بودن» استعاره است. ما از استعاره شروع کردیم، به تشبیه رسیدیم، خواستیم تشبیه را بفهمیم. دوباره برگشتیم به استعاره، مسئله‌ای حل نشد. فلاسفهٔ زبان برای جلوگیری از این دور باطل نظریه‌ای دیگر آورده‌اند. آنها می‌گویند در تشبیه استعاری معنای مجازی مورد نظر ماست. Figurative Similie theory (نظریه مجازی تشبیه) می‌گوید استعاره، تشبیه حقیقی نیست، زیرا تشبیه حقیقی یک نسبت متقارن است. وقتی می‌گویند A شبیه به B است، عکس آن هم صادق است که بگویید B شبیه به A است، ولی در تشبیه مجازی این طور نیست. می‌گویید فلانی مثل شیر است ولی آیا می‌توان گفت شیر

مثل فلانی است؟ اگر در این مثال هم بتوان مناقشه کرد. که نمی‌توان. در ده‌ها مثال دیگر این مناقشه ممکن نیست.

بنابراین اگر می‌خواهیم به نظریهٔ تشبیه کمی قدرت دهیم باید بگوییم که باز با معنای مجازی روبه‌رو هستیم نه معنای تحت‌اللفظی (literal). خلاصه آنکه وقتی استعاره را تبدیل به تشبیه می‌کنیم، در آن تشبیه هم، معنای مجازی طرفین تشبیه مورد نظر است نه معنای تحت‌اللفظی. ولی در اینجا برمی‌گردیم به مشکلی که اول داشتیم.

سرل (Searl) نظریه‌پرداز دیگری می‌آید و حرف دیگر دیویدسون را قبول می‌کند که شناختن استعاره، یک امر ذوقی است که پایانی هم ندارد. واقعاً شما همین مصرع «هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است» را اگر بخواهید تفسیر بکنید، به گونه‌های مختلف می‌توانید تفسیر کنید. مثلاً بگویید هر ذرهٔ کوچکی برای خودش ذرات و دنیای بزرگی است. ولی حالا این پرسش پیش می‌آید که حافظ صفت «آتشین» را برای چه آورده؟ به‌خصوص که در مصرع بعد می‌گوید: «دردا که این معما شرح و بیان ندارد» یعنی آتش مصراع دوم مصراع اول را هم سوزانده. نکند منظورش از شبنم اشک است که به نظر حافظ «صد بحر آتشین» است. این گونه تأویل‌ها پایان ندارد.

در هر صورت سرل برخلاف دیویدسون روش‌هایی پیشنهاد کرده و می‌گوید معنای استعاره، معنای تحت‌اللفظی آن نیست و اولین پرسش این است که آیا معنای غیر تحت‌اللفظی هم دارد یا نه. اگر دیدیم چنان معنایی دارد باید بیاییم و معانی مختلف را دسته‌بندی بکنیم، جمع‌آوری بکنیم و در مرحلهٔ سوم بین این معانی مناسب‌ترین را انتخاب بکنیم. سرل با این حرف می‌خواهد بگوید، برخلاف حرف دیویدسون که روشی برای انتقال معنا در استعاره نداریم، داریم، این مکانیسم هست. معیارهایی نیز به دست می‌دهد. مثلاً برای مرحلهٔ دوم هشت اصل به دست می‌دهد و برای مرحلهٔ سوم یک اصل. ضمناً این مسئله را که دیویدسون می‌گوید در استعاره معنایی که اهمیت معرفتی داشته باشد، نداریم رد می‌کند. به نظر من هم این حرف اغراق‌آمیز است. ما از استعاره‌ها خیلی چیز می‌آموزیم. حتی از بعضی استعاره‌ها نتیجه‌گیری می‌کنیم. جملهٔ «موسیقی غذای روح است» یک عبارت استعاری است. اما به راحتی می‌توانیم یک جملهٔ شرطی بسازیم و بگوییم «اگر موسیقی غذای روح است پس بنواز» یا «اگر موسیقی غذای روح است، برویم چند تا نوار موسیقی بخریم.» این نتیجه‌گیری، نتیجه‌گیری کاملاً معقول است، و از اینجا می‌توان نتیجه گرفت که از استعاره می‌توان معنای معقولی هم فهمید.

از مجموع بحث‌هایی که دربارهٔ استعاره کرده‌اند تنها به اشاره گذشتم. در این فرصت نمی‌توان ایرادها را یکی‌یکی برشمرد و پاسخ داد. این کار کلاس درس است نه مجلس سخنرانی. در مجموع ملاحظه می‌کنید که چگونه فلسفه از زاویهٔ زبان مستقیماً وارد مباحث نقد ادبی می‌شود و از مطالعهٔ مجموعهٔ حرف‌هایی که می‌زنند، متوجه می‌شویم که استعاره را تا به حال دست کم گرفته بوده‌ایم و گویا قضیه را هنوز نشناخته‌ایم و تازه شروع به شناختن استعاره کرده‌ایم. این یکی از سهم‌های کاملاً ملموس و محسوسی است که فلسفه در نقد ادبی داشته است.

بد نیست به مسئلهٔ کلی‌تر دیگری هم، که بدان اشارتی کردم، بپردازم. آن مسئله، مسئلهٔ چگونگی ادراکات حسی و تعمیم آن به ادراک اثر هنری است. در «سعدی» هم به این مسئله اشاره‌ای کرده‌ام.

در سنت آباء فلسفهٔ تحلیلی نخستین مسئلهٔ معرفت‌شناسی، مسئلهٔ چگونگی معرفت ما به جهان خارج و اشیاء فیزیکی جهان خارج است. نخستین فیلسوفان تحلیلی می‌گفتند علم ما به این اشیاء از طریق داده‌های حواس است.

خوب، اما همین جا می‌توانیم بر ضد این نظریه مثال نقضی جالب توجهی پیدا کنیم، مثالی که ویتگنشتاین معروفش کرده است، اصل مثال از روان‌شناسی است به نام جکسترو. مثال، مثال معروف به خرگوش ـ روباه است. که نظیر آن را در نقاشی‌های قدیم خودمان هم داریم. این نقاشی مرکب از چند خط ساده است:

تا آنجا که به داده‌های حسی مربوط می‌شود ما فقط چهار خط ساده می‌بینیم و بیشتر از این نیست. این داده‌های حسی برای همه یکی است. اما گاهی این خط‌ها را تصویر اردک می‌بینیم و گاهی تصویر خرگوش. آن وقتی که خرگوش می‌بینیم نوک اردک تبدیل به گوش خرگوش می‌شود، و وقتی آن را تصویر اردک می‌بینیم، گوش خرگوش تبدیل به نوک اردک می‌شود. در هر دو حال داده‌های حواس یکی است. چطور شد که در یک حالت خرگوش و در حالت دیگر اردک دیدیم؟ چه اتفاقی افتاد؟ جالب این است که اگر کسی در عمر خود خرگوش ندیده باشد این چند خط را تصویر اردک می‌بیند و اگر اردک ندیده باشد تصویر خرگوش می‌بیند. کسی هم که به تناوب هر دو تا را می‌بیند، در واقع قبلاً هر دو تا را دیده است. هم‌چنین وقتی شما درختی را می‌بینید، درخت را بدون پشت نمی‌بینید، پشتش را نمی‌بینید ولی درخت را بدون پشت هم نمی‌بینید. از اینجا هوسرل به این نتیجه می‌رسد که در ادراکات حسی، ذهن ما تنها منفعل نیست، فعال است و در آنچه می‌بیند جاهای خالی را پر می‌کند. این عمل را filling یعنی درج کردن می‌نامد. اما این درج کردن چگونه امکان وقوع پیدا می‌کند؟ هوسرل با تکیه بر مفهومی به نام «زیست جهان» این را شرح می‌دهد.

«زیست جهان» یعنی دنیای عام مشترکی که همهٔ ما در آن سهیم هستیم. یعنی مجموعهٔ اطلاعاتی که در واقع همه دارند. البته یکی کمتر دارد، یکی بیشتر؛ زیست جهان در هر دوره‌ای تغییر می‌کند. این زیست جهان است که به من کمک می‌کند تا وقتی دارم شیئی را نگاه می‌کنم ابعادی که ندارد به آن اضافه کنم، هم‌چنین در خواندن متن، متنی را که می‌خوانید، چه بسیار چیزهایی که بدان اضافه می‌کنید. خواننده در خواندن متن فعال است و آن مقداری را که به متن اضافه می‌کند بستگی به «زیست جهان»اش دارد. اینجاست که نقش مطالعه، نقش مشاهده، نقش اینکه موسیقی شنیده باشید! فلسفه خوانده باشید، ریاضی بدانید، علوم زمان خود را بدانید، با هنر آشنا باشید، مطالعات وسیع کرده باشید، ذهن را در تأویل و درج کردن معانی تازه و مناسب یاری می‌کند. اینجاست که نقد ادبی جنبهٔ دستوری پیدا می‌کند. کسی که می‌خواهد کار ادبی بکند باید ذهنش پرمحتوا باشد. دورهٔ هنرمند بی‌سواد دیگر گذشته است.

ذهن تا جایی، تا دوره‌ای می‌تواند متکی بر شور و هیجان زودگذر تکیه کند، اما برای اینکه اثری چون **اولیس** جیمز جویس بیافرینید باید محیط بر فرهنگ گذشته و حال خود باشید. اگر این کتاب روزی اجازهٔ انتشار پیدا بکند، آن وقت به حجم مطالعهٔ این نویسنده در ادبیات گذشته، در ادبیات کلاسیک و مکاتب هنری پی خواهید برد. زمانی کسی در جلسه‌ای شعری می‌خواند؛ در جایی از شعر این تصویرها پشت سر هم آمده بودند: «شکوفه‌ها را دیده‌ای/و غنچه‌ها را بر برگ سبز /و پای گنجشکان را/که ناگهان بر شاخه می‌نشینند. چند نفر در آنجا با هم گفتند: «این همان گل و مرغ است.» گوینده تا آن وقت متوجه نشده بود که چرا این تصاویر کنار هم آمده

بودند؟ بله. اگر به نقاشی‌های دورهٔ صفویه و قاجاریه نگاهی بیندازید، اگر به کاشیکاری‌های مساجد اصفهان نگاه کنید، به وفور می‌بینید که شاخه‌هایی هست بر شاخهٔ درختان و غنچه‌هایی بر برگ‌های سبز و گنجشک‌هایی که بر آن شاخه‌ها نشسته‌اند. این مشاهده‌ای است که کودکی هنگام عبور در بازار و مساجد اصفهان داشته و در ذهنش نشسته تا جایی خودش را این گونه ظاهر کند. این است که برای بررسی آثار یک هنرمند، باید از زیست جهان او هم اطلاع داشته باشید.

مگر می‌شود سراغ حافظ یا مولوی برویم و آثار آنها را بدون آنکه از زیست جهانشان اطلاعی داشته باشیم، بفهمیم؛ چنین چیزی نمی‌شود. پدیدارشناسی در اینجا با طرح مفهوم زیست‌جهان نظریه‌ای به ما می‌دهد که می‌تواند مستقیماً در نقد ادبی به کار رود و مستقیماً می‌تواند به هنرمند دستور دهد و او را راهنمایی کند. البته از پدیدارشناسی در نقد ادبی استفاده‌های دیگری هم کرده‌اند. رومن اینگاردن یکی از معروف‌ترین آنهاست که از پدیدارشناسی برای مطالعهٔ آثار ادبی استفاده کرد. در **نظریهٔ ادبیات** نوشتهٔ وارن و ولک فصلی است با عنوان «وجه وجودی اثر ادبی» که از زیباترین فصل‌های کتاب است، رنه ولک این فصل را با حرف‌های رومن اینگاردن پایان می‌دهد و البته با تکمله‌ای بر حرف‌های او. متشکرم

□ **بلقیس سلیمانی:** طبق نظریه‌ای که فرمودید در پدیدارشناسی با استفاده از زیست جهان مؤلف، می‌توان اثر را بهتر فهمید. آیا نمی‌شود با bracketing یا در پرانتز گذاشتن خود هوسرل بیاییم یک طور دیگر به متن نگاه کنیم. فرض کنید که داشته‌های خودمان را، اطلاعات خودمان را یا آنچه را که مربوط به زیست جهان مؤلف یا زیست جهان خودمان است داخل پرانتز بگذاریم. آن وقت به متن به عنوان یک پدیدهٔ مستقل و یگانه نگاه کنیم.

■ **موحد:** بله، این همان کاری است که بعضی توصیه می‌کنند و من چنین کاری را توصیه نمی‌کنم. آن به اصطلاح bracketing کردن که هوسرل می‌گوید آن در واقع در مورد natural attitude است یعنی آن دید ابتدایی که به طبیعت داریم، تفاوتش با دکارت این است که او شک می‌کند در وجود جهان خارج، او می‌گوید شک نکن، جهان خارج هست و این اندازه می‌توانیم رئالیست باشیم، فقط درباره‌اش قضاوت نکن. به تعبیر دیگر هوسرل، باید تفاوت بگذاریم بین اندیشیدن و reflecting یعنی بازاندیشی. یک وقت هست که کودکی عملی را انجام می‌دهد (این مثالی است که یکی از شارحان آرای هوسرلی زده است)، کودکی کاری انجام می‌دهد و تنبیه می‌شود، رویکرد طبیعی و ابتدایی کودک این است که احساس مظلومیت کند، احساس کتک‌خوردگی کند، احساس حقارت کند و پدر یا مادرش را که این کار را کرده‌اند، ملامت کند. این مرحلهٔ رویکرد طبیعی است. اما بعد اگر بیاید در کار خودش بنشیند و بازاندیشی کند، ببیند که خوب، صدبار گفتند این کار را نکن و من کردم، راهی را داشتم می‌رفتم که نزدیک بود بلایی برسرم بیاید و گفتند این راه را نرو و ده‌ها فکر دیگر، در این حالت از آن حالت خشم و خروش و ملامت کردن پدر و مادر بیرون می‌آید. در پرانتز گذاشتن را در این جاها به کار می‌بریم، یعنی یک لحظه از قضاوت‌های خودمان جدا شویم، دگم‌های خودمان را کنار بگذاریم و از دور به کار خود نگاه کنیم. در مورد متن هم بعضی‌ها این کار را توصیه می‌کنند، آن‌هم در شرایطی که با مؤلف یا هنرمندی سر دعوا داریم، مثل اینکه اصلاً از شاعری خوشم نیاید، یا چیزی منفی درباره‌اش شنیده باشیم یا به نظریه‌های ادبی‌اش اعتقادی نداشته باشیم، یا بخواهیم عقاید خود را در فهم متن دخالت دهیم، حرف شما در اینجا درست است، اما به این معنا نیست که ما دیگر کل فرهنگی را که اثری در آن پدید آمده در اپوخه قرار دهیم، این که نمی‌شود، چون راه فهم متن را بر خود می‌بندیم.

□ **محمدخانی:** در این دو دهه و به ویژه در دههٔ هفتاد با ترجمهٔ آثار فلسفی و نظریه‌های ادبی به فارسی مواجه هستیم. خود این ترجمه‌های بد که منجر به بد فهمیدن نظریه‌های ادبی می‌شود، چه تأثیری در خلق آثار ادبی و نقد ادبی گذاشته و آیا اصلاً تأثیری داشته است؟

■ **موحد:** درواقع این نوع ترجمه‌ها بر ضد فلسفهٔ وجودی خود عمل می‌کنند، البته مقداری هم ناهمواری راه را به حساب راهرو نگذارید. شما نوشته‌های گادامر و دریدا را بخوانید. افسوس که کتابی از آنها اینجا نیست تا سطرهایی از آن را بخوانم تا ببینید از این نوع نوشتن چه می‌فهمید. حتی آنهایی که در این حوزهٔ فکری هستند و به طور کلی اروپایی‌ها، این شکوه را بارها کرده‌اند که نوشته‌های اینها کلافی است سردرگم. یکی از بهترین نقدها را بر این نوشته‌ها می‌توان در کتاب هایدن وایت (با تشکر از دکتر اعتماد که اینجا تشریف دارند و این کتاب را به من دادند) و در آخرین مقاله‌اش به عنوان "The Absurdist Moment" پیدا کرد.

هایدن وایت پاره‌هایی از نوشته‌های دریدا را نقل کرده. خوب ترجمهٔ این نوع نوشته‌ها کار دشواری است. اینکه چرا باید اثری به این دشواری را ترجمه کرد و خواننده را هم گرفتار کرد، من واقعاً نمی‌دانم، ولی این جرئتی است که به خرج می‌دهند و ما نمی‌توانیم دستور بدهیم که ترجمه بکنند یا نکنند. وقتی من دانشجو بودم یکی از این گالری‌های نقاشی چیزهایی در باب فلسفه هنر چاپ می‌کرد؛ من اینها را می‌خواندم، یک چیزی می‌فهمیدم، یک چیزی هم نمی‌فهمیدم، همهٔ چیزهایی را هم که نمی‌فهمیدم تقصیر فهم خودم می‌گذاشتم، می‌گفتم لابد اینجا مطلب مهمی است که من نمی‌فهمم، ولی بعد دیدم که ترجمه‌ها بد بوده است، این بر جوانان اثر می‌گذارد که نسبت به خودشان بی‌اعتماد شوند، چون در وضعیتی نیستند که بگویند مترجم اشتباه کرده و از این‌رو لبهٔ حمله را متوجه خودشان می‌کنند.

□ **محمدرضا گودرزی:** ما می‌توانیم متن‌های ادبی را طبق صحبت‌های شما به محکمه تشبیه کنیم و بگوییم همان‌طور که باید واژهٔ گناه را با کلیت محکمه معنا کرد، در یک متن ادبی هم واژه یا جمله را نمی‌توانیم بیرون بکشیم، بلکه معنای این واژه یا جمله را باید در کل متن پیدا کنیم.

سؤال من این است که آیا بازی زبانی فلسفی و ادبی یکی هستند؟ یعنی می‌توان پذیرفت که قوانینی که در فلسفه هست مثلاً استدلال و زبان ادبی ـ که غیراستدلالی است و تاحدی صدق و کذب در آن جاری نیست ـ آیا یک قانون بر هر دو صادق است؟ مثلاً دربارهٔ همان بحثی که فرمودید دریدا معتقد است که فلسفه و ادبیات یکی است می‌خواستم نظر شما را در این مورد بدانم که تا چه حد قوانین فلسفی بر یک متن ادبی صادق است، یعنی ما می‌توانیم با استدلال فلسفی یک متن ادبی را تحلیل کنیم؟

■ **موحد:** من از سؤال دوم شروع می‌کنم. در سنت فلسفی به خصوص آنالیتیک، این اصرار بود که متون فلسفی باید شفاف و بدون استعاره و بدون صنایع بدیعی و عروضی و اینها باشد. هابز و لاک توصیه کردند که در نوشتن متن فلسفی خود را گرفتار این بازی‌ها نکنید. ولی واقع این است که شما وقتی به نوشته‌های کواین یا دیویدسون مراجعه می‌کنید، پر از جملات زیبای استعاری است، اینها

ادیبان برجسته‌ای هم هستند. دیویدسون خودش ابتدا ادبیات کلاسیک، ادبیات انگلیسی و کلاسیک کار کرده است، کواین هم آدم ادیبی است و جملاتش که بر سر زبان‌ها افتاده، نه فقط به خاطر عمق فلسفی بلکه به خاطر زیبایی آنها هم هست. ولی خوب کاربرد زبان استعاری حدی دارد. یک وقت منظور ما گذاشتن اثر عاطفی است، یک وقت منظور ما رساندن مفهومی عقلانی است، به هر جهت مسائل هنری و ادبی قاعدتاً باید رگ‌های عاطفی را بیشتر بلرزاند، بنابراین با زبان استعاری و مجاز و تشبیه اصولاً بیشتر کار دارد. در اینکه بین نوشتن فلسفی و ادبی تفاوت فراوانی هست، شکی نیست. من خود به این اعتقاد دارم و وقتی مقاله‌ای فلسفی یا منطقی می‌نویسم حسرت شعر گفتن در آن نیست و حرفم را خیلی صریح و راحت می‌گویم، ولی خوب بعضی‌ها مثل دریدا این دو را مخلوط می‌کنند، تأثیری هم واقعاً نخواهد داشت، یعنی تا آنجایی که من می‌بینم بیش از یک جریان زودگذر، نباید باشد.

دربارهٔ سؤال اول هم باید گفت که بله، علما گفته‌اند که هر چیزی را به چیز دیگر می‌توان تشبیه کرد.

□ **محمدرضا گودرزی**: منظورم در نقد ادبی است که واژه یا جمله را دیگر از متن ادبی بیرون نیاوریم و براساس آن نویسنده را محاکمه کنیم و متن را محکوم کنیم.

■ **موحد**: اینکه حرفی است معقول، به‌خصوص در فضای سیاسی، دعواهایی که می‌شود اغلب بر سر کلمه است، این کاری است که در این سال‌ها در ایران بارها شده، به‌خصوص در فضای سیاسی این سال‌ها، اصلاً این یک نوع شگرد اذیت کردن بوده است، حتماً باید در متن، هر کلمه را در ارتباط با کلمه‌های دیگر در نظر گرفت.

□ **بلقیس سلیمانی**: من در رابطه با سؤال آقای محمدخانی، می‌خواستم نکته‌ای را مطرح کنم و ببینم تا چه اندازه شما با این مسئله موافقید. در ایران فکر می‌کنم فلسفهٔ پدیدارشناسی بیشتر در نزد هنرمندان، منتقدین ادبی، شعرا و داستان‌نویسانی است که به نوعی در آثارشان جمود پیدا کرده‌اند- حالا از طریق شاخهٔ اگزیستانسیالیستی که به‌خصوص از فرانسه به ایران آمده -و نیز می‌بینیم آثاری که منتشر می‌شود، بیشتر در مورد چند معنایی، تکثر صداها و بی‌معنایی است. البته در شعر از این نوع حرف‌ها زیاد گفته می‌شود، اما برعکس فلسفهٔ تحلیلی بر مباحث دین‌شناسی بیشتر تأثیر گذاشته، یعنی یک نوع وضوح در این مقوله می‌بینیم، آیا اینها به ذات این فلسفه‌ها برمی‌گردد؟ یعنی فلسفهٔ پدیدارشناسی در درون خودش عناصری دارد که گویا تولید ادبی را یاری می‌کند و به اصطلاح هنرمند می‌تواند چیزی از آن برگیرد و یا برعکس روش فلسفهٔ تحلیلی طوری است که مثلاً یک دین‌شناس از آن بهره ببرد؟

■ **موحد**: من سؤال شما را با استناد به حرف فولسدال پاسخ می‌دهم، کتابی هست با عنوان **The Rise of Analytic Philosophy**، اولین مقالهٔ این کتاب از فولسدال است. فولسدال می‌گوید فلسفه، فلسفه است، اما تفاوت فلسفه‌ها در دو چیز است؛ استدلال و توجیه (argumentation and justification) یعنی اینکه چقدر برای حرفی که می‌خواهیم بزنیم دلیل می‌آوریم و تا چه اندازه آن را توجیه می‌کنیم. حرفش این است که تفاوت فلسفهٔ تحلیلی با نحلهٔ هایدگر و نحلهٔ او این است که در فلسفهٔ تحلیلی توجیه و استدلال دست بالا را دارد ولی در این یکی کمترین شأن را دارد. خوب، حالا در چنین وضعی معلوم است که کسی اهل توجیه و تفکر و استدلال نیست (و متأسفانه بعضی‌ها فکر می‌کنند چون شعری می‌گویند و داستانی می‌نویسند، دیگر نباید سراغ عقل و منطق بروند) طبعاً به آن طرف بیشتر کشیده می‌شود، و کسی که سراغ مباحثی که شما می‌گویید می‌رود، مباحثی که معرکهٔ آراء است، سراغ فلسفهٔ تحلیلی می‌رود. علم کلام معرکهٔ حرف‌هایی است که باید اثبات کرد و توجیه کرد، این در ذات این مسائل است.

□ لطفاً جایگاه زبان را از نگاه فیلسوفان در نقد ادبی توضیح دهید؟

■ **موحد**: همان طوری که در ابتدای بحث گفتم، این‌گونه طبقه‌بندی می‌کنند که زمانی ما مسئله ایده را به عنوان اساس کار داشتیم، بعد فرگه مسئلهٔ معنا را مطرح کرد و بعد هم مسئلهٔ زبان مطرح شد، یعنی مسئلهٔ خود زبان. این حرف مولوی که:

منطقی را بحث با الفاظ نیست
بحث با الفاظ او را عارضی است

حرف واقعاً درستی نیست؛ بحث ما اصولاً بحث با زبان است، چون محمل تفکرمان زبان است. اگر زبان نباشد چگونه می‌توان فکر کرد؟ فرض کنید که الان بخواهم بگویم که امروز روز سه‌شنبه ساعت ۶/۵ بعدازظهر است، اگر زبان نداشته باشم این را چگونه بگویم، مفهوم «۶/۵ بعدازظهر روز سه‌شنبه» بدون زبان قابل تصور نیست. بنابراین زبان یک نقش مرکزی دارد. چیزی که شباهت این دو خط فلسفی را خوب نشان می‌دهد، تمرکز بر زبان است، منتها از دو راه مختلف؛ یکی زبان را بیش از اندازه به علایم فرو می‌کاهد و زیر پای معنا را بیش از حد سست می‌کند و دست تأویل را باز می‌گذارد، یکی دیگر هم چنانکه به اجمال شرح دادم، جریانات مختلفی دارد. در نقد ادبی هم مسلم است که باید بر زبان تمرکز بکنیم. رومن اینگاردن وقتی می‌خواهد لایه‌های شعر را مشخص بکند، ابتدا از لایهٔ آوایی شروع می‌کند، بعد لایهٔ نحوی، سبک‌شناسی، استعاره، سمبل، نماد، اسطوره بعد هم وارد زیست جهان می‌شود. اینها لایه‌های مختلف هستند. در هر صورت در این معرکه آنچه که من و شما را به هم مربوط می‌کند مسلماً زبانی است که به کار می‌بریم، زبان در ادبیات گاهی منزلت شیء را پیدا می‌کند و نه فقط ابزار انتقال معنا، تقریباً همهٔ کسانی که دربارهٔ شعرْ صحبت کرده‌اند، گفته‌اند که کلمه در شعر، شیء است، شیئی که وزن دارد، رنگ دارد، آهنگ دارد و... اینکه بعضی شعرها با خواننده ایجاد ارتباط نمی‌کند به این دلیل است که این لایه‌ها را ندارند. برای مثال ارتباط با سنت در آنها دیده نمی‌شود. فلاسفهٔ هرمنوتیک و تحلیلی، هر دو بارها و بارها بر اهمیت سنت تکیه کرده‌اند، اصلاً عده‌ای معتقد به بازگشت به سنت هستند.

□ در رابطه با پرداختن فیلسوفان به استعاره و کلاً وارد ادبیات شدن آنها این سؤال برای من ایجاد شد که آیا وقتی فیلسوفان وارد حوزهٔ ادبیات می‌شوند و بحث استعاره را مطرح می‌کنند، آیا این موضوع را به ذهن متبادر نمی‌کنند که فیلسوفان در پاسخگویی به مسائل کلی و هستی‌شناسی تا حدی عاجز مانده‌اند و می‌خواهند به نوعی از پاسخگویی به مسائل و مباحث اصلی فلسفی طفره روند؟

■ **موحد**: نخیر، این طور نیست. مسئله این است که واقعیت آنجاست و ما اینجا هستیم، واقعیت که به سادگی تسلیم زبان من و شما نمی‌شود، بنابراین زبان ناچار مجازی می‌شود، استعاری می‌شود، زبان علم هم همین‌طور، مثلاً فکر می‌کنید که زبان ریاضی، زبان استعاره نیست؟

□ یعنی فلسفهٔ مجاز و استعاره را برمی‌تابد؟

■ **موحد**: بله، آثار افلاطون یکی از شاعرانه‌ترین آثاری است که داریم و پر است از استعاره‌های زیبا که تأثیربسزایی هم داشته است.

اعترافات آگوستین

میرگرد

■ **یوسف ثانی:** کتاب **اعترافات آگوستین** با ترجمهٔ خانم سایه میثمی و ویرایش استاد مصطفی ملکیان حقیقتاً دارای ترجمه‌ای است بسیار شیوا و روان و دل‌انگیز و واقعاً جا دارد که بگوییم دست مریزاد و به قول شاعر:

مریزاد دستی که انگور چید

نمیراد پایی که در هم فشرد

هم مترجم محترم جداً زحمت کشیده‌اند و با کمال دقت و حسن سلیقه کتاب را ترجمه کرده‌اند و هم حتماً این گونه است که از زیر تیغ دقت و باریک‌بینی‌های استاد ملکیان هم عبور کرده و کتاب طبیعتاً از حیث ترجمه بسیار قابل اعتماد است. از حیث فصاحت و شیوایی هم در سطح بسیار بالایی است.

من ابتدا از مترجم محترم سؤال می‌کنم که انگیزه‌های ایشان برای ترجمهٔ این کتاب چه بوده است؟

■ **میثمی:** با تشکر از حسن نظر شما. البته اجازه بدهید که من انگیزهٔ اصلی خودم را از ترجمهٔ این کتاب در حین آنچه که به عنوان معرفی کار خواهم آورد عرض کنم. ترجمهٔ کاری با این اندازه از معنویت‌بخشی به هرحال برای هرکسی مطلوب است و اگر در بضاعت آدم باشد که چنین اثری را ترجمه کند به هرحال جذابیتهای بسیاری دارد.

■ **یوسف ثانی:** من از استاد ملکیان خواهش می‌کنم که دربارهٔ آگوستین و این کتاب و به خصوص تأثیری که در فلسفهٔ غرب داشته نکاتی را بفرمایند تا اذهان با جو و فضای کتاب مأنوس بشوند و به تدریج وارد مباحث جزیی‌تر بشویم.

■ **ملکیان:** البته بنده بنابر این نداشتم و قراری بر این نگذاشته بودم که در گفت‌وگوی دوستان شرکت اختصاصی و ممتازی داشته باشم، ولی الان که آقای دکتر یوسف‌ثانی سؤال فرمودند، باید عرض کنم که انگیزهٔ اصلی من از شرکت در این جلسه بیشتر استفاده از مطالبی است که بین خانم میثمی و سایر دوستان مطرح می‌گردد. اما درخصوص آنچه آقای دکتر یوسف‌ثانی فرمودند، باید بگویم که تأثیر آگوستین به طور کلی و تأثیر اعترافات به صورت خاص در واقع در سه زمینه در فرهنگ و فلسفه و الهیات غرب کاملاً محسوس و ملموس است.

نکته اول در واقع در جریان خودنگری، از خود فاصله گرفتن و از فاصله‌ای نسبتاً دور به خود نگاه کردن و نظر کردن بر آنچه که بر آدمی گذشته است، هم از حیث factual یعنی از حیث امور ناظر به واقع و هم از حیث evaluative یا امور ارزشی. یعنی هم از حیث این که مثلاً چه شد که من چنین کردم؟ چه شد که چنان نکردم؟ سکوت من به چه دلیلی بود؟ سخن من به چه علتی بود؟ چنین پژوهشهای روانکاوانه‌ای ناظر به امور واقع است. یک حیث دیگر همان ارزش داوریهایی است که در باب همهٔ عقاید سابق خودم، همهٔ احساسات و عواطف سابق خودم و همه اراده‌ها و اعمال سابق خودم می‌توانم دربارهٔ خود داشته باشم. آگوستین در فلسفه و فرهنگ غرب شاخص‌ترین کسی است که از هر دو دیدگاه به خود نگریست، هم از دیدگاه factual و روانکاوی و تحلیل روانی خود و هم از منظر ارزش داوریهای اخلاقی در باب آنچه اندیشیده بود، آنچه احساس و عاطفه داشت و آنچه که اراده کرده بود؛ از هر دو حیث در خود نظر کرد. حاصل کار او یک ژانر ادبی و حتی به نظر من بالاتر از ژانر ادبی، نوعی خودشناسی عمیق، منصفانه و در عین حال کاملاً صادقانه است. این ژانر بعدها در فرهنگ و فلسفهٔ غرب ادامه پیدا کرد. در فرهنگ اسلامی هم که کمابیش به میزان بسیار کم‌تر نمونه‌هایی دیده می‌شود. شاید بشود گفت که **المنقذ من الضلال** غزالی نمونه‌ای از این خودنگری است و البته آنچه که در **المنقذ من الضلال** غزالی چشم‌گیر است بیشتر جنبهٔ عقیده و باور است. در آگوستین قدیس علاوه بر جنبهٔ عقیده و باور، همان طور که اشاره کردم جنبهٔ احساسات و عواطف و جنبهٔ سوم یعنی جنبهٔ ارادات و اعمال کاملاً چشم‌گیر است؛ این تأثیر اول.

اما تأثیر دوم آگوستین بر فلسفه و فرهنگ و الهیات غرب، بیشتر در پدیدآوردن نوعی الهیات خاص است، یعنی الهیاتی که خاص

بودنش بیشتر از حیث دیالکتیک میان ایمان و فهم است. در میان قدمای ما مسلمین، کسی نبود که هیچ وقت قائل بشود به این که ما ابتدا ایمان می‌آوریم و بعداً فهم می‌کنیم، بلکه تقریباً پیش‌فرض و پیش‌انگاشت همهٔ متفکران مسلمان این بود که همیشه ایمان متفرع بر فهم و مسبوق به فهم است. ما نخست فهم می‌کنیم و بعداً ایمان می‌آوریم. از فهم هم البته آنها تفسیر خاصی داشتند، چون از فهم هم تفسیرهای مختلفی می‌توان داشت. آنها از فهمْ بیشتر، فهم دلیل دریافت می‌کردند و می‌گفتند، وقتی کسی عقیده‌ای را خوب فهم کرده است که بتواند بر آن پای بفشارد و بگوید که من بر این عقیده و بر اتقان و صحت این عقیده خودم می‌توانم اقامهٔ دلیل بکنم. این هم یک معنا از فهم است، اما باز هم تفاسیر دیگری می‌توان از فهم داشت. به هرحال این چیزی بود که در میان ما مسلمین رواج داشت. از صدر اسلام تا زمان ما، در فرهنگ غرب یک جریان خلاف این هم پدید آمد و این جریان کاملاً این سو و جهت را عکس می‌کرد، یعنی قائل به آن بود که من ابتدا ایمان می‌آورم تا بعداً در اثر ایمان فهم بکنم.

آگوستین قدیس به نظر می‌آید شاخص‌ترین کسی باشد که به دیالکتیک این دو قائل است، یعنی اگرچه قائل است که پس از ایمان، فهم عاید خواهد شد، اما در عین حال اعتقاد دارد که فهم عمیق‌تر، ایمان را بیشتر خواهد کرد و ایمان بیشتر باز فهم سابق را عمق بیشتری خواهد داد و به همین صورت دیالکتیکی به نظر او متصور است. به این حیث نمی‌توان آگوستین را نمایندهٔ کسانی دانست که به تقدم ایمان بر فهم به صورت قاطع قائل هستند، چون این بازی متقابل و این دیالکتیک میان این دو شدیداً مورد تأکید آگوستین قدیس است.

تأثیر سوم آگوستین قدیس و مخصوصاً کتاب اعترافاتش بر شاخه‌های مختلف فلسفه بوده است. شما از فلسفهٔ زبان تا فلسفهٔ ذهن، فلسفهٔ فعل، فلسفهٔ اخلاق، معرفت‌شناسی، اگر در تمام این زمینه‌ها با کتابهایی سروکار داشته باشید به موارد عدیده‌ای برمی‌خورید که نویسنده با این که فقط فیلسوف ذهن یا فیلسوف زبان است، به آگوستین قدیس ارجاع می‌کند. برای دوستان خیلی جالب است و احتمالاً بسیاری از ایشان بهتر از من می‌دانند که ویتگنشتاین خودش را در موارد فراوانی وام‌دار آگوستین قدیس می‌بیند، به خصوص در دو قلمرو فلسفهٔ ذهن و فلسفهٔ زبان. عجیب است که شما تقریباً در هیچ شاخهٔ فلسفی امروزی نیست که آثار و ردّپایی از نوشته‌های آگوستین قدیس و علی‌الخصوص اعترافاتش نبینید، حتی بعضی از شاخه‌ها و زمینه‌های فلسفی که به نظر می‌آید واقعاً از ساحت عمومی فرهنگ زمان آگوستین قدیس یعنی تقریباً هزار و ششصد سال پیش خیلی دور بوده‌اند.

ماحصل سخن آن که آگوستین را باید هم در یک ژانر ادبی و گونه‌ای خودنگری و روانکاوی پیشگام دانست، هم در زمینهٔ الهیات مسیحی و دیدگاه خاصی که در دیالکتیک ایمان و فهم به او منسوب است و هم در زمینهٔ شاخه‌های مختلف فلسفه.

■ **هومن پناهنده:** در ابتدا بگویم که وقتی در مقام ارزیابی زبان هر متنی، چه تألیف چه ترجمه، قرار می‌گیریم انتظار ما این است که متن مذکور حداقل دو صفت را دارا باشد؛ اول این که زبان و بیان در آن «طبیعی» باشد. دیگر این که متن وضوح داشته و خالی از تعقید معنوی باشد.

حال باید پرسید که طبیعی بودن بیان متن یعنی چه؟ اگر بخواهیم از درگیر شدن در ریزه‌کاریهای مربوط به تعریف تام و تمام بپرهیزیم کم‌ترین چیزی که دربارهٔ خصیصه فوق می‌توان گفت این است که هنگام قرائت یک متن، به اهل زبان متوسط الحال نباید این احساس دست دهد که گویا متن مذکور به زبان آشنای خودی نوشته نشده است و غرابتی در آن هست که زبان متن را تبدیل می‌کند به زبانی که تنها به سبب حضور واژه‌های فی‌المثل فارسی خُردک شباهتی با این زبان دارد. گمان می‌کنم برای روشن‌تر کردن معنای «طبیعی بودن زبان» بد نیست مثالی بزنم. (در توضیح امور مثالها همواره مشکل‌گشا هستند). به این قطعه توجه بفرمایید:

همین نوستالژیا و همین شاخصهٔ وانمودی هوسهای نوستالژیک را امروزه در نگاه به «خرده» فاشیسمها و «خَرده» قدرتها می‌یابیم. «خرده» عاملی می‌تواند تنها «دندهٔ پایین‌تری» از آنچه که فاشیسم بوده، باشد بدون آن که آن را حل و فصل کرده و سناریوی به غایت پیچیده‌یی از وانمایی مرگ را به دال سیال ساده و سطحی شده‌یی بدل کند که «کارکرد ماهوی‌اش رد و انکار است.»

آنچه آمد مصداق تمام عیار یک بیان غیرطبیعی است و هرکس که با زبان فارسی به صرافت طبع مواجه شود آن را زبان یأجوج و مأجوج خواهد دانست و به تعبیر هیوم «به شعله‌های آتش خواهد سپردش.» اینجا فقط با تعدادی کلمه فارسی روبه‌روییم که بدون مراعات نظام گفتمانی و معنی‌شناختی زبان فارسی، کتره‌ای کنار هم قرار گرفته‌اند و حاصل جمعشان هیچ است و پوچ. آدمی وقتی با چنین بیانی روبه‌رو می‌شود حق دارد مثل ویتگنشتاین بگوید: «زبان رفته به تعطیلات». اما چنان که پیداست قطعهٔ مذکور خصیصهٔ دوم یک متن قابل قبول، یعنی «وضوح» را هم فاقد است و مقصود نویسنده اساساً به هیچ عنوان به خوانندهٔ فارسی زبان منتقل نمی‌شود (هرچند برایم تقریباً مسلم است که خود مترجم هم چیزی از متن اصلی درنیافته وگرنه حال و روز ترجمه‌اش بهتر از این می‌بود).

حال برویم سراغ قطعهٔ بعدی که مقصود نویسنده را به «وضوح» به خواننده منتقل می‌کند، اما در اینجا هم زبان شکل طبیعی ندارد. البته از این بابت وضع قطعه بعدی بسیار بهتر از قطعهٔ پیشین است.

■ **محمدخانی:** نمی‌خواهید به مأخذ متنها اشاره کنید.

■ **پناهنده:** اولی از کتاب **فوکو را فراموش کن** نوشتهٔ ژان بودریار، ترجمهٔ پیام یزدانجو، ص ۴۹. و قطعهٔ دومی که خواهم خواند از کتاب **درآمدی بر تحلیل فلسفی** نوشتهٔ جان هاسپرس، ترجمهٔ موسی اکرمی، ص ۲۳:

ـ چرا او مرد؟

ـ او داشت در بزرگراه رانندگی می‌کرد و اتوموبیلی با اتوموبیلش تصادف کرد. رانندهٔ آن اتوموبیل خیلی تند می‌راند، و تصادفی با چنان سرعتی غالباً افراد درون وسایل رفت و آمد را می‌کشد یا دچار نقص عضو می‌کند. این اتفاق افتاد و به این علت او مرد.

من این چند سطر را به این صورت ویرایش کردم:

ـ او چرا مرد؟

ـ در بزرگراه مشغول رانندگی بود که با اتوموبیلی تصادف کرد. اتوموبیل مقابل، سرعتش خیلی زیاد بود و در آن‌حد از سرعت اگر تصادفی اتفاق بیفتد، معمولاً سرنشینان یا می‌میرند یا دچار نقص عضو می‌شوند. این شد و او به همین علت مرد.

توضیح مبسوط در باب عواملی که سبب شده قطعه ترجمه شده سلیس و طبیعی نباشد می‌ماند برای جای دیگر، اما برای دفاع از اصل مدعای خودم دائر بر غیرطبیعی بودن بیان آقای اکرمی همین قدر کافی است که بگویم به جای تعبیر شاذ «افراد درون وسایل رفت و آمد» به سادگی می‌شد گذاشت، «سرنشینان».

چنان که گفتم دو صفت طبیعی بودن بیان و وضوح بیان صفات لازم برای کلیهٔ متون اعم از تألیف یا ترجمه است. اما یک صفت دیگر هم هست که وقتی با ترجمه‌ای روبه‌روییم با این صفت سوم سروکار پیدا می‌کنیم و آن عبارت است از صحت یا دقت ترجمه. در ارزیابی دقت ترجمه چاره‌ای نیست جز مقابله متن مترجم با متن اصلی. بسا ترجمه‌هایی که از حیث سلاست و وضوح بیان ایرادی متوجهشان نیست، اما وقتی آنها را با متون اصلی مقابله می‌کنیم عدم صحتشان بر ما آشکار می‌شود. بدین معنی مترجم را وفادار به متن اصلی نمی‌یابیم.

پس سه خصیصه طبیعی بودن بیان، وضوح بیان و وفاداری به متن اصلی حداقل صفاتی است که یک ترجمهٔ قابل قبول باید واجد آنها باشد؛ صفات دیگری هم هست که باتوجه به وقتمان از ذکر آنها می‌گذرم.

این را هم بگویم که از مترجمان، پذیرفته نیست که عیب کارشان را به گردن نقص بیان نویسندهٔ متن اصلی بیاندازند؛ آن کس که در برابر خوانندهٔ متن فارسی مسئول است کسی نیست جز مترجمی که به فارسی ترجمه می‌کند. بنا به مضمون آیه‌ای از قرآن مجید در روز قیامت برای داوری دربارهٔ اعمال آدمیان آنان را یکان یکان احضار می‌کنند. لابد مترجمان هم یک‌به‌یک احضار خواهند شد و فی‌المثل به مترجم ایرانی اجازه نخواهند داد نویسنده متن مبدأ (فرانسوی، انگلیسی و...) را همراه خود در محکمهٔ عدل حاضر کند و او را شریک کوتاهی‌های خود در کار ترجمه معرفی نماید.

سخنم را در این باب خلاصه کنم: برای ارزیابی ترجمه، معیار سلاست و روشنی بیان کافی نیست، صحت و دقت هم شرط است. دیده‌ایم کسانی را که از خوب بودن متن در زبان مقصد و بدون مقابلهٔ آن با متن اصلی، خوب بودن ترجمه را نتیجه گرفته‌اند، در حالی‌که کاملاً ممکن است نوشته‌ای از حیث زبان فارسی دارای بیان طبیعی و روشن باشد، اما محصول سوءفهم مترجم از متن اصلی باشد. چنین متنی به رغم سلاست و وضوح، چون که دقیق و صحیح نیست، ترجمهٔ قابل قبولی هم نیست. حال اجازه بدهید بر اساس این مقدمات نگاهی بیاندازیم به قطعه‌ای از ترجمهٔ خانم میثمی:

ای آن که زیبایی‌ات هم دیرینه است و هم تازه، عشق تو را چه دیر فرا گرفتم! چه دیر عاشقت شدم! تو در من بودی و من در جهان بیرون از خود به سر می‌بردم. تو را بیرون از خود می‌جستم و از آن روی که خود چهره‌ای کریه داشتم، به مخلوقات نیکو سیمایت دل می‌بستم. تو با من بودی. اما من با تو نبودم. زیبایی‌های این جهانی مرا از تو دور می‌ساخت. و البته آنها اگر به تو قائم نبودند، اصلاً وجود نمی‌داشتند. مرا خواندی؛ به آوایی رسا بر من بانگ زدی و حصار ناشنوایی‌ام در هم شکستی. بر من درخشیدی و نور تو احاطه‌ام کرد؛ کوری مرا به گریز واداشتی. شمیم خود بر من افشاندی؛ آن را بوییدم و اکنون نفس‌زنان، آن عطر دل‌پذیر را تمنا می‌کنم. طعم تو را چشیدم و اکنون گرسنه و تشنهٔ توام. مرا نوازش کردی و اکنون از عشق به آرامشی که در تو یافت می‌شود، می‌گدازم. (ص ۳۲۷)

چنان که پیداست در متن فوق بیان، هم طبیعی است و هم واضح. اما از آنجا که وفاداری و دقت مترجم آزموده نشده هنوز این سؤال باقی است که آیا وظیفهٔ ترجمانی در مورد متن مذکور به خوبی ادا شده؟ برای پاسخ به این سؤال لازم است به مقابلهٔ متن

مترجم با متن انگلیسی بپردازیم. اینک متن انگلیسی:

I have learnt to love you late, Beauty at once so ancient and so new!
I have learnt to love you late! You were within me, and I was in the world outside myself.
I searched for you outside myself and, disfigured as I was, I fell upon the lovely things of your creation. You were with me, but I was not with you. The beautiful things of this world kept me far from you and yet, if they had not been in you, they would have had no being at all. You called me; you cried aloud to me; you broke my barrier of deafness. You shone upon me; your radiance enveloped me; you put my blindness to flight. you shed your fragrance about me; I drew breath and now I gasp for your sweet odour. I tasted you, and now I hunger and thirst for you. You touched me, and I am inflamed with love of your peace. (pp.231-32)

پس از مقابله، این هم معلوم می‌شود که ترجمه با دقت صورت گرفته و وفادار به اصل است؛ بنابراین هر سه معیار ۱) طبیعی بودن بیان، ۲)روشنی و وضوح بیان، و ۳)دقت و وفاداری اصل را داراست. باید بگویم که خوشبختانه خانم میثمی توانسته‌اند همین کیفیت مطلوب و مقبول ترجمه را در سرتاسر متن فارسی حفظ کنند. این است که باید ترجمهٔ حاضر را ترجمهٔ معتبری دانست. البته بنده در چند مورد ملاحظاتی داشتم که خدمت ایشان عرض خواهم کرد. ولی این موارد، باتوجه به حجم کتاب (حدود پانصد صفحه) بسیار نادر است و النادرُ کالمعدوم. سخن من دربارهٔ کیفیت ترجمه کتاب به پایان رسید. البته جدا از ترجمه بنده می‌خواستم مطالبی هم دربارهٔ محتوای کتاب عرض بکنم، اما از آنجا که وقت تنگ است و دوستان دیگری هم قصد شرکت در بحث را دارند از ذکر آن مطالب می‌گذرم و می‌گذارمش برای مجالی دیگر.

■ **میثمی:** قبل از هرچیز تشکر می‌کنم از همهٔ حضار گرامی و مسئولین کتاب ماه ادبیات و فلسفه که زحمت برگزاری این سلسله جلسات را تقبل کردند. پیش از آن که دربارهٔ اعترافات سخنی بگویم لازم می‌دانم خود هم اعتراف کنم که توفیق به انجام رساندن این اولین اثر خودم را بعد از لطف خداوند یکسره مدیون توجه دلسوزانهٔ جناب استاد ملکیان هستم. با کسب اجازه از اساتید محترم و حضار گرامی چند کلمه‌ای دربارهٔ اعترافات عرض می‌کنم.

بنا را بر این گذاشتم که همه با مضمون کتاب آشنا هستند و از این روی از یک مدخل خاص اعترافات را معرفی می‌کنم که البته چاره‌ای جز این ندارم زیرا متن اعترافات قدیس آگوستین همان طور که استاد ملکیان هم فرمودند ابعاد بسیار متعددی دارد و ما اگر بخواهیم به همهٔ آنها بپردازیم به وقت بسیار طولانی نیاز داریم: ابعاد کلامی، ابعاد فلسفی، اخلاقی، معرفت شناختی، روان شناختی، ادبی و عرفانی. من برای معرفی کتاب از مدخل ذوقی و عرفانی وارد می‌شوم و بنا به مقتضای این انتخاب هم بعضاً ناگزیر خواهم بود که مقایساتی انجام بدهم که البته این مقایسه صرفاً به جهت تقریب به ذهن انجام می‌گیرد و قصد این را ندارم که آگوستین را با افراد مذکور قابل مقایسهٔ کامل نشان دهم، چرا که ابداً چنین نیست. در واقع شاید اگر دقت بیشتری داشته باشیم، می‌بینیم که وجوه تفارق آگوستین با اهل آشنای عرفان، کسانی که از آنها نام خواهم برد، حتی بیش از وجوه تشابهشان است، بنابراین صرفاً به جهت تقریب به ذهن من گهگاه مقایساتی انجام می‌دهم و گهگاه اقوالی از بزرگان هم خواهم آورد. در ضمن مقدمه هم عرض می‌کنم که اعترافات آگوستین قصه نیست، حکایت نیست، وصف حال است به قول مولانا:

این حکایت نیست پیش مرد کار
وصف حال است و حضور یار غار

ما اینجا با یک قصه سرو کار نداریم در واقع انسانی آراء خود را با گوشت و خون و با همهٔ دل و جان خود آمیخته است و همین آمیختگی هم جذبهٔ اعترافات را صدچندان کرده چرا که آرایی بعضاً انتزاعی به صورتی ملموس و انضمامی به دست خواننده داده می‌شود. لازم می‌دانم حال آگوستین را در اعترافات به صورت یک تک تصویر خیالی نمایش دهم: ما با یک تابلو روبه‌رو هستیم، با تصویری از یک مرد که بار گران بردوش دارد و عرق ریزان از حرارت شعله‌های آتشی که همچنان در پشت سر او زبانه می‌کشد در راه است. همچنین در خیال خود چنین تصور می‌کنم که از گرانی بار، پشتی خمیده دارد، سرش به زیر افتاده و چشم به کتابی دوخته که در دست اوست، و نیز در دوردست چهرهٔ آرام معشوق، سیمای آرام او که دست فراز کرده او را به سوی خودش فرامی‌خواند. تا آنجا که به شرح حال آگوستین مربوط می‌شود ما با چنین تصویری روبه‌رو هستیم. در فصلهای آخر و نیز در خلال شرح حال خود او آرایی را عنوان می‌کند که به زعم منتقدان، رگه‌های ناب فلسفی دارد. برای نمونه از آراء افلاطونیان سخن به میان می‌آورد که

می‌دانیم در قرائت خود از اصول مسیحیت، بسیار تحت تأثیر اندیشه‌های ایشان بوده است. البته مجال اندک من در اینجا موجب می‌شود که این بحث را فروبگذارم و تنها به همان نگاه ذوقی ـ عرفانی که پیشتر گفتم، بسنده کنم. ما پیش از خواندن اعترافات، چه بسا انتظار داریم آگوستین به تعبیر حافظ «شب تاریک» و «بیم موج» و «گردابهای هایل» را پشت سر گذاشته و در ساحلی امن سبکبار نشسته باشد. اما نکته دقیقاً همین جاست که این طور نیست. ما او را در اعترافات فارغ دل نمی‌بینیم. لحن آگوستین به هنگام سخن گفتن از گناه، همچنان پُر از دغدغه و شورانگیز است. همچنان خود را در خطر وسوسه‌ها می‌بیند و خودش را یک بار برای همیشه رستگار نمی‌داند. این یکی از خصایص نگاه آگوستین به گناه است که مرا به عنوان مترجم بسیار به خودش جذب کرده است.

می‌دانیم که گناه در حکمت مسیحی نقشی بسیار محوری دارد. گناه از زمان آدم (ع) با انسان بوده است و مطابق عقاید مسیحی، تجسد لاهوت در پیکر عیسی مسیح به قصد بازخرید این گناه انجام گرفته است. در اعترافات هم گناه به نوعی در قلب کار قرار می‌گیرد و در مقابلش لطف را داریم که به آن هم خواهم پرداخت. آگوستین خود از گناه به مثابه (felix culpa) گناه سعادت‌برانگیز، یاد می‌کند و به گمان من این دست کم دربارهٔ خود آگوستین صادق است. اگر او به تعبیر خودش از راه امن بی‌گودال آمده بود لطف خداوند را چنین شیرین نمی‌چشید و در واقع گناهکار بودن او موجب شده که پس از رهایی و توبه به مقامی رفیع صعود کند. به تعبیر مولانا:

بس خجسته معصیت کان کرد مرد

نه ز خاری بر دمد اوراق ورد

از گناه یاد کردیم و در همین زمینهٔ بحث از گناه و محوریت آن در اعترافات من اشاره‌ای می‌کنم به شباهت آگوستین با پولس رسول. اگر احصایی از ارجاعات آگوستین به کتاب مقدس به دست بدهیم می‌بینم که تعداد بسیار زیادی از این ارجاعات به نامه‌های پولس رسول است. سوای اهمیت پولس در ترویج مسیحیت و تأثیر شگرف او بر الهیات مسیحی، که طبعاً برای کسی همچون آگوستین جذبهٔ فراوانی می‌توانسته داشته باشد، من شباهت وضع و حال این دو را نیز انگیزه‌ای قوی برای توجه آگوستین به پولس می‌دانم. شاهد سخن این که آخرین گام آگوستین به سوی رستگاری، با خواندن عباراتی از رسائل پولس برداشته می‌شود. اساساً پولس است که برگناه اولیه تأکید می‌ورزد و آن را موجب دوری انسان از پروردگار می‌داند و همو لطف الهی را تنها راه نجات می‌شمرد. هم پولس و به تبع او آگوستین معتقدند یک بار برای همیشه کسی رستگار نمی‌شود و انسان بی‌مدد لطف راه به جایی نمی‌برد و تلاش انسان بی‌مدد لطف پروردگار، بیهوده است. به مفهوم لطف اشاره کردم، لطف (Grace) در حکمت مسیحی و در اعترافات که یکی از آثار نمایندهٔ مسیحیت اولیه است (مسیحیت ارتدوکس به معنای اعم آن) نقش بسیار بنیادین دارد. لطف یا فیض خداوندی شامل حال انسان شده است و اگر این فیض کریمانه نبود آموزه‌ای از آموزه‌های مسیحیت که همان تجسد باشد، معنا پیدا نمی‌کرد. به مدد لطف کریمانهٔ پروردگار بود که (در همین چارچوب اصول و عقاید مسیحی) خداوند پسر خودش را در پیکر عیسای ناصری از عرش به عالم خاک می‌فرستد و او را قربانی می‌کند و این دیگر نهایت لطف خداوندی است. و از سوی دیگر به مدد همین لطف است که بر مبنای انجیل یوحنا هر انسانی مسلح و مجهز به نور کلمه به این جهان می‌آید و با نور کلمه است که او مبانی معرفتی و اخلاقی را در نهاد خود می‌یابد. (البته لازم به ذکر است که آگوستین همین مطلب را در چارچوب نظریهٔ اشراق می‌پروراند که بر سراسر قرون میانه کمابیش سیطره دارد). در بازگشت به اعترافات و در قیاسی که بنا به اقتضا بین اعترافات و نوشته‌های اهل معنا به دست می‌دهم، اشاره می‌کنم به این که ما یک مجموعه اتفاقات و وقایع شبیه آنچه در سیر معنوی عرفا هست در اعترافات می‌بینیم: این که کسی هست که خمیرمایهٔ بهره‌مندی از لطف را دارد، مطلب مهمی است زیرا همه‌کس شاید استعداد بهره‌مندی از بیشترین لطف پروردگار را نداشته باشد. آگوستین این را در خود دارد و تقلا می‌کند که جو مساعدی فراهم بیاورد تا باران هدایت پروردگار بر سرزمین تفتیدهٔ وجودش ببارد. چنین می‌شود و این زمین از نو زنده می‌گردد. تولد دوبارهٔ آگوستین رخ می‌دهد و بعد از این تولد دوباره، او ترک دنیا می‌کند، مناصب دنیوی را کنار می‌گذارد و رو به رستگاری به راه می‌افتد. همین خصوصیات حدیث نفس آگوستین را به متون عرفانی و به وضع و حال عرفا نزدیک می‌کند. نویسندگان و منتقدان مقایساتی میان اعترافات آگوستین و مثلاً **المنقذ من الضلال** غزالی صورت داده‌اند که آن هم حدیث نفسی است بر آمده از دلی که اهل معناست. البته تفاوتهایی به هرحال وجود دارد اینها دو آدم‌اند و سوای تفاوتهای شخصی در اصول عقاید هم دو ساز جداگانه می‌زنند. هر آدمی به هرحال شخصی است فرید و یکتا و راهی که می‌پیماید تنها راه خودش است. اما به هرحال با نظر به آن سلسله وقایعی که ذکر کردم، تشابهی میان وضع و حال آگوستین و غزالی مشاهده می‌شود. آگوستین نیز چونان غزالی ذکاء فلسفی را صرفاً نردبان رسیدن به رستگاری قرار می‌دهد و نزد او فلسفه برای فلسفه، علم برای علم، هنر برای هنر به هیچ وجه معنا ندارد و این البته در مورد اکثر کسانی که دین در مرکز اندیشه‌شان قرار دارد، صدق می‌کند. نزد چنین کسانی، فلسفه برای دین، هنر برای دین و در واقع علم هم برای دین است. به زعم آگوستین و همچنین غزالی کسی که فلسفه را برای فلسفه می‌خواهد در واقع به یکی از آن کژراههای بسیاری رفته که انسان را از سعادت حقیقی دور می‌کند. آگوستین در اعترافات از کنجکاویهای عالمان طبیعت با ارجاع به کتاب مقدس تحت عنوان «ارضاء شهوت دیده» یاد می‌کند و آن راهم یکی از کژراهها می‌داند. او از انسان می‌خواهد که بر دیدهٔ حس بین خودش خاک بریزد، چونان که مولانا نیز می‌گوید:

خاک زن بر دیدهٔ حس بین خویش

دیدهٔ حس دشمن عقلست و کیش

در صفحهٔ ۳۲۳ کتاب در مذمت فلسفه برای فلسفه و علم برای علم آگوستین قولی را دارد که من به اجمال آن را قرائت می‌کنم. دفتر دهم، فصل یازدهم.

«خداوندا از قلب این بنده که نزد تو به اعتراف نشسته است، دور باد، از من دور باد که با هر خوشی، خود را واقعاً سعادت‌مند احساس کنم. سُروری هست که هرگز به غیر عشاق تو تعلق نمی‌گیرد، بلکه تنها آن کسانی که تو را محض خاطر خودت دوست می‌دارند، از این سرور بهره‌مند می‌شوند. سرور ایشان همانا خودتویی. سعادت آن است که برای تو، به خاطر تو، و در تو به وجد آییم. سعادت حقیقی تنها همین است و بس. آنان که گمان می‌برند سعادتی دیگر نیز هست، در ماسوای تو آن را جست‌وجو می‌کنند و همواره از سرور حقیقی محرومند، آنان به سیماچه‌ای از سعادت دل بسته‌اند.»

در واقع فلسفه برای فلسفه، علم برای علم «سیماچه‌ای از سعادت» بیش نیست و آگوستین بر این مطلب صحه می‌گذارد. او در کتاب اعترافات به ظرایف و دقایق وجود انسانی می‌پردازد و در برابر

آگوستین

سایه هیتی

آنها به شدت حیرت می‌کند. اهتمام او به وجود انسانی باعث شده که بسیاری آگوستین را با متفکران اگزیستانس مقایسه کنند که البته از آنجا که غایت آگوستین چیز دیگری است، شاید فقط به لحاظ روشی بتوان ایشان را شبیه دانست.

در واقع نزد آگوستین انسان اگر موردتوجه واقع می‌شود از آن جهت است که نسبتی با پروردگار دارد. انسان از آن حیث موردتوجه واقع می‌شود که مهر و نشانی از پروردگار در روح خودش به ودیعه دارد. به هرحال او دربارهٔ این ظرایف وجود انسانی اندیشه می‌کند اما در اکثر موارد به جای این که مدعی وصول به کنه وجود انسان شود، خود و دیگران را در واقع وعدهٔ روز دیگری می‌دهد، وعدهٔ روزی که انسان به تعبیر خودش رخ در رخ حقیقت را مشاهده کند و آنجاست که شاید پرده از همهٔ این ظرایف و دقایق برکشیده شود. ولی به هرحال آنچه که مهم است، اظهار حیرت او در برابر پیچیدگیهای انسان است. این اظهار حیرت آگوستین باز ما را به یاد ابیاتی از مثنوی می‌اندازد جایی که مولانا کنجکاوی عالمان را به حیرت عوام در برابر مار بساط مارگیران تشبیه می‌کند و افسوس می‌خورد بر حال انسانی که به جای توجه به خود و توجه به ظرایف و دقایق وجود خودش در این مار و حرکات او دچار حیرت شده.

صدهزاران مار و کُه حیران اوست

او چرا حیران شدست و مار دوست

این بسیار شبیه اظهار آگوستین در صفحه ۳۰۶ است.

«این مسأله مرا گیج و مبهوت می‌کند. حیرانم می‌سازد. مردمان با حیرت به کوههای رفیع، به امواج سهمگین دریا، به وسعت رودها، به اقیانوسی که عالم را احاطه کرده و به حرکت ستارگان چشم می‌دوزند. اما به خویشتن نظر نمی‌کنند.»

اما خود آگوستین چنین می‌کند یعنی به خویشتن نظر می‌کند و به انسان توجه خاصی را مبذول می‌دارد در همین زمینه است که تقلا می‌کند تا پرده از راز ذهن بردارد و همین باعث شده که بعدها، او را از پیشتازان فلسفهٔ ذهن بدانند و حقیقتاً غوری که در عالم ذهن می‌کند جالب توجه است و دقت بسیار زیادی به کار می‌بندد. اما نهایتاً این را یک معضلی می‌داند که به تمامی حل نمی‌شود. البته یک مطلب را باید در خاطر داشت که باز هم در اینجا توجه آگوستین به ذهن از آن حیث است که می‌خواهد در زوایا و خفایای آن موفق به یافتن تصویری، مثالی از سعادت حقیقی بشود، نه این که ذهن فی‌نفسه برای او شایستهٔ چنین توجهی باشد. او به دنبال مثال اعلای سعادت می‌گردد چرا که معتقد است همگان طالب سعادت هستند بنابراین مثالی از این سعادت باید در ذهن باشد البته نسبت این کاوش با اندیشهٔ افلاطونی نیز واضح است که اینجا مجال بحث از آن را نداریم. در صفحهٔ ۳۲۵ می‌خوانیم:

«خداوندا! ببین که چه طور دشت پهناور حافظه‌ام را در جست‌وجوی تو درنوردیده‌ام! نتوانسته‌ام تو را بیرون از این قلمرو بیابم؛ زیرا تنها چیزی که از تو می‌دانم، همان است که از نخستین آشنایی‌ام با تو در خاطرم باقی مانده است.»

می‌بینیم که اهتمام او به انسان همان طور که ذکر کردم از جهت ربط او با خداست و به قول خواجه عبدالله انصاری:

«چون به خود بنگرم از خاکسارانم و چون به او بنگرم از تاج داران».

نزد غزالی نیز ما چیزی شبیه توجهی که آگوستین به انسان دارد می‌یابیم و او هم انسان را در واقع بر حذر می‌دارد از این که به جای پرداختن به وجود خود، در عالم بگردد. قطعه‌ای را از **احیاء علوم‌الدین**، بخش آداب‌السفر می‌آورم که البته این قول را من از کتاب «**قصه ارباب معرفت**» به قلم دکتر سروش نقل می‌کنم.

«کسی که سفر می‌کند تا گواهی خط الهی بر صفحه جمادات را بخواند، سفر جسمانی خود را طولانی نمی‌سازد او را که دل مشغول ملکوت آسمانهاست با سرگردان شدن در بیابان چه کار. از غرایب این است که کسی که آسمان دور او می‌گردد او خود در اطراف زمین بگردد.»

در مقام جمع بحث که البته متضمن انگیزهٔ من از ترجمهٔ اعترافات نیز هست، نکته‌ای را اشاره می‌کنم. انسان وقتی اعترافات را با دقت مطالعه می‌کند که البته صرف دقت کافی نیست و با آن باید همدل و هم‌سخن شد؛ وقتی به اعترافات یک اسقف متعصب مسیحی دل می‌دهد، از این همدلی و هم‌سخنی، نکته‌ای به ذهنش خطور می‌کند.

آنچه من از نفس این همدلی برداشت می‌کنم آن است که در واقع انسان در هر زمان و مکان با هر آیین و دین به دنبال مقصدی واحد می‌تواند باشد و اگر مقصد واحد باشد، مرکبها چندان توفیر نمی‌کند البته خود آگوستین به گونه‌ای متناسب با عقیدهٔ خودش اشاره‌ای به این مطلب دارد. او کسانی مثل افلاطون و افلوطین، اسلاف فلسفی خودش را،عارف به مقصد حقیقی می‌داند اما به دلیل همان تعصبات دینی خود، آنها را فاقد مرکب حقیقی برای رسیدن به آن مقصد، قلمداد می‌کند و از این رو آنها را در واقع ناتوان از رسیدن به آن مقصد می‌داند. حال ما با استفاده از تعبیر خود آگوستین می‌توانیم برداشت دیگری بکنیم و بگوییم که تفاوت مرکب نمی‌تواند ما را از وصول به مقصد بازدارد.

به همین سبب شایسته است که انسان به جای این که مرکبهای دیگران را تنها به این دلیل که گونه‌ای دیگرند به دره سرازیر کند با آنها همراه بشود یا به عبارتی، چشم بر صورتهای متفاوت ببندد و معنا را دریابد. چه خوش گفت مولانا:

اختلاف خلق از نام اوفتاد

چون به معنا رفت آرام اوفتاد

گر تو صد سیب و صد آبی بشمری

صد نماند یک شود گر بفشری

■ **یوسف ثانی:** من فقط در تکمیل فرمایش ایشان عرض کنم که انسان وقتی اعترافات را می‌خواند، می‌بیند که آگوستین در نهایت این راهی که طی کرد و با آن مقدماتی که برای او پیش آمد به هر حال دلش به یک سمتی متوجه شد که آن ایمان مسیحی بود و نهایتاً هم تسلیم آن ایمان شد و در واقع آن اشکالات و احتجاجاتی که علیه ادیان دیگری که قبلاً وجود داشت در همین کتاب بیان می‌کند. شاید برخی از آن اشکالات یا شبیه آنها را بر مطالبی که خود او در دفاع از ایمان مسیحی می‌آورد بشود وارد آورد و حقیقتاً هم وارد است، ولی چون دل داده بود و در یک دورهٔ خاص و روحانی حرکت کرده بود نهایتاً رحل خودش را در ایمان مسیحی افکند و حقانیت تام را در آنجا یافت و هر چه را که خارج از او هست به سمت مقصد اصلی تلقی نکرد یا لااقل ناقص شمرد.

■ **علیزاده:** صحبتهای خانم میثمی فضا را خیلی روحانی کرده است ولی من می‌خواهم دربارهٔ ترجمهٔ اثر صحبت بکنم. من تا آنجایی که اثر را با ترجمهٔ پاین کافین مقابله کردم این ترجمه تا حد

مصطفی ملکیان

زیادی به ترجمهٔ پاین کافین وفادار است و از این جهت باید از خانم میثمی تقدیر کرد. این ترجمه تا حد زیادی می‌تواند اعترافات آگوستین را از نظر مضمون و آن چیزهایی که آگوستین می‌گوید انتقال بدهد، ولی من می‌خواهم مسئلهٔ سبک را مطرح کنم. یعنی ما اعترافات آگوستین را به زبان لاتین داریم. آگوستین نوشته‌هایش را به زبان لاتین نوشته است و در این هزار و ششصد سال ترجمه‌های متفاوتی از آن به زبانهای مختلف شده است. ما ترجمه‌های انگلیسی را از قرن شانزدهم به بعد داریم و تا قرن بیستم چند ترجمهٔ خیلی خوب از آن انجام گرفته و ترجمهٔ پاین کافین یکی از ترجمه‌هایی است که به قول دوست ما دارای شفافیت و روشنی است. ولی این که واقعاً تا چه حد به سبک آگوستین وفادار است واقعاً من در موردش تردید دارم. لاتین، یک زبان تصریفی است، زبانی است که خیلی فشرده است و وقتی که ترجمه می‌شود ممکن است کلمات بیشتری برای انتقال مفهوم متن لازم باشد، ولی متأسفانه ترجمهٔ پاین کافین به صورتی است که می‌توان به آن ترجمهٔ تفسیری گفت، یعنی ترجمه‌ای نیست که به سبک لاتین آگوستین وفادار باشد. من مثالهایی را انتخاب کرده‌ام و می‌خواهم دربارهٔ این موضوع صحبت کنم. در اینجا ترجمهٔ خانم میثمی را می‌خوانم که اتفاقاً ترجمهٔ خیلی زیبایی است: صفحهٔ ۶۰ دفتر اول بند ۱۳:

«چه کسی بیش از یک موجود بیچارهٔ غمگین قابل ترحم است، که غافل از وضع اسف‌بار خویش بر مرگ «دیدو» که از عشق اینیاس جان داد مویه سر می‌دهد، در حالی که خود از فقدان عشق به تو می‌میرد و اشکی نمی‌ریزد؟

خداوندا! تو نور قلب من، نان جان جان من و قدرتی هستی که ذهن و خواطر قلبی مرا به هم می‌پیوندد. اما من تو را عاشق نبودم.»

خوب من آن چیزی که در لاتین می‌بینم این هست که:

«quid enim **miserius misero** non **miserante**...»

ببینید من لهجهٔ لاتین خوبی ندارم ولی آن چیزی که اینجا هست یک سری هم آواییهاست که در این ترجمه به سبب این که تا حدی ترجمهٔ تفسیری است از بین می‌رود مثلاً: «چه چیزی **ترحم‌انگیزتر** از آدمی **ترحم‌انگیز** است که برخود **ترحم** نمی‌کند و بر مرگ دیدو از عشق انه می‌گرید اما بر مرگ خویش که از فقدان عشق به توست نمی‌گرید. خدایا! روشنایی قلب من و نان دهان درون جان من». ببینید در ترجمهٔ خانم میثمی داریم: «جان جان من». خوب استعاره‌های کتاب مقدس «استعاره‌هایی است که به شدت مادی و ملموس هستند یعنی «نان دهان درون جان من» یعنی وقتی می‌گوید نان دهان، این خیلی خیلی ملموس است. آنجا پاین کافین این را از بین برده و همچنین «نیرویی که داماد ذهن من» یا «بارورکنندهٔ ذهن من»، «و گوشه‌های پنهان اندیشهٔ منی».

من فقط این مسئله را متذکر می‌شوم که ترجمه‌های بهتری از اعترافات آگوستین به زبان انگلیسی موجود است، حتی ترجمه‌هایی که یک صفحه لاتین دارد، یک صفحه متن ترجمه و اخیراً ترجمهٔ درخشان هنری چادویک در زبان انگلیسی منتشر شده که ترجمهٔ خوبی است و خیلی نزدیک به اصل است. من فکر می‌کنم حداقل در ایران نمی‌شود زیاد انتظار داشت که کسی خیلی از زبانها را خوب بداند مثل لاتین یا یونانی. الان خیلی از آثار در این زبانها در حال ترجمه است و از زبان دوم ترجمه می‌شود ولی حداقل این است که دو یا سه یا چهار ترجمهٔ مختلف اساس کار قرار بگیرد. هم ترجمهٔ فرانسه داشته باشیم و هم ترجمهٔ انگلیسی و به‌خصوص فرانسه، فرانسه‌ای که به لاتین خیلی نزدیک است، چون از یک ریشه هستند، برخلاف انگلیسی که با زبان لاتین هم‌ریشه نیست و دور از زبان لاتین است، خوب است که ما این ترجمه‌ها را داشته باشیم. آن هم تازه متنهایی که تفسیری نباشند و خیلی دقیق و وفادار به متن اصلی باشند.

خوب پاین کافین یک ترجمه‌ای کرده که از لحاظ شفافیت و مفهوم بودن خیلی خوب است؛ ترجمهٔ تفسیری. حرفی در آن نیست، ولی برای این که ما سبک آگوستین را انتقال بدهیم نمی‌توانیم صرفاً به یک ترجمه از زبان انگلیسی یا هر زبان دیگری متکی باشیم. مسئلهٔ دیگری که می‌خواهم مطرح کنم این است که به سبب علاقه‌ام به آگوستین با کاوه سیدحسینی دو سه دفتری از **اعترافات** را ترجمه کردیم. البته این ترجمه کاری ذوقی بود، نه کار جدی. در حقیقت برای ما یک نوع آموزش بوده و این اختلافهایی که در متون دیدیم واقعاً حیرت‌آور بود. شما اصلاً دو ترجمهٔ یکسان از **اعترافات** نمی‌توانید پیدا بکنید. ما اصل لاتین را هم داشتیم گاهی با دیکسیونرهای لاتین به انگلیسی و لاتین به فرانسه نگاه می‌کردیم ببینیم واقعاً آگوستین چه گفته است. وقتی بین متون اختلاف هست

حتماً یک اتفاقی افتاده است، یک مشکلی وجود دارد. چرا مثلاً این مترجم آن برداشت را کرده آن مترجم یک برداشت دیگر. خوب به نظر من بهتر است در این گونه متنها که کلاسیک هستند و مخصوصاً از زبان باستانی ترجمه می‌شوند حداقل اگر از روی اصل آن ترجمه نمی‌شوند، از روی سه، چهار متن ترجمه بشوند. حالا آقای سید حسینی تکه‌هایی را که انتخاب کرده‌اند می‌خوانند.

■ **کاوه سیدحسینی:** در واقع یک تکه است و لاتین آن هم الان اینجاست. فصل یک، چهار، چهار، یعنی چهار شماره‌گذاری قدیم و چهار جدید. فکر می‌کنم تقسیم‌بندی ایشان فقط یک شماره‌گذاری دارد. در هر صورت فصل یک، چهار.

■ **علیزاده:** چون متن لاتین دوبار شماره‌گذاری شده، یکی متعلق است به نول آلمانی. بین متون اختلاف هست.

■ **کاوه سیدحسینی:** صفحه ۴۴ ترجمهٔ خانم میشمی: «پس خدایی که من پرستش می‌کنم» درست بعد از ارجاعات کتاب مقدس.

■ **علیزاده:** نکته‌ای را هم دربارهٔ ارجاعات بگویم. این که ما برداریم کتاب مقدس را واژه‌هایش را عوض کنیم که اغلب مترجمان کرده‌اند درست نیست. البته مسئله‌ای که وجود دارد این است که آگوستین با تکیه بر حافظه‌اش کتاب مقدس را نقل می‌کند، یعنی دقیقاً مطابق کتاب مقدس نیست، ولی مسئله این است که آگوستین با اینها بازی می‌کند. زبان کتاب مقدس چیزی است که سیسرو به آن «Sermo humilis» می‌گوید، یعنی سخن معمولی، سخنی که ساده و عامیانه است. این سخن معمولی با متن ادبی فخیم تفاوت دارد. ما نمی‌توانیم همین طور برداریم و آن را زیبا کنیم.

ترجمهٔ کتاب مقدس همان جوری که هست باید باشد، یعنی اگر زشت است زشت باشد، اگر خیلی مادی است باید مادی باشد.

■ **میشمی:** البته من به عنوان مترجم مجبور بودم راه آگوستین را پیش بگیرم و جرح و تعدیلی نمی‌توانستم در این زمینه انجام بدهم.

■ **علیزاده:** متأسفانه من فکر می‌کنم که متن ارجاعات پاین کافین زیاد درست نیست. یعنی با اتکا به نسخهٔ کینگ جمیز بوده و این است که مقداری از اصل دور شده است.

■ **میشمی:** بله تفاوتهایی بود که من ارجاع می‌کردم به کتاب مقدس تا از بابت دقتش مطمئن باشم. البته آگوستین اینها را در زمینهٔ اندیشهٔ خودش می‌آورد.

■ **علیزاده:** ببینید آگوستین چه کار می‌کند، ناگهان در فصل اول از این که چرا به او جایزه دادند صحبت می‌کند. موضوع این است که یک خطبهٔ سیسرویی نوشته و رفته در مدرسه خوانده، خیلی هم خوب نوشته و جایزه گرفته. آنجایی که دارد از سیسرو صحبت می‌کند، لحنش سیسرویی است، آنجا که می‌گوید خدایا من چه می‌کردم، لحن عوض می‌شود و لحن کتاب مقدس است. برای این که اعترافات یک مرقع است، اصلاً چهل تکه است؛ هم نثر ویرژیل را در آن می‌یابید هم نثر کتاب مقدس را. ولی خوب این طوری حرکت می‌کند که به نرمی ناگهان سیسرویی می‌شود؛ ناگهان ویرژیلی می‌شود، ناگهان می‌بینید که از زبان کتاب مقدس حرف می‌زند و این حرکت مهمی است.

■ **میشمی:** «پس خدایی که من پرستش می‌کنم کدام است؟ او کسی به غیر از خود پروردگار نیست. کیست خدا غیر از پروردگار ما؟ غیر از خدای ما چه کسی پناه ما است؟، تو ای خدای من! از هر چیز و هر کس برتری، از همه خیرخواه‌تر و تواناتری، بر همه کار قدرت‌داری و رحمت و عدالتت بس گستره است. تو از هر چیز پنهان‌تر و در عین حال از همه چیز و همه کس آشکارتری، زیباترین و در عین حال نیرومندترین. تو جاودانه باقی هستی و با وجود این ما از درک تو عاجزیم. تو خود لایتغیری و با این حال تغییر همهٔ امور به تو است.

تو هرگز تازه یا کهنه نمی‌شوی و حال آن‌که همه چیز از تو حیات تازه می‌یابد. تو آن قدرت ناپیدایی که متکبران را به زیر می‌افکنی.»

■ **کاوه سیدحسینی:** خوب مثلاً اینجا ـ در متن اصلی که هم لاتینش هست و هم فرانسه‌اش ـ چون خیلی فرانسه به لاتین نزدیک است، من می‌توانم هم فرانسه را بخوانم و هم کمی از لاتین را. اینجا فقط آگوستین صفت می‌گوید و اصلاً جمله ندارد. تنها جایی که جمله دارد ـ آن هم جملهٔ بی‌فعل ـ جایی است که می‌خواهد آن صفت را توضیح بدهد. بعد از ارجاعات می‌گوید:

«بالاترین، خوب‌ترین، تواناترین، قادرترین، بخشنده‌ترین و عادل‌ترین، غایب‌ترین و حاضرترین، زیباترین و نیرومندترین، پاینده و درنیافتنی، تغییرناپذیر و تغییر دهنده هر چیز، نه نو، نه کهن، نوکنندهٔ همه چیز، راهی کنندهٔ متکبران در بی‌خبری به سوی فرتوتی، همیشه در کار، همیشه در آسایش، گردآورنده نه از روی نیاز، نگهدارنده، پرکننده، پاس دارنده، آفریننده، پرورانده، کامل‌کننده، جوینده نه از روی کمبود، عشق می‌ورزی بی‌سوختن، رشک می‌بری بی‌تشویش، پشیمان می‌شوی بی‌رنج، خشمگین می‌شوی در آسودگی، کرده‌ات تغییر می‌کند، مقصودت نه و...»

■ **میشمی:** در واقع این اساساً سبک متفاوتی دارد و اگر از آن متن ترجمه می‌شد کل کتاب باید بر همین سیاق می‌بود.

■ **کاوه سیدحسینی:** ما در شروع با یک متن دیگر سر و کار داشتیم، بعد که اختلاف متون را دیدیم من زنگ زدم به برادرم در پاریس که یک متن جدید برای من بفرستد. یک چاپ دههٔ نود فرستاد که گفتم دستت درد نکند، کتاب را که ورق می‌زدی می‌دیدی که ترجمهٔ چهارصد سال پیش است. ما اسم آن ترجمه را گذاشتیم «ذبیح‌الله»، چون آن ترجمه هم تفسیری و توضیحی است، مثل همین ترجمهٔ انگلیسی پاین کافین که شما از روی آن ترجمه کردید. اینها ترجمه‌هایی است که مفهوم آگوستین را انتقال می‌دهد، ولی به هیچ‌وجه به سبک لاتین وفادار نیست.

■ **میشمی:** فرمودید متن فرانسه به لاتین نزدیک‌تر بود؟

■ **کاوه سیدحسینی:** متن فرانسه به لاتین نزدیک است، به‌خصوص این ترجمه که اگر اسمش را خواستید به شما می‌گویم. در بین ترجمه‌ها ـ ترجمه‌هایی که در انگلیسی پیدا کردیم ـ نزدیک‌ترین ترجمه به لاتین همین ترجمهٔ چادویک است.

■ **علیزاده:** البته چادویک جمله‌ها را شکسته است. متأسفانه بدی ترجمهٔ چادویک در این است که جمله‌ها را می‌شکند. من نمی‌دانم چه مرضی است که اینها جملات را می‌شکنند.

■ **کاوه سید حسینی:** خوب ما اعتقاد به شکستن جمله نداریم، مخصوصاً که کارمان ترجمهٔ ادبی است. سعی می‌کنیم آن را نزدیک به متن اصلی ترجمه کنیم. الان که من این را برای شما خواندم اگر لاتین یا حتی فرانسه‌اش را برای شما بخوانم می‌بینید دقیقاً سعی کرده‌ایم در تمام جاها نزدیک‌ترین ترجمه به متن باشد.

■ **میشمی:** دربارهٔ یک فقره شاید چون کوچک‌تر است و به هر حال تسلط و احاطهٔ روی آن بیشتر، ولی آیا در تمام یک متن پانصد صفحه‌ای این امکان‌پذیر است؟

■ **کاوه سیدحسینی:** دقیقاً ما الان چهار فصل را ترجمه کرده‌ایم، البته سه سال طول کشید که چهار فصل را ترجمه کردیم و علتش این بود که با شش متن کار می‌کردیم، اما فکر می‌کنم که لااقل خیلی

نزدیک به متن اصلی درآوردیم. مسئله این است که به اعتقاد ما متونی که به لاتین نوشته شده، به زبان قدیمی بوده و ترجمه‌هایی که در دوره‌های اولیه انجام گرفته، مثلاً ترجمه آرنولد آن‌دیلی در چهارصد سال پیش، اصلاً در آن زمان مفهومش تفاوت داشته است. یعنی مفهوم ترجمه بیشتر تفسیر و توضیح بوده. این مسائل تأویل، سبک و غیره در اروپای قرن بیستم بوده که بیشتر روی آن کار شده است. به نظر من باید ترجمه‌های خیلی جدید را مورد استفاده قرار داد و فکر می‌کنم سبک خیلی در ترجمه مهم است.

■ **میشمی:** پس اجازه بفرمایید من پاسخ سؤال اول شما را بدهم چون ممکن است فراموش کنم.

انگیزهٔ من در واقع از انتخاب این کتاب یک چیز خیلی شخصی بود. واقع این است که سالها پیش همین کتاب را با همین ترجمه خواندم و بسیار از آن لذت بردم و آن زمان بضاعت ترجمهٔ کتاب را نداشتم و سالها بعد با همین کتابی که در کتابخانهٔ شخصی من بود شروع کردم و یک کار در واقع ذوقی هم انجام دادم. هیچ در فکر چاپ اثر هم نبودم. کار که تمام شد آن را خدمت استاد ملکیان دادم

و نظر ایشان را دربارهٔ کل کار جویا شدم. این که شاید این ملاحظات حرفه‌ای را خیلی لحاظ نکردم، خوب واقعاً قابل تأمل است و حداقل اگر کسی لاتین نمی‌داند در همان زبان انگلیسی چند ترجمه را می‌شود در دست داشت و من با این مسئله موافقم.

■ **هومن پناهنده:** ایرادی که دوست ما گرفتند به لحاظ متدولوژیک وارد است اما از متن لاتین که بگذریم در انگلیسی هم، چند ترجمه از **اعترافات** هست. می‌شود از خانم میشمی پرسید که چطور شد شما ترجمهٔ پاین کافین را بر ترجمه‌های دیگر، از جمله ترجمهٔ چادویک، ترجیح دادید. ترجمهٔ پاین کافین در ۱۹۶۱ و ترجمهٔ چادویک در ۱۹۹۱ چاپ شده که ترجمه‌ای بالنسبه تازه و از سری کتابهای Past Masters است. در متن چادویک بعضی یادداشتهای بسیار مفید هست که در متن پاین کافین نیست. شما هم که در قبال خواننده احساس مسئولیت کرده‌اید و بسیاری اوقات لازم دیده‌اید در پانویس توضیحاتی بدهید به گمانم توضیحات چادویک را برای چاپهای بعدی بسیار روشنگر و قابل استفاده خواهید یافت.

اجازه بدهید دربارهٔ صورت ظاهر کتاب و نیز جنبه‌های فنی مربوط به آن توضیحی بدهم. حقیقتش را بخواهید طرحی که من از قدیس آگوستین بر جلد کتاب دیدم برایم اصلاً دلپذیر نبود. این تصویر در ذهن، اقلاً در ذهن من، چنین تداعی می‌کند که گویی آگوستین عارفی عامی بوده و فی‌المثل در آغاز هیزم‌شکنی بوده که در نتیجهٔ سیر و سلوک به مقام عارفان والامقام رسیده، در حالی که ما می‌دانیم قصه واقعاً از این قرار نبوده است. (چنان‌که مفاد کتاب هم حاکی از این معنا نیست). حال نگاهی بیاندازیم به طرح روی جلد کتاب چادویک. در اینجا با تصویر فردی فرهیخته و اهل حکمت روبه‌روییم. تصویر روی جلد کتاب پاین کافین هم نشان‌دهندهٔ شخصیتی دارای شکوه و جبروت یک روحانی عالی مقام است. روشن است که این هر دو تصویر با مندرجات کتاب همخوانی دارد.

نکتهٔ آخری که می‌خواهم عرض بکنم دربارهٔ اغلاط چاپی کتاب و نیز صحافی آن است. از لحاظ غلط چاپی، وضع چندان وحشتناک نیست، اما فی‌المثل در سرتاسر متن کلمهٔ «عداوت» به صورت «ادوات» آمده. ضمناً شیرازه‌بندی کتاب هم محکم نیست.

■ **میشمی:** البته باید متذکر شوم که این تصویر خیالی پرمُتهٔ زنجیر شده بر کوه قفقاز است و بنده دقیقاً بر القای حسی که می‌فرمایید ناگوار است، اصرار داشتم.

■ **هومن پناهنده:** پس معلوم شد مسبب آن شما هستید در حالی که من می‌خواستم به طراح ایراد بگیرم.

■ **رضا سیدحسینی:** وقتی بربرها حمله کردند و امپراتوری روم را از بین بردند و مرتب آدمها کشته می‌شدند و شهرها از بین می‌رفتند می‌گویند که آگوستین در حضور شاگردانش در حالی که به این شهرهای مخروبه و آدمهای کشته شده گریه می‌کرد جان سپرد. این گریه هم یک مقدار اشاره به روزهای آخر سنت آگوستین است.

■ **مشیت علایی:** استاد ملکیان به بعضی موارد مورد نظر من اشاره کردند. مطالب عنوان شده در خصوص زبان ترجمه نیز صحت دارد. نکته این است که **اعترافات**، به لحاظ زبانی، ویژگی مناجات‌نامه‌ها را دارد، یعنی به زبان ادبی و حتی عارفانه بسیار نزدیک‌تر است تا زبان فلسفی محض. تأملاتی فلسفی است در قالب راز و نیاز و اعتراف و انابه، متأثر از تحصیلات مقدماتی او، که تقریباً منحصراً ادبی بوده، و همچنین سالیان مدیدی که وی در رم و کارتاژ و میلان به تدریس معانی و بیان و فن بلاغت اشتغال داشته است. غرض این‌که کیفیت ادبی زبان **اعترافات** کار مترجم را دشوارتر کرده است. من فکر می‌کنم دشواری ادبی از دشواری تکنیکی یا فلسفی جدی‌تر است. خانم میشمی هم تمام تلاش خود را کرده‌اند که این فضای ادبی و عرفانی را ایجاد کنند، گرچه ممکن است در مواردی بیش از حد شاعرانه شده باشد. به هر حال متنی که قریب شانزده قرن پیش نوشته شده است طبیعتاً باید از آرکائیسمی برخوردار باشد که انتقال دهندهٔ قدمت بیانی آن باشد. من حتی فکر می‌کنم فهم برای او در این تعامل جای مهم‌تری را داشته باشد.

■ **میشمی:** البته در متن پاین کافین تا آنجا که خاطرم هست شاید در بعضی موارد چنین اتفاقی افتاده باشد، ولی خود پاین کافین در مقدمهٔ ترجمهٔ خود اذعان می‌کند که مثلاً به جای thou از you استفاده کرده چون اگر که همیشه thou را می‌آورد متن نامتجانس می‌شد. من اتفاقاً بیشتر تمایل داشتم که زبان متن قدیمی‌تر از این باشد، اما وقتی مثلاً آگوستین از دوستانش می‌گوید که جمع شده‌اند تا از یک درخت گلابی دزدی کنند قدیمی‌تر کردن متن شاید سازگار با سبک خود پاین کافین نبود. اگر موردی را به یاد دارید، بفرمایید.

■ **مشیت علایی:** مورد خاصی الان در نظرم نیست. احتمالاً چون ترجمهٔ انگلیسی پاین کافین مأخذ شما بوده است قدری از آن کهنه‌گرایی فاصله گرفته‌اید. او ترجیح داده است متن را امروزی‌تر کند و برای همین حتی در مواردی که می‌توانسته از زبان قدیمی‌تر استفاده نکرده است. نمونه‌اش همان به کارگیری you به جای thou است، که دست کم در انگلیسی تفاوت دو مخاطب را القا می‌کند و خودتان هم به آن اشاره کردید. به هر حال، باید به شما خسته نباشید گفت. من درخصوص ترجمهٔ **اعترافات** حرف دیگری ندارم و فکر می‌کنم حرفهای جدی‌تر را در این زمینه آقای سیدحسینی و آقای علیزاده با توجه به مقابله متن فارسی با اصل لاتین آن زده باشند. من از خانم میثمی تشکر می‌کنم که یکی از متون کلاسیک فلسفی را در اختیار علاقه‌مندان فلسفه قرون وسطی گذاشته‌اند.

اما نکاتی در مقدمهٔ ایشان وجود دارد که بعضی از آنها جای بحث جدی دارد. یکی آن که ایشان بر نقش ایمان و ارتباط آن با فهم به‌گونه‌ای تأکید کرده‌اند که چنین استنباط می‌شود برای آگوستین فهم جایگاه ثانوی و کم اهمیت‌تری دارد، در حالی که، همان‌طور که آقای ملکیان نیز به درستی بیان کردند، میان این دو تعامل و تأثیر متقابل وجود دارد، یعنی رابطه میان ایمان و فهم برای او بر پایهٔ یک تقابل دیالکتیکی استوار است، و نه صرفاً یک ارتباط ساده مکانیکی.

■ **میثمی:** البته از یاد نبریم که سالها بعد در رساله‌ای به نام **تجدید در نظرات سابق** آگوستین افسوس می‌خورد که چرا گهگاه بیش از حد فلسفه ورزیده است. هر چند که او به هر حال حقیقتجوست و از ذکاء فلسفی خود بهره می‌برد.

اما در چه جهتی از آن استفاده می‌کند؟ در واقع غایت آگوستین تحکیم پایه‌های ایمان است. تقدم از نظر من به این معناست.

■ **مشیت علایی:** مشکل است بتوان این را تقدم نامید، مگر آن که منظور از تقدم صرفاً ترتب زمانی امری بر امر دیگر باشد. اگر منظور این است باید گفت بله، ایمان برای او «مقدم» بر فهم است، یعنی قبل از فهم واقع می‌شود، و فهم در مرحله بعدی حاصل می‌شود. اما ما «مقدم بودن» را در معنای صرف تقدم وقوع امری بر امر دیگر به کار نمی‌گیریم. وقتی می‌گوییم فلان امر بر امر دیگر مقدم است مراد داشتن اهمیت بیشتر آن است.

■ **میثمی:** دقیقاً در نظر بنده هم همین اهمیت بیشتر، تقدم رتبی را به ذهن متبادر می‌کند و حال به این معنا می‌توان پرسید که اگر ایمان در مرتبه‌ای مقدم بر فهم تحقق نمی‌یافت، چه چیزی باید متعلق فهم قرار می‌گرفت؟

■ **مشیت علایی:** حالا هر چیزی را که شما متعلق فهم می‌دانید، مثلاً شناخت خودش، جهان، انسان، چون به تعبیر خود سرکار، ایمان که به هر حال نقطه آغاز یا اصطلاحاً تخته پرش اوست.

■ **میثمی:** نه ببینید او علم را محض خاطر علم نمی‌خواهد و دیدیم که چه طور کنجکاویهای عالمانه را تقبیح کرد. غایت برای آگوستین فهم تنها نیست.

■ **مشیت علایی:** دو بعد مشخص در فلسفهٔ آگوستین فهم و ایمان است و در این هیچ بحثی نیست که از ایمان شروع می‌کند، یعنی برخلاف آن چیزی که در برخی دیگر از مشربهای فلسفی مطرح است فقط ایمان بیشتر انگیزه او نبوده است. حتی اگر قول شما را بپذیریم که فهم را برای تحکیم پایه‌های ایمان می‌خواهد همین گفته وابستگی ایمان به فهم را نشان می‌دهد، نشان می‌دهد که ایمان منهای فهم، پایه‌های محکمی ندارد. این البته تلقی شما از رابطه ایمان ـ فهم در نگاه آگوستین است.

■ **میثمی:** قولی که بسیار به او نسبت داده می‌شود این است که «ایمان می‌آورم تا بفهمم».

■ **مشیت علایی:** بله این قول البته از آگوستین نیست از سن آنسلم است.

■ **میثمی:** بله آنسلم هم در سنت آگوستینی واقع می‌شود و «ایمان می‌آورم تا بفهمم» قولی است نمایندهٔ سنت آگوستینی. در واقع آگوستین از همان ابتدا عاری از ایمان نیست، یعنی بی‌ایمان نیست اگر بی‌ایمان بود که دنبال چیزی نمی‌رفت. البته در این که منبع چنین ایمانی کجاست، سخن بسیار می‌توان گفت و با نگرشهای گوناگون این سرچشمه را می‌توان در برون یا درون دانست. در مورد آگوستین حتی می‌توان تربیت مادرش را که یک مسیحی کاتولیک متعصب است، مؤثر بر ایجاد گرایشهای ایمانی او دانست. ولی منبع هر چه که باشد، به هر حال آگوستین از هیچ شروع نمی‌کند و تقلاهای او فقط از برای یافتن متعلق ایمان است که البته در مورد کسی همچون او، به نوعی باید تفسیری معقول نیز داشته باشد. ولی لازم به ذکر است که گرایش او به ارائهٔ تفسیری عقل‌پسند از مبانی دین مسیح، هیچگاه بر نفس ایمان او به این مبانی

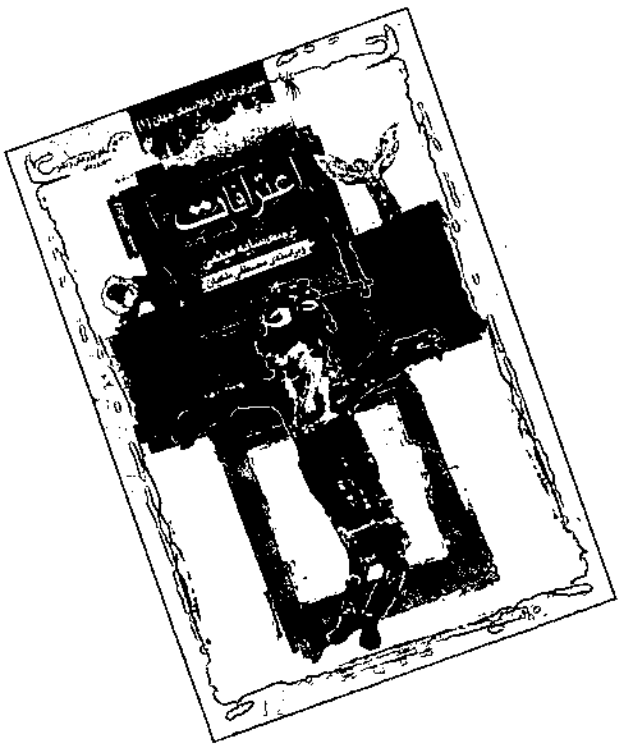

تفوق نمی‌یابد. برای نمونه در مورد مسئله تثلیث، نهایتاً، پس از تلاشهای بسیار عقلانی، آن را به امور صرفاً تعبدی محول می‌کند و همین است معنای تفوق وحی بر عقل در سنت او.

■ **مشیت علایی:** تا سی و دو سالگی او را به چه می‌شود نسبت داد.

■ **میثمی:** تا سی و دو سالگی او در تب و تاب یافتن چیزی است که متعلق ایمانش قرار گیرد. وانگهی مگر هر کس اهل ایمان شد، دیگر یکبار برای همیشه از شک رسته است، یا به عبارت دیگر، اگر کسی مرتکب گناه یا شک شد، او را عاری از ایمان تلقی می‌کنیم. همین که آگوستین نسبت به گناهان خود چنان حساسیت می‌ورزد که حتی کوچک‌ترین آنها ـ مثلاً گلابی دزدی دوران نوجوانی را چنان زنده در خاطر سپرده است ـ نشان دغدغه‌ای است که از ایمان

برمی‌خیزد. به زعم من تا در کسی سائقهٔ ایمان نباشد، با هیچ واقعه‌ای، هر قدر هم تکان‌دهنده، از جای نمی‌جنبد؛ زیرا چنین تجربه‌های دینی، از آن قبیل که به آگوستین دست داد، نیاز به تعبیر نیز دارند و برای تعبیر آنها باید از پیش، زمینه‌ها و فرضهایی وجود داشته باشد. به گمان من، این‌که مثلاً می‌گویند کسی خوابی دید و متحول شد، بدون زمینهٔ قبلی و بعضی پیش فرضها امکان ندارد.

آگوستین از همان ابتدا هم اهل ایمان است، اما نیاز به تأیید دارد و همچنین به چیزی که متعلق آن ایمان قرار گیرد و ضمناً بتوان به نوعی با عقل سازگارش کرد. البته در سنت او اگر وحی با عقل سازگار نشود، این دیگر حکایت از نقص عقل دارد، نه وحی و این همان تقدم ایمان بر فهم است.

■ **مشیت علایی:** همین طور است، آگوستین تا سی و دو سالگی که به مسیحیت گروید مدام به دنبال معرفت و فهم بود. در هیجده سالگی با خواندن رساله‌ای از سیسرون با نام **هورتنسیوس** عمیقاً متحول می‌شود. او بعدها همیشه از تأثیر این نوشته بر زندگی‌اش یاد کرده است، از جمله در **اعترافات** (دفتر سوم، بند چهارم). ما متأسفانه از محتوای آن رساله هیچ اطلاعی نداریم؛ اما «وحدت فلسفه و بلاغت» که پایهٔ نگرش سیسرون را تشکیل می‌دهد، نباید از آن رساله به کل غایب باشد. معرفت، به منزلهٔ مهم‌ترین عنصر شکل‌دهنده به آرمانهای انسانی، که اس اساس فلسفه سیسرون را می‌سازد نیز آن قدرها از سائقهٔ حقیقت‌جویی و استفهام اسقف هیپو فاصله ندارد. هر چه هست، رسالهٔ حکیمی که یکسره مشرب اومانیستی دارد، شوق درک حقیقت را در او تا آن پایه برانگیخت که همه ملاکهای شناخت اومانیستی را کنار گذاشت و اقناع خاطر خود را در آموزه‌های شریعت مسیح یافت. پس می‌بینیم زندگی آگوستین از نوجوانی وقف جست‌وجوی حقیقت بوده است، چه دوران الحاد و عشرت‌طلبی، چه زمانی که مجذوب آیین مانوی شد، چه دوره‌ای که به مشرب نوافلاطونیان گرایش پیدا کرد و همچنین آن برهه که شکاکیت در او راه یافته بود، همه در حکم منازل یا مراحلی بودند که وی در جست‌وجوی حقیقت و معرفت طی کرد، تا بالاخره در منزل آخر یعنی مسیحیت تحقق همه آن آموزه‌هایی را دید که حقیقت مورد نظر او را تأمین می‌کرد. حریص بودن او بر آزمودن نحله‌های گوناگون و بلکه متعارض با یکدیگر و مرجح ندانستن متعبدانهٔ یکی از آنها بر دیگری مرا قویاً به یاد گفته‌های آغازین **المنقذ من الضلال** غزالی می‌اندازد؛ گیریم که در هر دو، بالاخص در غزالی، به نفی و ردّ تمام عیار فلسفه انجامیده باشد. این‌طوری است که قول «ایمان می‌آورم تا بفهمم» سن آنسلم در حق او معنای روشن‌تری پیدا می‌کند.

■ **میثمی:** ایمان می‌آورم تا آن چیزهایی را که مبانی دین من است بفهمم. البته آن تعاملی که بدان اشاره رفت، طبیعتاً وجود دارد و تعامل منافی تقدم نیست. لااقل در مورد سنت آگوستین می‌توان به تقدمی رتبی اشاره کرد. ایمان و فهم هر دو به شخصی واحد تعلق دارند و به هر حال او میان این دو در حرکت و تکاپوست. در مورد یک متکلم و یک مسیحی پایبند چون آگوستین، همواره ایمان است که در رتبه و شرف، تقدم دارد. فهم و اندیشهٔ فلسفی را وسیلهٔ تحکیم پایه‌های ایمان قرار می‌دهد. اما با توجه به تأکید او و پیروانش بر امداد نور کلمه، تا این نور بر دل مؤمن نتابد، فهم میسر نمی‌شود.

■ **مشیت علایی:** اگر این تفسیر شما را بپذیریم، می‌رسیم به همان صحبتهای قبلی من و شما، یعنی این‌که استحکام و صلابت ایمان متوقف بر دخالت و یاری عقل و فهم است؛ و این چیزی است که اتفاقاً در مورد آگوستین کاملاً صادق است، اگر غیر از این می‌بود، عنداللزوم، حضور مادری، که به قول شما یک مسیحی متعصب هم بوده است، می‌بایست در تثبیت عقاید او نقشی داشته باشد، که می‌دانیم چنین نبوده است. مجادله‌ها و مباحثات محافل میلان بود که شکهای او در باب مانویت را برطرف کرد، و او را به سمت نوافلاطونیان و از آنجا هم به مسیحیت سوق داد. در دوره‌های بعد که تدریجاً به شقاق میان فلسفه و ایمان اعتقاد پیدا کرد، بازهم هرگز فلسفه، مخصوصاً فلسفه نوافلاطونیان را، به مثابه مدخلی برای راه‌یابی به حقیقت و سعادت کنار نگذاشت.

■ **میثمی:** بنده اینجا مجبورم از نو نظر خود را دربارهٔ معنای تقدم ایمان بر فهم تکرار کنم. شما در تمام قرون وسطی حتی نزد توماس به رغم این که او تحت‌الشعاع اندیشهٔ ارسطویی است، در بسیاری مواقع هنوز تأثیر آگوستین را مشاهده می‌کنید. او نیز فلسفه را خادمهٔ الهیات قرار می‌دهد و وظیفهٔ الهیات هم که واضح است: تحکیم عقلی پایه‌های دین.

آگوستین و هرکس هم که مذاق او را داشته باشد، حتی اگر ناخودآگاهانه تمایلات فلسفی‌اش بر سوائق دینی‌اش غالب باشد، لااقل در مرتبهٔ خودآگاه اندیشهٔ خود، ایمان را مقدم بر فهم قرار می‌دهد، به این معنا که به هر چه بپردازد، اعم از جهان اکبر و جهان

اصغر، غایت او دین و ایمان است.

■ **مشیت علایی:** خوب، اگر شما هنوز هم از آن گفته بر چنین استنباطی اصرار دارید، در این صورت باید بپذیریم که سن آنسلم دچار «این همان گویی» یا «تکرر معلوم» شده است. اگر مفهوم عبارت «من ایمان می‌آورم تا فهم کنم» به زعم شما «من ایمان می‌آورم تا ایمان بیاورم» باشد، با یک گزارهٔ مهمله روبه‌رو خواهیم بود؛ در حالی که به نظر من محتوای آن گزاره روشن است، و مطالعهٔ روند تفکر آگوستین هم آن را تأیید می‌کند؛ وانگهی من هیچ چیز استخفاف‌آمیزی در این نمی‌بینم که قائل باشیم یک متفکر الاهی ایمان را سنگ بنای کشف حقیقت و نیل به حکمت و وصول سعادت می‌داند. ایمان، اگر چه لازمهٔ کار یک مسیحی است، اما به خودی خود برای درک پیچیدگی و غنای وجودی انسان و هستی

کفایت نمی‌کند. به زبان منطقیون، شرط لازم است، اما کافی نیست. در بعضی از کارهای متأخر آگوستین عمل «ایمان داشتن» مترادف با «اندیشیدن» و «تعقل» به کار رفته است؛ تفکر و تعقل، البته، در نزد آگوستین فرع بر فهم یا معرفت است. در جایی برای متمایز ساختن عقل و حکمت از یکدیگر، ایمان را مقابل دیدن یا مشاهده می‌گذارد. دیدن یا مشاهده آن نوع معرفتی است که در آن امر مُدرک بر ما آشکار باشد، اعم از این که عمل دیدن به وساطت چشم صورت پذیرد، یا آن که از دیدن معنای مجازی آن را مراد کنیم. یعنی آن‌گونه که بر اثر یک برهان منطقی بر چیزی وقوف می‌یابیم. ایمان، با آن که پیش شرط ذهن است، و حیات یک مسیحی متأله بی‌وجود آن متصور نیست، اما از آنجا که برای دارندهٔ آن مصداق روشنی را به همراه ندارد برای ذهن مؤدی به مقصود نیست، زیرا موضوع آن از ما بسیار دور است، و به همین سبب تکافوی رضایت عقلانی ذهن را نمی‌کند. روندی که با ایمان آغاز می‌شود با فهم به کمال می‌رسد. به این ترتیب، اگر صرفاً به جهت سلسله مراتب و ترتب درجات، ایمان را بر فهم مقدم می‌داند، آن را فی‌نفسه تمام و مستقل نمی‌داند، و تمامیت آن را به فهم احاله می‌کند. برای آگوستین، همان‌گونه که ایمان بدون فهم کامل نیست، فهم هم بدون ایمان امکان‌پذیر نیست، و فهم یعنی امکان تجربه کردن حیاتی قرین سعادت که در آن خدا را بتوانی دید؛ هرچه مدارج فهم بیشتر باشد، حدود ایمان فراخ‌تر می‌شود. خدا در زمرهٔ اموری است که نخست متعلق ایمان و پس از آن فهم است. آنچه ما را در حصول این فهم یاری می‌دهد قوایی است که در ما به ودیعه نهاده‌اند، همچون قوه تعقل و فلسفیدن. با نظر شما هم موافقم که گفتید آگوستین علوم و معارف انسانی را در حکم خادمه‌های ایمان تلقی می‌کند. همین طور است. در رسالهٔ **در باب شریعت مسیح** استفاده از معارف گوناگون را تا آنجا که به کار رشد ایمان می‌آیند تأیید می‌کند، و نه در حکم ابزاری که به کشف حقیقتی مستقل از ایمان یاری برساند. در این راستا، حتی دانش مشرکین را می‌توان برای فهم و ایضاح بیشتر مقوله‌های ایمانی به کار گرفت، چنان که در رساله در **باب تثلیث** از **قاطیغوریای** ارسطو کمک می‌گیرد، تا مقولاتی مثل اضافه و جوهر را در الهیات مسیحی توضیح دهد.

■ **میشمی:** حتی اگر بگوییم ایمان می‌آورم تا ایمان بیاورم، در این زمینه با یک گزارهٔ توتولوژیک روبه‌رو نیستیم و گمان نمی‌کنم به لحاظ منطقی اشکالی داشته باشد، زیرا ایمان آوردن اولی حاکی از تجربهٔ درونی دینی است که در سنت آگوستین به مدد لطف الهی و اشراق او در دل حاکم می‌شود، اما ایمان آوردن دومی به مرتبهٔ دیگر تعلق دارد و آن را شاید بتوان به باوری برخاسته از عقل نسبت داد. به زعم بنده حتی با تعبیر شما از این گزاره، دچار اشکال منطقی نمی‌شویم.

ضمناً جناب‌عالی تعبیر «گزارهٔ مهمله» را برای گزاره‌های توتولوژیک به کار بردید که به گمانم مرادتان از مهمله، بی‌معنا و مهمل است. لازم می‌دانم در اینجا متذکر شوم که در منطق قضایای مهمله (indeterminate)، قضایایی هستند که در آنها کمیت افراد نامعین است، نه آن‌که مهمل باشد.

■ **مرتضی کارآموز:** ما می‌بینیم در آن زمان با آن که مسیحیت تقریباً رسمی شده بود هر کسی آزادانه می‌توانست از عقاید خودش دفاع کند و حرف بزند. بنابراین در یک بستری که دربارهٔ ادیان آزادی تحقیق وجود داشته، با آن دغدغهٔ اصلی، یعنی هستی و شناخت خداوند و این که عالم هستی چیست؟ چرا به دنیا آمدیم؟ چرا اینجا هستیم؟ چرا می‌رویم؟ تمام اینها آن چیزهایی بوده که می‌خواسته بداند. البته مقصود اصلی من این است که او آدمی بود که ذاتاً تعقل و فهمیدن برایش مهم‌تر بوده، شما کتاب را از هر جایی که باز کنید می‌بینید او دائم از خدا می‌خواهد که فهم او را زیادتر کند که بگوید هستی چیست؟ خدا چیست؟ و چون می‌داند مسیحیان این را روزی خواهند خواند، سعی می‌کند حالت مذهبی داشته باشد، ارجاع داشته باشد به کتاب مقدس، و حقانیت دین مسیح را اثبات نماید. همهٔ اینها را دارد ولی پشت همهٔ این چیزها آن آدم پریشانی است که فقط می‌خواهد بفهمد، و حالا ناخودآگاه برای آرامش خاطر به ایمان چنگ زده تا کمکش کند.

■ **علی قیصری:** دربارهٔ نظریهٔ شناخت که مطرح شد و فکر می‌کنم که در کانون همین چند پرسش و نکتهٔ اخیر هم باشد، شاید بتوان گفت که، صرف‌نظر از حالتهای افلاطونی و نوافلاطونی، سنت آگوستین در آرای خود ناظر به یک دوگانگی بنیادین بود. توضیح آن که او به طور کلی، چه در عالم خلقت و چه در نظریهٔ شناخت، قائل به یک سلسله مراتب بود، مراتب پائین‌تر و مراتب بالاتر، و یا در مورد همان مطلب یا حالتی که به آن اشاره شد یعنی در مورد لطف، حُبّ، و عشق، که این حالت را با توسل به دو واژهٔ مختلف بیان می‌کند: برای عشقهای حسّی، آنی و به تعبیر خودش پائین‌تر عبارت آمور (Amor) را به کار می‌برد، و برای عشق الهی و برتر از تعبیر یونانی آگاپه (Agape) استفاده می‌کند. این دو تعبیر را وی هم در نظریهٔ شناخت و هم در نظریهٔ الهی خود به کار می‌برد، و جالب این که اصرار زیادی هم در حل و یا پایان بخشیدن به این تنش ندارد. مثلاً در مکاشفاتش در دفتر یازدهم همین کتاب دربارهٔ مفهوم زمان این حالت کاملاً آشکار است. یعنی به رغم سلسله مراتب وجود، تجربهٔ این مراتب به گونه‌ای انتزاعی، تمام وقت و دربست نیست، بلکه به‌گونه‌ای محقق، آنی و نیمه وقت است. درواقع شاید بتوان گفت که از نظر آگوستین کُنه آن تنش وجودی انسان همان حالت محقق و متکثر اوست در بستر آناتِ و لحظات، میان عشق برین (یا استعلایی) و عشق آنی، میان تصوری از بارقهٔ الهی (همچون شاهد خیالی) و جهان معروض. البته حل این داستان شاید در عالم خیال ممکن باشد، اماً در عالم واقع الزاماً قابل حل نیست.

■ **میشمی:** کاملاً قبول دارم که حقیقتجویی در او هست فقط مشکل ما اینجا تعبیر حقیقت است. آشکارا در جست‌وجوی حقیقت است و آنچه را می‌جوید حق یا خدا نام می‌دهد، اما شما فرمودید که حقیقت می‌تواند هستی باشد، خیلی خوب این هم حقیقت است.

■ **مشیت علایی:** من خیال می‌کنم حقیقت برای آگوستین مترادف با خدا نیست، بلکه شفافیت بخشیدن به چیزی است که در مرحله ایمان برایش گنگ و مبهم است، و این هم به عقیده او جز از راه فهم حاصل نمی‌شود. اگر بخواهیم در تفکر او چیزی را معادل خدا و درک او از طریق انسان به حساب بیاوریم، آن فهم است. فهم برای او وقتی حاصل می‌شود که فرد بی‌واسطه به درک خدا نائل آید.

■ **میشمی:** به هر حال شما اگر بخواهید هر تجربهٔ دینی را در زبان بیاورید، آن را در قالب گزاره‌ای بیان می‌کنید که البته گویای تمام حقیقت ایمان شما نیست. نفس ایمان آگوستین نیز مشخصاً مثل ایمان همهٔ ما، به قلمرویی دیگر تعلق دارد و زبان از بیان کامل آن قاصر است. اما بسیاری عرفا حتی از متناقض‌نماترین تجربه‌های عرفانی خود، در قالب زبان، هر چند ناقص، سخن گفته‌اند. حال اگر با همین زبان قاصر کسی بگوید که ایمان من بر فهم من تقدم دارد، آیا باید بگوییم که این ایمان نیست؟ بله عین ایمان او نیست، اما ما با چه مجوزی می‌گوییم که اصلاً ایمان نیست و صرفاً یک گزاره است.

شما فرمودید که اسم آن را حقیقت جویی بگذاریم، خیلی خوب، اما خود حقیقت چیست؟ نفس حقیقت، هرچه که باشد، بر ما عیان نیست و تجربهٔ حقیقت را ناچار در قالب گزاره هایی بیان می کنیم و در مورد اشخاص متفاوت این گزاره ها متفاوت است. به زعم بنده، بنا بر سخن جناب عالی، اینجا از حقیقت جویی هم نمی توانیم چیزی بگوییم. برداشت من از سخن شما، البته اگر درست باشد، آن است که حقیقت را کاملاً یک امر عینی لحاظ کرده اید و ایمان را یک فرآیند ذهنی. من به تبع کسانی مثل کی یر کگور، هر دو را انفسی می دانم که البته به همین دلیل چندان قابل تمایز از یکدیگر نیستند.

■ **مشیت علایی:** اشاره‌ای داشته اید به تأثیر عمیق و گسترده آگوستین بر جریانهای فلسفی بعد از او؛ از قرن پنجم میلادی تا سده های یازده یا دوازده که زمان ظهور و تثبیت آکویناس است. تا آنجا که من اطلاع دارم چهره مهمی در فلسفه مسیحی از او تأثیر نپذیرفته است، مگر آن که متکلمینی نظیر بوناونتورا و دانس اسکوتوس را متعلق به این جرگه بدانیم. در جریان پرقدرت و بانفوذ تومیسم و بعدها نئوتومیسم هم به دلیل مشرب کاملاً متفاوت این دو، تأثیر مشخصی از تفکر آگوستین سراغ ندارم. البته تصوری از مفهوم زمان ارائه می دهد که بسیار نزدیک به تلقی کانت از این مقوله است، همین طور شباهتهایی بین او و دکارت در موضوع ادراک حالات نفسانی دیده می شود، ولی اینها را نمی توان تأثیرگذاری نامید.

■ **میثمی:** اما من فکر می کنم که این طور هست. مدرسیونی چون توماس اگرچه به ارسطو گرایش دارند و در علم به صورت منتزع قائل می شوند، اما نزد ایشان هنوز آن نور کلمه است که مبانی شناخت را تحکیم می کند. وانگهی توماس شخصاً به دین خود به آگوستین اذعان دارد. گمان نمی کنم بتوان از جایگاه مهم آگوستین در تاریخ تفکر چشم پوشید. صرف نظر از موشکافیهای فلسفی اش که به آنها اشاره رفت، او در فلسفهٔ قرون وسطی اثری عمیق داشته است، مگر آن که به تبع بعضی مفسرین و مورخین تاریخ فلسفه، اساساً منکر چیزی به عنوان فلسفهٔ مسیحی شوید؛ که البته در این صورت هم چیزی از اهمیت آگوستین به مثابهٔ متفکری تیزبین نمی کاهد.

■ **مشیت علایی:** آقای ملکیان اشاره داشتند به تأثیر آگوستین قدیس بر جریانهای فرهنگی متفاوت. به طور مشخص تر در جریانهای سیاسی بالاخص، تأثیر او بلاانکار بوده است. منظورم جریان «انکیزیسیون» یا تفتیش عقاید است در قرون وسطی که آگوستین تئوریسین اصلی آن بوده است. خانم میثمی در بخشی از صحبتهای خود اشاره کردند به قضیه گلابی دزدی که آگوستین در فصل چهارم از دفتر دوم اعترافات از آن به عنوان «فعلی شیطانی» یاد می کند؛ ذنبی لایغفر، از دید او چرا که در عین گرسنه نبودن و فقط به سائقه شیطنت از او در کودکی سرزده است. حالا من بسیار کنجکاوم بدانم کسی که در قبال یک فعل شیطنت آمیز و حقیقتاً نه چندان مهم متعلق به دوره طفولیت تا آن حد احساس گناه و ندامت می کند، در برابر وضعیتی که او برای مخالفین خودش و مرتدها می توانسته تصور کند چه احساس و عکس العملی داشته است؟

■ **ملکیان:** دربارهٔ مطلب اولی که در گفت و گوی بین دوستمان و سرکارخانم میثمی پیش آمد، می خواهم عرض بکنم که حق با دوست بزرگوارمان است. من در ابتدای سخنانی که گفتم می خواستم تأکید بکنم که «ایمان می آورم تا بفهمم» دقیقاً سخن آگوستین نیست، ولی حتی اگر فرض کنیم که این سخن، سخن آگوستین قدیس هم باشد، باز حق با ایشان است، به دلیل این که وقتی می گوییم که ایمان می آورم تا بفهمم، معنایش این است که غایت فهم است. وقتی می گویم می روم تا دوستم را ببینم یعنی غایت دیدن دوستم است. رفتن برای دیدن دوستم است و بنابراین من اولاً می خواهم عرض بکنم که برخلاف چیزی که بسیاری از مورخان و اندیشه نگاران نوشتند «ایمان می آورم تا بفهمم» درواقع سخن آنسلم قدیس است نه آگوستین و اصلاً تز آگوستین هم این نیست. تز آگوستین به نظر من یک دیالکتیک بین ایمان و فهم است، ولی خوب حالا شما می فرمایید سخن آگوستین است. سخن آگوستین هم که باشد باز هم به نظر می آید که فهم غایت است.

مطلب دومی که یکی از دوستان دیگر اشاره فرمودند آن بود که بالاخره متعلق ایمان باید امر مشخصی باشد. شکی نیست که وقتی می گوییم ایمان می آورم تا بفهمم متعلق ایمان و فهم باید یک چیز باشد وگرنه جمله اصلاً جمله سودمندی نخواهد بود و بر علم ما نخواهد افزود. ایمان می آورم به فلان تا بفهمم فلان را.

منتهی بحث بر سر این است که این فلان آیا یک شیء است. یک موجودی از موجودات است یا این که یک گزاره است. اینجاست که دو دیدگاه مختلف پیدا می شود؛ دیدگاههای گزاره‌ای در باب ایمان و فهم و همچنین دیدگاههایی که دیدگاههای گزاره‌ای نیستند؛ یعنی دیدگاههایی که ایمان و فهم هر دو را از مقولهٔ آشنایی می دانند.

نکتهٔ دیگری که دوستمان فرمودند این بود که توماس آکویناس تحت تأثیر آگوستین قدیس بوده یا نه. البته بنده عرض نکردم تحت تأثیر بوده، ظاهراً خانم میثمی فرمودند. ولی موردی که من در مورد آن حضور ذهن جدی دارم، داستان فلسفهٔ آفرینش انسان است که اتفاقاً این اواخر دربارهٔ آن کار می کردم و دیدم توماس آکویناس در کتاب **سوماتئولوژیکا** غیر از آگوستین قدیس فقط و فقط از دو اندیشمند دیگر نام می برد آن هم به صورت بسیار بسیار معدود. در جمیع موارد هروقت می خواهد بگوید این سخن من مدلل به دلیل است اول به آگوستین ارجاع می دهد و از **اعترافات** و گاهی هم از **شهر الهی** نقل می کند. لااقل تا اینجا را می توانم با ضرس قاطع بگویم.

اما درباب آن قسمتی که فرمودید شاهدی بیاور، اگر دقت فرموده بودید، بنده نگفتم در جریانات فلسفی، بلکه عرض کردم در شاخه های مختلف فلسفه. شاخه های فلسفی با جریانات فلسفی فرق می کنند. اگر بگوییم که اندیشهٔ او در جریانات فلسفی تأثیر داشته، آن وقت مثلاً باید نشان بدهیم که تجربه گرایان، عقل گرایان، تومیستها، اگزیستانسیالیستها و... این جریانات و نهضتهای فلسفی چه قدر تحت تأثیر آگوستین قدیس بوده اند. بنده این را نفی نکردم که جریانات هم تحت تأثیر باشند، ولی آنچه گفتم اصلاً جریانات نبود. من از شاخه های مختلف فلسفه اسم بردم و گفتم مثلاً فلسفهٔ زبان، فلسفهٔ دین، فلسفهٔ فعل یا کنش، فلسفهٔ اخلاق و... اشارهٔ آخری که فرمودند درباب ویتگنشتاین و تأثیراتی است که ویتگنشتاین پذیرفته. ویتگنشتاین در فلسفهٔ زبان و فلسفهٔ ذهن طبق تفسیرهایی که از او شده، متأثر از آگوستین بوده است. من اتفاقاً خودم در یک بحثی که در دانشگاه داشتم میزان تأثر ویتگنشتاین از آگوستین قدیس را بیان کردم، اما فعلاً در مقام احصاء آن تأثیرات نیستم، بلکه می خواهم بگویم این چیزی نیست که فقط من گفته باشم بلکه چیزی است که همهٔ شارحان ازجمله رودنر و پیچر، و دیگران گفته اند.

■ **گودرزی:** قبل از این که صحبت اصلی ام را آغاز کنم فکر می کنم لازم است یادآوری کنم که دوستان قبول دارند که حقیقت

یکی نیست، و وقتی تعابیر متفاوتی دربارهٔ یک متن می‌شود اگر کسی بیاید با قطعیت صحبت کند که حقیقت همین است که من فکر می‌کنم و من می‌گویم و همهٔ شماها اشتباه می‌کنید، فکر می‌کنم که راه گفت و گو را می‌بندد.

اما این که ما استناد کنیم به آگوستین که خودش دربارهٔ خودش چه می‌گوید به نظر من اشتباه است، زیرا در بعضی متون کسی چیزی را می‌گوید تا چیز دیگری را پنهان کند، این است که من فکر می‌کنم این متن (حالا من اصلاً به خود آگوستین و آن چیزی که در درونش هست کاری ندارم) این متنی که جلوی ما هست یک استراتژی دارد که برخلاف صحبتهایی که شد مرا وادار می‌کند که نظر دیگری اتخاذ کنم، که این نظر به هر حال یک قرائت است و فکر می‌کنم ارزش شنیدن دارد. آن نظر این است که استراتژی این متن (وقتی من کل آن را خواندم) اعلام یک سلسله دستورالعمل است که به اعتقاد راوی راه رستگاری را به انسان یاد می‌دهد و حقیقتی را که یافته ابلاغ می‌کند. شگرد متن در شکلی اعتراف‌گونه خداوند را مخاطب قرار داده است، اما همان استراتژی که مردم را در نظر دارد و هدفش ابلاغ آن حقیقت است در آن پیاده می‌کند.

به اعتقاد من این متن دوسویه است، سویی به درون دارد که همان بخشهای خالص اعتراف‌گونه‌ای است که شروع کتاب نشان می‌دهد و گاهی نشان‌دهندهٔ از خود بی خود شدن است مثل صفحه ۳۲۵ تا ۳۴۹. این یک نوع از خودنگری است، ولی سویهٔ بیرونی آن که به نظرم همان استراتژی متن است، همان چیزهایی است که آگوستین می‌گوید و قصد اشاعه‌اش را دارد، حالا اگر هم اعتراف می‌کند اعترافش تأثیر گذاشتن بر مردم از جایگاه یک قدیس یا یک مؤمن توبه‌کاری است که زندگی‌اش بعد از پیدا کردن حقیقت می‌تواند الگو قرار بگیرد؛ آن سویهٔ درونی به نظرم حجابی است بر سویهٔ بیرونی.

این دلایلی که من دارم که چرا اعترافات و مناجات ظاهر متن است ولی استراتژی متن ابلاغ حقیقتی است که او به آن رسیده است، هفت مورد است که اولین آن حجم متن است. اگر اعترافات واقعاً ایمانی باشد و با قصد قربت به حق صورت بگیرد نیاز به این همه شرح و بسط ندارد. عارفی که می‌خواهد با خدا صحبت کند نمی‌خواهد پانصد صفحه صحبت کند، البته اگر واقعاً فقط «او» هدفش باشد. پس در این کتاب، حجم نشان‌دهندهٔ پیامی است که در متن است، یعنی هرچه ما بیشتر صحبت کنیم برای این است که آن چیزی را که می‌خواهیم ابلاغ کنیم، بهتر ابلاغ کنیم و بهتر بفهمانیم.

دوم توجه به ساخت جمله‌هاست، جمله‌های متن به سه شیوه است، جملات امری، پرسشی و خبری. حجم بسیار زیاد جمله‌های خبری باز نشان‌دهندهٔ اهمیتی است که راوی برای نکاتی که می‌خواهد بگوید قائل است. بعد هم پند و اندرزهایی در قالب جملات قصار بیان می‌شود که گاهی حتی خاطره و تاریخ را هم دربرمی‌گیرد. اینها نمی‌تواند مخاطبش خداوند باشد چون در متنی که راوی‌اش اول شخص است و مخاطبی دارد، در ادبیات می‌گویند شما نمی‌توانید به مخاطب چیزی را بگویید که خودش می‌داند. مثلاً به شما بگویم که دیروز که با هم رفتیم پیراهن سفید تنتان بود. خوب این را که خودتان بهتر می‌دانید و نیازی نیست که من بگویم، بنابراین آن چیزهایی را می‌گویند که مخاطب نمی‌داند. در این متن هم چون اعتراف است، راوی چیزهایی را می‌گوید که گناهان خودش را با ابراز آنها مورد بخشایش قرار دهد. به خصوص آن که در آیین مسیحیت هم هست که با اعتراف کردن بار گناه کم می‌شود. بعد توجه به خصایص مخاطب که این را گفتم وقتی خداوند مخاطب است و همه چیز را می‌داند باید حجم اطلاع‌رسانی جملات کم بشود، در حالی که اینجا کم نشده. بعد هم وجود مباحثی است که قصدش مجاب کردن مخالفان است مثل بحث با مانویان و پیروان آکادمی. کاملاً مشخص است که این مسائل ربطی به اعتراف ندارند و با مناجات کاری ندارند و بحثهایی استدلالی هستند، برای آن حقیقتی که راوی به آن رسیده و می‌خواهد آن را ابلاغ کند.

بعد هم دغدغه راوی است از انعکاس سخنش نزد مردم. مثلاً راوی گاهی از این که مبادا مورد ریشخند واقع بشود (صفحه ۲۸۸) می‌گوید که خداوندا مردم ممکن است به خاطر حرفهایی که می‌زنم مرا ریشخند بکنند، در حالی که اگر واقعاً قصدش اعتراف نزد خالق و محو شدن در او باشد دیگر کاری ندارد که مردم چه می‌گویند. خیلی عرفای ما بودند که مناجاتهایی داشتند که به دست کسی نرسیده، چون اصلاً اهمیت نمی‌دادند به دست کسی برسد. و بعد تردید راوی در موفق بودنش در پنهان کردن استراتژی متن باعث شده گاه بی گاه خودش به آن اعتراف کند، مثلاً در صفحه (۷۶)

رضا سید حسینی

می‌گوید: «خدایا نیاز نیست که این مطالب را به تو بگویم اما همنوعان خودم را مخاطب قرار می‌دهم.» یا در صفحه (۲۹۵) علناً می‌گوید: «من اعتراف خودم را به گوش مردم می‌رسانم تا آن که از خیر بهره دارد و کلام اهل خیر را باور می‌کند به سخنانم گوش بدهد.» در حالی که قبل از آن گفته بود که «چه اهمیت دارد مردم اعترافات مرا بشنوند». خوب اگر کسی از خیر بهره داشته باشد که دیگر نیازی به شنیدن اعترافات راوی ندارد، پس باید از خیر بهره نداشته باشد که این خیر بتواند به او برسد. یا در صفحه (۲۹۶) از سود سخن می‌گوید. می‌گوید: «من از سودی سخن می‌گویم که این اعترافات می‌تواند نزد مردم به بار بیاورد». که به نظر من باز در اعترافات بحث سود و زیان نیست، یعنی باید از تعلق رها یافته باشد.

■ **مالک حسینی:** در همین کتاب **اعترافات** اگر اشتباه نکنم حوالی صفحه ۵۰ و ۱۸۳ دو بند نسبتاً بلند هست که آدم را کاملاً یاد

ویتگنشتاین می‌اندازد، یعنی اگر کسی چیزی از این ارتباط و تأثر ویتگنشتاین از آگوستین نشنیده باشد و فقط با فلسفهٔ ویتگنشتاین آشنا باشد و این کتاب را بخواند و به این دوجا برسد به نظرم بلافاصله فلسفهٔ ویتگنشتاین به یادش می‌افتد. من خودم وقتی **اعترافات** را خواندم کاملاً به این موضوع پی بردم که چرا این قدر ویتگنشتاین به آگوستین تعلق خاطر داشته است.

■ **علیزاده: اعترافات** ساختار خیلی پیچیده‌ای دارد. به این صورت که نه دفتر اول **اعترافات** از نوباوگی آگوستین شروع می‌کند و می‌رسد به آنجایی که مادرش می‌میرد و او ایمان می‌آورد. و بعد در دفتر دهم می‌گوید من فعلاً در چه موقعیتی قرار دارم. و سه دفتر دیگر اصلاً ربطی به اعترافات ندارد و ناگهان تفسیر کتاب مقدس است، آن هم فقط چند آیه ابتدایی کتاب مقدس. ولی این که شما دقیقاً تشخیص دادید که مثلاً چرا او اعترافاتش را این‌قدر طولانی می‌نویسد، درحقیقت اعترافات تا آنجا که مشخص است اعترافاتی است به خدا و در ضمن اعترافات نه به معنای اعترافاتی است که ما در ذهن داریم. درحقیقت "Confessio" به معنی تصدیق است. شما یک چیزی را تصدیق می‌کنید و اذعان می‌کنید که آن چیز هست. خیلی‌ها با این دیدگاه می‌روند سراغ کتاب **اعترافات آگوستین** که شرح شرارتهای زندگی آگوستین را بخوانند و این که او چه کارهایی کرده است. ولی اعترافات این نیست. نوعی تصدیق است. طبیعتاً تصدیق بزرگی خداوند است در برابر شنوندگان انسانی، یعنی آگوستین شنوندگان انسانی را مدّنظر داشته که این را نوشته و در این تردیدی نیست و این از روی ریا نبوده و قطعاً این را در نظر داشته و این نوع ادبی نمونه‌های دیگری هم در ادبیات داشته است.

■ **بلقیس سلیمانی:** ابتدا ورود سرکارخانم میثمی را به عالم فلسفه خوشامد می‌گویم زیرا عالم فلسفه، عالم مردانه‌ای است و معمولاً خانمها به این عالم راهی ندارند. انشاءالله ورود شما باعث شود راهی برای ورود بانوان به این عالم باز شود.

اما از همین منظر نیز می‌خواستم نکته‌ای را تذکر دهم. چند سال قبل، کاری از یوستین گاردر با نام **زندگی کوتاه است** در ایران ترجمه و منتشر شد. این کتاب حاوی نامه‌هایی خیالی از معشوقهٔ آگوستین بود. متأسفانه شما، کتاب را با یک مقدمهٔ «مردانه» و البته اندکی زن‌ستیز و صد البته مردسالارانه شروع کرده‌اید. شما در ابتدا گفته‌اید؛ کار گاردر دل شما را لرزانده است و در ادامه با لحنی حق به جانب نوشته‌اید؛ کار گاردر یک کار خیالی است، ولی **اعترافات آگوستین** واقعی است. من فکر می‌کنم «سخن ادبی» همان‌قدر ارزش دارد که «سخن فلسفی» دارای ارزش است و اگر پربیراه نباشد باید بگویم **اعترافات** به عنوان یک متن کلاسیک، همان‌قدر ارزش ادبی دارد که می‌تواند ارزش کلامی یا فلسفی داشته باشد. از طرفی معشوقهٔ آگوستین همان‌قدر بر حق است که آگوستین بر حق است. به هرحال من فکر نمی‌کنم انسان امروزی دلش از این‌که نویسنده‌ای به یک زن حق داده باشد، بلرزد. ما در حال تمرین پذیرش حقوق همهٔ آدمیان هستیم.

■ **میثمی:** البته، من اینجا سعی کردم تا درحد مقدور از نگاه کسی مثل آگوستین به مسئله نگاه کنم نه از نگاه یک زن.

■ **بلقیس سلیمانی:** می‌دانید متن **اعترافات** یک متن روایی است، یعنی نوعی از سخن است که بسیار به «سخن ادبی» نزدیک است. **اعترافات** شکلی داستان‌گونه دارد. ما از خواندن **اعترافات** نه در مقام یک متن فلسفی که به عنوان یک متن ادبی لذت می‌بریم. **اعترافات** به حق سخنی روایی و گونه‌ای داستانی است و اگر سه فصل آخر آن را که بن‌مایه کلامی و فلسفی آن قوی است نادیده بگیریم (چنان که در بعضی از چاپها این سه بخش آورده نمی‌شود) کل اعترافات برای خواننده امروزی یک سخن روایی است. درواقع در زمانه‌ای که قلمرو سخنهای گوناگون به هم نزدیک می‌شوند و مرز بین واقعیت و خیال هر روز کم‌رنگ‌تر می‌شود، پافشاری بر این اصل که **اعترافات** سخنی واقعی است و کار گاردر سخنی خیالی، چندان جالب نیست.

■ **میثمی:** البته من هیچ عداوتی با ادبیات ندارم و درواقع پیش از پرداختن جدی به فلسفه، در رشتهٔ ادبیات انگلیسی تحصیل می‌کردم و اگر حتی چنین هم نبود، صرف خیالی بودن یک اثر را دلیل تخفیف قدر و ارزشش قرار نمی‌دادم و منظور من از اشاره به جنبهٔ خیالی نامهٔ معشوقهٔ آگوستین، تحقیر آن نبوده است. اینجا هم سخن آن زن را تقبیح آن چنانی نکردم، اما سعی کردم به هر حال در شروع از نگاه آگوستین به قضیه نگاه کنم و البته دغدغهٔ من بیشتر این بود.

■ **بلقیس سلیمانی:** آگوستین دست‌کم هشت قرن در حوزه‌های فلسفه، الهیات و جهان دینی مسیحیت اقتدار تام داشته است. حالا بگذارید دست‌کم کسی بگوید اقتدار داشتن به معنای حق داشتن نیست، ممکن است معشوقهٔ آگوستین نیز که در پرتو فرهنگ مردسالارانه و در زیر سایهٔ سنگین آگوستین در محاق مانده است، خودی نشان بدهد.

یک سؤال هم از استاد ملکیان دارم. آیا ضمانت فهم در دو گزارهٔ «ایمان می‌آورم تا بفهمم» و «می‌فهمم چون ایمان دارم» متفاوت است، یا این که در هر دو گزاره ضمانت فهم با خداست.

■ **ملکیان:** نکته‌ای دربارهٔ فرمایش شما می‌خواهم عرض بکنم. در باب این مطلبی که اخیراً فرمودید من کاملاً قبول می‌کنم، ایمان ـ همان‌طور که ویلیام جیمز به تصریح نشان داد ـ فقط مبادی معرفتی ندارد، بلکه، مبادی غیرمعرفتی هم دارد. یعنی برای این که ما به چیزی ایمان بیاوریم و به چیزی عقیده پیدا بکنیم فقط نباید یک سلسله فرآیندهای Cognitive در کار بیایند. هم فرآیندهای Cognitive هم فرآیندهای emotive و هم فرآیندهای Conative، هر سه فرآیند دست به دست هم می‌دهند و ما به چیزی عقیده پیدا می‌کنیم؛ یعنی وقتی که من فرضاً عقیده دارم زندگی پس از مرگ وجود دارد، اگرچه با اختلاف مراتب و بر حسب عقاید مختلف، ولی به هر حال هم مسائل معرفتی و Cognitive در این قضیه مؤثر هستند و هم مسائل emotive و احساسی و عاطفی و هم مسائل Conative و ارادی. بنابراین من با اصول موضوعه‌ای که شما فرمودید کاملاً موافقم و به نظرم می‌آید که فرمایش شما درست است. درواقع دو دیدگاه مختلف هست، انکار نمی‌کنم که فرآیندهای غیرمعرفتی هم وجود دارند. بنابراین وقتی کسی ایمان می‌آورد تا حد فراوانی می‌خواهد یک سلسله مؤلفه‌های دیگر را برای عقیده و فهم خودش، به دست آورد.

اما دربارهٔ نکتهٔ اولی که خواهرمان فرمودند. خانم میثمی در مقدمهٔ کتابی که از ایشان منتشر شد انگیزه خود را از ترجمه کتاب همان چیزی گفته‌اند که شما به آن اشاره فرمودید. به هر حال معشوقهٔ آگوستین قدیس در جریان تغییر عقیده آگوستین قدیس به لحاظ عاطفی و احساسی لطمه می‌خورد. به نظرم می‌آید همین‌طور که ایشان هم فرمودند یوستین گاردر نمی‌گوید این نوشته، نوشتهٔ خود آن معشوقه است. مسلماً یوستین گاردر نویسنده است، اما بحث بر سر این است و این را من مخصوصاً تأکید می‌کنم که مواد خام یوستین گاردر همه از اعترافات آگوستین بیرون آمده و بنابراین، در عین حال که نویسنده این کتاب کوچک خود معشوقهٔ آگوستین قدیس نیست، ولی مواد خام آن دعوایی که گاردر علیه آگوستین

اقامه می‌کند، از دل اعترافات بیرون آمده و بنابراین شکی نیست که از لحاظ انسانی و عاطفی ضربه‌ای بر معشوقهٔ آگوستین قدیس وارد آمده. اما بحث بر سر این است و از این جهت من کاملاً با خانم میثمی موافقم که نه‌فقط از دیدگاه آن خانم بلکه از دیدگاه آگوستین قدیس هم می‌شود به قضیه نگاه کرد. اتفاقاً اخیراً یکی از متفکران و تاریخ‌نگاران اندیشه بحثی پیش کشیده است تحت این عنوان که چرا کسانی که حقیقت را به جد می‌گیرند از لحاظ عاطفی به اطرافیان خودشان کم یا بیش لطمه می‌زنند. این داستان در کی‌یرکگور هم هست. او هم معشوقه‌اش را رها کرد. اما نمی‌توان گفت که آگوستین قدیس یا کی‌یرکگور انسانهایی به لحاظ عاطفی ناسالم بودند یا خبث طینتی داشتند. به نظر می‌آید همان‌طور که خود من هم اعتقاد دارم انسانها به لحاظ تیپولوژی روانی بعضی چنانند که گاهی بر سر دوراهی حقیقت و روابط عاطفی و عشقی قرار می‌گیرند و چاره‌ای جز این ندارند که یکی را فدای دیگری کنند. به نظر می‌آید این داستان صادق باشد. بنابراین من در عین این که به درد و رنجی که معشوقهٔ آگوستین قدیس از آن می‌نالد کاملاً وقوف عاطفی پیدا می‌کنم و واقعاً رنج او را می‌فهمم، ولی از این طرف هم حال آگوستین را درک می‌کنم. اما بحث بر سر این است که چون تاریخ ما تاریخ مذکر بوده، یعنی بیشتر متفکران مردان بوده‌اند، طبعاً وقتی که ناچار بودند کسی را رها کنند، زنی را رها می‌کردند. حال بر این سیاق اگر روزی فیلسوف بزرگ زنی پیدا شود که تیپولوژی روانی او تیپولوژی آگوستین قدیس یا تیپولوژی اسپینوزا یا تیپولوژی کی‌یرکگور یا تیپولوژی کانت باشد، شاید او هم ناگزیر همسرش را رها کند. و اگر شوهر او هم دست به قلم ببرد به همین سوزناکیِ معشوقهٔ آگوستین خواهد نوشت. این را من می‌پذیرم که ضربه‌های عاطفی برای انسانها (چه مرد باشند چه زن) خیلی گران تمام می‌شود، و به این ضعف انسانها کاملاً معترفم. اما تیپولوژی روانی بعضی از ما چنان است که اگر روزی بخواهیم واقعاً در پی حقیقت برویم باید خودمان را از همهٔ بارهای زندگی که مهم‌ترین آنها تعلقات عاطفی است رها کنیم، و آن زمان البته آن کس که رهایش می‌کنیم، دچار رنج خواهد شد و سزاوار دلسوزی. اما این دلسوزی معمولاً از سوی دیگران نثار او می‌شود، نه از سوی کسی که حقیقت‌طلبی را بر وی ترجیح داده است. به نظرم می‌آید که آقای کن ویلبر این نکته را خوب دریافته است. این متفکر و روان‌شناس بسیار گران‌قدر آمریکایی، نیک فهمیده است که ما انسانها همگی چنین نیستیم که بتوانیم حقیقت را دنبال کنیم و در عین حال همهٔ روابط عاطفی‌مان را محفوظ نگهداریم. چرا؟ چون روزی من پی می‌برم که مثلاً فرزندانم، همسرم یا معشوقهٔ من راهشان با راه حقیقت کاملاً تطابق ندارد. آن وقت چه باید بکنم؟ چاره‌ای ندارم جز این که راه کی‌یرکگور یا آگوستین را در پیش گیرم. بنابراین به نظرم می‌آید که نوشتهٔ یوستین گاردر و اساساً هر نوشته‌ای که به طرفداری معشوقه‌های رها شده برمی‌خیزد، نباید تنها از دیدگاه فمینیستی نگریسته شود بلکه باید از دید انسانی به آن نگاه کرد. در آن صورت اعتراف خواهیم کرد که همهٔ انسانها ممکن است روزی به این وضع دچار بشوند، خواه مرد باشند خواه زن.

■ **سلیمانی:** منظور من تقابل معشوقهٔ آگوستین و آگوستین نبود. تقابل دو نوع سخن بود یکی سخن ادبی، یکی سخن فلسفی. خانم میثمی درواقع سخن فلسفی را ارجح دانستند بر سخن ادبی و گفتند این رمان است، خیال‌گونه است، درواقع سخن ادبی را محکوم کردند و سخن فلسفی را ترجیح دادند. من اصلاً به طرفداری از معشوقهٔ آگوستین اینجا حرف نزدم، بلکه نسبت به این داوری حساسیت نشان دادم.

■ **ملکیان:** خوب اگر چنین بوده باشد سخن شما درست است و من هم آن را می‌پذیرم، اما در پایان این بحث باید موضوعی را بیان کنم. روش خود من در مطالعهٔ کتاب این است که هر وقت کتابی را می‌خوانم پیش خودم می‌گویم از این کتاب برای کاهش درد و رنج بشر چه به دست می‌آید؟ این خیلی در زندگی مهم است. به گمان بنده تمام هم و غم ما در زندگی باید این باشد که طوری زندگی کنیم که بر درد و رنج بشر نیفزاییم و اگر بتوانیم از آن بکاهیم. چه خوب است از این دید به این کتاب نگاه کنیم. مهم‌ترین پرسش ما باید این باشد که از **اعترافات** چه می‌شود برای کاهش رنج بشری اخذ و اقتباس کرد، یعنی واقعاً اگر من از دید بشردوستانه و اومانیستیک به این کتاب نگاه کنم آیا چیزی عایدم می‌شود؟

به نظرم در این کتاب موارد فراوانی هست که می‌تواند راهنمای کسانی باشد که همهٔ هم و غمشان، کاهش رنج بشر است.

■ **یوسف ثانی:** در پایان باید بگویم این که کتاب مهمی از نویسندهٔ مهمی ترجمه شده و روح مطالب آگوستین ـ لااقل با شناختی که دوستان داشتند و صحبت شد ـ ظاهراً به زبان فارسی منتقل شده، جدا از سبک و سایر مسائلی که ممکن است مربوط به صورت و ساختار باشد، با توجه به امکانات، وضعیت، تواناییها،

سایه میثمی

شرایط، وضعیت کشور ما چندان مشکل‌ساز نیست و لااقل با مأخذ اصلی متن کاملاً مطابق است و در ترجمهٔ آن امانت رعایت شده و نثر آن روان و پخته و مؤثر است.

■ **ملکیان:** در پایان باید به این نکته اشاره کنم که چون من به نام ویراستار و مقابله‌گر این کتاب معرفی شدم باید همینجا اعتراف کنم که انصافاً کار خانم میثمی کار بسیار خوبی بود و نباید حق من بیش از آنی که واقعاً بوده تصور بشود. انصافاً ترجمه ایشان را وقتی خواندم و ویرایشش را پذیرفتم، کار خیلی خوبی بود و حق مطلب را خود خانم میثمی ادا کرده بودند، اگر هم من کاری در کتاب کردم فقط از جهت وسواسهای همیشگی بوده وگرنه هیچ جا نمی‌توانم بگویم که مترجم یک خطای واقعاً فاحشی مرتکب شده. بنابراین همهٔ زیبایی و امانت ترجمه را باید حق خانم میثمی تلقی کرد.

مقاله

نگرشی بر اوصاف عقل و عشق در غزلیات مولانا

از جمله موضوعات و مباحث مهمی که در متون ادب فارسی و به خصوص متون عرفانی دربارهٔ آن گفت‌وگو و نظریه‌پردازی شده، دیدگاه بزرگان ادب و عرفان دربارهٔ عشق و عقل است که هر یک با بینش و زبان مخصوص خود به وصف آن پرداخته‌اند.

ما در این مقاله قصد داریم که به بررسی و توصیف دیدگاه مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (۶۷۲ـ۶۰۴) در باب «عشق و عقل» پرداخته تا از یک سو به تازگی‌ها و ابتکارات اندیشه وی دربارهٔ این دو موضوع پی بریم و از سویی دیگر تفاوت‌ها و بدایع تفکر و زبان او را نسبت به اندیشه و بیان گذشتگان برجسته‌تر نماییم.

بر اساس تحقیقات و بررسی‌های به عمل آمدهٔ نگارندهٔ این سطور که سالیان طولانی با دیوان شمس مأنوس بوده، این نتیجه حاصل گردیده که هیچ اصطلاحی به اندازهٔ عشق به والامقامی و ارجمندی توصیف نشده، به‌گونه‌ای که تقریباً اکثر صفحات **دیوان شمس** را در برگرفته است.

این عشقی که مولانا از آن تمجید می‌نماید «اسطرلاب اسرار حق» است که با ملاقات شمس‌الدین تبریزی (۶۴۵ـ۵۸۲) شعله‌ور گردید، بنابراین می‌توان گفت که سخنان او دربارهٔ عشق که از نخستین تا آخرین صفحات دیوان او را در لفاف خود پیچیده، رنگین، آتشین و پر شور و هیجان است.

یادآوری این نکته ضروری است که پیش از مولانا نیز بزرگان ادب و عرفان به توصیف عشق پرداخته و دیدگاه‌های خویش را بیان نموده‌اند اما توصیف و بینش مولانا کاملاً متمایز است. ما در اینجا، قبل از پرداختن به نظریات مولوی، لازم می‌بینیم که به توصیف دیدگاه چندتن از این بزرگان بپردازیم. در کتاب **عطف الالف المألوف**... اثر طبع ابوالحسن دیلمی (م ۳۹۱ هـ. ق) که از جمله کتب ارزشمند اما ناشناخته محسوب می‌شود، اینگونه از عشق یاد شده: «عشق، شدت ولع برای ذکر محبوب است.»[1] و یا «عشق، شجاع‌کننده ترسو، سخی‌کنندهٔ بخیل و برانگیزانندهٔ عزم افراد عاجز است.»[2]

همچنین در کتاب یاد شده، عشق و محبت به پنج دسته و برای پنج صنف در نظر گرفته شده: «نوع الهی برای اهل توحید و نوع عقلی برای اهل معرفت و نوع روحانی برای خواص مردم، نوع طبیعی برای عامهٔ مردم و نوع بهیمی برای اراذل الناس است.»[3]

دکتر سیده مریم ابوالقاسمی

عین‌القضاة همدانی (مقتول ۵۲۵ ه)تمهید ششم کتاب گرانقدر **تمهیدات** خود را دربارهٔ حقیقت عشق نگاشته است که می‌گوید: «عشق، فرض راه است همه کس را. دریغا اگر عشق خالق نداری باری عشق مخلوق مهیّاکن تا قدر این کلمات ترا حاصلَ آید، دریغا از عشق چه توان گفت و از عشق چه نشان شاید داد.»[۴]

روزبهان بقلی (م ۶۰۶ ه)در کتاب **شرح شطحیات**، عشق را ناشی از جمال بیکران حضرت حق می‌داند و می‌گوید: «عشق از جمال او آمد از آن بی‌منتهاست.»[۵]

احمد غزالی (م ۵۲۰ ه)در کتاب **سوانح العشاق**، توصیفات زیبایی دربارهٔ عشق دارد و می‌گوید: «عشق، مردم خوارست او مردمی بخورد و هیچ باقی نگذارد و چون مردمی بخورد او صاحب ولایت بود، حکم او را بود.»[۶]

و نیز آمده: «حقیقت عشق، جز بر مرکب جان سوار نیاید، امّا دل محلّ صفات اوست و او خود به حجب عزّ خود متعزّز است، کس ذات و صفات او چه داند؟»[۷]

حکیم سنایی غزنوی (م ۵۳۵ ه) نیز که اولین اثر مدوّن منظوم عرفانی را از او داریم با تعبیر زیبای «آب آتش‌افروز و آتش آب سوز» از عشق یاد می‌کند و می‌گوید:

دلبر جای ربای عشق آمد
سر بر و سرنمای عشق آمد

عشق با سر بریده گوید راز
زانکه داند که سر بود غمّاز

آب آتش فروز عشق آمد
آتش آب سوز عشق آمد

عشق بی‌چار میخ تن باشد
مرغ دانا قفس شکن باشد[۸]

شیخ فریدالدین عطّار نیشابوری (۶۱۸ ـ ۵۳۷) در کتاب نفیس **منطق الطیر** خویش، دربارهٔ حقیقت عشق می گوید:

درد و خون دل بباید عشق را
قصّهٔ مشکل بباید عشق را
عشق مغز کاینات آمد مدام
لیک نبود عشق بی دردی تمام[۹]

و بالاخره مولانا جلال‌الدین بلخی در **مثنوی** با توجه به تجارب و آگاهی هایی که از پیشینیان به او به ارث رسیده و در طول حیات پر ماجرای خویش کسب نموده، معتقد است که:

هرکرا جامه زعشقی چاک شد
او زحرص و جمله عیبی پاک شد
شادباش ای عشق خوش سودای ما
ای طبیب جمله علتهای ما
ای دوای نخوت و ناموس ما
ای تو افلاطون و جالینوس ما
جسم خاک از عشق بر افلاک شد
کوه در رقص آمد و چالاک شد[۱۰]

و نیز در جایی دیگر از **مثنوی** می گوید:

علّت عاشق ز علّتها جداست
عشق اصطرلاب اسرار خداست
هر چه گویم عشق را شرح و بیان
چون به عشق آیم خجل باشم از آن
عقل در شرحش چو خر در گل بخفت
شرح عشق و عاشقی هم عشق گفت[۱۱]

اوج اندیشه و زبان مولانا درباب عشق را باید از دیوان غزلیات او سراغ گرفت، تنوّع افکار و تازگی‌های اندیشه او در **دیوان شمس** بیشتر جلوه می‌نماید. او با دیدگاهی تازه و اندیشه‌ای نو و بیانی دلنشین و شیوا به توصیف عشق می‌پردازد که در مقایسه با توصیفات پیشینیان متفاوت و متمایز است.

مولانا، عشق را «امرکل» می‌شمارد که به‌واسطهٔ قدرت او آسمان‌ها با یکدیگر ائتلاف پیدا نموده و موتور قدرت و حرکت کاینات به شمار می‌رود.

عشق امر کل، ما رقعهٔ او قلزم و ماجرعهٔ
او صد دلیل آورده و ما کرده استدلالها
از عشق، گردون مؤتلف بی‌عشق اختر منخسف
از عشق گشته دال الف، بی‌عشق الف چون دالها
(۲۴/۱ و ۳۳)

عشقی که مولانا از آن یاد می‌کند، عشق الهی است که حقیقت عشق را تشکیل می‌دهد و برای اینکه با عشق‌های مادی و زمینی متمایز گردد از عشق مادی به عنوان شمشیر چوبینی یاد گردیده که سست و کند است اما از آنجایی که خاصیت عشق، تهذیب باطن است می‌تواند در نهایت به عشق معنوی بپیوندد[۱۲].

عشقی که برانسان بود شمشیر چوبین آن بود
آن عشق با رحمان شود چون آخر آید ابتلا
عشق زلیخا ابتدا بر یوسف آمد سالها
شد آخر آن عشق خدا می کرد بر یوسف قفا
(۳۳۹/۱و۳۳۸)

ترک کام و آرزو از جمله خصوصیات بارز عشق است.

چیست با عشق آشنا بودن؟
بجز از کام دل جدا بودن
(۲۲۱۹۸/۴)

در عشق، آتشی نهفته شده که به‌واسطهٔ قدرت او جملگی خجل اند و هر چیزی در مقابل آن ناتوان جلوه می کند، آدمی بدون هدایت آن گمراه است و هر صاحب قدرتی، غلام و بنده اوست.

عشق فروخت آتشی کاب حیات ازو خجل
پرس که از برای که آن ز برای نفس ما
(۶۴۴/۱)

بدم بی‌عشق گمراهی، در آمد عشق ناگاهی
بدم کوهی شدم کاهی برای اسب سلطان را
(۷۱۳/۱)

و از همه مهمتر اینکه عقل از پی‌عشق آمده و طفیلی اوست.

عقل از پی عشق آمد در عالم خاک آرنی
عقلی به نمی‌باید بی‌عهد و وفایی را
(۸۹۷/۱)

عشق، نغز و خوب و زیباست و چون خورشیدی است که گرمی و حرارت می‌بخشد، آموزگار خوبی است و اضداد را در خود نهفته دارد.

زهی عشق زهی عشق که ما راست خدایا
چه نغزست و چه خوبست و چه زیباست خدایا
چه گرمیم چه گرمیم ازین عشق چو خورشید
چه پنهان و چه پنهان و چه پیداست خدایا
(۱۰۵۹ـ۱۰۶۰/۱)

تو مادر مرده را شیون میاموز
که استادست عشق،آموز ما را
(۱۲۰۳/۱)

به واسطهٔ قدرت او، همه چیز مبدّل می گردد، ورای شش جهت مادی راه می‌جوید و چه بسا منصورهایی که به اعتماد و تکیهٔ او، دار را برگزیده‌اند.

در عشق بدل شود همه چیز
ترکی سازند ارمنی را
(۱۳۸۷/۱)

در میان پردهٔ خون عشق را گلزارها
عاشقان را با جمال عشق بی‌چون کارها
عقل گوید شش جهت حدست و بیرون راه نیست
عشق گوید: راه هست و رفته‌ام من بارها
ای بسا منصور پنهان، ز اعتماد جان عشق
ترک منبرها بگفته، برشده بر دارها
(۱۵۲۱ـ۱۵۲۳/۱)

عشق، معراج به سوی حضرت دوست است.

عشق معراجیست سوی بام سلطان جمال
از رخ عاشق فرو خوان قصّهٔ معراج را
(۱۵۳۲/۱)

عشق در مقایسهٔ با عقل سرعت عمل دارد و در مقام تمثیل گفته شده که تا عقل بخواهد اندیشه و استدلال کند، عشق تا فلک هفتم تاخته و نیز عقل تا بخواهد از بهر حج شتر بجوید عشق تا کوه صفا هم رفته و برگشته:

عقل تاتدبیر و اندیشه کند
رفته باشد عشق تا هفتم سما
عقل تا جوید شتر از بهرحج
رفته باشد عشق بر کوه صفا
(۲۰۳۱ـ۲۰۳۲/۱)

آخر آن به مراتب از اولش بهتر است و اصولاً خداوند عشق را

آفریده تا در او بیاویزیم.
آخر عشق به ز اول اوست
تو ز آخر سوی آغاز میا
(۲۰۳۷/۱)

خدای عشق فرستاد تا درو پیچیم
که نیست لایق پیچش ملک تعالی را
(۲۳۷۶/۱)

در دیوان شمس گاهی عشق همان «معشوق» است و صفات معشوق را داراست از جمله این که گفته شده از مکان پاک و بری است و هرانسان و موجود ناتوانی، توانایی حمل بار او را ندارد.

چه اضطراب که بالا و زیر عالم راست؟
زعشق، کوست منزه ز زیر و از بالا
(۲۳۹۴/۱)

گفت : بشنو اولا شمهٔ ز اسرارما
هر ستوری لاغری کی کشاند بار ما؟

اوست که توانایی عروج می‌یابد و حجاب‌ها زایل می‌گردد.

که عشق خلعت جانست و طوق کرّمنا[۱۳]
برای ملک وصال و برای رفع حجاب
(۳۴۲۲/۱)

در بیتی از آن، با عنوان «جان همه پیشه‌ها» و در بیتی دیگر از آن با عناوینی چون «خوش گوار، ذوق دهن و نشو جان» یاد شده است.

من عشق خورم که خوش گوار است
ذوق دهنست و نشو جانست
(۳۹۹۹/۱)

جان جمله پیشه‌ها عشقست اما آنک او
ترّه زار دل نبیند درفتد در ترّهات
(۴۱۱۵/۱)

عشق و عقل و معرفت هر سه نردبان بام حق هستند.

عقل و عشق و معرفت شد نردبان بام حق
لیک حق را در حقیقت نردبانی دیگرست

(۲۶۷۳/۱)

با آمدن عشق، اندیشه‌های مادی رخت بر می‌بندد، عشق صبح صادق و اندیشه در مقایسهٔ با او صبح کاذب است.

عشق تو چون در آمد اندیشه مرد پیشش
عشق تو صبح صادق، اندیشه صبح کاذب
(۳۳۵۶/۱)

عشق و طلب هردو آیینهٔ تجلی حقند.

عشق و طلب چه باشد؟ آیینهٔ تجلی
نقش و حسد چه باشد؟ آیینهٔ معایب
(۳۳۶۲/۱)

مولانا در بیتی به ارتباط بین عشق و ملامت اشاره می‌کند و معتقد است که هر کجا عشق باشد ملامت را نیز باید در آنجا جست. قبل از مولانا احمد غزالی هم به ارتباط بین عشق و ملامت اشاره داشته است.

هر سوی که عشق رخت بنهاد
هر جا که ملامتست آنجاست
(۳۹۲۰/۱)

عشق، خلعت جان محسوب می‌گردد و جان به‌واسطهٔ قدرت

(۴۰۹۴/۱)

پایداری و بقا در ذات عشق حق نهفته شده است، ترک اختیار از لوازم ضروری اوست.

در هیچ دفتر و ورقی نمی‌توان، توصیف واقعی آن را جست و براهین او نیز بهترین برهان‌هاست.

عشق اندر فضل و علم و دفتر و اوراق نیست
هر چه گفت و گوی خلق آن ره ره عشاق نیست
(۴۱۸۲/۱)

گر تو عاشق شدهٔ عشق تو برهان تو بس
ورتو عاشق شده‌ای پس طلب برهان چیست؟
(۴۳۰۱/۱)

گویند عشق چیست؟ بگوترک اختیار
هر کو ز اختیار نرست اختیار نیست
(۴۸۰۹/۱)

عشقست و عاشقست که باقیست تا ابد
دل بر جزین منه که بجز مستعار نیست
(۴۸۱۱/۱)

در جایی دیگر گفته شده که «عنایت، سعادت، گشایش دل و هدایت صفت اوست. کسی یارای تعلیم حقیقت عشق را ندارد، در کتاب و مدرسه‌های مادی نمی‌توان از آن سراغ گرفت، پادشاه هستی به‌شمار می‌رود و عاشقان به واسطهٔ نور او حیات می‌گیرند.»

عشق جز دولت و عنایت نیست
جز گشاد دل و هدایت نیست
عشق را بوحنیفه درس نکرد
شافعی را در او روایت نیست
لایجوز و یجوز تا اجلست
علم عشاق را نهایت نیست
(۵۲۸۶ـ۵۲۸۸/۱)

تو پادشهی و جمله عشّاق
همرنگ تو پادشه نژادند
هرکس که سری و دیدهٔ داشت
دیدند ترا سری نهادند
خورشید توی و ذرّه از تست
وان نور بنور باز دادند
(۷۱/۷۶ـ۷۱۷۹/۲)

شیرینی جان محسوب می‌گردد و سراسر وجودش را چاشنی معنوی فراگرفته، از دریای وجود حق ناشی شده و در دل حقیقت جویان مسکن می‌گزیند.

عشق شیرینی جانست و همه چاشنی است
چاشنی و مزه را صورت و رنگی نبود
عشق شاخیست ز دریا که در آید در دل
جای دریا و گهر سینهٔ تنگی نبود

کار روبه نبود عشق که هر روبه را
حملهٔ شیر نر و کبر پلنگی نبود
(۸۳۴۱ـ۸۳۴۵/۲)

عشق، کیمیای کیمیاساز محسوب می‌شود، خاک را به گنج معانی تبدیل می‌کند و نردبان خرد است. عقل به‌واسطهٔ وجود او متعالی می‌شود و اوجی می‌گیرد. طبیب دل است و صاحبقرانی می‌کند. ارمغان‌های غریب به‌دنبال دارد و حقیقت وجودیش بیش از یکی نیست.

عشق اکنون مهربانی می‌کند
جان جان امروز جانی می‌کند
کیمیای کیمیاسازست عشق
خاک را گنج معانی می‌کند
گاه درها می‌گشاید برفلک
گه خرد را نردبانی می‌کند
گه چو صهبا بزم شادی می‌نهد
گه چو دریا درفشانی می‌کند
گه چو روح الله صلیبی می‌شود
گه خلیلش میزبانی می‌کند
چو قرین شد عشق او با جانها
موبمو صاحبقرانی می‌کند
(۸۵۸۱ـ۸۵۸۶/۲)

یکیست عشق لیکن هر صورتی نماید
وین احولان خس را دوچار می‌نماید
(۸۹۷۰/۲)

زندهٔ حقیقی کسی است که از عشق زاده شده باشد.

در عشق زنده باید کز مرده هیچ ناید
دانی که کیست زنده؟! آنکو ز عشق زاید
(۸۸۲۴/۲)

در تشبیه زیبایی از عشق به عنوان خلیفه‌ای یاد شده که خطبه به نام اوست و نیز رابطهٔ بین دل و عشق چون رابطهٔ ابوبکر و پیامبر (ص) انگاشته شده است.

عشق همایون پیست، خطبه بنام ویست
از سر ما کم مباد سایهٔ این کیقباد
(۹۲۵۷/۲)

چو احمدست و ابوبکر یار غاردل و عشق
دو نام بود و یکی جان، دو یار غار چه باشد؟
(۹۴۵۲/۲)

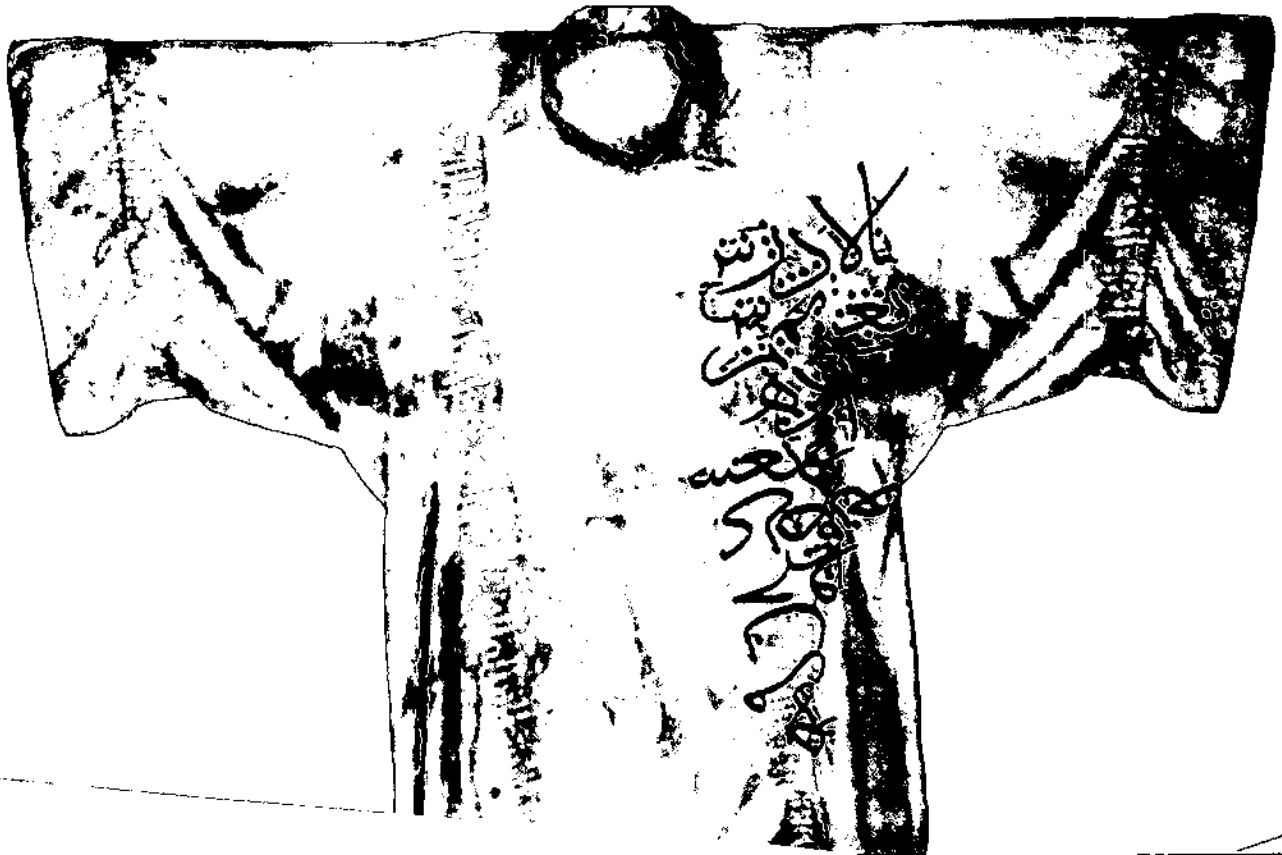

در دو بیت دیگر، از او به عنوان «سرزمین ایمنی» یاد شده:

امان، عالم عشقست و معدلت هم ازوست
وگر چه راه‌زن عقل مرد و زن باشد
(۹۶۹۱/۲)

عشق ایمن ولایتیست چنانک
ترس را نیست اندر او اومید
(۱۰۳۳۸/۲)

در دیوان **غزلیات شمس**، گاهی تمامی محتوای یک غزل را توصیف عشق در بر می‌گیرد، از جمله در غزل شماره نهصد و نوزده آمده: «عشق، آسایش و آرامش را از وجود صاحب خویش سلب می‌کند، به شیر سیاهی تشبیه گردیده که تشنه و خونخوارست، امیری دراز دست و شحنه‌ای بی‌باکست، هزاران جام می‌شکند و هزاران جامه می‌درد، کسی از دام او نرهیده است.» و باز درغزل شمارهٔ نهصد و هشتادوشش گفته شده: «عشق مرغزار شیرانست. جان عشّاق را در آستین دارد. نام و ناموس و شرم و اندیشه در مقابل آن، غباری بیش نیست.»

در غزل شمارهٔ نهصد و نود و یک آمده: «عشق، قدیمست و چون سنگ مغناطیس جانها را به سوی قرب خویش می‌کشاند و کسی جز حضرت حق، توانایی پی‌بردن به عمق و نهایتش را ندارد.»

عشق جانان چو سنگ مغناطیس
جان ما را به قرب خویش کشید

در غزلی دیگر گفته شده: حقیقت عشق را باید تنها از زبان عشق شنید و عشق کار تن‌پروران و نازپروردگان نیست بلکه کار پردلان و پهلوانان است.

عشق را از من مپرس، از کس مپرس، از عشق پرس
عشق در گفتن چو ابر درفشانست ای پسر
ترجمانی من و صد چون منش محتاج نیست
در حقایق عشق خود را ترجمانست ای پسر
عشق کار خفتگان و نازکان نرم نیست
عشق کار پردلان و پهلوانست ای پسر
(۱۱۳۸۷ـ۱۱۳۸۹/۳)

از بدنامی نمی‌هراسد و دارای القاب فراوانی است. غیرت نیز از اوصاف او محسوب می‌شود.

عشق اگر بدنام گردد غم مخور
عشق دارد نام و القابی دگر
(۱۱۶۷۵/۳)

بصورت بشرم هان و هان غلط نکنی
که روح سخت لطیفست و عشق سخت غیور
(۱۲۱۵۹/۳)

خاصیت آن، جلوه‌گری و تجلی است و خاموشی برای آن مصلحت نیست. مولانا در مثنوی نیز به این نکته اشاره نموده است.

مصلحت نیست عشق را خمشی
پرده از روی مصلحت بردار
(۱۲۲۶۴/۳)

عشقست نه زر، نهان نماند
العاشق کلّ سرّه فاش
(۱۳۱۶۸/۳)

تمام نعمت‌های بهشتی، به‌واسطهٔ عشق به‌طور نقد در اختیار آدمی قرار می‌گیرد و باز آن به‌عنوان «براق الهی» یاد شده:

من نیم موقوف نفخ صور همچون مردگان
هر زمانم عشق جانی می‌دهد ز افسون خویش
در بهشت استبرق سبزست و خلخال و حریر
عشق نقدم می‌دهد از اطلس و اکسون خویش
(۱۳۲۱۹ـ۱۳۲۲۰/۳)

ندا رسید بعاشق زعالم رازش
که عشق هست براق خدای، می‌تازش
(۱۳۵۵۰/۳)

نام دیگر بهشت خدا نیز عشق است.

منم بهشت خدا لیک نام من عشقست
که از فشار رهد هر دلی کش افشردم
(۱۸۰۲۷/۴)

در غزل هزار و سیصد و سی و یک **دیوان شمس** آمده: کسی که عشق حق در جانش مسکن نگزیده باشد با چوب و سنگ تفاوتی ندارد. عشق قادر است که از آیینهٔ دل زنگارهای مادی را بزداید. به مانند نهنگی دهان می‌گشاید و قادر است که دو جهان را فرو بلعد. اگر از جانب او مدد رسد تن از تیرگی و تاریکی خلاص می‌یابد و از همان آغاز راه حیرت در حیرت است.

در جایی دیگر گفته شده: عشق حی و قیوم است. گویی که مولانا عشق را همان حضرت حق می‌شمارد. درس عشق نیز فراموش ناشدنی است.

شوم چون عشق دایم حی و قیوم
چو من از خواب و از خوردن بر آیم
(۱۶۰۳۶/۳)

درسی که عشق داد فراموش کی شود؟
از بحث و از جدال و زتکرار فارغیم
(۱۷۹۱۴/۴)

ایمان حقیقی همان عشق است، نوردیده، شعله دل، لطیف، چست، ظریف و چون باغ و بهار است از بین برندهٔ حرص و طمع است و از داشتن هر صورتی بری است، هر چند که جنون است اما بازیچه نیست، او نیز چون روح در این عالم خاکی غریب واقع شده‌است.

این عشق همچو روح درین خاکدان غریب
مانند مصطفاست بکفّار آمده
(۲۵۳۴۵/۵)

در غزلی دیگر مولانا از عشق با صفاتی چون تنهارو، فرد، یکقبا، دلاور و فدایی نام می‌برد که اصل او از عالم لامکان است و در خطهٔ دل جانفزاست و نمی‌توان از او صبر نمود.

عشقست دلاور و فدایی
تنهارو و فرد و یکقبایی
ای از شش و پنج مهره برده
آورده تو نرد دلربایی
آخر تو چه جوهر و چه اصلی؟
ای پاک ز جای از کجایی؟
در عالم کم زنان چه بیشی
در خطهٔ دل چه جان فزایی
نتوان ز تو عشق صبر کردن
صبرا تو درین هوس نشایی
(غزل ۲۷۶۳)

در غزلی دیگر آمده: عشق، توبه را گردن می‌زند. زمین و آسمان طاقت او را ندارد. هشت بهشت عاشق اوست و دوزخ از ترس او لرزان است. فتنه و رهزن زاهدان است و محرم او تنها صفات ملکی است.

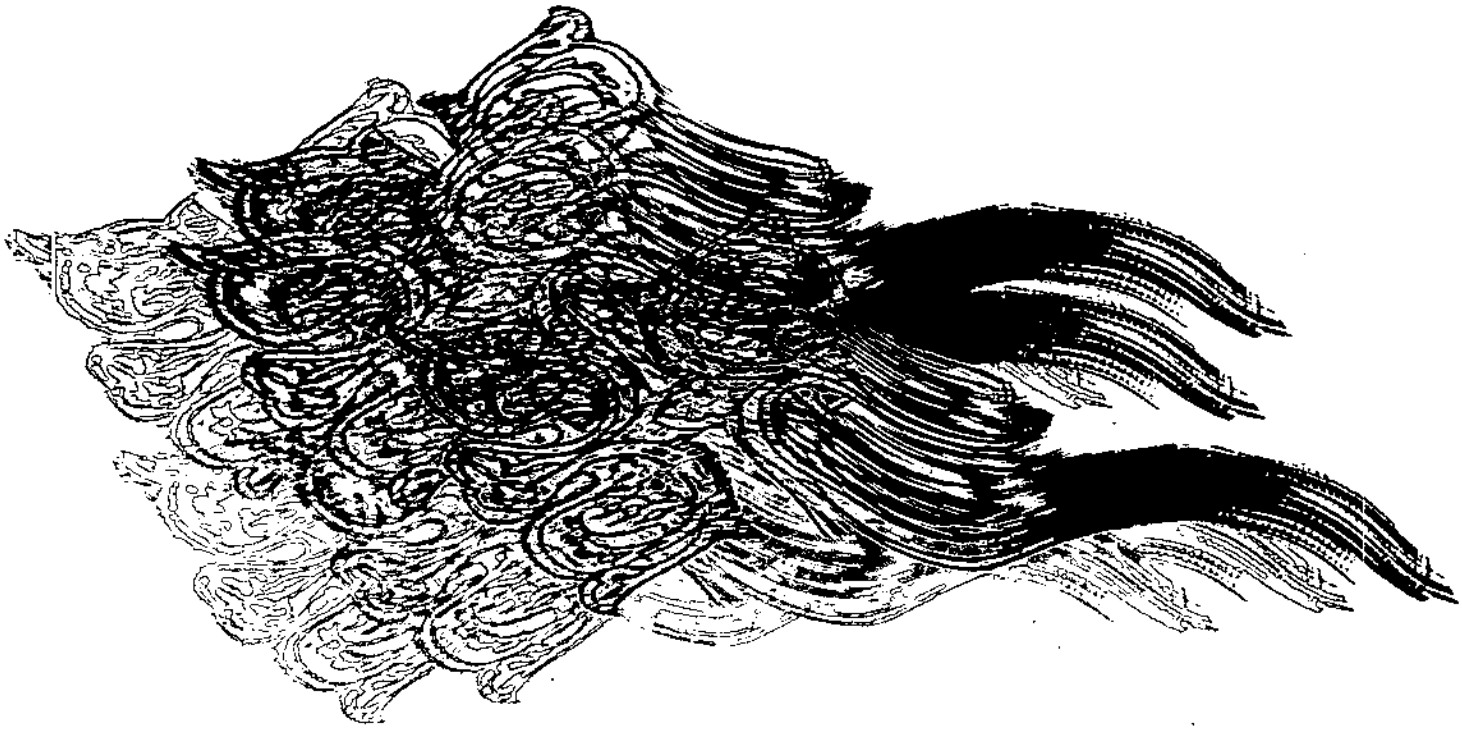

برو ای عشق که تا شحنهٔ خوبان شدهٔ
توبه و توبه کنان را همه گردن زدهٔ
نی زمین و نه فلک را قدم و طاقت تست
نه درین شش جهتی پس ز کجا آمدهٔ؟
هشت جنت بتو عاشق تو چه زیبارویی
هفت دوزخ زتو لرزان تو چه آتشکدهٔ؟
چشم عشّاق زچشم خوش تو تردامن
فتنه و رهزن هر زاهد و هر زاهدهٔ
بی تو در صومعه بودن بجز از سودا نیست
زانک تو زندگی صومعه و معبدهٔ
(غزل ۲۸۵۹)

نکته قابل توجه این است که مولانا در بیتی از عشق با عنوان «پدر، برادر و اصل و نسب» خویش یاد می کند.

برادرم، پدرم، اصل و فَصل من عشقست
که خویش عشق بماند نه خویشی نسبی
(۳۲۴۴۵/۶)

عشق حق خاتم سلیمان است و دارای قوانینی است.

بدانک عشق خدا خاتم سلیمانیست
کجاست دخل سلیمان و مکسب موران
(۲۱۸۹۲/۴)

چنانکه مدرسهٔ فقه را برون شوهاست
بدانک مدرسهٔ عشق را قوانینست
(۵۰۸۹/۱)

نکته دیگری که باید در این مبحث بدان اشاره نمود، این است که عشق با دویی و کثرت سازگاری ندارد و در حقیقت مسیر عشق، مسیر وحدت است نه کثرت. تعدادی ابیات در **دیوان شمس** این مفهوم را در خود نهفته دارند از جمله :

وحدت عشقست اینجا نیست دو
یا توی یا عشق یا اقبال عشق
(۱۳۸۶۸/۳)

داد شمشیری به دست عشق و گفت
«هرچ بینی غیر من گردن بزن»
(۲۱۲۸۶/۴)

تا از لب تو بوی لب غیر نیاید
تا عشق مجرد شود و صافی و یکتا
(۱۰۷۰/۱)

در دیوان شمس حدود هشتصد واژه و ترکیب وصفی و اضافی وجود دارد که با عشق ساخته شده است. در غزل‌های مولانا همچنین واژه‌هایی مانند «آب، آب‌حیات، آتش، آفتاب، آشنا، اصل، باغ، بحربی‌کنار، بحرمعنی، بلای جان، بهار، بهاردل، جان آسمان، جان جان، خسرو شاهنشهان، خورشید، دریا، دریای درفشان، زنده‌جاودان، شهر، شه و شهریار» نیز استعاره از عشق هستند.

آنچه که از نظر خوانندگان گرامی گذشت، توصیفات و دیدگاه مولانا دربارهٔ عشق بود که همانطور که ملاحظه گردید هیچ شاعر و عارفی قبل و بعد از مولانا چنین توصیف رسا، عمیق، دقیق و متنوعی از عشق عرضه نداده است.

اما توصیفات مولانا دربارهٔ عقل نیز شنیدنی و خواندنی است. لازم به تذکر است که قبل از مولانا نیز بزرگان ادب و عرفان دربارهٔ عقل توصیفاتی داشته‌اند. از جمله این که شخصی از شیخ ابوسعید ابوالخیر دربارهٔ ماهیت عقل سوال نمود. شیخ در پاسخ به او گفت: «العَقلُ آلَةُ العبودیة، به عقل اشراف ربوبیّت نتوان یافت که وی محدث است که محدث را به قدیم راه نیست.»[۱۴]

خواجه عبدالله انصاری (۴۸۱ ـ ۳۹۶) در رسایل خویش از زبان عقل چنین توصیفاتی دارد : «من رقیب انسانم، نقیب احسانم، بستهٔ تکلیفاتم، شایسته تشریفاتم، گشایندهٔ در فهمم، زدایندهٔ زنگ وهمم، گلزار خردمندانم.»[۱۵]

در کتاب نفیس **مقالات‌شمس** به این نکته مهم اشاره شده که عقل توانایی راهیابی به درون درگاه حق را ندارد: «عقل تا درگاه ره می‌برد اما اندرون خانه ره نمی‌برد، آنجا عقل حجابست و دل حجابست و سر حجاب...»[۱۶]

عزیزالدین نسفی نیز در کتاب **انسان الکامل** دربارهٔ میزان توانایی عقل می‌گوید: «ای درویش، عقل تا به مرتبهٔ عشق نرسیده است،

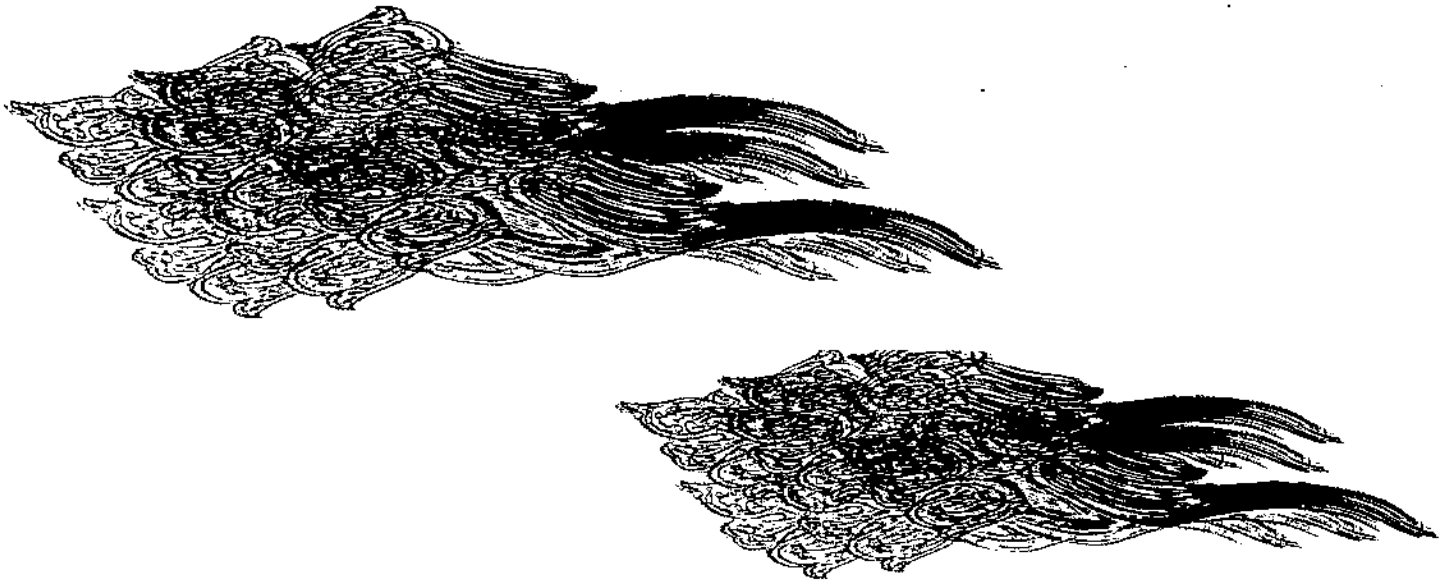

عصای سالک است اما عمارت دنیای سالک می‌کند و کارهای دنیای سالک بساز می‌دارد.»[17]

مولانا نیز در **مثنوی** دربارهٔ عقل معاد و عقل معاش، توصیفات مختلف و مجزا دارد، عقل جزیی و یا عقل معاش استدلالگر را اینگونه وصف می‌فرماید:

عقل اسیرست و همی خواهد ز حق
روزی بی‌رنج و نعمت برطبق
(**مثنوی** دفتر ۳ ص ۱۴۳)

چونک عقل تو عقیلهٔ مردم است
آن نه عقلست آن که مار و کژدم است
(**مثنوی** دفتر ۱، ص ۱۴۴)

عقل جزوی عقل را بدنام کرد
کام دنیا مرد را بی‌کام کرد
(**مثنوی** دفتر ۵ ص ۳۱)

و دربارهٔ عقل کلی، گفته شده:

عقل جزوی را وزیر خود مگیر
عقل کل را ساز ای سلطان وزیر
(**مثنوی** دفتر ۴ ص ۳۵۲)

عقل و دلها بی‌گمانی عرشیند
در حجاب از نور عرشی می‌زیند
(**مثنوی** دفتر ۵ ص ۴۱)

نکتهٔ قابل ذکر این که در **دیوان شمس** نیز نگرشی مثبت و منفی راجع به هر یک از عقل جزوی و کلی بیان شده است که در اینجا به آن خواهیم پرداخت.

به اعتقاد مولانا، عقل جزوی استدلالگر، پرفنی است که می‌تواند با مکر بد خویش، ویرانی به بار آورد:

وگر عقلست آن پرفن چرا عقلی بود دشمن؟
که مکر عقل بد در تن کند بنیاد صورت را
(۷۵۹/۱)

مولانا توسل به حیرت را بهترین طریق خلاص و رهایی از عقل جزوی می‌داند. حیرتی که مولانا از آن یاد می‌کند همان حیرتی است که در کتاب **کشف المحجوب** از قول شبلی آمده: «المعرفةُ دوام الحیرة»[18] در کتاب **اسرار التوحید** هم گفته شده: «حقیقت همه حیرت است.»[19]

عقل بفروش و جمله حیرت خر
که ترا سود ازین خرید آید
(۱۰۴۴۸/۲)

عطار (م ۶۱۸ ه) نیز در دیوان خویش عیناً به بیت فوق اشاره کرده است.[20]

مولوی در **مثنوی** نیز به این نکته اشاره نموده که سبب دانی که با عقل در ارتباط مستقیم است موجب کاستی در حیرت می‌شود.

از سبب دانی شود کم حیرتت
حیرت تو ره دهد در حضرتت
(**مثنوی** دفتر ۵ ص ۵۱)

در جایی دیگر از **دیوان شمس** تأکید شده که عقل و علوم مادی هر دو حجاب راه محسوب می‌شوند و مانع‌اند.

ندانی سرّ این را تو که علم و عقل تو پرده‌ست
برون غار و تو شادان که خود در عین آن غاری
(۲۶۹۲۴/۵)

دیدگاه‌هایی که مبنی بر تضاد بین عقل و عشق‌اند در دیوان شمس به کرّات به چشم می‌خورد. از جمله این که درغزل یکصد و سی و دو، مناظرهٔ بین عقل و عشق بسیار زیبا توصیف گردیده به این که عقل برخلاف عشق پای‌بند شش جهت مادی است و از گام گذاشتن در مسیری که در نهایت به فنا منتهی می‌شود، می‌هراسد:

عقل گوید: شش جهت حدّست و بیرون راه نیست
عشق گوید: راه هست و رفته‌ام من بارها
عقل بازاری بدید و تاجری آغاز کرد
عشق دیده زان سوی بازار او بازارها
عاشقان دُردکش را در درونه ذوقها
عاقلان تیره دل را در درون انکارها
عقل گوید: پا منه کندر فنا جز خار نیست
عشق گوید عقل را کندر توست آن خارها
(ج ۱ غزل ۱۳۲)

عقل چون مسی است که به وسیلهٔ عشق، زر می‌گردد و دانه‌ای از خرمن عشق محسوب می‌شود و جنون عشق بر هزاران عقل می‌چربد.

ای عقل، مس بدی تو و از عشق زر شدی
تو کیمیا نهٔ، علم کیمیاستی
(۳۶۳۱۳/۷)

جنون عشق به از صد هزار گردون عقل
که عقل دعوی سر کرد و عشق بی‌سر و پاست
(۵۱۴۲/۱)

این عقل یکی دانه از خرمن عشق آمد
شد بستهٔ آن دانه جمله پر و بال تو
(۲۲۹۹۰/۵)

عقل، گرفتار وسوسه و گمان باطل نیز هست.

در گمان و وسوسه افتاده عقل
زانک تو فوق گمانی فاسقنا
(۲۰۲۰/۱)

از طریق عقل جزیی نمی‌توان به شناخت عقل کل نایل آمد.

جهان و عقل کلی را زعقل جزو چون بینی؟
در آن دریای خون آشام عقل مختصر چه بود؟
(۶۲۳۳/۲)

عقل، سدّ راه رهروان راه حق و از جمله گرانیهای مسیر سلوک محسوب می‌گردد.

عقل بند رهروان و عاشقانست ای پسر
بند بشکن ره عیان اندر عیانست ای پسر
عقل بند و دل فریب و تن غرور و جان حجاب
راه ازین جمله گرانیها نهانست ای پسر
(۱۱۳۷۸ـ۱۱۳۷۹/۳)

در بیتی دیگر از آن با عنوان «محتسب» یادشده:

محتسب عقل توست دانک صفاتت بازار
وان دغل هست درو نفس پلید مکّار
(۱۱۵۳۲/۳)

عقل، نیازمند به عصای استدلال است زیرا در مقایسهٔ با عشق نابیناست.

عشق را اندیشه نبود زانک اندیشه عصاست
عقل را باشد عصا یعنی که من اعمیستم
(۱۶۷۳۴/۳)

در بیتی دیگر از آن با عنوان «پر حرص شحیح خرده‌دان» یاد شده:

یا همچو عشق جان فدا در لاأبالی
با عقل پرحرص شحیح خرده دان آمیختی
(۲۵۷۳۷/۵)

عقل جزوی، آبله چشم عشق محسوب می‌گردد و چون خری است که بر روی یخی عاجز شده باشد و سراپای وجودش را دلتنگی فراگرفته است:

بی‌دل شو ار صاحب دلی دیوانه شو گر عاقلی
کین عقل جزوی می‌شود در چشم عشقت آبله
(۲۴۲۲۴/۵)

تا بداند اهل محشر کین همه یخ بوده است
عقل جزوی لنگ مانده بر سر یخ چون خری
(۲۹۶۰۳/۳)

در **دیوان شمس** دیدگاه‌های مثبتی نیز راجع به عقل مشاهده می‌شود که می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: عقل، چون سلطانی است و آسمان با همهٔ عظمت خویش، چتر سلطنت وی محسوب می‌شود.

عقل سلطان نهان و آسمان چون چتر او
تاج و تخت و چتر این سلطان مبادا بی‌شما
(۱۶۰۱/۱)

در کنار عشق و معرفت، نردبان بام حق محسوب می‌شود.

عقل و عشق و معرفت شد نردبان بام حق
لیک حق را در حقیقت نردبانی دیگرست
(۴۰۹۴/۱)

به وسیلهٔ عقل می‌توان علم و ادب فرا گرفت.

عشق از پی آن باید تا سوی فلک پرّد
عقل از پی آن باید تا علم و ادب بیند
(۶۴۶۲/۲)

آسمان‌ها و زمین از عقل مدد می‌گیرند زیرا عقل، اقلیمی درخشان و نورانی محسوب می‌شود.

زمین و آسمانها را مدد از عالم عقلست
که عقل اقلیم نورانی و پاک و درفشانستی
(۲۶۶۷۹/۵)

هوشیاری و بیداری عقل، نشأت گرفته از علم و آگاهی پروردگار است.

اگر چه عقل بیدارست آن از حیّ قیّومست
اگر چه سگ نگهبانست تأثیر شبانستی
(۲۶۶۸۲/۵)

عقل از جنس فرشته است و خداوند عقل را به آدمی ارزانی فرموده تا به توسط آن راه عالم بالا را طی کنیم.

خدای داد دو دستت که دامن من گیر
بداد عقل که تا راه آسمان گیری
که عقل جنس فرشته است سوی او پوید
ببینیش چو بکف آینه نهان گیری
(۳۲۵۴۵/۶)

در بیتی دیگر از عقل با عنوان «پدر» و از جسم با عنوان «مادر» یاد شده است:

ترا چو عقل پدر بوده است و تن مادر
جمال روی پدر درنگر اگر پسری
(۳۲۷۱۰/۶)

پدر عقلست اگر پوری وگرنه چند رنجوری
چرا تو زین پدر دوری؟ گه از شوخی گه از عاقی
(۳۵۹۰۰/۷)

به اعتقاد مولانا، عقل معاد که از حرص و شهوت عاری است بسیار عاقبت بین و مطلوب است.

خوبست عقل آن سری در عاقبت بینی جری
از حرص و از شهوت بری در عاشقی آمادهٔ
(۲۵۷۱۵/۵)

همهٔ عقول از عقل اول مدد می‌گیرند.

از عقل اولست در اندیشه عقلها
تدبیر عقل اوست که اینها مدبّرند
(۳۵۱۵۵/۷)

عقل کل خوش نظر است و شاهی است که قلعه‌دارقلمرو روحانیان محسوب می‌شود و صاحب عمل است.

ای عشق خندان همچو گل وی خوش‌نظر چون عقل کل
خورشید را درکش بجُل ای شهسوار هَل اتی
(۸۱/۱)

شد قلعه دارش عقل کل آن شاه بی‌طبل و دهل
بی‌قلعه آنکس بر رود کو را نماند اوی او
(۲۲۵۳۱/۵)

از جمله عناوینی که معشوق در **دیوان شمس** دارد، «عقل عقل» و یا «عقل عقل عقل» است.

تو عقل عقلی و من مست پر خطای توام
خطای مست بود پیش عقل عقل، معاف
(۱۳۸۲۸/۳)

آنسو مرو این سو بیا، ای گلبن خندان من
ای عقل عقل عقل من، ای جان جان جان من
(۱۸۹۷۱/۴)

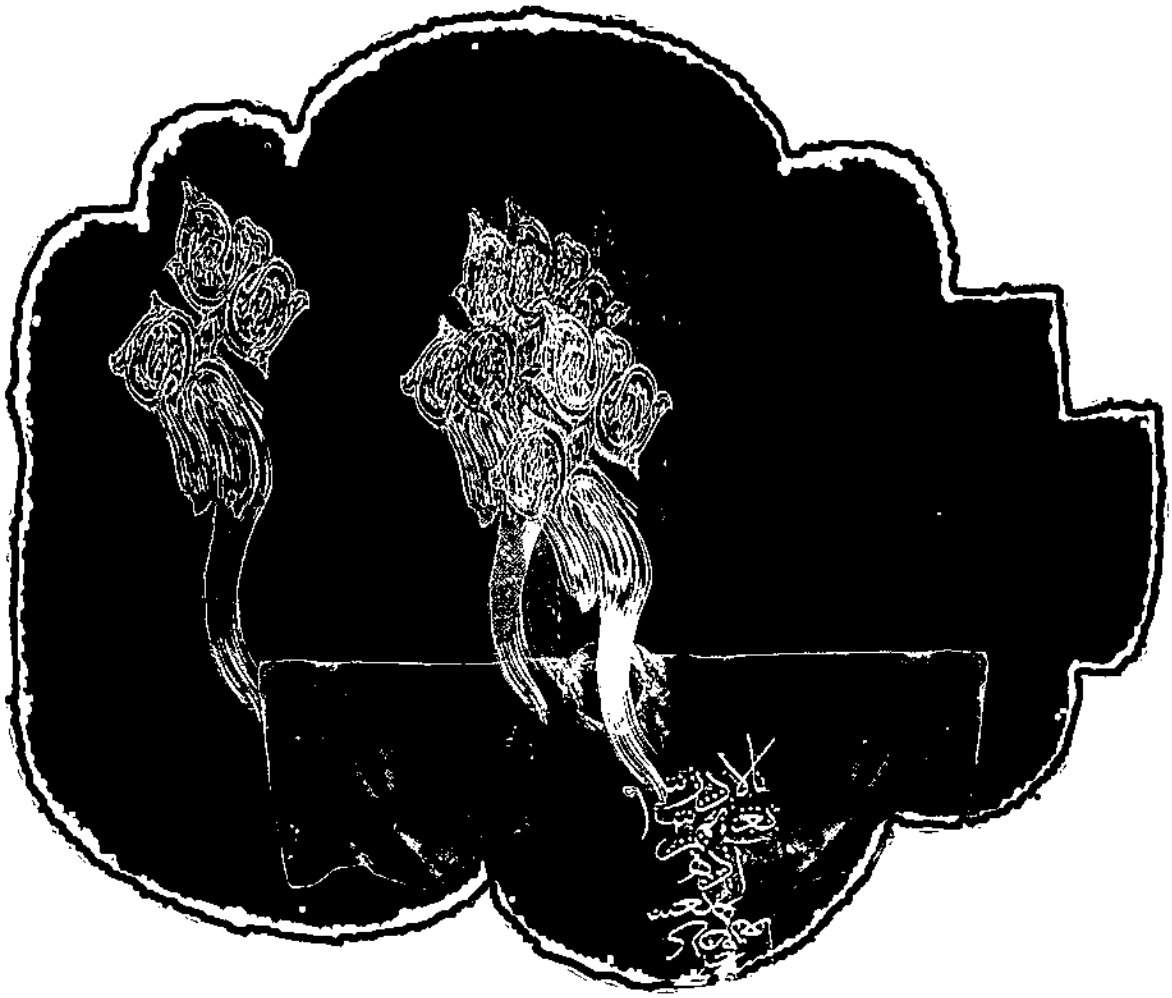

پانوشتها و منابع :

۱ـ **عطف الالف المألوف**، ابوالحسن دیلمی، چاپ قاهره، ص ۲۲.
۲ـ همان کتاب، ص ۱۳.
۳ـ همان، ص ۶.
۴ـ **تمهیدات**، عین القضاة، به تصحیح عفیف عسیران، ص ۹۷
۵ـ **شرح شطحیات**، روزبهان بقلی، به تصحیح هانری کربن، ص ۱۶۶.
۶ـ **سوانح**، احمدغزالی، به تصحیح هلموت ریتر، ص ۵۶.
۷ـ همان کتاب، ص ۵۷.
۸ـ **حدیقه الحقیقه**، به تصحیح مدرس رضوی، ص ۳۲.
۹ـ **منطق الطیر**، به تصحیح دکتر گوهرین، ص ۶۶.
۱۰ـ **مثنوی**، به تصحیح نیکلسون، دفتر اول، ص ۴.
۱۱ـ همان کتاب.
۱۲ـ عاشقی گر زین سر و گر زان سرست
عاقبت ما را بدان سو رهبرست
۱۳ـ سورهٔ مبارکهٔ اسراء، آیهٔ ۷۰.
۱۴ـ **اسرار التوحید**، به تصحیح دکتر شفیعی کدکنی، ص ۳۰۲.
۱۵ـ **رسایل خواجه عبدالله انصاری**، به تصحیح وحید دستگردی، ص ۴۵.
۱۶ـ **مقالات شمس**، به تصحیح محمدعلی موحّد، ص ۱۸۰.
۱۷ـ **انسان الکامل**، به تصحیح ماریژان موله، ص ۲۹۸.
۱۸ـ **کشف المحجوب**، به تصحیح و. ژوکوفسکی، ص ۳۵۳.
۱۹ـ **اسرار التوحید**، ص ۳۱۳.
۲۰ـ **دیوان عطار**، به تصحیح تقی تفضلی، ص ۲۸۳.

مقاله

فریتس مایر و بهاء ولد

یکی از آثار بدیع و درعین حال پیچیدهٔ فریتس مایر دربارهٔ عرفای ایران کتاب **بهاءولد**، خطوط اصلی زندگی و عرفان اوست که در سال ۱۹۸۷ به چاپ رسیده است. استاد مایر خاورشناس سختکوش و توانمند سوئیسی بار دیگر گام در راه صعب‌العبور مقامات و منازل عرفان گذاشته و دست به ترسیم چهره‌ای از بزرگان دین و عرفان ایران زده است که تاکنون شاید برای اکثریت تودهٔ مردم نامی ناشناخته بود. بهاء ولد یا پدر مولانا جلال‌الدین رومی مدتها در سایهٔ پسرش باقی مانده و تنها به حسب حال و مقام و یا در ارتباط با مولانا نامی از او در آثار مکتوب تذکره‌نویسان و یا در خاطرات پسرش جلال‌الدین به چشم می‌خورد.

متأسفانه تاکنون صرف‌نظر از پژوهشهای ژرف و عالمانهٔ استاد فروزانفر بر روی معارف بهاءولد و مطالعاتی چند از هلموت ریتر توجه چندانی به شناخت و یا شناساندن این عارف گمنام و شوریده‌دل نشده و حتی در ارتباط با پسرش مولانا و شرح حال و حیات وی نیز تنها به صورت گذرا ذکری از وی به عمل آمده است. از این رو زمانی که استاد مایر برای اولین بار پای در این دنیای بکر و ناشناخته گذاشته و درصدد کشف این شخصیت افسانه‌ای برآمد، اعجاب و تحسین دانش‌پژوهان را در شرق و غرب برانگیخت.

بهاء ولَد کیست؟ عارفی سرگشته و شوریده حال یا اندیشمندی ژرف و سُنت شکن که زمین و زمان را به بازی گرفته بود و یا جوهری سیال و بی حد و مرز؟ آیا فکر و روح و جذبات خداجویانهٔ او را می‌توان در قالب معیارهای متداول سنجید؟ مردی که عشق را با طامات در آمیخته و در غلبات شور و مستی و درک جلال و جمال خداوند به دامن شطحیات درآویخت.

استاد مایر در مقدمه کتاب **بهاءولد** می‌گوید: «مدتها بود که می‌خواستم بهاءولد، این عارف روشن‌بین و ناشناخته را از سایهٔ پسرش مولانا جدا کرده و او را به سخن آورم تا از عرفان خود نکته‌ها گوید و رازها از پرده براندازد. چرا که محققان و دانش‌پژوهان تاکنون به سراپردهٔ اسرار او راه نیافته بودند. عرفان بهاءولد نوع بکری از عرفان اسلامی است که تاکنون در جایی به ثبت نرسیده است. عرفانی که شکاف موجود بین خدا و جهان و صانع و مصنوع را از میان برداشته و نه تنها جسم را تحقیر و منکوب نمی‌کند بلکه جسم و مادّه را نیز از نوعی «دیانت بالقوّه» برخوردار می‌داند و می‌کوشد تا آنها را با تمام ذرات وجود و اجزاء لایتجزّای خود در سیر به سوی احدیت حیات و بقا بخشد.»

اخبار مربوط به بهاءولد که تا مدتها فقط به عنوان پدر مولانا جلال‌الدین رومی معروف بود عمدتاً از منابع زیر کسب می‌شد:

۱ـ **ولدنامه** یا **ابتدانامه** سلطان ولَد پسر مولانا از سال ۶۹۱.

۲ـ زندگینامه مولانا اثر فریدون بن احمد سپهسالار و پسر او متعلق به سالهای پیش از ۷۲۹ باعنوان مشهور **رسالهٔ سپهسالار** یا **رسالهٔ فریدون**.

۳ـ زندگینامه جامع‌تر مولانا به‌نام **مناقب‌العارفین** اثر افلاکی در دو جلد. ولی با نقد و بررسی جامع استاد بدیع‌الزمان فروزانفر در احوال و آثار مولانا در کتاب معروف خود به نام: **رساله در تحقیق احوال و زندگی مولانا** که در آن به تفصیل از پدر شاعر و یگانه اثر معروف او **معارف** سخن به میان آورده بود، فصل جدیدی در شناخت

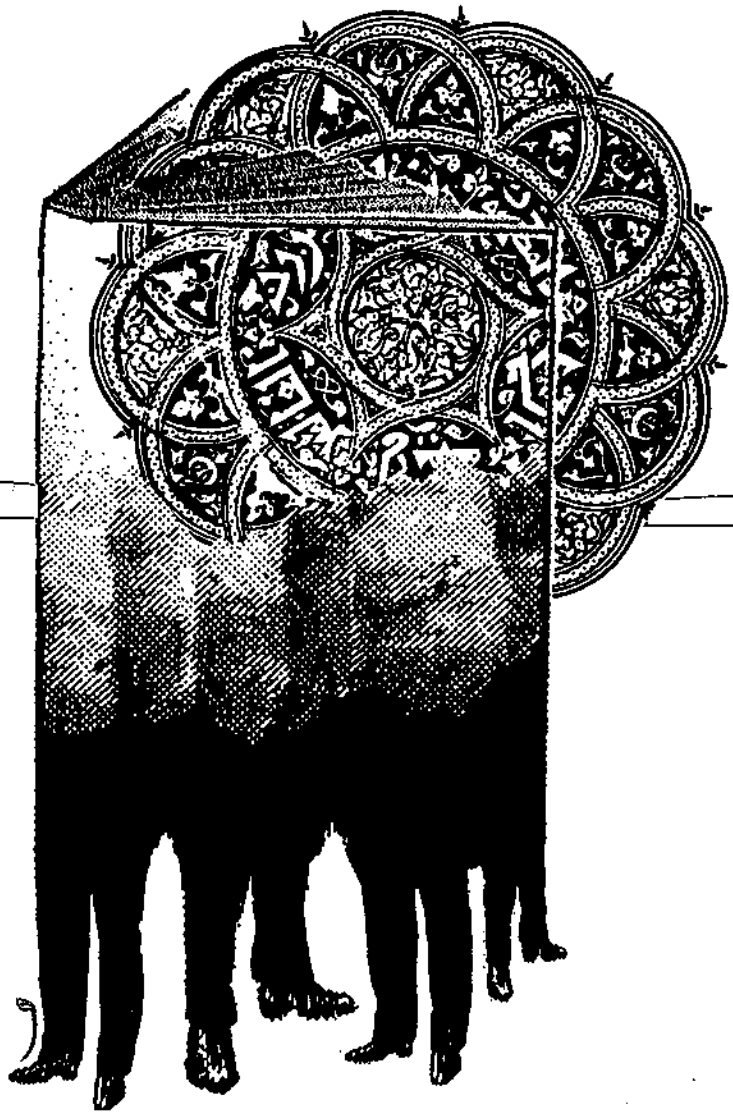

دکتر مهرآگاه بابیوردی

بهاءولد گشوده شد. استاد فروزانفر در مقدمه کتاب **معارف** می‌نویسد:

«هنگامی که به تألیف و تدوین شرح حال مولانا جلال‌الدین محمد اشتغال داشتم، به نسخه‌ای از **معارف** سلطان العلماء بهاءالدین محمدالحسین الخطیبی پدر مولانا مشهور به بهاءولد دست یافتم و از همان مطالعه نخستین به اهمیت آن کتاب و تأثیر آن در افکار مولانا پی بردم و هر بار که از خواندن آن فراغت می‌یافتم، خویش را به تجدید مطالعه و تأمل در غرایب آن سفینهٔ غیبی و روحانی مشتاق‌تر می‌دیدم، تا در نتیجهٔ مراجعه ومطالعه مکرر بیش از پیش معتقد گردیدم که حل بسیاری از غوامض و مشکلات مثنوی شریف به دلالت و هدایت این کتاب بازبسته است و فهم اسرار کلمات پسر جز به وسیلهٔ آگاهی از اشارات لطیف پدر میسر نیست.» بدین ترتیب استاد فروزانفر پانزده سال بعد برای اولین بار جلد اول **معارف** را که در حقیقت تنها منبع قابل اعتماد و حاوی یادداشتهای شخصی بهاءولد است براساس سه نسخه خطی استانبول و یک نسخهٔ خطی تهران و چهار سال بعد جلد دوم آن را براساس یک نسخهٔ خطی تهران و چهار سال بعد جلد دوم آن را براساس یک نسخهٔ خطی منحصر به فرد موزهٔ قونیه تصحیح و منتشر کرد. پس از درگذشت استاد فروزانفر هردوجلد تجدید چاپ شد. جلد اول **معارف** شامل سه جزو است و فروزانفر جلد دوم را جزو چهارم می‌خواند، ولی معتقد است که این جزو در اصل پایه و اساس سه جزو دیگر و نسخهٔ اصلی **معارف** بوده و قاعدتاً باید جلد اول باشد و سه جزو اول در حقیقت پرداخت و یا تحریر جدیدی است از نسخهٔ اصلی اول که به دست کاتب یا کاتبان دیگر نوشته شده است.

استاد فروزانفر دربارهٔ نسخه اول می‌نویسد: «پس از انتشار اجزای سه گانهٔ **معارف** نگارنده همچنان همت بر تحصیل نسخه‌ای از جزو چهارم مقصور می‌داشت و پیوسته می‌خواست تا بدان گنجینهٔ جواهر غیبی که زادهٔ انفاس پاک مردی راه‌دان و روشن‌بین و خردمندی با فصاحت گفتار و صَراحَت بیان است دست یابد و خاطر سوخته را به بارقه‌ای از لوامع آن مخزن اسرار و مَطلع انوار برافروزد و به سبب طبع و انتشار آن، شعله‌ای حَجاب‌سوز بر خزاین افکار و آثار مولانا جلال‌الدین محمد بگستراند.»

برای آگاهی از جزئیات بیشتر دربارهٔ تصنیف مجلدات **معارف** به فصل اول کتاب مراجعه شود. تأثیری که افکار بهاءولَد بر روی اشعار پسرش مولانا به‌خصوص در مثنوی داشته است به تفصیل در مقدمه جلد اول **معارف** (از ص ید تا کط) به اهتمام استاد فروزانفر بازنموده شده است.

استاد مایر دربارهٔ ماهیت **معارف** می‌گوید: «عنوان «معارف» در هیچ جای متن دیده نمی‌شود نه در نسخه اول و نه در جلد دوم، ولی این به آن معنا نیست که خود بهاء آن را «**معارف**» ننامیده باشد.»

فریتس مایر

سپهسالار عنوانی به این کتاب نداده و آن را یادداشتهایی از مواعظ و سخنان بهاءولد می‌داند که به همت شاگردان و پیروان او گردآوری شده است. هلموت ریتر و فروزانفر نیز احتمالات خود را بر این اساس پایه‌گذاری کرده‌اند؛ ولی آنچه مایر از **معارف** بهاءولد استنباط کرده است نکته‌ای است بدیع و برداشتی است درخور تعمق. وی در این باره می‌نویسد: «مأخذی که در آنها اخبار و اقوال مربوط به مولانا و پدر وی بهاء ولد به دست ما رسیده است یعنی **ولدنامه**، **رسالهٔ فریدون** و **مناقب‌العارفین** افلاکی، هر سه متعلق به حلقهٔ مریدان مولانا و پدر وی‌اند و قطعاً از قید و بند تعلقات و تعصبات صنفی و خانوادگی به دور نیستند. اقوال و داوریهای این منابع ضمن این که اطلاعات ذیقیمتی از زندگی و افکار و سلوک مولانا و بهاءولد و به‌خصوص مهاجرت آنان از بلخ به آسیای صغیر در اختیار ما می‌گذارند، خالی از مداهنه و مبالغه و داوریهای یک‌جانبه و حکایات باورنکردنی از معجزات و کَرامات آنان نیست. معهذا عرفان بهاء همچنان در تاریکی ابهام باقی مانده بود، ولی تقدیر سندی را از دستبُرد حوادث در موزهٔ قونیه حفظ کرده بود که برخلاف رسم متداول در تراجم احوال و تذکره‌های اولیاء و مشایخ و داستانهای افسانه‌آمیز منابع یادشده حقایق بکر و نابی از حیات روحانی و اوج اندیشه‌های وی را در برداشت. سَندی مستند از بهاءولد دربارهٔ خود او، فلسفهٔ عارفانه او و ادلال بی‌پروای او با الله. و آن **معارف** یا آیینهٔ تمام نمای بهاءولد با تمام زشتیها و زیباییها، اوجها و پستیها و بالاخره حقایق زندگی عارفانهٔ اوست. در اینجا برخلاف اکثر رسالاتی که در شرح حال اولیاء و مشایخ نوشته می‌شود، بهاء هیچ نوع تصویر ساخته و پرداخته‌ای از خود ارائه نمی‌دهد، بلکه آنچه ترسیم می‌کند چهرهٔ بدون آرایش و واقعی خویش است. وی در ملاحظات و مطالعات انتقادی خود ضعفها و مشکلات خویش را نشان می‌دهد، خطاهای خود را کتمان نمی‌کند و عجز خود را پوشیده نگاه نمی‌دارد، ولی شادیها و سرمستیهای خود را هم که زاییدهٔ «مزه» و یا عطیّه حیات‌بخش الهی است پنهان نمی‌کند.»

ما در این کتاب به کرّات با واژه «مزه» مواجه خواهیم شد و آن مجموعه‌ای است از ذوق و سرخوشی، بسط و سرزندگی و یا وجد وشوق عارفانه‌ای که سرچشمهٔ رویش و جوشش روحانی و جسمانی است. جوششی که انسان را به تلاش و تکاپو وامی‌دارد و موجب سرزندگی و طراوت روح انسان می‌شود. بدون «مزه» روح می‌میرد و جسم به خواب غفلت فرو می‌رود. بهاء درک ظریفی برای زیبایی سلوک و طریقت دارد و معتقد است که «طلب» عین «یافتن» است و این که آیا سالک به مقصود می‌رسد یا نه تغییری در تلاش و کوشش او و درک لذت نمی‌دهد. مایر می‌گوید: «ریتر حق داشته است که شوق‌طلب و مزهٔ آن را یکی از عناصر اصلیِ عرفان بهاء بداند.»

بنابراین اثری که بهاء ولد به نام **معارف** از خود به یادگار گذاشته است، سندی است تروتازه و نشاط‌آور که بینش روشنی از شخصیت واقعی بهاء را به ما می‌دهد. روشن‌تر از هر کتابی که ممکن بود برای استفادهٔ همگان به رشتهٔ تحریر درآورده باشد.

استاد مایر اطلاعاتی را که از **معارف** به دست آورده است، در دو بخش کلی و جداگانه مورد بررسی قرار داده است:

۱ـ زندگی بهاء

۲ـ عرفان و بینش فلسفی بهاء

قسمت اعظم بخش اول شامل زندگی خانوادگی و اجتماعی بهاء به عنوان فقیه، واعظ و مُفتی در منطقه دورافتادهٔ وَخش یا لوکَند و سنگ توده در تاجیکستان امروزی و سپس در بلخ و منازعات و تنشهای علمی و فقهی او با مخالفان حقیقی یا فرضی مانند امام فخررازی و خوارزمشاه و سرانجام تَرک خان‌ومان از بیداد خوارزمشاهیان به قصد مهاجرت به غرب و آسیای صغیر بین سالهای ۶۰۹ و ۶۱۶ هـ. ق و رنجها و مشقّات سفرهای طولانی وی و خانواده‌اش در مسیر بغداد و شهرهای روم شرقی یا آسیای صغیر و نهایتاً رسیدن آنها به قونیه است. لذا دوران حیات بهاء به دو بخش نابرابر تقسیم می‌شود: یک دوران خیلی طولانی از شصت‌ودوتا شصت‌وچهار سالگی که وی در شرق به سربرده و دوران کوتاه‌تری از نوزده سال که وی دست کم یازده سال از این مدت را در سفر به سوی غرب و آسیای صغیر سپری کرده و تنها دو سال آخر عمر خود را در قونیه به سر برده است.

عرفان بهاءولد تصویری است از آفرینش و جهان اسلامی، ولی او آن را با افکار و ذوق و بینش عمیق خود رنگ و جلای دیگری داده

است. وی جهان آفرینش را جمع اضداد و صحنهٔ جهاد با سستیها و کاستیها می‌داند و آن را در تصورات خود ترکیبی از افلاک متعدد بر روی یکدیگر مجسم می‌کند که از پایین به بالا عبارت‌اند از: عالم اجزاء یا معادن، بر روی آن عالم اَعراض یا محدثات، سپس عالم عقول و عالم حواس و بر روی آنها عالم ارواح و سرانجام برفراز همهٔ آنها عالم صفات‌الله و آن سوی این صفات، کاملاً برخلاف نظم نظام، صدها هزار ارواح که همچون دریا موج می‌زنند و هریک از این عوالم از عالم بالاتر از خود مدد می‌گیرد. بینش بهاء دربارهٔ خدا نیز برهمین منوال است.

خدا در نظر او گاه بالا است و بس دور، و زمانی بس نزدیک و در ابعاد متقاطع. گاه نه در محدودهٔ جهان است و نه در فراسوی آن، هم اینجاست و هم آنجا، نه در وجود و نه در عدم، هیچ جا و همه جا.

بهاءولد رابطهٔ خداوند را با جهان، رابطهٔ «معیت» می‌داند. حضور واقعی و لامکان و لایوصف خداوند درکنار هر چیزی که هست و یا خواهد بود. این معیت را بهاء تا آخرین اجزای جهان آفرینش بسط می‌دهد و از رابطهٔ متقابل ذهنی و عاطفی بین اشیاء و اجزاء از سویی و باریتعالی از سوی دیگر سخن می‌گوید. بهاء توانایی ایجاد ارتباط معنوی با خدا را تا پایین‌ترین اجزای آفرینش یعنی عالم اَعراض بسط می‌دهد. هر جزیی در نزد بهاء حیات روح، عقل و ادراک، ایمان به ذات الله، شادی و احساس خوشی دارد و یا می‌تواند در صورت انگیزش و احیاء آن را داشته باشد. آنها (یعنی اجزاء) خدا را می‌پرستند و از او در خوف و هراس‌اند. علاوه بر این آدمی می‌تواند بر روی اجزاء جسم خود و اجزای محیط خود اثر احیاءکننده داشته باشد. اجزای او نیاز به این جریان معنوی حیات‌بخش دارند تا آنها نیز به سهم خود اجزای محیط و سایر اجزای دنیا را بیدار و احیاء کنند. این عرفان انگیزش و احیاء که همهٔ اجزاء کائنات را به جنبش و تحرک وامی‌دارد و بر پایهٔ «اصالت جزء و معیت» بنا شده‌است، هسته اصلی نگرش و جهان‌بینی بهاءولد را تشکیل می‌دهد. بهاء هیچ نوع تمایلی نشان نمی‌دهد که در اثبات این نظریهٔ خود از افکار فلسفی سود جوید. او از پیش به حقیقت و اصالت آنها مؤمن و معتقد است. کاربرد عملی آن همانا عرفان اوست و آن همان «دیانت معیت» و یا روی کردن به خدا با سراسرِ وجود است که آدمی آن را بلاواسطه در همه ارکان و اجزای خود احساس می‌کند. عرفان بهاء از جدایی هراس‌انگیز دنیا از پروردگار سخت به دور است و این معنی را تلاش او برای ایجاد لذت یا «مزه» در معیت به خوبی نشان می‌دهد. احساس (مزه) را بهاء در پاره‌ای از موارد بهشت می‌خواند، زیرا بهشت برای بهاء نه تنها لامکان است، بلکه فقط حالتی است که از احساس قُرب و نزدیکی به خداوند ایجاد می‌شود. با این وصف بهاء اعتقاد به آفرینش دارد و نه اشراق. وی معتقد است که خداوند بشر و دیگر مخلوقات را خلق کَرده است، ولی چیزی از ذات خود را به مخلوق نداده است. استاد مایر در اینجا به این سؤال برمی‌خورد که در این صورت انسان چگونه می‌تواند به اتحاد یا فنا در ربوبیّت امیدوار باشد؟ بهاء گاهی در معانی عرفانی خود از «خزیدن در خدا» و یا امتزاج با او چون شیر و انگبین سخن می‌گوید و از طرف دیگر معتقد است که معیّت «با هم بودن» و در کنارخدا بودن است و نه «به هم بودن» و مستحیل شدن در ذات پروردگار. اینجاست که تضاد بین قدیم و حادث، و جدایی خالق از مخلوق آشکار می‌شود و بهاءولد انسان را در نیمه‌راه معرفت با مشکلات و پرسشهای بی‌شماری که برانگیخته است رها می‌کند.

لازم به ذکر است که موشکافی دربارهٔ عرفان بهاءولد، ریزه‌کاریهای فلسفی و کلامی آن که گاه از سیطرهٔ عقل و تفکر فراتر رفته و انسان را تا بلندهای سیر و سلوک اوج می‌دهد و تناقضهای روحی وی که او را در کشاکش شور و شیدایی از تعادل ذهنی خارج می‌کند تاکنون در جایی بازشناخته نشده و حتی در پژوهشهای ریتر نیز اشاره‌ای به آنها نشده است و این نکته‌ها و ابعاد تاریک را مایر با روش سخت علمی و پیچیدهٔ خود برای اولین بار روشن و یا سعی در بازنمودن آنها کرده است. حال این سؤال پیش می‌آید که آیا بهاء صوفی بوده است؟

استاد مایر می‌گوید: او خود را هرگز در شمار صوفیه به حساب نیاورده است و صوفیه برای او قوم بیگانه‌ای بودند که پیوسته کوشیده است از آنان دوری گزیند. وی با آداب و رسوم ظاهری صوفیه به‌خصوص رقص و سماع آنان مخالف بود و اعتقاد داشت که موسیقی مانع و مُخل استماع ندای باطن و جمعیت خاطر می‌شود. بهاء بین سماع ظاهر که از غیبت خیزد و سماع باطن که از حضور خیزد، فرق قائل بود و از مردم می‌خواست که حضور خداوند را در نهانخانهٔ آرام دل خود جست‌وجو کنند و از سماعِ صوفیّه دست بدارند و از نوجوانان اَمرَد در حین سماع احتراز کنند.

اینها اشارات کوتاهی بودند به کلیات عرفان بهاء و خصوصیات معارف او. اما پیش از آن که خوانندهٔ محترم وارد این مباحث گشته و پژوهش خود را آغاز نماید، لازم به ذکر پاره‌ای نکات و ویژگیهای خاصی در فصول گوناگون این کتاب است که ممکن است به علت عبارات و اصطلاحات نادر، تفکرات و تخیلات غریب و طرق صعب‌العبوری که بهاء در پیش گرفته است، خواننده را با موانع و مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو ساخته و شوق سفر در این وادی را تقلیل دهد، ولی با اندک صبر و بردباری و تأمل اندیشمندانه، بدون تردید پستیها و بلندیها طی گشته و راه دوست هموار خواهدشد. آنچه قابل تأمل و توجه است این است که علاوه بر تفکرات و شیوه‌های کاملاً شخصی بهاء در بیان مطالب، ما در این کتاب با یک تلفیق و امتزاج کاملاً نوی از فلسفه مایر با موضوع مورد مطالعه وی، یعنی عرفان بهاءولد نیز مواجه می‌شویم. ما در اکثر فصول این کتاب بیشتر با یک پژوهشگر خرده‌گیر و تیزبین سروکار داریم که سعی می‌کند آراء و افکار فلسفی و نقدها و برداشتهای شخصی خود را در پاره‌ای از مسائل فلسفی و کلامی جانشین عرفان بهاء سازد و حتی گاهی چنان از اصل مطلب دور می‌شویم که دیگر اثری از بهاءولد و یا کوچک‌ترین ارتباطی با عرفان او را باز نمی‌یابیم. آیا او با طرح این مسائل به روشن کردن عرفان پیچیده و در عین حال سادهٔ بهاء کمکی کرده است؟ داوری در این باره را به خوانندهٔ ارجمند وامی‌گذاریم. از جملهٔ این فصول که صبر و حوصله بیشتری را از خواننده می‌طلبد، سلسله مطالب «معیت» در ابعاد گوناگون آن، «عرفان اسماءالحسنی»، «مباشرت یا نکاح روحانی»، حجاب خداوند، خوشیِ و مزه و بهشت و حوران است. این فصل به خصوص یکی از پیچیده‌ترین و سخت‌ترین مباحث مایر است که خود نیز به آشفتگی و پیچیدگی آن اذعان دارد. مباحث تخیلی و دور از واقعیات، آن چنان شخص را از دنیای عینی و حتی ذهنی دور می‌کند که خواننده خواه ناخواه در سنگلاخ سخت و صعب‌العبوری گرفتار آمده و به سختی می‌تواند خود را به شاهراه صاف و روشنی برساند.

در فصل هیجدهم یا «مزه» نیز با افکار ضدّ و نقیضی مواجه می‌شویم. به طوری که بهاء یک‌بار تمام خوشیها و مزه‌ها را از الله می‌داند و در جای دیگر نسبت اینها را به پروردگار، دون‌شأن او دانسته و می‌گوید که: الله ننگ دارد که چنین صفات و صُوَری را داشته باشد. حکایات و استعاراتی که در این فصل آمده است، صرف‌نظر از موارد نمادین و تمثیلهای زندهٔ آن حقایق چندی را دربارهٔ سرشت خود بهاء

برملا می‌کند و دقیقاً از شیوهٔ عرفان او که برخاسته از صراحت و صداقت او و برانگیخته از بی‌پروایی و سرزندگی اوست، پرده برمی‌دارد.

به طور کلی آنچه از نیاز و حاجت درونی بهاء می‌توان گفت، غور در خود و اسرار کائنات، تفکر دربارهٔ معانی دینی و قرآنی و به‌خصوص احساس اثر حضور خداوند است و این احساس زمانی چنان اوج می‌گیرد که بهاء خود را مخاطب مستقیم الله دانسته و با او به گفت و شنود می‌نشیند و علناً از «الهام» سخن می‌گوید. بنابراین غایت مطلوب برای بهاء این بود که بتواند از کشش به سوی باطن پیروی کرده و سپس آنچه را که احساس می‌کرد آزادانه و بی‌پروا بیان کند. بهاءولد در سخنان و بیانات خود توجهی به افکار و اذهان عمومی نمی‌کرد، بلکه آنچه برای او مطرح بود بارقهٔ ناگهانی شوق و درک حضور الله بود که وی را در اوج سرمستی و بی‌خبری چنان از خویشتن بی‌خود می‌کرد که روی به طامات و شطحیات می‌نهاد. در این حالات و تلاطمات روحی، خداوند به عنوان محبوب خطاب می‌شود و در فصل بیست و سوم یا «نکاح روحانی» بهاء از شدت شوقی که به ارتباط هرچه بیشتر و نزدیک‌تر با خدا دارد، دچار توهمات رمزآلودی گشته و حتی آنها را در یادداشتهای خود با تمام جزییات، یک رابطهٔ عاشقانه به تصویر می‌کشد و از روحانیت این پیوند دم می‌زند.

منظور بهاء در اینجا عشق پرشور تمام اجزاء و ذرات کائنات است به پروردگار. از چنان نوعی که پیش از وی در روح و قلب انبیاء و اولیاء نفوذ کرده و طورسینا را منهدم کرد. وی این آرزو و تمنا را به‌خصوص در بامدادان که از خواب نوشین بیدار می‌شود احساس می‌کند: «وقتی که از خواب بیدار می‌شوم همه جهان را «تویی» الله بینم، چو بر خود بجنبم تویی الله را در کنار گیرم و می‌بینم که از تویی الله در حواس من چه می‌آید. ساعتی در تویی الله درمی‌آمیزم و عجایب باطن تویی الله را نظر می‌کنم و شراب مزهٔ هر عجبی را چنان نوش می‌کنم که تا دیری بی‌هوش می‌مانم.»

با این وصف مایر توانسته است با تمام قدرت و مهارت خود خطوط اصلی عرفان بهاء را از ورای اوهام و تخیلات وی بیرون کشیده و بر چارچوبی منسجم استوار سازد. به‌خصوص مفاهیمی چون جبر و اختیار علیت و فاعلیت، اتحاد واتصال، وحدت وجود، قدیم و حادث آفرینش و اشراق و مباحث کلامی دیگر مسائل قابل تأملی هستند که استاد مایر آنها را در پژوهشهای دقیق و علمی خود متبلور ساخته است.

وی در یک جمع‌بندی نهایی می‌گوید: تصویر کلی که بهاء از عرفان خود ترسیم کرده است، با همه کاستیها و عدم انسجام، طرحی نو و شگفت‌انگیز است که با قدرت تمام بر بسیاری از پوشیدگیها و پیچیدگیهای خلقت غالب آمده است. اگر وی به تفکرات و تأملات لحظه‌ای اکتفا نمی‌کرد و آراء و افکار خود را در یک نظام منسجم و مرتبط پی می‌ریخت، بلاتردید مرد بلندآوازه‌ای در تاریخ معارف اسلامی می‌شد. ولی در شرایط و موقعیت آن زمان اثری از وی به جای مانده است که اصالت و صراحت بی‌دریغ و صفای بی‌حجاب آن شخص را مجذوب می‌کند: «اگر گویند تو الله را می‌بینی یا نمی‌بینی، گویم که من به خود نبینم که «لَنْ ترانی» اما چو او بنماید چه کنم که نبینم؟» (**معارف**، ج ۱ ص ۲ س ۳-۲).

اینک فرازهایی چند از استاد فروزانفر دربارهٔ شخصیت بهاءولد و سبک معارف: «نکتهٔ مهم دیگر صراحت گفتار مؤلف است در ذکر مطالب خصوصی و اعتراف او به نُقصان احوال خود. همچنین شهامتِ او در انتقاد بزرگان عهد از قبیل محمد خوارزمشاه و فخرالدین رازی که هریک در مرتبهٔ خود قدرت و توانایی بسیار داشته‌اند، اهمیت بسیار دارد. نثر **معارف** از نوع مُرسل است و سجع و صنایع لفظی در آن کم‌تر دیده می‌شود و با این همه چون مؤلف ناچار بوده است که مطالب بسیار دقیق را در قید عبارت آورده و در کسوت لفظ جلوه دهد سخن او در بعضی مواضع پیچیده و مبهم است. علاوه بر این بهاء ولد در تقریر مسائل عرفانی روش تازه و اسلوب جدیدی در پیش گرفته و به جای بحث در ابواب معاملات و احوال و مقامات و شرح مصطلحات صوفیه ـ چنان که معمول این طایفه است ـ تصورات و تفکرات خودَ را که از شنیدن آیتی یا روایتی و دیدن منظری حسی یا معنوی برانگیخته شده است، در قالب تخیلات و اصطلاحات شخصی خود شرح می‌دهد و این اسلوبِ خود امری تازه و نامعمول بوده و زبان فارسی و نثر صوفیانه هنوز آمادهٔ این بیان و طریقهٔ نوآیین نیستند.» در توصیف جنبهٔ ادبی معارف استاد فروزانفر می‌گوید: **معارف** بهاءولد از جهت اشتمال بر نوادر لغات و تعبیرات یکی از گنجینه‌های لغت فارسی است، زیرا هم از لحاظ تنوع مطالب و هم از جهت وسعت دامنه فکر و هم از نظر آن که برای ارشاد مریدان تقریر یافته است، آوردن الفاظ و لغات گوناگون و تعبیرهای تازه و نوآیین گوینده را ضرور بوده است. به طور کلی می‌توان گفت که این کتاب از جهت بیان مطلب به اشعار گویندگان بزرگ شبیه‌تر است تا به کتب اصحاب استدلال و اهل تحقیق و به همین جهت خواننده پس از آشنایی به روش گفتار مؤلف تصور می‌کند که به مطالعه و تأمل در یکی از منظومات و قصاید دلپذیر زبان فارسی مشغول است، نه کتابی در تصوف و تفسیر قرآن و توضیح احادیث نبوی. به‌خصوص که تعبیرات شاعرانه و تشبیهات لطیف و استعارات و مجازات شیرین از جهت نظم ظاهر و ادای معانی جنبه شاعرانه آن را هرچه قوی‌تر نموده است.» (**معارف**، مقدمه)

با استاد مایر، مؤلف کتاب بیشتر آشنا شویم

عاریتِ کس نپذیرفته‌ام
آنچه دلم گفت بگو گفته‌ام

تک بیتی است از صدرالدین محمد بن حسینی دهلوی مشهور به گیسو دراز از عرفای طریقت چشتیّه که بر سنگ مزار استاد فریتس مایر بنا به وصیت خود ایشان حکّ شده است. استاد مایر پیر فرزانه‌ای که از پایگاه رفیع عُزلَت و جایگاه بلند اندیشه‌های تابناک خویش ژرفنای تاریخ و گنجینه‌های حکمت و اسرار مشرق زمین را درنوردیده و سال به سال برگی تازه بر اوراق زرین حیات پربار خود می‌افزود، بیش از پنجاه سال ذهن خلاق و دانش وسیع خود را با کوششی خستگی‌ناپذیر وقف مطالعه و پژوهش در معارف اسلامی و دستاوردهای عرفان ایران کرده و عرصه‌های بکر و ناشناخته‌ای را در قلمرو علم کلام و تاریخ تصوف گشود. این شرق‌شناس نامدار که متأسفانه پیش از چاپ و انتشار این ترجمه در دهم جولای ۱۹۹۸ دارفانی را وداع گفت، در دهم جولای ۱۹۱۲ میلادی (سالروز مرگ خود) در شهر بال (بازل) سوئیس چشم به جهان گشود. دوران کودکی و تحصیلات ابتدایی خود را در دهکده گلتر کیندن از توابع بال سپری کرده و تحصیلات دبیرستانی خود رَا در بال به اتمام رسانید، سپس در دانشگاه بال به تحصیل در رشته‌های معارف اسلامی، زبان و ادبیات سامی، متن‌شناسی و فقه‌اللغت در نزد استادان بنامی چون رودولف چودی (Rudolf Tachudi)، والتر باوم گارتنر (Walter Baumgartner)، پتر فون درمول (Peter von der Mühl) و دیگر اساتید فن پرداخت. در زمستان سال ۳۷-۱۹۳۶ پایان‌نامهٔ دکترای خود

را دربارهٔ شیخ ابواسحق کازرونی نزد استاد عالیقدر خود رودولف چودی به اتمام رسانید و هم او بود که فریتس مایر را در سال ۱۹۳۵ به استانبول و نزد هلموت ریتر فرستاد تا با همکاری وی به تنظیم و گردآوری نسخ خطی در کتابخانه‌های استانبول بپردازد. در سال ۱۹۳۷ برای اولین بار سفری به ایران کرده و مدتی در شهرهای تهران، اصفهان و شیراز اقامت گزید. مایر در سال ۱۹۳۸ بار دیگر به استانبول عزیمت نمود تا مطالعات خود را دربارهٔ معارف اسلامی و عرفای فارسی‌زبان تکمیل نموده، با همکاری نزدیک هلموت ریتر به جمع‌آوری و تنظیم نسخ خطی کتابخانه‌های مساجد استانبول بپردازد. تعدادی از تتبعات استاد در زمینه تصحیح و مقابله نسخ خطی و تجدید چاپ آنها در همین سالهای اقامت ایشان در ترکیه صورت گرفته است.

از جمله آثار نخستین مایر تصحیح و چاپ **فردوس المرشدیّه** اثر محمودبن عثمان با مقدمه‌ای بسیار جامع در باب شیخ ابواسحق شهریار کازرونی است. همچنین مقاله‌ای دربارهٔ شیخ احمد جام و منابع **نفحات‌الانس** جامی و نیز **فوائح الجمال و فواتح الجلال** که تحقیقات گستردهٔ وی را دربارهٔ شیخ نجم‌الدین کبری در برمی‌گیرد، از کارهای ارزندهٔ استاد در ترکیه است. استاد مایر در سال ۱۹۴۱ در سی سالگی با تحقیقات بسیار جامع خود دربارهٔ مهستی شاعرهٔ ایران و رباعیات وی رسالهٔ خود را برای احراز کرسی شرق‌شناسی با موفقیت به اتمام رسانید. در این کتاب رباعیات مهستی با دقت و ظرافت تمام ترجمه و نکته‌های تاریخی، ادبی و اجتماعی آن به شرح بازنموده شده است. گفتنی است که در مقدمه این کتاب یکی از بهترین تحقیقات معاصر را دربارهٔ رباعی و اوزان آن می‌توان یافت. جلد دوم این کتاب که شامل حکایات فولکلوریک دربارهٔ مهستی و امیراحمد سامانی است ناتمام مانده بود که اخیراً به اهتمام همکاران ارزندهٔ ایشان خانم دکتر گودرون شوبرت (Gudrun Schubert) و دکتر رناته وورش (Renate Wursch) در حال تکمیل و انتشار است. مایر در سال ۱۹۴۶ بنا به دعوت دانشگاه فاروق در اسکندریه به مصر عزیمت کرد و تا سال ۱۹۴۸ کرسی زبان و ادبیات فارسی را در آن دانشگاه عهده‌دار بود. در سال ۱۹۶۲ به جانشینی استاد خود رودولف چودی برگزیده شد و کرسیهای شرق‌شناسی، تاریخ ادیان و ادبیات فارسی را برعهده گرفت. استاد مایر از آن تاریخ تا سال ۱۹۸۲ که به درجه بازنشستگی نایل آمد در موطن خود باقی ماند و فعالیتهای علمی خود را فقط یک بار قطع کرد تا برای سفری نُه ماهه به ایران عزیمت نماید که طی آن به مطالعه و تحقیق در نسخ خطی کتابخانه‌های ایران پرداخت و در همین سال (۱۳۵۲ شمسی) بود که به دریافت درجه دکترای افتخاری از دانشگاه تهران نایل شد. جُز این سفر و سفرهای پژوهشی چندی به اکثر کشورهای اسلامی ازجمله بیروت، دمشق، مراکش و افغانستان، مایر کلیه دعوتهایی را که برای تدریس یا کرسی افتخاری در ممالک دیگر از جمله ایالات متحده امریکا از وی به عمل آمده بود رد کرد.

در شرح خصوصیات روحی و علمی مایر باید گفت که وی مهارتی کم نظیر و استعدادی حیرت‌انگیز در کشف معانی و نکات ناشناخته داشت. به طوری که آنچه وی از متون و نسخ عرفا و علما استنباط و استنتاج می‌کرد، نکاتی را در برداشت که شاید در وهله اول و مراحل بعدی نیز از نظر اکثر دانش پژوهان در اختفا می‌ماند. مایر علاقه و کشش خاصی برای پژوهش در عمق موضوعات نادر و شخصیتهای خاص داشت و کم‌تر به تحقیقات کلی و فهرست‌وار در ابعاد گسترده روی می‌کرد. شاید مثال بارز برای مطالعات اختصاصی و کشف مطالب ناشناخته از عمق شخصیتهای موردعلاقهٔ وی، کتاب **ابوسعید ابوالخیر** و بهاءولد باشد که عوالم غریب و اعجاب‌انگیزی را پیش روی خواننده باز می‌گشاید. استاد مایر کارهای علمی خود را با نگارش تذکره‌ها و زندگینامه‌های بزرگ و رسالات کوچک و پراکنده آغاز کرد. وی همچنین در زمینه‌های متعدد و متنوعی چون ادبیات، زبان، الهیات، عرفان و آداب و رسوم قومی فعالیتهای قابل ستایشی داشته است. مایر در تحقیقاتی که انجام می‌داد خود را کلاً وقف موضوع می‌کرد و تلاش می‌نمود تا کُنه معانی و مطالب را از پوست خارجی آن جدا کرده و عیان سازد. در عَصری که علوم عقلی و معنوی نیز روزبه‌روز بیشتر به زبان انگلیسی گرایش پیدا می‌کنند، وی خدمات ارزنده‌ای به زبان آلمانی در حد یک زبان علمی انجام داد. از آثار استاد مایر علاوه بر پژوهشهایی که پیش‌تر ذکر شد و کتاب بهاءولد، کتاب **ابوسعید ابوالخیر یا حقیقت و افسانه** است که سیر تفکرات و پژوهشهای علمی او را در جهان اسلام و عرفان در بردارد.

تحقیقات کم نظیری که در این اثر سترگ از حیات و احوال و سلوک و طریقت ابوسعید به عمل آمده است ازچنان عمق و ابعاد گسترده‌ای برخوردار است که صدها نکته بدیع و نوظهور دیگر را نیز نه تنها از عرفان ابوسعید بلکه تاریخ و فلسفه تصوف اسلامی، فرَق مذهبی، مکاتب مختلف فقه و اهل کلام، نظام خانقاهها و تحولاّت سیاسی و اجتماعی آن عصر را نیز دربرگرفته است. ترجمهٔ این اثر ماندگار در مهرماه ۱۳۷۸ از طرف مرکز نشر دانشگاهی منتشر شده است. همچنین مجموعهٔ عظیم **سنگهای زیربنای معارف اسلامی** (Bausteine) که از طرف همکاران و شاگردان استاد به مناسبت هشتادمین سالروز تولد ایشان چاپ و تنظیم شده بود یکی از بدیع‌ترین جُنگهای گنجینهٔ بازیافته معارف اسلامی، عرفان و کلام و شعر و ادب فارسی است که از مقالات برگزیده، پژوهشهای نادر و رسالات پراکندهٔ استاد با اصلاحات و الحاقات و فهارس تخصصی ایشان تشکیل شده است. بالاخره آخرین آثار مایر تحقیقاتی است وسیع دربارهٔ **فرقه نقشبندیه** که در سال ۱۹۹۴ در دو مبحث کلی **رابطه قلبی مریدو شیخ و اعمال قدرت و تصرف در نزد مشایخ** به چاپ رسیده است. همچنین رساله تحقیقی **اسماعیلیه و عرفان** در قرون ششم و هفتم توسط نگارنده ترجمه و به زودی از طرف مرکز نشر دانشگاهی به چاپ خواهد رسید. از استاد مایر کارها و پژوهشهای ناتمامی نیز بر جای مانده است که از آن جمله است: تحقیقات جامع وی دربارهٔ حیات پس از مرگ حضرت محمد (ص) و ارتباط آن حضرت با عرفان و پژوهشهای استاد در عرصهٔ بکر و ناشناخته‌ای از عرفان ایران و گنوستیک یونان باستان. وی سعی داشت ریشه‌های مانویّت و اندیشه‌های عرفانی مستتر در تعالیم زرتشت را در آراء گنوسی یونان باستان جست‌وجو کند، ولی پیوسته بیم از آن داشت که عمر در حال افول وی مجال اتمام این کار عظیم را ندهد. استاد مایر علاوه بر دریافت دکترای افتخاری از دانشگاه تهران، دکترای افتخاری از دانشگاه فرایبورگ، عضویت آکادمی علمی هایدلبرگ و عضویت افتخاری انجمن شرق‌شناسان آلمان را نیز دارا بود.

گویا باور نمی‌دارند روز داوری...!

نقد و بررسی کتاب

اخیراً در سلسله دیوانهایی که انتشارات نگاه[1] در این چند ساله و با سرعتی سرسام‌آور درصدد تجدید چاپ آن به هر نحو برآمده است، کتابی به نام **مجموعه اشعار فرّخی یزدی** به وسیلهٔ آقایان اخوّت و سپانلو چاپ شده که جای تأمّل بسیار و در عین حال تأسّف دارد.

از آنجا که یکی از کوشندگان این مجموعه، شهرتی در تدوین برخی کتابها در زمینهٔ شاعران معاصر دارد، نگارنده تصور می‌کرد که روایتهایی تازه از شعر فرخی در این دیوان خواهد یافت، امّا پس از بررسی برخی از اشعار به حروف‌چینی تازه‌ای از چاپ مرحوم حسین مکی دست یافت.

در خصوص تدوین فعلی

به راستی چگونه می‌شود تجدید چاپ **دیوان فرّخی یزدی**، تصحیح زنده‌یاد حسین مکّی و تغییر دادن قلم و ضمیمه کردن چند شعر بازیافته و افزودن سالشمار زندگی فرخی را که قبلاً به وسیلهٔ آقای سپانلو در کتاب **شهر شعر فرّخی** (ص ۲۸۰ ـ ۱۹۷) چاپ شده است، تدوین نامید. چگونه می‌شود در حالی که دو سال از درگذشت مرحوم مکّی نگذشته، چاپ او را دگرگون کرد و آنگاه در مقدّمه نوشت: «بر اساس مدارک موجود» باید پرسید آیا به غیر از **دیوان فرّخی یزدی** چاپ امیرکبیر و **شهر شعر فرّخی**، مدارک دیگری وجود داشته است؟ تدوین‌کنندگان چنانکه خواهد آمد حتّی به خود زحمت نداده‌اند که به یک شمارهٔ روزنامهٔ **طوفان** که در کتابخانهٔ مرکزی دانشگاه تهران، کتابخانهٔ ملّی و کتابخانهٔ مجلس تهران است، رجوع کنند. باز جای شکرش باقی است که از چاپ **دیوان فرّخی** که در سال ۱۳۷۸ به وسیلهٔ کنگرهٔ فرّخی یزدی چاپ شده، مآخذ روزنامهٔ **طوفان** را نیفزوده و تنها به چاپ امیرکبیر قناعت کرده‌اند، مثلاً اگر به **دیوان فرّخی** که به وسیلهٔ حسین مکّی و در انتشارات جاویدان چاپ شده رجوع می‌کردند، می‌دیدند، ذیل غزلی به مطلع:

گر نگون در نارِ نمرودم نمایی بیم نیست
تا بدانی همّت ما کم ز ابراهیم نیست[2]

متن کامل آن را آورده و آقایان ناچار نمی‌شدند در پاورقی و به نقل از چاپ امیرکبیر به اشتباه بنویسند: «مطلع و بقیهٔ شعر به دست نیامد.» (ص ۲۵) و جالب‌تر آن که، شعری را که مطلع دارد، حتماً و

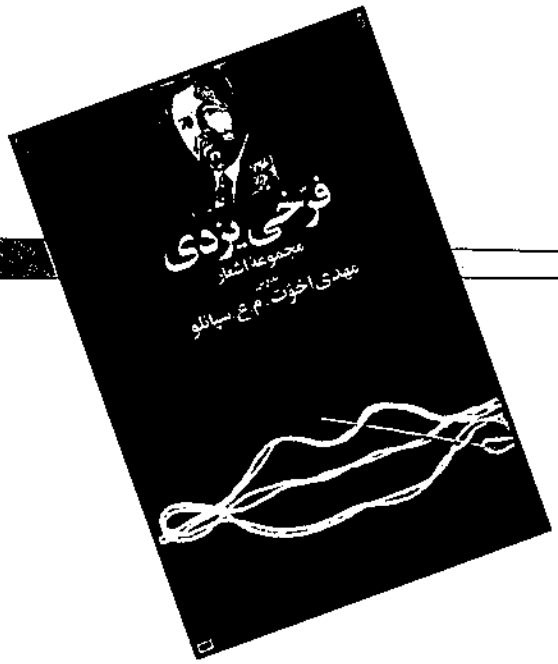

● **مجموعه اشعار فرخی یزدی**

● **تدوین: مهدی اخوت و محمدعلی سپانلو**

○ **تهران: نگاه، ۱۳۸۰، وزیری، ۳۴۰ ص**

حسین مسرت

سهواً نوشته‌اند: مطلع آن به دست نیامد!!

آیا می‌توان مخلوط کردن قصیده، غزل و قطعه را در یک بخش، و جای دادن مسمّطات وی به همراه گزیدهٔ مثنوی «فتح‌نامه» را در بخش دیگر، تحت عنوان آثار پراکنده، «تنظیم فنّی» نامید (مقدّمه، ص ۱۰). این تنظیم را قبلاً آقای سپانلو عیناً در کتاب **شهر شعر فرخی** به دست داده بود (ص ۱۸۰ـ۲۵)، باید از تدوینگران پرسید بر اساس کدام منبع، نخستین غزلهای فرّخی دو غزل به ترتیب و مطلع زیر است:

قسم به عزّت و قدر و مقام آزادی
که روح‌بخش جهان است نام آزادی

***

آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی
دست خود ز جان شُستم از برای آزادی

که اوّلی در سال ۱۳۰۵ ش و دوّمی در سال ۱۳۰۱ ش سروده شده است.

امّا از آنجا که آقای اخوّت در مقدّمه ادّعا نموده است: «سعی شده است که بر اساس برخی اشارات تاریخی، و ارجاعات وقایع عصری، در حدّ امکان این آثار، مطابق تاریخ سرودن یا انتشار آن‌ها سامان یابد.» (ص ۱۱)، ذیلاً به تاریخ حقیقی سرودن یا انتشار برخی اشعار اشاره می‌شود تا صدق این گفتار نیز روشن شود:

ص ۳۷، شعر اوّل: تاریخ آن شهریور ۱۳۰۱ است، نه شهریور ۱۳۰۰ (ر.ک. **طوفان**، مورّخ ۱۳۰۱/۶/۳۰).

ص ۴۳، شعر اوّل: بهمن ۱۳۰۱ است، نه پاییز ۱۳۰۰ (ر.ک. **قیام**

(۱۳۰۱/۱۱/۱).

ص ۴۵، شعر اول: آبان ۱۳۰۲ است، نه آذر ۱۳۰۰ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۲/۸/۴).

ص ۵۸، شعر دوم: آبان ۱۳۰۰ است، نه تابستان ۱۳۰۱ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۰/۸/۵).

ص ۸۳، شعر دوم: بهمن ۱۳۰۱ است، نه تابستان ۱۳۰۳ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۱/۱۱/۸).

ص ۸۶، شعر دوم: مهر ۱۳۰۱ است، نه پاییز ۱۳۰۳ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۱/۷/۱۹).

ص ۹۰، شعر دوم: مأخذ تاریخ شعر روشن نیست.

ص ۹۶، شعر دوم: خرداد ۱۳۰۲ است، نه تابستان ۱۳۰۷ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۲/۳/۹).

ص ۹۷، شعر اول: شهریور ۱۳۰۲ است، نه زمستان ۱۳۰۷ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۲/۶/۱۲).

ص ۹۷، شعر دوم: تیر ۱۳۰۲ است، نه زمستان ۱۳۰۷ (ر.ک. **طوفان** ۱۳۰۲/۴/۳۰).

***

مروری بر متن مجموعهٔ اشعار

الف: غزلیّات، قصاید، قطعات

ص ۲۵، غزل به مطلع: «گر نگون در نار نمرودم نمایی بیم نیست» قبلاً توضیح داده شد.

ص ۱۰۷، ۱۳۶، ۱۳۹، آنچه تحت عنوان نسخه بدل آمده، چیزی نیست جز شماره‌های دیگر **طوفان**، حتماً اهل تحقیق می‌دانند نسخه‌ای از **دیوان فرّخی** بر جای نمانده و آنچه هست اشعاری است که از فرّخی در روزنامهٔ **طوفان**، مجلهٔ **طوفان هفتگی** و دیگر نشریّات آن روزگار چاپ شده و چون فرّخی برخی اشعارش را دو و یا سه بار در **طوفان** با تغییرات چاپ کرده، مرحوم مکّی هم ذیل آن اشعار آورده: در جای دیگر مثلاً فلان گونه آمده است (ص ۸۹، ۸۶ و...) و آقای اخوّت هم تصوّر کرده که طبق تصحیحات نسخه‌های خطّی، نسخه‌هایی متعدد از **دیوان فرّخی یزدی** وجود داشته است.

مثلاً غزل ص ۱۰۷، نسخهٔ بدل، همان **طوفان**، س ۲، ش ۳۸ (۱۳۰۱/۱۱/۲۳) است.

غزل ص ۱۳۶، نسخهٔ بدل، **طوفان**، س ۲، ش ۱۵۷ (۱۳۰۶/۱۲/۲۹) است.

غزل ص ۱۳۹، نسخهٔ بدل، روزنامهٔ **اقدام**، ش ۱۷۵ (۱۳۰۵/۱/۱۱) است.

ص ۲۷۲، هم در مکّی و هم در جاهای دیگر مأخذ اصل و بدل! آن به دست نیامد.

ذیل ص ۶۰ و به نقل از مرحوم مکی (ص ۱۲۱) آمده است، این شعر در «ایران آزاد» آمده و شاید از فرّخی نباشد. البته اگر کوشندگان دیوان به خود زحمت داده بودند، با مراجعه به کتاب **سرنوشت**[3] (مجموعه اشعار حبیب یغمایی)، می‌دیدند که این شعر از مرحوم یغمایی است و ردیف آن «بایست کرد» بوده و مرحوم مکّی آن را اشتباهاً در **دیوان فرّخی** وارد کرده است.

در ص ۱۸، شعری ناقص به مطلع زیر آمده است:

«فرّخی» کاین ادبیّات سروده است خشن
عذرخواه است صمیمانه ز ابنای وطن

که این شعر، نه غزل است، نه قطعه و نه قصیده، بلکه بخشی از مسمّط است که آقای اخوّت بخشِ دیگر آن را در آثار پراکنده (ص ۲۷۵) آورده است.

ص ۱۰۹-۱۰۸، کاش آقای اخوّت روشن می‌نمودند که طبق کدام «مدرک موجود» این غزل شوریدهٔ شیرازی، متعلّق به فرّخی است، ثانیاً طبق کدام سند تاریخی و از لحاظ فنّی در این ردیف آمده است، امّا برای آشنایی ایشان و دیگر خوانندگان عرض می‌شود که غزل به مطلع زیر:

از بس که غم به سینهٔ من بسته راه را
دیگر مجال آمد و شد نیست آه را

متعلّق به محمّدتقی شوریدهٔ شیرازی است که فرّخی این غزل را به یادگار وی در روزنامهٔ **طوفان**، س ۶، ش ۳۵ (۱۳۰۵/۸/۱۷) ثبت کرده است و طبق مندرجات کتاب **غزلیّات شوریده‌شیرازی**، گردآوری حسن فصیحی-فرزند وی- این غزل در حضور ناصرالدین شاه قاجار سروده شده و فرصت شیرازی به اشتباه در کتاب **آثار عجم** آن را به نام سید اسدالله غرّا آورده است[4]، مقطع شعر مذکور که حاوی تخلّص شوریده بوده، چنین است:

«شوریده» را بخواند و به دولت مزید کرد
دولت، مزید باد شه جم کلاه را[5]

برای اشتباهات چاپ کتاب رجوع شود به بخش آخر این مقاله.

***

ب: رباعیات

بر اساس مدارک موجود (**دیوان فرّخی** چاپ مکّی) چند رباعی در مقدمهٔ دیوان آمده است که در متن کتاب نیامده و از اینرو به چاپ منقح (!) آقای اخوّت راه نیافته است!

رباعیات به قرار زیر است:

هرگز دلِ ما ز خصم در بیم نشد
افسرده ز صاحبانِ دیهیم نشد

جانم به فدای آنکه در پیشِ دشمن
تسلیم نمود جان و تسلیم نشد
(مقدمه: ۱۰)

هر خامه نگفت ناکسان را توصیف
هر نامه نکرد خائنان را تعریف
آن خامه ز پافشاری ظلم شکست
آن نامه به دستِ ظالمین شد توقیف
(مقدّمه: ۲۳)

***

زین مَحبسِ تنگ درگشودم، رفتم
زنجیر ستم پاره نمودم، رفتم
بی چیز و گرسنه و تهیدست و فقیر
زان سان که نخست آمده بودم، رفتم
(مقدمه: ۶۲)

شد خرمنِ ما دستخوشِ برق ببین
طوفان به خلافِ رسم شد غرق ببین
خواهی اگر آن نکات «طوفانی» را
در آتیه از «ستارهٔ شرق» ببین
(مقدّمه: ۲۳)

البتّه نگارنده مأخذ تمامی رباعیات را در اختیار دارد که به سبب اطالهٔ کلام از ذکر آن چشم‌پوشی می‌شود. امّا بر اساس شماره‌های روزنامهٔ **طوفان** چندین رباعی وجود دارد که در چاپ مکّی و پیرو آن در چاپ اخوّت نیامده است، از جمله:

در محکمهٔ عدل، تراضی شرط است
وجدان حَکَم و عاطفهٔ قاضی شرط است
خواهی که کنند مالک و دهقان صلح
ملّی شدن آب و اراضی شرط است
طوفان، س ۱، ش ۴۹ (۱۳۰۰/۱۲/۹)

گر وحدتِ روس و ما مکمّل می‌شد
سختی به موافقت مبدّل می‌شد
چون صرفه هر دو مملکت در این است
ای کاش که مشکلات ما حل می‌شد
طوفان، س ۶، ش ۴۲ (۱۳۰۵/۸/۲۴)

آنان که برند دخلهای مشئوم
از حاصلِ دسترنج جمعی معلوم
ای کاش از آن دخلِ خصوصی سازند
مصروف رفاهیّت احوال عموم
طوفان، س ۱، ش ۵۰ (۱۳۰۰/۱۲/۱۱)

اختلافات فاحشی در اصل رباعیّات مندرج در **طوفان** و **طوفان هفتگی** با آنچه در **دیوان فرّخی** چاپ مکّی است، دیده می‌شود که به طور خودکار! به چاپ جدید (اخوّت) هم راه یافته است که بیش از صد مورد است، و از ذکر آن درمی‌گذریم. امّا به غیر از اغلاط مطبعی، چند رباعی هم با دگرگونی ردیف و قافیه در چاپ مکّی مواجَه شده که فقط به یک نمونهٔ آن بسنده می‌شود.

بی چیزی من اگرچه پابست من است
غم نیست که تابِ نیستی، هست من است
با بی سروپایی ز قناعت، دایم
سرمایهٔ روزگار در دست من است
طوفان، س ۶، ش ۱۵۴ (۱۳۰۶/۲/۳)

این رباعی در چاپ مکّی (ص ۲۰۸) با ردیف «مرا» آمده است.
ص ۲۲۸ (اخوت) رباعی اوّل:

ای آنکه ز جودِ توست دریا در رشک
افلاک همی گرید و می‌ریزد اشک
اولادِ بنی‌آدم و با این همه جود
شرمندهٔ احسان توام یعنی: کشک

از آن عبدالرحیم قضایی یزدی، شاعر عصر قاجار (ف ۱۲۴۴ ق) است که در دیوانهای خطّی و چاپی[6] وی وجود دارد و فرّخی آن را به یاد داشته و به شوخی به آقای رضا گلشن‌یزدی گفته و او آن را به مکّی داده و آن مرحوم بدون اطلاع از اصل رباعی، آن را به نام فرّخی آورده (ص ۲۴۴) و این اشتباه به چاپ جدید (اخوّت) راه یافته است.

***

پ: شعرهای بازیافته

این اشعار قبلاً در کتاب **شهر شعر فرّخی** و بر پایهٔ محتویات کیف بر جای مانده از فرّخی در خانهٔ عبّاس یمینی‌شریف (شاعر کودکان) که بعداً به نوه‌اش فرشتهٔ یمینی‌شریف رسیده، چاپ شده بود (ص ۱۹۹ـ ۱۹۷) و اکنون این اشعار با جابه‌جایی و صد البتّه بر اساس «تنظیم فنّی» که قبلاً اشاره شد، چاپ می‌شود و مراد از عبارت «برخی خاندانهای ایرانی» (مقدمهٔ اخوّت، ص ۱۰) همان خانوادهٔ عباس یمینی‌شریف است.

امّا نکتهٔ گفتنی دربارهٔ این اشعار، چاپ غزل ناقص شادروان حسین پژمان‌بختیاری به نام فرّخی است، چهار بیت غزل به مطلع زیر:

خفته در چشمِ تو نازی است که من می‌دانم
نگهت دفترِ رازی است که من می‌دانم

در کتاب **شهر شعر فرّخی** (ص ۹ـ ۱۹۸) آمده که به چاپ اخوّت هم راه یافته است. اصل غزل با اختلافات چندی در **دیوان پژمان‌بختیاری** آمده و بیت پایانی آن چنین است:

یک حقیقت به جهان هست که عشقش خوانند
آن هم ای دوست، مجازی است که من می‌دانم[7]

و ظاهراً این اشتباه از آنجا ناشی شده که گویا فرّخی از این شعر خوشش آمده و آن را بر پاره کاغذی یادداشت نموده و نزد خود نگاه داشته و بعد در میان دستنوشته های او پیدا شده است.

ت: آثار پراکنده

ص ۲۶۷، اخوت دو مسمّط را به هم الحاق کرده است، که مطلع دومی چنین است:

عیدِ جم شد، ای فریدون خو بُت ایران پرست
مستبدّی خوی ضَحاکی است، این خو، نه زدست
(ص ۲۹۶ـ۲۸۵)

آقای اخوّت مثنوی فتح‌نامه را در ردیف آثار پراکنده آورده و هر جا نتوانسته است متن چاپ سنگی را بخواند، کلمهٔ ناخوانا را گذارده، مثلاً ص ۲۸۶ پس از کلمهٔ «کوشیده‌اند»، واژه‌ای نبوده که ایشان آن را بخواند! چون عبارت کامل است.

ص ۲۹۱، پس از سطر سوم، عبارت «چند خط ناخوانا» را آورده، آری اگر ایشان به اصل فتح‌نامه فرخی که در کتابخانهٔ مرکزی دانشگاه تهران محفوظ است، مراجعه می کرد، می توانست آن چند سطر را که در چاپ مکّی نیامده، ملاحظه کند زیرا در آنجا آمده است:

«رفتن سردار جنگ از پی سارقین و اشاره به اقدامات سدیدالممالک و کافی‌الممالک

پس از پند و اندرز، قد برفراخت
به سرْیزد چون برق، مرکب بتاخت»

***

ث: فرّخی در گذرگاه تاریخ

چنانکه اشاره شد این بخش قبلاً در کتاب **شهر شعر فرّخی** (ص ۲۸۰ـ۲۰۳) با عنوان «گام به گام با فرّخی» آمده بود و اکنون با دگرگونی قابل توجّه، از جمله حذف اصل نقل قولها، تجدید چاپ شده است.

این بخش هم به لحاظ استنادات تاریخی، خالی از اشتباه نیست که بحث آن در حوصلهٔ مقاله‌ای دیگر است و در اینجا تنها به ذکر دو نمونهٔ آن بسنده می‌شود:

ص ۳۰۴:

ذیل وقایع سال ۱۲۹۰ و اقامت فرّخی در تهران می‌آورد: «فعّالانه با جراید نوبنیاد پایتخت همکاری کرده و... مردم و روزنامه نگاران به او لقب تاج‌الشعرا می‌دهند» که اشتباه بوده و این لقب ظاهراً توسط حکّام بختیاری یزد بدو داده شده و اتفاقاً در آغاز مثنوی فتح‌نامه سردار جنگ که در یزد به تاریخ ۱۲۸۹/۳/۲۳ ش به چاپ سنگی رسیده از او با لقب «تاج‌الشعرا» یاد شده است.

ص ۳۳۴:

بازگشت فرّخی را به ایران در بهار ۱۳۱۱ ش می‌داند که بنابر مستندات تاریخی و اسناد بر جای مانده، وی به تاریخ ۱۳۱۱/۵/۸ ش از خاک اروپا اخراج شده است.[۸]

***

امّا اغلاط مطبعی که بر اساس «مدارک موجود» (یعنی دیوان فرّخی، چاپ حسین مکّی) به کتاب تدوین شدهٔ اخوّت راه یافته، بالغ بر صدها مورد است که تمامی آنها در حاشیهٔ نسخهٔ نگارنده یادداشت شده و چون صفحات زیادی را اشغال خواهد کرد، به عنوان نمونه به ذکر چند مورد آن بسنده می‌شود (البته بر مبنای ۱۵ صفحهٔ نخست مجموعهٔ اشعار (ص ۱۵ تا ۳۰).

توضیح آن‌که اغلب این اغلاط ناشی از اشتباهات تنها مدرک موجود (چاپ مرحوم مکّی) بوده که آقای اخوّت نوشته: «در همه چاپها از غلط های مطبعی لطمه دیده.» (ص ۱۰) وگرنه در شماره‌های **طوفان** و **طوفان هفتگی** (به جز چند استثناء) غلط مطبعی راه ندارد.

یکی از اتّفاقات نادر عرصهٔ چاپ این است که کلیهٔ اغلاط و اصلاحات آخرین چاپ مکّی (به جز چند استثناء) عیناً در تدوین جدید آقای اخوّت دیده می‌شود و جالب‌تر آن که کلیّهٔ ابیاتی که مرحوم مکّی سهواً از قلم انداخته است، در تدوین جدید هم دیده نمی‌شود، چه شباهت غیرقابل توصیفی!!

ذیلاً بر اساس روزنامهٔ **طوفان** به توضیح تغییرات پرداخته شود و مجملی از مفصّل آن بیان می گردد:

ص ۱۷، ب ۲: اصل مصرع چنین بوده: «گر رسد دستم ز دست این گروه خودپرست» که به وسیلهٔ مکّی «رسد» به «رهد» اصلاح شده است (مکّی، ص ۹۲).

ص ۱۷، ب ۳: اصل بیت چنین است:

دل چه می خواهم نباشد گر اسیر عشق دوست
جان چه کار آمد، نگردد گر فدای انقلاب

که به وسیلهٔ مکّی، به این صورت درآمده است: (ص ۹۲)

دل چه می خواهم نباشد در حدیث عشق دوست
جان چه کار آید، نگردد گر فدای انقلاب

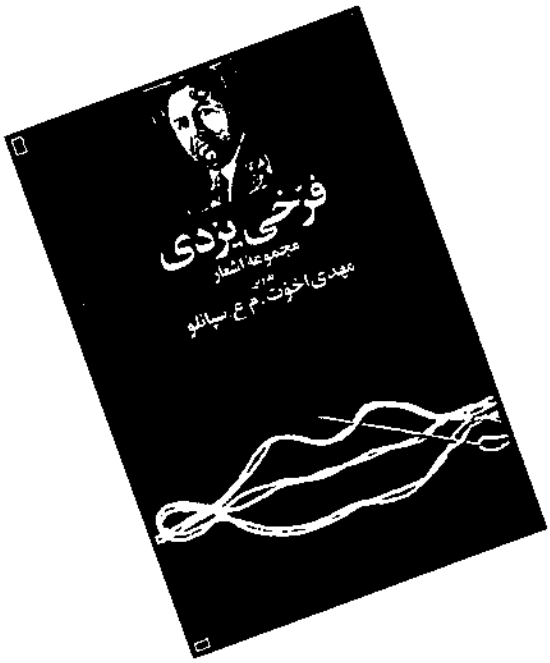

ص ۱۷، ب آخر: در اصل «ملک» بوده که به وسیلهٔ مکّی به صورت «ملل» اصلاح شده است (ص ۱۱۰).

ص ۱۸، ب ۲: اصل مصرع چنین است: «افراد حزب جمله زیان می‌کنند و سود» که اشتباهاً در چاپ مکّی «افراد خوب» آمده است. (ص ۱۰۶)

ص ۱۸، ب ۹: مصرع اول در **طوفان**، «خطا» آمده و مکّی آن را به صورت «خطاها» اصلاح کرده (ص ۱۰۷) و در چاپ اخوّت به صورت «خطایا» آمده است.

ص ۱۹، ب ۱: اصل مصرع چنین است: «شهری خراب و شحنه و شیخ و شهش خراب» که مکّی به نادرست «شهر» آورده است (ص ۱۰۷).

ص ۲۰، ب آخر: در مکّی به همین صورت است، امّا در مآخذ مکّی که کتاب **سخنوران ایران در عصر حاضر** تألیف محمّد اسحاق

باشد، چنین است و درست‌تر می‌نماید: «ای داد از آن کسی که به او اختیار داد.» (ص ۳۸۹)

ص ۲۱، ب ۵: عین مورد بالا در مکّی «پولاد» و در سخنوران ایران، «فولاد» است (ص ۳۸۹).

ص ۲۲، شعر دوم، ب ۲: مکّی از **طوفان** نقل کرده، ولی در **طوفان هفتگی**، مصرع دوم چنین است: «ورنه کس نیست که از دست تو فریاد نداشت» (**طوفان هفتگی**، س ۱، ش ۳، ۱۳۰۶/۱۲/۱۱).

ص ۲۳، مصرع ۲: در **طوفان** و **طوفان هفتگی**، «خون جگری» است که مکّی اشتباهاً «خون جگر» آورده است (ص ۱۰۱).

ص ۲۳، پس از سطر سوم، این بیت در **طوفان** و **طوفان هفتگی** وجود دارد که مکّی آن را از قلم انداخته است.

کی به استادی فن شهره شود شاگردی که به صورت، اثرِ سیلی استاد نداشت؟

(**طوفان**، س ۶، ش ۲۲، ۱۳۰۵/۷/۲۷)

ص ۲۵، غزل اوّل: قبلاً توضیح داده شد که چون آقای اخوت از چاپ دیوان فرّخی (انتشارات امیرکبیر) استفاده کرده، غزل را ناقص یافته، در حالی که در چاپ فرّخی (انتشارات جاویدان) و به نقل از دستخط فرخی که آقای عسکری کامران از یزد برای مرحوم مکی فرستاده بوده، متن کامل غزل درج شده است (ص ۱۹۲).

ص ۲۵، غزل دوم: در **طوفان** جای بیت ۵ و ۶ فرق دارد و قبل از بیت ۵، این بیت هم وجود دارد که مکّی آن را از قلم انداخته است:

این کشمکشِ گیتی ناشی ز دوئیّت شد
جمعیّت عالم را یک عائله باید کرد

(**طوفان**، س ۲، ش ۱۴، ۱۳۰۱/۷/۱۳)

ص ۲۶، ب ۶: مکّی اشتباهاً مصرع را این گونه آورده است: ز نای وطن صوت آن «یرحمونی» (ص ۱۹۴) که درست آن چنین است: ز نای وطن صوت آن یرحمونی.

ص ۲۷، ب ۲: «حرونی» به اشتباه در طوفان، «هرونی» آمده، که مکّی آن را تصحیح کرده است (ص ۱۹۵).

ص ۲۸، ب آخر: در اصل «این گروه ماردوش» بوده که مکّی «آن گروه...» آورده است (ص ۱۰۲).

***

امّا به عنوان نمونه به چند مورد اغلاط مطبعی که افزون بر چاپ مکّی به این چاپ هم راه یافته است (البّته فقط تا ص ۵۰) اشاره می‌شود:

ص ۱۵، در اولین غزل این مجموعه، بیت زیر از قلم افتاده است و دلیل آن، این بوده که شعر مزبور عیناً از **شهر شعر فرخی** (ص ۲۶) نقل شده است:

چگونه پای گذارم به صرفِ دعوت شیخ
به مسلکی که ندارد مرام آزادی

(**طوفان**، س ۶، ش ۱۹، ۱۳۰۵/۷/۲۰).

ص ۱۸، شعر ۲، ب ۴: «خطای» **طوفان** در چاپ مکّی به «خطاها» و در چاپ اخوّت به «خطایا» تبدیل شده است: «گر پرسشی کنی ز خطایای او، تو را».

ص ۳۴، شعر ۲، ب ۱: مصرع دوم باید چنین باشد: «سرمایه‌دار دهر چو او بی‌نیاز نیست» که چنین آمده: «سرمایه‌دار هر چو او بی‌نیاز نیست.»

ص ۴۳، ب ۲: «گرد آن کهنه حریف...» «گرد» به «اگر» تبدیل شده است: «اگر آن کهنه حریف این همه کلاّش نبود».

ص ۳۲، شعر ۲، ب ۱: چمن از لاله چون بنهاد به سر افسر سرخ، که درست آن چنین است: «چمن از لاله چو بنهاد به سر افسر سرخ».

ص ۴۷، شعر ۲، ب ۳: «خیر در جنش بشر نبود...» که اشتباهاً «جنس» به «جنش» تبدیل شده است.

ص ۴۸، شعر ۲، ب ۵: «مهر زرتشت عجب آب و هوایی دارد» که اشتباهاً «مهد» به «مهر» تبدیل شده است.

نگارنده تنها حُسنی که در این کتاب و چاپ آن نسبت به چاپ قبلی (مکّی) دیده است، طرح روی جلد آن بوده، که متأسفانه نام طرّاح، در شناسنامهٔ کتاب نیامده است.

***

سخن پایانی

بیایید عرصهٔ چاپ و نشر و فرهنگ را به سان دیگر عرصه‌های اجتماع، آلودهٔ برخی سیاستهای نادرست و کژمداریها نگردانیم.

بیایید با خوانندگان آثارمان صادق باشیم. ای کاش آقای اخوّت، به صراحت و صداقت مثل بقیهٔ کتابهایی که این چند ساله، همان انتشارات نگاه چاپ کرده، روی جلد مجموعه اشعار می‌نوشت: تصحیح حسین مکّی، تا روح آن مرحوم آزرده نگشته و اهل تحقیق نیز ناچار نشوند خدای ناکرده به این مجموعه نام «سرقت ادبی» بنهند.

پرسش این است: آیا از این به بعد می‌توان کارهای خدمات چاپ را، تدوین نامید؟ آیا خوب نبود تدوین کنندهٔ **مجموعه اشعار فرّخی**، که ساکن تهران هم هست، سری به کتابخانه‌های ملّی، مجلس و دانشگاه تهران می‌زد و طبق ادّعای خودش که «دیوان فرّخی در همهٔ چاپها از غلطهای مطبعی لطمه دیده است»، شماره‌های گوناگون **طوفان**، **طوفان هفتگی** و دیگر نشریّات عصر فرّخی را ورق می‌زد و غلطهای چاپی را رفع می‌کرد، آیا ایشان نمی‌داند که مجموعه اشعار جدید، علاوه بر غلطهای چاپی و افتادگیهایی که توسط مکّی به دیوان فرّخی راه یافته، اغلاط دیگری هم بر آن افزوده است؟

و باز تکرار می‌شود: بیایید با خوانندگان خود صادق باشیم. نگارنده که آقای اخوّت را نمی‌شناسد و اثری از ایشان را در بازار نشر و مطبوعات ندیده است که قضاوت کند، لااقل انتشارات نگاه که عمری را با خوشنامی در میان ناشران ایران شُهره بوده است، با چاپ چنین کتابهایی اعتبار خود را از دست ندهد.

با توجه به آنچه گذشت خوانندهٔ آگاه درمی‌یابد که چاپ جدید انتشارات نگاه از دیوان فرخی حروفچینی جدیدی از چاپ انتشارات امیرکبیر است که نه تنها روایتهای نادرست چاپ امیرکبیر را اصلاح نکرده بلکه مقدار زیادی غلط چاپی بر آنها افزوده است.

پانوشتها:

۱. در این چند ساله کتابهایی با عناوین زیر به وسیلهٔ این انتشارات و اکثراً از سوی آقای پرویز بابایی چاپ شده، البته با قید نام مصحح یا مقدمه‌نویس پیشین. همچون **دیوان انوری**، **دیوان حافظ**، **دیوان سنایی**، **دیوان مسعود سعد**، **دیوان وحشی بافقی** و **کلیّات خمسهٔ نظامی**.

۲. **دیوان فرّخی یزدی**، تصحیح: حسین مکّی، تهران: جاویدان، ۱۳۷۶، ص ۱۹۲.

۳. **سرنوشت**، حبیب یغمایی، تهران: یغما، ۱۳۵۰، ص ۲۸۵ـ۲۸۴.

۴. **آثار عجم**، فرصت‌الدوله شیرازی، بمبئی: مطبع نادری، ۱۳۵۲ ق، ص ۵۶۵.

۵. **غزلیّات شوریده شیرازی**، گردآوری حسن فصیحی، تهران: سنایی، چاپ دوم، ۱۳۳۷، ص ۱۱۷ـ۱۱۶.

۶. **دیوان قضایی یزدی**، به کوشش: احمد کرمی، تهران: ما، ۱۳۷۰، ص ۳۱۸. و چند نسخهٔ خطی دیگر که در اختیار نگارنده است.

۷. **دیوان پژمان بختیاری**، حسین پژمان بختیاری، تهران: پارسا، ۱۳۶۸، ص ۱۳۸.

۸. «فرّخی یزدی، سرانجام یک رؤیای سیاسی»: رضا آذری شهرضایی، **گفتگو**، ش ۳۰ (زمستان ۱۳۷۹): ۹۳ـ۶۵.

معرفت و معنویت

معرفت و معنویت، عنوان ترجمه کتابی از استاد سیدحسین نصر است که اخیراً وارد بازار نشر شده است. مشخصات کتاب‌شناختی این اثر عبارت است از:

Knowledge and the Sacred (Lahor: Suhail Academy, 1988)

که با ترجمه انشاءالله رحمتی و ویرایش احمدرضا جلیلی و زیر نظر استاد مصطفی ملکیان به همت دفتر پژوهش و نشر سهروردی در بهار ۱۳۸۰ انتشار یافته است. ضمناً این اثر اولین کتاب از «مجموعه آثار دکتر حسین نصر» است و امید است آثار دیگر نویسنده به زودی به همت همین ناشر در اختیار خوانندگان قرار بگیرد. (از جمله آثار قریب‌الانتشار از دکتر نصر، می‌توان از **اسلام و تنگناهای انسان متجدد**، با ترجمه همین قلم، **مجموعه مقالات فارسی: عرفان و تصوف** به قلم خود ایشان و **صدرالدین شیرازی و حکمت متعالیه** وی با ترجمه آقای حسین سوزنچی نام برد.)

نویسنده کتاب (دکتر نصر) یک متفکر و فیلسوف مسلمان و ایرانی است. وی در سال ۱۳۱۲ در تهران دیده به جهان گشود و در ۱۳ سالگی راهی آمریکا شد. تحصیلات دبیرستانی و دانشگاهی خویش را در همان دیار به پایان رساند و به سال ۱۳۳۷ (۱۹۵۸) موفق به اخذ مدرک دکترا از دانشگاه هاروارد، در رشته تاریخ علم و فلسفه با گرایش علوم اسلامی گردید. پس از اخذ دکترا و چند سال تدریس در دانشگاه هاروارد، به ایران آمد و در دانشگاه تهران به تدریس پرداخت. طی سالیانی که در ایران حضور داشت از محضر اساتیدی چون سید محمدکاظم عصار، سید ابوالحسن رفیعی قزوینی و علامه سیدمحمد حسین طباطبایی کسب فیض کرد. از جمله فعالیتهای ایشان در ایران، می‌توان از تأسیس انجمن حکمت و فلسفه در تهران نام برد، که خود وی نیز اولین رئیس این انجمن بود. مجله **جاویدان خرد**، نیز نشریه‌ای بود که طی سالهای ریاست وی بر انجمن حکمت و فلسفه انتشار می‌یافت. در سالهای اخیر، ایشان در ایالات متحده آمریکا مقیم بوده است و در حال حاضر در دانشگاه جورج واشنگتن استاد مطالعات اسلامی است. تاکنون بیش از ۵۰ کتاب و ۴۰۰ مقاله (فارسی، انگلیسی، فرانسه و عربی) از ایشان انتشار یافته است که برخی از آنها به زبانهای دیگر نیز ترجمه شده‌اند.[1]

درباره کتاب **معرفت و معنویت**، باید گفت این کتاب متن سخنرانیهای گیفورد (Gifford) مؤلف است، که در سال ۱۹۸۱ در دانشگاه ادینبورا در اسکاتلند ایراد کرده است. لرد گیفورد (Lord Gifford) کشیشی اسکاتلندی است که در سال ۱۸۸۹، به ابتکار ایشان مجموعه سخنرانیهایی در دانشگاه ادینبورا برقرار شد و از شخصیتهای بزرگی برای ایراد آن سخنرانیها دعوت به عمل آمد. از آن زمان به بعد متفکران بزرگی مانند ویلیام جیمز، هنری برگسون، آلفرد نورث وایتهد برای ایراد این سخنرانیها دعوت شده‌اند و ماحصل آن سخنرانیها نیز که به صورت کتاب منتشر شده، شهرت تام یافته و تأثیری ماندگار در دنیای معاصر بر جای نهاده است. دکتر نصر نیز اولین مسلمان و حتی اولین فرد مشرق زمینی بوده که برای ایراد چنین سخنرانیهایی دعوت شده است. ایشان این دعوت را برای خود مایه مباهات می‌دانسته و طبیعی بوده است که به امر ایراد این سخنرانیها اهتمام جدی بورزد و برای این که سخنرانیهایش در گیفورد تأثیری هر چه ماندگارتر و مفیدتر داشته باشند، در صدد استفاده از میراث اسلامی و شرقی برآمده است. خود ایشان می‌نویسد «در آغاز تفکر درباره این مهم، نظرم این بود که به جای آن که نقش یک متفکر غربی درجه دوم را بازی کنم، بکوشم تا پاسخ راستین تفکر سنتی مشرق زمین را نسبت به آن اشتباهات اساسی غرب که بالاخره منجر به جدایی دانش از معنویت شد، بیان کنم».[2]

با توجه به همین، متن نگارش شده آن سخنرانیها که به صورت کتاب حاضر انتشار یافته است، مهم‌ترین اثر نویسنده است که از زمان انتشار آن مورد استقبال شایانی از سوی متفکران و فیلسوفان مسیحی و غربی قرار گرفته است و حتی در چند دانشگاه آمریکا به عنوان کتاب درسی تدریس می‌شود. این کتاب به زبانهای آلمانی، فرانسه و ترکی ترجمه شده است و گویا ترجمهٔ آن به زبانهای دیگری نیز به زودی انتشار خواهد یافت.

بدیهی است که چنین اثری می‌تواند برای هر خردمند دینداری بسیار راهگشا باشد؛ به خصوص خردمند دینداری که هم به نوعی دل در گرو معارف سنتی و میراث معنوی گذشته خویش دارد و هم از سوی دیگر نمی‌تواند در کنج خلوت اندیشه‌های سنتی محبوس

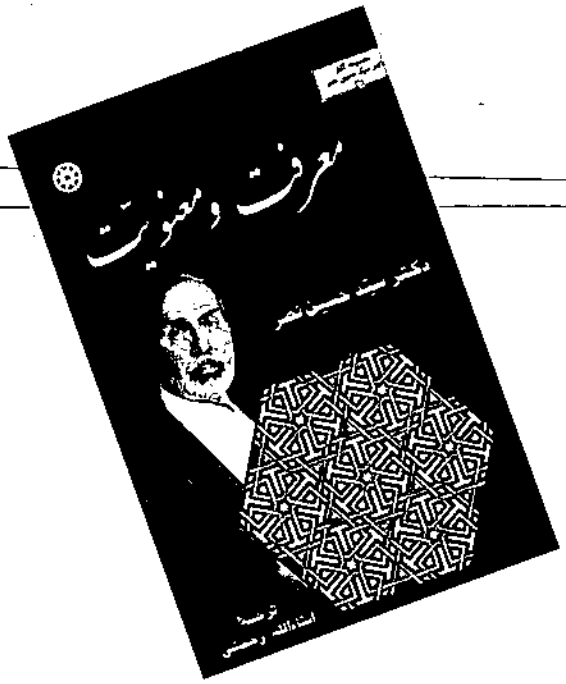

- **سید حسین نصر**
- **ترجمهٔ انشاءالله رحمتی**
- **دفتر پژوهش و نشر سهروردی**

احمد موسوی

چاپ اول، ۱۳۸۰

بماند و به همان میراث بسنده کند، بلکه می‌خواهد در عرصه‌های جهان جدید وارد شود و با واقعیات آن تعامل مؤثر داشته باشد. در واقع می‌خواهد بدون قطع رابطه با گذشته و دستاوردهای آن برای عصر خویش نیز سخنی داشته باشد و به نوعی گذشته را چراغ راه آینده کند. ولی با این همه با تعارضات میان این دو، که امروزه در قالب تعارض سنت و تجدد رخ نموده است، دست به گریبان است و بر آن است که برون شدی از این معضل بیابد.

معرفت و معنویت در حقیقت حاصل تحقیقات و تجربیات متفکری است که در دامان هر دو وجه دنیای معاصر ما، یعنی سنت و تجدد زیسته و لذا اندیشه‌ها و بصیرتهایی که در این کتاب آمده است، برای بسیاری از اندیشمندان دیار ما، که دغدغه چنین مباحث و موضوعاتی را دارند، بسی مغتنم است. به‌خصوص این‌که نویسنده خود ایرانی است و همان تعلق خاطری را به معارف اسلامی و شیعی دارد، که ما خود نسبت به آن معارف احساس می‌کنیم.

کتاب، از منظر سنت‌گرایی (Traditionalism) نگاشته شده است. البته باید توجه داشت که سنت (Tradition) در اینجا متفاوت با سنت به معنای متعارف کلمه است. چه، سنت در معنای متعارف کلمه، اگر هم معنایی موهن و تحقیرآمیز نداشته باشد، و به معنای امور منسوخ و متروک استعمال نشود، لااقل به معنای امور مربوط به گذشته است که دیگر نمی‌تواند برای دنیای کنونی پیام چندانی داشته باشد.

نویسنده (و دیگر سنت‌گرایان) سنت را در معنایی کاملاً مثبت و سازنده به کار می‌برد و حتی یک فصل کتاب حاضر (فصل دوم) را به توضیح معنای سنت و جایگاه آن اختصاص داده است، از جمله در همان فصل در توصیف معنایی که از سنت مراد می‌کند، می‌نویسد: «سنت در معنای فنی‌اش که در این اثر مورد نظر است و در مورد همه نوشته‌های دیگر ما نیز چنین است، به معنای حقایق یا اصولی است دارای منشأیی الاهی که از طریق شخصیتهای مختلفی معروف به رسولان، پیامبران، اوتاره‌ها، لوگوس، یا دیگر عوامل انتقال، برای اَبناء بشر و در واقع برای یک بخش کامل کیهانی آشکار شده و نقاب از چهرهٔ آنها برگرفته شده است.»[۳]

سنت به این معنا ریشه در ذات الاهی دارد و باقی به بقای خداوند است. شاید بتوان گفت مراد از سنت همان سنت خداوندی مورد نظر قرآن کریم است که می‌فرماید «سنة‌الله التی قدخلت من قبل ولن تجد لسنة الله تبدیلاً» (سوره فتح، آیه ۲۳)، پس به این معنا، سنت تغییر و تبدیل نمی‌پذیرد و ساحت آن از گرد کهنگی مبراست. البته باید افزود که از دیدگاه سنت‌گرایان، این حقایق و اصولی که سنت را تشکیل می‌دهند، به نسبت تفاوتهای هر عصر و نسلی، و هر جا و مکانی، تجلیات متفاوتی دارند و به تعبیر دیگر بر هر امتی به تناسب قابلیتی که دارند، جلوه می‌کنند.

در واقع سنت‌گرایان، سنت را نه فقط در برابر تجددگرایی (Modernism) بلکه در برابر پسا تجددگرایی (Post - Modernism) نیز مطرح می‌کنند و این هر دو (تجددگرایی و پساتجددگرایی) را سر و ته یک کرباس می‌دانند و معتقدند که اگر بناست راهی برای نجات انسان معاصر از تنگناها و معضلات کنونی وجود داشته باشد، آن راه این است که دست او در دست میراث معنوی نیاکانش، خواه در شرق و خواه در غرب عالم گذاشته شود. به اعتقاد سنت‌گرایان انسانهای سنتی که در دوران قبل از تجددگرایی زندگی می‌کرده‌اند، آنچنان غوطه‌ور در سنت و متنعم از برکات آن بوده‌اند که هیچ‌گاه نیازی به شرح و بسط سنت و فلسفه‌پردازی درخصوص آن احساس نمی‌کرده‌اند. اما اینک که حضور سنت در میان ما کمرنگ شده و احیاناً حتی از میان برخی جماعات ما انسانها رخت بربسته است،

ضرورت احیاء و یادآوری سنت به شدت احساس می‌شود و از آنجا که خداوند رئوف است و همواره لطف و رحمت خویش را شامل حال بندگانش می‌کند، در این زمانه، که کاملاً در مسیر سنت‌زدایی قدم برمی‌دارد، بر آن شده است تا از طریق برخی انسانهای معاصر، نسل کنونی بشر را به دوران سنتی‌اش یادآور شود و زمینه احیاء آن «عصر طلایی» را فراهم سازد.

اندیشه‌های سنت‌گرایان حوزه‌های مختلفی را شامل می‌شود، که از آن جمله می‌توان از مباحث مابعدالطبیعه، معرفت‌شناسی، انسان‌شناسی و اخلاق نام برد. لیکن چیزی که بیشتر از همه کانون توجه کتاب **معرفت و معنویت** قرار گرفته، همان مباحث معرفت‌شناسی سنت‌گرایان است، هر چند که از مباحث دیگر نیز غفلت نشده است. توجه کتاب به مباحث معرفت‌شناسی نیز از این منظر است که در واقع معرفت سنتی و معرفت متجدد کمترین فصل مشترک را دارند و در حقیقت معرفت متجدد فقط تقلید نارسایی از معرفت اصیل است که در سنتهای معنوی بشر یافت می‌شود. نویسنده کتاب علت این امر را در تفاوتی آشکار میان علم متجدد و علم سنتی می‌داند. در علم سنتی معرفت از معنویت و قداست لاینفکّ بوده است. در این علم شناخت فقط از مجرای خداوند ممکن بوده و در حقیقت علم و معرفت نوری بوده که خداوند بر دلهای بندگان می‌تابانده است. ولی در دوران متجدد فلسفه اروپایی این ارتباط میان معرفت و معنویت از دست رفته است.

انسان متجدد به سودای دست‌یابی به قطعیت و یقین، عقل فردی خود را فاعل شناسا می‌داند و هر علمی را که جز از این طریق برای او حاصل شود علم غیرحقیقی می‌شمارد. ولی همین دعوی استقلال در مقام شناخت باعث شده است که دست او از دامان ذاتی که در واقع سرچشمه یقین است، کوتاه گردد و در مقام شناخت نیز جز معلوماتی نسبی و مشکوک و در بهترین حالت ظنّی، بهره‌ای نصیب او نشود. نویسنده، هدف کتاب خویش را «بازیافتن آن رابطهٔ از دست رفته بین دانش و معرفت از یک سو و امر قدسی و معنویت از سوی دیگر» می‌داند. او معتقد است که چنین مباحثی می‌تواند در دنیای کنونی بهبودی در وضعیت معرفت‌شناسی ایجاد کند و انسانهای معاصر را در دست‌یابی به شناخت حقیقی و یقین یاری دهد. و از آنجا که همان اوضاع و احوال معرفت‌شناختی موجود در دنیا و به‌خصوص دنیای غرب، کمابیش به کشور ما نیز سرایت کرده است، ترجمهٔ فارسی این اثر می‌تواند برای ما ایرانیان نیز بسیار راهگشا باشد و نویسنده کتاب در این خصوص اظهار امیدواری می‌کند که «در وضع فعلی ایران که بحثهای ممتد و مستمر هم در دانشگاهها و هم در حوزه‌های علمیه پیرامون دانش و مخصوصاً معرفت دینی انجام می‌یابد و کوشش در ایجاد وحدت بین علم سنتی اسلامی و آنچه از غرب وارد شده و در دانشگاهها تدریس می‌شود، بدون چندان موفقیتی ادامه می‌یابد، ترجمه فارسی این اثر بتواند راهگشای کسانی که ذاتاً و فطرتاً به معرفت حقه علاقه‌مندند باشد و آنان را بیشتر با عوامل و شرایطی که باعث جدایی دانش از امر قدسی در غرب شده و ثمرش به ممالک شرقی نیز سرایت کرده است، آشنا سازد.»[۴]

در ادامه نوشتار سعی خواهیم کرد تا توصیفی هر چند مختصر از فصول مختلف کتاب عرضه شود. فصل نخست کتاب که مفصل‌ترین فصل آن نیز هست به بحث درباره «معرفت و قداست‌زدایی از آن» می‌پردازد. نویسنده معتقد است از مهم‌ترین عوامل جهان‌بینی دنیاگرای (سکولار) امروزی که در غرب پدید آمده و به سایر نقاط عالم نیز سرایت کرده است، جدایی معرفت از معنویت و قداست یا به عبارت دیگر قداست‌زدایی از معرفت است. در گذشته بشر و در همه ادیان الاهی معرفت و معنویت رابطه‌ای ناگسستنی داشته‌اند. در این فصل می‌کوشد وجود این رابطه وثیق میان همه ادیان را از یهودیت گرفته تا آئین بودا و کنفوسیوس، آشکار سازد. در بحثی نسبتاً مفصل درباره این ادیان، نشان می‌دهد که هم در کتب آسمانی آنها و هم در اندیشه فیلسوفان، حکیمان و عارفانی که در دامان آنها بالیده‌اند، به‌وجود چنین رابطه‌ای تصریح شده است. لیکن در فلسفه و اندیشه غربی به‌خصوص از زمان دکارت، آدمی در مقام شناخت دعوی استقلال آغاز کرد و فاعل شناسا تا حد فکر فردی تنزل یافت. بسیاری از اندیشمندان تصور کردند که انسان برای آن‌که بتواند به معرفت عینی و یقینی دست پیدا کند، باید خویش از هر قید و بندی خلاص کند و جز به عقل خویش به هیچ منبع و مبدأیی دل نبندد. اما این تحویل‌گرایی افراطی به نتیجه‌ای دور از انتظار و نامطلوب انجامید و به قول مولانا «از قضا سرکنگبین صفرا فزود!» چرا که معرفت‌شناسی امروزی بنیاد یقین را متزلزل ساخته و بهره آدمی را از شناسایی تا حد ظن غالب تنزل داده است. اما این شناخت کجا و آن شناخت یقینی ناب کجا؛ آن شناخت دور از شائبه شک و تردید که در معارف گذشتگان وجود دارد.

علت پیدایش این وضعیت آن است که در فضای اندیشه غربی، نوعی راسیونالیسم (Rationalism) حاکم شده است. راسیونالیسم نه به معنایی که در مقابل تجربه‌گرایی قرار دارد و در زبان فارسی معمولاً به عقل‌گرایی ترجمه می‌شود، بلکه به معنایی که حتی تجربه‌گرایی را هم شامل است. مراد از راسیونالیسم در اصطلاح نویسنده آن است که انسان متجدد جز تجربه و استدلال هیچ منبع و ملجأیی برای معرفت نمی‌شناسد و لذا قوه شناخت آدمی را به همین عقل استدلالی (عقل جزئی = Reason) محدود می‌داند (که در واقع راسیونالیسم را در اینجا می‌توان به استدلال‌گرایی یا اصالت عقل استدلالی ترجمه کرد، از آن حیث که عقل استدلالی را اصل می‌داند). حال آن‌که آدمی علاوه بر قوه عقل استدلالی از قوه دیگری نیز برخوردار است که از آن به عقل شهودی (Intellect) تعبیر می‌کنند. این عقل که قوه شناخت حضوری و بی‌واسطه عالم است منبع اصلی معرفت است و عقل استدلالی، ابزاری در خدمت همین عقل شهودی است و لذا عقل استدلالی که جلوه ناقص عقل شهودی است، در صورتی مفید فایده خواهد بود که در پرتو عقل شهودی عمل کند. بدیهی است که وقتی کسی به این جلوه ناقص از قوه عقلانی بشر اکتفا می‌کند، بهره او از شناخت چه بسیار بی‌مقدار خواهد بود. در حقیقت این وضعیت، وصف‌الحال انسان متجدد است.

در ادامه این فصل، استاد نصر، می‌کوشد مراحل قداست‌زدایی از معرفت را در غرب به شرح بازگوید. ریشه‌های این قداست‌زدایی را به یونان باستان باز می‌برد، که ظهور مکاتب سوفسطایی‌گری، مکتب اپیکوری، مکتب پیرهونی، آکادمی نوین و... نمونه بارز چنین وضعیتی در آن دوران‌اند. در دوران قرون وسطی نیز در جهان غرب، به جای آن‌که مکاتبی همانند مکتب اشراق سهروردی شکل بگیرد، مکاتبی مانند مکتب ارسطو و مکتب ابن رشدی لاتینی در مرتبه نخست قرار گرفته‌اند و فیلسوف بزرگی مانند توماس آکوئیناس در تلاش برای صیانت از برتری کتاب آسمانی، امکان اشراق را منکر شد و همه معرفت را دارای مبدأ و منشأ حسی دانست. این خود، خواسته و ناخواسته، راه قداست‌زدایی از معرفت را هموار ساخت و این فرایند با دکارت که به حق پدر فلسفه جدید لقب گرفته است، به اوج خود رسید. دکارت در جست‌وجوی یافتن بنیاد نوینی برای یقین، رابطه خود را هم با عقل شهودی و هم با وحی الاهی گسست و براساس

اعتماد به عقل استدلالی، یقینی‌ترین ارمغانی که به همراه آورد، قاعدهٔ «می‌اندیشم پس هستم» بود. که فاعل این «اندیشیدن» همان من فردی بود که می‌خواست با استفاده از عقل استدلالی به تنهایی، بنیاد همه معرفت را استوار بدارد. اما از این رویکرد معرفت‌شناختی دیدگاه شکاکانه هیوم و لاادری گرایانه کانت سربر آورد. که هر یک به نوعی اصل امکان شناسایی یا لااقل شناسایی مابعدالطبیعی را منکر شدند. به اعتقاد نویسنده از آنجا که شرط لازم شناخت هر چیزی وجود سنخیت میان عالم و معلوم است، این‌که انسان متجدد اینگونه در شناسایی حقایق مابعدالطبیعی و قدسی ناکام مانده است، به دلیل از دست رفتن چنین سنخیتی است. لیکن انسان متجدد به جای این‌که مسئولیت این ناکامی را خود به عهده بگیرد، مسئولیت آن را بر دوش انسان بماهو انسان می‌گذارد و گناه آن را به پای عقل و فاهمه بشری می‌نویسند: به جای آن‌که بگوید «من» نمی‌توانم راهی برای شناخت عالم بالا داشته باشم، می‌گوید «انسان بماهوانسان» راهی به این شناخت ندارد.

صفحات پایانی این فصل، به این مسئله می‌پردازد که جهان متجدد نه فقط درصدد قداست‌زدایی از معرفت برآمده است، بلکه در جهت قداست‌زدایی از زبان و دین نیز کوشیده است. به همین دلیل است که زبانهای اروپایی تا حد زیادی معنای رمزی خود را از دست داده و بخش عظیمی از معنای باطنی زبانهای کلاسیک نیز از میان رفته است. به اعتقاد نویسنده در اثر همین فرایند قداست‌زدایی از معرفت، سد سکندری میان علم و ایمان ایجاد شده است، به طوری که هر یک از این دو به راه خود رفته‌اند و عالم ایمان، چیزی جدای از عالم انسانهای اهل خرد و اندیشه به نظر می‌رسد، که نمونه بارز آن را در الاهیات وجودی کسانی مانند کرکگور، یاسپرس و مارسل می‌توان دید.

فصل دوم با عنوان «سنت چیست؟» به توضیح و تعریف سنت می‌پردازد و ارتباط آن‌را با مفاهیم دیگری که تا حدی قریب المعنی با سنت‌اند، نشان می‌دهد، تا بدین وسیله هم حد و حدود هر یک از این مفاهیم را روشن سازد و هم تصور دقیق‌تری از سنت را در ذهن خواننده بنشاند. یکی از این مفاهیم، مفهوم حکمت جاویدان است که هر چند عین سنت نیست، ولی از مؤلفه‌های اصلی آن محسوب می‌شود. حکمت جاویدان همان است که از آن در سنت غربی به «Sophia Perennis» ، در میان هندوها به «سنتانه ذرمه» و در میان مسلمانان به «الحکمة الخالده» (و به زبان فارسی «جاویدان خرد») تعبیر کرده‌اند. منظور از این حکمت همان «حکمت لدنی» به تعبیر شیخ اشراق است که در واقع اشاره به آن دارد که این حکمت نزد خداوند است و از طرف خداوند افاضه می‌شود. در سنتهایی مانند سنت اسلامی، منبع این حکمت را تعالیم پیامبران آسمانی می‌دانند و از این روست که شخصیتی مانند هرمس را «ابوالحکماء» دانسته‌اند.

در ادامه این فصل به مسئله رابطه دین و سنت می‌پردازد و بر آن است که در حقیقت، دین سرآغاز و مبدأ سنت است و سنت به نوعی هم این مبدأ و سرآغاز خود و هم کاربرد و پیامدهای آن را شامل می‌شود. البته به اعتقاد نویسنده در تاریخ معاصر غرب، محدود شدن دین (Religion) به خارجی‌ترین و ظاهری‌ترین ابعادش موجب جدایی و حتی تعارض دین و سنت شده است تا جایی که در این دوران اموری مانند هنر دینی، ادبیات دینی و غیره، ماهیتی غیرسنتی و حتی ضدسنتی پیدا کرده‌اند. به علاوه، ماهیت چند ساحتی سنت را مورد بحث قرار می‌دهد، به این معنا که سنت متناسب با انواع مختلف قابلیتها و نیازهای معنوی و فکری انسانهایی که حامل آن‌اند، دارای ساحتها و مراتب مختلف است: هر چند که ممکن است این ساحتها به عدد متعدد باشند، می‌توان در وهله اول آنها را به دو ساحت شریعت ظاهر و طریقت باطن ارجاع داد. سپس در مقام توضیح این دو ساحت با توجه به ادیان مختلف از جمله اسلام و یهودیت برمی‌آید.

مسئله دیگری که در این فصل مورد بحث قرار می‌گیرد، ماهیت فراگیر سنت است، به این معنا که در یک تمدن سنتی هیچ چیز خارج از قلمرو سنت قرار نمی‌گیرد، و سنت در همه عرصه‌های اخلاق، حکومت، هنر، علم و غیره حضوری زنده و تعیین‌کننده دارد. سنت را به این معنا در مقابل تجدد قرار می‌دهد و نتیجه‌ای که از مقایسه عالم سنتی و متجدد می‌گیرد این است که «می‌توان گفت عوالم سنتی ذاتاً خیر و عرضاً شر بوده‌اند، و عالم متجدد ذاتاً شر و عرضاً خیر است». طبیعی است که دیدگاه سنتی با عالم متجدد مخالف است، اما باید توجه داشت که بر طبق این دیدگاه دنیای متجدد غیر از دنیای معاصر و انسان متجدد نیز غیر از انسان معاصر است. در حقیقت دنیای متجدد یک انحراف است و بزرگ‌ترین خدمتی که در حق دنیای معاصر و انسان معاصر می‌توان کرد، رهایی بخشیدن آنها از چنگال تجددگرایی است. در پایان این فصل، دستورالعمل مشخصی که ارائه می‌شود، این است که هر چند «سنت» حقیقتی فراگیر است و اختصاص به هیچ جا و هیچ‌کس ندارد و در حقیقت برگرفته از همان «شجره مبارکه زیتون» مورد نظر قرآن است که نه شرقی است و نه غربی، ولی از آنجا که مشرق‌زمین سنتهای معنوی خویش را بهتر پاس داشته است، باید دست به دامان معارف مشرق‌زمین شد.

فصل سوم با عنوان «بازیابی امر قدسی: احیای سنت» به معرفی تلاشهایی می‌پردازد که طی این سالیان دراز برای احیای سنت و بازیابی رابطهٔ از دست رفته میان معرفت و قداست صورت گرفته است. از شخصیتهای بسیاری در حوزه ادبیات، فلسفه، شرق‌شناسی (هر چند البته، نسبت به شرق‌شناسی در تمامیت آن خوشبین نیست) که به نوعی در احیای سنت نقش داشته‌اند، یاد می‌کند. ضمن معرفی تلاشهای جسته گریخته‌ای که در این خصوص صورت گرفته است، فضای قابل توجهی را به معرفی احوال، آثار و افکار شخصیتهای بزرگی که طلایه‌دار سنت‌گرایی بوده‌اند، اختصاص می‌دهد. اولین شخصیتی که به‌طور جدی در مقام احیای سنت برآمد، رنه گنون (۱۸۸۶ـ۱۹۵۱) فیلسوف و حکیم فرانسوی بود که در کشور مصر رحل اقامت افکند و آئین اسلام اختیار کرد. دیگر شخصیت بزرگ سنت‌گرا، اندیشمند و مورخ هنر، آنانند کومارا سوآمی (۱۸۷۷ـ۱۹۷۴) بود که از پدری سیلانی و مادری انگلیسی متولد شد و رسالت گنون را پی گرفت. اوج تحقیقات سنت‌گرایان را در آثار فریتیوف شووان (۱۹۹۸ ـ ۱۹۰۷) می‌توان یافت که به تعبیر نویسنده از همان موهبت الاهی برخوردار بوده است که قرآن کریم از آن به «زبان پرندگان» یاد می‌کند. علاوه بر زندگی‌نامه و افکار و آثار سه شخصیت فوق‌الذکر، شخصیتهای دیگر نیز که یا مستقیماً سنت‌گرا هستند یا تحت‌تأثیر این دیدگاه قرار داشته‌اند، معرفی شده‌اند.

دکتر نصر معتقد است وجود چنین افرادی در دنیای معاصر، حاکی از یک نوع «تاوان کیهانی» است. به این معنا که خداوند برای جبران مافات دنیای معاصر و به عبارت دیگر ترمیم خساراتی که به موجب بیداد تجددگرایی بر بشریت این عصر رفته است، نور و فروغ سنت را بر جسم فسرده دنیای معاصر ما فرو تابانده است و این خود از آینده‌ای نوید می‌دهد که سنت سلطان و سیطره گذشته را بازمی‌یابد و همان‌طور که گفته‌اند: «حق پیروز است» و سنت نیز حق است، پیروزی از آن سنت خواهد بود.

فصل چهارم به «علم قدسی» می‌پردازد. علم قدسی معادل

فارسی اصطلاح Scienta Sacra لاتینی است و در اینجا نویسنده به جای استفاده از اصطلاح انگلیسی Science (علم) از اصطلاح Scienta استفاده می‌کند تا به این امر توجه دهد که این واژه انگلیسی معنای اصلی خود را از دست داده است، هر چند که از همان اصطلاح لاتینی مشتق است. مراد وی از علم قدسی همان علم عالی، فلسفه اولی یا حکمت خالده است. هدف این علم، شناخت کلی و جامع نسبت به وجود و حقیقت آن است. این علم بیش از آن‌که کار عقل باشد، کار دل است. علمی است که نه از راه ذهن بلکه از عقل شهودی یا چشم دل حاصل می‌آید. در واقع این شناخت تابش نور عقل دل بر صفحه ذهن آدمی است. در اینجا رابطه عقل ذهن و عقل دل، به تعبیر نویسنده، بسان رابطهٔ ماه و خورشید است؛ همان‌طور که ماه را بدون خورشید فروغی نیست، عقل ذهن نیز اگر نور عقل دل بر آن نتابد، بی‌فروغ می‌ماند. زبان این علم، زبان رمزپردازی است و لذا برای فهم معارف این علم، تأویل معنای کلمات و رفتن از ظاهر به باطن، شرط لازم طریق است.

اگر چنین رویکردی به شناخت عالم هستی و مبدأ آن،

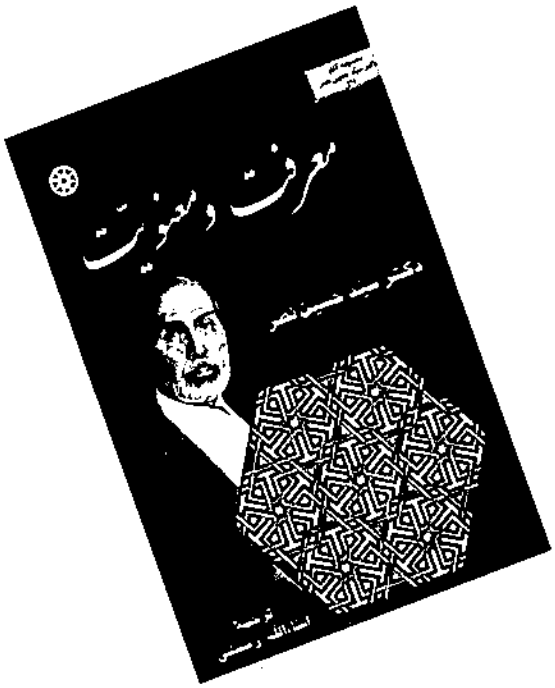

حقیقة‌الحقایق، در پیش بگیریم، بسیاری از مسائل و مشکلات مابعدالطبیعی، مانند مسئله جبر و اختیار و مسئله عدل‌الاهی، که در غیر این صورت لاینحل به نظر می‌رسند، راه‌حل معقولی می‌یابند.

در فصل پنجم، با عنوان «انسان خلیفة‌الله و انسان عاصی» در مقام بیان این‌که چگونه انسانی می‌تواند حامل یک چنین علم قدسی باشد، میان دوگونه انسان فرق گذاشته است. یکی انسان خلیفة‌الله (Pontifical Man) است که در واقع همان انسان سنتی است. چنین انسانی به شأن خلیفة‌اللهی خویش وقوف دارد و همواره متوجه مرکز و منبع وجود خویش است. دیگری، انسان عاصی (Promethean Man) است. انسان عاصی در ترجمه Promethean man (انسان پرومته‌ای یا پرومته‌وار) به کار رفته است. پرومته‌ای منسوب به پرومته و اشاره به اسطوره پرومته دارد که بر طبق آن، پرومته علیه خدا شورید و برخلاف خواست خدایان آتش را از آسمان ربود. نویسنده انسان متجدد را انسان عاصی (انسان پرومته‌وار) می‌داند، از آن حیث که چنین انسانی نه تنها دعوی استقلال دارد و خدایان را از صحنه زندگی خویش بیرون رانده است، بلکه علیه عالم بالا شوریده و شعار «خدا مرده است»، سر می‌دهد. انسان خلیفة‌الله همواره تلاش دارد که به مبدأیی که از آن فرود آمده، بازگردد و همه زندگی این جهانی‌اش را بر اساس همان کشش درونی به سوی ذات مطلق که در واقع از آن جدا افتاده، سامان دهد. او نه تنها در مقام معرفت و شناسایی خود را بی‌نیاز از امداد و الهام عالم قدس نمی‌داند، بلکه در مقام تدبیر زندگی خویش نیز نیک می‌داند که زمام هستی‌اش به دست خالق است. انسان خلیفة‌الله معتقد است که آدمی بر صورت خدا آفریده شده است و هر چند که می‌داند موجودات دیگری قبل از انسان بر روی زمین زندگی می‌کرده‌اند، انسان را در مرتبه اصیل هستی مقدم بر آنها می‌داند، لذا انسان قیّم زمین است و در حقیقت زمین عطیه‌ای از خداوند است که انسان باید در حفظ و صیانت آن بکوشد. در حقیقت انسان خلیفة‌الله، زمین و همه موجودات را مخلوق خدا می‌داند و همان عشق و حرمتی را که نسبت به خالق می‌ورزد به نوعی به مخلوق نیز تسری می‌دهد. ولی انسان عاصی، در زمین، خویش را متعلق به جایی و کسی احساس نمی‌کند و می‌کوشد زمین و همه آنچه را که در آن است، به فضل هوشمندی بیشتری که دارد، به خدمت بگیرد و بیشترین بهره‌کشی را از آن داشته باشد. به همین دلیل است که تا دوره‌های اخیر که انسانهای سنتی در دنیا زندگی می‌کرده‌اند، کره خاکی و مواهب آن به نحو احسن نسل اندر نسل حفظ شده است. ولی در دوران تجدد که انسان عاصی زمام امور کره خاکی را به دست گرفته است، در همین دوران کوتاه این همه مشکلات و معضلات زیست‌محیطی روی نموده است.

فصل ششم با عنوان «جهان همچون تجلی»، عالم هستی را به صورتی مبسوط‌تر از دیدگاه انسان سنتی یا انسان خلیفة‌الله مورد بحث قرار می‌دهد. از دیدگاه انسان سنتی نوعی تناظر میان انسان و جهان برقرار است. در حقیقت جهان همان انسان کبیر است. کما این‌که انسان همان جهان صغیر است. لذا در دامان حکمت جاویدان که انسان خلیفة‌الله آن را واجد است نوعی جهان‌شناسی جاویدان (Cosmologia Perennis) شکل گرفته است که «به یک معنا به کارگیری و به معنای دیگر مکمل و متمم حکمت جاویدان است که اساساً به مابعدالطبیعه اهتمام می‌ورزد».[5] این علم، جهان را تجلی خداوند می‌داند؛ همان‌طور که وحی تجلی قولی خداوند است و در اسلام از آن به «القرآن التدوینی» تعبیر می‌شود، جهان نیز تجلی فعلی خداوند است که از آن به «القرآن التکوینی» تعبیر کرده‌اند. در حقیقت بر طبق آیات قرآن کریم خداوند در آفاق و انفس، آیات خویش را بر ما عیان ساخته است. همین واقعیت تجلی بودن عالم، زمینه‌ای برای بسیاری از اهل نظر در سنتهای مختلف فراهم آورده است تا در حقایق عالم ژرف بیندیشند و به قول اوحدالدین کرمانی «در آئینه بینند رخ حضرت شاه» و این تجلی را نشان از صاحب تجلی بدانند.

فصل هفتم با عنوان «سرمدیت و نظم زمانی» به نوعی می‌خواهد میان دو جنبه ثبات و تغیّر که دو وجه بارز عالم ما هستند و در طول تاریخ فلسفه برای بسیاری از فیلسوفان مشکل‌ساز بوده‌اند، جمع کند و آنها را از نظر معنوی و سنتی بنگرد. اگر عالم را به همین صورت که هست و صرف نظر از ریشه‌ای که این عالم در مراتب بالاتر هستی دارد، در نظر بگیریم، البته که چیزی فراتر از تغییر و گذر در آن نمی‌یابیم. ولی از نگاه نویسنده زمان و صیرورت تصویر متحرک سرمدیت است. این تغییر و صیرورت بی‌امان ریشه در سرمدیت دارد، به سرمدیت راه می‌برد و در آن آرام می‌گیرد. از نگاه نویسنده

«آن» یا «وقت» همان نقطه اتصال زمان و سرمدیت است. «آن» یا «وقت» که در عرفان اسلامی (و همچنین عرفان سنتهای دیگر) حائز اهمیت بسیار است تا آنجا که گفته‌اند «الصوفی ابن الوقت» همان لحظه یا نقطه‌ای است که همه زمانها در آن حضور دارند، ولی انسان فراموش کار که از گرانمایگی این لحظه غافل است و یا در زمان گذشته یا در زمان آینده خیالپردازی می‌کند، این نقطه اتصال خود با سرمدیت را از کف داده است.

در دنیای متجدد که فراموشکاری انسانها به اوج خود رسیده است، وجه اصیل و اساسی عالم ما را همین تغیّر و صیرورت و گذر زمان دانسته‌اند. به همین روست که از فلسفه هگل به بعد، تاریخ یا فرآیند تاریخی همواره «قدر دیده و بر صدر نشسته» تا آنجا که بر مسند الوهیت تکیه زده است. نویسنده با هدف تصحیح اشتباهی که آن را تاریخ‌گرایی می‌نامد و لوح آن را در نظریه تکاملی دینی (که در واقع کاربرد همان دیدگاه تاریخی در حوزه زیست‌شناسی است) می‌بیند، به طرح و نقد این نظر می‌پردازد. نقدهایی که بر این دیدگاه وارد می‌داند، از وجهه نظرهای مختلف زیست‌شناختی، منطقی و فلسفی مطرح شده‌اند و بر آن است که این دیدگاه در واقع عکس دیدگاه سنتی است. بر طبق دیدگاه تکاملی، موجودات از نقص به کمال می‌روند، حال آن‌که بر طبق دیدگاه سنتی که همه حقیقت عالم در ذات مبدأ اصیل خود حضور دارد و طی قوس نزولی وجود به این حالت درآمده است و مجدداً از طریق قوس صعودی به مبدأ خویش بازمی‌گردد، عکس قضیه صادق است. در صفحات پایانی این فصل به نقد دیدگاه تیار دوشاردن، کشیش و پارینه‌شناس فرانسوی، می‌پردازد. به اعتقاد ایشان، دیدگاه تیار دوشاردن علاوه بر این‌که در معرض همه نقدهایی است که بر دیدگاه تکامل وارد است، این دیدگاه یک نوع التقاط‌گرایی و ملغمه‌ای از الهیات و تکامل است، که در نهایت از ماده‌گرایی به نام دین دفاع می‌کند و بیش از آن‌که مروّج الاهیات باشد مروّج ماتریالیسم است.

سنت تنها از طریق کلمات بشری پیام خویش را منتقل نمی‌کند، بلکه برای انتقال پیام خویش از صور هنری نیز کمک می‌گیرد.

فصل هشتم کتاب با عنوان «هنر سنتی: سرچشمه معرفت و رحمت»، به این موضوع اختصاص یافته است. نویسنده هنر سنتی را از معرفت قدسی لاینفکّ می‌داند. هنر سنتی غیر از هنر دینی است و در حقیقت هنر دینی می‌تواند بدون هنر سنتی دوام بیاورد، کما این‌که در جهان غرب پس از رنسانس هنر سنتی از میان رفته است، حال آن‌که هنر دینی تداوم دارد. در بیان تفاوت این دو نوع هنر، می‌نویسد: «هنر دینی به دلیل موضوع یا وظیفه‌ای که مورد اهتمام قرار می‌دهد، و نه به دلیل سبک، روش اجراء، رمزپردازی و خاستگاه غیرفردی‌اش، هنر دینی تلقی می‌شود. اما هنر سنتی، سنتی است نه به دلیل جستارمایه (موضوع) آن، بلکه به دلیل انطباق و هماهنگی‌اش با قوانین کیهانی صور، با قوانین رمزپردازی با نبوغ صوری آن جهان معنوی خاصی که در آن خلق شده است...».[۶] به اعتقاد نویسنده هنر سنتی با ذات حقیقی اشیاء و به عبارت دیگر، با امور واقعی نه امور موهوم سروکار دارد. هر چند که مبدأ عالم که همان ذات بی‌شکل و صورت باشد، ورای همه صور مقام دارد، ولی عالم در تمامیت خود ذومراتب است و در واقع مراتب مادون حضرت حق که دارای شکل و صورت‌اند، محملهایی هستند برای رسیدن به آن ذات بی‌شکل و صورت.

به علاوه هنر سنتی، هنری کاربردی است. به اعتقاد استاد نصر، در حوزه سنت، اندیشهٔ «هنر برای هنر» جایی ندارد. به همین خاطر است که در سنتهای مختلف بشری تا دوران متجدد موزه‌ای وجود نداشته است (گویا این زیبایی به جای آن‌که در جایی به نام موزه محصور باشد، به تمامی عرصه‌های زندگی نیز کشیده شده است). این هنر در خدمت انسان است و از آنجا که انسان جانشین خداوند است، باید گفت در خدمت خداوند است.

از دیدگاه نویسنده زیبایی شکوه خلقت است و خالق عالم علاوه بر همه صفات کمالی که در حد اعلا واجد است، هنرمند برین نیز هست و بنابراین عالم را زیبا آفریده است، و خود انسان زیباترین اثر هنری یک چنین هنرمندی است. از آنجا که انسان سنتی که همان انسان حقیقی است، بیشترین سنخیت را با خداوند دارد، آثار او نیز همواره زیبا از کار درآمده‌اند و این امر تنها اختصاص به آثار هنری محض او ندارد. بلکه حتی ظرف سفالینی که انسان سنتی مورد استفاده قرار می‌داده یا خانه‌ای که در فصل زمستان جان پناه او بوده است، همواره این زیبایی را جلوه‌گر می‌ساخته‌اند. این واقعیت نه تنها در مصنوعات انسان سنتی، بلکه حتی در بیانات او از حقیقت نیز نمایان است، لذا به تعبیر نویسنده «بیان حقیقت همیشه با زیبایی همراه است، همه بیانات عمده از مابعدالطبیعه به جامه جمال آراسته شده‌اند، خواه به زبان صورتهای تجسمی یا صداها باشد ـ نظیر یک نقاشی چینی از یک منظره یا یک راگا (نوعی موسیقی قدیمی هندو) ـ خواه در قالب کلمات بشری نظیر گیتا یا اشعار عارفان مسلمان».[۷]

فصل نهم با عنوان «معرفت اصیل و تکثر صور قدسی» یکی از مبرم‌ترین مسائل زمانه ما را مورد بحث قرار می‌دهد. یکی از تناقضات زمانه ما این است که انسان متجدد هنگامی با صورت قدسی مواجه می‌شود که قداست معرفت از دست رفته و آن قوه عاقله‌ای که قادر به نفوذ به معنای باطنی صورتهای بیگانه است، خارج از دسترس قرار گرفته است. انسان معاصر که به یاری ابزارها و وسایل ارتباطی نیرومندش حد و مرزهای میان ممالک و به تبع آن ادیان را درنوردیده، با واقعیت ادیان و مذاهب مختلف و احیاناً متعارض به نحو بی‌سابقه‌ای مواجه شده است. در برابر این پدیده چندین رویکرد درخصوص تکثر دینی و به تعبیر نویسنده کثرت صور قدسی، سر برآورده است. این رویکردها، همان گرایشهای رایج در حوزه دین پژوهی‌اند، که از جمله آنها می‌توان از «علم ادیان» (Religion Swissenchaft) که در حقیقت همان تسرّی و تعمیم علم‌پرستی به حوزه دین‌پژوهی است، پدیدارشناسی دین و تاریخ‌گرایی نام برد.

به اعتقاد نویسنده تحقیقاتی که در حوزه دین‌شناسی صورت گرفته و می‌گیرد، در شناسایی ماهیت پدیده‌های دینی و تکثر ادیان قرین توفیق نیستند، و دلیل آن هم این است که متولیان چنین تحقیقاتی می‌خواهند با کمک یک ذهن دنیا زده و یک عقل عاری از قداست، چیزی را بشناسند که خارج از حد و مرزهای این دنیا قرار می‌گیرد و سرشار از قداست است. به همین دلیل در مواجهه با پدیده تکثر ادیان یا باید راه افراط خاص‌نگری و انحصارگرایی دینی را در پیش گرفت و فقط دین خود را در دین حق دانست و به حکم وظیفه‌ای ظاهراً دینی با پیروان ادیان دیگر که به راه باطل می‌روند (در صورت امکان) پیکار کرد و یا باید قدم به راه تفریط نوعی عام نگری نهاد که همه ادیان را به کمترین فصل مشترک آنها تنزل می‌دهد و همه اختصاصات و اصالتهای آنها را به پای این وجوه مشترک قربانی می‌کند.

ولی به اعتقاد نویسنده اگر به مدد یک عقل شهودی و قدسی در مقام شناخت ادیان برآئیم در عین آن‌که می‌توانیم حقانیت همه ادیان را در جای خود بپذیریم، اصالت همه ادیان نیز محفوظ می‌ماند. این عقل شهودی همه ادیان را «راههایی که به یک قلم ختم می‌شوند»

تلقی می‌کند و به «وحدت متعالی ادیان» قائل است. بر طبق دیدگاه «وحدت متعالی ادیان» که مورد حمایت نویسنده است، از آنجا که مبدأ همه ادیان آسمانی ذات حق‌تعالی است، می‌توان گفت همه ادیان در یک حقیقت برتر و متعالی مشترک‌اند و برای تبیین تفاوتهای میان ادیان، این تفاوتها را به تفاوت در مُثُل علیای آنها بازمی‌گرداند. به این معنا که هر دین مُثُل اعلای خاص خود را دارد که متناسب با زمان و مکان و بشریت خاصی که محمل زمینی آن است، بر آنها متجلی می‌شود، هر چند که به اعتبار مبدأ یگانه این مُثُل علیا همه آنها در نهایت از گوهر واحدی برخوردارند. به همین دلیل ایشان معتقد است که هر دین به یک معنا مطلق است. از این جهت که برای آن بشریتی که محمل زمینی آن است، حقیقتاً مطلق است، ولی به معنای دیگر دینی در عداد ادیان دیگر است، چرا که فقط ذات مطلق، مطلق است و برای بیان فرق میان مطلق بودن یک دین و مطلق بودن ذات مطلق، دین را «مطلق نسبی» می‌داند.

اما درک این وحدت ادیان و گوهر متعالی از هر کسی و هر روشی ساخته نیست. به اعتقاد نویسنده فقط اهل باطن می‌توانند از طریق نوعی معرفت درونی به معنای باطنی صور دینی و قدسی مختلف راه پیدا کنند، از پوسته‌ها و ظواهر درگذرند و لبّ حقیقی ادیان را که بیش از یک لبّ واحد نیست منکشف سازند. «می‌توان گفت که فقط باطنی مشربان سخت‌کوش توان آن را دارند که مطالعات بین الادیانی را در عمیق‌ترین سطح انجام دهند، بدون آن‌که به هیچ‌وجه شریعت ظاهری یا یقین و «مطلقیت» مرتبط با یک عالم دینی مشخص را در این راه فدا کنند.»[8] نمونه‌هایی از این رویکرد را به مطالعات بین‌الادیانی که به همت حکیمان و عارفان صورت گرفته و ثمرات ارجمندی به یاد آورده است، در تلاشهای متقابل حکیمان و عارفان هندو و مسلمان برای فهم حقیقت ادیان یکدیگر، سراغ می‌دهد، و از آن جمله از تلاشهای شخصیتهایی مانند داراشکوه برای ترجمه متون مقدس سانسکریت به زبان فارسی و شرح میرفندرسکی بر یک اثر عمده آئین هندو مانند **یوگه** و **بهیشته** به نیکی یاد می‌کند.

فصل پایانی کتاب، فصل دهم، با عنوان «شناخت امر قدسی: طریق رستگاری»، که با دو عبارت یکی از حکیم هندی، شانکاره، و عبارت دیگر از «انجیل یوحنا» آغاز می‌شود، به شرح و تبیین غایت قصوای معرفت سرشار از قداست و معنویت که همانا رستگاری باشد، می‌پردازد. عبارت منقول از «انجیل یوحنا»، «و حقیقت را بشناسید و حقیقت شما را آزاد خواهد ساخت»، بیانگر غایتی است که انسان سنتی از علم و شناسایی دنبال می‌کرده است. (و این برخلاف غایت علم در دیدگاه انسان متجدد است که آن را ابزار سیطره یافتن بر طبیعت می‌داند.) اگر هدف معرفت رهایی و رستگاری است، صرف انباشت ذهن از معلومات به هیچ‌وجه نمی‌تواند به کار این غایت بیاید. شرط لازم و اصلی معرفت رهایی بخش آن است که شخص صاحب معرفت متحقق و متخلق به آن گردد.

لذا انسانهایی که حاصل معرفت‌اند باید قبل از هر چیز نفس خویش را به فضایل معنوی بیارایند و در واقع معرفت حقیقی برای هر کسی دست نمی‌دهد. به همین خاطر برای کسب معرفت، اهمیت اخلاق و عمل به آن به مراتب بیشتر از کسب معلومات حصولی و قیل و قال اهل مدرسه است. حتی عارفان مسلمان که موضوع بحث آنان عرفان بوده است، بیشتر از همه به نگارش رسالات اخلاقی پرداخته‌اند که از آن میان می‌توان از **محاسن المجالس** ابن‌عریف، کتاب **اللمع** ابونصر سراج، **قوت القلوب** ابوطالب مکی و **رساله قشیریه** ابوالقاسم قشیری نام برد. در واقع فضیلت همان سهیم شدن در حقیقت و در اصل سهیم شدن در حقیقة الحقایق است. اما فضیلت که در واقع عین متحقق شدن به حقیقت یا کسب معرفت تحقق یافته است، از عشق و محبت لاینفک نیست. درست است که معرفت نظری و ذهنی محض، هیچ ارتباطی با عشق نمی‌تواند داشته باشد ولی معرفت تحقق یافته حاصل نمی‌آید مگر در صورتی که با عشق به متعلق آن معرفت همراه گردد و وجود عارف را در ذات حق فانی کند.

در ادامه بحث به رابطه علم و عمل می‌پردازد و معتقد است برخلاف دیدگاه تجددگرایانه امروزی که نظر (کشف و شهود عرفانی) و عمل را در مقابل هم قرار می‌دهد، نه تنها هیچ تعارض و تقابلی میان این دو وجود ندارد، بلکه در زندگی بزرگان معرفت این دو، دست در دست هم داشته‌اند، که نمونه آن را نه تنها در زندگی پیامبران و شخصیتهای آسمانی، بلکه حتی در زندگی عارفان سنتهای مختلف می‌توان دید؛ عارفانی که هم دست به آفرینش آثار ادبی و هنری عظیم زده‌اند و هم مؤسسات سیاسی و اجتماعی عام‌المنفعه‌ای برای نسل خویش و نسلهای بعدی به پا داشته‌اند.

بخش دیگری از این فصل، به این مطلب می‌پردازد که در واقع چنین معرفتی را باید به کسانی تعلیم داد که صلاحیت فراگیری آن را داشته باشند. به همین خاطر، در گذشته، برخلاف امروز حقایق ذوقی و قدسی کمتر در کتابها اظهار و بیان می‌شده‌اند و روش تعلیم آنها بیشتر از طریق انتقال شفاهی بوده است. انسانهای سنتی نه فقط درخصوص معارف مابعدالطبیعی و شهودی، بلکه حتی در تعلیم صنایع و هنرها به این اصل پای‌بند بوده‌اند.

در پایان این فصل، این مسئله را مورد بحث قرار می‌دهد که معرفت تحقق یافته نوعی بیداری است و بیداری همان آگاهی به سرای اصلی آدمی و ذاتی است که آدمی از آن جدا افتاده است. از همین روست که هر کس بهره‌ای از چنین معرفتی یافته باشد، خود را در این عالم «تبعیدی» و «غریب» احساس می‌کند، این آگاهی در لسان حکیمانی چون ابن‌سینا در قالب رساله **حی ابن یقظان** و شیخ اشراق در رساله **قصة الغربة الغربیه** به تصویر کشیده شده است.

علاوه بر ده فصل یاد شده، دو بخش دیگر نیز به ترجمه فارسی کتاب افزوده شده است. یکی «واژه‌نامه» و دیگری «نمایه اعلام و موضوعات». از آنجا که اصطلاحات فراوانی در کتاب به کار رفته است، و این اصطلاحات به حوزه‌های علمی مختلف و سنتها و ادیان گوناگون مربوط می‌شوند، نمایه این اصطلاحات در پایان کتاب، می‌تواند خواننده را با اصطلاحات متداول در میان «سنت‌گرایان» آشنا کند و به علاوه برای مترجمان علاقه‌مند به ترجمه آثار مربوط به این حوزه راهگشا باشد.

پانوشتها:

۱ـ مطالب مربوط به زندگینامه دکتر نصر، از مقدمه مترجم فارسی کتاب دیگری از ایشان با عنوان **نیاز به علم مقدس**، با ترجمهٔ حسن میانداری، همراه با تلخیص و تصرف نقل شده است.

۲ـ **معرفت و معنویت**، مقدمهٔ مؤلف بر ترجمه فارسی، ص ۱۰.

۳ـ همان منبع، ص ۱۳۵.

۴ـ همان منبع، ص ۱۳ـ۱۲.

۵ـ همان منبع، ص ۳۲۷.

۶ـ همان منبع، ص ۲۲۴.

۷ـ همان منبع، ص ۴۵۰.

۸ـ همان منبع، ص ۴۹۰.

نقد خیال

● نقد خیال (نقد ادبی در سبک هندی)
● محمود فتوحی
● نشر روزگار، تهران، ۱۳۷۹

دکتر بهادر باقری

هوای دامن صحراست، لیلی را مگر در سر
که دل در سینه می‌لرزد چو برگ بید، مجنون را
«صائب»

در ذهن و ضمیر بنده، سبک هندی به موسیقی رازناک، تاریک روشن و جاری غار علیصدر همدان می‌ماند که هنوز گوشه‌های شگفت و کشف ناشده بسیار دارد. بازدید این همه خیال‌آفرینی و نکته‌یابی که همراه با فرونشستن غبار تکسواران سبک عراقی، قد برافراشته است، علاوه بر حَظ روحی و ذوقی، پرتوی فراگیر بر آفاق مه گرفتهٔ سه سده از تاریخ و فرهنگ ایران زمین می‌افکند و نقد آنَ فضا و «نقدشناسی» آن، از ضروریات پژوهشهای جدی ادبی است و شگفتا که «یاران در این معامله، تقصیر می‌کنند».

پیش از این، استاد دکتر شفیعی کدکنی، در کتاب ارجمند **شاعری در هجوم منتقدان** چشم‌اندازی وسیع از نقد ادبی در سبک هندی را در حوزهٔ شعر حزین لاهیجی به مشتاقان نشان داد که «بر روی هم، این کتاب، علاوه بر معرفی شاعر برجسته‌ای که آخرین شعلهٔ پرفروغ یک جریان و سبک شعری در تاریخ فرهنگ ماست، شامل بعضی مطالب دربارهٔ تاریخ نقد ادبی در زبان فارسی نیز هست.» *کتاب **شاعر آینه‌ها** اثر ایشان و **بیدل، سهراب و سبک هندی** اثر دکتر حسن حسینی نیز بسیار حائز اهمیت‌اند.

دکتر محمود فتوحی نیز به تازگی، کتابی گرانقدر و خواندنی باعنوان **نقدخیال** به دوستداران ادبیات و نقدادبی تقدیم کرده است که در این مقاله نظری بدان می‌افکنیم. نویسندهٔ محترم در آغاز کتاب، اشاره دارد که: «هدف کتاب حاضر آن است تا تصویری از نقد ادبی، دیدگاهها، نظریه‌ها و اندیشه‌های رایج در جامعهٔ ادبی فارسی‌زبانان در فاصلهٔ سالهای ۹۰۰ تا ۱۲۰۰ هـ. ق ارائه دهد. گرچه در سالهای اخیر کتابهای متعددی در باب نقد و نظریهٔ ادبیات، تألیف و ترجمه شده، اما هنوز مسئلهٔ نقد و نظریهٔ ادبی در ایران و به‌خصوص در عصر صفوی و دوره‌های پس از آن، چندان موردتوجه قرار نگرفته است. امید که این کتاب بتواند روزنه‌ای به‌سوی آشنایی با مبانی نظری ادبیات سبک هندی و جریانهای انتقادی در سده‌های ۱۰ تا ۱۳ بگشاید.» (ص ۳)

این کتاب، رسالهٔ دورهٔ دکتری نویسنده با راهنمایی جاودان‌یاد دکتر عبدالحسین زرین‌کوب و مشاورهٔ دکتر شفیعی کدکنی و دکتر حق‌شناس است. ژرف‌کاویها و دقتهای نویسنده در سایهٔ برکت‌خیز اشراف و هدایت این سه بزرگوار، دستاوردی خواندنی به ارمغان

آورده است.

کتاب شامل یک پیشگفتار و شش فصل است.

در پیشگفتار، نویسنده با ذکر مقدماتی در حیطهٔ نقد نظری و عملی، نسبت نقد ادبی با آفرینش ادبی و سیر تکامل نقد را به بحث گذاشته و گوشزد کرده است که در تاریخ ادبیات فارسی، نقد به معنای متأخر آن، چندان رواجی نداشته، اما از نوع نقد ذوقی و شهودی، نمونه‌ها و شواهد بسیار در متون ادبی فارسی موجود است و پژوهش در ماهیت، اصول، روشها و سیر تاریخی نقد را که باید «نقدشناسی» (Critocology) نامید، مهم و ضروری دانسته و غفلت از متون انتقادی گذشته را «در حقیقت وانهادن سرمایه‌ای کلان» قلمداد کرده «که می‌توان با تکیه بر آن، به شناخت دقیق و تفسیری درست‌تر و نزدیک‌تر به قصد مؤلف و ذوق عصر او دریافت.» (ص ۱۵)

فصل اول کتاب باعنوان ذوق و اندیشهٔ جامعهٔ ادبی، به این موضوعات پرداخته است: تأویل‌گرایی در معنی، شعر اندیشی و دشوارگویی، معماگویی و خلأ اسطوره، و جامعهٔ ادبی. این فصل کاوشی است که عوامل تکوینی و ایجادی سبک هندی را به «روش تکوینی» جست‌وجو کرده و با طرح بحثی نظری و جامعه‌شناختی دربارهٔ نوع ذوق و اندیشهٔ ادبی حاکم بر این عصر، کوشیده تا مقدمات آشنایی خواننده را با زمینه‌های فرهنگی ـ اجتماعی ادبیات سبک هندی فراهم کند. اما دلکش‌ترین و بدیع‌ترین فقرهٔ فصل نخست، بحث «جامعهٔ ادبی» است. نخست دربارهٔ چند و چون پیوند جامعه‌شناسی و ادبیات، بحثی مستوفا کرده و با روش «مطالعهٔ جامعهٔ ادبی» و با استفاده از اسناد تاریخی ـ ادبی و یافته‌هایی دربارهٔ گروههای ادبی، شخصیت و طبقهٔ اجتماعی شاعران، رفتارهای فرهنگی و اخلاقی و دانش ایشان: تصویری ملموس و گویا از جامعهٔ ادبی این عصر ارائه کرده است. حتی تخلصهایی که شاعران برای خویش برگزیده‌اند، در زیر ذره‌بین پژوهشگر قرار گرفته و نتایج مهمی به دست داده است.

فصل دوم کتاب با عنوان مسائل عمدهٔ نقد ادبی، شامل این مباحث است: تعریف شعر، دین و شعر، انتخاب شعر، نقد اصلاحی، سرقت توارد و ابتذال، لفظ و معنی، قومیت و نژاد در مباحث ادبی، طرز و سبک، نظریهٔ ادبی در شعر، و مضمون‌سازی با اصطلاحات ادبی.

این فصل با تمرکز بر «نظریهٔ ادبی»، به دسته‌بندی آراء و اندیشه‌های گونه‌گون و گاه متناقض دربارهٔ شعر و شاعری پرداخته و دریچه‌ای به اندیشهٔ منتقدان این سه سده گشوده است.

در فصل سوم با هدف نشان دادن رابطهٔ بلاغت و نقد ادبی، هفت کتاب عمدهٔ بلاغی این دوره، معرفی و ارزیابی شده و نوآوریهای آنها نشان داده شده است.

این هفت کتاب عبارت‌انداز: **بدایع‌الافکار، تحفة‌الهند، دستورالشعرا، جامع‌الصنایع، سبحة‌المرجان و غزلان‌الهند، وافیه فی علم‌العروض و القافیه، خلاصة‌البدیع.** (**غزلان‌الهند**، ترجمهٔ فارسی فصلهای سوم و چهارم کتاب سبحة‌المرجان است که خود

آزاد بلگرامی ترتیب داده است). فصل چهارم با کاوش در ۱۵ تذکرهٔ شاعران این دوره، نقد و نظرهای پراکنده در هریک را دسته‌بندی و منظم کرده تا مآلاً پسندها و ناپسندهای ذوقی روزگار را نشان دهد. نکتهٔ مهم این فصل، آن است که تذکره‌های این دوره، از مرزهای سنتی و کلیشه‌ای قدیم فاصله گرفته و تیغ نقد به دست، عرصهٔ ادبیات معاصر را درنوردیده است. این تذکره‌ها عبارت‌انداز: **تحفهٔ سامی، مذکر احباب، تذکرة‌الشعرا، آتشکدهٔ آذر، کلمات‌الشعرا، مرآت‌الخیال، همیشه بهار، سفینهٔ خوشگو، تذکرهٔ حسینی، سرو آزاد، مقالات‌الشعرا، مردم دیده، و خزانهٔ عامره.**

فصل پنجم، فرصتی مناسب را فراهم می‌کند تا خواننده با پنج تن از منتقدان برجستهٔ عصر یعنی منیر لاهوری، شیدا فتحپوری، حزین لاهیجی، خان آرزو و آزاد بلگرامی، آشنا شود و زندگی، آثار، شیوه‌های نقد و ذوق آنان را به تماشا و تفکر بنشیند.

آخرین فصل کتاب نیز، سیاهه‌ای است از حدود ۸۰۰ اصطلاح و واژگان نقد ادبی که از خلال متون سبک هندی آنها را یافته و با در نظر گرفتن دو فایده، آنها را مطرح کرده است: ۱ـ این اصطلاحات، کلید آشنایی با نقد ادبی در سبک هندی است؛ ۲ـ شاید پاره‌ای از آنها به کار نقد امروز بیاید. فرجام کتاب نیز فهرستهای موضوعی، اعلام، کتابها، جایها و منابع و مراجع پژوهشگر است.

به نظر می‌رسد که پژوهش حاضر، روشمند و با داده‌هایی مستدل، روشن و عاری از پیچیدگی و کلی‌گویی و تردید است. تشابهات فراوانی بین آراء منتقدان دوران سبک هندی و نظریه‌های انتقادی امروز دیده و بدون این‌که در پی مقایسهٔ آنها باشد، یادآوری کرده است که درک بسیاری از مبانی نظری در علوم انسانی، شهودی است، به ویژه در قلمرو ادراک زیبایی، و ممکن است چند نفر در

زمانها و مکانهای مختلف به دیدگاههای مشابهی دربارهٔ درک زیبایی و هنر رسیده باشند.

نثر کتاب نیز پاکیزه و فصیح است. نویسنده، به‌خوبی به هدف خود که همانا نشان دادن جریان نقد ادبی در سبک هندی است، رسیده و با شواهد مستدل و مشخص و کافی، ادعاهای خود را ثابت کرده است.

مؤلف کوشیده است تا به پرسشهای مقدّر خوانندگان، پیشاپیش پاسخ دهد، هرچند راه را برای پژوهشهای دیگر هموار و باز گذاشته است. نوشته تا حد زیادی برپای خویش ایستاده و از مزرع خویش، خوشه برچیده و بدین خاطر، حرف و حدیث تازه در آن فراوان است.

مراجع و صنایع کتاب نیز، مهم، دست اول و لازم و مناسب برای چنین پژوهشی هستند. وسعت و تنوع آنها ستودنی است (۱۳۶ مرجع فارسی و عربی، ۱۴ نسخهٔ خطی و ۱۴ کتاب به زبان انگلیسی). لحن انتقادی نویسنده، کاملاً علمی و بی‌طرفانه است و در عین این‌که ایشان دارای ذوق شعری است و لطائف و طرائف موجود در سبک هندی را به خوبی دیده و شناخته، اما در مقام داوری و نقد و نظر، جانب اعتدال را رها نکرده است. علاوه بر سودمند بودن مطالب کتاب، روش کار آن نیز برای پژوهشگران جوان‌تر، آموزنده و الگو است. اطلاعات حاصل از این کتاب، پیش از این، با این وسعت و نظم و نسق، ارائه نشده است.

نام کتاب نیز، زیبا و گویا و مناسب است ـ **نقد خیال** ـ چرا که در بین عناصر متشکلهٔ شعر سبک هندی، عنصر خیال، حضوری پررنگ‌تر و جدی‌تر از دیگر عناصر دارد. **نقد خیال**، براساس تداعی معانی، می‌تواند «نقد حال» را نیز به ذهن متبادر کند.

کبودی رنگ جلد نیز با گندمگونی چهرهٔ سبک هندی سازگار است و دریچه‌ای باز که چراغی قدیمی با پرتوی سنتی، نوری به فراسوی چارچوب آن می‌پاشد، حکایت تلاش نویسنده برای روشنگری و تلاش منتقدان عصر سبک هندی است.

اما توقع این که کاری پژوهشی، سراسر بی‌نقص باشد، چندان منطقی و درست نیست. پس ذکر چند نکته را از باب ارادت و یادآوری به نویسنده، بر خود فرض می‌دانم.

۱ـ کتابی بدین تازگی و پرباری، بهتر بود در شکل و شمایلی بهتر و شایسته‌تر و نظام معرفی و بخشی کارآمدتر عرضه می‌شد. در آشفته بازار چاپ و نشر، فراوان کتابهایی دیده‌ایم که بدون محتوایی چشمگیر، با ظاهری رنگ کرده، دلربایی کرده‌اند و فروشی نابحق داشته‌اند. کتاب **نقد خیال** باید زیباتر ارائه شود، چرا که مستحق آن است.

۲ـ برخی اشکالات چاپی نیز در آن دیده می‌شود که خوب است در چاپهای بعدی اصلاح شود.

۳ـ اگر در پایان فصلها یا در فرجام کتاب، مقایسه‌هایی آماری همراه با جدول، نمودار و ابزارهای بصری دیگر ارائه شود تا خواننده ملموس‌تر و بهتر بتواند اندیشه‌ها را با هم مقایسه کند و سیر تحول و تطور آن را دریابد، اطلاع‌رسانی کتاب، کامل‌تر خواهد شد.

۴ـ رساله‌های دانشگاهی، چارچوب و الزامات تعریف شده و مشخصی دارند، اما وقتی قرار است برای مخاطبان خاص و عام منتشر شوند، ضروری است که الزامات این عرصهٔ وسیع مخاطبان در نظر گرفته شود. برای مثال، بسیاری از توضیحات، شواهد و تقسیم‌بندیها را می‌توان به حاشیه یا یادداشتهای آخر فصل، منتقل کرد و در همه حال باید حوصلهٔ خواننده را در نظر گرفت. این‌گونه کتابها باید علاوه بر خوانندگان خاص و فرهیخته، خوانندگان عام و دانشجویان جوان را نیز در نظر داشته باشند.

۵ ـ برخی از اصطلاحات و یا واژگانی که در فصل ششم، فهرست شده‌اند، ظاهراً با دو اشکال مواجهند: نخست این‌که خاص دورهٔ سبک هندی نیستند و سابقه و لاحقه‌ای قابل اعتنا دارند و دیگر این‌که نمی‌توان به تمام آنها اطلاق اصطلاح نقد ادبی کرد چرا که صبغهٔ عمومیت آنها بیشتر است. مواردی مانند آنچه در پی می‌آید، بیشتر اشکال نخست را به همراه دارند: ابداع، بیت بی‌مزه، تازگی، توارد، جزالت الفاظ، شاعر پرکار، مضمون مبتذل و...

۶ـ به نظر می‌رسد که تمرکز نویسندهٔ محترم تنها بر شعر است و نثر این دوره و نقد آن، در حوزهٔ کاری ایشان قرار نگرفته است. پر واضح است که انواع نثر دوران سبک هندی از جمله نثر صوفیانه و عارفانه (مانند **خلاصة‌المعارف، نفائس الانفاس، بدایع الدهور** و...)، قصه‌ها و داستانها (مانند **بهجت‌افزا، کارستان، گلشن خیالات** و...) و نثر حکایتی (مانند **زینة‌المجالس، محبوب‌القلوب** و...) جای بررسی سبک شناسانه و منتقدانه دارند. هرچند تأکید نویسندهٔ گرامی بر تذکره‌هاست، اما چون عنوان فرعی کتاب «نقد ادبی در سبک هندی» است، خوب بود به این پرسش مقدر نیز پاسخ می‌دادند که آیا اصولاً نثر این دوره نیز در حیطهٔ نقد ناقدان آن قرار گرفته و یا غلبهٔ تام و تمام با نقد شعر است؟ اگر چنین باشد، آیا بهتر نیست که عنوان فرعی کتاب «نقد شعر سبک هندی» باشد؟

۷ـ نکته آخر این که رسم‌الخط متن کتاب و نقل قولها یکی است و نمی‌توان مرز بین آنها را تشخیص داد. بهتر است رسم‌الخط متون قدیمی به شکل اصلی آنها حفظ شود و نوع قلمی که به آنها اختصاص داده می‌شود، اندکی از متن اصلی کتاب، متمایز باشد.

در پایان، با ذکر این مطلب که این نکات پیشنهادی به هیچ وجه از ارزش و اهمیت و اعتبار کتاب گرانقدر **نقدخیال** نمی‌کاهد، شایان گفتن است که این پژوهش تازه برای تمام استادان، دانشجویان و پژوهشگران عرصه‌های ادبی بسیار مغتنم و سودمند است و برای نویسندهٔ کوشا و جوانبخت آن نیز، آرزوی بهروزی و کامروایی روزافزون دارم.

* **شاعری در هجوم منتقدان**، دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی، انتشارات آگاه، چاپ اول، ۱۳۷۵، ص ۹.

هندسهٔ معرفتی کلام جدید

نقد و بررسی کتاب

در طول مدت بیست سالی که مسائل جدید کلامی به طور جدی در کشور ما مطرح شده همه روزه شاهد طرح این مسائل در نشریات مختلف و محافل علمی و تخصصی بوده‌ایم. پرداختن به مسائل نوین کلامی غالباً بدون آگاهی و تأمل در هویت و جایگاه معرفتی این دانش ـ کلام جدید ـ صورت گرفته است. درواقع، پرداختن به «کلام جدید» از دیدگاهی علم‌شناختی، و بررسی حدود و ثغور و مبادی و مسائل و اهداف و روشهای این علم مسئله‌ای است که مغفول مانده و جز در موارد معدودی از آثار دانشمندان فن، مطرح نشده است.

یکی از مهم‌ترین آثاری که این موضوع را وجههٔ همت خود قرار داده، کتاب **هندسهٔ معرفتی کلام جدید** است که توسط دکتر فرامرز قراملکی نوشته شده است، کتاب در تابستان ۱۳۷۸ برای اولین بار توسط مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشهٔ معاصر در ۳۰۴ صفحه و با تیراژ ۵۰۰۰ نسخه به طبع رسیده است. در این نوشتار پس از گزارش اجمالی مباحث کتاب به طرح نقاط قوت و ضعف آن خواهیم پرداخت.

مؤلف برای کشف هویت معرفتی کلام جدید دو سؤال عمده را مطرح می‌کند که پاسخ به این دو سؤال، قسمت اعظم محتوای کتاب را تشکیل می‌دهد: ۱ـ کلام چیست؟ ۲ـ تجدد کلام کدام است و ملاک آن چیست؟ بخش پایانی کتاب هم به طرح برخی از مسائل دانش کلام جدید اختصاص یافته است.

در بخش اول کتاب ـ که دربارهٔ چیستی علم کلام بحث می‌کند ـ مؤلف با اسلوبی نقادانه و علمی، آراء دانشمندان مسلمان را در تعریف کلام استقصاء کرده و با رعایت ترتیب تاریخی، این آراء را گزارش نموده است. سپس با بررسی دقیق تعاریف یاد شده و یافتن مواضع خلاف و وفاق آنها به این نتیجه رسیده که دانشمندان دو تصویر عمده از چیستی کلام به دست داده‌اند: یکی تصویری است که علم کلام را صرفاً دانشی صناعی و ابزاری معرفی می‌کند و فایده آن را پاسداری از معارف وحیانی در برابر هجوم شبهات و اندیشه‌های معارض می‌داند. دومین تصویر، کلام را علمی نظری ـ و نه صناعی ـ می‌داند که وسیلهٔ تحصیل معرفت است و مانند سایر دانشهای نظری طریقه‌ای روشمند برای شناخت جهان هستی و یا واقعیتی از آن است. برطبق این تصویر آنچه کلام را از دیگر معارف نظری متمایز می‌کند، پایبندی آن به قرآن و وحی است.

مؤلف در فصل چهارم به تبیین تاریخی این دو تصویر از علم کلام می‌پردازد و به نحوی روشمند به این نتیجه می‌رسد که دوگانگی دانشمندان اسلامی در ارائه تعریف از علم کلام، ناشی از دوگانگی دیدگاه آنان نسبت به اندیشه‌های فلسفی یونانی است. علمایی که به این اندیشه‌ها اقبال کرده و آن را پذیرفته‌اند کلام را صرفاً ابزاری برای دفاع از شبهات و مجاب کردن مخالفین می‌دانند، و آنان که نسبت به اندیشه‌های فلسفی یونان زمین، به دیده نفی و انکار نگریسته‌اند کلام را دانشی می‌دانند که با تکیه بر وحی، معارف وحیانی را استخراج کرده و به مخاطبین وحی عرضه می‌نمایند. کسانی چون فارابی، ابن‌خلدون، ابن ابی‌الجمهور احسائی، مرحوم میرزامهدی آشتیانی و استاد مطهری نمایندگان دیدگاه «ابزارانگاری علم کلام»اند و دیگرانی چون ابوحیان توحیدی، شیخ طوسی و غزالی در زمرهٔ طرفداران «معرفت‌زا انگاری» این دانش هستند.

نویسنده در فصل پنجم به تفصیل به بیان ویژگیهای تعریف علم کلام بر مبنای تصویر دفاعی پرداخته است. صناعت بودن، تعلق به اندیشه دینی، وظایف سه‌گانهٔ علم کلام، تعریف شدن به غایات، تنوع در روش و بالاخره چندتباری بودن مسائل، از مهم‌ترین ویژگیهای کلام برمبنای تصویر دفاعی است.

در فصل ششم هویت معرفت‌زایی علم کلام مورد بحث قرار می‌گیرد و از آنجا که برمبنای قواعد منطق علوم نزد قدما، هر دانش معرفت‌زایی، دارای سه رکن اساسی یعنی مبادی، مسایل و موضوع است، دیدگاههای عمده در بیان موضوع علم کلام به بحث گذاشته شده و پنج نظریهٔ عمده در این خصوص معرفی شده است.

فصل هفتم کتاب به ارائه یک جامع مشترک میان دو تصویر ابزارانگار، و معرفت‌زا انگار پرداخته است. اشتراکاتی که میان هر دو تصویر یافت می‌شود بدین قرار است:

۱ـ داشتن هویت معرفتی (با عنایت به این که ابزاری بودن کلام منافاتی با معرفت بودن ـ و نه معرفت‌زا بودن ـ ندارد).

۲ـ ابتناء بر متون دینی.

۳ـ این که بر مبنای هر دو تصویر، کلام برنامهٔ ترویج و آموزش تعالیم دینی است.

۴ـ داشتن هویت واسطه‌ای که مهم‌ترین وجه مشترک میان این دو تصویر عمده از علم کلام است.

مراد از هویت واسطه‌ای آن است که کلام، واسطهٔ معرفتی بین وحی، و ذهن و زبان مخاطبان است. بنابراین برای ارائهٔ تصویری واحد از دانش کلام می‌توان آن را چنین تعریف نمود: «کلام معرفتی واسطه‌ای میان وحی ـ به منزلهٔ کلام باری‌تعالی آن‌گونه که در اسلام مطرح است ـ و ذهن و زبان مخاطبین است که به ترویج، آموزش و عرضهٔ اندیشه و ایمان اسلامی پردازد.»[1]

مؤلف در بخش دوم کتاب سعی دارد براساس چنین فهمی از چیستی دانش کلام، نشان دهد که کلام جدید و کلام سنتی هویت واحد، اما هندسه معرفتی متفاوتی دارند، همان‌گونه که «کلام معرفت‌زا» و «کلام ابزاری» هویت واحد و هندسه‌های معرفتی متفاوت دارند. بر همین اساس این بخش را به موضوع «تجدد علم کلام» اختصاص داده است.

موضوع اولین فصل از بخش دوم (فصل هشتم کتاب) دو تفسیر از تجدد کلام است که یکی بر افراط و دیگری بر تفریط استوار است. براساس دیدگاه افراطی کلام جدید و کلام سنتی تنها در عنوان اشتراک دارند و مُعَنْوَن کلام جدید به کلی مغایر با آن چیزی است که کلام سنتی نامیده می‌شود. دیدگاه تفریطی برخلاف، معتقد است که

● هندسهٔ معرفتی کلام جدید
● دکتر احد فرامرز قراملکی
● انتشارات مؤسسهٔ فرهنگی
دانش و اندیشهٔ معاصر، چاپ اول، ۱۳۷۸

محمد خفوری‌نژاد

کلام جدید تنها به مسامحه و مجاز است که «جدید» نامیده شده. کلام جدید از نظر اضلاع معرفتی همان کلام سنتی است و جز در مسائل، تمایزی با آن ندارد.

مؤلف در فصل بعد «متعلق تجدد در علم کلام» را به بحث کشیده و دراین خصوص هفت نظریه را مطرح می‌کند که هر یک از این نظریات تجدد را تنها به یک ضلع از اضلاع معرفتی دانش کلام نسبت داده‌اند. برخی متعلق تجدد را «مسائل» علم کلام دانسته‌اند (مشهورترین نظریه)، عده‌ای «موضوع» دانش کلام را متجدد خوانده‌اند و دیگرانی فقط «روش» کلام را در تجدد پنداشته‌اند و...

نویسنده درواقع با هیچ‌یک از این نظریات (یا لااقل با اکثر آنها) ابراز مخالفتی نمی‌کند، ولی حصرتوجه در یک ضلع و غفلت از تجدد سایر اضلاع معرفتی را نمی‌پذیرد، ایشان سپس در فصل دهم نظریه مختار خود را ـ که آن را «تجدد در نظام کلامی و هندسه معرفتی» نامیده ـ بیان نموده و سپس به دو معنای «تجدد علوم» اشاره می‌نماید: تجدد در یک علم گاهی به معنای رشد و پیشرفت و بالندگی و فربهی یک علم است، که این نوع از تجدد امری تدریجی الحصول است و به این معنی همهٔ علوم در تجدداند، ولی اطلاق جدید بر دانش کلام از این نوع نیست. در مورد این دانش باید گفت که کلام هویتی واسطه‌ای دارد (واسطهٔ میان وحی و مخاطبان است) و این هویت واسطه‌ای از یک سو به امری ثابت (وحی) و از سوی دیگر به امری متغیر (ذهن و زبان مخاطبان) استوار است، لذا با وقوع تحول دفعی و کلی در یک طرف (ذهن و زبان مخاطبان) این واسطه نیز متحول می‌شود و می‌دانیم که این تحول دفعی و کلی در قرون هفدهم تا بیستم اتفاق افتاد. پرواضح است که با وقوع این تحول، کلام سنتی جوابگوی نیازهای این مخاطبان نخواهد بود و «کلامی جدید» را باید پایه‌گذاری کرد. متکلمان مسلمان باید با پذیرفتن این تحولات و جدی گرفتن آن، در اندیشهٔ تأسیس «کلامی جدید» باشند که حقیقتاً «کلام» و در عین حال «جدید» باشد، نه این که مباحثی همچون «الهیات نوین مسیحی» و «فلسفهٔ دین» را به عنوان کلام جدید مطرح نمایند.

نویسنده سپس در آخرین فصل از بخش دوم کتاب به معرفی برخی از آفات روش‌شناختی تفکر کلامی معاصر پرداخته که این

بحث یکی از مهم‌ترین و مفیدترین مباحث کتاب است.

علاوه بر آفات عام اندیشه[2]، چهار آفت عمده تفکر کلامی معاصر را تهدید می‌کند: اولین آفت سنت‌زدگی است: «گرچه شرط تأسیس نظام نوین کلامی وقوف بر تفکر سنتی و پیشینهٔ مسائل کلامی است، ولی تأکید افراط‌گرایانه بر آن، فرد را از مواجههٔ همدلانه با مسائل نوین کلامی ناتوان می‌کند[3]». سنت‌زدگی موجب می‌شود متکلم شبهات نوین کلامی را شبهاتی شیطانی تلقی کند و تنها راه‌حل این شبهات را بی‌اعتنایی و اعراض از آنها بداند، یعنی به جای حل مسئله صورت مسئله را حذف نماید.

دومین آفتی که در کمین اندیشهٔ کلامی معاصر است، «سنت‌زدایی» است. کلام جدید را نباید منقطع و گسسته از اندیشهٔ کلامی تلقی کرد، بلکه کلام جدید ـ از حیث تحقق ـ مرحلهٔ کمال کلام سنتی است. «طرح آراء پیشینیان در مسائل جدید کلامی، شرط تحقیق روشمند و پژوهش مبنی بر تطبیق تاریخی است، مگر این که مسئله‌ای وجود داشته باشد که پیشینیان درباب آن سخنی نگفته باشند.»[4]

سومین آفت اندیشهٔ کلامی درعصر حاضر «خلط کلام جدید و الهیات نوین مسیحی» است. یک تفاوت بنیادین میان کلام اسلامی و الهیات مسیحی وجود دارد که مانع انطباق مباحث نوین الهیات مسیحی بر کلام اسلامی می‌شود. این تفاوت ناشی از تلقی دوگانه‌ای است که این دو نظام اعتقادی، از وحی دارند: کلام اسلامی بر مبنای «تلقی زبانی وحی» استوار است. وحی در نظام اعتقادی اسلام سخن خدا با مردم است، درحالی که در بینش مسیحی، وحی آشکار شدن خود خداوند و تجسد اوست. آنچه مسلم است مطالعه و بررسی الهیات نوین مسیحی کمک زیادی به متکلم مسلمان در پایه‌گذاری کلام جدید می‌کند، ولی حصرتوجه به دیدگاههای متألهان مسیحی، آفات متعددی را به همراه داشته و اندیشهٔ کلامی مسلمانان را عقیم می‌سازد.

چهارمین آفتی که مؤلف در این باب از آن نام برده «خلط کلام جدید و فلسفهٔ دین» است. در این قسمت نویسنده آرای کسانی که فلسفه دین را با کلام جدید یکی دانسته‌اند[5] مورد نقد قرار می‌دهد.

فلسفهٔ دین دو معنی می‌تواند داشته باشد: ۱ ـ تبیین مفاهیم مختلف فلسفی که احیاناً در ادیان و اعتقادات دینی مختلف وجود دارد، ۲ ـ تفکر فلسفی درباب دین نظیر آنچه در فلسفه علم، فلسفهٔ هنر و... ذکر می‌شود.

فلسفهٔ دین، به معنای نخست در تداوم الهیات فلسفی است و می‌توان آن را به ازای «الهیات بالمعنی الأخص» نزد حکمای اسلامی قرار داد. تفاوت فلسفهٔ دین به این معنی با کلام جدید روشن است. اما درباب تفاوتهای فلسفهٔ دین به معنای دوم با کلام جدید مواردی قابل طرح است:

۱ ـ فلسفهٔ دین به این معنی به مطالعه دین از موضعی خارج از آن می‌پردازد و لازم نیست که فیلسوف دین، متدین و معتقد به دین باشد، ولی در کلام جدید چنین نیست و متکلم دغدغهٔ دفاع از اندیشهٔ دینی را دارد.

۲ ـ فلسفه دین وسیله‌ای برای تحصیل معرفت است، در حالی که کلام جدید وسیله‌ای برای عرضه و ارایهٔ ایمان دینی و ابزاری برای دفاع از اندیشه‌های دینی است.

۳ ـ در فلسفهٔ دین با گرایشهایی مواجه هستیم که اصولاً در دانش کلام قابل ظهور نیستند. فلسفه‌هایی که به نظر آنها گزاره‌های دینی معنی ندارند از این دست هستند.

۴ ـ در کلام ضوابط وحی است و متکلم نمی‌تواند در مواجهه با آراء مخالف، وحی را از محتوای خود تهی سازد و بدین وسیله آن را با آرای مخالف انطباق دهد ولی فیلسوف دین چنین التزامی ندارد...

اما پنجمین آفت اندیشهٔ کلامی معاصر چیزی است که مؤلف آن را «حصرگرایی روش‌شناختی» نامیده است. «مراد از حصرگرایی روش‌شناختی تک‌روشی بودن[6] در برابر چند روشی بودن[7] نیست، بلکه این اصطلاح در برابر مطالعهٔ میان‌رشته‌ای،[8] به کار می‌رود.»[9]

آخرین آفتی که در این باب مؤلف از آن نام برده «تحویل‌انگاری» است. «مفهوم تحویل‌انگاری را برای نشان دادن خطاهای روشی دیدگاههایی به کار می‌برم که آدلف رایناخ آنها را «فلسفه‌های این است و جز این نیست» می‌نامد.»[10]

در بخش سوم کتاب مؤلف محترم پس از ارائه بحثی در مورد ساختار مسائل جدید کلامی، برخی از این مسائل را همچون: علم و دین، ایمان و تجربهٔ دینی، زبان دین، و دین و دنیا به‌طور اجمالی مطرح کرده است. مقصود وی از ضمیمه کردن این بخش، آشنایی اجمالی خوانندگان با این مسائل بوده و ما جهت پرهیز از اطناب، مطالعه و اظهارنظر در خصوص این بخش را به خوانندگان واگذار

می‌کنیم.

ارزیابی:

این کتاب مانند هر اثر دیگری دارای نقاط قوت و نقاط ضعفی است که در این بخش از نوشتار بدان خواهیم پرداخت:

نقاط قوت:

۱ ـ این اثر در مقایسه با آثار مشابه، مشحون از نوآوریهای مؤلف است. مباحثی چون استقصاء آرای دانشمندان مسلمان در تعریف علم کلام، استخراج دو تصویر عمده از علم کلام از میان این تعاریف، تبیین این دو تصویر، ارائه تصویر واحد و فراگیر از دانش کلام، استقصاء نظریات معاصران در باب چیستی کلام جدید، قائل شدن تفاوت میان کلام جدید و الهیات نوین مسیحی و بالاخره ارائه نظریه وقوع تجدد در تمام اضلاع معرفتی دانش کلام برخی از این

نوآوریهاست. بحث تفاوت میان فلسفهٔ دین و کلام جدید نیز از مباحثی است که لااقل در منابع فارسی کمتر مورد توجه قرار گرفته و یا به کلی مغفول مانده است.

۲ ـ گستردگی منابع مورد استفاده و تنوع در آنها دومین امتیاز کتاب است. مؤلف در تلاش برای گردآوری همهٔ نظریات موجود، تمام منابعی را که در دسترس داشته است از نظر گذرانده و حتی منابعی چون محاضرات برخی از اساتید معاصر[11] یا جزوهٔ درسی آنان[12] از دید او مخفی نمانده. استفاده از پایان‌نامه‌های تحصیلی مختلف که تاکنون به چاپ نرسیده است و حدود سی منبع انگلیسی و پنجاه منبع عربی نشان از وسعت حوزهٔ دید مؤلف در مسئله دارد.

۳ ـ سومین نقطهٔ قوت این پژوهش ـ که در دیگر آثار مؤلف هم مشهود است ـ «روشمندی» است. مؤلف با اتخاذ اسلوبی علمی همواره سعی دارد با به چالش انداختن اندیشه‌ها و نظریات دیگران و با استفاده از سیر تطور تاریخی این نظریات، طرحی نو دراندازد و نظریه‌ای جدید ارائه نماید که در عین استجماع نقاط قوت آراء دیگران از خلأها و چالشهای آن آراء مبرّاست، و این همان روشی است که استاد مطهری در بیان نظریات اسلام در حوزه‌های مختلف از آن بهره می‌جست.

۴ ـ کتاب در عین این که از نظر علمی در سطح بالایی قرار دارد این قابلیت را داراست که به عنوان یک کتاب درسی برای دانشجویان رشته‌های فلسفه، و فلسفهٔ اسلامی مورد استفاده قرار گیرد. گنجاندن بخش سوم در کتاب ـ که به طرح اجمالی برخی از مسائل جدید کلامی پرداخته ـ نشان می‌دهد که این مسئله موردنظر خود مؤلف هم بوده است.

در کنار این نقاط قوت برخی نکات جزئی و ضعفهای نگارشی در کتاب وجود دارد که جهت اصلاح در چاپهای بعدی، بدان اشاره می‌شود:

۱ ـ مؤلف در نقد نظریهٔ «حصر تجدد کلام در مسائل آن» (ص ۱۲۵ و ۱۲۶) چهار نکته را برمی‌شمرد: «... نکته دوم: تجدد مسائل کلام به این معنی که در جریان رشد و تکامل تاریخی اندیشه کلامی، مسائل نوین به وجود می‌آیند، اختصاص به علم کلام ندارد، بلکه هر علمی در مقام تحقق به دلیل تدریجی‌الحصول بودن، مسائل نوینی می‌یابد و از طریق ظهور مسائل جدید رشد می‌کند... نکته سوم: تجددپذیری در مسایل به معنایی که در این نظریه آمده است مفهوم نسبی و تدریجی است. علم کلام مانند دیگر علوم، در رشد تاریخی خود، به تدریج دارای مسائل جدید می‌شود، به گونه‌ای که هر دورهٔ تاریخی از آن نسبت به دورهٔ سابق جدید است....»

همان‌طور که ملاحظه می‌شود در ذیل عنوان «نکته سوم» مطلب جدیدی عنوان نشده و محتوای «نکته دوم» با اندک تفاوتی در عبارت تکرار شده است.

۲ ـ مؤلف در ص ۶۳ بر تمایز کلام جدید و الهیات نوین مسیحی تأکید می‌کند و خود تصریح می‌کند که «دو عنوان متمایز «کلام» و «الهیات» را به ترتیب برای علم به عقاید اسلامی و علم به باورهای مسیحی اطلاق می‌کنیم و «کلام» را اساساً معادل واژهٔ Theology قرار نمی‌دهیم و کلام جدید را در ترجمهٔ Modem Theology نمی‌آوریم»؛ در حالی که در موضع دیگری، کلام و الهیات طبیعی مسیحی به عنوان دو مترادف به کار رفته است (ص ۲۲۶، س ۴)، همچنین در ترجمهٔ نام کتاب به انگلیسی در پشت جلد آن از ترکیب Modem Theology استفاده شده که این با مبنای مؤلف آشکارا در تناقض است.

۳ ـ مؤلف در ص ۶۴ وعده می‌دهد که وجه تسمیهٔ کلام و الهیات نزد مسلمانان و مسیحیان را در فصل یازدهم کتاب توضیح دهد، ولی این موضوع در هیچ جای کتاب طرح نشده است.

۴ ـ در مواردی عبارت کتاب کاملاً نامفهوم و عجیب به نظر می‌رسد و ممکن است این مسئله ناشی از خطای حروفچین باشد. مثلاً در ص ۱۳۱ س ۱۹ آمده است: «لذا مخاطب وحی با گزاره‌ای حداقل دووجهی مواجه است، به گونه‌ای که می‌تواند از آن بینش اخذ کرده و بصیرت باید از همان ارزش و تکلیف به دست آورد.» نظیر این مورد در ص ۱۲۸ س ۱۲ /ص ۱۲۹ س ۱۸ /ص ۲۱۵ س ۵ و ۶ و ۷ /ص ۲۷۴ س ۶ /ص ۲۸۱ س ۱۳ و ۱۴ دیده می‌شود.

۵ ـ در بسیاری از موارد دو لفظ «است» و «هست» به جای یکدیگر به کار رفته‌اند، درحالی که معنی و کاربرد این دو با هم متفاوت است. به عنوان نمونه در ص ۵۳ چنین آمده است: «غزالی مأیوس از رهیافت به حقایق هستی، از منتقدان جدی اندیشه‌های رایج کلامی روزگار خود نیز است.» نظیر این مورد در این صفحات دیده می‌شود: ص ۹۳ س ۷ /ص ۹۹ س ۱ و ۴ /ص ۱۳۴ س ۱۶ /ص ۱۳۹ س ۱۶ /ص ۱۵۳ س ۴ /ص ۱۷۰ س ۳ /ص ۱۷۷ س ۱ /ص ۱۹۴ س ۱۲ /ص ۲۳۸ س ۱۸ /ص ۲۵۰ س ۱۱.

۶ ـ در مواردی یای نکره از انتهای کلمه حذف شده و موهم این است که کلمهٔ موردنظر معهود و معرفه است. از طرفی، روانی عبارت نیز به چالش افتاده. نمونهٔ این خطای نگارشی در ص ۳۵ چنین است: «فارابی در فرهنگ اسلامی به سنت فلسفی **خاص** متعلق است.» که صحیح آن بدین صورت است: «فارابی در فرهنگ اسلامی به سنت فلسفی **خاصی** متعلق است». موارد دیگری از این خطا (یا شبه خطا) در این مواضع رخ داده: ص ۴۵ س ۱۸ /ص ۷۵ س ۴ /ص ۱۲۶ س ۲ / ص ۱۴۳ س ۱۰ /ص ۱۵۵ س ۲۰ /ص ۲۰۶ س ۱۳ /ص ۲۲۹ ص ۵ /ص ۲۳۵ س ۱۶ /ص ۲۴۶ س ۲ /ص ۲۵۴ س ۱۵.

۷ ـ ویرایش بسیار ضعیف و وفور اغلاط مطبعی در کتاب، دو عیب عمده آن است که موجب سردرگمی واحیاناً سرخوردگی خواننده می‌شود. به عنوان مثال این عبارت در نظر اول نامفهوم جلوه می‌کند: «عطف توجه به مقام تحقق و تأمل در مقام تعریف علوم، دو روی‌آورد گوناگون در علم‌شناسی است».[13] در حالی که با گذاشتن یک علامت کاما بعد از کلمه «تحقق» مفهوم عبارت روشن می‌شود.

به طور متوسط در هر سه صفحه یک خطای چاپی وجود دارد که این رقم بسیار بالایی است و به حیثیت علمی کتاب لطمه می‌زند.

امید است با بازنگری مؤلف ارجمند ـ که برگردن اینجانب حق استادی هم دارند ـ و ناشر محترم، شاهد چاپ بهتر و با کیفیت‌تری از این کتاب باشیم.

پانوشتها:

۱ ـ همین کتاب، ص ۱۱۱.

۲ ـ در مورد نظرات مؤلف در باب «آفات عام اندیشه» بنگرید به: فرامرز قراملکی، احد، **پرده پندار**، تهران، ۱۳۷۸.

۳ ـ همین کتاب، ص ۱۷۰.

۴ ـ همین کتاب، ص ۱۷۳.

۵ ـ بنگرید به: سروش، عبدالکریم، **قبض و بسط تئوریک شریعت**، ص ۷۱، و اسفندیاری، محمد، **کتابشناسی توصیفی کلام جدید**، نقد و نظر، بهار ۱۳۷۴، ش ۲، صص ۲۱۱ الی ۲۴۸. [به نقل از کتاب مورد بحث ص ۱۷۷]

6- Mono methodic.

7- Poly methodic.

8- Multi pledisciplinary.

۹ ـ همین کتاب، صص ۱۸۶ و ۱۸۷.

۱۰ ـ همین کتاب، ص ۱۸۷.

۱۱ ـ همین کتاب، ص ۳۴، پاورقی.

۱۲ ـ همین کتاب، ص ۷۸، پاورقی ۴، و ص ۱۳۳ پاورقی ۱ و چند موضع دیگر.

۱۳ ـ همین کتاب، ص ۱۱۹، س ۱۳.

از هفت سر اژدها

نقد و بررسی کتاب

«کتابی که چاپ دوم آن اینک در برابر خوانندگان ارجمند قرار دارد، باز نمایندهٔ تصورات و افکار نیاکان ما و مردم دیگر نقاط جهان دربارهٔ اژدهاست. شومی اهریمنی که با تواناییهای وحشت‌انگیز خویش به نابودی آدمیان و ویرانی جهان می‌پردازد.»

مقدمه کتاب

استاد دکتر منصور رستگار فسایی با پرونده‌ای قطور در ادبیات کهن به خصوص اسطوره‌شناسی و ادبیات حماسی، چاپ تازه‌ای از کتاب **اژدها در اساطیر ایران** را روانه بازار ساخته است. من چاپ قبلی این کتاب را نداشتم تا مقایسه کنم، ولی به تصریح مؤلف در مقدمهٔ این کتاب، ویرایش تازه، همراه با مطالب تازه و اصلاحاتی فراوان عرضه شده است.

اژدها با تلفظها و مصداقهای متعدد یکی از عناصر عمدهٔ اسطوره‌های فارسی به شمار می‌آید. در بعضی موارد (مثل ضحاک) خود به اسطوره‌ای مستقل تبدیل می‌شود و در افسانه‌ها و اسطوره‌های دیگر ادبیات فارسی هم حضور فعال دارد. در هفت خانها حضوری فعال و تقریباً همیشگی دارد و به اشکال مختلف و با بار معنوی خاص، در جای جای ادبیات فارسی می‌توان ردپای این حیوان اهریمنی را شاهد بود. حتی می‌توان گفت جدی‌ترین و مهم‌ترین حیوان اسطوره‌ای ایران به شمار می‌آید. حضورش در نقشهای مختلف و به شکلهای گوناگون از دیگر حیوانات اسطوره‌ای مثل سیمرغ، دیو، عفریت، غول، پری و جن و... بیشتر و پررنگ‌تر است. بنابراین تحقیق جدی و عمیق در زمینه این موجود شگفت، البته ضرورت داشته است. ابهام در زمینه اژدها هم بیشتر از دیگر حیوانات اسطوره‌ای ادبیات فارسی است. بقیه اسطوره‌ها را می‌توان با یکی دو تفسیر نزدیک به واقع حل کرد. می‌توان به جای سیمرغ معادلی مثل سروش یا پیری فرزانه گذاشت که در بیشتر موارد مشابه در اسطوره‌های حماسی راهگشا خواهد بود. یا در ادبیات عرفانی می‌توان به جای آن خدا یا نماینده‌ای از خدا را گذاشت و تقریباً مسئله را حل کرد، یا به‌جای دیو می‌توان غیرایرانی یا غیر آریایی یا ساکنان بومی ایران در هنگام ورود آریاییها یا معادلهایی از این گونه گذاشت و تا حدودی به واقعیت امر نزدیک شد. اما در مورد اژدها مسئله فرق می‌کند. چندگونگی نقش اژدها و تفاوتهای فراوان بین انواع آن در متون حماسی مختلف و رفتارهای متفاوت و گاه متناقض آن لازم می‌نماید که با احتیاط بیشتری به این اسطوره نزدیک شد. حضور فراوان و متفاوت اژدها در بیشتر اسطوره‌ها و اختلافهایی که با موارد مشابه خود دارد، کار را بسیار دشوار می‌کند و از اینجا می‌توان حدس زد که قدمت اژدها از دیگر حیوانات اسطوره‌ای بیشتر و به دلیل قدمت بیشتر جلوه‌های متنوع‌تری یافته است. ابهام در شخصیت اژدها از قدیمی‌ترین منابع آغاز می‌شود. اوستا توصیفی دقیق و مشخص از اژدها نمی‌دهد. از اژدها به عنوان «قوی‌ترین دروغی که اهریمن بر ضدجهان مادی آفریده» یاد می‌شود. (بهار، ۱۳۶۲، ص ۱۵۳) طبق گفته مرحوم مهرداد بهار این اژدها شاه نبوده و اشاره‌ای به پادشاهی او نمی‌شود (پس نمی‌تواند ضحاک باشد) و تناقضی شگفت دارد؛ به این شکل که از یک طرف از سوی اهریمن به «نابود کردن مردم و آنچه بر زمین است، آمده» و از طرف دیگر «قادر است مانند مردمان، ایزدان را نیایش کند و برای آنها بسیاری اسب و گاو و گوسفند قربانی کند و از ایشان پیروزی در نبرد را بخواهد.» (همان)

از طرف دیگر باز در اوستا آمده است که «فریدون از خاندان توانا، کسی که زد اژدهای سه پوزهٔ سه کلهٔ، شش چشم، هزار چستی، دارندهٔ دیو دروغ، بسیار زورمند، آسیب جهان و خبیث، آن بسیار

● اژدها در اساطیر ایران
● منصور رستگار فسایی دکتر حمید عبداللهیان
● انتشارات توس، چاپ دوم، ۱۳۸۰

زورمندترین دروغی که اهریمن ساخت بر ضدجهان خاکی از برای مرگ جهان راستی.» (پورداوود، ۱۹۳۸، ص ۱۶۱) و این اژدها با این خصوصیات نمی‌تواند نیایش‌گر ایزدان باشد و این اژدها (اگر ضحاک باشد) به حیوان نزدیک‌تر است تا انسان. اما می‌بینیم که ضحاک در متون حماسی انسان است.

در روایات پهلوی و همچنین بعضی روایات زرتشتی دربارهٔ جنگ گرشاسب با اژدها آمده است که: «روان گرشاسب گفت: مرا بیامرز ای هرمز... و مرا گرزمان بده (زیرا من) اژدهای شاخ‌دار را بکشتم که اسب‌اوبار و مرداوبار بود و او را دندان همچند بازوی من بود و او را گوش همچند چارده کلبه نمدین بود و او را چشم همچند گردونه‌ای بود و او را شاخ، همچند شاخه‌ای بلند بود. من به اندازهٔ نیم روز برپشت (مهر) همی تاختم تا سرش را به دست آوردم و گرزی بر گردن وی زدم و بکشتم. اگر من آن اژدهای را نکشته بودم، آن گاه همهٔ آفرینش تو نابود شدی و تو هرگز چارهٔ اهریمن ندانستی.» (مهرداد بهار، ۱۳۶۲، ص ۱۸۲)

در این روایت اژدها، مار یا تمساحی بزرگ یا آن‌گونه که محقق محترم اشاره کرده است یکی از بقایای دایناسورها، می‌تواند باشد که کشتن آن احتیاج به رشادت و دلیری چندانی نداشته است و نیاز به نیم روز تاختن نیست تا گرشاسب به سرش برسد و زنده ماندن او هم نمی‌تواند مایهٔ نابودی آفرینش شود. بیشتر صاحب‌نظرانی که در شاهنامه و اساطیر ایران تحقیق کرده‌اند بر این عقیده‌اند که اژدها در داستان گرشاسب و همان‌گونه که در اواخر جلد اول شاهنامه (مسکو) آمده است، به نظر می‌رسد که آتشفشان باشد، به خصوص قرائنی مثل این که گرمایش جهان را تنگ می‌کند و زهرش زرد و سوزان است که بر زمین جاری می‌شود و دودی که از دهانش برمی‌آید، آسمان را تیره می‌کند. این قرائن تأییدکننده آتشفشان بودن اژدها در این داستان است، اگرچه قرائنی در همین داستان نقض‌کنندهٔ این نظر است مثل حرکت اژدها یا خوردن حیوانات یا بالاخره طریقهٔ کشته شدن به وسیله گرشاسپ (سام).

در هرحال اژدها به گونه‌ای که از روایات کتاب هم برمی‌آید نامی بوده است که بر مصادیق بسیار اطلاق شده و این مصادیق متعدد کار محقق را در شناسایی اصل از ریشه‌ها، بسیار دشوار ساخته است. از یک سو اژدها صورتی فلکی در آسمان است. از سوی دیگر موجودی خیالی است که در خسوف و کسوف، ماه و خورشید را می‌بلعد (و این روایت بسیار قدیمی‌تر باید باشد). باز از دیگر سو، گردباد بزرگ دریایی است، باز مار یا تمساح بزرگ است، باز (در داستان کرم هفتواد) کرمی بزرگ است، باز (در داستان ضحاک) پادشاهی ستمگر است که احتمالاً دو زائده بر شانه‌هایش دارد که مار دانسته شده است و همه با هم اژدهای سه سر دانسته شده است، باز موجودی خیالی و محافظ گنجها دانسته شده است و باز مجموعه‌ای از چندین گرگ و مار دانسته شده که با یکدیگر متحدند و باز احتمالاً یکی از بقایای دایناسورها است که هنوز هم هرچند وقتی خبری از حضورشان یا وهم حضورشان می‌رسد و...

حال با این مقدمه بر **سر اژدها در اساطیر ایران** برگردیم. کتاب از فصل‌بندی خاص و هماهنگی پیروی نمی‌کند، بلکه مباحث بر اساس موضوع و ارتباط با یکدیگر و همراه با قرائن و شواهد از

ادبیات فارسی، چینی، یهودی، مسیحی، اروپایی، سلتی و... و در قسمتهایی مجزا از یکدیگر جمع‌آوری شده است. فصلهایی به این ترتیب: اژدها، نامهای دیگر اژدها در ادب فارسی؛ اژدها: [شاید =]مار، شکل و هیئت اژدها، اعضا و اجزاء اژدها، اندازهٔ اژدها، جایگاه اژدها، زمان، ظهور و عمر اژدها، خوراک اژدها و...

آنچنان که عنوان همین مباحث نشان می‌دهد محقق محترم پژوهشی گسترده دربارهٔ اژدها انجام داده و بیشتر منابع موجود را گشته و بیشتر به دنبال مصادیق بوده است تا ریشه‌شناسی و بحث بنیادی. کتاب حاصل مطالعه و جمع‌آوری مطالب مربوط از منابع متعدد است که در فصلهایی براساس موضوع جمع‌بندی شده و انصافاً کاری وقتگیر بوده و باید به پژوهشگر دست مریزاد گفت. اما چون محقق محترم در پیش گفتار خواسته بودند که نظرها دربارهٔ کتاب مطرح شود، نکاتی را که در مطالعه به خاطر رسید، یادآور می‌شوم.

در تحقیقات مربوط به اسطوره‌ها به نظر می‌رسد که شگردی متفاوت و خاص آن باید در پیش گرفته شود، به این معنی که بحث اسطوره‌ها به همان میزان که مربوط به ادبیات است، به مباحث دیگری مثل مردم‌شناسی، تاریخ، روان‌شناسی و... مرتبط است و حتی اسطوره‌شناسی خود شاخه علمی مستقلی است که با وجود عمر کوتاهش به دستاوردهای مهمی رسیده است. صاحب این قلم اطلاع چندانی از اسطوره‌شناسی ندارد ولی تحقیقات اسطوره شناسانی مثل یونگ و میرچا الیاده و روژه باستید و... نشان می‌دهد که اسطوره‌شناسی از فلسفه خاصی پیروی می‌کند که قدرت ابتکار و نوآوری و شَم خاص تحلیل داده‌ها و نظم منطقی فکر از ضرورتهای آن است و برعکس آنچه که در آغاز تصور می‌شود، اسطوره‌شناسان یکسره به سراغ آثار ادبی و داستانی نمی‌آیند، بلکه به سراغ سفالینه‌ها، دست‌نوشته‌های باستان و در نهایت و آخر از همه به سراغ آثار ادبی می‌روند. طبیعی است که برای اسطوره‌شناس از همه مهم‌تر شناسایی ریشه یک اسطوره است و هرچه که به پایه و اساس اسطوره و منشأ پیدایش آن نزدیک‌تر شود، به نتیجه دقیق‌تری دست یافته است. شناسایی روایت اصیل‌تر و نزدیک‌تر به واقعیت باتوجه به اطلاعات موجود دربارهٔ ادیان و با قدرت استنباط و شم خاص محقق امکان‌پذیر است. میرچا الیاده از روی تحقیقات دین‌شناسان و مردم‌شناسان نتایج بسیار جالبی دربارهٔ ریشهٔ ادیان و یا ریشه اسطوره‌ها و تحولهای آن در طول تاریخ به‌دست می‌آورد. ولادیمیر پراپ در دو کتاب ارزشمند، **ریشه‌های تاریخی قصه‌های پریان** و **ریخت‌شناسی قصه‌های پریان** به تحلیل و بحث منطقی دربارهٔ داستانهای پریان می‌پردازد. پراپ با دقت و البته بهره گرفتن از دانشهای دیگر موفق می‌شود، در جزییات، روایت اصیل و قدیم‌تر را از روایتهای فرعی و غیراصیل شناسایی کند. یا فروید در **موسی و یکتاپرستی** استنباطهای بسیار جالبی دارد.

از این بحث می‌خواهم این نتیجه را بگیرم که جای این‌گونه بحثها در ادبیات فارسی خالی است و من پیش از دیدن کتاب و با توجه به دقت و باریک‌بینی استاد بزرگوار دکتر رستگار فسایی انتظار چنین کاری را داشتم. در آن صورت حتی حجم کتاب به این حد نمی‌رسید و بسیاری از مشکلات عدم تناسب و تسلسل پیش نمی‌آمد.

انصافاً اگر قرار باشد دربارهٔ اسطورهٔ اژدها بحث شود، شایسته نیست که روایت اوستا دربارهٔ اژدها یا روایت متون فارسی میانه دربارهٔ اژدها در کنار روایت **خاوران نامه** یا **رستم‌التواریخ** و حتی **داراب نامه** و **هفت‌پیکر** و **سام نامه** خواجو قرار بگیرد. فلان سوسمار تخیلی شاعران دورهٔ اسلامی نباید هم‌تراز و هم‌شأن ضحاک قرار گیرد و از هر دو آنها بدون بحث مصداق یا تفسیر و تأویل و رمزگشایی گذشت. در اسطوره و اسطوره‌شناسی یکی از مقوله‌های عمده همین رمزگشاییهاست و در ساخته‌های تخیلی دوران متأخر دیگر رمز و رمزگشایی معنای چندانی ندارد.

علاوه بر این در جایی که بحث مربوط به اژدها در اساطیر ایران است، اطلاعات فراوان نویسنده دربارهٔ معادلهای اژدها در زبانها و فرهنگهای دیگر، اگر وارد بحث شود، نه تنها کمکی به نویسنده یا خواننده نخواهد کرد، بلکه هردو را از مسیر درست منحرف خواهد کرد. مسلم است که پژوهش و پژوهشگری تنها دانستن اطلاعات پراکنده و هر چند ارزشمند نیست. این مرحله تنها گام اولیه است و بعد از آن تنظیم و جمع‌بندی و تحلیل و بررسی اطلاعات است. در این مرحله است که گاه محقق مجبور می‌شود به‌رغم میل خود بر بسیاری از دانسته‌هایش مهر خاموشی نهد تا بحث از مسیر درستش منحرف نشود و بسیاری از فیشهایی که با دردسر بسیار تهیه و

نگهداری شده است، کنار گذاشته می‌شود.

ای کاش با رعایت این نکته، کار ارزشمند استاد بزرگوار دکتر رستگار بسیار ارزشمندتر می‌شد. ای کاش نکته‌ها و اشاره‌های مربوط به اژدها در فرهنگهای مختلف حذف می‌شد و یا در فصلی جداگانه به صورت مستقل بحث می‌شد و این‌گونه در لابه‌لای مباحث سرگردان نمی‌بود و مایه پراکندگی ذهن خواننده نمی‌شد. در کنار هم آوردن روایات موثق و غیرموثق نیز از نکته‌هایی است که ای‌کاش نبود و بر ارزشهای کتاب افزوده می‌شد. تعریفها یا اظهارنظرهایی در ادبیات که بی‌ارزش بودن یا غیرعلمی بودن آن کاملاً مشخص است، از جمله روایت مسعودی در **مروج الذهب**: «بعضی برآنند که اژدها بادی سیاه است که در قعر دریاست و چون به نسیم، یعنی هوا می‌رسد، مانند طوفان به طرف ابرها می‌رود و چون از زمین بالا رود و غبار پراکند، در هوا طولانی شود و اوج گیرد و مردم

چنان پندارند که مارهایی سیاه است که از دریا برآمده است. زیرا ابرها سیاه است و روشنی نیست و بادها پیوسته می‌وزد.» مسلم است که این تعریف از یک سوءتفاهم و عدم شناخت از گردبادهای بزرگ پیدا می‌شود و در بحث اژدها و گشودن رمز آن در ادبیات، محلی از اعراب ندارد.

از جمله نمونه‌های عدم بحث و تنها ارائه اطلاعات خام که در ذهن خواننده ایجاد سردرگمی و حیرت می‌کند؛ در آوردن تفسیرها و برداشتهای مختلف از دیدگاه ملیتهای مختلف است. برای مثال تفسیر اسطورهٔ اژدها در فرهنگ چینی مفهوم مثبت دارد و هرجا که در کتاب بحث اژدها در فرهنگ چینی پیش آمده است این نابسامانی ایجاد شده و بحث از مسیر درست خود خارج شده است. استاد رستگار می‌گوید:

«در نظر چینی‌ها نه تنها اژدها مخلوق شوم و وحشتناکی نیست بلکه یکی از خدایان است و یار و یاور مردمی است که او را می‌پرستند و معتقدند که او ضامن سلامتی و سعادت و آرامش است، چون بادها و ابرها به فرمان او هستند. بارانهای پربرکت نازل شدهٔ اوست و بنابراین آیت باروری است...» (ص ۲۲)

و بعد فوران اطلاعات، بدون نظم خاص شروع می‌شود.

- در اساطیر بابلی تیامات اژدهایی است که تجلی‌گاه دو اصل هرج و مرج و تاریکی است.

- در فرهنگ سلتی مظهر قدرتهایی است که برای حاصل‌خیزی و انسان مضر شناخته شده.

- در مغرب زمین (؟!) به معنی برج اسد است.

- در مسیحیت سمبل فریبکاری، شر، کفر، شیطان و ناپاکی است.

- در ژاپن سمبل بی‌نهایتی سرور و شهوات انسانی است.

- در مصر باستان مظهر تاریکی بود.

و...

بدین ترتیب روایتهای مختلف از اژدها و عدم ارائه نمونه و بحث دقیق دربارهٔ ریشه‌های تاریخی و قومی آن، خواننده را با انبوهی از اطلاعات طبقه‌بندی شده و نامنظم روبه‌رو می‌کند. برای نشان دادن بی‌نظمی در بحثها تنها به توضیحهای پراکنده و گاه مکرر که از آغاز تا پایان کتاب دربارهٔ این اسطوره در فرهنگ چینی آمده است، دقت کنید. این اشاره‌ها و ارجاعها در حد یک یا دو جمله است.

ص ۱۷- در اساطیر چین اژدها چندین شکل دارد. نماد ابرها، زمین، هوش، قدرت، سروری، آب و مسایل دیگر است.

ص ۲۲- مثبت بودن اژدها در فرهنگ چینی و خدایی آن.

ص ۲۴- ارتباط آن با ستایش نیاکان.

ص ۶۵- اژدهای شاخدار چینی دارای ۳ چنگال است.

ص ۱۰۰- اژدهای شاخدار چینی... در مرحله سوم تکاملش از مار آبی به اژدهای آتشخوار بالدار، نیاز به گذشت ۳ هزار سال دارد.

ص ۱۶۰- اژدهایان چینی عموماً متمایل به دوستی با انسانها بوده‌اند.

ص ۱۸۴- از دیرباز در اساطیر ایران و هندوچین اژدها کشی، بزرگ‌ترین حادثه‌ای بوده است که بر خدایان و ایزدان و پهلوانان می‌گذشته است.

ص ۱۸۷- در اساطیر چین فراوانی اسطورهٔ اژدها را می‌توان دید... بنابراین در اساطیر چینی نبرد با اژدها نیز از قدیم‌ترین ایام آغاز می‌شود.

ص ۱۸۸- در اساطیر چین با نیوکوا که یک زن است، اما شباهت زیادی به گاو دریایی دارد و دارای دمی به شکل مار یا اژدهاست، روبه‌رو می‌شویم.

و...

یا دربارهٔ ضحاک و این که اصل آن اژی دهاک است و در اوستا آمده است که اژدهای سه سر سه پوزه بوده است، چندین بار بدون این که از نقل فراتر رود، اشاره‌های متعدد شده است.

بحث مربوط به اژدها ادامه می‌یابد تا در پایان کتاب فصلی به نام «چند شعر و خبر امروزی در ارتباط با اژدها» آمده و به بحث اژدها در ادبیات امروز اختصاص می‌یابد. یک شعر از ابو زینب، داستانی از آنگل کارلی ئی چف نویسنده بلغاری با ترجمهٔ احمد شاملو، تلخون و اژدها از صمدبهرنگی و اژدهای کومولو از مالینیچف و شعری از ادیب طوسی آمده است که بحثی با آنها همراه نیست. این بحث چندان گرهی از کار اژدها در اسطوره‌های ایران نمی‌گشاید و باز این بحث را پیش می‌کشد که آیا همهٔ اسطوره‌های امروزی ساخته شده و ترجمه شده به فارسی همین قدر است یا اگر بیشتر است چرا به بقیه اشاره نشده است و هیچ توجیهی غیر از عدم اطلاع نویسندهٔ محترم ندارد. مسلم است که هرچه حوزهٔ کار و محدودهٔ بحث وسیع‌تر باشد نکات مهم‌تری فوت خواهد شد و در مقابل آنها باید پاسخگو بود.

پراکندگی و عرضه اطلاعات به صورت خام در تصاویر ضمیمهٔ کتاب نیز مشاهده می‌شود. حدود ۵۵ عکس از اژدها جمع‌آوری شده و بدون بحث تاریخی یا بررسی اشتراکات در لابه‌لای بحثهای کتاب پخش شده است. عکسها ارتباط با فصل یا صفحه‌هایی که در آن چاپ شده‌اند، ندارند و در زیر آنها تنها شمارهٔ عکس آمده و در پایان کتاب توضیحاتی بسیار کلی و مبهم (یا به تعبیر درست‌تر) نام دربارهٔ هر تصویر آمده است. بعضی از این تصاویر بسیار معروف‌اندو از نسخه خاصی یا از موزهٔ معتبری به دست آمده و به قضیه خاصی اشاره دارند، اما نویسندهٔ محترم به این مسائل توجه چندانی نداشته است. لااقل دربارهٔ مینیاتورهای ایران می‌شد نام نسخه‌ای که نقاشی از آن استخراج شده، یا داستانی که مربوط به آن است، ذکر شود که در بسیاری موارد این گونه نیست.

بعضی از تصاویر همین تعاریف خشک و خالی را هم ندارد. از جمله در صفحات ۲۴۳، ۲۴۷ و ۲۵۱ و... بعضی از تصاویر مربوط به شخص خاصی هستند، از جمله اگر اشتباه نکنم (از حافظه نقل می‌کنم) تصویر معروف شمارهٔ ۴۱ مربوط به نبرد زیگفرید با اژدهاست که در توضیحات انتهای کتاب آمده است: «پهلوان اژدهاکش با شمشیر در نبرد با اژدها».

خستگی و بی‌حوصلگی محقق محترم وقتی مشخص‌تر می‌شود که مقاله‌ای کامل از دکتر بهمن سرکاراتی را از صفحه ۱۸۸ تا ۲۰۱ کتاب به تفصیل نقل می‌کند. این بحث می‌توانست خلاصه شود یا لااقل در بین مباحث آن بحثهایی از محقق افزوده شود که متأسفانه این مسئله رعایت نشده است. حتی علائم نقطه‌گذاری هم در این قسمت غلط است. به این ترتیب که برای رعایت امانت‌داری و متمایز ساختن مقالهٔ طولانی دکتر سرکاراتی از متن کتاب، از یک گیومه در آغاز و یک گیومه در پایان هر سطر استفاده شده است و این گیومه‌گذاری عجیب هم در بسیاری از خطها یا پاراگرافها فراموش شده است. می‌شد با اندکی تورفتگی یا با Bold کردن یا ایرانیک کردن حروف در حروفچینی این مشکل را حل کرد.

***

مطالب فوق نکاتی بود که به نظر نویسنده رسید و البته هیچ از ارزش کار گسترده و وسیع دکتر رستگار نخواهد کاست.

بدیع در تألیف و ویرایش

نقد و بررسی کتاب

عنوان کتاب نویددهنده است، نویددهندهٔ نگاهی متفاوت به علم بدیع چنان‌که در تقسیم‌بندی صنایع بدیعی براساس زیباشناختی این نگاه متفاوت جلوه می‌کند.

همچنین وقتی روی جلد کتاب نام دکتر رضا انزابی‌نژاد را به عنوان ویراستار می‌خوانیم خرسند می‌شویم که کتاب در شواهد و امثله و در جمله‌بندیها و علایم سجاوندی، ویراسته و پیراسته خواهد بود. اما وقتی وارد متن می‌شویم با تلخی درمی‌یابیم که هنوز شتابزدگی و بی‌دقتی در همه مراحل تالیف، ویرایش، حروف‌چینی، نمونه‌خوانی و چاپ گریبانگیر کتاب است، اگرچه این کتاب به اهل ادب و شعر منسوب باشد که به نکته‌سنجی و تیزبینی شهره‌اند.

برای پرهیز از آشفتگی و تفصیل نخست نمونه‌هایی از کاستیهای محتوایی را به ترتیب شماره صفحات بررسی می‌کنیم، سپس اشاره‌ای خواهیم داشت به غلطهای چاپی فراوان کتاب.

ooo

ص ۱۱ ـ زیرعنوان «پیام در شعر» تحلیلی ساده و سطحی از این مقوله ارائه شده است و به دنبال آن آمده است: «مثلا این قصیده منوچهری شعری بی‌پیام است. فقط زیباست و شاعر در آن پیامی و حرفی ندارد که به خواننده القاء کند و در احساسات او نفوذ کند یعنی عواطف او را به سوی کمال و هدفی والا برانگیزد.

شبی گیسو فروهشته به دامن

پلاسین معجر و قیرینه گرزن»

البته این قصیده مشهور را همه می‌شناسند و می‌دانند که ازجمله قصاید مدحی است و بنابراین به اقتضای شرایط آن روزگار و پسند زمان منوچهری، پیام و محتوا و مخاطب خاص خود را دارد. این که ما چنین پیامی را ارزشمند بدانیم یا نه، موضوعی است که با پیام داشتن یا پیام نداشتن شعر متفاوت است. اما مدیحه‌سرایی به هر حال بخش عظیمی از میراث شعری زبان فارسی است با اقتضائات و ویژگیهای خاص و شناخته شده‌اش.

ص ۱۸ ـ در انتقاد از کتاب **نگاهی تازه به بدیع** آمده است: «.. مثلاً روش سجع و روش جناس، دو طبقهٔ متمایز به حساب آمده حال آنکه در یک طبقه قرار دارند زیرا هر دو بر اصل تکرار تام یا ناقص استوار هستند.»

اگر صنایعی را که بر اصل تکرار استوارند در یک طبقه قرار دهیم همه صنایع لفظی چنین حالتی دارند یعنی همگی، حاصل تکرار واحدهای زبانی هستند و بدیهی است که از یک طبقه‌اند اما جدا کردن آنها و نامگذاریهای جزیی طبعاً برای شناخت و مطالعه دقیق‌تر است. مگر ردیف و قافیه و ردالمطلع و ردالقافیه و ردالصدر و طرد و عکس و تشابه الاطراف و... همگی از تکرار تام یا ناقص حاصل نمی‌شوند؟

ص ۳۴ ـ «جناس مرکب درحقیقت جناس تام است و به زیبایی آن، منتها از نظر دستوری و گاه جدا یا پیوسته نوشتن، متفاوت است.»

در این تعریف، به اختلاف تکیه در تلفظ کلماتی که جناس مرکب هستند توجه نشده است، درحالی که تفاوت جناس مرکب با جناس تام اساساً از لحاظ محل تکیه و نوع تلفظ متفاوت دو کلمه است و بنابراین جناس مرکب از لحاظ شنیداری مرتبه نازل‌تری از جناس تام است.

ص ۳۶ ـ «جناس خطی: که از نظر خطی یکسان‌اند و تنها اختلاف نقطه دارند یا از نظر تلفظ مختلف هستند یعنی در بعضی مصوتهای کوتاه یا سرکش تفاوت دارند.»

اختلاف در سرکش و مصوت کوتاه سازنده انواع دیگری از جناس است، نظیر جناس مضارع (کام، گام) یا جناس محرّف (گل، گُل). جناس خطی البته از نظر زیبایی و ارزش موسیقایی از این انواع کم‌اهمیت‌تر است، بنابراین اولویت در نامگذاری با آن نیست وگرنه با چنین نگرشی حتی جناس تام را نیز می‌توان جناس خطی نامید.

ص ۴۰ ـ زیرعنوان «اعنات» و برای شاهد مثال رعایت تکرار حرف یا حروفی بیش از نیاز قافیه این ابیات را از حافظ آورده است:

سرکش مشو که چون شمع از غیرتت بسوزد

دلبر که در کف او موم است سنگ خارا

آیینه سکندر جام می است بنگر

تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

و در توضیح می‌نویسد: «در شعر فوق دو کلمهٔ «دارا» و «خارا» در حروف «ارا» مشترک‌اند. «آ»ی آخر حرف قافیه و دو حرف «ار» بیش

از نیاز قافیه است و آن را خوش آهنگ کرده است.»

برای بررسی این نظر، دو بیت آغاز غزل حافظ را می خوانیم:

دل می رود ز دستم صاحبدلان خدا را
دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

کشتی نشستگانیم ای باد شرطه برخیز
باشد که بازبینیم دیدار آشنا را

می بینیم که «را» در این غزل ردیف است و کلمات قبل از آن قافیه‌اند ولی به ظاهر مؤلف محترم به این نکته توجه نکرده‌اند.

چهارده مصراع از این غزل قافیه دارد و در هفت مصراع کلمه «را» به عنوان ردیف مستقلاً تکرار شده است و در سایر مصاریع نیز با دوپاره شدن کلمات بسیط ردیف «را» تکرار می‌شود. اگر به سیاق مؤلف محترم کلمه «را» کلمه قافیه محسوب شود، هفت بار تکرار کلمه قافیه آن هم در یک غزل سیزده بیتی آن هم از خواجه شیراز واقعا نوعی بدیع از دیدگاه زیبایی‌شناسی خواهد بود!

ص ۸۳ ـ زیرنویس ـ در معنی بیت:

نگویم که ماهی که ماه سپهر
بکاهد ز مهر و تو فارغ ز مهر

می‌نویسد: «ماه با طلوع مهر از میان می‌رود اما تو نیازی به مهر (خورشید) نداری و زیباتر از آن هستی پس تو با ماه فرق‌داری و برتر از آن هستی».

این معنا به نظر صحیح نمی‌نماید زیرا نخست آن که درمعنای

● بدیع از دیدگاه زیبایی شناسی
● دکتر تقی وحیدیان کامیار
● انتشارات جامی، چاپ اول، ۱۳۸۰

اسماعیل امینی

«مهر» دوم ایهام هست و «فارغ ز مهر» به معنای بی‌مهر و محبت نیز اشاره دارد. دیگر آن که «تو فارغ ز مهر» یعنی تو بی‌اعتنا به خورشید در حال جلوه‌گری و نورافشانی هستی و طلوع خورشید از جلوه تو نمی‌کاهد (برخلاف ماه آسمان که با طلوع خورشید جلوه‌اش کاسته می‌شود). معنی «نیاز یا بی‌نیازی به خورشید» اصلا توجیهی در بیت ندارد.

ص ۹۸ و ۹۷ ـ درباره فلسفه قصاص می‌نویسد: «اگر قصاص نمی‌بود مردم براحتی اقدام به کشتن دیگران می‌کردند اما از ترس قصاص خودداری می‌کنند، لذا در قصاص زندگی است».

درباره سطحی بودن چنین تحلیلی از فلسفه قصاص بحثی نمی‌کنیم، اما «اقدام به کشتن دیگران می‌کردند» از لغزشهای فاحش نگارشی است که با مقام علمی والای مؤلف و ویراستار محترم کتاب، تناسب ندارد.

ص ۹۸ ـ زیر عنوان زیباییهای متناقض‌نما می‌نویسد:

«۳ ـ دو بعدی بودن: متناقض‌نما دو بعدیست: بعد متناقض و بعدحقیقی» روشن است که متناقض نما (پارادوکس) چندبعدی است و به همین دلیل زیباست.

ص ۹۸ ـ در تحلیل بیتی زیبا از مولانا می‌نویسد:

«مفهوم: «من به هر چه خدا بخواهد راضیم» عادی است اما همین مفهوم به صورت متناقض‌نما برجسته و غریب می‌شود:

عاشقم بر قهر و بر لطفش بجد
ای عجب من عاشق این هر دو ضد»

ظاهراً مؤلف محترم به تفاوت فاحش میان مرتبه معنایی **راضی** و **عاشق** توجه نکرده‌اند و علاوه بر آن باید گفت که این بیت شاهد خوبی برای متناقض‌نما نیست، زیرا از ویژگیهای متناقض‌نما (پارادوکس) این است که وقوع آن فقط در کلمات ممکن باشد، و البته در این وقوع نقش خیال بسیار برجسته است، درحالی که بیت مولانا به‌رغم زیباییهایش کلامی خبری است و در آن از خیال و مجاز نشانی نیست بلکه گزارشی است از واقعیت عینی.

ص ۹۹ ـ «در پایان گفتنی است که بعضی از متناقض‌نماها با شرح و توضیح آمده است که زیبایی کشف ابهام آنها از میان رفته است:

هرگز وجود حاضر و غایب شنیده‌ای
من در میان جمع و دلم جای دیگر است
بی عمر زنده‌ام من وین بس عجب مدار
روز فراق را که نهد در شمار عمر»

باید گفت این توضیح بیهوده است، زیرا این دو بیت از شواهد «ایضاح بعد از ابهام» هستند که خود از شگردهای مشهور بلاغی است و هدف از آن ایجاد تعلیق و بعد گره‌گشایی و تاثیرگذاری مضاعف بر مخاطب است.

ص ۱۰۰ـ زیر عنوان «تهکم» بیتی از حافظ مثال آورده است:

از کیمیای مهر تو زر گشت روی من
آری به لطف شما خاک زر شود

و در توضیح می‌نویسد: «مراد از «زرگشت روی من» زرد و نزار گشتن چهره است».

اولاً صورت صحیح مصراع دوم چنین است: آری به لطف روی شما خاک، زر شود. ثانیاً در معنی هر دو مصراع ایهام هست و کلمات (مهر، زر، روی) آفریننده ابعاد گوناگون معنایی‌اند و مسلما آن «مراد» مذکور در متن کتاب فقط یکی از ابعاد است.

ص ۱۰۳ـ زیر عنوان ذم شبیه به مدح می‌نویسد: «در این شعر سلمان ساوجی نیز چنین می‌نماید که شاعر خود را مدح کرده است:

در گلستان چشمم ز چه رو همیشه باز است
به امید آن که شاید تو به چشم من درآیی

اما شاعر محبوب خود را ستایش کرده زیرا او گل است و ظهور او در چشم شاعر چشم را گلستان کرده است.»

در این بیت هیچ نشانی از ذم شبیه به مدح نیست، همچنین معنایی که برای بیت آمده صحیح نمی‌نماید. در بیت تامل کنید و ببینید که شاعر به امید آمدن یار است؟ یا از آمدن و استقرار محبوب و گلستان شدن چشم سخن می‌گوید؟

ص ۱۰۷ـ سطر ۴ـ زیر عنوان عکس معنا می‌نویسد: «کلام عادی با بهره‌گیری از این شگرد زیبایی و شیرینی و شگرفی می‌یابد؛ مثلاً به جای آن که بگوییم «تو بسیار زیبا هستی» سعدی با آوردن عکس معنا، زیبایی این نکته را کاملا نشان می‌دهد.»

این جملات از نظر معنایی و نگارشی آشفته و نارسایند.

ص ۱۲۲ـ زیرعنوان مبالغه ـ اغراق ـ غلو، می‌نویسد «... علمای بلاغت در این مورد (یعنی در مورد مبالغه ـ اغراق ـ غلو) به تفاوت کلام عاطفی و خبری پی نبرده بودند، لذا به غلو در شعر، که کلام انشایی و عاطفی است از دید خبری می‌نگریسته‌اند و به همین دلیل آن را دروغ می‌گفتند بدیع‌نویسان امروز نیز همان نظر قدما را دارند.»

یعنی از میان علمای بلاغت قدیم و امروز این تنها مؤلف محترم کتاب است که به تفاوت کلام عاطفی و خبری در مبالغه ـ اغراق ـ غلو، پی برده است؟!

ص ۱۳۸ـ زیرعنوان زیباییهای ایهام می‌نویسد:

«در شعر زمستان مهدی اخوان «سرما سخت سوزان است» معنی ایهامی دارد:

الف ـ سرما تا استخوان اثر می‌کند.

ب ـ استبداد سخت، بیداد می‌کند.»

روشن است که در مصراع ایهام نیست و این تأویل مؤلف محترم است که به صورت معنای دوم آمده، با چنین نگرشی همه شعرهای نمادین به دلیل تأویل‌پذیری از صنعت ایهام بهره‌مندند.

ص ۱۳۹ـ «تعریف استخدام: استخدام مثل ایهام دومعنایی نیست بلکه فقط یکی از واژه‌ها دومعنا دارد به این صورت که معنی آن واژه در جمله اول با معنای آن در جمله دیگر متفاوت است.»

این تعریف دقیق نیست و از خلال آن نمی‌توان مرز روشنی میان استخدام و ایهام ترسیم کرد.

ص ۱۴۵ـ «شعر را با استدلال منطقی و علمی کاری نیست». این قضاوت قطعی و جزمی درست نمی‌نماید، چنان که مؤلف محترم در ادامه ناگزیر می‌شود آن را با نقل قولی از استاد فقید دکتر زرین‌کوب، تعدیل کند. به هر حال روشن است که شعر در اغلب موارد از گزاره‌های شبه‌منطقی بهره می‌گیرد و بنابراین با استدلال منطقی و علمی کار دارد؛ فرضاً که این «کار» به بازی گرفتن استدلال و منطق و دگرگون کردن نقش آنها در اقناع و ترغیب باشد. همان‌گونه که مؤلف کتاب در صفحه ۱۴۸ و زیر عنوان «مذهب کلامی» در نهایت به چنین نتیجه‌ای می‌رسد.

ص ۱۵۰ـ زیر عنوان ارسال مثل می‌نویسد: «به عبارت دیگر، مَثَل حکم دلیل مستند را دارد به این صورت که در امری که نیاز به اثبات دارد یک مَثَل مناسب می‌آورند. مَثَل شاهدی است که اهل زبان در آن تردید ندارند.»

این که مَثَل در حکم دلیل مستند باشد درست نمی‌نماید، مَثَل به استدلال و تجسم معقولات کمک می‌کند و برای تقریب به ذهن، مفاهیم عقلی به یاری گوینده می‌آید و هرگز جانشین دلیل و منطق و

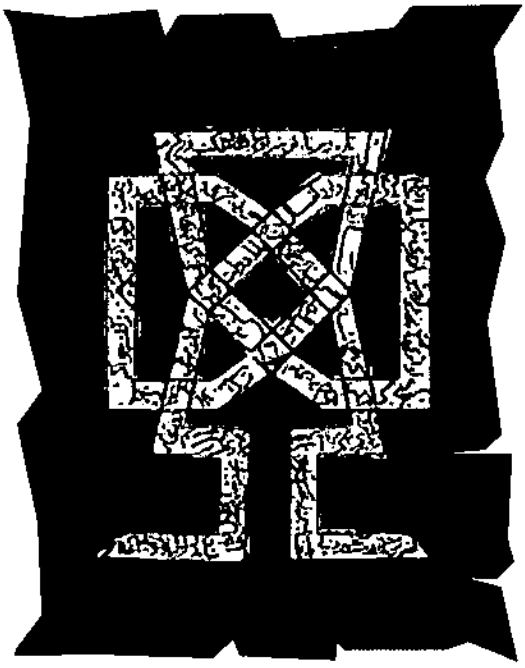

سند نمی‌تواند بود، مگر در شعر که از طریق تأثیر عاطفی و احساسی، قصد اقناع مخاطب را دارد.

ooo

بخش دیگری از کاستی متن در حوزه بی‌دقتیهای ویرایشی و آوردن شواهد و امثله بدون مراجعه به منابع و غلطهای املایی است که هیچ‌کدام را نمی‌توان حمل بر غلط چاپی و نمونه‌خوانی شتابزده نمود. از این نوع لغزشها چند مورد به عنوان نمونه نقل می‌شود.

ص ۵۹، سطر ۱۲

«عنبرشکن است یا سخن‌گوی من است
عنبر ذقن است یا سمن‌بوی من است»

صورت صحیح مصراع اول چنین است: شکرشکن است یا

سخن گوی من است.

ص ۷۶ ـ بیت خاقانی از قصیده مشهور ایوان مداین:

«پرویز به هرخوانی زرین تره آوردی
زرین تره کو بر خوان رو کم ترکوا برخوان»

صورت صحیح بیت چنین است:

پرویز به هر بومی زرین تره آوردی
کردی ز بساط زر زرین تره را بستان
پرویز کنون گم شد ز آن گم شده کمتر گوی
زرین تره کو برخوان؟ رو کم ترکوا برخوان

ص ۸۳، سطر ۱۷

«فرق است میان آن که یارش دربر
با آن که دو چشم انتظارش دربر»

صورت صحیح مصراع دوم: با آن که دو چشم انتظارش بر در.

ص ۸۵، سطر اول «فرو شد به ماهی بن ماهی»!

فقط به صورت صحیح جمله اشاره می‌کنیم و از معانی شگفت جمله متن درمی‌گذریم. صورت صحیح جمله چنین است: فروشد به ماهی بن نیزه

ص ۸۶، سطر ۱۸

«پروانه ز من شمع ز من گل زمن آموخت
افروختن و سوختن و جامه دریدن»

دو مصراع جابه جا آمده‌اند.

ص ۱۰۰، سطر ۲ ـ بیت بسیار مشهوری از خواجه شیراز:

«ناصحم گفت که جز غم چه هنر دارد عشق
برو ای خواجه عاقل هنری بهتر از این»

صورت صحیح مصراع دوم: «گفتم: ای خواجه عاقل هنری بهتر از این».

ص ۱۵۲ ـ املای «زکوة» در تمام صفحه غلط است و در هر چهار مورد به صورت «زکوة» آمده است که مسلماً غلط چاپی نمی‌تواند بود.

ص ۱۷۴، سطر آخر

«... گفت آگه نیستی کز سر درافتادت کلاه
گفت در سر مغز باید بی کلاهی عار نیست»

صورت صحیح مصراع دوم چنین است: «گفت در سر عقل باید بی کلاهی عارنیست».

غلطهای چاپی، اگرچه ارتباط مستقیم به مؤلف و ویراستار کتاب ندارد، اما به هر حال نظارت و وسواس صاحب اثر در تمام مراحل فراهم آمدن کتاب، ناگزیر باید اعمال شود تا، محصول اندیشه و تحقیق و تالیف از تاراج بی‌دقتیهای حروف‌چینی و نمونه‌خوانی و چاپ در امان بماند. کتاب **بدیع از دیدگاه زیبایی شناسی** متاسفانه از نظر فراوانی غلطهای چاپی در وضع نامطلوبی است. چند نمونه از غلطهای چاپی کتاب برای اصلاح در چاپهای بعدی یادآوری می‌شود.

ص ۴۵، سطر ۲ «وقتی سخن مسجع فوق را می‌خوانیم»

این سطر نمونه‌ای از بی‌دقتی در صفحه‌بندی است زیرا در فوق این جمله هیچ سخن مسجعی نیست و جمله موردنظر در صفحه قبل قرار دارد.

ص ۴۵، سطر ۲۰ «... به زیبایی سجعهای فوق نیست. نقطه»

ص ۵۳، «میل، مهر و مهر، عشق و عشق خونخوار می‌شود»

به اقتضای سایر قوافی و نیز وزن شعر کلمه «خونخوار» باید خونخور نوشته شود.

ص ۹۵، سطر ۲۰ ـ «ملاً در این شعر»، مثلاً در این شعر

ص ۹۶، سطر ماقبل آخر ـ «عبارت اخیر متناقض...»، عبارت اخیر متناقض

ص ۹۹، سطر ۳ ـ «... زیرا حجاج مردنی ستمگر بود»، زیرا حجاج مردی ستمگر بود

ص ۱۰۶ سطر ۱۵ ـ «حکیمی را گفت: دلت چه خواهد؟»، حکیمی را گفتند: دلت...

ص ۱۱۰، سطر ۱۷ ـ «حریف عهد عودت شکست»، حریف عهد مودت شکست

ص ۱۱۲، سطر ۱۹ ـ «جو التماس برآمد»، چو التماس برآمد

ص ۱۱۵، سطر ۱۲ ـ «دارم امید که نماند وجود تو»، دارم امید آن که نماند وجود تو

ص ۱۱۶، سطر ۱۲ ـ «... مگر قاضیان را که به شیرین»، مگر قاضیان را که به شیرینی

ص ۱۱۲ ـ زیرنویس «محمدبن عمرالرادویایی»، محمدبن عمر الرادویانی

ص ۱۴۴، سطر ۱۷ ـ «هوی گلشن کویت...»، هوای گلشن کویت...

ص ۱۵۰، سطر ۱۲ ـ «عشقت آتش به دل کس زد تا دل ماست»، عشقت آتش به دل کس نزند...

ص ۱۵۱، سطر ۱ ـ «بر سماع راست هر تن چیز نیست»، بر سماع راست هر تن چیر نیست

ooo

اما این افت از کجا به کتابهای ما آن هم تالیفات بزرگان علم و ادب و استادان بنام راه یافته است؟

این شیوه نگارشی سست و این همه غلط را که نمی‌توان یکجا به گردن حروف‌چین و نمونه‌خوان و مطبعه انداخت. به گمان من مهم‌ترین دلایل این کاستیها علاوه بر شتابزدگیهای معمول در مراحل فنی چاپ به قرار زیر است:

۱ ـ اغلب استادان ارجمند متن جزوه‌های درسی خود را که به صورت شفاهی و در کلاسها ارائه کرده‌اند بعدها با کمک دانشجویان به صورت کتاب درسی سامان می‌دهند و به چاپ می‌سپارند. در این شیوه ناهنجاریهای نگارشی دانشجویانی که افاضات استادان را تندنویسی کرده‌اند همراه با لغزشهای مربوط به بداهه‌گویی و عدم تامل در شیوه تدریس شفاهی، کاستیهای فراوان متن کتاب را پدید می‌آورد.

۲ ـ علاوه بر این در حالت جزوه گفتن به صورت گفتاری و فی‌المجلس، استاد شواهد و امثله و اشعار را از حافظه نقل می‌کند و فرصتی برای مراجعه به منابع ندارد، بنابراین لغزش در این بخش نیز ناگزیر می‌شود.

۳ ـ مقام علمی و اعتبار استادان بنام، ویراستار و ناشر را از وسواس و دقت و بازبینی دقیق تالیفات ایشان بازمی‌دارد.

۴ ـ جاذبه‌های پرشمار بودن تالیفات و سایقهای اقتصادی استادان را به پرکاری و شتاب در چاپ آثار، وامی‌دارد.

۵ ـ حکایت کتاب درسی و معرفی کتاب و منابع برای دانشجویان و رقابتها و حسادتها و رفاقتها نیز در این قضیه دخیل هستند که از تفصیل آن درمی‌گذریم.

ooo

سخن آخر این که اگرچه برچیدن ممیزی کتاب رخداد میمونی است که در این زمانه محقق شده است، اما آیا کتاب و چاپ و نشر هیچ نیازی به نظارت و ارزیابی کیفی و سنجش مرغوبیت ندارد؟ این مهم اگر برای همه کتابهای منتشره میسر نیست، برای کتابها و منابع درسی که ضروری می‌نماید، همین.

کنون کرد از آن تخمه دارد نژاد

نقد و بررسی کتاب

شاهنامهٔ گران ارج حکیم پرآوازهٔ توس بی‌گمان حماسه‌ای بی‌همتا در تاریخ ایران و ایرانیان است و این که اکثر اندیشه ورزان آن را هم گروه با آثار مشهور حماسه سرایی جهان به شمار آورده‌اند به حق قولی است که در گذر زمان با حقیقت درآمیخته است. اگرچه تفوّق و برتری «بهین نامهٔ باستان» در مقایسه با دیگر آثارِ از این دست آشکارتر از آفتاب در میانهٔ روز است.

کارنامهٔ «شاهنامه پژوهی» در ایران علی‌رغم تحقیقات «حافظ پژوهی» ـ که سالها پیش کارنامه‌اش از قول حافظ شناس معاصر نه چندان درخشان خوانده شده بود[1] ـ با استناد به شواهد مکتوب و عدیده، هم پربار بوده است و هم پربرگ، که نیم نگاهی به کتاب‌شناسی این دانش نوپا حقیقت این ادعا را بیش از پیش برهمگان روشن می‌سازد.

بررسی تطبیقی شاهنامهٔ فردوسی با ادبیات و فرهنگ دیگر زبانها می‌تواند در زدودن ابهام و همچنین بیان شایستگیهای این یادگار کهن سخت به کار آید. مهم‌ترین خصیصه‌ای که باید پژوهشگر کار تطبیقی ـ در قدم نخست ـ بدان متّصف باشد، همانا تسلط و چیرگی ژرف بر زوایای متون و آثار مورد بررسی است. یعنی هر اندازه درجهٔ شناخت و اشراف محقق به موضوع بیشتر باشد طبعاً در بیان وجه افتراق و تشابهات دو اثر و یا بازگویی اقتباسِ یکی از دیگری موفق‌تر بوده و بسامد لغزشها و برداشتهای ناصوابش نیز به مراتب کم‌تر خواهد بود. در اینجاست که می‌توان ادعا کرد محقق در جُستار خود از عارضهٔ نه چندان غریب «فقرِ دانش و غنای کوشش» به دور مانده است.

اصل مطالعه و بررسی تطبیقی متون و آثار کهن پارسی دیرگاهی است که مورد همت و حمیّت محققان دانا دل قرار گرفته؛ چنانچه کتاب **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی** از آقای سجاد آیدنلو هم در پاسخ به این نیاز پژوهشی تألیف و تدوین گشته است. تا آنجا که نگارنده آگاهی دارد در زمینهٔ پژوهش تطبیقی شاهنامه با ادبیات عامهٔ کردی این اثر تقریباً اولین تألیف منسجمی است که به رشته تحریر درآمده و به حق جای آن نیز در میان تألیفات متعدد شاهنامه‌پژوهی خالی می‌نمود.

این کتاب در بیان همخوانیهای شاهنامهٔ فردوسی با ادبیات عامه فرهنگ کردان این سرزمین به رشتهٔ تحریر در آمده و همچنانکه از پیش‌درآمد کتاب (دربارهٔ گردآورنده) دانسته می‌شود، نویسنده از نژاد نژادهٔ کردان نیست و صرفاً به سائقهٔ انس به تحقیق دربارهٔ شاهنامه و بیان ارتباطی تطبیقی آن با زبان و فرهنگ کردی قلم به نگارش این مجموعه گردانیده است.

این کتاب به قطع وزیری و در ۱۸۴ صفحه از سوی انتشارات صلاح‌الدین ایوبی (ارومیه) به زیور طبع آراسته شده و از فهرست مطالب کتاب چنین برمی‌آید که در چهار بخش عمده تدوین شده باشد. در قسمت اول که فاقد عنوان کلی است و به تأثر از سیاق عناوین باید نام «کلیات» بر آن نهاد، این موارد به دیده می‌آید:

راندگی نوزاد، برج نشینی دختر، هنرنمایی با تیراندازی، بودن

● شاهنامه و ادبیات عامیانه کردی
● سجاد آیدنلو
● انتشارات صلاح‌الدین ایوبی
چاپ اول، ارومیه، ۱۳۷۹

سیدتقی آل یاسین

کودک پیش از پیوند پدر و مادر، شستشو در آب و... . در بهرهٔ دوم که به شاهان و پهلوانان شاهنامه مخصوص گشته می‌توان به این موارد اشاره کرد: جمشید، گرشاسب، سام و نریمان، رستم و زال، افراسیاب، کاووس، سهراب و... . نکته‌ای که در اینجا باید بدان اشاره شود این است که بنای این گزارش بر ایجاز و اختصار نهاده شده و به تأکید خود مؤلف اگر این اصل سرلوحهٔ این پژوهش قرار نمی‌گرفت، شاید این اثر می‌توانست از لونی دیگر بیاید، چه «در باب بعضی از آنها بسان رستم می‌توان در اندازهٔ رساله‌ای جداگانه سخن راند.»[۲]

در بخش سوم کتاب اسامی «رزم افزارها» آمده: گرز، کوپال، شمشیر مصری، زوبین و زه چرم گوزن و در آخرین قسمت نیز به تشابهات واژگانی و معنایی پرداخته شده است.

مؤلف در آغاز کتاب دربارهٔ نشان دادن مهر و علاقهٔ دیرینهٔ کردان به شاهنامهٔ فرزانهٔ توس به دلایل قوی و نمونه‌های ارزشمند استناد جسته و در بیان دلبستگی عمیق نژاد کرد به نامهٔ باستان در حدّ کمال کوشیده است. وی در این باره می‌نویسد:

«از کردارهای یادکردنی کردان در راه عشق به شاهنامه می‌توان اقدام شادروان جمیل صدقی زهاوی، شاعر معروف عرب و عنصر مجلس اعیان عراق را که از بزرگان کرد مقیم بغداد بود، بیان کرد که در کنگره فردوسی به سال (۱۳۱۳ هـ . ش) برخلاف دستور بزرگان کشورش مبنی بر نستودن استاد توس و ستایش از سعدی ـ که در وفات مستعصم عباسی سوگنامه سروده است ـ یک قصیدهٔ عربی و یک مثنوی پارسی در بزرگداشت مقام فردوسی می‌سراید و در روز نخست کنگره در میان شور و شادی حاضران می‌خواند و پس از بازگشت مرتبهٔ سناتوری خود را در مجلس سنای عراق از دست می‌دهد تا استوار کند که یک کرد بر پایهٔ سابقهٔ نژادی خویش به شاهنامه بیش از هر مقام و احترام ظاهری ارزش می‌گذارد.»[۳] و در صفحهٔ بعدی کتاب به گفته مرحوم استاد احمد تُرجانی زاده که از مفاخر نژاد کرد و استاد ممتاز دانشکدهٔ ادبیات تبریز بودند، اشارت رفته که فرموده است: «به حقیقت می‌توان گفت که شاهنامهٔ فردوسی در دنیا نظیر و همتا ندارد.»[۴]

استناد مؤلف در درجهٔ نخست به ابیات تصحیحی شاهنامهٔ دکتر خالقی مطلق ـ که بی‌گمان خود در عالم شاهنامه‌پژوهی حماسه‌ای دیگر آفریده‌اند.[5] نشان از دقت و وسواس کار مؤلف دارد. هرچند این امر باعث نشده است تا در جایگاههای مناسب به ابیات الحاقی و یا ابیات مندرج در نسخه‌های کم اهمیت‌تر و رویکردهای اساسی صورت نگیرد.

در حماسه‌های عامیانهٔ کردی «رستم» تقریباً همان نقشی را ایفا می‌کند که در شاهنامه ایفا کرده است و این نکته می‌تواند بر هماهنگی و اتحاد موضوع حماسه‌های ایرانی اشارت داشته باشد.

برخی از منابع مؤلف در این پژوهش عبارت‌انداز:

منظومه‌ها و داستانهای شیخ فَرَخ و خاتون استی، بهرام و گلندام، آزیره، صیدوان، شیخ‌مند و شیخ رش، کانه‌بی، سام سام، غزای سیسه‌بان و....

دربارهٔ اصالت داشتن نژاد کردان که به روایت فردوسی از تخمهٔ دو جوان نیک کردار به نامهای «ارمایل» و «گرمایل» بوده و نهایتاً در به بن‌بست رسیدن و چاره‌اندیشی ضحّاک داستان پدید آمده‌اند، در همین کتاب چون سایر منابع و نوشته‌ها مطلبی آمده است که ذکر آن خالی از حُسن نیست:[6]

«بر بنیاد روایت شاهنامه، ضحاک پس از برآمدن دو مار از دوشش بر اثر بوسهٔ ابلیس به چارهٔ هم او که در هیأت پزشکی رخ می‌نماید، فرمان می‌دهد تا هر روز سر دو جوان آریایی را خورش ماران کتفش سازند تا مایهٔ آرام دردشان شود، پس از روزگاری دو جوان نیک سگال به نامهای (ارمایل) و (گرمایل) به منظور رهایی یکی از دو جوان گرفتار، چاره‌گری کرده به خورش خانهٔ ماردوش راه می‌یابند و بدین سان هر روز یکی از جوانان را می‌کشند و مغز سر او را با مغز سر گوسفند می‌آمیزند و دیگری را می‌رهانند و روانهٔ دشت و بیابان می‌کنند. به گفتهٔ فردوسی نژاد «کُرد» از آن جوانان رسته از بیداد ضحاک پدیدار می‌شود:

از آن دو یکی را بپرداختند
جز این چاره‌ای نیز نشناختند
برون کرد مغز سر گوسفند
بیامیخت با مغز آن ارجمند
یکی را به جان داد زنهار و گفت
نگر تا بداری سر اندر نهفت
نگر تا نباشی به آباد شهر
ترا از جهان کوه و دشت است بهر
به جای سرش زان سر بی‌بها
خورش ساختند از پی اژدها
از این گونه هر ماهیان سی جوان
از ایشان همی یافتندی روان
چو گرد آمدی مرد از ایشان دویست
بر آن سان که نشناختندی که کیست
خورشگر بدیشان بزی چند و میش
سپردی و صحرا نهادیش پیش
کنون (کُرد) از آن تخمه دارد نژاد
کز آباد ناید به دل برش یاد»[7]

شاهنامه‌شناس معاصر، آقای مهندس جیحونی، از این روایت فردوسی قرائتی دیگر به دست داده است که پذیرش آن مستلزم تأملات بسیاراست. ایشان معتقدند:

«واژهٔ (کُرد) در مصراع «کنون کُرد از آن تخمه دارد نژاد» و شاید در سراسر شاهنامه به معنی «قوم کرد» که در غرب ایران و عراق و ترکیه و سوریه ساکن هستند، نیست؛ بلکه یک معنی کرد «چادرنشین» و «چوپان» است. حمزهٔ اصفهانی می‌گوید:

«ایرانیان قدیم (فرس) دیلمیان را «اکراد طبرستان» می‌نامیدند و اعراب را «کردان سورستان» می‌خواندند.» (به نقل فرهنگ معین). اگر کردها قومی جدا از ایرانیان می‌بودند، قاعدتاً می‌بایستی در کتیبهٔ داریوش ذکر آنها می‌رفت، در جایی که کتیبهٔ او در قلب سرزمینی است که اکنون قوم کُرد در آنجا ساکن‌اند.

در بیت اخیر می‌گوید که مردم کوهستانی چادرنشین (و دامدار) از نژاد آن رها شدگان‌اند که هیچ گاه شهرها و آبادیها را ندیده‌اند.»[8]

چنان که اشاره شد پذیرفتن این نظریه با توجه به منابع گذشته و معاصر اندکی دشوار به نظر می‌رسد. باشد که صاحبدلی نکته‌دان در ایضاح این نکته مشقت تحقیق را بر جان خرد.

از آنجا که مؤلف محترم در سرآغاز کتاب خواستار پیشنهادها و نکته‌یابیهای مخاطبان کتاب بوده‌اند، همچنین برای بهره بردن هرچه بیشتر از این اثر ارزنده، استحساناً به نکاتی چند اشاره می‌شود. باشد که در به‌کارگیری این کتاب سودمند قبول افتد و در نظر آید:

۱) آنچه بیش از هرچیز ذهن جست‌وجوگر خواننده را به خود مشغول می‌دارد، مسئلهٔ نبودن سرفصلها در صفحات کتاب است. طبعاً وجود سرفصلها و عناوین در صفحات، آن هم با چاپ مجزا و برجسته در قرائت متن و ادراک بهتر خواننده نقش اساسی دارد.

۲) دربارهٔ یادداشتهای پایان کتاب باید گفت که اگر این یادداشتها در پاورقی صفحات آورده می‌شد، شاید به عُرف نزدیک‌تر بود. علاوه بر این در یادداشتهای آخر کتاب بر نقل قولهای اشخاص بیش از حد تأکید شده است. ستایشهای چندگانهٔ نویسنده از صاحبان آثار و مقالات، ذهن خوانندهٔ ناآشنا به مسائل فردوسی‌پژوهی را بیش از حد انتظار به خود مشغول می‌دارد.

۳) شایسته بود مؤلف پس از نقل آراء و اقوال دیگران در حد ضرورت سخن به نقد و تحلیل آنها نیز همت می‌گماشت، چه صرف نقل و روایت نظریّه‌ها در راه شناسانیدن موضوع مورد بحث و همچنین در تفهیم خواننده چندان نقشی نمی‌تواند داشته باشد.

مثلاً آنجا که نظر فریدون جنیدی را مبنی بر (کوه آتشفشان) بودن اژدهای شاهنامه و اوستا[9]، یادآور شده‌اند و یا آنجا که دیوان مازندران شاهنامه را از قول ایشان «برجستگیهای کوهستانهای شمال ایران»[10] دانسته‌اند، سزاوار بود که آراء نقدآمیز خود و یا دیگران را نیز بدان می‌افزودند تا کتاب از بند تحقیق صرف خارج شده و به وادی «تحلیل منطقی» هرچه نزدیک‌تر می‌شد.

۴) دربارهٔ این که نویسنده نظریه آقای دوستخواه، مبنی بر آگاهانه کشته شدن سهراب توسط پدرش رستم را ـ هرچند با مسامحه ـ پذیرفته‌اند، باید افزود که با عنایت به مقام پدری و همچنین ژرف‌ساخت داستان، برترین آفریدهٔ فردوسی هرگز نمی‌توانسته است تنها فرزندش را آن هم با شناخت کامل پهلو بدرد تا به قول نظریه‌پرداز محترم «عاطفه قربانی آرمان گردد».[11] چه در این صورت نخست ساختار تراژدی که در آن عمق فاجعه با عدم آگاهی رستم از چگونگی فرزند عجین گشته است خدشه‌دار می‌شود، از طرف دیگر شالودهٔ تراژدی (غم نامهٔ) رستم و سهراب که لاجرم باید در ضمن داستان یک نقطهٔ کوری داشته باشد، از هم گسیخته می‌گردد. جالب‌تر این که با نگاهی به سابقهٔ «پدرکشی و پسرکشی در اساطیر»[12] در می‌یابیم که اکثریت پهلوانان به نوعی از روی ناشناس بودن پهلوانان مغلوب به کشتار ناآگاهانه روی آورده‌اند.

پروفسور هانری ماسه نیز معتقد است که رستم و سهراب تنها به هنگام مرگ همدیگر را شناخته‌اند.[13]

۵) توضیحاتی که دربارهٔ «ققنوس» در کتاب آمده[۱۴] در بیان ارتباط تطبیقی آن با حماسهٔ فردوسی چندان کمکی به خواننده نمی‌کند. چه به توضیح خود نویسنده «به این پرندهٔ داستانی در شاهنامه اشاره‌ای نشده است.»[۱۵] بنابراین ابیات منتخبی هم که از عطار (**منطق الطیر**) و دیگران (نیمایوشیج و شفیعی کدکنی) به‌عنوان شاهد به نقل و اشارت آمده، باز نتوانسته است در معرفی این عنصر افسانه‌ای کاری از پیش ببرد. دیگر این‌که شایسته بود مؤلف محترم هنگام معرفی ققنوس مأخذ گفتار خود را مشخص می‌نمودند تا هرچه بهتر خواننده را به اصل گفتار رهنمون می‌شدند.

۶) دربارهٔ تفاوت غسل و وضوی اسلامی با آیین کهن ایرانیان (برای شست‌وشوی تن برای نیایش) که در همانندی آنها در کتاب اشارتی به اجمال رفته است.[۱۶] باید افزود که غسل و وضوی اسلامی نمی‌تواند هیچ‌گونه برگرفتگی و یا بازماندگی از آیین و یا آیینهای کهن بومی داشته باشد. چه اولاً اسلام در سرزمینی غیر از ایران پدید آمده است و دیگر این که امر باطن‌گرایانهٔ «نیت» در احکام شرعی، این حکم اسلامی را دارای خصایص ویژه نسبت به سایر سنتهای آیینی کرده است و همانندی و تشابه ظاهری این ویژگی دینی باز نمی‌تواند دلیلی بر بازماندگی و یا برگرفتگی از آیین یا آیینهای دیگر بوده باشد.

۷) غلطهای چاپی معدودی به متن کتاب راه یافته است که به پاره‌ای از آنها اشاره می‌شود:

صفحه / سطر	نادرست	درست
۱۹/۳	ژزف	ژرف
۱۰/۶	خواستام	خواستارم
۸/۲۰	جهانیان	جهانبان
۱۴/۵۲	پردازگان	پردازندگان
۱۹/۱۱۴	عرّان	غرّان
۹/۱۳۱	مینه	میمنه
۱۲/۱۴۳	شینداری	شنیداری

همچنین در صفحه ۲۵ / سطر ۳ (مصراع اول) و در صفحهٔ ۳۰ / سطر ۳ (مصراع دوم)، به ترتیب واو عطف و راء نشانه از قلم افتاده است. در صفحهٔ ۵۸ / سطر ۳ نیز باید مصراع دوم بدین صورت باشد:

نهاده [به] بالین برش افسری

ختم سخن این که کتاب **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی** ـ چون دیگر نوشته‌های دارندهٔ اثر ـ با زیربنای استوار علمی و قلمی پخته به نگارش درآمده است. ضمن آرزوی توفیق هرچه بیشتر برای مؤلف محترم امید است این پژوهش تازه موافق طبع و مورد استفادهٔ شاهنامه‌پژوهان به ویژه شاهنامه‌خوانانِ کرد زبان واقع گردد.

پانوشتها:

۱. «کارنامهٔ حافظ شناسی معاصر ایران پربرگ است اما پربار نیست. اگر کارهای کرده اندک نیست، کارهای نکرده نیز بسیار است.» (**حافظ نامه**، بهاءالدین خرمشاهی، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، تهران ۱۳۷۸، ج ۱، ص ۱۵).

۲. **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی**، سجاد آیدنلو، انتشارات صلاح‌الدین ایوبی، چاپ اول، ارومیه ۱۳۷۹، ص ۵.

۳. همان، ص ۱۲.

۴. همان، ص ۱۳.

۵. در این باره، لطفاً رک: مقالهٔ «از حماسه تا حماسه»، سجاد آیدنلو (کتاب ماه **ادبیات و فلسفه**، شماره ۴۱ و ۴۲، ص ۷۲ و ۷۳).

۶. برای نمونه در **برهان قاطع** در توضیح ابیات مربوط به این قسمت شاهنامه چنین آمده است:

«ارمائیل ـ بر وزن عزرائیل ـ نام پادشاه زاده‌ای است و او مطبخی ضحاک بود. گویند دو پادشاه‌زاده بودند یکی ارمائیل و دیگری کرمائیل و ایشان به واسطهٔ خیر خلق‌الله مطبخی ضحاک شده بودند [تا] از آن دو نفر آدمی که ضحاک می‌فرمود بکشند و مغز سر ایشان را به جهت مارانی که از کتف او برآمده بودند حاضر سازند، یک نفر را آزاد می‌کردند و می‌گریزانیدند و به جای مغز سر او سر گوسفند داخل می‌نمودند و گویند کُردان صحرانشین از نسل آن جماعت‌اند.» (**برهان قاطع**، ج ۱، ص ۱۰۹).

۷. **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی**، ص ۸ (ابیات به نقل شاهنامهٔ خالقی مطلق، ج ۱، ص ۵۶ و ۵۷).

۸. **بررسی بیتهایی از شاهنامهٔ فردوسی**، مصطفی جیحونی (**فرهنگ اصفهان**، شمارهٔ ۱۷ و ۱۸، زمستان ۱۳۷۹، ص ۵۷ و ۵۸).

۹. **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی**، ص ۱۷۰.

۱۰. همان، ص ۱۷۱.

۱۱. همان، ص ۲۵.

۱۲. **پدرکشی و پسرکشی** در اساطیر، محمدعلی سلطانی گردفرامرزی (**رشد ادب فارسی**، تابستان ۱۳۷۲، شماره ۳۳، صص ۲۰-۲۹).

۱۳. **فردوسی و حماسهٔ ملی**، هانری ماسه، ترجمهٔ مهدی روشن ضمیر، انتشارات دانشگاه تبریز، ۱۳۷۵، ص ۱۲۹.

۱۴. **شاهنامه و ادب عامیانهٔ کردی**، ص ۶۵ و ۶۶.

۱۵. همان، ص ۶۵.

۱۶. همان، ص ۲۰.

گامی اساسی در گردآوری قصه‌های ایرانی

چکیده:

کتاب قصه‌های مردم حاصل کار گروهی تعدادی از پژوهشگران پژوهشکدهٔ مردم‌شناسی سازمان میراث فرهنگی است که به وسیلهٔ سیداحمد وکیلیان ویرایش شده است. در این نوشته ابتدا اشاره‌ای گذرا به اهمیت افسانه‌ها، پیشینهٔ گردآوری آنها به وسیلهٔ پژوهشگران ایرانی و خصوصیات این پژوهشها کرده‌ام. سپس امتیازات کتاب را در سه محور برشمرده‌ام که عبارت‌اند از: کار گروهی، پای‌بندی به نثر حکایی و روایی افسانه‌ها و طبقه‌بندی قصه‌ها براساس روش معروف آرنه / تامپسون. بعد از آن ایده‌های کلی موجود در افسانه‌ها را مورد بررسی قرار داده‌ام. سعی شده است ارتباط میان این ایده‌ها با آنچه در افسانه‌های کهن ایرانی وجود دارد تا حدامکان توضیح داده شود. این بررسی به اقتضای ماهیت مقاله نمی‌توانست گسترده باشد، از این رو تلاش کرده‌ام فقط به برخی از ویژگیهای مهم قصه‌ها و آن هم به‌طور کلی بپردازم. در نهایت نیز به کاستیهای کتاب اشاره کرده‌ام.

افسانه‌ها و قصه‌های عامیانه، قصهٔ زندگی ملتهاست. قصهٔ مبارزهٔ آنها علیه طبیعت ناآرام و سرکش برای تسلط بر خشم و غضبی است که گهگاه بر انسان وارد می‌شده است. روایتهایی هستند که بیانگر خواستهٔ مردم مبنی بر اعتدال در طبیعت و اجتماع و آرزوی آنها دایر بر نفی بی‌نظمیها، کژیها و کاستیها بوده است؛ اما به زبانی دیگر و گاه به زبانی غیر از زبان انسانها. درحقیقت تدوین‌کنندگان افسانه‌ها به دلایل مختلف ازجمله عامل اجتماعی خوش‌تر داشته‌اند که سرّ دلبران خویش را در حدیث دیگران بازگویی کنند تا به این وسیله هم ناگفتنیها گفته شوند و هم راویان از پیگرد اجتماعی در امان باشند.

قریب هفتاد سال از گردآوری افسانه‌های ایرانی به‌وسیلهٔ پژوهشگران بومی می‌گذرد. صادق هدایت، کوهی، امینی، صبحی، انجوی، بهرنگی و شاملو از درگذشتگان و فقیری، میهن‌دوست، درویشیان و میرکاظمی (که عمرشان دراز باد) از زندگان، نامهایی آشنا برای علاقه‌مندان به فرهنگ عامیانه هستند. تاکنون بیش از دهها کتاب و افزون بر هزار افسانه از قصه‌های مردم به همت این افراد چاپ شده است، اما به رغم این کوشش باید گفت آنچه چاپ شده است قطره‌ای در مقابل دریاست. ایران ما به دلیل موقعیت خاص جغرافیایی و نیز به دلیل تنوع قومی و زبانی و همچنین به سبب گذشتهٔ پربار فرهنگی آن، گنجینهٔ بی‌نظیر افسانه‌های عامیانه است. متأسفانه از این گنجینهٔ بی‌نظیر تاکنون فقط صفحات محدود و معدودی ورق خورده است؛ به گونه‌ای که قصه‌های ایرانی در طبقه‌بندی بین‌المللی قصه‌ها هیچ‌گونه جایی ندارند. صادق هدایت که بی‌شک از او به عنوان پیشتاز پژوهشگران قصه‌های مردم باید یاد کرد قریب شصت‌سال پیش در انتقاد به بی‌توجهی نسبت به جمع‌آوری اجزای فرهنگ عامیانه و ازجمله افسانه‌ها با تأسف چنین نوشته است: «در سرتاسر [کشور] رومانی یک دهکده هم پیدا نمی‌شود که تمام ترانه‌های عامیانهٔ آنجا یادداشت نشده و آهنگ آنها را به نوت موسیقی ننوشته باشند. یا در کشور ایرلند تاکنون وزن کاغذهایی که روی آنها اینگونه آثار را جمع کرده و نوشته‌اند به شصت خروار رسیده است.» (**نوشته‌های فراموش شده**، ص ۱۹۴)

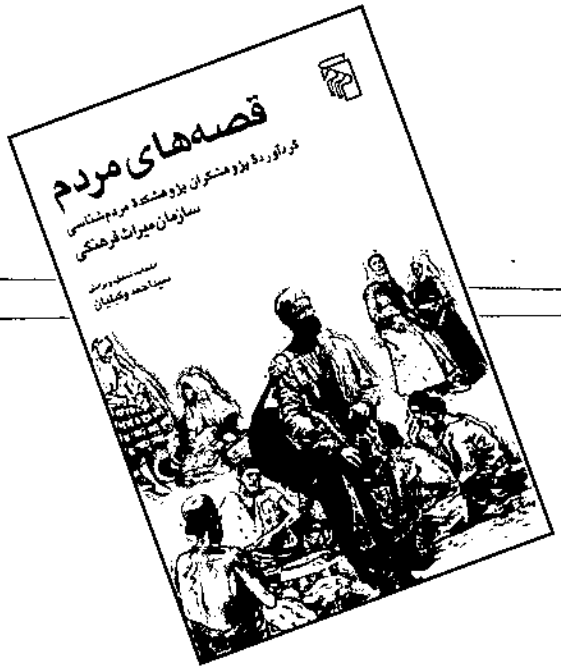

● **قصه‌های مردم**
● **انتخاب، تحلیل و ویرایش:**
سیداحمد وکیلیان
● **نشر مرکز، چاپ اول، ۱۳۷۹**

محمدجعفری قنواتی

اگر توجه کنیم که این مطالب در شصت سال پیش نوشته شده است، آنگاه به کم‌کاری مفرطی که در این زمینه صورت گرفته است بیشتر پی می‌بریم. این موضوع به جای خود یکی از ضعفهایی است که برطرف کردن آن اهتمامی وسیع از سوی پژوهشگران، سرمایه‌گذاری مستمر از سوی نهادهای رسمی و کار گروهی و سازمان یافته را طلب می‌کند. اما همان مقدار کاری نیز که تاکنون صورت گرفته است اغلب به صورت فردی بوده است و طبعاً ذوقهای متفاوت فردی در آنها مؤثر بوده است و در بسیاری موارد از شیوهٔ علمی گردآوری افسانه‌ها فاصله داشته است. همچنین بنا به همان خصلت فردی، بسیاری از آزموده‌ها مجدداً آزموده شده‌اند، و از این بابت با تأسف می‌توان به فعالیتهای بسیاری اشاره کرد که کم‌تر از زحمات صرف شده نتیجه داده‌اند. این امر که در سالهای پایانی حکومت گذشته کمابیش سر و سامانی گرفته بود و با تشکیل مراکزی خاص و انتشار نشریاتی ویژه قدمهایی در آن راه برداشته شده بود، پس از انقلاب به دلایل مختلف مجدداً به روال قبل برگشت و کار فردی جایگزین کار گروهی شد. راه برون رفت از این وضعیت، همان‌گونه که چند سال پیش پژوهشگر ارجمند فرهنگ مردم خراسان، محسن میهن‌دوست، گفته است، ایجاد فرهنگستان عامه است. (**آدینه**، شماره ۱۰۳)

اخیراً، و پس از سالها انتظار، به همت پژوهشکدهٔ مردم‌شناسی سازمان میراث فرهنگی، اقدامی درخور و شایسته برای پاسخگویی به این ضرورت انجام گرفته است. به یاری پژوهشگران این مرکز قریب نهصد و هفتاد روایت از قصه‌های مردم گردآوری شده است که جلد اول آن با ویراستاری سیداحمد وکیلیان شامل هشتاد و یک قصه تحت عنوان **قصه‌های مردم** چاپ شده و در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته است. این کتاب از چند حیث نسبت به سایر کتابهایی از این دست امتیازات و برجستگیهایی دارد و می‌توان گفت نسبت به آثار مشابه با معیارها و موازین شناخته شدهٔ گردآوری افسانه‌ها انطباق بیشتری دارد.

در این نوشته کوشش می‌شود ابتدا به برخی ویژگیهای کتاب اشاره شود و سپس نگاهی گذرا به قصه‌های آن بشود و درنهایت به کاستیهای آن پرداخته شود:

الف ـ ویژگیها و امتیازات کتاب

۱. کار گروهی، این کتاب حاصل کوشش گروهی تعدادی از پژوهشگران فرهنگ عامیانه است. این امر فقط شامل راویان نمی‌شود، بلکه در هر استان دو الی سه نفر امر ارتباط با راویان را به

عهده داشته‌اند. آنچه تاکنون در این زمینه انجام می‌گرفته است به صورت انفرادی و یا دست بالا دونفره بوده است.

۲. ویراستار کتاب تلاش کرده است که قصه‌ها را براساس روش معروف آرنه /تامپسون طبقه‌بندی کند. برای این منظور از کتابهای **تیپ‌های قصه‌های عامیانه** اثر آرنه /تامپسون و **طبقه‌بندی قصه‌های ایرانی** اثر اولریش مارزلف استفاده کرده است. ویراستار ضمن این کار کوشش کرده است که این قصه‌ها «با روایتهای جهانی آن مطابقت و عرصهٔ انتشار و شمارهٔ ویژهٔ (کد) آنها مشخص و به صورت یادداشت به دنبال قصهٔ موردنظر آورده شود» (ص ۷). ناگفته نماند که این فکر در سالهای منتهی به انقلاب مورد توجه پژوهشگران «مرکز پژوهشهای مردم‌شناسی و فرهنگ عامه» قرار گرفته بود. در یکی از نشریات این مرکز آمده است که پژوهشگران آن قصد داشته‌اند پس از گردآوری افسانه‌ها به طبقه‌بندی آنها به روش علمی و نیز تحلیل افسانه‌ها از دیدگاه اساطیری، تاریخی، پهلوانی، مذهبی، روان‌شناسی، جغرافیایی و جز آن بپردازند، اما این فکر بنا به تحولات جامعهٔ ایران جامهٔ عمل نپوشید. از این رو اقدام پژوهشکدهٔ مردم‌شناسی و ویراستار کتاب که کار گردآوری را توأم با طبقه‌بندی قصه‌ها به عهده داشته‌اند، کاری جدید و تازه در ایران محسوب می‌شود.

۳. یکی دیگر از ویژگیهای کتاب، پای‌بندی به نثر روایی و حکایی افسانه‌هاست. تا آنجا که نگارنده دریافته است، سلایق فردی نسبت به سایر کارها کم‌تر اعمال شده است. به استثنای تعدادی از قصه‌ها، که جداگانه به آن اشاره خواهد شد، بسیاری از قصه‌ها با امانت کامل نسبت به زبان راوی بازنویسی شده‌اند، به گونه‌ای که نحو راوی نیز در اغلب روایتها حفظ شده است:

«یکی از ترنجها را برداشت و دو نصف کرد. یک مرتبه دختر بسیار زیبایی از او بیرون آمد.» (ص ۱۰۲)

در بعضی موارد نیز اصل کلمات راوی بدون کم‌ترین دخل و تصرفی آورده شده است:

«گربه در دست، کبوتر بالای سر، تازی در عقب، رفته رفته وادی به وادی، سگ منادی درختهای گرمسیری سردسیری، تا شب نروی روز به جایی نرسی، تا غم نخوری به غمگساری نرسی، تا زلف نریزد روی شانه‌ات نرسی پیش نگارت، چه چه بلبل، ناله قم قم، تنگ زیر تنگ می‌زد و می‌رفت.» (ص ۵۰)

اهمیت این ویژگی آنگاه روشن‌تر می‌شود که آن را با بعضی آثار منتشره مقایسه کنیم. مؤلف پیگیر و باسابقهٔ مجموعهٔ **سنت‌شکن**، جملات آغازین و پایانی هر افسانه را مانند «یکی بود و یکی نبود» و «قصهٔ ما به سررسید کلاغه به خانه نرسید» حذف کرده است. یا مؤلفین **فرهنگ افسانه‌های ایران** تعدادی از افسانه‌ها را بازنویسی و برخی را نیز خلاصه کرده‌اند. این امر باعث شده است که اولاً افسانه‌ها از زبان عامیانه و گفتار فاصله گرفته و به زبان نوشتار نزدیک شوند و ثانیاً با توجه به این که خلاصه‌نویسی ارتباطی مستقیم با سلیقهٔ خلاصه‌کننده دارد بنابراین به میزان چنین افرادی متنهای متفاوتی ایجاد خواهد شد که این امر نیز با روح گردآوری افسانه‌ها در تناقض قرار دارد.

ب ـ نظری به برخی از افسانه‌های کتاب

در این بخش کوشش می‌شود به برخی از ایده‌های کلی مستتر در افسانه‌ها به طور گذرا پرداخته شود.*

۱. در قصهٔ «گل چهچهه» آنچه پیر خردمند از قهرمان قصه می‌خواهد، نظم دادن به امور نامنظم است؛ اموری که به واسطهٔ وضعیت نابسامان و تناقضهای اجتماعی از نظم ضروری جدا شده‌اند. در پیش تعدادی سگ کاه ریخته شده است و در مقابل شتر، استخوان. پیر می‌گوید: «اگر توانستی اینها را جابه‌جا کنی و در جای حقیقی‌اشان بگذاری که برده‌ای» (ص ۴۲). اما دیوها که مظهر بی‌نظمی و کج‌اندیشی هستند از این بی‌نظمی محافظت می‌کنند. در حقیقت خصوصیت عمدهٔ دیوان و شر، بی‌نظمی و ناهماهنگی است (**شناخت اساطیر ایران** جان هینلز، ص ۸۲). در شاهنامه نیز اکوان دیو، وارونهٔ گفتهٔ رستم را انجام می‌دهد و او را به دریا می‌اندازد؛ زیرا:

همه واژگونه بود کار دیو

که فریادرس باد گیهان خدیو

دیوها حتی شیشهٔ عمر خود را نیز در نقاطی می‌گذارند که از راه غیرراست (چپ) دسترسی به آن میسر است. در قصهٔ «شاهزاده ابراهیم و دیو»، دیو در مورد نشانی شیشهٔ عمر خود چنین می‌گوید: «وقتی وارد غار شدی، غار دو راه دارد، از سمت چپ می‌روی». (ص ۷۲)

مردم بخشهایی از جنوب از دیو در امثال و حکم و افسانه‌ها با تعبیر «دیو چپ» یاد می‌کنند؛ یعنی به همراه دیو، صفت او را که همان اعمال واژگونه باشد می‌آورند. درحقیقت به این وسیله وارونگیِ رفتار دیو را مؤکد می‌کنند.

۲. در برخی از این قصه‌ها تأثیر متقابل ادبیات کلاسیک و افسانه‌ها بر هم دیگر کاملاً مشهود است که به دو نمونهٔ آن اشاره می‌شود:

اول، قصهٔ «سه خواهر الکن» (ص ۳۴۱)، در این قصه مادر از دختران الکن خود می‌خواهد که وقتی خواستگاران به منزل آنها آمدند به هیچ‌وجه صحبتی نکنند. اما بر اثر حادثه‌ای یکی از دختران جمله‌ای می‌گوید و سپس دو خواهر دیگر به قصد سرزنش او که سفارش مادر را نادیده گرفته است شروع به صحبت کردن می‌کنند. به این طریق الکن بودن آنها برای خواستگاران مشخص می‌شود. این قصه یادآور حکایت معروف مولاناست که تحت عنوان «حکایت هندو که با یار خود جنگ می‌کرد بر کاری و خبر نداشت که او هم بدان مبتلاست» در مثنوی آمده است. (دفتر دوم بیتهای ۳۰۲۷ الی ۳۰۳۳)

دوم، قصهٔ «کرهٔ سیاه»، در این قصه شاه گرفتار بیماری سختی می‌شود. پزشکان درمان او را در خوردن «گوشت شکار» تشخیص می‌دهند. دامادهای او از «گرفتن شکار» عاجز می‌شوند، اما همسر کوچک‌ترین دختر شاه که مورد عنایت او هم نیست با زدن «مُهر غلامی» بر پشت سایر دامادهای شاه، چند «شکار» در اختیار آنها قرار می‌دهد. البته با این شرط که کلهٔ «شکار»ها را نیز برای خود نگه دارد. این موضوع یادآور داستان «گشتاسب» در روم و یاری وی به سایر دامادهای قیصر در کشتن اژدها و گرگ است. گشتاسب نیز دندانهای اژدها و گرگ را برای خود نگه می‌دارد. اجرای مسابقهٔ چوگان در این قصه نیز که میان دامادهای شاه صورت می‌گیرد، مشابهت کاملی با همین مراسم در داستان گشتاسب دارد که میان دامادهای قیصر و درحضور او برگزار می‌شود.

۳. در قصه‌های کتاب فرزندان کوچک، نوعاً، نقش مثبت و فرزندان ارشد نقش منفی دارند. شاید بتوان چنین پنداشت که تدوین‌کنندگان افسانه‌ها برای رفع مشکلات خویش امید به نسل جوان داشته‌اند. مثل «از ما که گذشت» می‌تواند مکمل این برداشت باشد. آیا می‌توان این موضوع را به مبارزه نو و کهنه تعبیر کرد؟ فرزندان کوچک نمایندگان پدیده‌های نو و فرزندان بزرگ‌تر نماد پدیده‌های کهنه. فرزندان بزرگ از این رو نماد کهنه هستند که در جامعهٔ پدرسالار جایگزین پدر می‌شوند، و باید ادامه‌دهندهٔ منش و اخلاقیات او شوند. آنها باید پاسدار همان سنتهایی باشند که جامعه بر مبنای آنها قوام یافته است. از این رو نمی‌توانند نماد تحول و نوآوری باشند.

۴. یکی از مؤلفه‌های مهم این قصه‌ها تقدیرگرایی است. «(وزیر و اقبال او»، «تقدیرنویس» روایتهای اول و دوم) تقدیرگرایی را باید یکی از اعتقادات بنیادی ایرانیان دانست. در **شاهنامه** و افسانه‌های کهن ما نیز اعتقاد به تقدیرگرایی و ازلی بودن سرنوشت نمایان است. در پایان داستان سیاوش که به مرگ مظلومانهٔ وی می‌انجامد، چنین آمده است:

چه گفت آن خردمند بسیار هوش
که با اختر بد به مردی مکوش
خردمند گر مردم بدگمان
نداند کسی چارهٔ آسمان

در داستان رستم و اسفندیار، هنگامی که کتایون فرزند را از رفتن به سیستان منع می‌کند، اسفندیار در پاسخ می‌گوید:

مرا گر به زاول سرآید زمان
بدان سو شود اخترم بی‌گمان

مجموعهٔ حوادثی نیز که به مرگ تراژیک سهراب ختم می‌شود تأییدی بر این تقدیرگرایی است. کاووس در تأیید همین نکته است که به رستم می‌گوید:

زمانه برانگیختش با سپاه
که ایدر به دست تو گردد تباه

در قصهٔ «تقدیرنویس» (روایت اول ص ۳۰۱) مرد سپیدپوشی به تاجر می‌گوید که ثروت تو به پسر هیزم‌فروش می‌رسد. تاجر دست به هر ترفندی می‌زند تا از این سرنوشت فرار کند، اما پسر هیزم‌فروش داماد او می‌شود. وی حیله‌ای به کار می‌بندد تا داماد را سر به نیست کند اما خود و پسرش نابود می‌شوند و سرانجام همهٔ ثروت او به داماد (پسر هیزم‌فروش) می‌رسد، زیرا به قول حافظ: هر آن قسمت که آنجا رفت کم و افزون نخواهد شد.

۵. در این افسانه‌ها یاری رساندن و کمک به مظاهر خیر، حمایت از زندگی در مقابل مرگ، دفاع از روشنایی در قبال تاریکی، مبارزه با دیو و... هیچ‌گاه بی‌پاداش نمی‌مانند. این امر نیز ریشه در اعتقادات کهن ما دارد که جان‌مایهٔ آن با شعر سعدی به گنجینهٔ امثال و حکم ایرانی پیوسته است:

تو نیکی می‌کن و در دجله انداز
که ایزد در بیابانت دهد باز

۶. در این افسانه‌ها، خردگرایی و دانش در مقابل حیله، تزویر و مکر طبقات حاکم به یاری گرفته می‌شود. اگرچه این مضمون را نمی‌توان با تقدیرگرایی موجود در افسانه‌ها و اعتقادات بنیادی ایرانیان هم‌ارز پنداشت و پیدایش آن را باید متأخرتر از تقدیرگرایی دانست، اما به هر حال خردگرایی یکی از مؤلفه‌های مهم افسانه‌های ایرانی است. به گمان من وجود هم‌زمان این عناصر به ظاهر متناقض در افسانه‌ها بیش از هر چیز نشان‌دهندهٔ گوناگونی و تناقضاتی است که در فرهنگ ایرانی وجود دارد، و این خود دلایل متعددی دارد. نگارنده بدون این که بخواهد به تشریح این دلایل بپردازد به طور کلی به رئوس برخی از آنها اشاره می‌کند: اول، موقعیت جغرافیایی ایران که در طول تاریخ به مثابه پل ارتباطی شرق و غرب عمل می‌کرده است. دوم، تهاجمات مستمر اقوام متفاوت که پس از مدتی در فرهنگ ایرانی مضمحل می‌شده‌اند. سوم، همزیستی گروههای قومی، زبانی و مذهبی متفاوت در فلات ایران که باعث تداخل این فرهنگها می‌شده است. اما به هر حال وجود توأمان این عناصر در قصه‌های ایرانی، کار پژوهشی مستقلی را طلب می‌کند. با این توضیح اکنون به ایدهٔ خردگرایی در قصه‌ها می‌پردازم. فردوسی، تدوین‌کنندهٔ افسانه‌های کهن ایرانی، کتاب خود را با نام «خداوند جان و خرد» آغاز می‌کند، و سپس در فصلی جداگانه با زیباترین و دلنشین‌ترین تعبیرها به ستایش خرد می‌پردازد. این امر در داستانهای شاهنامه نیز به چشم می‌خورد. طهمورث وقتی که دیوان را به بند می‌کشد، آنها از شاه زینهار می‌خواهند تا او را فن نوشتن بیاموزند. طهمورث نیز آنها را نمی‌کشد تا از این فن بهره‌مند شود:

چو آزاد گشتند از بند او
بجستند ناچار پیوند او
نبشتن به خسرو بیاموختند
دلش را به دانش برافروختند

داستان آوردن **کلیله و دمنه** از هند که بخشهایی از آن با افسانه درآمیخته است، تأییدی بر همین برداشت است:

تن مرده چون مرد بی‌دانشست
که دانا بهرجای با رامشست
به دانش بود بی‌گمان زنده مرد
چو دانش نباشد بگردش مگرد

در افسانهٔ «هالو هیبض و تعبیر خواب» (ص ۱۳۹)، وقتی شاه به قصد تصاحب زن زیباروی «هالو» می‌خواهد او را به سفری بی‌بازگشت بفرستد، زن با استفاده از کتابی که در اختیار دارد نقشهٔ راه و چگونگی سفر را به او می‌آموزد. «هالو» براساس این نقشه از سفر موفق برمی‌گردد. دومین حیلهٔ شاه نیز با راهنماییهای برگرفته از کتاب، سمبل آگاهی، دانش و خرد، عقیم می‌ماند.

۷. یکی از ویژگیهای ساختاری قصه‌های ایرانی که در این کتاب نیز به چشم می‌خورد، حالت قصه در قصهٔ آنهاست؛ آنچه در قصه‌های **هزار و یک شب** به‌وفور دیده می‌شود. برخی از قصه‌هایی که روایتهای مستقلی دارند، درون قصهٔ دیگری روایت می‌شوند. مانند بخشهایی از قصهٔ «شیرویه»، «گل چهچهه» و «گل قهقهه».

ج ـ نظری بر کاستیهای کتاب

این کتاب به‌رغم ویژگیها و امتیازات بارز خود، دارای کاستیهایی نیز هست که به بخشی از آنها اشاره می‌شود:

۱ـ دربارهٔ طبقه‌بندی و تبویب قصه‌ها، به گمان من مناسب‌تر بود که ویراستار ابتدا مجموعهٔ نهصد و هفتاد قصهٔ گردآوری شده را طبقه‌بندی و تبویب می‌کرد و سپس هر طبقه را در کتابی جداگانه منتشر می‌نمود. این امر باعث می‌شد که خواننده یا پژوهشگر قصه‌های ایرانی بتواند قصه‌های مناطق مختلف ایران را در هر طبقه با هم مقایسه کند. در نظر نگرفتن این موضوع علاوه بر سلب چنین امکانی از پژوهشگران، باعث شده است که در این کتاب فقط از شانزده استان ایران قصه وجود داشته باشد.

۲ـ ویراستار در پایان تعدادی از قصه‌ها به بعضی روایتهای چاپ شدهٔ آنها اشاره کرده است. به نظر می‌رسد ایشان با تأمل بیشتر در مجموعه‌های منتشر شده، می‌توانست به تعداد بیشتری از این روایتها اشاره کند. علاوه بر این درمورد تعداد قابل‌توجهی از قصه‌ها نیز هیچ‌گونه اشاره‌ای به سایر روایتهای آنها نکرده است. در جدول بالا این قصه‌ها و دیگر روایتهای چاپ شدهٔ آنها مشخص شده است:

نکتهٔ ضروری در مورد این جدول آن است که نگارنده امکان مراجعه به همهٔ مجموعه‌های منتشر شده را نداشت، از این رو احتمالاً روایتهای چاپ شدهٔ دیگری نیز از این افسانه‌ها وجود دارد.

۳ـ برخی از قصه‌هایی که از زبان غیرفارسی بازنویسی شده‌اند، از حالت روایی و حکایی عامیانه خارج شده‌اند و شکل زبان ادبی و نوشتاری به خود گرفته‌اند. اگرچه تعداد این قصه‌ها انگشت‌شمار هستند، اما سلاست و یک‌دستی کتاب را دچار سکته کرده‌اند. این موضوع در تناقض با یکی از مهم‌ترین امتیازات کتاب ـ نثر عامیانهٔ آن ـ قرار دارد که در صفحات پیش به آن اشاره شد. برای نمونه به جمله‌هایی از قصهٔ «ملک جمشید و دختر پادشاه» اشاره می‌شود: «وزیر اعظم او را برد و در خانهٔ خودش به مواظبتش همت گماشت... دختر از ایام طفولیت با انواع ترفندها و تمرینهای سخت جهت درافتادن با مشکلات روزگار آموخته شده بود... نادره‌ای که مادر دهر لنگه‌اش را نزائیده بود و ستارگان فلک حسرت همدمی‌اش را به دل دارند.» (ص ۱۵۳ـ۱۵۶) به گمان من مناسب‌تر بود که چنین قصه‌هایی به وسیلهٔ کسانی که با نثر عامیانهٔ فارسی آشنایی بیشتری دارند بازنویسی می‌شدند.

۴ـ ویراستار در مواردی سایر روایتهای یک قصه را در پانویس به صورت خلاصه آورده است و از چاپ کامل آنها خودداری کرده است. (ص ۱۱۹ ـ ص ۱۹۰ـ۲۸۴ـ۳۰۹) این امر در تناقض با کارهای علمی و پژوهشی قرار دارد. با چنین روشی می‌توان به حذف یا تلخیص بسیاری از قصه‌ها پرداخت، زیرا برخی از روایتهای آنها در جاهای دیگر چاپ شده‌اند. به دلیل اهمیت موضوع و نیز به سبب آن که برخی دیگر از گردآورندگان افسانه‌ها از این روش پیروی می‌کنند، توضیح مختصری در این باره ضروری به نظر می‌رسد.

هر افسانه‌ای را به طور کلی می‌توان به دو بخش تقسیم کرد: یکی جوهرهٔ آن و روندهای اصلی که در قصه وجود دارد، دوم شکل

نام قصه در کتاب حاضر	سایر روایتها
۱- شاهزاده ابراهیم و دیو	حکایت از بین بردن نسل دختر (قصه‌های مشهدی گلین خانم) ــ خسرو دیوزاد (سمندر چل گیس)
۲- جیران	دختر نظر کرده (افسانه‌های دیار همیشه بهار)
۳- وزیر و اقبال او	تاجری که اقبال او برگشت و دوباره به او روکرد (قصه‌های مشهدی گلین‌خانم)
۴- گل قهقهه	دختر پادشاه و پسر لر (متلهای بروجردی) ــ دو عروس (افسانه‌های دیار همیشه بهار)
۵- انگشتر زنهامارون	پیله‌ور (افسانه‌ها ــ صبحی)
۶- خائن	تبهکار و نیکوکار (افسانه‌های مردم عرب خوزستان)
۷- سه خواهر	چوپان شاه (افسانه‌های ایرانی ـ صادق همایونی) ـ دختری که از دهانش یاسمن و سوسن می‌ریخت (افسانه‌های مردم عرب خوزستان) ــ سه خواهر (افسانه‌های دیار همیشه بهار)
۸- سه دروغ	دروغ شاخدار (افسانه‌های آذربایجان ــ دکتر نورالدین سالمی)
۹- شاه‌عباس و دختر ورکچی	دختر چوپان (گنجینه‌های آذربایجان) ــ بازرگان و مرد خارکش (باکره‌های پریزاد)
۱۰- شال ترس ممد	احمد لمتی (افسانه‌ها و باورهای جنوب) ــ ترسو مرد زیرک (باکره‌های پریزاد)
۱۱- زن و شوهر گیج	چرتان و پرتان (افسانه‌های دیار همیشه بهار) ــ آدمی و بودی (افسانه‌های آذربایجان ــ بهرنگی و دهقانی)
۱۲- فاطمه نه من ریس یک من خور	پنج تا شد شش تا شد (چهل گیسو)
۱۳- حلال و حرام	شیرافکنان (سی افسانه از افسانه‌های محلی اصفهان)
۱۴- تقدیرنویس	بازرگان و مرد خارکش (باکره‌های پریزاد)
۱۵- گرگ کور و روزیش	پیرمرد خارکن (افسانه‌های دیار همیشه بهار)

بروز این روندها که در روایتهای مختلف رنگهای متفاوت به خود می‌گیرند. در مناطق خشک و کم‌آب چاهها و برکه‌ها کار آب‌رسانی را انجام می‌دهند، در حالی که در مناطق کوهستانی، چشمه‌ها و رودخانه‌ها این نقش را دارند. متناسب با وضعیت طبیعی هر منطقه، خارکن، کفاش و پینه‌دوز یا سایر اقشار اجتماعی می‌توانند در روایتهای مختلف جایگزین همدیگر شوند. این امر درباره میوه‌ها نیز صدق می‌کند. در مناطق گرمسیری، خرما میوه‌ای است که می‌تواند در دستهای درویش متبرک شود و برای شفای نازایی به کار رود. در صورتی که درویش چنین افسانه‌ای در روایت مثلاً خراسانی، سیب را متبرک می‌کند. گم شدن در بیابان می‌تواند جایگزین گم شدن در جنگل شود. در افسانه‌های شرق ایران مسافرت به هند و چین وجود دارد، و در قصه‌های کردستان و خوزستان مسافرت به کشورهای عربی. همچنین در مناطق مرزی که اقوام مختلف در کنار هم زندگی می‌کنند یا گروههای زبانی و مذهبی متفاوت وجود دارند، علاوه بر وجود عناصر تسامح و مدارا در افسانه‌ها، شاهد وجود تداخل فرهنگها و نیز وجود عناصری از افسانه‌هایی با منشأ متفاوت در یک روایت هستیم. مثلاً وجود عناصری در افسانه‌های جزایر و بنادر جنوب که ریشه در فرهنگهای افریقایی دارند. ازاین رو بسیار با اهمیت است که روایتهای متفاوت یک افسانه ضبط و منتشر شوند تا امکان بررسی دقیق‌تر آن برای پژوهشگران علوم مختلف فراهم شود.

۵ ـ ویراستار بر تعدادی از قصه‌های این مجموعه که اتفاقاً جزو قصه‌های پایانی کتاب هستند، تفسیرهای کوتاهی نوشته است که توجیه این تفاسیر و علل آن بر نگارنده روشن نشد. اگر قصه‌های کتاب نیاز به تفسیر داشته‌اند به چه دلیل فقط به همین تعداد بسنده شده است؟ این تفسیرها که احتمالاً با شتاب‌زدگی به قصه‌های پایانی کتاب اضافه شده‌اند دست‌کم در یک مورد از اشکال خالی نیست. در تفسیر قصهٔ «فلک ناز» (ص ۴۳۳) آمده است «تراژدی مرگ فلک‌ناز شبیه کشته شدن مظلومانهٔ رستم است»، درصورتی که در همین قصه دربارهٔ مرگ «فلک ناز» چنین می‌خوانیم: «فلک ناز در میان راه مریض شد. تب شدیدی داشت و سرش به شدت درد می‌کرد. خورشید و صبر و گل گریه می‌کردند. چند روز بعد فلک ناز در آغوش خورشید مرد.» (ص ۴۳۲)

نگارنده هیچ‌گونه تشابهی میان این مرگ با مرگ رستم نمی‌تواند تصویر کند. حتی اگر کنشهای فلک‌ناز و رستم در زندگی و مبارزه آنها مشابه باشد. آن‌گونه که ویراستار تفسیر کرده است. مرگ آنها متفاوت است، زیرا عناصر تدارک مرگ برای این دو هیچ تقارنی با همدیگر ندارند. فلک ناز به مرگی طبیعی می‌میرد، و رستم بر اثر حیله و مکر برادرش شغاد و در توطئه‌ای که با همدستی پادشاه کابل طراحی شده است به چاهی پر از تیغ و خنجر سقوط می‌کند. او قبل از مرگ، انتقام خود را از شغاد می‌ستاند. از این رو اگر بخواهیم تفاوتی بین داستان فلک‌ناز و رستم قائل شویم قبل از هر چیز تفاوت بین مرگ آنهاست.

۶ ـ برای برخی از قصه‌ها هیچ‌گونه مشخصاتی (محل گردآوری، راوی و...) ارایه نشده است، مانند «خارکش پیر و درخت اشرفی» (ص ۲۲۹) و «نی و مروارید» (ص ۲۵۶).

۷ ـ نکتهٔ دیگر که نگارنده با احتیاط آن را ذکر می‌کند این است که به نظر می‌رسد در این مجموعه تلاشی برای گردآوری افسانه‌های مردم عرب خوزستان، ارامنه، آسوریان، صابئین و نیز اقلیتهای زبانی ساکن در خراسان، فارس و کرمان صورت نگرفته است. اگر این تصور صحیح باشد، بایستی گفت که مجموعه نیاز به تجدیدنظر جدی دارد؛ زیرا «قصه‌های مردم ایران» باید شامل افسانه‌های کلیهٔ گروههای قومی، زبانی و مذهبی ساکن در ایران باشد. به همان دلیل که در چنین مجموعه‌ای افسانه‌های فارسی‌زبانان غیرایرانی را مستثنا می‌کنیم، باید افسانه‌های مردم غیرفارس اما ایرانی را در آن دخیل نمائیم.

به‌رغم همهٔ نکاتی که گفته شد این کتاب اقدامی مغتنم و اساسی در کار گردآوری قصه‌های عامیانهٔ ایرانی است. نگارنده امیدوار است قصه‌های گردآوری شده به سرنوشت اوراق محبوس شده در مرکز مردم‌شناسی رادیو گرفتار نشود و پژوهشکدهٔ مردم‌شناسی علاوه بر انتشار سایر مجلدات این کتاب، کار گردآوری قصه‌ها را در سطحی گسترده‌تر و به دور از شتاب‌زدگی ادامه دهد.

پانوشت:

مبنای این بخش پژوهش مستقلی است که نگارنده در زمینهٔ شخصیتها، عناصر و مضامین قصه‌های ایرانی انجام داده و امیدوار است در آینده نزدیک در دسترس علاقه‌مندان قرار دهد.

آیا مارکس فیلسوف هم بود؟

نقد و بررسی کتاب

۱ـ سیزده ساله بودم که برای نخستین بار قدم به کتابخانه‌ای عمومی گذاشتم و از کتابدار خواستم تا کتاب خوبی به من بدهد. آقای کتابدار گفت به برگه‌دانها مراجعه کن. روی بعضی برگه‌دانها تابلوی مؤلف بود و بعضی دیگر مترجم و بعضیها هم عنوان کتاب. آقای کتابدار گفت وقتی می‌خواهی کتابی انتخاب کنی باید با یکی از این سه تا آشنایی داشته باشی. بعدها که با کتاب مأنوس شدم، دریافتم که ناشر هم یکی دیگر از معرفهای کتاب است. از آن روز تاکنون براساس همین معیارها تقریباً انتخاب کتاب خوب آسان بوده است. اما گاه به نمونه‌هایی برخورده‌ام که ظاهراً در سنجش با این معیارها در حد ممتاز و درخشانی نبوده است، اما خود کتاب خوب و خواندنی بوده است. همین نمونه‌ها نشان می‌دهد که این معیارها نسبی است و امکان دسترسی به همهٔ کتابهای خوب را فراهم نمی‌کند. یکی از این نمونه‌ها که ظاهراً بر حسب این معیارها درخشان و ممتاز نیست، کتاب **آیا مارکس فیلسوف هم بود؟** به قلم هوشنگ ماهرویان و به همت نشر آتیه است. کتابی کوچک، ساده، تازه و خواندنی.

۲ـ آن طور که ماهرویان می‌گوید انگیزهٔ اصلی تألیف این کتاب نقد مقدمهٔ آقای موقن است بر کتاب **اسطوره دولت** ارنست کاسیرر که خود ترجمه نموده‌اند. این مقدمه در واقع نقد بیرونی مارکسیسم است. این نقدنقد، زمینه‌ای فراهم می‌آورد تا ماهرویان به نقد درونی مارکسیسم یا به تعبیر خودش سوسیالیسم قرن بیستم بپردازد. به نظر وی اگرچه مارکسیسم قرن بیستم، مارکسیسم به قرائت استالینی بود، اما برای نقد و درون‌کاوی دقیق بحرانهای این ایدئولوژی تخرب یافته نمی‌توان ساده و ساکت از کنار مارکس گذشت. نقد مارکسیسم در هر وجه و بعد و قرائتی که باشد حتماً به نقد مارکس هم نیاز دارد. نویسنده می‌کوشد از خلال یک نگاه نئومارکسی به نقد نئولیبرالها از مارکسیسم پاسخ گوید و این پاسخ همان نقد درونی مارکسیسم دولتی قرن بیستم است. به نظر وی تحقق سوسیالیسم قرن بیست و یکم از ملاحظهٔ دقیق و بی‌پروای آنچه بر بلوک کمونیستی گذشت می‌گذرد نه انکار بحران، آن طور که مارکسیستهای ارتدکس پیش گرفته‌اند و نه انکار آرمان و غایت عدالت‌جویانهٔ سوسیالیستی، آن گونه که نئولیبرالها پیش گرفته‌اند.

۳ـ عنوان کتاب از مقالهٔ اول که در واقع پیش‌گفتار جداولی نزدیک دوم به حساب می‌آید اخذ شده است. نویسنده در خلال چهارمقاله سعی می‌کند به این پرسش پاسخ دهد که آیا مارکس فیلسوف هم بود یا نبود. در دو مقالهٔ اول با عنوانهای «ماتریالیسم فویرباخ، ماتریالیسم مارکس» و «دیالکتیک هگل، دیالکتیک مارکس»، ماهرویان با این پیش‌فرض که جایگاه مارکس در جهان اندیشهٔ فلسفی صرفاً جایگاه یک مقتبس است مخالفت می‌کند. به نظر وی آراء مارکس تلفیق محضی از ماتریالیسم فویرباخ و دیالکتیک هگل و عناصری از پوزیتیویسم نیست. بلکه همان طور که مارکس در مقولهٔ اقتصاد، ایده‌هایی از پرودون و سیسموندی می‌گیرد و خود نظریه تازه‌ای ارایه می‌دهد در مقولهٔ فلسفه نیز همین‌طور است. در مقالهٔ ماتریالیسم فویرباخ و ماتریالیسم مارکس، به روشی تطبیقی می‌کوشد تفاوتهای نظری مارکس و فویرباخ و حتی انگلس را نشان دهد. وی خاطرنشان می‌سازد که مارکس صریحاً به تفاوت ماتریالیسم خودش با فویرباخ اذعان داشته و وعدهٔ نگاشتن این تفاوتها را می‌دهد، اما هرگز این وعده عملی نمی‌شود. ماهرویان باتوجه به همین اظهارصریح و نیز تزهایی که مارکس دربارهٔ فویرباخ می‌نویسد، فقط ماتریالیسم فویرباخ را به طور خلاصه روشن می‌کند، بدون آن که

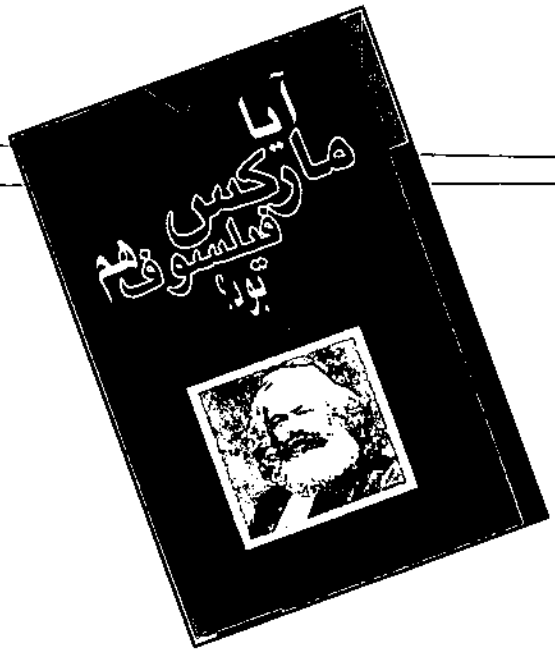

- **آیا مارکس فیلسوف هم بود؟**
- **هوشنگ ماهرویان** — معصومه علی‌اکبری
- **نشر آتیه، چاپ اول، ۱۳۷۹**

بتواند از خلال آراء مارکس در آثارش خطوط متفاوت ماتریالیسم مارکس را به طور برجسته ترسیم کند. همین اشکال در مقالهٔ «دیالکتیک هگل، دیالکتیک مارکس» بار دیگر رخ می‌دهد، اگرچه کم‌رنگ‌تر از مقالهٔ اول. به نظر او مارکس با یازده تزی که دربارهٔ فویرباخ نوشته عملاً گسست خود را از او نشان می‌دهد بی‌آن‌که تأثیرپذیری‌اش را انکار کند. در واقع مارکس همچون فویرباخ معتقد به سوژه منفعل و عدم دخالت انسان به عنوان عامل مؤثر در تحقق حقیقت نبود.

در نظر فویرباخ شناخت کاملاً منطبق بر واقعیت و مأخوذ از آن است. انسان به عنوان سوژه‌شناسا خالی است و تنها با ابژه‌های واقعیت است که پر می‌شود. (برخلاف تقسیم سهمی که کانت برای سوژه و ابژه در تشکیل معرفت قایل است.) به نظر مارکس اما، شناخت امری اصلاح‌پذیر است و اصلاح‌پذیری‌اش از جانب سوژهٔ فعال (انسان) است. یعنی اگرچه مارکس ـ حداقل در مقام یک فیلسوف ـ نقش واقعیت را نادیده نمی‌انگارد ـ و گاه بسیار بیش از حد به آن بها می‌دهد ـ اما برای انسان نقش فعالی در تحقق امر واقع یا حقیقت و یا تاریخ قایل می‌شود. هرچند که این نقش محدود به شرایطی است که میراث گذشته برای او به جا گذاشته است (ص ۱۱ـ **هجدهم برومر**، لوئی بناپارت)این شرایط موقعیتی فراهم می‌آورد که ذهن شناسا در جریان عمل به شناخت برسد و به گونه‌ای پراتیک قدرت اصلاح خود را به دست آورد.

در مقاله «دیالکتیک هگل، دیالکتیک مارکس» ماهرویان در ضمن سنجشگری میان دیالکتیک هگل و مارکس، اسطوره بودن مارکسیسم را آن چنان که یدالله موقن می‌گوید نفی می‌کند. او در حین بررسی اصطلاحات و اصول دیالکتیک هگل به یک تقسیم مهم و اساسی در فلسفهٔ هگل توجه می‌کند و توجه خواننده و منتقدین راست و چپ ایدئولوژی را به یک تفاوت مهم جلب می‌کند. تفاوتی که گرچه آشکار است اما عامداً از نظر این منتقدین دور مانده است و به همین سبب هر ایدئولوژی اندیشی را در هر دو حیطهٔ دینی و لائیک مورد طعن و سرزنش قرار می‌دهند. آن تفاوت به چگونگی نظام فلسفی و روش فلسفی هگل بازمی‌گردد. منتقدینی که هر بینش ایدئولوژیکی را به خاطر آرمانگرایی و غایت اندیشی به ایده‌آلیسم مطلق و رمانتیسیسم متهم می‌کنند، معتقدند که خاستگاه قرن نوزدهمی ایدئولوژیها، ایده‌آلیسم هگل و نظام بسته و دور جبارانهٔ عقل در این نظام بسته است. نظامی که با پشتوانهٔ ایده‌آلیسم و آرمان اندیشی در بیرون از عالم ذهن به ایجاد نظامی مستبد و کور می‌انجامد. البته ماهرویان فقط به این تفاوت اشاره می‌کند، اما به خوبی از عهدهٔ توضیح و تبیین این تفاوت برنمی‌آید و به همین بسنده می‌کند که دامن اندیشهٔ مارکس را از ساحت نظام فلسفی هگل کوتاه کند و تنها

به اقتباس در روش فلسفی او بسنده سازد. شاید این نقص به این دلیل باشد که به تعبیر نویسنده حتی مارکس هم نتوانست تفاوت دیالکتیک خود را با هگل در قالب کتابی مفصل ـ به همراه تفاوت ماتریالیسم‌اش با ماتریالیسم فویرباخ ـ تبیین و تدوین کند.

به رغم ضعفهایی که در تبیین و توضیح آراء فلسفی مارکس در این دو مقاله به چشم می‌خورد، تلاش نویسنده قابل ستایش است. چرا که به جای واگویی آثار مارکسیستی در برابر منتقدین، به بازخوانی پژوهش مارکس می‌پردازد و خود را از سقوط در ورطهٔ تدافع و تهاجم باز می‌دارد.

۴ـ دو مقالهٔ بعدی با عنوان «چپ و جامعهٔ مدنی» و «گسست چیست؟» نوعی نقد درونی مارکسیسم و مارکسیستهاست. به نظر نویسنده، رویزیونیسم یا بازنگری و نقد از درون، نه تنها پدیده‌ای منفور و خائنانه نیست، بلکه امری اجتناب‌ناپذیر برای تداوم و اصلاح است. او جامعهٔ سوسیالیستی مارکس را جامعه‌ای فرامدنی می‌داند، یعنی پس از تحقق جامعهٔ مدنی است که می‌توان به چنین جامعه‌ای رسید. در حالی که برخلاف نظر مارکس، مارکسیسم دقیقاً در جوامعی تبدیل به حکومت شده که هنوز وارد تجربهٔ مدنیت نشده‌اند و عموماً از جوامع پیش مدرن بوده‌اند.

جامعهٔ سوسیالیستی در نگاه مارکس جامعه‌ای ضد مدرنیته و ضد دموکراسی و تحمیل توتالیتاریسمهای جدید نبوده است. اگر مارکسیسم در قرن بیستم شکست می‌خورد و بزرگ‌ترین پایگاه آن یعنی شوروی پس از فروپاشی به همان معضلات پیش از انقلاب اکتبر ۱۹۰۷ بازگشت و گرفتار همان معضلات و مناسبات جامعهٔ بستهٔ شرقی گردید، دلیل اصلی‌اش همان موقعیت پیشامدرن بوده است. در دوران حکومت سوسیالیستی این گرایشها و رفتارها سرکوب گردید و پس از فروپاشی مجدداً سربرآورد. تحلیل نویسنده مبتنی بر یک اصل مهمی است که در نقد تفکرهای نوین ایدئولوژیک از آن غفلت شده است؛ البته غفلتی موجه، زیرا همین تفکرهای نوین وقتی در هیئت حکومت و دولتهای ایدئولوژیک درآمده‌اند، نوگوهری و نوجویی خود را از دست داده و به سرعت به مجموعه‌ای از بایدها و نبایدهای ریز و درشت حکومتی‌ای تبدیل می‌شود که از درون همان مناسبات کهن استخراج شده و چه بسا به نقض و طرد خشونت‌بار خصلت نوین ایدئولوژیها انجامیده‌اند. او با نشاندن جامعهٔ توتالیتر در برابر جامعهٔ مدنی توصیفات تازه‌ای از این دو جامعه ارایه می‌دهد. حکومتهای توتالیتر حکومتهایی گرم و ایدئولوژیک و متعهدند، اما چون ما به ازای این تعهدات حکومتی است نه مردمی و معطوف به تفکر خلاق و آزاد جامعه، لذا شهروندان فاقد تمایلات ایدئولوژیکی، سیاسی یا مذهبی‌اند. آنها عموماً در بند مسایل اقتصادی و منافع شخصی می‌مانند و «تفکر»، «خلاقیت»، «دانش» و «آزادی» در این جوامع حضور جدی ندارند. درحالی که در جوامع مدنی که حکومتها فاقد تمایلات صریح و تند ایدئولوژیک هستند، شهروندان دغدغه‌های ایدئولوژیک و سیاسی و حزبی و... دارند. در واقع فردیتی گرم دارند نه سرد. به نظر ماهرویان جوامع مارکسیستی در قرن حاضر همان جوامع توتالیتر بوده‌اند که به دلیل ماهیت ایدئولوژیک به استمرار جامعهٔ توده‌ای دوام بخشیده‌اند و زمان رسیدن به جامعهٔ مدنی را بسیار به تعویق انداخته‌اند.

در واقع به نظر ماهرویان تحقق جامعهٔ سوسیالیستی آن‌گونه که مارکس در نظر داشت به شیوه‌ای انقلابی و ایدئولوژیک امکان‌پذیر نیست. بلکه به طریقی تدریجی و با رشد نهادهای توده‌ای امکان‌پذیر می‌گردد. یا این که با نظر به منافع و آراء مردم حکومتهای مارکسیستی می‌توانند با مسالمت عقب‌نشینی کرده و قدرت را به حکومت غیر مارکسیستی بدهند تا در یک گذار آرام و رشد تدریجی جامعه از درون به سوی سوسیالیسم حرکت کند. او برای نمونه به دانیل ارتگا اشاره می‌کند و نیکاراگوئه را بیش از چین و شوروی سمبل مارکسیسم می‌داند. البته این تحلیل اگرچه معقول و فی‌نفسه مطلوب است اما چندان با آموزه‌های طبقاتی مارکس سازگاری ندارد، به خصوص در دو کتاب **هجدهم برومر** و **جنگ طبقاتی در فرانسه** کمتر می‌توان نشانی از این گذار آرام و تدریجی یافت. بهتر بود نویسندهٔ محترم در اشاره به نمونهٔ ارتگا به این نکته هم اشاره می‌کرد که چون ارتگا یک مارکسیست ارتدکس نبود، با روایت و تفسیر آزادمنشانه‌اش از مارکسیسم و نقض برخی از پیشداوریهای مارکس، توانست مدل موفق‌تری از مارکسیسم ارایه دهد.

۵ـ در آخرین مقالهٔ کتاب به نام «گسست چیست؟» ماهرویان در پرتو نگاه تازه‌ای که به «مفهوم گسست» و «تداوم» دارد، تفسیر تازه‌ای از دیالکتیک مارکس در تحول جامعه ارایه می‌دهد. گسست و تداوم تز و آنتی‌تزی است که به سنتز تحول می‌انجامد. تداوم یک ملت، یک هویت، یک حکومت و یا یک ایدئولوژی در گرو تحول آن است و شرط تحول، فاصله گرفتن و از دور و از برون نگریستن است. به نظر ماهرویان تداوم هویت مستلزم گسست است. برای حفظ کلیت تاریخی‌مان نباید از گسست هراس داشته باشیم. گسست تاریخی اتصال و پیوندی آزاد و آگاه را به دنبال دارد. برخلاف تصور نئولیبرالها و دگماتیستها در تجربهٔ گسست آنچه از بین می‌رود به قول مارکس ایمان خرافی به گذشته است نه کلیت تاریخی. این ایمان خرافی چه از جانب مدرنیستها باشد و چه از جانب سنتیها مانع رشد خودآگاهی تاریخی وتحول جامعه می‌گردد، زیرا این ایمان خرافی هم می‌تواند در قالب ابلیس از گذشته اسطوره بسازد و هم می‌تواند در قالب فرشته چنین کند. اما هر دو اسطوره چه ابلیس و چه فرشته راه تحول انسانی و اجتماعی را می‌بندد و جامعه را از آینده محروم و در گذشته محصور می‌سازد.

در پایان باید گفت منظر انتقادی و اندیشه‌های تازهٔ نویسنده نسبت به مارکسیسم به طور خاص (و ایدئولوژی به طور عام) و لحن پژوهشگرانه و روش منطقی‌ـ فلسفی او به این کتاب اعتبار و ارزش درخور توجهی داده است. به خصوص در این سالیان که ایدئولوژی فی‌نفسه مورد نفی و انکار قرار می‌گیرد و اسباب همهٔ شوم بختیهای بشر شمرده می‌شود، تا حدی که حتی به اندازهٔ پدیده‌های شوم دیگری همچون جنگ، استبداد، نژادپرستیهای قومی و طبقاتی و فقر پدیده‌ای ناخوشایند اما طبیعی و ناگزیر به تأیید نمی‌رسد و چنان مذمومش می‌دارند که گویی از اساس توطئه‌ای بیش نبوده است. در چنین برداشتهای یکسویه، البته نگاه مثبت ماهرویان به ایدئولوژی ارج و قدر خود را دارد. اما این نگاه مثبت ارزشمند لزوماً و در پایان خواننده را به پاسخی نمی‌رساند که در ابتدای کتاب با طرح پرسش «آیا مارکس فیلسوف هم بود؟» به طور غیرمستقیم وعده داده می‌شود. با خواندن این کتاب مخاطب به برداشت تازه و نگاه بدیعی نسبت به اندیشه‌های فلسفی مارکس نمی‌رسد و در نهایت نمی‌تواند آن چنان که به استقلال اندیشه‌های اقتصادی و سیاسی او رأی می‌دهد به استقلال اندیشهٔ فلسفی‌اش هم رأی دهد و به عنوان یک فیلسوف روشگرا و نه نظام اندیش در کنار سایر فلاسفه برای او جایگاهی ویژه لحاظ کند.

دو کتاب ارجمند دربارهٔ حافظ

- ابیات بحث انگیز حافظ
- پردهٔ گلریز (تکرار مضمون در کلام حافظ)
- دکتر ابراهیم قیصری
- انتشارات توس، چاپ اول ۱۳۸۰

مسعود تاکی

نقد و بررسی کتاب

دو کتاب ارجمند دربارهٔ حافظ

بعضی کتابهاست که همیشه و هرجا قابل خواندن است. چه در سفر و چه در حضر، تروفرز خوانده می‌شوند. این قبیل کتابها در کنار زندگی ماشینی رشد کرده و بازار گرم یافته‌اند. زندگی نامه‌ها، خاطرات شخصی، بعضی آثار داستانی و برخی آثاری که زبان و بیان طنز دارند از این شمارند. بعضی کتابهای دیگر که محصول تلاش و عرق‌ریزی ذهن مؤلف و یادگار سالها تعمق و مطالعه مستمر پدیدآورنده آن است، از لون دیگر است به گونه‌ای که حتی مطالعه‌اش، آسودگی فکر و جمعیت خاطر می‌طلبد. این گروه کتابها به همان اندازه که بر دوش اندیشه خواننده می‌نشیند، همان قدر شخص خواننده را به دیدار افق افکار دور رهنمون می‌شود. اکثر آثار پژوهشی ـ به شرط اصالت کار ـ و نیز ترجمهٔ آثار نویسندگان بزرگ را می‌توان در این ردیف آورد.

امسال هم‌زمان با برگزاری نمایشگاه کتاب در تهران (اردیبهشت ۱۳۸۰) دو کتاب ارزشمند دربارهٔ حافظ به خامهٔ استاد فاضل و فرزانه آقای دکتر ابراهیم قیصری، پژوهشگر دقیق سخن، زینت بخش غرفهٔ کتاب «انتشارات توس» بود که تا امروز آن چنان که دربایست این دو اثر است، مورد نقد و معرفی قرار نگرفته، این کم لطفی اصحاب ادب آیا گویای کسادی بازار حافظ‌شناسی است؟ چه هنوز هستند صیرفیان معنی که به چنین آثاری سره، از سر تأمل و تحقیق نگرند و میزان تلاش طاقت‌سوز مؤلف و فایده بخشی وسیع آن را به اهل سخن بشناسانند.

صاحب این قلم در حد شناخت و توان ناچیز خود، از این دو پیمانه نوشیده و در این مقال به دیگران، جرعه‌ای خواهد چشانید.

این دو کتاب به ترتیب نقد و معرفی عبارتند از:

۱ـ **پردهٔ گلریز** با عنوان فرعی «تکرار مضمون در کلام حافظ» در بیش از ۳۶۰ صفحه

۲ـ **ابیات بحث‌انگیز دیوان حافظ** با بیش از ۹۰۰ صفحه

مؤلف محترم درباره عبارت «تکرار مضمون در کلام حافظ» می‌نویسد: «عبارت اخیر در نگاه اول توی ذوق می‌زند و دور از شأن و شکوه خواجه در عالم شعر و شاعری به نظر می‌رسد زیرا تکرار ظاهراً چه در نظم و چه در نثر به جز موارد خاص، نشان ضعف در کار شاعری و نویسندگی است اما در شعر حافظ خواهیم دید که این گونه تکرار، نه تنها دلیل ناتوانی در کار آفرینشهای هنرمندانه کلام و کمبود گوهر در خزانهٔ سرشار خیال و ذوق حافظ نیست، بلکه تسلط و توانمندی صدرنشین دیوان غزل را نشان می‌دهد. (ص ۸) این دو سه سطر، نشان دغدغه خاطر استاد است که مبادا کسی چنین توهم کند که ایشان در این کتاب بر ضعف و نقص حافظ انگشت نهاده‌اند در حالی که، اولاً تکرار در سخن حافظ عیب نیست، چه به قول ناصرخسرو:

در شعر ز تکرار سخن پاک نباشد
زیرا که خوش آید سخن نغز به تکرار[1]

ثانیاً کدام شاعر است که تکرار ـ اعم از مضمون و تصویر و ترکیب ـ در سخنش نباشد، برای مثال تا آنجایی که آشنایی دارم دو شاعر تکرار مضمون و ترکیب در سخنشان محسوس است. نخست مسعود سعد سلمان (۵۱۵ـ۴۳۸ هـ) و دیگری محمدعلی صائب تبریزی (ف. ۱۰۸۶ هـ. ق) است با این تفاوت که قراین تکرار در دیوان مسعود سعد که مشتمل بر مصراع و ترکیب و مضمون است، تقریباً همگی یکدست و محکم است، ولی قراین تکرار در دیوان صائب، فراز و فرود یا به اصطلاح قدما غث و سمین فراوان دارد. به باورنگارنده تکرار در شعر مسعود سعد، از محدودیت مکان و تکرار دیدگاه شاعر، یعنی زندانهای شاعر در بهترین سالهای عمر او ناشی می‌شود. اما تکرار در شعر صائب، احتمالاً نتیجهٔ فراوان سخنی اوست و این یک امر طبیعی است، اما قرینه تکرار در کلام حافظ که موضوع بحث و پژوهش آقای دکتر قیصری در کتاب **پرده گلریز** بوده با ذکر نکته‌ای بررسی و دنبال می‌شود:

قرینه تکرار دو وجه دارد: لفظی و معنوی، قرینه تکرار به اعتبار لفظ، نقل یک مضمون یا مفهوم را در دو یا چند بیت مختلف گویند. با کلماتی اغلب مشترک، مثلاً به این ابیات هم معنی از حافظ توجه شود.

۱) او را به چشم پاک توان دید چون هلال
هر دیده جای جلوه آن ماهپاره نیست

۲) نظر پاک تواند رخ جانان دیدن
که در آیینه، نظر جز به صفا نتوان کرد

۳) غسل در اشک زدم کاهل طریقت گویند
پاک شو اول و پس دیده بر آن پاک انداز

۴) چشم آلوده نظر از رخ جانان دور است
بر رخ او نظر از آیینه پاک انداز

کلمات «چشم، نظر، دیده، پاک، رخ، دیدن، جانان» کلمات مشترک یا تکراری این چند بیت هستند. قرینه تکرار، به گونه معنایی به این دو بیت مختلف از حافظ توجه شود:

۱) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل
کجا دانند حال ما سبکباران ساحل ها

۲) تازیان را غم احوال گرانباران نیست
پارسایان مددی تا خوش و آسان بردم

که مضمون مشترک آنها تقریباً چنین است: «سبکباران را غم گرانباران نیست».

آقای دکتر قیصری در کتاب مورد بحث به هر دو وجه پرداخته‌اند و مسلم است که شناخت و گردآوری ابیات هم مضمون و تنظیم آنها در زیر ۸۴۰ عنوان مضمون مشترک، کار سترگ و ارجمندی است و گویای تسلط ذهن استاد بر دقایق سخن حافظ. قسمت توضیحات پایانی کتاب که روشنگر بعضی مطالب و ابهامات است، گواه صادق اشراف مؤلف بر مطالب و مآخذ است که دیگران درباره حافظ نگاشته‌اند و البته بر ارزش و اعتبار کتاب افزوده است. مثالی در این مورد می‌آورم، آقای دکتر قیصری در ص ۸۲ کتاب «گلریز» در زیر بیت:

جمال یار ندارد نقاب و پرده ولی
غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد

عددی را به عنوان شمارهٔ توضیح، نوشته‌اند و در صفحه ۳۵۷ کتاب (قسمت توضیحات) به ذکر ابیاتی از شاعران دیگر، به نقل از حاشیهٔ دیوان حافظ، تصحیح انجوی شیرازی و نیز توضیحاتی ممتّع از کتابهای **گلگشت در شعر و اندیشه حافظ** از دکتر ریاحی و **حافظ‌شناسی** ج ۹، مقالاتی درباره زندگی و شعر حافظ، با ذکر مآخذ دقیق درباره بیت مزبور نقل کرده‌اند، آیا همین رعایت امانت بر اعتبار کتاب و سخن نمی‌افزاید؟ نکتهٔ دیگر معمولاً در کتابهای تحقیقی جایی بر ابراز جملات ذوقی نیست. اما جناب مؤلف، گاه گاهی با جمله‌ای دلنشین و زیبا چون تک مضرابی شیرین بر گیرایی متن افزوده‌اند، مثلاً در ص ۲۱۷ آورده‌اند (... سخنی است بر مذاق ملامتیان که نه طالب شهرت و خوش نامی‌اند و نه از بدنامی می‌هراسند طوبی لهم) یا در توضیح بیت معروف (درخت دوستی بنشان که...) افزوده‌اند که: (در گلستان غزل سعدی هم درخت دوستی) قد برافراشته‌است و این بیت شیخ اجلّ را شاهد آورده‌اند که:

شراب وصلت اندر ده که جام هجر نوشیدم
درخت دوستی بنشان که بیخ صبر برکندم

همچنین در حاشیهٔ ص ۲۹۸ کتاب نوشته‌اند: «شواهد تکراری در صفات (شراب، باده، می) را همه ذیل کلمهٔ (شراب) یک کاسه کردیم.»

آخرین نکته‌ای که دوست دارم در وصف خوبیهای این شاهد بازاری بگویم، این است که با مطالعهٔ بعضی قراین تکرار، و دقت در تشابه برخی اشعار خواجه این حدس در خواننده نیرو می‌گیرد که آیا زمان سرایش بعضی از این ابیات نزدیک به هم نبوده است؟ آیا به کمک این قرینه‌ها می‌توان به تاریخ بعضی غزلیات یا قطعات یا به طرحی دقیق‌تر از آنچه دکتر محمود هومن در کتاب **حافظ چه می‌گوید** دربارهٔ زندگی خواجه شیراز آورده، دست یافت؟ یا به ترتیب زمانی کلام حافظ ـ جز آنچه امروز در دست است ـ دست یافت؟ کاری از آن‌گونه که مثلاً در دیوان کمال‌الدین اسماعیل اصفهانی تصحیح دکتر بحرالعلومی می‌بینیم یا اخیراً آقای دکتر مهدی نوریان در کتاب **بر کوهسار فریاد** ـ گزیده اشعار مسعود سعد ـ تنظیم کرده است. یکی دو مثال از خواجهٔ راز در این باره می‌آوریم.

در ص ۷۸ کتاب گلریز به دنبال چند بیت دیگر این دو بیت از دو غزل متفاوت آمده است:

الف) من رمیده ز غیرت ز پا فتادم دوش
نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه

ب) نگار خویش به دست خسان همی بینم
چنین شناخت فلک حق خدمت چو منی

(از چاپ قدسی)

یا در ص ۱۶ به این دو بیت برمی‌خوریم که:

۱) صف‌نشینان نیک خواه و پیشکاران با ادب
دوستداران صاحب اسرار و حریفان دوست کام

۲) دوستداران دوست کامند و حریفان با ادب
پیشکاران نیکنام و صف نشینان نیک خواه

بیت اول از غزل ۳۰۹ (چاپ قزوینی) و بیت دوم از قطعه‌ای است با این مطلع:

ساقیا پیمانه پر کن زان که صاحب مجلس است
آرزو می‌بخشد و اسرار می‌دارد نگاه

و مؤلف محترم بجا و دقیق می‌گویند که: «فضای غزل و قطعه بسیار به هم نزدیک است»

اما...

۱ـ مشهورترین نقص این کتاب ارجمند، اغلاط مطبعی آن است، چنانچه بیش از ۴۰ مورد آن را یادداشت کردم و چون با جناب مؤلف گرامی آن را در میان نهادم، ایشان فرمودند من نزدیک به یکصدوپنجاه غلط مطبعی در آن یافته‌ام. صاحب این کلمات، این کتاب را با این نقص مسلم دور از اعتبار انتشارات محترم توس و مدیر فاضل و بزرگوار آن، آقای محسن باقرزاده می‌داند. امید است که در چاپ بعدی به این نکته چشم عنایتی داشته باشند.

۲ـ پسندیده، حتی لازم بود که ابیات شاهد هر موضوع و عنوان آمده در کتاب، بر اساس حرف پایانی قافیه یا ردیف تنظیم می‌شد، همان‌گونه که غزلیات حافظ بر آن اساس نظم یافته است، امروز به کمک رایانه، این پریشانی، به آسانی قابل سامان یافتن است.

۳ـ بعضی از اغلاط و لغزشهایی در کتاب دیده می‌شود که نمی‌توان آنها را فقط از شمار اغلاط مطبعی دانست. مثلاً آیاتی که در ص ۳۲ آمده، هم از نظر شمارهٔ آیه، نادرست است، هم غلط مطبعی فراوان دارد، یا در صفحه ۳۸ صورت صحیح مصراع اول بیت شماره ۸ چنین است: «چشمم از آینه‌داران خط و خالش گشت» که گذشته از غلط مطبعی «آیینه»، به جای «گشت»، «باد» آمده است.

یا در ص ۸۱ این بیت را آورده‌اند:

گفتم که خطا کردی و تدبیر نه این بود
گفتا چه توان کرد که تقدیر چنین بود

در صورتی که به استناد تحقیق مرحوم محیط طباطبایی، این بیت مطلع غزلی است از سلمان ساوجی نه حافظ[۲]

در ص ۱۳۰ این بیت را نقل کرده‌اند که:

این جان عاریت که به حافظ سپرده دوست
روی رخش ببینم و جان را فدا کنم

که صورت صحیح مصراع دوم، چنین است: روزی رخش ببینم و تسلیم وی کنم.

۴ـ در ص ۲۴۶، در زیر عنوان «بندگی‌های حافظ» اولاً بیت شمارهٔ ۱ با شماره ۴ یکسان است، ثانیاً در بیت شماره ۸ یعنی:

خوشم آمد که سحر خسرو خاور می‌گفت
با همه پادشهی بندهٔ توران شاهم

چرا این بیت را به حساب بندگیهای حافظ نهاده‌اند؟ «خسرو خاور» استعاره از خورشید است، همان‌گونه که در ص ۲۷۳ یعنی در جای دیگر کتاب به صحت این استعاره توجه فرموده‌اند.

۵ـ در ص ۳۲۰ مصراع دوم بیت زیر:

ای که با زلف و رخ یارگذاری شب و روز
فرصتت باد که خوش صبح و مسایی داری

به‌گونه نادرست نقل شده است، صورت صحیح آن چنین است، «فرصتت باد که خوش صبحی و شامی داری» و شامی واژه قافیه

است پس نمی‌تواند تغییر پذیرد.

۶ـ در ص ۳۲۸ در شمارش ابیات، اعدادی را که ذکر کرده‌اند، نادرست است.

یکی دو مضمون از مقولهٔ قرینهٔ تکرار در ابیات حافظ دیدم که از قلم استاد بزرگوار، ساقط شده بود بدین سبب اینجا یادآور می‌شوم.

رفتن عمر «شتاب در رفتن»

۱) ایام گل چون عمر به رفتن شتاب کرد
ساقی به دور بادهٔ گلگون شتاب کن

۲) بر سر کُشته خود می‌گذرد هم چون باد
چه توان کرد که عمر است و شتابی دارد

۳) من پیر سال و ماه نیم یار بی‌وفاست
بر من چو عمر می‌گذرد پیر از آن شدم

انتظار رعایت جانب خویش از دیگران

۱) به جبر خاطر ما کوش کاین کلاه نمد
بسا شکست که با افسر شهی آورد

۲) قد خمیدهٔ ما سهلت نماید اما
بر چشم دشمنان تیر از این کمان توان زد

۲ـ کتاب ابیات بحث‌انگیز حافظ

بر طبق نظر یکی از محققان فاضل معاصر، «سی و شش سال پس از مرگ حافظ، شرف‌الدین علی یزدی ادیب و مورخ سده هشتم و نهم در سال ۸۲۵ هجری قمری، مقدمه‌ای بر دیوان [حافظ] در شرح معانی بعضی از ابیات نوشته بوده است.[۳] از آن زمان تاکنون، در شرح و معنی ابیات حافظ بزرگ، به روی شارحان بسیاری، با مشربهای فکری مختلف، گشوده بوده و هست، چنان که امروز هر رهروی که بخواهد در این راه قدمی بنهد، نمی‌تواند از آراء و نظریات لااقل برخی از آنان، بی‌نیاز باشد.

جمع‌آوری و معرفی ابیات بحث‌انگیز با ذکر نام شارح و بیان مأخذ دقیق، البته کاری بزرگ است که از حوصله و توان و همت بلند استادانی چون دکتر قیصری برمی‌آید. ایشان در کتاب ۹۰۰ صفحه‌ای به معرفی ۳۱۷۱ بیت حافظ که در طول تاریخ ادبیات ایران (از قرن نهم تاکنون) به گونه‌ای موردبحث و تفسیر و معنی قرار گرفته، پرداخته‌اند، البته آقای دکتر قیصری در تألیف این فهرستواره نه مبتکرند و نه پدیدآورندهٔ آخرین کتاب ـ همان‌گونه که خودشان نیز چنین ادعایی ندارند ـ چنانکه مثلاً حاجی خلیفه (ف ۱۰۶۸ هـ) در **کشف‌الظنون** کتابهایی را که به زبانهای فارسی و عربی و ترکی در شرح دیوان حافظ تا زمان او یعنی سده یازدهم هجری نوشته شده معرفی کرده است[۴] و یا در کتاب ارزشمند **حافظ‌پژوهان حافظ پژوهی** به معرفی ۱۴۹ نسخه خطی که متضمن شروح حافظ است اشاره رفته است[۵] و در زمان ما، از شمار این فهرستواره‌ها باید به رساله گرانقدر، آقای بهادر باقری تحت عنوان «بررسی و نقد شیوه شرح‌نویسی شعر حافظ، از سدهٔ نهم تا پایان سال ۱۳۷۵» اشاره کرد.[۶]

به استناد مطاوی کتاب **ابیات بحث‌انگیز** بیت معروف:

عبوس زهد به وجه خمار ننشیند
مرید خرقه دردی کشان خوشخویم

بیشترین شرح و نقد و تفسیر را شامل است. یعنی (۴۱ مرتبه) و بیت دیگر حافظ یعنی:

پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت
آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

به استناد همین کتاب (۴۰) بار مورد توجه شارحان قرار گرفته است.

بدیهی است که وجود این‌گونه کتابها برای کسانی که به نحوی با شعر و معنی و تفسیر آن سروکار دارند ضروری است. از این بابت اگر وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی برای کتابخانه‌های عمومی کشور و دانشگاههای کشور برای کتابخانه‌های خویش، اقدام به تهیه چنین مآخذ معتبری بنمایند کار شایسته‌ای انجام داده‌اند. مؤلف محترم کتاب **ابیات بحث‌انگیز** در مقدمه کتاب وعده فرموده‌اند که ـ ان شاءالله ـ در آینده مجموع آراء و نظریات صاحب‌نظران را که در این کتاب به نام آنان و مطالبشان اشاره کرده‌اند در مجلداتی تقدیم حافظ دوستان و حافظ پژوهان خواهند کرد.

آفرین بر نفست باد که خوش بردی بوی

نکته قابل اشاره دیگر درباره کتاب مزبور این است که خوشبختانه در مقایسه با کتاب گلریز از اغلاط مطبعی کمتری نشان دارد.

پانوشتها:

۱. **دیوان ناصرخسرو**، به تصحیح مجتبی مینوی، مهدی محقق، ص ۳۷۷، دانشگاه تهران، چاپ دوم.

۲. **آنچه درباره حافظ باید دانست**، ص ۱۹۴، انتشارات بعثت، چاپ اول.

۳. **حافظ آینه‌دار تاریخ**، پرویز اهور، ص ۲۱، انتشارات شباویز، چاپ اول.

۴. مآخذ پیشین، ص ۲۲.

۵. **فرهنگ حافظ پژوهان**، ابوالقاسم رادفر، چاپ اول.

۶. مراجعه شود به **کتاب ماه ادبیات و فلسفه** شماره ۴۴، ص ۳۰ خرداد ۱۳۸۰.

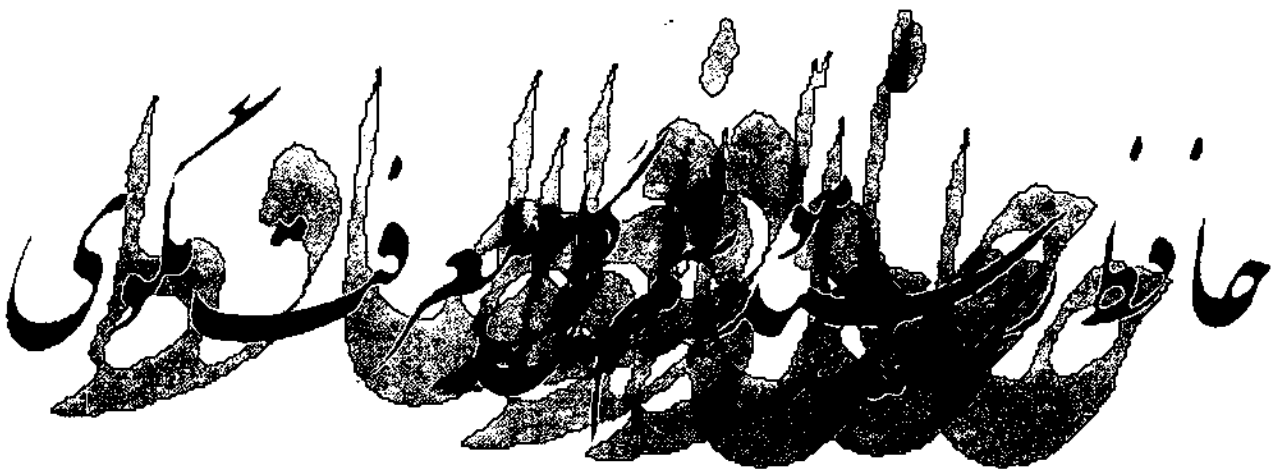

حکایتی ساخته شده از برهوت و شیشه*

پدرو پارامو جابه‌جا شدن سایه‌ها در تاریکی است. خوان رولفو در این رمان برهوتی را به تصویر می‌کشد که آدمها در چنبرهٔ فقر و بیماری و مرگ لحظه به لحظه از زندگی دور می‌شوند. زندگی در کومالا بقایای به‌جا ماندهٔ مرگ است. کومالا دوزخی زمینی است که زنده‌ها و مرده‌ها در آن به یک اندازه عذاب می‌کشند. روزمرگی طویل و خسته‌کننده و بی‌دلیل مفهوم زمان را مخدوش کرده است. آدمها هیچ فرصتی جز تباهی و مرگ ندارند. چرخهٔ زیست در جغرافیای رمان با زوال آئینی-اجدادی آدمها در تنهایی و تک‌افتادگی تعریف می‌شود. آدمها دلبسته موهومات و وابسته مرگ‌اند. تاریخ مکزیک، تعقیب رَد ارابه‌های جنگی روی پوست اجساد است. فاتحان همزمان زوال و رویا را بر سر بومیان منطقه نازل ساختند؛ زوال تمدنی باستانی و رویای ساختن دنیایی جدید. خوان رولفو با روایت این سفرنامهٔ وهمی، مکزیک پانصد سال اخیر را قلمروی نفرین شده می‌داند که در آن روحهای تباه شده و جسمهای آلوده میان جنایات و مکافات دست و پا می‌زنند و این سرزمین امروز گورستانی عظیم و باستانی برای مردگان و زندگان است.

حرفهای اهالی (اشباح) کومالا نجواهای مخوفی است که یک روح قبل از سرگردان شدن سر می‌دهد. همه از حدود انسانی خود خارج شده‌اند و زندگی به ورطهٔ ارتباطات انگلی سقوط کرده است. فردیتها توسط خرافات جمعی تهدید می‌شود و در محیطی چنین مشکوک فرد لحظه‌ای حضور دارد که در سایه اجتماع محو گردد و تحلیل رود. در برابر سیطرهٔ زوال‌ناپذیر قدرت، مردم در واکنشی انفعالی به هنجار ستیزیهای عرف‌شکنانه پناه می‌برند و کج مدارانه برای دردهای بزرگشان مسکنهای کوچک می‌جویند.

درندگی و سبعیت، نفی و خشونت، تجاوز و قتل انرژی سیاه و خود ویرانگری است که کومالا در برابر استبداد تک‌مدارانهٔ پدرو پارامو از خویش بروز می‌دهد. شبکه‌های پنهانی قدرت آنچنان مردم را در تنگنا قرار داده‌اند که آنان در قلمرویی بی‌پایان (وهم) به دنیای مردگان پا می‌نهند و با اشراقی خونبار و خسته، مرگ را باقیماندهٔ حیات می‌پندارند و کم‌ترین مرزی بین زندگی و مرگ قائل نیستند.

آنان خسته از خونریزیهای پی در پی و عدالت طلبیهای سودجویانهٔ مقامات تن به تباهی می‌دهند و در دنیای دربسته و محدودشان زنای محارم عرف ستیزی کوچکی است که در اثر تنهایی بدل به یک هنجار می‌گردد:

«کجا می‌ره؟»

«سیولا.»

«تصَور شو بکنین! گمون می‌کردم سیولا نزدیک این‌جاست. همیشه دلم می‌خواست برم اون جا. می‌گن اون جا پر از آدمه.»

«مثل همه جا.»

«فکرشو بکنین! اون وقت ما چقدر این جا تنهاییم. و می‌خوایم چیزی از زندگی بدونیم.»

«شوهرتون کجا رفت؟»

«اون شوهرم نیست. برادرمه... گو این که نمی‌خواد کسی بو ببره. پرسیدم کجا رفت؟ رفت دنبال گوساله‌ای که گم و گور شده، یعنی به من این طور گفت.»

«چند وقته این جا زندگی می‌کنین؟»

«همیشه. ما این جا به دنیا اومدیم.»

«ما بیش از اندازه آلوده به گناهیم. هیچ کدوم از ما که این جا زندگی می‌کنیم آمرزیده نمی‌شیم. حتی از خجالت نمی‌تونیم سرمونو بلند کنیم و خجالت چیزی رو حل نمی‌کنه. دست کم این حرفی یه که کشیش چند وقت پیش گفت. برا مراسم عضویت در کلیسا اومده بود. من پیش اون رفتم و همه چیزو اعتراف کردم.»

«گفت: این گناه بخشیده نمی‌شه.»

«من واقعاً شرمنده‌ام.»

«این چارهٔ کار نیست.»

«عقدمون کنین.»

«ترکش کنین!»

«می‌خواستم به‌ش بگم که زندگی ما رو کنار هم آورده، ما رو اسیر کرده و به همدیگه بسته. ما آن قدر تنها بودیم که جز ما کسی این جا نبود. و روستا باید یه جور جمعیت پیدا می‌کرد. تا وقتی اون

● پدرو پارامو
● خوان رولفو
● احمد گلشیری
● نشر آفرینگان، چاپ سوم، ۱۳۷۹

امیر کشبری

برمی‌گشت کسی باشه مراسم عضویت در کلیسارو براش انجام بده.»

«ترکش کنین. این تنها کاری‌یه که می‌تونین بکنین.»

«اون وقت چطور زندگی کنیم؟»

«مثل آدم‌ها.»

پدرو پارامو پدرسالاری جاودانه و سنگی است. او روح سرکوب شده‌ای است که میان کینه‌ها، کمبودها و حقارتها محاصره شده است. نشانه‌ای دوزخی که همه را به کام نیستی و مرگ می‌کشاند. پاییز این پدرسالار هنگامی سر می‌رسد که توهم سالاری، دیگر برایش حتی لحظه‌ای مایهٔ تسکین نباشد. خوان رولفو شالودهٔ پدرو پارامو را با عشقها و عقده‌ها پی می‌ریزد. این موجود تیره و تار با شفافیت بی‌بازگشت عشقی نافرجام به زانو درمی‌آید. طنین صدای این عشق در تهیِ صداهای درون مغشوشش درمی‌افتد و او را ویران می‌سازد:

«پدرو پارامو هنوز روی صندلی چرمی‌اش نشسته بود و آنها را تماشا می‌کرد که به سوی روستا می‌رفتند. همین که سعی کرد دست چپش را بالا بیاورد بی‌جان روی زانوهایش افتاد، اما هیچ توجهی نکرد. عادت کرده بود هر روز شاهد مردن تکه‌ای از وجودش باشد. درختهای بهشت را می‌دید که تکان می‌خورند و برگهایشان می‌ریزد. «همه از یه راه می‌رن. همه می‌ذارن می‌رن.» پس به جایی برگشت که افکارش را ناتمام گذاشته بود.

گفت: «سوسانا.» و چشمهایش را بست. «از تو تمنا کردم برگردی....»

«... قرص ماه بالای سرم بود. نمی‌تونستم به تو نگاه کنم. مهتاب صورت تو می‌شست. من یه ریز به خیالی که تو بودی نگاه می‌کردم. نرم و درخشان زیر مهتاب. لب‌هات از ستاره‌ها مرطوب و درخشان بود. تنت توی شبنم‌ها بلوری می‌شد. سوسانا سان خوان.»

سعی کرد دستش را بالا بیاورد تا تصویر را روشن‌تر کند اما دست مثل سنگ روی زانوهایش قرار داشت. سعی کرد دست دیگرش را بالا بیاورد اما دست در کنارش افتاد، آهسته، تا این که روی زمین قرار گرفت. مانند عصایی که ستون شانه‌های بی‌مصرفش باشد.

گفت: «دارم می‌میرم.»

خورشید بالای زمین می‌چرخید، شکلها و قالبها را دوباره می‌آورد. زمینهای از میان رفته‌اش رو به روی او امتداد داشت، خالی. گرما تنش را گرم می‌کرد.

چشمهایش به زحمت حرکت می‌کردند. از یک خاطره به خاطرهٔ دیگر می‌پریدند و حال را محو می‌کردند. ناگهان قلبش ایستاد که انگار زمان نیز ایستاد. و دم حیات فکر کرد: «بنابراین شب دیگه‌ای در کار نیست.»

برای پدرو پارامو وحشت از هیچ، مایهٔ همه کارهاست. هم از این رو همه چیز را خودش می‌سازد و ویران می‌کند؛ ابتدا و انتها ندارد. چرا می‌سازد و ویران می‌کند؟ چون از هیچ وحشت دارد.

پانوشت:

* اوسیپ ماند لشتام.

مقاله

تو خود حدیث مفصل...

۱ـ مقدمه

آخرین آماری که از تعداد گویشوران زبان انگلیسی در سراسر دنیا در دست داریم حکایت از آن دارد که حدود ۱/۸۲۸/۴۴۲/۸۰۰ نفر یا به این زبان تکلم می‌کنند و یا به آن آشنایی نسبی دارند. حدود ۴۰۰ میلیون نفر از مردم آمریکا، کانادا، ایرلند و انگلستان به زبان انگلیسی سخن می‌گویند و زبان انگلیسی را به عنوان زبان رسمی و ملی خود پذیرفته‌اند. مردم کشورهای گانا، نیجریه، آفریقای جنوبی، کنیا، پاکستان، هندوستان، برمه، مالزی، فیلیپین، هنگ کنگ زبان انگلیسی را به عنوان زبان دوم به کار می‌برند و در آن کشورها، زبان انگلیسی زبان نیمه رسمی است. حدود ۸۰۰ میلیون نفر از مردم دنیا در کشورهای آسیایی، آفریقایی و آمریکای لاتین می‌کوشند بر این زبان تسلط یابند تا بتوانند از آن طریق با سایر ملل دنیا ارتباط برقرار کنند. تخمین می‌زنند که حدود ۱۰۰ میلیون مردم جهان زبان انگلیسی را تقریباً نزدیک به سطح گویشوران تکلم می‌کنند. آمار نشان می‌دهد که از سال ۱۹۵۰ تا سال ۱۹۸۰ مراکز آموزش زبان انگلیسی در دنیا حدود ۴۰٪ رشد داشته است.

در اینجا چند سؤال مطرح می‌شود که باید به نحوی به آنها پاسخ داد:

۱ـ هدف از آموزش زبان بیگانه و میل به یادگیری آن کدام است؟

۲ـ چرا فراگیران زبان انگلیسی روزبه‌روز زیادتر می‌شوند و علت این رشد فزاینده کدام است؟

۳ـ علل موفقیت و یا شکست برنامه‌های آموزش زبانهای بیگانه کدام است؟

۴ـ کدام‌یک از عوامل در موفقیت نسبی و در پاره‌ای موارد موفقیتهای شگرف آموزش زبان انگلیسی به عنوان زبان بیگانه موثر بوده است؟

۵ ـ چرا آموزش دیگر زبانهای دنیا و بالاخص آموزش زبان فارسی نه تنها رشدی نداشته بلکه شاهد افت چشمگیر آن بوده‌ایم؟

پاسخ به این سؤالات به صورت منطقی نیاز به بررسی عمیق و همه جانبه دارد و در این مختصر مجال پرداختن به آنها نیست.

سؤال اول: چرا یادگیری زبان بیگانه اهمیت پیدا می‌کند؟

به‌نظر می‌رسد یکی از دلایل عمدهٔ فراگیری زبان بیگانه از میان برداشتن موانعی است که در بسیاری موارد ارتباط اصولی و بعضاً حیاتی بین انسانها را مختل ساخته است. عصر گفت‌وگوهای بشردوستانه فرا رسیده و جا دارد که در ایجاد تفهیم و تفاهم، زبانی واحد واسطه و میانجی اقوام و ملل و نحل باشد. طبیعی است رشد بی‌رویهٔ یک زبان به‌منزلهٔ هبوط و سقوط زبانهای دیگر است و هم از این روست که ملتهای هشیار و بیدار می‌کوشند سرمایهٔ زبانی و ملی خود را به رایگان از دست ندهند. در این میان، آن ملتهایی بازنده‌اند که یا در راستای حفظ و صیانت میراث زبانی و فرهنگی خود نمی‌کوشند و یا به علت تأمل بی‌جا و مداوم در تعصبات خشک و بی‌بنیاد و سکون در شیوه‌های از کار افتاده و زنگ زده در مرحله‌ای از تغافل و بی‌خبری به سر می‌برند.

۲ـ تعاریف

در این مقاله، توجه به تعاریف متفاوت ارایه شده در ارتباط با آموزشهای مختلف زبان بیگانه و یا شرایطی که انسانها آن زبان و یا زبانهای مشابه را در آن می‌آموزند اهمیت ویژه‌ای دارد که عبارت‌اند از:

الف ـ آموزش زبان به گویشوران آن زبان در داخل کشور و در نخستین سال تحصیل در مقطع دبستان (همانند آموزش زبان فارسی در ایران و به ایرانی تبارها).

ب ـ آموزش زبان به غیر گویشوران آن زبان در محیط زبانی غالب و به عنوان زبان دوم(همانند آموزش زبان فارسی به عنوان زبان رسمی به ایرانیان غیرفارسی زبان درجامعهٔ زبانی ایران).

پ ـ آموزش زبان به غیر گویشوران آن زبان که از کشورهای بیگانه به قصد فراگیری آن به کشور مقصد کوچ کرده‌اند (همانند طلاب خارجی که در کشور ما موقتاً ساکن شده‌اند).

ت ـ آموزش زبان به غیر گویشوران آن زبان که به دلایلی به یادگیری آن زبان راغب هستند ولی از نظر جغرافیایی در موطن خود و دور از جامعهٔ زبان غالب زندگی می‌کنند (همانند خارجیانی که در کشورهای خود به خانه‌های فرهنگی ایران مراجعه و به یادگیری زبان فارسی مشغول می‌شوند).

ج ـ آموزش ادبیات یک زبان به گویشوران آن زبان (همانند آموزش ادبیات فارسی به ایرانیان فارسی زبان مقیم ایران).

چ ـ آموزش ادبیات یک زبان به غیر گویشوران آن زبان در کشور مقصد (همانند آموزش ادبیات فارسی به خارجیان مقیم ایران).

خ ـ آموزش ادبیات فارسی به غیر گویشوران آن زبان در کشور مبدأ (همانند آموزش ادبیات فارسی به مشتاقان ادبیات فارسی در

دکتر سید علی میرعمادی

کشورهای شبه قاره و یا نظایر آن).

برخی از اندیشمندان که با مقوله‌های زبان‌شناسی نوین آشنایی ندارند تصور می‌کنند که وقتی کودکی به دبستان می‌رود بر زبان مادری خود تسلط ندارد و معلم و متعلم باید در کنار یکدیگر تلاش کنند تا کودک زبان مادری‌اش را بیاموزد. این تصور از دیدگاه علم زبان‌شناسی باطل است، زیرا کودک قبل از آن‌که کسی به فکر آموزش او باشد خود با بهره‌گیری از توانایی بالقوه و بالذات زبانی بر زبان مادری خود بلاواسطه مسلط می‌شود و آنچه لازم است در خدمت استاد تلمذ کند خط و کتابت و قرائت است که از نمودهای ثانویه زبان محسوب می‌شود و عدم یادگیری آن در بقاء فرد وقفه‌ای ایجاد نمی‌کند. مشاهدات علمی در اکثر کشورهای جهان که مورد بحث محافل علمی زبان‌شناسی نیز قرار گرفته است نشان از این واقعیت دارد که کودکان حتی در سنینی که قادر به تکلم هم نیستند، نه به لحاظ برداشتهایی که از رفتارهای غیرکلامی دارند بلکه در محیطهایی که فقط سخن بستگان خود را می‌شنوند نسبت به رفتارهای کلامی بزرگتران خود عکس‌العملهای مثبت و یا منفی نشان می‌دهند. وقتی به سن دبستان می‌رسند بر زبان مادری خود تسلط دارند اما خود دربارهٔ آنچه می‌دانند نمی‌دانند.

گویشوران یک زبان وقتی در محیط زبانی خود را در مقابل و رویاروی با یک زبان رسمی می‌یابند با تلاشی ناخودآگاه خود را با هر دو محیط تطبیق می‌دهند و بدون نیاز به آموزش در دوره‌های رسمی، با حفظ زبان مادری، بر زبان رسمی نیز به صورت نسبی تسلط می‌یابند و چون بر زبان رسمی خود آگاهی بیشتری دارند گاه بهتر از گویشوران اصلی زبان رسمی بر زیروبمهای دستوری آن آگاهی می‌یابند، هر چند عمدتاً در تکلم به زبان دوم مهارت ندارند و یا بهتر بگوییم دارای لهجه هستند. نمونهٔ آن استادان آذری زبان کشورمان هستند که به تدوین کتب دستوری زبان‌فارسی همت گمارده‌اند هر چند خود پایبند زبان مادری خود هستند و آنها را از شوق به مشخصه‌های کلامی آن زبان گریزی نیست.

آموزش یک زبان به فراگیران بیگانه که از جامعهٔ زبانی مقصد به دور هستند تابع شرایط خاصی است. برای مثال، ایرانیانی که در ایران سکنی دارند و به فراگیری زبان انگلیسی، آلمانی، فرانسه، عربی، ایتالیایی و نظایر آن مشغول‌اند محیطی نمی‌یابند تا در آن، خواسته یا ناخواسته، زبان بیگانه را به سهولت زبان مادری و یا زبان دوم یا زبان رسمی فراگیرند.

زمان کوتاه، نبودن انگیزهٔ لازم، نبودن استادان و معلمان مجرب، همه مشکلاتی هستند که فرا راه این دسته از فراگیران قرار می‌گیرد. طبعاً خارجیانی نیز که در کشورهای خود ـ به هر دلیل ـ به یادگیری زبان فارسی روی آورده‌اند ـ و صد البته تعداد قلیلی از آنها قصد آشنایی به ادبیات فارسی را دارند ـ با مشکلاتی نظیر آنچه در مورد آموزش زبان انگلیسی در ایران وجود دارد روبه‌رو می‌شوند. این فرایند مستلزم کشش و کوششهای فراوان و بالاخص برنامه‌ریزی دقیقی است که در این مقاله به نمونه‌هایی از آن اشاره خواهیم کرد، ضمن آن‌که به ضعف برنامه‌ها ـ هر چند مشتی به خروار ـ خواهیم پرداخت.

آموزش ادبیات یک زبان به طور کل با آموزش زبان تفاوت ماهوی دارد و ساز و کار آن به سازوکار این درنمی‌آمیزد. وقتی به مرحلهٔ ادبیات یک زبان وارد می‌شویم ابزار زبانی در قالب هنر و در حالت متعالی آن از نقطه‌نظر صناعات و ظرایف ادبی، در حالتی از فرازبانی به‌کارگرفته می‌شود. محدودیتهای دستوری زبان از قبیل آرایش جملات، محدودیتهای معنایی واژه‌ها و کاربرد عادی آنها، محیطی بازتر یافته و سدشکنی می‌کنند و هم از این روست که خلاقیتها و آفرینشهای زبانی به شکل زیبایی خود را نشان می‌دهند. البته این بدین معنی نیست که آموزش ادبیات یک زبان تابع نظم و قاعدهٔ خاصی نیست. برعکس، آموزش ادبیات، نه آن طور که متأسفانه در کشور ما رایج است، علمی است بسیار پیشرفته که امروز در سراسر دنیا با بهره‌گیری از یافته‌های علم زبان‌شناسی و هرمنوتیک به دنیای تازه‌ای راه یافته است. یک نویسنده یا یک شاعر چیزی نمی‌گوید تا چیزی گفته باشد. نقش او تجسم افکار و اندیشه‌هایی است که از بطن جامعه تراوش کرده و بر ذهن خلاق او نشسته است. استفاده از اصطلاحات، تشبیهات، ضرب‌المثلها، تمثیلها و دهها نظایر آن همه در خدمت بیان حال است و هدف بردن مستمعان و مخاطبان است به دنیای مقال و به دور از قیل و قال. وقتی شاعر توانمند پارسی‌گوی ایرانی، نیمایوشیج، شعر «هست شب» خود را می‌سراید هدفش این نیست که وصف حال یک شب دم‌کرده و رنگ باخته را بیان کند، بلکه او در قالب زبان مرسوم به بیان آن چیزی می‌پردازد که وصف حال جامعهٔ زبانی شاعر است و نه شاعر اندر یک شب گرم تابستانی. در اینجا آموزش ادبیات به فارسی‌زبانان از دو امتیاز مهم برخوردار است. نخست این‌که همهٔ متعلمان قبل از ورود به رشتهٔ ادبیات فارسی یا هر زبان دیگر، بر زبان آن ادبیات آشنایی یافته‌اند و بدیهی است به فرهنگ آن زبان نیز عنایت دارند، گو این‌که زبان و فرهنگ دو روی یک سکه‌اند.

آموزش ادبیات یک زبان به غیرگویشوران آن زبان در محیط زبانی مقصد رنگ و بوی دیگری دارد. متعلم با آشنایی مختصری که به زبان دارد به قصد یادگیری و آشنایی با ادبیات آن زبان به کشور مقصد آمده است. در اینجا فرهنگ کلامی و زبانی خود را می‌نمایاند و در رؤیت آن نیازی به معلم نیست، اما بحث دربارهٔ ریزه‌کاریها لازم است. بدیهی است این شخص نیز باید از تبحر و به‌کارگیری زبان مورد نظر برخوردار باشد. هم از این روست که وقتی یک ایرانی به آمریکا یا به انگلستان می‌رود تا الفبای ادبیات انگلیسی و یا ادبیات کهن و باستانی آن زبان را بیاموزد، بر او فرض است که از آزمون عمومی تافل (تست زبان انگلیسی) نمره‌ای بیش از ۶۰۰ بر مبنای ۶۷۰ کسب کند و این خود نشان از این واقعیت دارد که هر کودک یا بزرگسال یا کهنسال الفباآموز زبان‌فارسی را توان آن نیست که به اشعار عارفانه حافظ و یا اشعار گهربار حضرت مولانا چنگی دراندازد. البته درمیان جمع متعلمان تک گلها پیدا می‌شوند که ذوق و قریحهٔ دیگر دارند، اما با یک گل بهار نمی‌شود و یک باغبان پیر خردمند هرگز برای پرورش یک گل زمین را به هکتار فرونمی‌گذارد.

آموزش ادبیات یک زبان در یک کشور بیگانه به سهولت انجام نمی‌گیرد. نمونهٔ آن آموزش ادبیات انگلیسی در کشور ما، ایران، است که به‌رغم قدمت دیرینهٔ آن وضعی نابسامان دارد و در حد بسیار پائین و با کم‌ترین بهره‌وری صورت می‌پذیرد. علت آن است که دانشجویان دبیرستانی ما که به دوره‌های کارشناسی ادبیات انگلیسی روی آورده‌اند یا از بد حادثه به آنجا پناه آورده‌اند، هنوز بر زبان دستی به کمال ندارند تا بتوانند از طریق آن به ادبیات انگلیسی راه پیدا کنند.

برای پاسخگویی به این سؤال که چرا، در این مدت نسبتاً کوتاه، مشتاقان یادگیری زبان انگلیسی در دنیا رو به فزونی گذارده و جمعیت راغب در خور توجه است، شایسته است به عوامل و انگیزه‌های ممکن اشاره کنیم و فرضیهٔ خود را در قالب این انگیزه‌ها بیان داریم:

۱ـ تصور این‌که زبان انگلیسی از سایر زبانها ساده‌تر است

این تصور باطل است چون، از دیدگاه زبان‌شناسی، یادگیری هیچ زبانی برای هیچ انسانی مشکل نیست و اگر فراگیری زبان بیگانه مشکل می‌نماید علل اجتماعی و غیر زبانی و احیاناً روان‌شناختی دارد که هیچ ربطی به زبان ندارد. اگر به این قول غیرمعقول اکتفا کنیم که مثلاً زبان چینی سخت‌ترین زبان دنیاست، (شاید از نظر نوشتاری چنین باشد) آن وقت توجیهی نداریم که چرا هزارها آمریکایی و انگلیسی زبان چینی و یا ژاپنی را یاد می‌گیرند و از آن در جهت اهداف سیاسی نظام کشوری خود بهره وافی و کافی می‌برند.

۲ـ تصور این‌که زبان انگلیسی زبانی است بین‌المللی و هم از این روست که مشتاقان بسیار دارد

این فرض نیز مقبول نمی‌نماید، زیرا هیچ زبانی یک شبه به صورت یک زبان بین‌المللی در نیامده است و اگر امروز در کشور ایران و سایر کشورهای خاورمیانه مشتاقان زیادی یافته حاصل عملکرد یکی دو قرن گذشته است که زبان‌شناسان عالم و متخصص آموزش زبانهای بیگانه با اعمال سیاستهای آموزشی دقیق و برنامه‌ریزیهای متقن توانسته‌اند راه جهانگیر شدن این زبان را بگشایند و با بیرون راندن زبانهایی چون آلمانی، روسی، فرانسوی و نظایر آن جای خود را بازتر و بازتر نمایند. مضافاً بر این، همین جا می‌توان سؤال کرد که چرا فی‌المثل، زبان فارسی که در حکم زبان رسمی و یا به عبارتی زبان غالب در شبه قاره مطرح بوده است، در این دوران تاریک و فترت خود رنگ باخته است.

۳ـ باور بر این‌که روشهای نو در آموزش زبانهای بیگانه ابداع شده است

شاید رمز و علت موفقیت زبان انگلیسی در همین نهفته باشد. در طول چند دههٔ گذشته، با دستاوردهای زبان‌شناسی نظری و کاربردی، تفکر آموزش زبان به غیرگویشوران زبان یا به عبارتی بیگانگان، سبکی دگرگون شده و راهکارهای بسیار مدبرانه و مبتکرانه‌ای فرا راه متعلمان و معلمان قرار داده است. بر این امر می‌توان کاربرد روشهای صحیح، منطقی، راهکارهای افزایش انگیزه در متعلمان، استفادهٔ بهینه از امکانات، کفایت منابع و پرهیز از به‌کارگیری متنهای مغلق با واژه‌های مهجور و ایجاد تناسب در مواد آموزشی با توان فراگیر را افزود.

۳ـ دیرینهٔ آموزش زبانهای بیگانه

به طور کلی نگرش اساسی در آموزش زبانهای بیگانه به‌وجود

آمده است. تأکید بر آموزش مهارتهای غیرفعال دیروز جای خود را به آموزش مهارتهای فعال از طریق فعال‌سازی فراگیران داده است. چگونه آموختن با چه آموختن قرین گشته و در این فرایند ارزشیابیهای مکرر و مستمر رواج فراوان یافته است. مواد درسی آشنایی با فرهنگ یک زبان را از طریق معرفی جغرافیا، اقتصاد، سیاست، تاریخ، دین، نهادهای اجتماعی، نظامهای آموزشی، ادبیات ساده، هنر، موسیقی، علوم، تکنولوژی، ارتباطات، ورزش، زندگی و رفتارهای اجتماعی روزانه، اعتقادات، ادبیات سادهٔ فولکلوری و ارزشهای اجتماعی هدف قرار داده است. توسل به متون کهن و عبارات مهجور که به قصد اشاعهٔ فرهنگ و ادب یک زبان به‌کار گرفته می‌شوند در بادی امر منظور نیست، چون در عمل ره به جایی نبرده و عملاً از عداد مشتاقان کاسته است. سرخوردگیهایی که از تضادهای فرهنگی (cultural clashes) حاصل می‌شود با توسل به شیوه‌های نوین به حداقل ممکن خود رسیده‌است.

در تاریخ طولانی آموزش زبانهای بیگانه، صدها رهیافت و راهکار آموزشی زبان بیگانه عرضه و تجربه شده است. هر روش که خود متضمن راهکارهای جزیی نیز می‌شود بر اساس یک نظریهٔ خاص زبان‌شناختی شکل گرفته است. بدیهی است هیچ‌کدام از روشها به‌طور کامل اقناع کننده نبوده و ممکن است مزیت یکی بر دیگری در حد نسبی باشد. از طرفی، هیچ روشی را نمی‌توان یافت که در همهٔ موارد و در همهٔ شرایط مصداق داشته باشد.

۱ـ۳ روش ترجمه و دستور (Grammar Translation Method)

که بر اساس آموزش سنتی زبان لاتین و زبان یونانی استوار شده بود، عمدتاً به آموزش از طریق ترجمه، درک مطلب مکتوب و گرته‌برداری از متون نوشتاری عنایت داشت. با این تصور که فراگیری قواعد و اصول دستوری صرف بدون توجه به کاربرد آنها می‌تواند فراگیر را به توانایی زبان بیگانه برساند. هنوز هم اقلیت محدودی که در تصورات جزمی خود گرفتارند از این شیوه استفاده می‌کنند و مطمئناً اگر یکی را هم کارگر افتد، بقیه را گریزان می‌کند و انگیزهٔ یادگیری را در دیگران می‌خشکاند.

۲ـ۳ روش مستقیم (Direct Method)

در این روش سعی بر آن بوده است که محیطی طبیعی اما کاذب به‌وجود آورند، با این خیال که آموزش زبان بیگانه نیز همانند زبان مادری آموزش داده شود. توجه به تلفظ صحیح و پرهیز از به‌کارگیری زبان مادری زیربنای این روش را تشکیل می‌دهد. هنوز هم، عده‌ای از معلمان با این شیوهٔ خسته‌کننده و نفسگیر به آموزش زبان بیگانه مشغول هستند و مزایایی را بر آن مترتب می‌دانند، حال آن‌که در کلان حاصلی به دنبال نداشته است.

۳ـ۳ روش گوشی ـ شنوایی (Audio-Lingual Method)

تصور مبتکران این روش بر این بوده است که زبان مادری از طریق تکرار و قالب‌سازی رفتارهای کلامی فراگرفته می‌شود. پس چه بهتر که زبان بیگانه هم به این روش تأسی جوید. مقوله‌های دستوری و بیان صریح آنها در کلاس رنگ باخته است و بر استفاده از زبان بیگانه بدون توسل به زبان مادری تأکید می‌شود. این شیوه در دههٔ ۱۹۵۰ و دههٔ ۱۹۶۰ رواج فراوان داشت. در اواخر دههٔ ۱۹۶۰، با مشاهده شکست روشهای معمول، زبان‌شناسان و متخصصان علم آموزش زبان بیگانه بر آن شدند که راهکارهای اساسی که متضمن اصلاحات بنیادی در شیوه‌های پیشین باشد ارایه دهند. این نظر دنبال شد که اگر مطالب درسی سلاست و وجاهت بهتری یابند و فراگیران را به آنها رغبتی باشد، یادگیری زبان بیگانه با سهولت بیشتری انجام می‌پذیرد.

از دههٔ ۱۹۸۰ به بعد، ارزشیابی در فرایند آموزش نقش مهم‌تری یافت و بر آن تاءکید شد. آنچه یک متن درسی را بر متن دیگری مزیت می‌بخشد اصل متن نیست بلکه کارآیی آن در فرایند تحول‌زبانی است. یک روش و یک متن در جایی موثر است و در جایی دیگر کم‌اثر یا بی‌اثر.

۴ـ۳ گیورگی لوزانو[1]

روانکاو برجسته و پایه‌گذار رهیافت روش القایی (Suggestopedia) بر این امر تأکید داشت که نیمکرهٔ راست انسان در گذر زمان چندان به‌کار گرفته نشده و باید از این موهبت استفاده کرد. آموزش زبانهای بیگانه باید با بهره‌گیری از توانمندیهای بالقوهٔ ذهن ناخودآگاه (Unconscious mind) ارتقاء کیفی یابد. فراگیران، در آغاز با متون زبان خارجی آشنا می‌شوند و متون ترجمه شده در محیطی پر از شور و هیجان و برخاسته از موسیقی قرائت می‌شود، با این هدف که یادگیری به صورت طبیعی صورت گیرد. در مراحل بعدی، فراگیران از این اطلاعات در فعالیتهای مختلف ارتباطی استفاده می‌کنند. خطاهای دستوری نمک کار است و فراگیر را به‌خاطر خطای زبانی مورد مؤاخذه قرار نمی‌دهند.

۵ـ۳ کالب گاتنگو[2]

روش «صامت» (silent way) را بنیاد گذارد. در این روش، زبان آموزش به حداقل زمان محدود می‌شود. تعداد محدودی از افعال و برخی از واژه‌ها توسط معلم عرضه می‌شود و از فراگیر می‌خواهند که در عمل فهم کلام را با رفتار نشان دهد. تقلید و تکرار جایز نیست. نقش معلم در این بازی آموزشی کلامی بسیار اندک است و بیشتر صدای فراگیران شنیده می‌شود.

۶ـ۳ جیمز آشر[3]

روش بازتابهای فیزیکی (Total Physical Response) را معرفی می‌کند. تأکید بر درک شفاهی در مراحل اولیه یادگیری از اهم مسایل مطرح شده در این روش است. فرمانبری از دستور معلم نشان از تسلط فراگیر بر مقولهٔ مورد نظر دارد.

۷ـ۳ چارلز کوران[4]

روش یادگیری گروهی (Community Language Learning) را عرضه می‌دارد. معلم نقش مشاور را دارد و نحوهٔ یادگیری ارتباط به نحوهٔ ارتباط بین معلم و متعلم دارد. در این فرایند، نکات و مقوله‌های مزاحم در یادگیری به مدد معلم اصلاح و به اصطلاح وجین می‌شوند. متن آماده‌ای به کلاس نمی‌آورند. فراگیران از زبان مادری خود سود می‌جویند و معلم به ارایه معادلهای زبان بیگانه همت می‌گمارد. فراگیر تکرار آن را ملاک یادگیری خود قرارمی‌دهد. همهٔ گفت و شنودها و عملکردها ضبط می‌شود و پس از تکرار آن بحث دربارهٔ مطالب عرضه شده صورت می‌پذیرد.

۸ـ۳ تریسی ترل[5]

روش طبیعی (Natural Approach) را ارایه داد. در این روش، بر نقش فراگیری زبان (Language Acquisition) تأکید می‌شود و به تفاوت بین زبان اول و زبان بیگانه چندان عنایتی مبذول نمی‌گردد. یادگیری واژه‌های کلیدی و کاربردی (و صد البته نه واژه‌های مهجور) در این

روش سخت مورد تأکید است. در فرایند درک و تولید زبان بیگانه، عندالاقتضاء از واژه‌های مناسب زبان مادری نیز استفاده می‌شود.

۹-۳ بورلی گالین[۶]

روش آموزش درون آموزی (Language from within) را مطرح ساخت. از فراگیر خواسته می‌شود که امیال درونی و خواسته‌های خود را در حد مقدورات زبانی به زبان بیگانه بیان کند. فراگیران متن را خود به‌وجود می‌آورند و از متون پیش‌ساخته استفاده نمی‌شود. هدف آن است که عناصر شناختی، عاطفی و تعاملی به منصهٔ ظهور برسد.

۱۰-۳ والرین پوستوسکی[۷]

شیوهٔ تمرین شفاهی (Delayed Oral Practice) یا روش ادراکی را پیشنهاد می‌نماید. این روش بر این اصل استوار است که یادگیری زبان از طریق درک و شناخت به‌مراتب از یادگیری از طریق تولید زبان راحت‌تر انجام می‌پذیرد.

۴ـ مواد درسی

از آن ایام که در فرایند آموزش زبانهای بیگانه، از متون شعر کهن، نثر قدیم و نوشتارهای سنتی و تصنعی استفاده می‌کرده‌اند دهها سال گذشته است. داشتن متون و لغت‌نامهٔ حاوی لغات مهجور که فقط به کار محققان می‌آید و نه فراگیران زبانهای بیگانه تنها نوعی سرگرمی و شوخی تلقی می‌شود. کتابهای درسی، برنامه‌های مدون و حساب شده، مجموعه‌ای از مواد درسی. با جذابیت خاص سنتی، ادبیات ساده شده و دلچسب و قابل فهم، کارتهای آموزشی، بریده‌های جراید، کارتهای آموزشی تصویری، سرمقاله‌های مجلات و روزنامه‌ها اساس کار معلمان ورزیده، متعالی و غیر جزمی است. از بازیهای زبانی کامپیوتری می‌گذریم که فعلاً نه امکان آن را داریم و نه نرم‌افزارهای آن آماده است.

۵ـ تاریخچهٔ کتابهای آموزش فارسی در ایران

شرح تفصیلی کتابهای آموزش زبان فارسی در این مختصر نمی‌گنجد. شاید بی‌مناسبت نباشد اگر به صورت اختصار به برخی از آنها اشاره‌ای داشته باشیم و خوانندگان را به ضمیمه‌ای که در پایان این مقاله آمده است ارجاع دهیم.

۱ـ کتاب **زبان آموز فارسی** اثر احمد آرام که به چهار زبان نوشته شده و در سال ۱۳۳۰ در دمشق به طبع رسیده است.

۲ـ مقالهٔ «زبان فارسی و چگونگی تدریس آن»، نوشتهٔ عبدالله آریان فر در مجلهٔ **سخن**، ۱۳۴۸.

۳ـ مقالهٔ «معرکهٔ زبان فارسی و چگونگی آموزش زبانهای بیگانه»، نوشتهٔ اکبر آزاد، ۱۳۳۸.

۴ـ مقالهٔ «استادان زبان و ادبیات فارسی بیشترشان صلاحیت تدریس ندارند»، اثر محمداستعلامی در **کیهان**، ۱۳۵۴.

۵ـ مقالهٔ «زبانهای فارسی در آلمان از زبان روسی جلو افتاد»، بدون نام در روزنامهٔ ۲۰ بهمن ۱۳۵۳.

۶ـ گزارش «ملاحظاتی در باب تعلیم زبان فارسی به خارجیان»، اثر غلامرضا ستوده.

۷ـ مقالهٔ «آموزش زبان فارسی به خارجیان»، اثر محمد مهدی فرقانی، روزنامهٔ **کیهان**، اسفند ۱۳۵۳.

۸ـ مقالهٔ «نیاز به دگرگونی در آموزش زبانهای بیگانه»، اثر معصومه قریب در مجلهٔ **سخن**، مهرماه ۱۳۴۸.

۹ـ مقالهٔ «زبان‌شناسی و تدریس زبانهای خارجی» اثر محمدرضا باطنی، مجلهٔ **سخن**، شهریور ۱۳۴۷.

اما اخیراً کتابهایی به زیور طبع آراسته شده‌اند که تا حدی از مقوله‌های زبان‌شناسی و روشهای متنوع آموزش زبان استفاده کرده‌اند. از آن جمله می‌توان از سری کتابهای «آزفا» نام برد که توسط زبان‌شناس متخصص یدالله ثمره طراحی و تدوین شده‌اند. کتاب **آموزش زبان فارسی برای غیرفارسی‌زبانان** در دو جلد تنظیم و به‌همراه نوارهای صوتی به چاپ رسیده است. جلیل بانان صادقیان با توجه به زبان گفتاری و نوشتاری فارسی معاصر و با بهره‌گیری از راهکارهای آموزشی مناسب و ارایه تمرینهای متنوع طرحی تازه در انداخته است. استفادهٔ بجا از زبان فارسی و معادلهای انگلیسی بر غنای کتاب افزوده است.

۶ـ روش تحقیق در این مقاله

در این تحقیق، شیوهٔ سنتی و غیر علمی ولی متداول آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان با روش مدرن و نظریه ـ بنیاد آموزش زبان انگلیسی به غیرانگلیسی زبانان مقایسه می‌شود. موسسه مورد نظر (از نام موسسه خودداری می‌شود) توسط یکی از صاحب‌نظران موفق آموزش زبانهای بیگانه اداره می‌شود. کلیهٔ معلمان این موسسه، قبل از آغاز به تدریس، در کلاسهای ویژهٔ مدرسان زبان انگلیسی (TTC) با شیوه‌های نوین آموزشی زبانهای بیگانه آشنا می‌شوند و پس از موفقیت در آزمونهای مربوط به کسب مجوز تدریس نایل می‌شوند. کلاسهای سنتی آموزش زبان فارسی (با عنوان «دوره‌های دانش افزایی» ـ به دلایلی از نام آن موسسه خودداری می‌شود ـ) همه ساله برای معلمان غیر فارسی زبان آموزش زبان فارسی برگزار می‌شود. نمونهٔ این قبیل کلاسها احیاناً در خارج از کشور نیز برگزار می‌گردد. در این کلاسها، استادان بزرگوار گروههای ادبیات فارسی کشور تدریس می‌کنند و فراگیران، پس از مراجعت به میهن خود، به آموزش زبان فارسی به غیر فارسی زبانان می‌پردازند.

برای آن‌که بتوانیم به نتیجه مطلوب نسبی برسیم، از روش توسعه‌ای (developmental) و به‌صورت مقطعی/عرضی (cross-sectional) استفاده کرده‌ایم. با توجه به چارت آموزشی این موسسه، از مقاطع مختلف نمونه‌های صوتی و نوشتاری فراهم گردید. نوارها به دقت پیاده شد و شیوهٔ آموزش زبان بر اساس روشهایی که شرح عملکرد آن به اختصار مذکور افتاد مورد تدقیق قرار گرفت. صورتهای نوشتاری فراگیران از سنین ۵ الی ۶ سالگی تا سنین ۱۶ الی ۱۷ سالگی با یکدیگر مقابله شد تا بتوان پیشرفت حاصله را مورد ارزشیابی قرار داد. نمونه‌گیری صوتی نیز با همین روش انجام گرفت.

با عنایت به این‌که توسط این استاد برنامه‌ها به صورت منسجم و هماهنگ طراحی می‌شوند و معلمان در چارچوبهای تعیین شده به فراگیری زبان انگلیسی مشغول هستند، روش مقطعی/ عرضی می‌تواند در حد نسبی قابل اعتماد باشد.

در مقابل، از معلمان خارجی آموزش زبان فارسی دورهٔ دانش‌افزایی که به همت موسسات ایرانی در داخل کشور برگزار می‌شود خواسته شد که در چند خط خود را به خوانندگان متن بشناسانند. متأسفانه امکان ضبط تولیدات زبانی ـ کلامی آنها میسر نگردید و شاید یکی از اشکالات تحقیق حاضر در همین باشد و این نقیصه بر این تحقیق مفروض است. مشاهدات عینی و حضوری که مواردی از آنان نقل می‌شود و محقق خود ناظر بر آن بوده است حکایت از ضعف این معلمان در تولید زبان فارسی دارد و مقایسهٔ آن

به استناد شواهد غیرمکتوب و ضبط نشده با کودکان و جوانان ایرانی که به یادگیری زبان انگلیسی مشغول هستند نشان از کاستیها در یکی و قوتها در دیگری دارد:

الف ـ در یک مورد ناظر بودم که دو نفر از این معلمان غیر فارسی زبان آموزش زبان فارسی راه بازگشت به دانشکده را گم کرده و قادر به بیان آدرس و تقاضای کمک از گویشوران فارسی زبان نبودند و به لحاظ شناختی که از آنها داشتم به زبان انگلیسی راه مراجعت به دانشکده را به آنها تفهیم کردم.

ب ـ حدود دوازده ساعت آموزش مسایل زبان‌شناسی را شخصاً بر عهده داشتم و تقریباً در ارتباط کلامی با این عزیزان ناموفق بودم. بحث مسایل زبان‌شناسی را فراموش کرده و لاجرم به گفت و شنودهای بسیار ابتدایی بسنده نمودم.

پ ـ در یک مورد از حضور یکی از معلمان فیض بردم که دیباچهٔ شعری نیز به زبان فارسی در اختیارم گذاشت. از مجموع حدود ۲۰ نفر از معلمان خارجی، مراوده با این یک نفر را ساده یافتم.

ت ـ در بسیاری از موارد ناظر بودم که معلمان با ملیتهای مختلف که زبانهای مادری متفاوتی نیز داشتند از به‌کارگیری زبان انگلیسی (آن هم به‌صورت ناقص و دست و پا شکسته) بهره می‌بردند، ولی مراوده از طریق زبان فارسی را مشکل می‌یافتند.

۷ـ نظام آموزش در موسسهٔ مورد نظر

در این موسسه اهداف ویژه‌ای دنبال می‌شوند و فراگیران از سنین کودکی به یادگیری زبان مشغول هستند. کسانی که قبلاً در سایر مؤسسات آموزشی به فراگیری زبان انگلیسی اشتغال داشته‌اند با شرکت در یک آزمون تعیین مقطع (placement test) در این هرم آموزشی جای می‌گیرند.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود برنامه ویژهٔ کودکان بدواً با دو برنامهٔ مقدماتی آغاز می‌شود و سپس با یک برنامهٔ تنظیم شده به دوره‌های مقدماتی بالاتر prep۱، prep۲ و prep۳ راه می‌یابند. از تکنیکهای آموزشی متنوع استفاده می‌شود. تمرینهای مناسب و

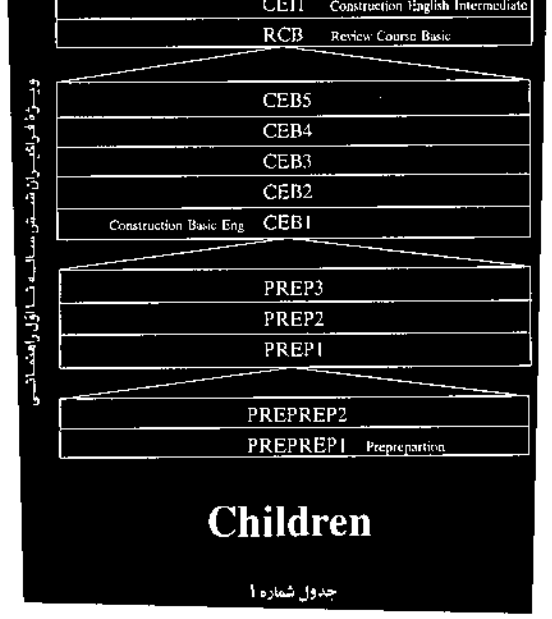

جدول شماره ۱

فرصتهای کافی در اختیار فراگیران قرار می‌گیرد تا بتوانند به تدریج بر مهارتهای چهارگانهٔ خواندن، نوشتن، درک مطلب و سخن گفتن تسلط نسبی بیابند.

نمونه‌ای از تمرینها به صورت ضمیمه آمده است. فراگیران از نظر گفتاری بسیار موفق‌اند و وقتی به سطح CEII (انگلیسی برای ارتباطات در سطح متوسطه) می‌رسند تقریباً می‌توانند خواسته‌های خود را به زبان بیگانه ادا کنند. فراگیران از سنین مختلف از ۶ سالگی تا مقطع اول راهنمایی هستند.

برنامهٔ ویژه جوانان از پائین‌ترین سطح F1 آغاز می‌شود و به‌تدریج تا سطح RCB پیش می‌رود. در این مقطع نکات دستوری و مکالمات پیچیده‌تر جلوهٔ تازه‌ای می‌یابد و بسط داده می‌شود. هرکدام از این مقاطع نیز زیرمجموعه‌های خود را دارند. وقتی فراگیران

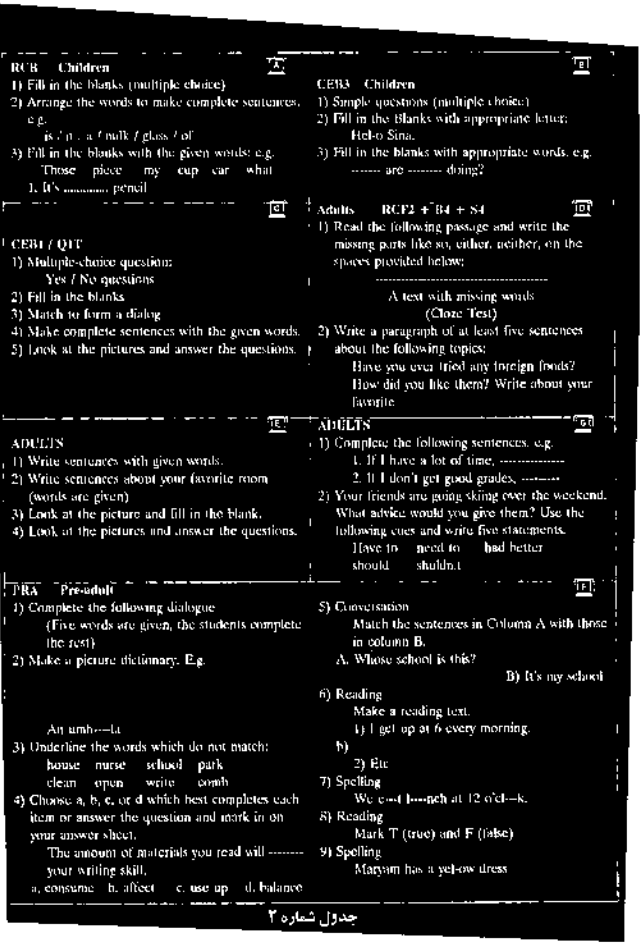

A

RCB Children
1) Fill in the blanks (multiple choice)
2) Arrange the words to make complete sentences. e.g.
is / n . a / nuik / glass / of
3) Fill in the blanks with the given words: e.g.
Those piece my cup car what
1. It's ..... pencil

B

CEB3 Children
1) Simple questions (multiple choice)
2) Fill in the Blanks with appropriate letter;
Hel-o Sina.
3) Fill in the blanks with appropriate words. e.g.
------- are -------- doing?

C

CEB1 / QIT
1) Multiple-choice question:
Yes / No questions
2) Fill in the blanks
3) Match to form a dialog
4) Make complete sentences with the given words.
5) Look at the pictures and answer the questions.

D

Adults RCF2 + B4 + S4
1) Read the following passage and write the missing parts like so, either, neither, on the spaces provided below:

A test with missing words
(Cloze Test)
2) Write a paragraph of at least five sentences about the following topics:
Have you ever tried any foreign foods?
How did you like them? Write about your favorite

E

ADULTS
1) Write sentences with given words.
2) Write sentences about your favorite room (words are given)
3) Look at the picture and fill in the blank.
4) Look at the pictures and answer the questions.

F

ADULTS
1) Complete the following sentences. e.g.
1. If I have a lot of time, ----------
2. If I don't get good grades, --------
2) Your friends are going skiing over the weekend. What advice would you give them? Use the following cues and write five statements.
Have to need to had better
should shuldn.t

PBA Pre-adult
1) Complete the following dialogue
(Five words are given, the students complete the rest)
2) Make a picture dictionary. E.g.
An umb---la
3) Underline the words which do not match:
house nurse school park
clean open write comb
4) Choose a, b, c, or d which best completes each item or answer the question and mark in on your answer sheet.
The amount of materials you read will -------- your writing skill.
a. consume b. affect c. use up d. balance

F

5) Conversation
Match the sentences in Column A with those in column B.
A. Whose school is this?
B) It's my school
6) Reading
Make a reading text.
1) I get up at 6 every morning.
b)
2) Etc
7) Spelling
We e---t l---nch at 12 o'cl---k.
8) Reading
Mark T (true) and F (false)
9) Spelling
Maryim has a yel-ow dress

جدول شماره ۲

دوره‌های A1 تا A4 را می‌گذرانند تقریباً قادرند از آزمون بین‌المللی تافل نمره‌ای مقبول کسب نمایند.

با دوره‌های تکمیلی و مکمل کلاسهای تافل که بالاترین سطح زبان عمومی و مقبول در سطح استانداردهای جهانی است، فراگیران نه تنها قادرند خواسته‌های خود را بنویسند و یا به صورت شفاهی بیان نمایند، بلکه آمادگی دارند داستانها و متون ادبی ساده را بخوانند و از محتوای آن لذت ببرند.

I'm in step 4. I'm 10 years old. I'm sitting here. I 'm...I 'm...
My teacher is S.Sh. I have a friend. Her name is Sahar and Shekda
I'm 7 years old. I have a two brothers and I have a two sisters. My teacher is S.Sh. I am in class step Four.

Teacher: Kati, What are you doing?
Student: He is drinking water.
T: What are you doing?
S: I 'm drinking water.
T: Yes. What is he doing?
S: He's going out.
T: Aha, What is she doing?
S: She's sitting down.
T: Yes. What is he doing?
S: He's looking at page 11.
T: Very good. What is she doing? S: She's pointing to the wall.
T: Thank you.

..... with the kids just ten years old. I like to be a teacher. When I went to high school I understood I preferred to be language teacher, but I prefer a part-time job. I don't like to spend all my time at work because I like to go ...I want to enjoy my life. I like to go to the party and I want to travel. I prefer a part-time job.

I 'm good at playing organ. What I want to be is to be a computer engineer and I like to go to university in Canada. I hope that I will be a good computer engineer. I am.....

My name is N. I 'm 12 years old and I 'm living in Tehran originally. And my country is Asia. Sorry, my country is Iran. Iran is in Asia and South-eastern of Asia and Tehran is the capital of the Iran.

My name is N.Z. I 'm from Iran. I live in tehran. My whole family is from Tabriz originally. My country is Iran. I 'm Iranian.

S: My name is J. Today is my birthday. My father give me a flower. My mother give me ..... My father give a suit. My brother give me a pencil. Today is very good birthday. Thank you.

I 'm S.F. in TRA1. I want to talk about Iranian culture. Which culture out society has? You Know all the Iranian people think that they have the richest culture in the world. because the last people and the previous people that they live in this country ... I mean the last generation. When we want to talk about this generation. I mean not ...old generation. You know we can just take a look at the places just in our country, for example, for buying some milk and for getting on the bus. For example if you just take a look at the people that are eating something. You know most of them ...they leave their garbage in the street. And they just go. Not important for all of them. For example, the street is not their garbage or, for example, if you get on a taxi, you can just pay attention to the..., I don't know treating that ....how the taxi driver treat his passengers. He doesn't respect at all to them. I mean to his passengers. They treat them like..... I isn't important for him at all, or, for example I like something special and so funny.... I don't know especially women make lines for buying milk... a packet of milk they fight with each other for one hour.

Oral Production each term = 10 sessions

جدول شماره ۳

حال دو نمونه از نوشتار کودکان و جوانان را با نوشته‌های معلمان خارجی زبان فارسی که از دوره‌های دانش‌افزایی فارسی فارغ‌التحصیل می‌شوند و به اصطلاح مبلغان زبان و ادبیات فارسی در مراکز آموزش زبان فارسی هستند مقایسه می‌کنم.

معلمان خارجی زبان فارسی که نمونهٔ نوشتار آنها ملاحظه شد در این دوره‌های یکماهه ضمن یادگیری دستور زبان فارسی به شیوه‌های آموزش زبان فارسی مشغول‌اند ضمن این‌که مکالمه هم می‌کنند. نظم و نثر امروزه و دیروز را فرا می‌گیرند، خوشنویسی (که نمونهٔ آن عرضه گردید) انجام می‌دهند و با تاریخ و جغرافیای کشور ما آشنا می‌شوند. جالب آن است که این عزیزان با

I ate Italian food last week. It was very delicious and it wasn't greasy. I like Italian food a lot. I like it with green salad. For dessert I like ice cream very much. You should try Italian food.

Last summer my friends and I went to chinese restaurant. It had very good atmosfere and ethnic music. our meal cost 6500 tomans.

The waiters were very polite and friendly one of them was chinese and very intresting.

We ordered chinese food (I forget the names). for beverage we had colas and for dessert we had rice cake. It was very delicious. we had agreat time and I go back there.

نمونه نوشتاری فراگیران زبان در موسسه آموزش زبان انگلیسی

سربریانسکی آلیکس

مَن ۲۰ سال دارم. مَن دانشجو خسنم دَر سال سوام. من زندقی می‌کنم دَر کشور مالداوی دَر شهر کیشیو. مَن یک سال زبانِ فارسی آموزش می‌کُنم.

فامیل من بزارگ آست. او ۶ نفر دارَد. پدر، مدَر و برادر، خانام برادرِ مَن، دختر برادَرَم، وَ مَن. خانهٔ ما بزارگ آست. اوَ ۷ اتاقها دارَد. دَر پشت خانهٔ ما یک باغ آست. اینجا یک قاریه وَ یک سگ زندقی می‌کنید.

نمونهٔ نوشتاری معلمان خارجی که در کشورهای خود به تدریس زبان فارسی مشغول هستند و در دوره‌های دانش‌افزایی ایران شرکت دارند

جدول شماره ۴

سامارینا مارینا

من دانشجوه سال اول دانشگاه دولتی مسکو هستم. من از کشور روسی آمدم، در ایران من زبان فارسی یاد می‌کرم. من این زبان خیلی دوست دارم اما براه من فارسی مشکل است.

خوانواد من ۴ نفر دارد. آنها پدر و مادرم، حواهرم و من. منزلمان سه اتاقا دارد.

گلمیرا کمزیوا

من از کشور قراقستان آمدم: در کشور ما پرلمت داریم پارلمنت از مجلس و از سنت ساخته میشود.

من نمی‌دانم در برای چه می‌نویسم. اگر درباری خودم: من در کشور خود زبان فارسی یاد گرفتم و در تلویزیون کار میکنم.

در مصافرت به کشور ایران من می‌خواهم زبان فرس زودتر و بختر یاد بگیریم چون که زبان فرس زبان شیرین، اسان است یعنی زبان فرس خیلی دوست دارم.

در کار من هر حبرنگار یک زبان حارجی باید میداند، من زبان فرس انتخاب کردم و خیلی خوش خالم.

جدول شماره ۵

سلام علیکم با احترام، بازگشت به نامه شماره ۶/۲۵۹۹ مورخ ۷۹/۶/۲۹ جدول کلیهٔ برنامه‌های سرفصل‌های دروس دوره‌های ۲۳، ۲۴ و ۲۵ دانش‌افزایی و دوره ترمی سال جاری ارسال می‌گردد. ۱-۶/۷

دوره چهارماهه(ترمی)- گروه ۱ و ۲(نیمه اول سال ۷۹)

ردیف	عنوانهای درسی	ساعات
۱	فنون ادبی و وزن شعر	۳۲
۲	آشنایی با مبانی عرفان و تصوف	۳۲
۳	عربی در فارسی	۳۲
۴	ادبیات معاصر نثر و نظم	۳۲
۵	آیین نگارش	۳۲
۶	تاریخ تمدن و فرهنگ ایران	۳۲
۷	تحلیل متون نظم و نثر	۳۲
۸	دستور زبان فارسی	۳۲
۹	مکالمه و فارسی امروز	۳۲
۱۰	روش تدریس فارسی	۶۳
۱۱	مرجع شناسی و روش تحقیق	۱۲

دوره‌های یکماهه- گروه دو و چهار(دوره‌های ۲۳،۲۴و۲۵)

ردیف	عنوانهای درسی	ساعات
۱	تحلیل متون نظم فارسی	۸
۲	روش تحقیق و مرجع‌شناسی	۸
۳	فارسی امروز	۸
۴	دستور و نگارش فارسی	۱۶
۵	ادبیات معاصر نظم	۸
۶	ادبیات معاصر نثر	۸
۷	مبانی عرفان و تصوف	۸
۸	خوشنویسی	۸
۹	آشنایی با جغرافیای فرهنگ ایران	۸
۱۰	روش تدریس	۸
۱۱	علوم بلاغی و فنون شعر	۸
۱۲	تحلیل متون نثر فارسی	۸

برنامه‌های آموزش زبان فارسی برای معلمان خارجی (دوره‌های دانش‌افزایی) ۱۳۷۹/۶/۲۹ ویژهٔ سامارینا(ها) و عربیوا(ها)

جدول شماره ۶

مبانی عرفان و تصوف نیز آشنا می‌شوند و متون نظم و نثر را تحلیل می‌نمایند. تاریخ تمدن و فرهنگ ایران و متون ادبی و وزن شعر که جای خود دارد. جای بسی شگفتی است که دانشجویان فارسی زبان رشتهٔ ادبیات فارسی دانشگاههای ما از خواندن و تفسیر یک متن ساده به زبان مادری خود عاجزند، ولی این فراگیران خارجی به راحتی از عهدهٔ متون عرفانی و معرفت شناختی برمی‌آیند.

حال شاید بتوان به سؤالات مطرح شده به صورت مختصر پاسخ گفت:

۱.چرا فراگیران زبان انگلیسی روزبه‌روز زیادتر می‌شوند؟

ج -زبان انگلیسی همپای تحولات تکنولوژی خود را مطرح کرده است. برنامه‌های نوین و حساب شده کارساز بوده‌اند، اما اگر ما تکنولوژی روزآمد نداریم بسیار چیزها داریم که می‌توانیم صادر کنیم و زبان شیرین فارسی را نیز همراه آن سازیم.

۲.علل موفقیت یک برنامهٔ آموزشی و شکست دیگری چیست؟

ج -پویایی برنامه‌ها و استفاده از علم و تکنولوژی در آن‌یکی موجب موفقیت بوده است و جزمی اندیشی و بودن کارها در دست کسانی که تبحری در این کار ندارند و از هیچ نظریه آموزشی تبعیت نمی‌کنند، در این‌یکی موجب شکست برنامه‌ها بوده است.

۳.کدام‌یک از عوامل در موفقیت نسبی و در پاره‌ای موارد موفقیت چشمگیر آموزش زبان انگلیسی به عنوان زبان بیگانه موثر بوده است؟

ج - برنامه‌ریزی صحیح، فارغ‌التحصیلان کارآمد و آشنا به نظریه‌های آموزش زبان و مطلع از شیوه‌های تست‌سازی، انجام تجزیه و تحلیلهای مقابله‌ای و نیز آشنایی به اصول جهان‌شمول مشترک و حاکم بر زبانها.

۴ـ چرا آموزش زبان فارسی در دنیا افت چشمگیر داشته است؟

ج - زیستن و تفکر دست‌اندرکاران در دنیای گذشته، پیروی از روشهای سنتی که سالهاست در دنیا مطرود گردیده است. فرستادن فارغ‌التحصیلان آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان و زبان‌شناسی و آموزش زبان با آن همه تجربه و دانش به ادارات شهرداری، دارایی، ثبت اسناد و احوال، کشتیرانی و امور ترمینالها و به هدر دادن این سرمایهٔ عظیم ملی و در عوض خالی کردن گروههای ادبیات فارسی از وجود استادان نظم و نثر و سبک‌شناسی و عروض و قافیه و سعدی‌شناسی و حافظ‌شناسی و گسیل کردن ادبا به کشورهای اینجا و آنجایی به‌منظور آموزش «بابا آب داد» «بابا نان داد» «بابا انار دارد» و «ایران خانهٔ ماست» (لابد با تکیه بر **مثنوی شریف** و **دیوان شمس تبریزی** و **کلیات سعدی** و **دیوان خواجهٔ بزرگوار شیراز** - و تحمیل **جامع‌المقدمات** و **چهار مقالهٔ عروضی** و **الفیه** ابن مالک. گماردن اعاظم در رأس امور آموزش زبان فارسی به بیگانگان و غیرفارسی‌زبانان بدون داشتن پشتوانهٔ قوی علمی و تخصص در کار و اظهارنظر آن بزرگوار که فرموده‌اند: «من رشته‌ای به نام آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان را نمی‌شناسم و اگر هم بشناسم قبول ندارم». گویا دهها بزرگی که در شورای‌عالی برنامه‌ریزی انقلاب فرهنگی ساعتها بر سر برنامه به رایزنی نشسته‌اند و عالمانه و محققانه با آن برخورد کرده و تشخیص داده‌اند که دایر کردن این رشته لازم است و نیاز مبرم مملکت، دچار اشتباه شده‌اند. آنها به حق دانسته‌اند که این رشته را باید به گروهی سپرد که متولی واقعی آن است. استادان زبان‌شناسی و زبان‌شناسی کاربردی سالها در این راه استخوان خرد کرده‌اند و تجربه‌های بسیار اندوخته‌اند. یادمان باشد که کتابهای برتر آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان را زبان‌شناسان نوشته‌اند و نه ادیبان فرهیخته. وقتی یک نفر فکر می‌کند که فقط او می‌فهمد و دیگران نمی‌فهمند عاقبت کار بهتر از این نمی‌شود.

کلام را مختصر می‌کنیم و با شرح چند سؤال شنوندگان و خوانندگان را به قضاوت فرامی‌خوانیم و به عبارتی از آنها می‌خواهیم که از این مجمل حدیث مفصل را بخوانند.

۱ـ چه کسی مجوز آن را صادر کرده است که افراد غیر متخصص در کاری که نمی‌دانند دخالت کنند و آموزش زبان را که برگرفته از نظریه‌های نوین است به مختصری بسنده کنند؟ آن هم با آن نتایج درخشان!!

۲ـ آیا صلاح است که از فارغ‌التحصیلان رشته‌های آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان که در دوره‌های تخصصی خود با آخرین روشها آشنایی یافته‌اند استفاده نشود و در عوض از افراد غیرمتخصص استفاده شود؟

۳ـ آیا صلاح است که استادان بزرگوار ادبیات فارسی کشور که هر کدام از مفاخر بزرگ ادبی کشور ما هستند دوره‌های تخصصی ادبی را در کشور رها کنند و در عوض به تعلیم الفبای فارسی به خارجیان بپردازند؟

۴ـ آیا واقعاً می‌توان باور کرد که یک خارجی که هنوز قادر به یافتن راه بازگشت به محل اقامت خود نیست می‌تواند از عرفان متعالی فرهنگ ما و آن هم از متون مغلق و سنگین خوشه‌چینی کند؟

۵ـ در حالی که فارغ‌التحصیلان رشته‌های زبان‌شناسی، آموزش زبانهای خارجی و به‌ویژه آموزش زبان فارسی به غیر فارسی‌زبانان آمادگی دارند با کوله‌باری از تجربیات علمی و توقعی بسیار اندک در خدمت اشاعه زبان فارسی باشند، آیا شایسته است که میلیونها تومان صرف تشریفات شود و حاصلی هم بر آن مترتب نباشد؟

۶ـ راستی تا کی باید با شیوه‌های از کار افتاده و مطرود به جهانگشایی زبانی دل خوش داشت و امیدوار بود که فارسی را در دنیا مطرح سازیم؟

۷ـ تا کی باید ناظر آن بود که فارسی، این زبان شیوا، روز به روز منزوی‌تر گردد و شیفتگان آن به‌خاطر نارسایی روشها دلزده شوند؟

۸ـ آیا باعث تأسف نیست که وزارت متبوعه، در ارتباط با اشاعهٔ زبان فارسی و تصمیم‌گیری در اجرای برنامه‌ها تاکنون هیچ زبان‌شناس و یا متخصص آموزش زبانهای بیگانه را به شورای گسترش زبان فارسی راه نداده است؟

۹ـ آیا وقت آن نرسیده است که یک دلسوز این آب و خاک تحقیق کند که حاصل تلاشهای این موسسات به‌اصطلاح مروج زبان و بالاخره فارسی در کشورهای بیگانه چه بوده‌است؟ آخر تا کی ما حق داریم بیت‌المال را هدر بدهیم و نتیجه‌ای هم نگیریم؟

و بالاخره

۱۰ـ آیا اگر امروز فکری نشود فردا دیر نیست؟

فهرست منابع

1- Bailey R.W. (etal), (1982), **English as a world language**. London.

2- Crystal, David, (1995), **The Cambridge Encyclopedia of the English language**. Cambridge.

3- Crystal, David, (1997), **The Cambridge Encyclopedia of Language**. Cambridge Univ. Press. Cambridge.

4- Fairclough N. (ed.), (1992), **Critical Language Awareness, London**.

5- Fishman, J.A. and R.L. Cooper A.W Conrad (eds.), (1977), **The spread of English**: the sociogy of English as an additional language. Newbury House.

6- Johnson, K.&Porter, D. (eds.), (1983), **Perspectives in Communicative language Teaching**. Academic Press. London.

7- Large. J.A, (1983), **The foreign-language barrier**: Problems in Scientific Communication, Blackwell Oxford.

8- Littlewood W, (1984), **Foreign and Second Language Learning**. Cambridge.

9- Moseley, C., Asher, R.E, (1993), **Atlas of the World's languages**, Routledge, London.

10- Pei, M, (1958), **One language for the world**, New York.

پانوشتها:

1- Georgi Lozanov

2- Caleb Gattengo

3- James Asher

4- Charles Curran

5- Tracy D.Terrell

6- Beverly Galyean

7- Valerian A.Postovsky

داستان ماه

خبر دیروز

وقتی که اینجا نشسته‌ای پشت میزی نیم‌دایره و کاغذ سفیدی روبرویت هست و می‌نویسی، نمی‌دانی کلمات از کجا به سویت می‌آیند تا بنویسی‌شان، چیزی مانع‌ات می‌شود. صدای گوش‌خراش پر زدنی سکوت نیمه شب‌ات را می‌شکند. همان وقت است که پناه می‌بری به اسپرئی بدبو و تند از شر سوسکهای سیبیلوی دراز. کمی که می‌گذرد سقوط می‌کنند. پشت‌شان به زمین می‌خورد و با شش پای مانده در هوا تکان می‌خورند.

ساعت دیگری است بوی حمام در اتاق می‌پیچد، اسپری خوشبو را برمی‌داری، خشک که می‌شوی به خودت می‌زنی و معطر می‌شوی. روبه‌روی دری بسته می‌نشینی، پشت میزی نیم‌دایره با کاغذ نیم‌نوشته، اینجا سیگار می‌طلبد. نیمه‌های شب است، سال نو می‌شود، ساعتها به جلو رانده می‌شوند، فقط یک ساعت و در همین یک ساعت مقدر است که پیام‌گیر سیاه، زنگ می‌زند. در میان ساعتهایی که تیک‌تاکشان زنگ‌دار نیست که بیدارت کنند و کمکی در راه نیست. در بیرون از تو اتفاقی پیش می‌آید. دلهره‌هایت تو را میخکوب می‌کنند تا بنشینی چهارگوش. خبری نیست. خودت که نمی‌توانی همه جا به دلهره‌هایت سرک بکشی. تلفن سفید کنار تخت آسوده زنگ نمی‌زند. صدایش را تا نقطه خاموش می‌بندی. ثبت احوال، همه چیز ضبط می‌شود. پیام‌گیر سیاه لحظه‌های خاموش تو را ثبت می‌کند که به دلخواه جواب دهی و امان یابی از کسانی که نمی‌خواهی صدایشان را بشنوی. صدای نجوای زنی است که به جایش نمی‌آوری. گوشی را برمی‌داری صدا از غبار حافظه می‌گذرد و در ذهن می‌گویی آهان! شناختم. تو را به اسم می‌خواند و خبر می‌دهد که بیایی. می‌روی به سویش. پیرمرد مرده بود. شنیده بودی کسی می‌گفت: در ثبت احوال کار می‌کرد. تحقیرش می‌کردند. به او می‌گفتند: پیری، بازنشسته بود.

موهای سفیدش و خط‌های صورتش خوانده می‌شد و کار طاقت‌فرسا را از خطوط آن می‌خواندی. همراه او می‌شوی تا مرز جهان مردگان که حالا نزدیک شده است. او را به زیرزمین هل می‌دهند و در سکوت نیم‌رخ است.

می‌ایستی رو به آسمان. خیره می‌شوی و در پرواز روح او و همسایگانش شرکت می‌کنی. یک خاک شکل گرفته را به خاک می‌سپاری، حتماً در سردخانه بوده یخ زده است. دست نمی‌زنی، برمی‌گردی. به خاطر خاک خودت گریه می‌کنی نه در هیاهوی بالای سرش، برمی‌گردی، گوشه‌ای در تاریکی سرت را به دیوار می‌چسبانی و گوش می‌دهی یا به در تکیه می‌دهی و گوش می‌دهی صدای بالا کشیدن آب بینی و خش‌خش بیرون آوردن دستمال کاغذی را می‌شنوی. تو هم در روشنایی صبح، چشمان پف کرده‌ای داری.

مگر از یک خاک نیستیم؟ و تو به خاطر خاک خودت اندوهگینی، انگار رنگش با تو فرق می‌کند، نه تیره است نه روشن. هر چند در سایه یا که در آفتاب تغییر می‌کند. اگر کرم ضد آفتاب نزده باشی زغال می‌شوی. در خاکی هستی که ضد آن نود درصد می‌خواهد تا لک‌لک‌های صورت به آشیانه پرواز کنند و سیاه، آن حاجی‌فیروزی شود که سیاه نیست بلکه سفید است و چهره عبوسش در دایره آن روشن می‌شود. به بهانه بهار می‌آید و سالها قبل از مایکل جکسون می‌داند سرش را این طوری و شانه‌ها را آن طوری تکان دهد. دهانش را کج و کوله می‌کند، تو می‌بینی که بدنش را خم و راست می‌کند. قطعه‌ای، شعری برای اربابش می‌خواند، حالا است که خم می‌شوی و در دایره زنگی او سکه‌هایت را می‌ریزی.

حاجی فیروز بشکن بشکن خود را می‌برد جایی که دل یار نمی‌شکند، دلی زیر خاک شکسته است و تو این را از نگاهش خواندی. صدای رسیدن بهار می‌آید، گره مرگ را باز می‌کنی و با سبزه‌های تازه شب عید گره می‌زنی و از پس گره‌های گشوده، پارسال را نو می‌کنی.

خبرها زود کهنه می‌شوند. یکی می‌پرسد چرا سیاه نمی‌پوشی؟ جوابی نمی‌دهی. همین. سیاه نمی‌پوشی نمی‌خواهی رنگها را مثل گنجشکها با آن نگاههای کوچک و کنجکاو فراری دهی. خبرهای

شهزاد تورتونچی

مرگ و میر را پراکنده به تو می‌گویند. می‌پرسی چرا مرد؟ جوابی نمی‌شنوی، سکوت است و سرها رو به سینه خم است. می‌شنوی در خانه سالمندان بود جایی که پر از کهولت و ترس و پیری است و انسان در آنجا دوام نمی‌آورد. می‌گویند: خودش را کثیف می‌کرد از نیمه پائین فلج شده بود، سکته کرده بود، همین است که به تو نگاه می‌کند. وقتی هم که روحش در کالبد نیست نگاهش خواندنی است، در درون رخنه می‌کند پشت میز نیم‌دایره‌ای می‌نشینی، عکس او را نگاه می‌کنی و زیر لب با عکس او حرف می‌زنی، انگار از تو می‌پرسد تحمل تو تا کجاست. پشتی قوز کرده داشت و آرام‌آرام راه می‌رفت و مستقیم چند قدم جلوی پایش را نگاه می‌کرد. قدم که برمی‌داشت چشمانش به زمین دوخته می‌شد و عصایش را محکم به زمین می‌کوبید که بگوید: آی زمین یک قدم دیگر برمی‌دارم. با عکس به گذشته می‌روی که چندان دور نیست. در عکس است که می‌بینی پایی روی سنگی بزرگ گذاشته است و به پای دیگرش تکیه داده است، در قله کوهی استوار لبخند به لب دارد و حالا تا دیروز می‌نشسته و از پنجره ساعتها کوههایی را که تا نیمه سفیداند نگاه می‌کرده. آفتاب از هر سو می‌تابد و دیوارهای بلند نمی‌گذارند حیاط خانه از آفتاب پوشانده شود، هر چند آنجا پشت درختها مخفی می‌شود.

نقد داستان خبر دیروز

از آنجا که چگونگی روابط شخصیتهای این داستان درون مایهٔ آن را می‌سازد، ما نیز از این مدخل وارد می‌شویم. داستانِ خبر دیروز دو شخصیت دارد، یکی حاضر، دیگری غایب. شخصیت حاضر نویسنده‌ای است که نیمه شب سال نو، هنگامی که ساعتها یک ساعت به جلو کشیده می‌شوند، خبر می‌یابد «پیرمرد مرده». (انگار آخرین ساعت عمر او را هم یک ساعت به جلو کشیده‌اند!) شخصیت غایب همین پیرمرد است که به‌رغم مرده بودنش، حضوریِ انکارناپذیر در کلیت داستان دارد. تا انتهای داستان روشن نمی‌شود که پیرمرد چه نسبتی با شخصیت نویسندهٔ حاضر در داستان دارد، اما از روی نشانه‌هایی می‌توان درجهٔ نزدیکی این دو را یافت: ابتدا این که عکس او نزد نویسنده است و نویسنده با عکس او حرف می‌زند. دوم این که او برای دفن جنازهٔ پیرمرد در گورستان حاضر می‌شود. این دو نشانه دلالت بر نزدیکی زیاد نویسنده با پیرمرد مرده دارند. اما از طرفی، خواننده از شغل پیرمرد با این جمله آگاه می‌شود: «شنیده بودی کسی می‌گفت: در ثبت احوال کار می‌کرد.» یعنی یا نسبت او آن قدر نزدیک نبوده که شغل پیرمرد را بداند، یا این که نحوهٔ اطلاع‌رسانی نویسنده صحیح نبوده و طوری این مسئله را عنوان کرده که نتیجهٔ بالا از آن گرفته می‌شود. نشانهٔ بعد جمله‌ای است که در آن گفته می‌شود: «می‌شنوی در خانهٔ سالمندان بود»، یعنی شخصیت حاضر نمی‌دانسته که پیرمرد در خانهٔ سالمندان بوده است. در اینجا هم یا نحوهٔ اطلاع‌رسانی صحیح نبوده و یا نزدیکی آن دو زیاد نبوده، یا امکان سومی پیش می‌آید که در صورت نقض فرض اول شکل می‌گیرد. یعنی اگر بپذیریم که شخصیت حاضر از شغل پیرمرد آگاه بوده و نویسنده خوب اطلاع‌رسانی نکرده، می‌توان نتیجه‌گیری کرد که اطلاع نداشتن شخصیت حاضر از اسکان پیرمرد در خانهٔ سالمندان، نشان‌دهندهٔ اوج از هم‌گسیختگی روابط انسانی حتی میان نزدیک‌ترین کسان است و خلأ هولناک این روابط را نشان می‌دهد.

با بررسیِ زندگی شخصیت حاضر می‌توان به نکتهٔ دیگری هم پی برد. او تنهاست و این تنهایی خود خواسته به حدی است که حتی مایل نیست ارتباط تلفنی آزادی با دیگران داشته باشد. در واقع خواننده، بیش از نویسنده بودن و سردی و تنهایی حاکم بر زندگی او (که غیرمستقیم مطرح شده است) چیز خاص دیگری دربارهٔ او نمی‌داند. از آنجا که توتونچی دربارهٔ نحوهٔ حمام گرفتن شخصیت، سوسک کشتنش با حشره‌کش و یا استفاده‌اش از کرم ضد آفتاب، حرف زده، پس عمدی در کارش بوده است که چیز روشن دیگری دربارهٔ این شخصیت نگفته است. می‌توان فرض کرد که این عمد به خاطر آن است که خواننده به کمک محور جانشینی، میان او و پیرمرد مرده، این همانی ایجاد کند و سیر زندگی او و عاقبتش را همچون پیرمرد بداند. یعنی او نیز محصور در فضایی سرد و ساکت، در کنج عزلتش به قالبی خاک یخ‌زده بدل شود و به زودی فراموش شود.

نکتهٔ بعد جنسیتِ شخصیت حاضر است. به کمک دو نشانهٔ استفاده از اسپری خوشبوکننده پس از حمام گرفتن، و یا استفاده از کرم ضدآفتاب، می‌توان حدس زد که شخصیت حاضر زن است. هر چند در کل، جنسیت در این داستان نقش چندانی ندارد، اما زن بودن شخصیت حاضر، به نتیجه‌گیری جالبی منجر می‌شود و آن این است که در جهان سرد و از هم گسیختهٔ داستان، برای مردن در تنهایی و فراموش شدن، میان زن و مرد تفاوتی نیست و زن نیز همان‌گونه می‌میرد که پیرمرد مُرد.

تنها نشانهٔ بودن این دو در جهان، ثبت حضورشان در بایگانی است. پیرمرد در ثبت احوال کار می‌کند و شخصیت حاضر هم صدای افراد را در پیام‌گیر خود ثبت می‌کند که نویسنده از این ثبت کردن با واژهٔ ثبت احوال یاد کرده است. حتی اگر فعل نوشتنِ شخصیت حاضر را عقیم هم ندانیم، باز نویسنده بودنش مانع از زیستنِ او در تنهایی نیست، و او می‌ماند و کاغذها و سوسکهای به پشت افتاده‌اش.

از شیوه‌هایی که نویسنده در نحوهٔ روایتش از آن بهره گرفته، استفاده از روابط همجواری میان اشیا و انسانهاست. مثلاً از رنگ نه تیره، نه روشنِ شخصیت مرده، به رنگ خاک می‌رسد و خاک را در سایه و آفتاب، دو رنگ می‌بیند و از آفتاب به کرم ضدلک می‌رسد و لک‌لک (به جای لکه) صورت منجر به تداعی نام عامیانهٔ حاجی لک‌لک در ذهن می‌شود تا حاجیِ حاجی‌لک‌لک بدل به حاجی فیروز شود و این حضور شادِ حاجی فیروز در تضاد با درونِ گرفتهٔ شخصیت قرار گیرد.

مشکل عمدهٔ این داستان، برخورد متناقض نویسنده با عنصر ایجاز است. گاه ایجاز در جایی به‌کار رفته که لازم نبوده و برعکس، مخلِّ روایت و باعث بروز ابهام بیهوده شده است و گاه جایی که لازم بوده، به کار نرفته است. مثلاً: «در این داستان لازم بوده که نویسنده به کمک چند جمله و یا آوردن یکی ـ دو تعبیر، رابطهٔ شخصیت حاضر داستان و شخصیت غایبش را روشن‌تر کند. این امر نه تنها لطمه‌ای به

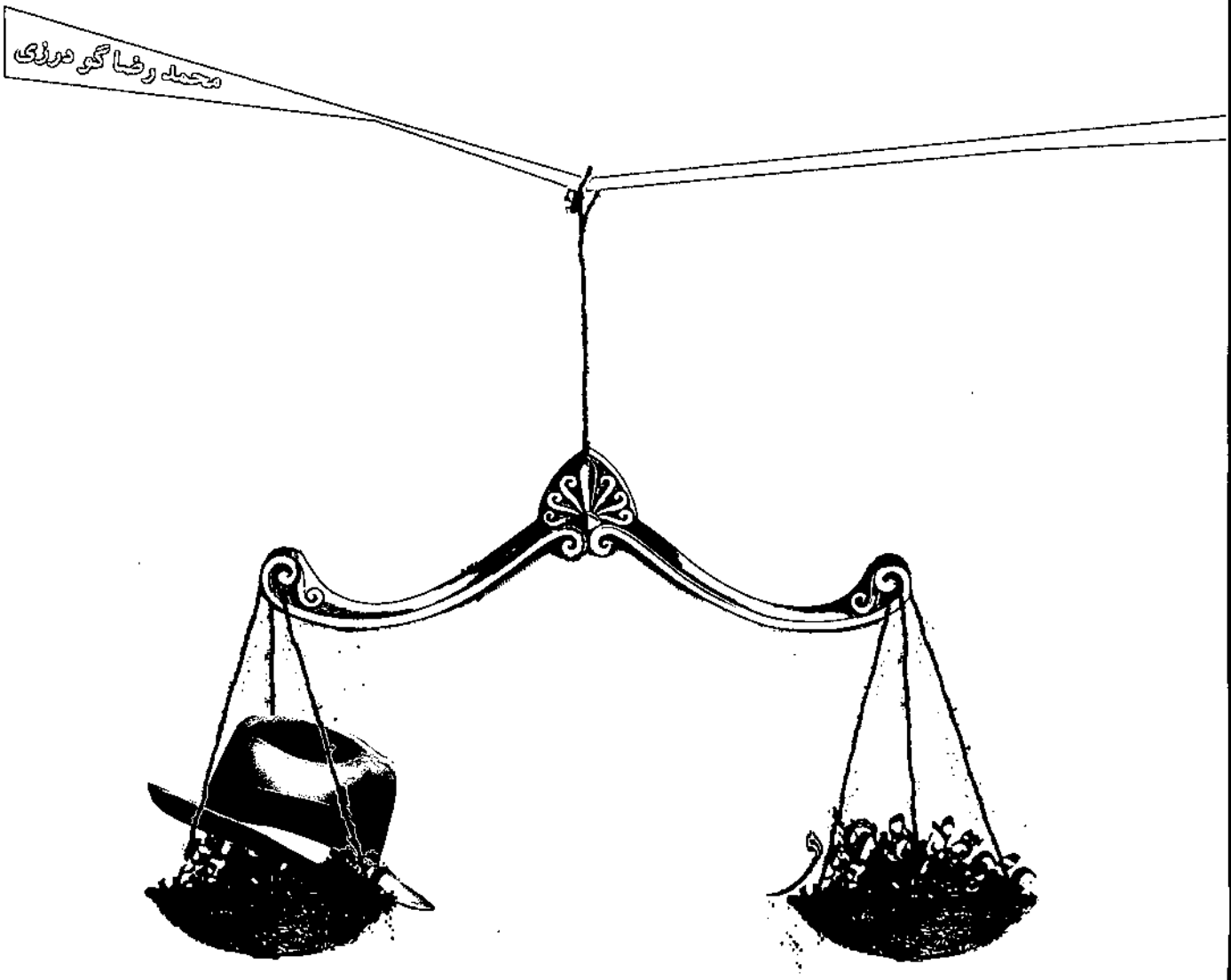

وجه زیباشناختی داستان (آشنایی زدایی) نمی‌زده، بلکه مانع از پراکندگی ذهنی خواننده می‌شده است.

از طرفی با حذف صحنهٔ حمام و اسپری خوشبوکننده و سوسک سبیلو، لطمهٔ چندانی به داستان نمی‌خورد، چرا که این صحنه‌ها حتی کارکرد ایجاد پس زمینه هم ندارند و در بقیهٔ داستان از آنها بهره‌ای گرفته نمی‌شود. یا ایجاد مشابهت میان حرکات حاجی فیروز با مایکل جکسون (اگر هم درست باشد) کارکرد خاصی ندارد و از آن دست تصویرهایی است که گاه نویسنده را وسوسه می‌کند، به خاطر نکته‌سنجی در داستان آورده شوند.

نکتهٔ در خور اعتنای بعد، استفادهٔ نویسنده از تقابلهاست. در این داستان شادی و غم/روییدن و انهدام (عید و مرگ پیرمرد)/تازگی و کهنگی/در کنار و آمیخته به هم‌اند. به‌خصوص روی تقابل سیاهی و سفیدی تأکید بیشتری هم شده است: کاغذ سفید، کاغذ سیاه (نوشته و نانوشته)/تلفن سفید، پیام گیر سیاه/موهای سفید، خطهای صورت سیاه/ حاجی فیروزی که «سیاه نیست بلکه سفید است»/ سیاه نپوشیدن شخصیت و تا نیمه سفید بودن کوهها. اگر خواننده در انتهای داستان این دو رنگ را درهم ادغام کند، رنگ باقی مانده، نشان‌دهندهٔ کلیت زندگی هر دو شخصیت داستان است: خاکستری.

یادداشتی بر چند نکته در شعر حافظ

در نشریه **کتاب ماه ادبیات و فلسفه** مقاله‌ای نوشته شده است با عنوان «چند نکته در شعر حافظ» (صفحات ۸۸ تا ۹۵، شماره ۴۶، ۴۷، مرداد و شهریور ۱۳۸۰). این مقاله چهار بخش گسسته از هم دارد که هر چهار بخش به بررسی موضوعاتی جداگانه از دیوان خواجه مربوط می‌شود.

نویسنده مقاله در اثبات نظر خود کوششی فراوان کرده است و جای تقدیر است ولیکن اصل موضوع هر چهار بخش جای حرف دارد و اندیشیدنی است.

۱ـ نگاهی به فعل دعایی «باد»

نکته‌نویس بیتی را مطرح می‌کند که در هشت نسخهٔ خطی از نسخ معتبر مضبوط در **دیوان حافظ** خانلری ـ روانش شاد ـ به صورت زیر آمده است:

وندر سر من خیال عشقت

هر روز که هست در فزون باد

و ایشان نوشته‌اند:

[این ضبط [= هست] مطابق هشت نسخه از نه نسخه‌ای که این غزل را داشته است و شادروان خانلری از آنها استفاده کرده‌اند و تنها یک نسخه (= نسخه ل) مصراع دوم را به صورت «هر روز که باد...» ضبط نموده است. دانستم که باید نکته‌ای در کار باشد و آن، این که فعل دعایی «باد» در معنای «غیردعایی» (بُوَد = هست) به کار رفته و کاتبان که گویا ـ از این نکته غافل بوده‌اند ـ به جای «باد»، «هست» قرارداده و کار را آسان کرده‌اند، اما شواهد نشان می‌دهد که کاربرد این صیغه در معنای «غیردعایی» بی‌سابقه نیست، اکنون آن شواهد را به خوانندگان ارجمند فرا می‌نمایم:

.. بی تو ار خواسته «مبادم» و گنج

همچنین زاروار با تو رواست

(شهید بلخی)

یعنی بدون تو اگر مرا خواسته و گنج نیست، به همین وضع زاروار که با تو هستم خوب است.

گر خوار شدم پیش بت خویش روا باد

اندی که بر مهتر خود خوار نیم خوار

(عماره مروزی)

پیداست که در مصراع اول، «روا باد» یعنی «رواست»....]

و ایشان شش ستون از دو صفحه نشریه را به ابیاتی از سخنوران نظم و نثر فارسی اختصاص داده‌اند که همه شرطی و التزامی است و در بسیاری از موارد نیز همه دعایی است.

همین بند اول از مقاله بررسی می‌شود.

چگونه است که هشت تن از کاتبان **دیوان حافظ** ـ در عصر خود حافظ (در سی سال بعد از فوت خواجه) ـ همه از آن نکته غافل بوده‌اند و تنها نسخهٔ گمان‌انگیز خلخالی و به تبع او علامهٔ فقید قزوینی ـ غنی آن را درست نوشته است؟ آیا سندی در دست داریم که نسخهٔ خلخالی به خط خود حافظ بوده و یا با دقت از روی آن نسخه‌ای نوشته شده است که خود حافظ به دست خود قلم زده است؟ و آیا وقتی که یک نسخه به تنهایی در برابر هشت نسخه قرار می‌گیرد و می‌بینیم که آن هشت نسخه صحیح است و این یک نسخه غلط و بی‌معنی است، هیچ فکر نمی‌کنیم که کاتب این نسخه دستش لغزیده و سهو کرده است؟ و آیا ضرورت دارد همهٔ ابیاتی را که افعال شرطی و دعایی و یا ابیاتی که حامل معنی خواهش و آرزوست به معنی «هست» یعنی وجه اخباری بگیریم تا بتوانیم بگوییم «بادِ غلط» درست است و «هست درست» غلط است!؟

ای کاش نکته‌نویس زحمتی کشیده به مقدمهٔ **غزلیات حافظ** (چاپ انتشارات نگاه، ۱۳۷۹ ش) توجه می‌فرمودند که از ۹۴ صفحه پیش‌گفتار آن بیست و هشت صفحه (۷۸ تا ۱۰۶) به رد نسخهٔ گمان‌انگیز خلخالی اختصاص دارد و در صفحهٔ ۹۹ سطر ۱۳ نیز همین بیت در فهرست ابیاتی قرار گرفته است که کاتب نسخهٔ خلخالی از خود نوشته و یا به سهو مانند سیصد و چند بیت دیگر در برابر مجموعه‌ای از نسخ معتبر اقدم قرار گرفته است. البته اغلاط و گشتگیهای حافظ قزوینی ـ غنی که مردود شناخته می‌شود از هزار بیت بیشتر باید باشد و برای اثبات قضیه لازم می‌آید که آن ۲۸ صفحه در اینجا نقل شود، لیکن جای آن نیست.

و اما اثبات فعل التزامی «باد» به معنی «هست»، نیاز به اندیشه و تأملی بیشتر دارد تا بدانیم آیا واقعاً می‌شود جواب شرط را به معنی وجه اخباری گرفته بنویسیم:

[«گر خوار شدم پیش بت خویش روا باد» پیداست که در مصراع اول، «روا باد» یعنی رواست.] و یا فعل دعایی را به معنی «هست» تأویل و تعبیر کرده بنویسیم:

در جهان ملک استوار تو را

قوت از دین استوار تو باد

راستی شاعر ناتوان بوده است به جای «باد» در ردیف این قصیده «هست» بیاورد؟ قطعاً جای تأمل و تجدیدنظر هست.

۲ـ در بخش دوم با عنوان «موسیقی فراموش شده در کلام»، تلفظ صحیح کلمات «خود، خور و خوش» را مطرح کرده، همهٔ ابیات مربوط به واژهٔ «خود» را ـ تا جایی که توانسته‌اند ـ آورده‌اند.

این موضوع به حافظ ربطی ندارد و در همهٔ آثار قدما «خود» با «بد» در قافیه قرار می‌گیرد و اگر نوشته‌اند در غرب کشور ایران (یعنی کردستان) هنوز این لهجه باقی مانده است، گفتنی است که در شرق کشور یعنی افغانستان نیز این تلفظ زنده و پابرجای است و ردیف کردن ابیات در دو ستون از نشریه، به خاطر «خود» و وجود زبر (فتحه) در کلمه‌های دیگر، در یک جمله گفتنی بود و نیازی به ذکر آن همه نبود، البته سعی این گردآوری جای سپاس دارد، نه در این جا و مکان، بلکه در مقاله و کتابی مفصل.

۳ـ «در» طریقت مهر

ز دوستان تو آموخت در طریقت مهر

سپیده دم که هوا چاک زد شعار سیاه

نکته‌نویس با زحمتی فراوان، نظر نویسندگان و شارحان دیوان حافظ را ذکر کرده و سپس در مقام ردّ آن همه برآمده است تا اثبات کند که «در»، در این بیت به معنی «را» به کار رفته است و خود هیچ توجه نکرده‌اند که «طریقت» یعنی «راه» و «طریقت مهر» یعنی «راه محبت»، ایهاماً «راه خورشید» و «در» معنی درون و ظرفیت دارد نه

معنی «را» نشانهٔ مفعول صریح. این اثبات ایشان بدان می‌ماند که بگوییم:

مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم...

یعنی: مرا منزل جانان را. یا: «در خرابات مغان نور خدا می‌بینم» یعنی خرابات مغان را نور خدا می‌بینم!؟ با صمیمیت می‌توان از ایشان تقاضا کرد که به شرح این بیت در جلد چهارم **شرح غزلیات حافظ** (انتشارات پویندگان دانشگاه ۱۳۸۰) عنایتی بکنند.

بار دیگر گفتنی است که این غزل جای بحث دارد و اگر چه در هشت نسخهٔ دستنویس عصر خواجه ضبط شده است معلوم نیست از کدام حافظ است؟ جعفرالحافظ یا حافظ حسن از کاتبان دیوان خواجه حافظ! یا حافظی دیگر از حافظان عصر لسان‌الغیب شیراز!

۴- چنگ، صبوحی (تأملی در «یاء توقیت»)

تا همه خلوتیان جام صبوحی گیرند
چنگ صبحی به در پیر مناجات بریم

نکته‌نویس با دقت و زحمتی درخور تحسین از مآخذ مختلف ـ مخصوصاً گلستان ـ شواهدی فراهم آورده‌اند تا بگویند: [... «چنگ صبحی» اساساً ترکیب نیست که در متون موسیقی یا غیرموسیقی، معتبر باشد یا نباشد. به عبارت دیگر: «چنگ» را باید «به سکون» خواند نه این که آن را به «صبحی» اضافه کرد و...]

راستی اگر «چنگ» را به سکون بخوانیم وزن «فاعلاتن» چه می‌شود که حرف «عین» متحرک است و غزل در بحر رمل سروده شده است: فاعلاتن فعلاتن فعلاتن، فعلان و شعر حافظ موسیقی دلنوازی دارد. نه تنها نمی‌توانیم «چنگ» را به سکون بخوانیم که وزن ـ و مخصوصاً معنی بیت را ـ پریشان می‌سازد بلکه حرف «ت» از مناجات را هم حرکتی ملیح می‌دهیم تا زحاف «فعلان» راست آید، به صورت زیر:

چنگ صبحی = فاعلاتن/به در پی = فعلاتن/رِ مناجا = فعلاتن/ تِ بریم = فعلان.

برای این که سخن در ردّ و اثبات به درازا نکشد، دربارهٔ این غزل و شرح آن رجوع کنید به صفحات ۳۲۰۵ و ۳۲۰۴ و ۳۲۰۳، جلد چهارم **شرح غزلیات حافظ** (پویندگان دانشگاه ۱۳۸۰).

ابیات این غزل همانند همهٔ غزلهای بی‌گمان حافظ، به هم دوخته شده و موقوف‌المعنی است، ترجمهٔ ساده و شرح دو بیت نخستین عیناً نقل می‌شود و امید است کارافزا نباشد و دردسر نیاورد:

ترجمهٔ سادهٔ ابیات

ابیت ۱. برخیز تا این خرقهٔ آلوده پشمین را به خرابات و میخانه ببریم که شایستهٔ آنجاست و این جامهٔ کهنه و این همه طامات و دم زدن از کرامات را به بازار خرافات ببریم که همه دروغ و خرافه است، یعنی خرقه را دور بیندازیم که آلوده است و دم از کرامات نزنیم و طامات نگوییم که همه خرافات است. (برخیز به خانقاه برویم و با اخلاص رفتار بکنیم).

بیت ۲. چنگ صبحگاهی را به در پیر مناجات ببریم و در آنجا بنوازیم تا همهٔ خلوتیان برخیزند و جام صبوحی بگیرند و می بنوشند. یعنی: همهٔ خلوتیان به خواب رفته‌اند، برخیز تا هنگام سحرگاهان ایشان را بیدار بکنیم تا به کار عبادت و ذکر مشغول بشوند.] (شرح غزلیات، ص ۳۲۰۳)

در مقدمهٔ شرح گفته شده است که این تعبیرات اساس مکتب حافظ و به قرینهٔ مجموعهٔ غزلیات خود حافظ و سخنان بی‌گمان وی نوشته شده است و در صفحهٔ ۵۱ پیش گفتار آمده است: «.. و از ذکر این مطالب شارح به خود می‌لرزد که هنوز شرح یکصد غزل تمام نشده خود به گفتن «چنین شد و چنان شد» دل خوش می‌دارد. در حالی که جز به رحمت و کرم خداوند آفریدگار پشت‌گرمی و دلگرمی ندارد و...».

با این همه ما هیچ نمی‌دانیم از این سخنان که ما می‌گوییم و می‌شنویم خواجهٔ شیراز آگاهی داشته است یا نه؟ و اما این را می‌دانیم که وی آنچه دلش گفته بگو گفته است و در قید و بند این سخنان نبوده است.

سخن خود را با نقل حکایتی از **الهی نامهٔ** عطار نیشابوری (ص ۱۶۷/نسخهٔ ریتر) پایان می‌بخشم که در کتاب **طنز و رمز در الهی نامه** به نثر چنین آمده است.

[۱۹ چنان باد و چنان باد

آن دانندهٔ دین یعنی فقیه اهل زمین دعا می‌کرد و خلق جهانی گرد آمده بودند و می‌گفتند: آمین، آمین.

دیوانه‌ای از آنجا می‌گذشت گفت: این آمین شما چیست؟ شما چه می‌گویید من معنی آن نمی‌دانم.

گفتند: امام خواجه هر چه از خدا می‌خواهد ما می‌گوییم آمین یعنی چنان باد و چنان بادو چنان باد.

گفت: هرگز آن چنان و این چنین که امام خواجه خواهد، نمی‌شود بلکه بی کم و بیش آن چنان و آن چنان می‌شود که حق تعالی خود خواهد، این سخنان شما از پیش خویش می‌گویید و می‌خواهید.

... که نبود آن چنان و این چنین هیچ
کامام خواجه خواهد، چند از این پیچ
ولیکن جز چنان نبود کم و بیش
که حق خواهد، چه می‌خواهید از خویش؟]

و این چنین است داوری و اجتهاد ما دربارهٔ حافظ و دیگران که هیچ معلوم نیست حقیقت امر چیست و اما آنچه مسلم است «باد» به معنی «هست» نیست.

پانوشتها:

۱. چگونگی تصحیح ابیات در کتاب **غزلیات حافظ**، چاپ انتشارات نگاه به تصحیح بهروز ثروتیان ذکر گردیده و در این تصحیح استدلالی علل گزینش کلمات در تعلیقات مربوط به غزلها ذکر شده است.

۲. **طنز و رمز در الهی نامه**، بهروز ثروتیان، پژوهشگاه فرهنگ و هنر اسلامی، چاپ اول ۱۳۷۸، صفحات ۱۷۰ـ۱۷۱.

گزارش

بررسی میراث اندیشه امام محمد غزالی

به ابتکار مؤسسه تفکر و تمدن اسلامی مالزی (ISTAC) کنفرانس ۴ روزه‌ای با عنوان بررسی میراث اندیشه غزالی از تاریخ ۲۴ لغایت ۲۸ اکتبر ۲۰۰۱ (۲ لغایت ۶ آبان ماه ۱۳۸۰) در شهر کوالالامپور مالزی برگزار گردید. در این کنفرانس که ۲۴ سخنران از کشورهای مالزی (۷ نفر) جمهوری اسلامی ایران (۳ نفر) ترکیه، ژاپن، ایتالیا و آمریکا (هر کشور دو شرکت‌کننده) آلمان، اردن، روسیه، آفریقای جنوبی، مراکش و فلسطین هر کشور یک نفر حضور داشتند، شرکت‌کنندگان طی ده جلسه به بررسی جنبه‌های مختلف آراء و افکار امام محمد غزالی پرداختند. جلسه افتتاحیه کنفرانس که قرار بود با سخنرانی حسن بن طلال ولیعهد سابق اردن آغاز شود به دلیل عدم حضور وی با سخنرانی خانم دکتر وجدان بنت علی یکی از شاهزادگان اردنی که خود از سخنرانان جلسه اول نیز بود آغاز گردید. پس از آن شرکت‌کنندگان طی سه روز کاری در رابطه با موضوعات مختلف دربارهٔ اندیشه‌های حجت‌الاسلام غزالی به بحث و گفت‌وگو پرداختند. عناوین موضوعات مورد بحث عبارت بودند از:

۱ـ عقل گرایی در اسلام و پیدایش علوم طبیعی با عنایت به مفهوم علیت در اندیشه غزالی (پروفسور هانس دایپر از آلمان)

۲ـ غزالی و نظریه زیباشناسی (دکتر وجدان بنت علی از اردن)

۳ـ کیهان‌شناسی غزالی و ابن عربی (پروفسور کوجیرو ناکامورا از ژاپن)

۴ـ استفاده بهینه غزالی از مفهوم زمان حال در تفسیر قرآن (دکتر نصرالله پورجوادی از ایران)

۵ـ تفوق و بینش انسان شناسی در درک مقام الهی و خصائص او (دکتر عبدالهادی پالازی از ایتالیا)

۶ـ در نقد غزالی از فلسفه (دکتر توفیق ابراهیم از روسیه)

۷ـ مقاصد الفلاسفه غزالی، اهداف و دستاوردهای آن (پروفسور دیوید بورل از آمریکا)

۸ ـ نظریه غزالی در نبوت و قدوسیت، مقایسه تطبیقی میان کیمیای سعادت و احیاء علوم‌الدین (دکتر ماساتاکا تاکیشیتا از ژاپن)

۹ـ تئوری و طبقه‌بندی غزالی از علم (دکتر یوسف داود از آفریقای جنوبی)

۱۰ـ ارتباط مباحثه غزالی و ابن سینا، ارزش‌گذاری و ارزیابی مجدد (دکتر آلپ ارسلان آجیک گنیچ از ترکیه)

۱۱ـ رشیدالدین فضل‌الله همدانی در دفاع از غزالی (دکتر مهدی محقق از ایران)

۱۲ـ ابوحامد غزالی در سلسله مراتب ادراک (دکتر کریم کرو از مالزی)

۱۳ـ نقش ابوحامد غزالی در شکل‌گیری و توسعه زندگی اقتصادی، اجتماعی و سیاسی (دکتر صبری اورمان از ترکیه)

۱۴ـ مطالعه تحلیلی در اندیشه غزالی در باب پول و بهره (دکتر عبدالعظیم اصلاحی از هند)

۱۵ـ اقتصاد اسلامی یک بازتاب از سهم اندیشه غزالی (امیر الرویانی از مالزی)

۱۶ـ غزالی و مجادله کلامی (پل لیتینگ از مالزی)

۱۷ـ دیدگاه غزالی پیرامون تئوری فیزیک (دکتر النور ظنانی از آمریکا)

۱۸ـ اندیشه غزالی در فلسفه مدرن (دکتر جمیل آلدوکان از مالزی)

۱۹ـ برداشت غزالی از دلالت و مجادله (دکتر بن ناصر البوزاتی از مراکش)

۲۰ـ در باب اندیشه غزالی به عنوان نمونه بارز تفکر اسلامی امروز (دکتر مصطفی ابوصوی از فلسطین)

۲۱ـ اندیشه سیاسی غزالی و ارتباط آن با موضوعات روز (دکتر مهاتیر عبدالرحیم از مالزی)

۲۲ـ دستاوردهای غزالی در زمینه اصول فقه (دکتر احمد کاظم موسوی استاد ایرانی مؤسسه ISTAC)

۲۳ـ تجربه دینی در اندیشه غزالی (دکتر همایون همتی از ایران)

۲۴ـ امام غزالی و شیخ احمد بن ادریس ـ کیمیای یقین (دکتر یحیی سر جو یاحه پالاوینچی از ایتالیا)

اساتید ایرانی شرکت‌کننده در این کنفرانس ضمن ارائه سخنرانیهای خود نظر سایر شرکت‌کنندگان را جلب نمودند.

دکتر محقق که خود نیز مدتی به عنوان استاد میهمان در مؤسسه ISTAC به تدریس اشتغال داشت و ریاست جلسه اول کنفرانس نیز بر عهده او بود، موضوع سخنرانی خود را دفاع رشیدالدین فضل‌الله همدانی از غزالی قرار داد. وی گفت مجموعه‌ای از رسائل در کتابخانه قلیچ پاشا در سلیمانیه استانبول به نام التوضیحات الرشیدیه وجود دارد که به وسیله رشیدالدین فضل‌الله همدانی نگارش یافته که چهاردهمین رساله از این مجموعه با عنوان «در پاسخ معارضان حجت‌الاسلام غزالی» است. رشیدالدین می‌گوید: دشمنان و معارضان غزالی از روی جهل و حسادت از عقاید و اندیشه‌های غزالی نزد سلطان سنجربن ملکشاه بدگویی کردند و او را متهم ساختند که آراء و اندیشه‌های او با اسلام منطبق نیست و بیشتر بر این سه موضوع تکیه کردند:

۱ـ لااله الاالله توحید عوام و لااله الا هو توحید خواص است.

۲ـ خداوند نور حقیقی است.

۳ـ نفس انسانی در این عالم غریب است و اشتیاق دارد که به اصل خود یعنی عالم علوی بازگردد. رشیدالدین فضل‌الله این ایرادات را پاسخ داده و جهل دشمنان حجت‌الاسلام را آشکار ساخته است.

دکتر نصرالله پورجوادی که ریاست یکی دیگر از جلسات را به عهده داشت در سخنرانی خود با عنوان استفاده غزالی از زبان حال در تفسیر قرآن گفت: ابوحامد امام محمد غزالی نخستین متفکر اسلامی است که از زبان حال یا لسان الحال به عنوان یک شگرد ادبی و شیوه بیان، برای تفسیر پاره‌ای از آیات قرآن، استفاده کرده است. از نظر غزالی آیاتی که می‌فرماید: «کن فیکون»، «ان من شی»، «الا یسبح بحمده» و «الست بربکم» حقیقتی دارند ورای آنچه که عامه مردم تصور می‌کنند. از نظر غزالی کن فیکون به این معنی نیست که

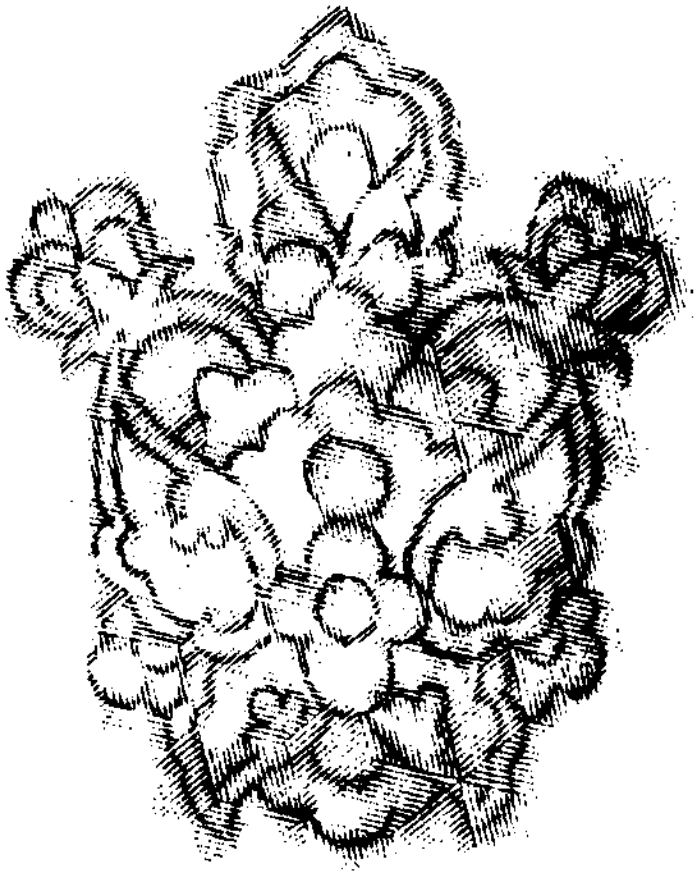

خداوند در گوش هر موجود می گوید «کن» و سپس آن موجود هست می‌شود یا تسبیح همه موجودات به این معنی نیست که حتی جمادات و موجودات بی‌زبان مانند انسان «سبحان‌الله» می گویند، یا میثاق انسان با خدا به این معنی نیست که ذریه بنی‌آدم در عالمی به نام عالم ذر به زبان قال گفته‌اند «بلی» از نظر غزالی همهٔ این سخن گفتنها به زبان حال است نه زبان قال، یعنی این گفت‌وگوها همه در واقع شگردی است ادبی برای بیان حقایقی معنوی. غزالی این نظریه تفسیری را با استفاده از مفهوم زبان حال که در میان متفکران ایرانی و شاعران فارسی زبان مانند ناصرخسرو و خیام و سنایی رایج بوده، مطرح کرده و از این طریق گامی شجاعانه در راه تفسیر عقلی آیات قرآن برداشته است.

دکتر همایون همتی در سخنرانی خود با عنوان تجربه دینی در اندیشه غزالی، ضمن مقایسه دیدگاههای برخی از متألهان مسیحی معاصر با آرای غزالی، تفاوتها و شباهتهای این دیدگاهها را مورد بررسی قرار داد. او گفت: غزالی بدون شک یکی از اندیشمندان بزرگ جهان اسلام است که شخصیتی جامع داشته و در حوزه‌های مختلف معرفت از فقه و اصول و تفسیر و کلام گرفته تا فلسفه و عرفان و اخلاق، پژوهش کرده و آثار ارزشمندی پدید آورده است.

تحول روحی غزالی، تحول فکری او را در پی داشت و این متکلم اشعری و فقه صاحب نام را به عارفی اهل ریاضت و آخرت تبدیل کرد و به وادیهای تازه‌ای از معرفت کشاند. غزالی پس از وصول به حقیقت به تلقی تازه‌ای از دین دست یافت که فراتر از تلقی رایج فقهی کلامی ظاهربینانهٔ اشعریان بود. او به‌ویژه در کتاب **المنقذ من الظلال** جزئیات سفر روحانی خود را به شرح بازگفته و روشی را برای فهم دین و آموزه‌های حیاتی و حقیقت ادیان مطرح کرده که خودش آن را «روش نبوی» (طریق النبوه) نامیده که غیر از مبحث نبوت به عنوان یک باور دینی و اصل اعتقادی است. او معتقد است که ایمان، وحی و خداوند را باید با روش نبوت شناخت که غیر از معرفت فلسفی و مفهومی است و به جای عقل بر قلب تکیه دارد. طرح این روش از سوی غزالی بی‌شباهت به قوه غیب‌شناسی یا نیروی شهود الوهی نزد رودولف اتو و فردریش شلایر ماخر نیست و در عین شباهت، تفاوتهایی هم بین دیدگاههای غزالی و این متألهان مسیحی وجود دارد. شلایر ماخر، متکلم آلمانی به طرح تجربه دینی پرداخت و اتو که پدیده‌شناس دین و متکلمی مسیحی بود کوشید تا دین را از سیطره فلسفه خارج سازد و با رهیافتی عارف مآبانه به طرح و تکمیل مسئله تجربه دینی بپردازد. تجربه دینی با طریق نبوت در تفکر غزالی شباهتهایی دارد و تفاوتهایی که در عین تأکید بر این وجوه شباهت و تفاوت باید به سنخ‌شناسی (تیپولوژی) تجربه دینی و نیز منزلت شناختاری آن توجه نمود که از مباحث مناقشه‌انگیز در فلسفه دین معاصر است. وی در خاتمه اضافه نمود بازشناسی و ارزیابی نقادانه اندیشه متفکرانی همچون غزالی می‌تواند بشر معاصر و به‌ویژه مسلمانان را در مواجهه با چالشهای جدید فرهنگی یاری دهد.

دکتر محمد کاظم موسوی استاد ایرانی مؤسسه ISTAC در سخنرانی خود با عنوان دستاوردهای امام غزالی در زمینه اصول فقه اظهار داشت: تحول تازه‌ای که غزالی در اصول فقه پدید آورد شامل موارد زیر است:

۱ـ غزالی ترتیب تازه به مطالب اصول فقه داد، یعنی حکم شرعی را مسئله اول مورد بحث قرار داد و سپس به منابع حکم و طریق استنباط پرداخت و در پایان از جایگاه مجتهد سخن گفت.

۲ـ غزالی مقدمه‌ای از علم منطق را در اصول فقه گنجانید به‌طوری که پس از غزالی اغلب علمای اصول حتی فقهای شیعه این شیوه را به کار بردند.

۳ـ غزالی تعاریف جدیدی از اجتهاد و قیاس به دست داد و به صراحت اجتهاد را از قیاس جدا دانست. طبق نظر آیت‌الله مطهری، تعریف جدید غزالی از اجتهاد موجب پذیرفته شدن اجتهاد توسط علمای شیعه در مکتب طه شد. محقق و علامه حلی در قرن هفتم و هشتم هجری تحت تأثیر غزالی اجتهاد را یک مبحث اساسی در فقه شیعه قرار دادند. پیش از این تاریخ اجتهاد به مثابه قیاس تلقی می‌شد و شیعیان آن را مردود می‌دانستند.

۴ـ غزالی در زمینه مناسبت و مصلحت نیز نظریات جدیدی ابراز کرد که موجب پدید آمدن نظریه مصلحت عامه به عنوان «مقاصد الشریعه» توسط علمای بعدی گردید.

کتاب سال در ادبیات و فلسفه

در نهمین دورهٔ اعطای جایزهٔ جهانی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران کتابهای چاپ اول منتشر شده در طی سال ۱۳۷۹/۲۰۰۰ در دو حوزهٔ مطالعات اسلامی و مطالعات ایرانی مورد بررسی قرار گرفت. بررسی آثار همچون دوره‌های پیشین، از طریق مطالعهٔ فهرستهای منتشر شده، مجلات و نشریات تخصصی مذاکره و مکاتبه با مراکز اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی، مؤسسات تحقیقاتی، مراکز اطلاع‌رسانی و ناشران معتبر و مشاوره با صاحب‌نظران و متخصصان اسلام‌شناسی و ایران‌شناسی صورت گرفت.

در حوزهٔ مطالعات ایرانی بنا بر رأی نهایی هیأت‌داوران در حوزهٔ ایران‌شناسی کتاب **قصر هفت بانو** (ترجمه **هفت پیکر** نظامی)، مایکل باری، گالیمار، ۲۰۰۰ میلادی.

سال ۲۰۰۰ میلادی در فرانسه، برای معرفی نظامی، سال پرباری بود. در این سال پس از قرنها فراموشی، دو ترجمه جداگانه از کتاب هفت پیکر نظامی، توسط دو مترجم (آقای مایکل باری و خانم ایزابل دوگاستین) بدون آگاهی از کار یکدیگر در یک زمان انتشار یافت.

آشنایی مترجم با فضای فرهنگی عصر نظامی از ظرفی و معرفت مترجم به آثار ادبی و حکمت یونانی از طرف دیگر، ترجمه او را از غنای ویژه‌ای برخوردار کرده است. خواننده معاصر فرانسوی‌زبان با اثری روبه‌رو است که او را نه تنها در عصر نظامی به سیر و سیاحت در حکمت و آفاق نفوس انسانی می‌کشاند بلکه او را به سیر در ادب دوران گذشته خود نیز رهنمون می‌شود؛ ترجمه آهنگین و گاه کلمات و اصطلاحات لاتینی کهن نیز به این رجعت زمانی کمک می‌کند.

از همان ابتدای کتاب، کوشش مترجم برای برقراری تفاهم و ربط فرهنگی میان فرهنگ شرق و غرب در قرون گذشته آن، پیدا است. کتاب با نقل قولی از ارسطو (در مورد هفت فلک) و از دانته و گوته (خطاب به نظامی) آغاز می‌شود که به جایگاه سفر نظامی در تفکر و تخیل غرب لاتین اشاره دارد. ولی وی به برتری نظامی بر همعصران خود در دیار غرب اعتراف می‌کند و می‌گوید: «شعر نظامی از نظر شکل و معنا، غنای شعری، به‌کارگیری ایهام و ابهام و سهولت و سرعت در تغییر حالات درحدی از پختگی و کمال بیان شده است که هیچ زبان لاتینی پیش از دانته آنهم به زبان ایتالیائی ـ به آن نمی‌رسد.»

خواننده با سخنان برخی از بزرگان شرق اسلامی نیز مانند جامی آشنا می‌شود. سخن جامی از کتاب **بهارستان** او نقل شده است: «نظامی رحمة‌الله تعالی وی از گنجه است و فضائل و کمالات وی روشن احتیاج به شرح ندارد آنقدر لطائف و دقایق و حقایق که در کتاب پنج گنج درج کرده است کس را میسر نیست بلکه مقدور نوع بشر نیست» و سرانجام بخش آغازین کتاب با شعری از مولانا پایان می‌یابد:

نظیر آن که نظامی به نظم می‌گوید: جفا مکن مرا طاقت جفای تو نیست، درواقع بنا به‌نظر آقای باری، میان ادبیات قرون وسطای لاتین و ادبیات فارسی در همین قرون نوعی رابطه معنوی وجود دارد که او آن را «روح قصه» می‌نامد. وی این روح را در ایران عهد نظامی و قرون وسطای لاتینی با سه کلمه «رمز» (symbol) و «اشاره» (sign) و «خرد» (sapience) مشخص می‌سازد و آن را ویژه شاعران این دوران می‌شمارد.

«به جز شکل، همواره برای درک معنایی یک اثر ادبی فارسی، در دوران قرون وسطائی آن، باید به مفاهیم ضمنی و نمادین آن پی برد. اساساً شعر فارسی، به غایت نمادین و رمزی است و پیوسته برای حدس اسرار پنهانی آن، شاعر به تحریک خواننده می‌پردازد».

آقای مایکل باری، با آشنایی و مطالعات ادبی و عرفانی خود کوشش قابل ستایشی به‌کار برده است تا این رموز و این رازها را در رنگها و قصرها و قصه‌ها بیان کند، به‌گونه‌ای که شرح مفصل وی، خود کتابی جداگانه شده است که امیدواریم به زبان فارسی، ترجمه شود.

***

در نوزدهمین دورهٔ معرفی کتاب سال جمهوری اسلامی ایران منحصراً کتابهایی مورد بررسی قرار گرفته‌اند که برای نخستین بار در سال ۱۳۷۹ منتشر شده‌اند. در این دوره، براساس آمار ارائه شده از سوی خانهٔ کتاب ایران، کتابهای چاپ اول ۱۲۴۲۴ عنوان بوده که پس از حذف کتابهای چاپ افست و یا کتابهایی که برای نخستین بار به وسیلهٔ ناشر خاصی چاپ شده‌اند، ولی پیش از آن ناشر دیگری آن را چاپ کرده است، نیز کتابهای کمک درسی، تعداد ۷۷۵۰ عنوان برای بررسی در حوزه‌های تخصصی به تفکیک موضوع انتخاب شدند. فهرست توصیفی کتابهای ممتاز در حوزهٔ ادبیات، فلسفه و زبان به این قرار است:

ادبیات:

۱. **جنایت و مکافات**/فیودور میخائیلوویچ داستایوسکی، ترجمهٔ اصغر رستگار، اصفهان: نشر فردا، ۱۳۷۹.

اثر حاضر ترجمهٔ یکی از رمانهای بزرگ نویسندهٔ بلندآوازهٔ روس است. داستایوسکی در شمار آن نویسندگانی است که خواندن آثارش برای هر نسل ضروری است.

جنایت و مکافات در آغاز رمان تباهی اخلاقی به نظر می‌آید، ولی این تباهی در عمق خود روشنایی می‌یابد که آن را جبران می‌کند. در همهٔ شخصیتهای این داستان پیشرفت پوسیدگی را در نیک‌نهادی انسان مشاهده می‌کنیم، و با این همه، در لحظه‌ای که به نظر می‌آید همه‌گونه نور امیدی در وحشت و اشمئزاز به خاموشی می‌گراید، ناگهان جرقه‌ای دوباره جستن می‌کند. انسان که همانند حیوان درنده‌ای شده است، ناگهان سرشت فرشته‌ای خود را بازمی‌یابد.

ناتورالیسم مخصوصاً دقت این رمان را در تحلیل روانی به ستایش گرفت. البته داستایوسکی در نوشتن این رمان فارغ از تأثیرات ناتورالیستی نبوده است، ولی او در این رمان مسئله‌ای را پیش کشیده بود که نویسندگان روس از اندک زمانی پیش به مطالعه آن دست برده و آن را از سنت اروپایی اقتباس کرده بودند، و آن مسئلهٔ جاودانه‌ای بود که در نظریهٔ اومانیستی، انسان را در برابر نظریهٔ صرفاً مذهبی انسان قرار می‌داد.

اگر تولستوی این تقابل دو اندیشه را از درون به حوزهٔ جهان هستی برون می‌افکند، و در آنجا تقابل، در عالم نظر، محلی برای فروکش کردن می‌یابد، داستایوسکی، به عکس، آن را به روح آدمی می‌برد و در درام درونی فرد مجزا و محصور می‌کند؛ و در آنجاست که تقابل با شدت تب‌آلودی به جوش و خروش درمی‌آید.

جنایت و مکافات رمانی است که در آن شخصیتها به گونه‌ای هستند که در اطراف آنها جایی برای هیچ چیز دیگر وجود ندارد. هر از گاهی، گوشهٔ کوچه‌ای، اضطراب درونی، و توصیف جزئی دهکده‌ای، در جهانی که همهٔ آن از اندیشه و احساس تشکیل یافته

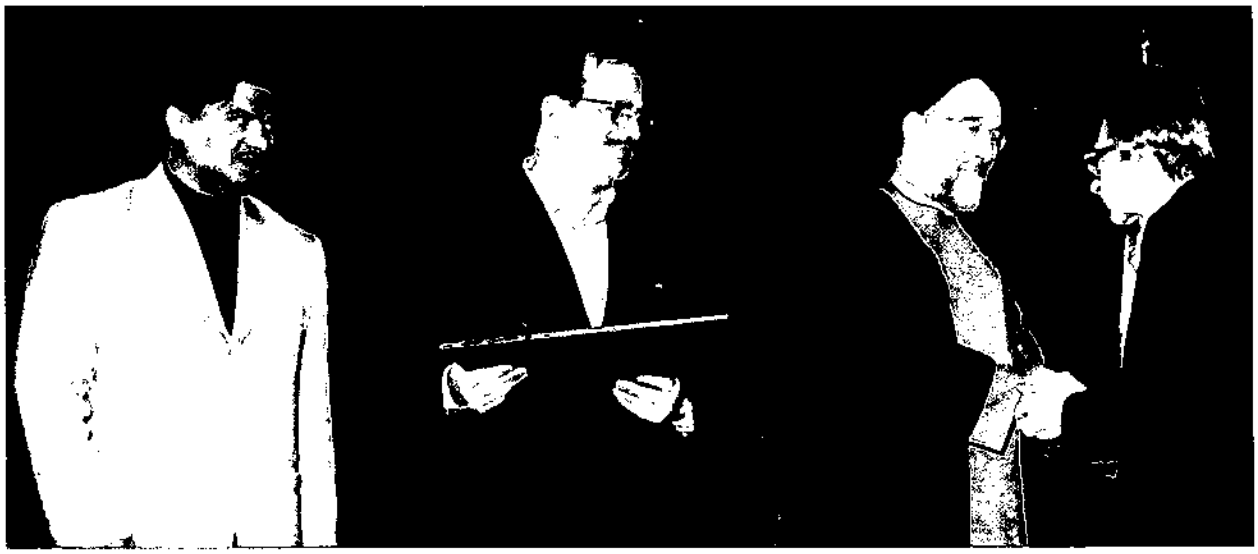

است، طرح‌وار ترسیم شده است. شاید هیچ‌گاه باطن پنهان انسان، آن‌گونه که در این اثر می‌بینیم، به خلوتی چنین کامل و چنین نومیدانه دست نیافته باشد. ولی اگر در دو کرانهٔ این خلوت، هم یک آرمان قدرت مطلق و هم یک آرمان عشق مطلق وجود دارد، این دو هدف بیرون از انسان است.

مترجم محترم ضمن وفاداری به اصل متن، ترجمه‌ای رسا و سلیس و زیبا و درخور این اثر بزرگ فراهم آورده است. استفاده از زبان محاورهٔ متناسب با فضای داستان و کاربرد اصطلاحات عامیانه، و تفاوت نمایان آن با بقیهٔ متن از امتیازات ترجمهٔ حاضر است.

تلاش مترجم در انتقال مضامین کتاب به زبان فارسی با معانی روشن و دلنشین ستودنی است.

۲. **آخرین گودال** /نوشتهٔ لوییس سکر، ترجمهٔ حسین ابراهیمی (الوند)، تهران: قدیانی، کتابهای بنفشه، ۱۳۷۹.

آخرین گودال یکی از آثار برتر لوییس سکر، نویسندهٔ آمریکایی، است که به زبانهای ایتالیایی، دانمارکی و هلندی ترجمه شده و قرار است به بیست زبان دیگر ازجمله چینی و کره‌ای و ترکی هم ترجمه شود. پرداخت مناسب و ارائهٔ تصویرهای هنرمندانه از زندگی نوجوانان خاص از ویژگیهای این اثر است.

شایان ذکر است کتاب **آخرین گودال** تاکنون برندهٔ جوایز متعددی، ازجمله: جایزهٔ نیوبری (۱۹۹۹)، جایزهٔ ادگار آلن‌پو (۱۹۹۹)، جایزهٔ نشنال‌بوک در ادبیات کودک و نوجوان، بهترین کتاب سال به انتخاب «اسکول لایبرری جورنال» شده است.

این داستان دربارهٔ پسر بزهکاری است به نام استَنلی یلنَتس که او را برای اصلاح به اردوگاه گرین لیک می‌فرستند. برخی این طور فکر می‌کردند که اگر پسر بزهکار را به آنجا ببرند و او را وادار کنند هر روز زیر گرمای طاقت‌فرسای خورشید گودالی بکند، اصلاح خواهد شد. استنلی تصور می‌کند زندگی‌اش نفرین شده است و هیچ‌کس با او دوست نمی‌شود، احساس همدردی دیگران را برمی‌انگیزد و او گرچه قهرمان نیست اما به قهرمان بدل می‌شود.

از امتیازات ترجمهٔ حاضر، زبان مناسب و روان و انتقال ویژگیهای سبکی نویسنده است.

۳. **شهربانو** /سوزان فیشر استیپلز، ترجمهٔ سوسن ضیاء، تهران: نشر چشمه، کتاب ونوشه، ۱۳۷۹.

خانم سوزان فیشر استیپلز روزنامه‌نگاری است که سالها در پاکستان زندگی کرده و کویر چولستان را در جنوب این کشور دیده است. کویر چولستان بخشی از کویر بزرگ تَهَر هند در خاک پاکستان است و نویسنده توانسته با مردمان قبیله‌نشین آن کویر دیدار کند.

شهربانو، اولین کتاب داستانی این خانم نویسنده است که آن را به مردم چولستان تقدیم می‌کند. او در این داستان زیبا که تصویری ملموس و هنرمندانه از شرایط اجتماعی ارائه می‌دهد، موفق شده است چهرهٔ دختری نوجوان را ترسیم کند که چگونه در میان آرزوی ساختن زندگی‌اش به دست خویش و پیروی از قوانین مذهبی و آیین دیرپای قبیله‌ای سرگردان است.

مترجم محترم این اثر که مخاطب آن گروههای سنی دوره‌های راهنمایی و سالهای دبیرستان است، به خوبی ازعهدهٔ ترجمه برآمده و ضمن وفاداری به سبک اثر، متنی سلیس و خوشخوان ارائه کرده است.

فلسفه:

از میان رشته‌های مختلف این موضوع، کتاب زیر در رشتهٔ فلسفهٔ غرب (ترجمه) ممتاز شناخته شد:

در آسمان /ارسطو، ترجمهٔ اسماعیل سعادت، تهران: هرمس، ۱۳۷۹.

ترجمهٔ امّهات متون فلسفی یکی از نیازهای فرهنگی ماست. به دلیل تأثیری که فلسفهٔ ارسطو در تکوین فلسفه اسلامی داشته، ترجمهٔ آثار ارسطو برای اهل فلسفهٔ ما بسیار ضروری است.

در آسمان، به رغم استطرادهای اجتناب‌ناپذیر، یکی از منظم‌ترین، روشن‌ترین و سامان‌یافته‌ترین رساله‌های مجموعهٔ ارسطویی است. این رساله، که در مورد ویژگیهای اجسام جهان تحت قمر و دیگر انواع تغییرات آنها، با اطلاعات دقیق‌تر در کون و فساد و کائنات جوّ، و در بخش کیهان‌شناختی خود، با کتاب لامبدای متافیزیک کامل می‌شود، تصویر تمام‌نمایی از جهان جسمانی به دست می‌دهد. موضوع این رساله بررسی حرکت انتقالی (حرکت مکانی) در اطلاق آن بر موجوداتی است که کل جهان هستی را تشکیل می‌دهد و مشی

کلی رساله تمایز اساسی میان «جهان فوق قمر» شامل فلک ثوابت و افلاک سیارات مختلف، از یک سو، و «جهان تحت قمر» از سوی دیگر است که از زمین ما تا منطقهٔ بلافاصله واقع در زیر قمر امتداد می‌یابد.

مترجم محترم، این رساله را از روی دو ترجمهٔ فرانسوی (ژ. تریکو و پل مورو) و یک ترجمهٔ انگلیسی (ج. ل. استاکز) و با توجه به ترجمهٔ عربی آن (عبدالرحمن بدوی) به فارسی برگردانده است. البته در ترجمهٔ فارسی از ترجمهٔ فرانسوی تریکو پیروی کرده، ولی در مواردی که ترجمهٔ تریکو را روشن نیافته از دو ترجمهٔ دیگر فرانسوی و انگلیسی یاری گرفته و ترجمه‌ای امین و قابل اعتماد فراهم ساخته است.

از امتیازات این ترجمه، یادداشتهای آخر کتاب است که مترجم برای توضیح متن و رفع دشواریها و ابهامهای آن برپایهٔ ترجمه‌های فرانسوی و انگلیسی این رساله ترتیب داده است. مترجم در عین تقید به شیوایی و رسایی، دقت را فدای سادگی بیان نکرده و اگر گاهی تعقیدی در این ترجمه دیده می‌شود، به دلیل پیچیدگی متن اصلی و بیان ارسطو است.

از دیگر ویژگیهای ترجمهٔ حاضر این است که اصطلاحات کتاب همان اصطلاحاتی است که در فلسفهٔ اسلامی به کار رفته و مترجم معادلهای انگلیسی و فرانسوی غالب اصطلاحات را هم در پانوشت ذکر کرده است. در متنی چنین سنگین، رعایت نقطه‌گذاری درست، یک اصل اساسی است، که مترجم این اصل را بسیار خوب رعایت کرده است. دو واژه‌نامهٔ کتاب «(فرانسه، انگلیسی، یونانی و لاتینی به فارسی» و «فارسی به فرانسه، انگلیسی، یونانی و لاتینی») بر فایدهٔ ترجمه افزوده است.

زبان:

از میان رشته‌های مختلف این موضوع، کتابهای زیر در رشته‌های زبان فارسی (تألیف) و زبان عربی (ترجمه و تألیف) ممتاز شناخته شدند.

۱. **فرهنگ فارسی عامیانه** /ابوالحسن نجفی، تهران: نیلوفر، ۱۳۷۸ [توزیع ۱۳۷۹]، ۲ ج.

زبان عامیانه و زبان روزمره مردم عادی تاکنون کمتر مورد توجه فرهنگ‌نویسان بوده و هرچند کوششهایی در این زمینه شده، اما نخستین بار است که فرهنگی جامع مبتنی بر روشهای علمی زبان‌شناسی انتشار می‌یابد.

فرهنگ حاضر شامل لغات و ترکیبات متداول زبان فارسی امروز در مرتبهٔ زبان عامیانه و زبان روزمره است که در بعضی موارد بنا به ضرورت، تا حد زبان معیار نیز پیش می‌رود. اغلب لغات و اصطلاحات و معنیهایی که در این فرهنگ آمده است در فرهنگهای عمومی موجود زبان فارسی یافت نمی‌شود.

ابتنای این فرهنگ بر منابع دست اول، وسعت و گستردگی آن، تفکیک منطقی معانی هر واژه و تنظیم خوشه‌ای آن همراه با تعاریف دقیق حاکی از تتبع و تحقیق کم‌نظیر مؤلف و مبین تبحر ایشان در امر فرهنگ‌نویسی است. رجوع به داستانهای فارسی، اکتفا نکردن به یک مثال و ارائهٔ شواهد متعدد و مثالهای متنوع برای عینیت بخشیدن به معنی و تضمین صحت آن و نشان دادن کاربرد کلمه یا اصطلاح در جمله و مشخص کردن ساختِ نحوی آن، گویای حوصله و صرفِ وقت بسیار زیاد گردآورنده است.

نهایت دقت و هماهنگی در تدوین و تنظیم مدخلها و شیوهٔ ذکر معانی و نقل مطالب رعایت شده، و مؤلف در مقدمه‌ای مبسوط و تحقیقی، شیوهٔ کار خود را گزارش کرده است.

علاوه بر ساختار منطقی و کارشناسانه مرجع حاضر، از دیگر امتیازات این اثر، اعراب‌گذاری صحیح و آوانویسی دقیق است که بر فایدت آن می‌افزاید؛ کلمات کم استعمال اعراب‌گذاری شده و کلمات دشوار به دقت آوانویسی شده‌اند.

۲. **فرهنگ معاصر عربی - فارسی** بر اساس **فرهنگ عربی - انگلیسی** هانس ور /آذرتاش آذرنوش، تهران: نشر نی، ۱۳۷۹.

فرهنگ معاصر عربی - فارسی بر اساس فرهنگی تدوین یافته که هنوز هم مشهورترین فرهنگ عربی - انگلیسی میان غربیان است. دانشمند آلمانی هانس ور (Hans Wehr) سالها پیش از جنگ جهانی دوم بر آن شد که لغت‌نامه‌ای بر اساس زبان فصیح رایج در جهان

عرب گرد آورد. وی از سال ۱۹۴۶ به گردآوری مواد فرهنگ پرداخت تا سرانجام در سال ۱۹۵۲ توانست نخستین چاپ را که عربی ـ آلمانی بود، با حدود ۴۵ هزار واژه و اصطلاح و انبوهی جمله و ترکیب که از منابع عربی استخراج کرده بود، منتشر سازد. مؤلف در سال ۱۹۵۹ ذیلی بر قاموس نخست منتشر کرد.

توجه خاص مجامع علمی آمریکا به این فرهنگ، مؤلف را بر آن داشت که با همکاری ج. میلتون کوان (J.Milton Cowan) در پی ترجمهٔ آن به انگلیسی برآید. آنگاه «ذیل» کتاب آلمانی را به درون ترتیب الفبایی کتاب ریختند و با افزایش تعدادی واژه و اصطلاح، آن را با عنوان **A Dictionary of Modern Written Arabic** در سال ۱۹۶۱ منتشر ساختند که مبنای ترجمهٔ حاضر است.

آرایش واژه‌ها در این فرهنگ براساس ریشهٔ آنهاست نه برحسب الفبای کلمه؛ زیرا در پرتو این شیوه، مراجعه‌کنندگان، به ویژه مترجمان، هنگام یافتن کلمه ذیل ریشه‌ای خاص، می‌توانند حوزهٔ معنایی آن را در همهٔ ابعاد درنظر آورند و چه‌بسا معادلی نیکو، بهتر از آنچه فرهنگ عرضه کرده، برگزینند.

در برگردان این قاموس به فارسی، کوشش شده است در

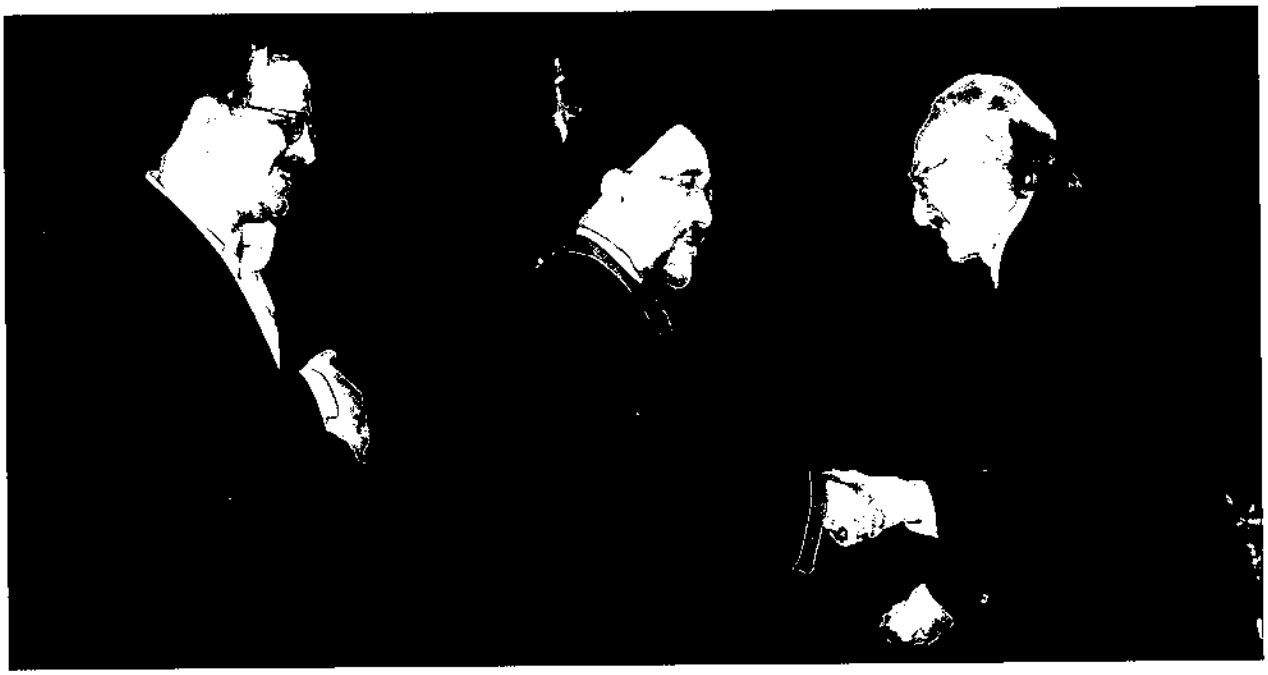

چارچوب عالمانه‌ای که مؤلف به دست داده، معادلهایی مقبول در فارسی معاصر انتخاب شود و به دلیل این که در دهه‌های اخیر انبوهی اصطلاح و کلمهٔ تازه در زبان عربی رایج شده است، مترجم محترم بر آن بوده است به یاری فرهنگهای عربی ـ فرانسه، عربی ـ انگلیسی و نیز فرهنگهای متعدد عربی ـ فارسی تا حدودی کاستیهای آن را جبران کند. مراجعه به فرهنگهای دیگر موجب شد که حدود ۵ یا ۶ هزار کلمه یا اصطلاح به کتاب افزوده شود یا در برابر برخی کلمات، معانی تازه‌ای که در زمان هانس ور رایج نبود آورده شود. به این جهت کتاب حاضر هرچند بر اساس فرهنگ هانس‌ور استوار گردیده، ترجمهٔ صرف آن به شمار نمی‌آید.

ذکر معادلهای فراوان، دقیق، روشن و زندهٔ فارسی در مقابل هر واژه و اصطلاح عربی یکی از مزایای اصلی کتاب به شمار می‌رود. این ویژگی برجسته به مترجم امکان می‌دهد که به گزینش واژگانی رسا و روان بپردازد.

***

فهرست عناوین کتابهای تشویق شده عبارتند از:

فلسفهٔ غرب

اسطورهٔ چارچوب، در دفاع از علم و عقلانیت / کارل ریموند پوپر، ترجمهٔ علی پایا، تهران، طرح نو، ۱۳۷۹.

جهان در اندیشهٔ هیدگر / محمود خاتمی، تهران، دانش و اندیشهٔ معاصر، ۱۳۷۹.

روان شناسی

روان شناسی نابهنجاری: آسیب‌شناسی روانی (براساس DSM-IV) / دیوید ال. روزنهان، مارتین ای. پی سلیگمن، ترجمهٔ یحیی سیدمحمدی، تهران، نشر ساوالان: نشر ارسباران، ۱۳۷۹.

ادبیات

نگارش و ویرایش / احمد سمیعی (گیلانی)، تهران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی و دانشگاهها (سمت)، ۱۳۷۹.

نقد خیال: بررسی دیدگاههای نقد ادبی در سبک هندی / محمود فتوحی رودمعجنی، تهران، نشر روزگار، ۱۳۷۹.

فرهنگ واژه نمای غزلیات سعدی به انضمام فرهنگ بسامدی (براساس متن غزلیات سعدی، تصحیح حبیب یغمایی) / مهین‌دخت صدیقیان، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۷۸.

شهری که زیر درختان سدر مرد / خسرو حمزوی، تهران، روشنگران و مطالعات زنان، ۱۳۸۰.

مشتی نور سرد: شعرهای (۷۸ـ۱۳۷۰) / ضیاء موحد، تهران، اکنون، ۱۳۷۹.

نت‌هایی برای بلبل چوبی / شمس لنگرودی، تهران، نشر سالی، ۱۳۷۹.

سال مرگ ریکاردو ریش / ژوزه ساراماگو، ترجمهٔ عباس پژمان، تهران، هاشمی، ۱۳۷۹.

گزارش

پژوهش فرهنگی سال

ششمین دورهٔ معرفی فرهنگی برگزیدهٔ سال و چهارمین دورهٔ فرهنگی برگزیدهٔ بین‌الملل در آذرماه امسال برگزار شد. بدین منظور فعالیتهای دبیرخانه پژوهش فرهنگی سال فروردین ماه سال جاری با انتشار فراخوان در مطبوعات کشور، در ۱۱ و ۱۶ اردیبهشت ماه، ۲۱، ۲۲ و ۲۶ خرداد ماه و ۱۱ و ۱۳ تیرماه آغاز شد و فراخوان مزبور همزمان به تمامی مؤسسات و نهادهای علمی، پژوهشی و فرهنگی دولتی و غیر دولتی در سراسر کشور، ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی، پژوهشگران مستقل و اعضای هیأت علمی دانشکده‌های علوم انسانی دانشگاههای سراسر کشور ارسال شد. در پاسخ به مجموعه فعالیتهای اطلاع‌رسانی و فراخوان آثار پژوهشی ـ فرهنگی، در بخش داخلی ۵۴۸ اثر از سوی مراکز علمی، پژوهشی، فرهنگی دولتی و غیردولتی، دانشگاهها، پژوهشگران مستقل و... به دبیرخانه ارسال شد که ۴۸۱ مورد آن در حوزهٔ موضوعی و چهارچوب گزینش قرار گرفت. از این تعداد ۳۰/۱۴ درصد پژوهش، ۱۱/۰۳ درصد پایان نامه دکتری و ۵۸/۸۳ درصد پایان‌نامهٔ کارشناسی ارشد بوده است. این آثار پس از ثبت و بررسی مقدماتی به تناسب رشتهٔ تحصیلی در گروههای یازده‌گانه دسته‌بندی شدند.

در بخش بین‌الملل، اطلاع‌رسانی از طریق شبکه‌های خبری سراسر جهان انجام شده است و فهرست و چکیدهٔ پایان نامه‌های تحصیلی با محور ایران‌شناسی و اسلام‌شناسی که در فاصله سالهای ۲۰۰۱ ـ ۱۹۹۵ و توسط ایران شناسان و دانشجویان خارجی و ایرانی در دیگر کشورها انجام شده است، تهیه و مورد بررسی و ارزیابی قرار گرفت. در این بخش ۱۵۲ پژوهش، پایان‌نامه و صد چکیده پایان‌نامه در حوزه‌های مختلف علمی ـ فرهنگی مورد بررسی اولیه قرار گرفت و ۵۲ اثر به مرحله دوم داوری راه یافت.

«مقایسه نظریهٔ وحدت وجود از دیدگاه ابن عربی و مایستر اکهارت/دکتر قاسم کاکایی» در حوزهٔ فلسفه؛ «ویژگیهای زبان معاصر ارمنی در ایران ـ گویشهای ایران مرکزی /دکتر آندرانیک سیمونی» در حوزهٔ زبان‌شناسی؛ «فخرالدین عراقی، شاعر و عارف قرن سیزدهم/ دکتر ابوپیرونک» در حوزهٔ ادبیات از جمله پژوهشهای برگزیدهٔ سال بودند.

مقایسهٔ نظریهٔ وحدت وجود از دیدگاه ابن عربی و مایستر اکهارت/ دکتر قاسم کاکایی

دکتر قاسم کاکایی در سال ۱۳۳۶ در شیراز متولد شد. تحصیلات ابتدایی و متوسطه را در شیراز به اتمام رساند و دوره کارشناسی را در رشته مهندسی برق و الکترونیک دانشگاه شیراز گذراند. در سال ۱۳۷۳ با رتبه اول در مقطع کارشناسی ارشد در رشته الهیات و معارف اسلامی فارغ‌التحصیل شد و در سال ۱۳۷۹ نیز دورهٔ دکتری را در رشته فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه تربیت مدرس به پایان رساند.

دکتر کاکایی در حال حاضر استادیار دانشگاه شیراز و مدرس حوزهٔ علمیه شهید نجابت شیراز است و سردبیری مجلهٔ اندیشهٔ دینی دانشگاه شیراز را به عهده دارد.

پایان نامهٔ کارشناسی ارشد وی با عنوان «اکازیونالیزم» در سال ۱۳۷۳ با عنوان پایان‌نامه برگزیدهٔ سال در حوزهٔ علوم انسانی شناخته شد و سپس تحت عنوان «خدامحوری» منتشر شد.

***

دیدگاه ابن عربی و اکهارت، با نظریهٔ «همه خدا» (Pantheism) متفاوت است. چرا که آن دو، به تعالی خدا از خلق معتقدند و حلول و اتحاد را که مستلزم وجود طرفین است رد می‌کنند. اما نظریهٔ «همه در خدا» (Panentheism) تا حدودی به دیدگاه آن دو نزدیک است. این دو متفکر در مورد خدا بین ساحت ذات که هیچ نام و نشانی ندارد، و ساحت الوهیت که حضرت تجلی اسماء و صفات است، فرق می‌گذارند. لیکن اکهارت در پی آن است که با فنای خویش به ذات برسد، اما ابن عربی وصول به ذات را غیرممکن می‌شمرد و طالب وحدت با اسماءالله است نه ذات. به همین جهت دو تفاوت اساسی بین اکهارت و ابن عربی وجود دارد: یکی این که عرفان اکهارت عرفان سلبی و عرفان ابن عربی عرفان ایجابی است. یعنی اکهارت در پی ادراک جلال مطلق ذات است که در آنجا همه چیز به ظلمت و سکون و سکوت فرو می‌رود. هیچ نسبتی در آنجا تحقق ندارد. نه از

خلق خبری است و نه از خدا؛ عرفان اکهارت از این نظر به عرفان هندوان شباهت دارد. اما ابن عربی در پی ادراک اسماءالله است. در آنجا خدا با همهٔ صفات جلال و جمال جلوه می‌کند و با هر اسم و صفتی تنوع و تکثر می‌یابد. خدای ابن عربی از این نظر با خدای ادیان ابراهیمی نزدیک‌تر است. تفاوت دوم آن‌که، ابن عربی در مورد خلق همواره جانب عبودیت را حفظ می‌کند و در پی آن است که با اقتدا به محمد عبدالله (ص) باشد. لیکن اکهارت در پی حریت و ربوبیت است و می‌خواهد که با تشبه به عیسی(ع) خود خدا باشد، چرا که به زعم مسیحیت، عیسی(ع) خود خداست.

در اثبات نظریهٔ وحدت وجود، مسئله مهم، به‌خصوص برای ابن عربی، نه اثبات وحدت، بلکه توجیه کثرت است. در اثبات وحدت و توجیه کثرت، ابن عربی و اکهارت از چهار طریق حس، عقل، خیال (شهود) و شرع وارد می‌شوند. در این میان، ابن عربی بر خیال و شرع بسیار بیشتر از عقل تأکید می‌کند، اما اکهارت به علت گرایشهای فلسفی جانب عقل را همواره پاس می‌دارد، ولی سرانجام در توجیه عقلانی وحدت وجود، هر دو متفکر به این نتیجه می‌رسند که نظریهٔ وحدت وجود نظریه‌ای است «پارادوکسیکال» که جمع اضداد و اجتماع نقیضین را دربر دارد. لذا ادراک آن در طور عقل نیست بلکه باید آن را «طوری ورای طور عقل» شمرد. این پارادوکسها به انحاء گوناگون در جهان‌بینی وحدت وجودی آن دو، ظهور می‌کند و در مورد ابن عربی به یک نوع «حیرت مطلوب» و در مورد اکهارت به «جهلی عالمانه» می‌انجامد.

***

فخرالدین عراقی، شاعر و عارف قرن سیزدهم/ دکتر ایوپیرونک

این نگاشته درباره عراقی در میانه راه پژوهش بر ادبیات فارسی و تصوف، میانه تحلیل ادبی و تاریخ اندیشه قرار گرفته است. نگارنده تجزیه و تحلیل سبک‌شناختی را آگاهانه نادیده گرفته و تنها تفکر عارفانه عراقی، تمامی توجه وی را به خود معطوف داشته است. وانگهی ایرانیان این شاعر را استاد سبک و صورت در شعر تلقی نمی‌کنند، پس نگارنده کوشیده است تا آنچه وی را در نوشته‌ها و آثار عراقی تحت‌تأثیر قرار داده است، معرفی کند و در این راه به تفکر ماوراءالطبیعی عراقی، دیدگاه وی در روابط میان انسان و خدا، ساختار و بیان سیر روحانی‌اش، روان‌شناسی عارفانه وی و سنتهای ادبی که از طریق آنها، امروز هم با هر یک از ما به گفت‌وگو می‌نشیند، پرداخته است.

نگارنده متوجه واژگان فنی و تفاوتهای معنایی جزئی شده که یک واژه نزد مؤلفان و شعرای مختلف و در طول زمان می‌یافته است. واژگان فنی که عراقی به کار گرفته است، از مکاتب مختلف عرفانی به وی رسیده‌اند که آنان را به گونه و در معناهای متفاوت فهمیده و به کار برده‌اند. (از یک طرف، اولین رساله‌های قرن دهم میلادی از مکتب خراسانی، و از طرف دیگر مکتب ابن عربی که به همراه هم رساله‌های اصطلاحات شاعرانه فارسی را به دست می‌دهند).

در این پژوهش سعی شده است که با روش پدیده شناختی و با نگاه نزدیک به متن و بدون جای دادن آن به طور مصنوعی در چارچوبهای مفهومی، به مطالعه تفکر این عارف پرداخته شود. البته این روش موجب نشده است تا نگارنده گهگاه شباهتهای اندیشهٔ عراقی با سایر نویسندگان و عارفان همان عصر فرهنگی را گوشزد نکند. وی کوشیده است تا هر مضمون را با معرفی تاریخچه و تحول تاریخی‌اش ارایه کند تا بتواند در جایگاه و ساختار مربوط به آن مطرح کند. هدف از ترجمه اشعار که گفته‌های نگارنده را همراهی می‌کنند، اساساً نه ارایه اشعار زیبا بلکه معرفی اندیشه‌ها بوده است.

***

ویژگیهای زبان معاصر ارمنی در ایران ـ گویشهای ایران مرکزی/ دکتر آندرانیک سیمونی

دکتر **آندرانیک سیمونی** متولد سال ۱۳۳۳ شمسی در تهران است. وی دورهٔ کارشناسی ارشد را در رشتهٔ زبان و ادبیات ارمنی (با درجهٔ ممتازی) در دانشگاه دولتی ایروان و دورهٔ دکتری را در رشته زبان‌شناسی با گرایش تاریخ زبان ارمنی گذراند و در حال حاضر عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی است.

دکتر آندرانیک سیمونی بیش از ۲۵۰ مقاله علمی، اجتماعی و فرهنگی در کشورهای مختلف جهان به چاپ رسانده است. از جمله پژوهشهای وی می‌توان **کاربرد اصطلاحات** در آثار **پرواند اوتیان**[1]،

کاربرد موازی مترادفها در کتاب یقیشه مورخ قرن پنجم میلادی به زبان ارمنی کهن، گویش ارامنه بربرود بختیاری[2]، را نام برد. دکتر آندرانیک در تدوین **فرهنگ اصطلاحات زبان ارمنی غربی** همکاری داشته است و در حال حاضر نیز در حال تدوین اثری با عنوان **ایران در فرهنگ و ادب ارمنی**، به سفارش یکی از مراکز پژوهشی کشور است.

در بخش نخست این مقدمه پژوهش، تاریخ شکل‌گیری جوامع ارامنه ایران ارایه شده و این جوامع به دو گروه بومی (قره‌داغ، خوی، سلماس، ارومیه و...) و مهاجر (تبریز، مراغه، سلطانیه، قزوین، رشت، انزلی، تهران، اصفهان، شیراز، مشهد، همدان، ملایر، اراک و...) تقسیم شده‌اند.

بخش دوم مقدمه که شامل نتیجه‌گیریهای پژوهشگر است مکان و مرتبه لهجه‌های مورد پژوهش را در مقایسه با ۱۲۰ لهجه شناخته شده زبان ارمنی تعیین می‌کند. در اینجا براساس روش آکادمیسین گئورگ جاهوکیان یکصد وجه مشخصه آوایی و دستوری هر کدام از این چهار لهجه با یکصد خصیصه از ۱۲۰ گونه زبانی دیگر مورد مقایسه قرار گرفته و نتایج مربوط در ۷ جدول بزرگ ارایه شده است.

فصل یکم اختصاص به آواشناسی لهجه‌ها دارد. در اینجا نظم آوایی گویش در تطبیق با نظام آوایی زبان ارمنی کهن قرار داده شده است. واکه‌ها، واکه‌های دو و سه آوایی و سیستمهای چهار مرحله‌ای واجهای همخوان انفجاری و انسدادی واکدار و بی‌واک در پنج ردیف دولبی، نرمکامی، دندانی، لب و دندانی انفجاری (خاص زبان ارمنی) و لب و دندانی سایشی سیستمهای زوجی واجهای دولبی، سایشی لثوی، سایشی برگشته، نرمکامی و سیستم یک مرحله‌ای واجهای دولبی غنه، لثوی غنه، لثوی کامی نزدیک شونده، لثوی کامی در موقعیتهای ابتدایی، میانی و انتهایی واژه‌ها مورد بررسی قرار گرفته و تغییرات آنها به صورت نتایج علمی ارائه شده است.

فصل دوم اصول عام صرف و نحو اسم و فعل و تشریح اقسام سخن را دربر می‌گیرد. در این فصل وجود سیستم صرفی چهار عنصری اسم شایان ذکر است. در بین افعال نیز وجود زمان حال ملموس و مستقبل خاص که تحت تأثیر گویشهای زبان فارسی به وجود آمده‌اند و نیز چندگونه خاص از افعال مرکب از ویژگیهای این گویش نو شناخته است.

فصل سوم به بررسی ذخیره واژگان گویش پرداخته قشرهای ارمنی کهن، واژه‌های گویش، وام واژه‌ها از زبانهای فارسی، عربی و ترکی آذری را مجزا کرده است. اصول تجزیه و ترکیب واژه‌ها، پیشوندها، پسوندها و اسامی خاص در این بخش مورد مطالعه قرار گرفته‌اند.

فصل چهارم ارایه کنندهٔ نمونه‌های حاشیه‌نویسی شده چهار لهجه مورد پژوهش است.

در پایان نقشه جغرافیایی منطقه مورد پژوهش و نقشه گسترش برخی مختصات زبانی ضمیمه پژوهش است. راهنمای علمی این پژوهش که در مدت ۶ سال در دانشگاه دولتی ایروان انجام شده است آکادمیسین گئورگ جاهوکیان است.

پانوشتها:

۱. برنده دیپلم اول پژوهشهای سال ۱۹۸۷ ارمنستان.
۲. پایان نامهٔ کارشناسی ارشد.

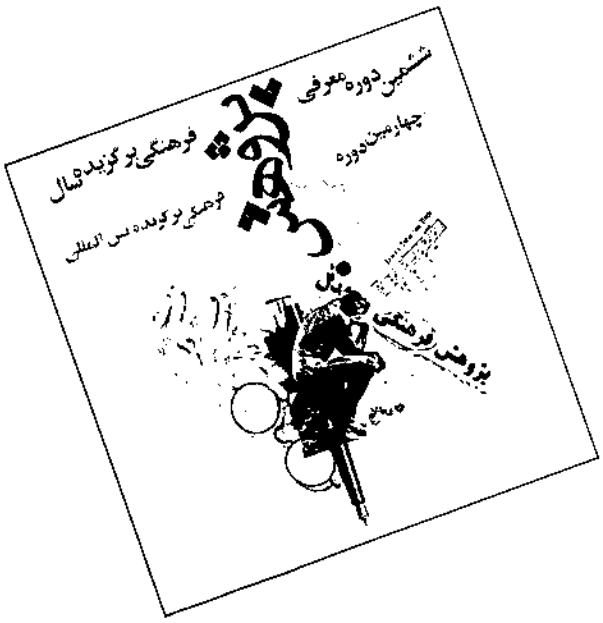

گزارش

همایش بین‌المللی فرهنگیِ ادبی دانته

فریده مهدوی دامغانی

در حدود چند ماه پیش، رئیس مرکز فعالیتهای فرهنگی ادبی شهر راونا آقای والتر دلامونیکا، با حقیر تماس گرفت و از بنده خواست تا در سپتامبر ۲۰۰۱ در سالروز مرگ دانته، شاعر شاعران اروپا و خالق اثر بی‌نظیر **کمدی الهی** که این حقیر در اسفند ۱۳۷۸، پس از چهار سال تلاش به زبان فارسی ترجمه کرده بود، در همایش فرهنگی بین‌المللی بسیار معروف و نیکنامی که همه ساله در این ماه در راونا برگزار می‌شود، به عنوان مهمان اصلی برنامهٔ امسال شرکت کند. لازم به توضیح است که این برنامه، در سه جمعهٔ پی در پی در ماه سپتامبر برگزار می‌شود و همواره از سه مترجم غیرایتالیایی که موفق شده‌اند یک بخش یا مجموعهٔ کلی **کمدی الهی** را به زبان کشورشان ترجمه کنند، دعوت می‌نمایند در این گردهم‌آیی فرهنگی و بسیار معتبر حضور به هم رسانند و در نشستی ادبی، نخست به توضیح علت ترجمهٔ این کتاب ارزشمند در کشورشان بپردازند و سپس ترجمهٔ خود را به همان زبان، در فضای بسیار روحانی و زیبای کلیسای بسیار باستانی سان‌فرانچسکو که درست در کنار آرامگاه دانته آلیگیری واقع شده است، برای حضار قرائت کنند. بدیهی است که نخستین مترجم از این گروه سه نفری، (که در دومین جمعهٔ ماه سپتامبر این برنامهٔ فرهنگی را افتتاح می‌کند)، همواره از اهمیت خاصی برخوردار است. ظاهراً بنا به لطف و عنایت حضرت فاطمه زهرا سلام‌الله علیها، مقدر شده بود که جایگاه نخست این همایش فرهنگی، امسال به بنده تعلق گیرد، و خدای را از این بابت سپاس می‌گوید.

آقای دلامونیکا از همسرم بیژن محمدی نیز به عنوان ناشر این اثر، دعوت رسمی به عمل آورده بود. بدینسان، بنده به همراه شوهر و پدرم دکتر احمد مهدوی دامغانی که برای ایشان نیز دعوتنامهٔ رسمی ارسال شده بود، همراه پسر کوچکم به ایتالیا عزیمت کردیم. با رسیدن به ایستگاه راه‌آهن شهر راونا با آقای دلامونیکا، رئیس فعالیتهای فرهنگی ـ ادبی شهر راونا و منشی دفترشان روبه‌رو شدیم که برای استقبال از ما، به ایستگاه راه آهن آمده بودند.

پس از درودی گرم ما را به اتاقهایمان راهنمایی کردند. به محض

ورود به اتاقها، با بسته‌های هدایایی بسیار نفیس و ارزشمند مواجه شدیم: نسخه‌ای افست، از نخستین **کمدی الهی** که در قرن پانزدهم میلادی منتشر شده بود و در جلد چرمی قهوه‌ای رنگ بسیار زیبایی، همچون ستاره‌ای شبانه می‌درخشید و بنا به اظهارات بعدی این آقا، تنها چند نسخهٔ انگشت‌شمار از آن در سراسر دنیا وجود دارد.

در دفتر فعالیتهای فرهنگی ـ ادبی، برای گفت‌وگویی دوستانه و نیز حرفه‌ای نشستیم و طبق آنچه انتظار می‌رفت از دانته و **کمدی الهی** و تأثیرات آن در ایران و استقبال بسیار زیاد خوانندگان ایرانی از این کتاب سخن گفتیم. آن روز، دوازدهم سپتامبر بود، و برنامهٔ من در شب ۱۴ سپتامبر، در ساعت بیست و یک برگزار می‌شد.

نکته‌ای که بیش از همه برای آنان بسیار جالب می‌رسید، طرحهای روی جلد ترجمهٔ فارسی و گزینش تصاویر برای هر بخش بود. نکتهٔ دیگر، صفحات ترجمهٔ فارسی بود که متجاوز از ۲۵۰۰ صفحه است و با تفسیرات و شروح ده دانته‌شناس سرشناس دنیا (متوفی یا معاصر) از زبانهای ایتالیایی، فرانسوی و انگلیسی همراه است. آنها با کمال تحسین اعلام کردند که این کار، برای نخستین بار صورت گرفته است و برای خواننده همچون دایرةالمعارفی کامل از اطلاعات فرهنگی، تاریخی، سیاسی، مذهبی، اقتصادی و جغرافیایی محسوب می‌شود، به گونه‌ای که خوانندهٔ گرامی می‌توانست به راحتی از فضای موجود در قرن چهاردهم میلادی اروپا، اطلاعی دقیق و واضح در ذهن پیدا کند.

نکتهٔ دیگر، حضور تصاویر نفیس رنگی و غیررنگی در هر بخش از کتاب بود. به گفتهٔ آقای دلامونیکا، یکی از تصاویر، عکسی از قسمتی از شهر قدیم راونا است که در حال حاضر وجود خارجی ندارد. ایشان با کمال شگفتی از من سؤال فرمودند که چگونه توانسته بودم این عکس جالب و کمیاب را پیدا کنم؟ بنده نیز با کمال خضوع پاسخ دادم که آن را درکتابخانه‌ای در شهر استانبول یافته بودم. نکتهٔ دیگر، چاپ این کتاب به صورت کاملاً شخصی به وسیلهٔ نشر تیر بود. بندهٔ حقیر به ایشان عرض کرده بود که همهٔ کارهای فنی، اعم از حروف‌نگاری تا صفحه آرایی، انتخاب و اجرای طرحهای روی جلد که ماهیتی قرون وسطایی و کاملاً اروپایی داشت، گزینش رنگها و تصاویر داخل کتاب، همه و همه از سوی انتشارات تیر صورت گرفته بود، و تنها نشانه‌ای بسیار ناچیز از علاقه و احترام و ارادت خاصی است که اینجانب به آن شاعر بزرگوار داشته است...

در روز چهاردهم سپتامبر، براساس وعدهٔ همه ساله، مترجم **کمدی الهی** برای حضور در شهرداری راونا دعوت می‌شود تا در آنجا، به رسم یادگار، هدیه‌ای از نمایندهٔ فرهنگی شهرداری دریافت کند. ما در ساعت ده وارد تالار رسمی پذیرایی از میهمانان فرهنگی شدیم و در آنجا، آقای آلبرتو کاسانی نماینده رسمی شهرداری، به همراه آقای فرانکو گابیچی رئیس انجمن دانته آلیگیری و تعدادی خبرنگار محلی و غیرمحلی (مانند خبرنگار روزنامه استامپا در رم)، حضور به هم رساندند. آقای کاسانی، پس از بیان تبریکات صمیمانهٔ خود، به خاطر ترجمهٔ فارسی **کمدی الهی** که به نظر ایشان «زیباترین ترجمهٔ سی سال اخیر به شمار می‌رفت» با عنوان این که بسیار متأسف بود از این که قادر نیست آن را به زبان فارسی بخواند، از تحسین و نظر بسیار مساعد دانته‌شناسان و منتقدان فرهنگی نسبت به ترجمهٔ این حقیر صحبت کرد و اعلام داشت که علاقهٔ عمیق بنده به اشعار دانته و تلاشی که پس از چهار سال، برای هم‌میهنان عزیز خود، به ویژه دانشجویان ایرانی انجام داده بود، شایان تحسین است و انتظار دارد که در سالهای آینده نیز بنده باز به ترجمهٔ آثار دیگر دانته بپردازد. ایشان از پلی ارتباطی که با این ترجمه، میان شرق و غرب ایجاد شده بود، و نیز امکان و لزوم برقراری «گفتگوی تمدنها»یی که جناب آقای دکتر خاتمی، در سازمان ملل از آن سخن فرموده بودند، گفت و اعلام کرد که با کمال خوشوقتی مشاهده می‌کند که نه تنها بین دو ملت بسیار باستانی همچون ایران و ایتالیا، تفاهمات فرهنگی و سیاسی بسیار خوبی وجود دارد، بلکه امکان برقراری نوعی گفت‌وگوی بسیار دوستانه و دوجانبه میان اسلام و مسیحیت، بین روشنفکران و اهل قلم مسلمان و مسیحی وجود دارد و این که با ترجمهٔ بسیار خوبی که این کمترین از **کمدی الهی** انجام داده بود، ثابت می‌کرد که سخنان رئیس جمهور عالیقدر و گرانپایهٔ ایرانی بسیار درست است و زمانی که قصد انسانها، برقراری ارتباطی فرهنگی و نیز ارتباطی میان «اندیشه‌ها» باشد، هرگز هیچ سد راهی وجود نخواهد داشت و هیچ‌گونه ناهماهنگی و عدم درک اندیشه‌های تمدنهای دیگر به وجود نخواهد آمد. آنگاه رئیس انجمن دانته‌شناسان نیز به بندهٔ حقیر تبریک گفت و همان مطالب را در زمینهٔ امکان برقراری روابط بیشتر فرهنگی میان این دو کشور بیان داشت. سپس آقای کاسانی از سرود

بیست و هشتم دوزخ که به قول ایشان، دانته «نابخردانه» عمل کرده بود، از ما، به عنوان مسلمانانی متعهد پوزش خواست و پدرم دکتر احمد مهدوی‌دامغانی، در این زمینه به گفت‌وگو پرداختند و به پیش‌گفتار خود اشاره فرمودند، مبنی بر این که دانته یقیناً هیچ شناخت و آگاهی عمیقی از آیین پاک اسلام نداشته، و بیشتر تحت تأثیر دادگاه تفتیش عقاید کلیسای کاتولیک آن دوران قرار داشته است. به گونه‌ای که به نظر اندیشمندان آن دوران، هر آیینی سوای مسیحیت، ماهیت خطرناک در برداشت. از این رو، دانته آلیگیری، هرگز خدای ناکرده قصد اهانت به سایر ادیان را نداشته است، کما این که ناگزیر گشته بود شاعران و اندیشمندان و فیلسوفان دوران باستان و پیش از مسیحیت را مانند ارسطو، افلاطون و بوعلی‌سینا و دیگران را نیز در اعراف دوزخ جای دهد.

پس از آن، این کمترین به صحبت دربارهٔ کار خود پرداخت و دربارهٔ ماهیتی دینی و عرفانی این کتاب و تأثیراتی که در جهان امروزی برجای نهاده است.

سپس اینجانب اعلام کرد که ترجمهٔ **سروده‌های پترارک** را به پایان رسانده است و اینک در حین ترجمهٔ **میهمانی** سومین کتاب با اهمیت دانته است، که بدیهی است این موضوع موجب خشنودی و رضایت وافر آن مقامات فرهنگی شد.

پس از آن که برنامه رسماً آغاز گردید، بنده میان آقایان دُرفلس، پیه مونتزه و گراسیلی در پشت میزی در کنار محراب در کلیسای راونا جای گرفتیم و آقای دلامونیکا به عنوان مسئول و برگزارکنندهٔ این برنامهٔ فرهنگی، به‌پاخاست و سخنرانی زیبایی ایراد فرمود و همهٔ میهمانان آن شب را معرفی کرد و دربارهٔ کارهای اینجانب و کتابهایی که تا به حال در ایران ترجمه کرده بود سخن گفت.

سپس بنده، متن سخنرانی خود را به زبان ایتالیایی قرائت کردم (که در پایان این گزارش به قسمتهایی از آن اشاره می‌شود) و از همهٔ

اهالی شهر راونا و میهمان نوازی و استقبال گرم و احترام‌آمیز مقامات فرهنگی و دولتی شهر، به ویژه آقای دلامونیکا و پدر روحانی فانتینی (رئیس سابق انجمن دانته شناسان شهر) تشکر کردم. بعد از آن با ابیاتی از سعدی بزرگوارمان، از دانته سخن گفتم و با «یکی قطره باران ز ابری چکید...» به سخنانم پایان بخشیدم و اعلام کردم که در برابر کار مترجمان و دانته شناسان بزرگ دوران گذشته و نیز دوران معاصر، این کمترین تنها «قطره باران کوچکی» بیش نیست...

آنگاه نوبت آقای درفلس بود که مصاحبه‌ای با اینجانب انجام دهند. ایشان درباره اهمیت ترجمه دانته در ایران، و این که آیا هنوز هم می‌توان از نوشته‌های دانته در قرن حاضر، نکاتی آموزنده آموخت سؤال کرد.

***

دربارهٔ حالت اطمینان و یقین باطنی‌ای که دانته نسبت به نوشته‌های خود داشته است، لازم است دقیقاً به آن باور داشته باشیم! در غیراین‌صورت درمی‌یابیم رشتهٔ بسیار عاطفی و نازکی که میان ذهن دانته و ما در اتصالی اندیشمندانه صورت می‌گیرد، از هم خواهد گسست، و در حقیقت، به طرزی مبهم در اعماق وجودمان درمی‌یابیم که با عدم اعتماد به دانته، به کاری غیراخلاقی علیه شاعر شاعران مبادرت ورزیده‌ایم، و شاید ناگهان پی ببریم در حالت بی‌لطفی به جایی از سوی او قرار گرفته‌ایم، و در پایان، سرشار از خجلت از این که به گفته‌های او باور نیاورده بودیم، خاموش و معذب باقی خواهیم ماند؛ به گونه‌ای که پیامی که روحمان تا آن اندازه در انتظار دریافت آن به سر می‌برده، و از عالمی در ماوراء و از جایگاهی زیبا و رحمت‌آفرین در آسمانها، و ابدیتی باشکوه و عاری از رنج و درد خبر می‌آورده است، تا ابد در برابر دیدگان روحمان، در وضعیتی تار و کدر باقی خواهد ماند... و آنگاه ناامیدانه سعی می‌کنیم دوباره به قلمرو آسمانی‌ای که دانته در اوج رحم و شفقت شکوهمندانه و نوعدوستانهٔ خویش نسبت به نژاد بشر، در کتاب **کمدی الهی** خود اجازهٔ دیدن آن را داده بود بازگردیم...

آیا مجازیم با دیدهٔ تردید به دانته بنگریم؟ یقیناً خیر! زیرا با نفی آنچه دانته در مکاشفهٔ عجیب خود مشاهده کرده بود، به انکار اساسی‌ترین حقایق موجود در این زندگی زمینی مبادرت می‌ورزیم! سپس دوباره با کمال اضطراب و نگرانی، با سخن دانته در **میهمانی** آن هنگام که آنانی را که توانسته‌اند از نان فرشتگان تناول کنند، سعادتمند و رستگار می‌نامد، مواجه می‌شویم. چرا که یقیناً هیچ موجودی نیست که بخواهد از چراگاه جاهلان تغذیه نماید! اما چگونه می‌توان بر سفره‌ای که در آن، نان فرشتگان ارزانی می‌شود، نشست؟ با خواندن آثار دانته، و لذت بردن از نوشته‌های او و باور داشتن سخنانش، و نفی شک و بدبینی و دور شدن از هر تردید و ناباوری که امروزه بیش از پیش در تمدن غرب، با آن مواجه هستیم، ما را برای آن **میهمانی** دعوت می‌کند.

شاید از من بپرسید چه کسی بر صدر چنین میز ملکوتی و باشکوه جای دارد؟ چه کسانی بر این میهمانی دعوت شده‌اند؟ بدون تردید همه بزرگان شعر و ادب تاریخ در آنجا جمع‌اند: همهٔ نویسندگان بزرگی که در این کرهٔ خاکی چشم به دیدهٔ جهان گشودند، و هریک به سهم خود و به شیوهٔ خویش، سعی در بازگویی و نقل مجدد سفر خارق‌العاده‌ای داشتند و دانته نیز در آن شرکت یافت، اما از دیگران پیشی جست... کسانی که بی‌چون و چرا، به حضور تعالی‌بخش الهی، ایمان داشته‌اند و به رحمت خدا و ذات بخشاینده و مهربانش همواره معتقد بوده‌اند، آنان هستند که به عنوان میهمانان دعوت شده‌اند و سعی دارند در آن بزم جانانه، در آن ضیافت دلگشا، به جشن و پایکوبی بپردازند... ضیافتی که صندلیهایی محدود دارد، و صرفاً برای میهمانانی ممتاز در نظر گرفته شده است. به همین دلیل تعداد محدودی از شاعران و نویسندگان عالم موفق شده‌اند نامی جاودانه در عالم برای خود بیافرینند! زیرا تنها کسانی که به نظامی ابدی و آسمانی اعتقاد داشته باشند، بدانجا دعوت می‌شوند. نظامی که خدای متعال برای بشر مقدر فرموده است، و موجب تحرک و بقاء عالم آفرینش او می‌گردد...

بنابراین جای تعجب نیست که نوشته‌های باشکوهی که برای ما به یادگار مانده است، همچنان، به پدید آوردن احساسی عجیب و خارق‌العاده در قلب و ذهن شکاک و مردد بشر معاصر می‌شود که موضوع اصلی آن، دربارهٔ صفات الهی و تجلّی آن در ارواح پاک و مستعد بشرِ موجود در عالم هستی است...

خبرها

درگذشت خوسه سلا

کامیلو خوسه سلا نویسندهٔ برجستهٔ اسپانیایی در دی ماه سال جاری در سن ۸۵ سالگی به دلیل یک بیماری ریوی درگذشت.

خوسه سلا در سال ۱۹۳۹ میلادی اولین کتاب خود را تحت عنوان **گامی بر روشنایی مرددروز** منتشر کرد. وی در سال ۱۹۴۲ نیز اولین رمان خود را به نام خانواده **پاسکوال دوآرته** به طبع رساند. این رمان جوایز بی‌شماری برای کامیلو خوسه سلا به ارمغان آورد و به بیش از ۲۰ زبان ترجمه شده است.

وی اولین جایزهٔ ادبی ملی را نیز در سال ۱۹۸۴ برای نگارش یک رمان با عنوان رقص مازورکا برای دو مقتول دریافت کرد.

از آثار این نویسنده می‌توان به **استراحتگاه**، **کندو**، **کاتیرا**، **سان کامیلو** و **مأموریت تاریکی** اشاره کرد. وی در سال ۱۹۸۹ میلادی از سوی آکادمی سوئد موفق به کسب جایزهٔ نوبل ادبیات به دلیل «نثر محکم و غنی» در آثارش شد.

خوسه سلا در سال ۱۹۹۵ میلادی نیز جایزهٔ ادبی «میگل دسروانتس» را دریافت کرد. رمان معروف او با عنوان **خانوادهٔ پاسکوال دوآرته** تا به حال دوبار به زبان فارسی ترجمه شده است. ترجمهٔ اول توسط زنده‌یاد فرهاد غبرایی و دومین ترجمه نیز به دست شادروان حسن پستا صورت گرفته است.

طرح ناتمام

مجموعهٔ نه داستان کوتاه از سه نویسندهٔ اصفهانی با عنوان طرح ناتمام به زودی از سوی انتشارات نقش خورشید به چاپ می‌رسد. در این کتاب داستانهایی از زهرا نصر، محمد امامی و فاطمه خان‌سالار به طبع رسیده است.

صید قزل‌آلا در آمریکا

کتاب ریچارد براتیگن با عنوان **صید قزل‌آلا در آمریکا** با ترجمهٔ هوشیار انصاری‌فر به زودی منتشر می‌شود.

تاجیکان و یاد یار

یاد یار مهربان عنوان

تذکره‌ای است از شعر و شرح حال ۱۷۸ شاعر و سخن‌پرداز پارسی‌گوی (سده ۱۰ تا ۱۴) که به همت استاد میرزا ملااحمد «پژوهشگر تاجیکی به زودی منتشر می‌شود. به اعتقاد مؤلف این کتاب، یادآور رنگ و بویی از رودکی شاعر همهٔ سرزمینهای پارسی‌گو است و این کتاب رهاورد سفر تاجیکستان است که سخنگویانش از ورارودان تا هند را شامل می‌شود و تأکید عمدهٔ من دراین مجموعه بر پارسی‌گویان تاجیکستان است و اگر از بیدل و زیب‌النساء که سراسر عمر در هندوستان زیسته‌اند، آورده‌ام به این دلیل است که این دو تن در شعر دیروز و امروز تاجیکستان و دیگر نواحی پارسی‌زبان آسیای مرکزی تأثیر بسزایی داشته‌اند.»

وی می‌افزاید: «این وعده را به شما می‌دهم که در مجموعه‌ای دیگر به معرفی نثرنویسان نامی تاجیک از سدهٔ ۱۰ تا ۱۴ همراه با نمونه‌هایی از آثار ایشان بپردازم.»

یاد یار مهربان گذشته از ارزشهای معین شعری و هنری و تاریخی آن، به معرفی شعر و شاعرانی می‌پردازد که در ایران ناشناخته مانده‌اند و در پیگیری شعر شاعران سبک هندی و تأثیر آن بر شعر دری نیز جای ویژه‌ای خواهد داشت و فتح باب تازه‌ای است برای ارزیابی جایگاه جهانی این سبک، پس از دورهٔ بازگشت شعر فارسی.

روایتگر عشق الهی

روایتگر عشق الهی نام کتابی است که به تازگی از سوی رایزنی فرهنگی سفارت ج. ا. ا در ازبکستان به چاپ رسیده است. این کتاب که در اصل مقدمهٔ مثنوی نام دارد تألیف دکتر محمد

استعلامی است که برای چاپ دورهٔ ۷ جلدی مثنوی خود آماده کرده بود. این ترجمه زیر نظر ابراهیم خدایار، پروفسور سعیدبیگ حسن‌اف و جلال‌الدین جوره‌ایف آمادهٔ چاپ شده و با مقدمه‌ای از پروفسور نجم‌الدین کامل‌اف، عرفان‌پژوه و ایران‌شناس معروف همراه است. روایتگر عشق الهی اولین کتاب به زبان ازبکی است که به شکل کامل و تحقیقی در مورد زندگی و آثار مولوی در

ازبکستان با خط سیریلیک به چاپ رسیده است.

دیوان ترمذی

دیوان ادیب صابر ترمذی با تصحیح احمد عبدالله، استاد دانشگاه دولتی ترمذ ازبکستان با مقدمهٔ ابراهیم خدایار ـ سرپرست رایزنی فرهنگی سفارت ج. ا. ا در ازبکستان روانهٔ بازار کتاب شد. این کتاب با ویرایش دکتر دانشگر از سوی انتشارات الهدی به چاپ رسیده است.

فرهنگ شاعران و نویسندگان

ویرایش ششم فرهنگ شاعران و نویسندگان به کوشش شکران کورداکول از سوی مؤسسهٔ انتشاراتی انقلاب به چاپ رسیده است. کتاب شامل دو قسمت است: در قسمت اول زندگی‌نامهٔ حدود ۱۳۰۰ اندیشمند، شاعر و نویسندهٔ ترک به تفصیل و به ترتیب الفبایی نام نویسنده درج شده است. مؤلف که نقطه‌نظرهای خود را دربارهٔ هرکدام از این شخصیتها بیان داشته، به ضبط پاره‌ای منابع و مراجع که خواننده را در مطالعهٔ بیشتر یاری می‌رساند، پرداخته است.

قسمت دوم حاوی مشخصات و ویژگیهای ۱۳۶ نشریهٔ هنری، ادبی و فلسفی است که از آغاز دورهٔ جمهوریت وارد میدان مطبوعاتی شده‌اند و تعداد زیادی از آنها هنوز هم به انتشار خود ادامه می‌دهند. مؤلف در این قسمت که به ترتیب الفبایی نام نشریه تنظیم شده، پس از تعیین نوع نشریه و نوبت انتشار آن به معرفی نویسندگان مشهوری که در نشریهٔ موردنظر آثاری پدید آورده‌اند، پرداخته است.

بزرگان نسف و کیش

کتاب **بزرگان نسف و کیش** (نسف و کیش علامه لری) تألیف ناصر محمود از سوی انتشارات غفور غلام به زبان ازبکی و با خط سیریلیک به چاپ رسیده است.

این کتاب تذکره‌ای است که در آن به شرح حال و زندگی کوتاه بزرگان شعر و ادب و فقه و حدیث و عرفان و سایر زمینه‌های هنری و علمی این سرزمین که امروزه در استان قشقه دریای ازبکستان واقع است از ابتدا تاکنون به طور خلاصه اشاره شده است.

رمان ترک

رمان ترک در دورهٔ جمهوریت عنوان کتابی است از علمدار یالچین که توسط مؤسسهٔ انتشاراتی گونجه به طبع رسیده است. مؤلف در این اثر از تغییرات سیاسی ـ اجتماعی که در رمان‌نویسی ترک پدید آمده سخن گفته و آن را به پنج فصل تقسیم کرده است: در فصل اول مسائل اساسی رمان‌نویسی ترک در دورهٔ جمهوریت و عناصری که از تغییرات سیاسی ـ اجتماعی وارد رمان ترک گردیده، مطرح شده است. در فصل دوم به رمانهایی اشاره شده که حوادث سیاسی را مستقیماً مطرح کرده‌اند. فصل سوم عنوان «رمانهای آناتولی» را به خود اختصاص داده است. در این فصل آثاری از رشاد نوری، برهان جاهد، آکاگوندوز و... بررسی شده است.

فصل چهارم با عنوان «رمانهای عاشقانه» به تفسیر و تشریح آثاری از ادهم عزت، معزز تحسین، والا نورالدین و... پرداخته است.

در فصل پنجم رمانهای تاریخی که در فاصلهٔ سالهای ۱۹۲۰ تا ۱۹۴۰ انتشار یافته مطرح شده‌اند.

فرهنگ فارس

پانزدهمین شمارهٔ فصلنامهٔ پژوهشی ـ فرهنگی **فرهنگ فارس** منتشر شد.

در این شماره مطالبی گرد آمده که از آن جمله است: «سعدی و نظربازی / دکتر اکبر صیاد کوه»؛ «شکار در ترانه‌های محلی فارس / ابوالقاسم فقیری»؛ «مکتبی شیرازی و مقایسهٔ لیلی و مجنون او با لیلی و مجنون نظامی

/ دکتر محمدحسین کرمی»؛ «شیراز در آثار چوبک، گلستان، پرویزی و دانشور / امین فقیری» و...

بالتازار و بلموندا

رمان **بالتازار و بلموندا** یکی ازمعروف‌ترین‌رمانهای ساراماگوست که مصطفی اسلامیه آن را به فارسی برگردانده است.

ماجرای داستان در فضای هول‌انگیز تفتیش عقاید، فقر بی‌امان، طاعون همه‌گیر و خرافات مذهبی اتفاق می‌افتد. ماجرای عاشقانهٔ دو جوان در پرتغال قرن هیجدهم محور اصلی این رمان را تشکیل می‌دهد. این رمان را انتشارات ناهید به چاپ می‌رساند.

سودای حقیقت

کتاب **سودای حقیقت** تألیف دکتر مجتبی بشردوست، سیری در هستی‌شناسی مولاناست که

در هفده گفتار فراهم آمده است. کتاب حاضر در دو جلد: ۱ـ ذهن مولانا و ۲ـ زبان مولانا تألیف شده و در آن چهل قصه از مثنوی مولانا نیز گرد آمده است.

دستکش‌های طلایی

کتاب **دستکش‌های طلایی** نوشتهٔ جویس کارول اوتس با ترجمهٔ احمد همتی به زودی توسط نشر قصه به چاپ می‌رسد.

این کتاب حاوی دوازده داستان از دوازده نویسندهٔ زن آمریکایی است. این گزینه در زمینهٔ بافتی تاریخی، از پیدایش داستان کوتاه در آمریکا، آثاری از چند نویسنده را ارائه می‌کند. برخی از داستانها عبارت‌اند از: «خدمتکار جناب کشیش /هاریت بیچر استو»؛ «لمورن و هوئل / الیزابت درواستودارد»؛ «اختلاف / الن گلاسگو»؛ «دستکش‌های طلایی / جویس کارول اوتس» و...

خانه‌ی آرا

خانه‌ی آرا عنوان داستانی است از محبوبه میرقدیری که به زودی روانهٔ بازار نشر می‌شود. خوانندگان در این داستان ماجراهای زندگی دختری را به نام آرا پی می‌گیرند.

سمفونی مرگ

سمفونی مرگ (سونات کروتزر) نوشتهٔ لئون تولستوی با ترجمهٔ هوشنگ اسماعیلیان به زودی روانهٔ بازار نشر می‌شود.

سایه‌های نیاسرم

مجموعه شعری با عنوان

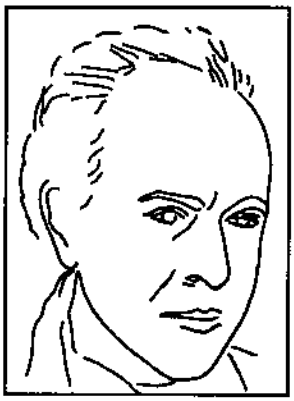

سایه‌های نیاسرم سرودهٔ کیوان قدرخواه به زودی راهی بازار نشر می‌گردد. این کتاب را انتشارات نقش خورشید به چاپ می‌رساند.

برترین کتابهای دفاع مقدس

مراسم پایانی ششمین جشنوارهٔ انتخاب بهترین کتاب دفاع مقدس در روز یکشنبه ۲۸ بهمن ماه در سالن همایشهای دانشکدهٔ الهیات دانشگاه تهران برگزار شد. در این جشنواره ۱۸۶ عنوان کتاب در شش حوزهٔ خاطره، داستان، پژوهش، جُنگ، هنر و شعر به مرحلهٔ داوری راه پیدا کردند و آثار برتر اول تا سوم هر رشته معرفی شدند.

در بخش داستان، کتاب **پایی از این دست تماشا** اثر بابک طیبی، انتشارات کنگره سرداران و شهدای استان فارس به دلیل بهره‌گیری مطلوب از ظرفیتهای داستانی و برخورداری از نگاهی نسبتاً نو، مقام سوم را اخذ کرد و کتاب **سه روایت از یک مرد** نوشتهٔ محمدرضا بایرامی /انتشارات شاهد رتبهٔ تقدیر ویژه را دریافت نمود.

در این مراسم از کتابهای **آن مرد در باران رفت** / شهرام شفیعی؛ **بستر آرام هور** / نصرت‌الله محمودزاده و **سرزمین پدری** /احمد شاکری تقدیر شد.

در بخش شعر هیأت داوران از چهار اثر: **گزیدهٔ ادبیات معاصر** / عبدالرحیم سعیدی‌راد؛ **آن روزها رفتند**/عبدالحسین رحمتی؛ **سرنوشت سبز** به کوشش کنگره سرداران و ۱۶ هزار شهید استان خوزستان و **حماسهٔ کلمات** به اهتمام حمیدرضا شکارسری تقدیر نمودند.

خانه کتاب ایران

کتاب ماه ادبیات

فهرست کتاب‌های منتشر شده آبان ماه سال ۱۳۸۰

فلسفه و نظریه

۸۰۱

۱ـ آشنایی با نقد ادبی.

عبدالحسین زرین‌کوب. ـ تهران: سخن. ـ ۵۱۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۹۸۳-۱۹-۳

چاپ اول

۲ـ تاریخ کوتاه نقد ادبی.

ورنون هال؛مترجم: مجتبی عبدالله‌نژاد. ـ مشهد: ترانه. ـ ۲۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

A short history of literary criticism

شابک: ۹۶۴-۵۶۳۸-۱۱-۹

این کتاب، تاریخ مختصر نقد ادبی است که با معرفی فلاسفه یونان آغاز می‌شود و در انتها با مقوله "نقد نو" خاتمه می‌یابد. مباحث کتاب با این شخصیت‌ها و موضوعات شکل گرفته است: "افلاطون"، "ارسطو"، "هوراس"، "لنگینوس"، "دانته"، "بوکاچیو"، "نقادان عصر رنسانس"، "میلتون"، "ویلیام دلونانت"، "بوالو"، "درایدن"، "پوپ"، "ساموئل جانسون"، "وردزورث و کولریج"، "ویکتور هوگو"، "گوته"، "والت ویتمن"، "سن بوو"، "هیپولیت آدولف تن"، "میتو آرنولد"، "ویلیام دین هاولز"، "امیل زولا"، "آناتول فرانس"، "فردینان برونتی یر"، "داروینیسم و ادبیات"، "تولستوی"، "مارکسیسم و ادبیات"، "هانری برگسون"، "کروچه"، "فرویدیسم و ادبیات"، "آی.ا.ریچاردز"، "تی.اس.الیوت" و "نقد نو". در انتهای کتاب فهرست اعلام و فهرست منابع خارجی درج گردیده است.

چاپ اول

۳ـ نظری و گذری بر جامعه‌شناسی ادبیات.

حمید صنعت‌جو. ـ زنجان: مهدیس. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۹۱۲-۲-۹

واژه‌نامه‌ها و دایرةالمعارفهای ادبی

۸۰۳

چاپ اول

4- A dictionary of literary terms.

J.A. Cuddon ـ همدان: رهنما. ـ ۷۷۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

فن نگارش و بیان، و مجموعه‌های ادبی

۸۰۸

چاپ اول

۵ـ آناتومی ساختار درام.

نصرالله قادری. ـ تهران: نیستان. ـ ۴۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Anatomy of dramaas structure

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۱۴-۵

نویسنده در تدوین این کتاب کوشیده است به دو پرسش اساسی در حوزه درام یا نمایش پاسخ دهد: ۱ـ نمایش‌نامه چیست؟ ۲ـ صنعت نمایش چه معنا و مفهومی دارد؟ وی به همین منظور به شرح و بررسی چهار عنصر مشخص درام اهتمام می‌نماید که عبارت‌اند از: "طرح"، "کاراکتر"، "انگاره" و "دیالوگ". نگارنده در بخش آغازین یا مقدمه کتاب اذعان می‌دارد: "با عنایت به این که هنوز گروه بسیاری براساس "پوئتیک" [ارسطو] می‌نویسند و به هیچ شکلی نمی‌توان منکر عملکرد آنها شد، آیا دلایل قابل قبولی نیست که هنوز هم می‌توان بر این اساس به خلق درام پرداخت؟. البته ما باور نداریم که با تئوری می‌شود نمایش‌نامه نوشت، بلکه کاربرد تئوری بیشتر در حیطه نقد و تحلیل و آزمون است. اما شناخت عناصر درام در خلق اثر جدید موثر هستند. ما باور داریم که درام از زندگی، حیات، تفکر فردی و جمعی سرچشمه می‌گیرد. یک درک بشری است نه یک کشف ادبیانه یا تئوریک! اما عناصر و عواملی دارد. این مدعا درک مفهوم جمع ضدین را دارد... اساس این رساله بر "پوئتیک" قرار گرفته است...".

۶ـ آیین نگارش مکاتبات اداری: با افزوده‌ها، تحقیق و تدوین جدید.

کاظم امینی. ـ تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی. ـ ۲۱۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ سیزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۵۱۷-۰۵-۶

۷ـ انشاء و نامه‌نگاری حافظ: اصول نویسندگی و فن نگارش.

امیر مرعشی؛ویراستار: امیر صدرنیا. ـ تهران: حافظ. ـ ۱۹۲ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۱۱-۰۷-۵

۸ـ بر بال قلم: چهل درس در قلمرو ادب پارسی و آیین نگارش.

ابوالقاسم حسینی(ژرفا). ـ قم: ظفر. ـ ۳۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۷۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۵۷-۰۶-۷

۹ـ چگونه فیلمنامه بنویسیم؟.

سید فیلد؛مترجم: عباس اکبری، مسعود مدنی. ـ تهران: ساقی. ـ ۲۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Screenplay: the foundations of screenwriting

شابک: ۹۶۴-۵۶۷۵-۱۰-۳

۱۰ـ خلق شخصیت‌های ماندگار: راهنمای شخصیت‌پردازی در سینما، تلویزیون و ادبیات داستانی.

لینندا سیگر؛مترجم: عباس اکبری. ـ تهران: سروش. ـ ۲۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Creating unforgettable characters

شابک: ۹۶۴-۳۳۵-۶۱۱-X

۱۱ـ راهنمای فیلمنامه‌نویسی.

سید فیلد؛مترجم: عباس اکبری. ـ تهران: ساقی. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The screenwriters workbook

شابک: ۹۶۴-۵۶۷۵-۰۶-۵

۱۲ـ رمان به روایت رمان‌نویسان.

میریام‌فاریس آلوت؛مترجم: علی‌محمد حق‌شناس. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۶۷۰ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Novelists on the novel

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۶۱۱-۲

چاپ اول

۱۳ـ فن گزارش‌نویسی.

رضا کریمی‌شرقی. ـ تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Report writing techniques

شابک: ۹۶۴-۳۳۸-۰۴۸-۳

مطالب آغازین کتاب مربوط به معنا، تعریف و فایده گزارش نویسی است که در پی آن مراحل چهارگانه گزارش نویسی (مرحله تهیه و تدارک، مرحله طرح ربط منطقی مطالب، مرحله نگارش، و مرحله تجدید نظر و اصلاح گزارش) تشریح می‌گردد؛ سپس مطالبی دیگر درباره چند و چون گزارش نویسی، علایم نقطه‌گذاری، اقسام و انواع گزارش به تفصیل بازگو می‌شود.

چاپ اول

۱۴ـ کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: اول دبیرستان.

رودابه کمالی؛مقدمه: مریم

روحانی؛ویراستار: فرزانه کریمی. ـ تهران: قدیانی، کتابهای بنفشه. ـ ۹۶ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۳۷۷-۱

چاپ اول

۱۵ـ کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: دوم دبیرستان.
رودابه کمالی؛مقدمه: مریم روحانی؛ویراستار: فرزانه کریمی. ـ تهران: قدیانی، کتابهای بنفشه. ـ ۹۶ ص. ـ جلد پنجم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۳۷۴-۰

چاپ اول

۱۶ـ کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: سوم دبیرستان.
رودابه کمالی؛زیر نظر: مریم روحانی؛ویراستار: فرزانه کریمی. ـ تهران: قدیانی، کتابهای بنفشه. ـ ۹۶ ص. ـ جلد ششم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۳۷۹-۸

ادبیات ایرانی
۸fa۰

چاپ اول

۱۷ـ تاریخ ادبیات ایران.
ذبیح‌الله صفا؛مترجم: خدائی شریف، عبدالشکور عبدالستار. ـ تهران: الهدی. ـ ۱۶۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۷۲-۲۳۰-۹

این کتاب، خلاصه‌ای است از "تاریخ ادبیات ایران" اثر زنده‌یاد "ذبیح‌الله صفا" که به زبان تاجیکی (خط کریل) به طبع رسیده است.

ادبیات پهلوی (اشکانی)
۸fa۰/۰۵

چاپ اول

۱۸ـ جستارهایی در زبان‌های ایرانی میانه شرقی.
زهره زرشناس؛به‌اهتمام: ویدا نداف. ـ تهران: فروهر. ـ ۲۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۲۰-۲۰-۱

این مجموعه مقالات با مقاله دعای "اشم و هو" به زبان سغدی (کهن‌ترین متن موجود به زبان سغدی) آغاز شده و در چند بخش با این ترتیب تنظیم گردیده است: بخش نخست: ادبیات زبان‌های ایرانی میانه (شامل مقالات مربوط به زبان سغدی، و زبان‌های ایرانی میانه شرقی). بخش دوم: بررسی و معرفی چند کتاب (فرهنگ سعدی/ بدرالزمان قریب؛ دستور تاریخی زبان فارسی/ محسن ابوالقاسمی؛ پژوهشی در اساطیر ایران/ مهرداد بهار؛ داستان گرشاسب، تهمورس و.../ ترجمه کتایون مزداپور). بخش سوم: دو گفتار درباره حافظ.

معانی و بیان
۸fa۰/۳۲

۱۹ـ فنون بلاغت و صناعات ادبی.
جلال‌الدین همایی. ـ تهران: هما. ـ ۴۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۱-۰۶-۰

۲۰ـ کنکور علوم انسانی: آرایه‌های ادبی سال سوم و کنکور علوم انسانی (قالبهای شعر، بیان و بدیع).
محمد امیرسلیمانی. ـ تهران: پیش دانشگاهیان. ـ ۲۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۶۳-۱

بررسی و تمرین ادبیات فارسی
۸fa-۴۷۶

۲۱ـ ادبیات فارسی.
اکبر قره‌داغی. ـ تهران: مدرسان تهران. ـ ۳۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۷۵-۴-۰

۲۲ـ ادبیات فارسی (۱) پیش‌دانشگاهی (قافیه و عروض - نقد ادبی).
اصلان قزلو. ـ تهران: پیش دانشگاهیان. ـ ۹۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۶۴-X

۲۳ـ ادبیات فارسی: راهنمای دبیران، دانش‌آموزان دبیرستانها و داوطلبان کنکور عمومی و اختصاصی ...
علی سلطانی‌گردفرامرزی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۵۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۵۳-۸

چاپ اول

۲۴ـ ادبیات فارسی شامل: درک مطلب، معنی و مفهوم ابیات و عبارات، معانی و املای کلمات، تاریخ ادبیات، ...
مهدی احسانی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۴۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۵۲-X

۲۵ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۳).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۱۱۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۶-۳۵۲-۴

۲۶ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۳).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۱۱۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۶-۳۵۲-۴

چاپ اول

۲۷ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۵).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۸۱-۷

۲۸ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۳و۴) (سال دوم نظام جدید - تجربی - ریاضی) با پاسخ تشریحی.
حسن ذوالفقاری، پرویز ارسطویی. ـ تهران: استادی. ـ ۱۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۳۹-۳

چاپ اول

۲۹ـ پیک طلایی ادبیات فارسی (۱) سال اول نظام جدید.
کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم، آلما. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۰-۲۲۰-۱

چاپ اول

۳۰ـ پیک طلایی ادبیات فارسی (عروض و قافیه) (۱) دوره پیش‌دانشگاهی (رشته علوم انسانی).
کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم، آلما. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۰-۳۱۶-۵

چاپ اول

۳۱ـ خودآموز فرزانگان: معنی و مفهوم کلیه کتاب‌های فارسی دوره راهنمایی ...
نیشابور: شادیاخ. ـ ۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۶-۹-۳-۵

۳۲ـ راهنمای ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان.
حسن ذوالفقاری. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۰۵-۹

۳۳ـ راهنمای کامل آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها).
حسن ذوالفقاری. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۲۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۴۱-۵

۳۴ـ راهنمای گام به گام طلایی ادبیات (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی.
کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۵۰-۲

۳۵ـ راهنمای گام به گام طلایی ادبیات فارسی (۱) سال اول نظام جدید.
حسن کرمی، لیلا خدابخشی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۶۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۵۲-۹

۳۶ـ راهنمای گام به گام طلایی ادبیات فارسی (۲) سال دوم نظام جدید.
حسن کرمی، لیلا خدابخشی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۳۸-۰

۳۷ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان فارسی (۱) سال اول نظام جدید.
داریوش سلطانی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۵۲-۹

۳۸ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان فارسی (۲) سال دوم نظام جدید.
داریوش سلطانی. ـ تهران: آلما. ـ ۱۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۴۲-۱

چاپ اول

۳۹ـ ره‌آورد دانش: ادبیات فارسی کمک آموزشی، سوم راهنمایی با ضمیمه ۱۷ دوره امتحان نهایی.
هاشم داورزنی. ـ تهران: نذیر. ـ ۸۶ ص.

- رقعی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۴۵-۷۴-۳

(چاپ اول)

۴۰- زبان و ادبیات فارسی ۳ و ۴ و ۵.
هاشم اژدری. - تهران: فیاض بخش. - ۳۳۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۳-۱۷-۵

(چاپ اول)

۴۱- زبان و ادبیات فارسی پیش-دانشگاهی ۱و۲.
هاشم اژدری. - تهران: فیاض بخش. - ۳۵۶ ص. - رحلی (شمیز). - ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۳-۲۰-۵

۴۲- زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱).
هامون سبطی؛ویراستار: احمد سبحانی، علی صابرتهرانی. - تهران: اندیشه سازان. - ۱۸۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۱۰-۲

۴۳- زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱).
هامون سبطی؛ویراستار: احمد سبحانی، علی صابرتهرانی. - تهران: اندیشه سازان. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۱۰-۲

(چاپ اول)

۴۴- زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱) پیش دانشگاهی با پاسخهای تشریحی.
لیلا دانشی؛ویراستار: بهزاد ذاکری. - تهران: خرمشهر. - ۱۷۳ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۸۸-۱۴-۹

۴۵- زبان و ادبیات فارسی عمومی (۲).
هامون سبطی. - تهران: اندیشه سازان. - ۱۵۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۶۳-۹

۴۶- فارسی عمومی شامل: ادبیات پیش‌دانشگاه، ادبیات دانشگاهی، متون نظم و نثر ...
مهدی ماحوزی. - تهران: اساطیر. - ۵۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۸۵۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۱۷-۷

(چاپ اول)

۴۷- کتاب کار دانش‌آموز: ادبیات فارسی اول متوسطه.
حسین قاسم‌پور، مریم ولیان، فریدون اکبری. - تهران: سنجش روز. - ۱۱۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۲-۳-۰

۴۸- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی ۲ (سال دوم دبیرستان) شامل ...
سعید عنبرستانی، فرهاد نصیری. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۰۴ ص. - رحلی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۵۳-۰

۴۹- مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی پیش-دانشگاهی: شامل بیش از ۲۲۰۰ نکته و پرسش و پاسخ ...
سعید عنبرستانی؛ویراستار: سعدالله زارع-کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۳۰۴ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۴۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۳۷-۹

۵۰- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۳) و زبان فارسی (۳) شامل ۹۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای از مولف با پاسخ ...
گردآورنده: سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۸۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۹۳-X

۵۱- مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۳) و زبان فارسی (۳) شامل ۹۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای از مولف با پاسخ ...
سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۸۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۹۳-X

۵۲- مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش-دانشگاهی (۱ و ۲) شامل بیش از ۱۰۰۰ تست ...
گردآورنده: سعدالله زارع‌کاریزی؛حسنعلی محمدی؛ویراستار: سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۶۴ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۴۵۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۴۶-۸

۵۳- مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی دبیرستان پیش‌دانشگاهی کنکورهای سراسری ...
گردآورنده: سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۹۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ بیستم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۹۶-۴

۵۴- مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده‌ی ادبیات فارسی (۳) و زبان فارسی (۳).
سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۸۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۹۳-X

۵۵- مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده‌ی زبان و ادبیات فارسی دبیرستان پیش‌دانشگاهی کنکورهای سراسری ...
گردآورنده: سعدالله زارع‌کاریزی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۱۹۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و یکم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۹۶-۴

(چاپ اول)

۵۶- نکته‌ها وپرسشهای چهارگزینه‌ای گام به گام ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان.
حسن لاجوردی. - تهران: آزمون. - ۲۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۸۴۶-۷

(چاپ اول)

۵۷- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی شده ادبیات سال سوم (۵ و ۶ سابق) علوم انسانی.
حسین‌علی رحیمی. - تهران: آیندگان هزار نکته. - ۳۳۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۰۷-۲

(چاپ اول)

۵۸- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی شده ادبیات فارسی سال دوم‌دبیرستان با تفکیک درس به درس.
ناصر کوهستانی. - تهران: آیندگان هزار نکته. - ۲۳۸ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۶۳-۳

(چاپ اول)

۵۹- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی شده ادبیات فارسی (۱) پیش دانشگاهی علوم انسانی.
علی دلیردیسفانی. - تهران: آیندگان هزار نکته. - ۲۲۴ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۶۷-۶

(چاپ اول)

۶۰- ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی‌شده زبان فارسی (۵) سال سوم دبیرستان.
حسینعلی رحیمی، بهروز تروتی. - تهران: آیندگان هزار نکته. - ۲۰۶ ص. - رحلی (شمیز). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۷۳-۰۵۳-۰

مجموعه‌ها و جنگهای ادبی
Afa۰/۸

۶۱- زبان و ادبیات فارسی عمومی: برگزیده‌ی متون ادبی طی پانزده فصل شیوه‌ی نگارش فارسی مباحث دستور و...
حسن ذوالفقاری، غلامرضا عمرانی، فریده کریمی‌راد. - تهران: نشر چشمه. - ۵۴۳ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۳-۱

۶۲- فارسی عمومی.
کامل احمدنژاد، علی ایمانی. - تهران: ویرایش. - ۲۲۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۸۴-۲۰-۰

۶۳- فارسی عمومی: برای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی.
به‌اهتمام: ابراهیم قیصری، محمد دهقانی. - تهران: جامی. - ۳۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۴۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۹۷-X

تاریخ، توصیف، نقد و بررسی ادبیات فارسی
Afa۰/۹

۶۴- دیداری با اهل قلم: درباره بیست کتاب نثر فارسی.
غلامحسین یوسفی. - تهران: علمی. - ۵۷۲ ص. - جلد اول. - وزیری. (گالینگور). - (دوره) ۶۹۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۱۶۵۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۴-۲۲-۷

۶۵- دیداری با اهل قلم: درباره بیست کتاب نثر فارسی.
غلامحسین یوسفی. - تهران: علمی. - ۵۷۲ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - (دوره) ۶۹۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۱۶۵۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۴-۲۴-۵

دوره‌های خاص ادبی
Afa۰/۹۰

۶۶- جویبار لحظه‌ها: جریانهای ادبیات معاصر فارسی نظم و نثر.
محمدجعفر یاحقی. - تهران: جامی. - ۴۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۴۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۴۴۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The rivulet of momentes (modern persian ....)
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۹۰-۲

مجموعه‌ها و جنگهای شعر فارسی
Afa۱/۰۸

(چاپ اول)

۶۷- با یاد یار تا لحظه دیدار.
گردآورنده: خلیل سیدزاده؛ویراستار: محمدمهدی عقابی. - تهران: مهام. - ۷۶

ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۹۱-۱۰-۷

کتاب متشکل از سروده‌هایی است در قالب ۲۰۲ بیت از سرایندگان مختلف که در ولادت و مدح امام زمان (عج) ـ همراه با مناجات و توسل و انتظار ظهور ـ به نظم درآمده است.

(چاپ اول)

۶۸ـ گلزار محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله: سرود - نوحه - اشعار در مدح و مرثیه چهارده معصوم و شهدای کربلا (ع).

به‌اهتمام: ضیاءالدین تنکابنی. ـ قم: روحانی. ـ ۲۵۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۸-۳۲-۶

(چاپ اول)

۶۹ـ هفت زائر وادی عشق.

حامد فولادوند:نقاش: جعفر روح‌بخش. ـ تهران: فرهنگسرا (یساولی). ـ ۱۲۰ ص. ـ خشتی (گالینگور). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Les sept fideles damour
شابک: ۹۶۴-۳۰۶-۲۱۳-۹

مجموعه حاضر برگزیده‌ای از ادبیات کلاسیک فارسی است با اشعاری از رودکی، سعدی، عطار، مولوی، خیام، نظامی و حافظ که موضوع و مضمون اصلی آنها "عشق" است. در بخش دوم ترجمه این اشعار به زبان فرانسه فراهم می‌آید. در لابه‌لای کتاب نقاشی‌هایی از شادروان "جعفر روح‌بخش" به چاپ رسیده است.

۷۰ـ انواع شعر فارسی.

منصور رستگارفسایی. ـ شیراز: نوید. ـ ۷۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۸-۰۰۸-۳

۷۱ـ سبک‌شناسی شعر.

سیروس شمیسا. ـ تهران: فردوس. ـ ۳۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ هفتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۲۶-۲

اشعار مذهبی، عرفانی، اخلاقی
۸فا۱/۰۵

(چاپ اول)

۷۲ـ آوای مجمع: مجمع عاشقان حضرت محسن (ع): فصلنامه "دو ماه" ربیع‌الاول و ربیع‌الثانی: همراه با نوار سبک.

تهیه وتنظیم: مجید رضوی. ـ قم: حق بین. ـ ۸۰ ص. ـ جلد هفتم. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۰۸-۳۳-۸

(چاپ اول)

۷۳ـ اسرار دل.

شاعر: روح‌الله صفری. ـ تهران: فیض کاشانی، تربت. ـ ۱۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۳-۰۹۱-۵

این مجموعه حاوی اشعاری است در زهد و طریقت و عشق که با سروده‌هایی از این دست به نظم درآمده است: اسیر نفسی و خواهی تو را دلی باشد/ به جان دوست که این فکر باطلی باشد/ بدین صفت نتوان گشت شاه کشور عشق/ عزیز مصر شدن کار مشکلی باشد.

(چاپ اول)

۷۴ـ زمزمه‌های ولایت ۱ (ایام فاطمیه).

گردآورنده: امورفرهنگی هیئت‌محبان‌الرضا(ع). ـ تهران: نذیر. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۵-۵۴-۹

در این کتاب، مجموعه‌ای از اشعار و نوحه‌های ایام فاطمیه گردآمده است. در آغاز کتاب متن زیارت نامه حضرت فاطمه زهرا (س) به عربی درج شده است.

۷۵ـ سرودها و نغمه‌های انقلاب شامل: غزلهای امام خمینی و تواشیح.

گردآورنده: مجید قاسمی. ـ قم: نشاط. ـ ۱۷۶ ص. ـ جلد اول. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۷۵۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

۷۶ـ سرودها و نغمه‌های انقلاب شامل: غزلهای امام خمینی و تواشیح.

گردآورنده: مجید قاسمی. ـ قم: نشاط. ـ ۱۷۶ ص. ـ جلد دوم. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۷۵۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

۷۷ـ سوز عشق (مدایح و مراثی).

شاعر: بهاءالدین قهرمانی‌نژاد. ـ قم: نصایح. ـ ۷۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۷-۰۶-۸

(چاپ اول)

۷۸ـ سومین کنگره شعر پدر.

تدوین: اکرم‌السادات زین‌العابدی:گردآورنده: علی اشرف‌شریعتمداری:خطاط: مسعود سعادت. ـ خرم‌آباد: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی لرستان، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی بروجرد. ـ ۱۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

در "سومین کنگره شعر پدر" اشعاری چند از شاعران بروجرد به مناسبت ۱۳ رجب (پاییز سال ۱۳۷۹) قرائت شد که اینک اشعار یاد شده در این مجموعه فراهم آمده است. این کنگره با حمایت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی بروجرد برگزار گردید.

(چاپ اول)

۷۹ـ عاشورای کوثر (فصلنامه فاطمیه).

باهتمام: حسن باقری. ـ قم: حق بین. ـ ۱۵۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۰۸-۲۸-۱

(چاپ اول)

۸۰ـ قصص قرآن مجید (منظوم).

شجیعه(علوی‌مقدم) شجاع کریمی. ـ تهران: خرمشهر. ـ ۲۸۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۸۸-۰۰-۹

در این کتاب، چند قصه قرآنی به نظم کشیده شده که عبارت‌اند از: قصه حضرت ابراهیم و اسماعیل، قصه حضرت مریم و عیسی، قصه قوم ثمود و عاد، قصه بلقیس و سلیمان، قصه حضرت نوح، قصه موسی و فرعون، و قصه حضرت ایوب. ابیات آغازین کتاب در ستایش پروردگار و مدح پیامبر اکرم (ص) است.

(چاپ اول)

۸۱ـ کلمات هفت جلدی خزینه الاشعار.

عباس جوهری. ـ مشهد: قاسمی. ـ ۲۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۶۰۰۰ نسخه.

این کتاب حاوی اشعاری عمدتا با موضوعات مذهبی است که اغلب در مدح و رثای چهارده معصوم (ع) به نظم درآمده است. در ملحقات کتاب، حدیث کساء و داستان خضر و الیاس و امیرالمومنین (ع)، همچنین شرح حال محتشم و دوازده بند او درج گردیده است.

(چاپ اول)

۸۲ـ کنگره بزرگداشت شاعر مرثیه‌سرای میرزا محمدباقر صامت بروجردی.

اکرم‌السادات زین‌العابدی:گردآورنده: علی اشرف‌شریعتمداری:خطاط: محمود صفایی. ـ خرم‌آباد: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی لرستان، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی بروجرد. ـ ۲۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

در این کتاب، سخنرانی‌ها، مقالات و سروده‌های مربوط به کنگره بزرگداشت "صامت بروجردی" ـ شاعر مرثیه‌سرای ـ به چاپ رسیده است. این کنگره در تابستان ۱۳۷۶ در شهر بروجرد برگزار گردید. در آغاز کتاب، سخنان مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی لرستان و پیام وزیر وقت درج گردیده، سپس سخنان دکتر جعفر شهیدی و زنده‌یاد دکتر عبدالحسین زرین‌کوب درباره شعر ایرانی،

به ویژه شعر مدحی و سروده‌های صامت بروجردی به چاپ رسیده است. سه سخنرانی دیگر نیز از امام جمعه شهر بروجرد، نماینده وقت شهرستان بروجرد (مرحوم خاتمی) و فرماندار وقت درج گردیده در پی آن، پانزده مقاله در مختصات و ویژگی اشعار صامت و جایگاه شاعر، نیز سروده‌هایی چند در مقام وی فراهم آمده است.

چاپ اول

۸۳ـ نغمه‌های ولایت ۱۹ (ماه رمضان).

شاعر: محمدعلی شهاب. ـ تهران: نذیر. ـ ۱۳۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷-۴۵-۹۱-۳

چاپ اول

۸۴ـ آسمان عشق: توحه‌ها و مراثی در عزای حضرت زهرا (ع).

شاعر: هادی خسروی. ـ قم: سماء. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۵۲۱-۰۰-۶

چاپ اول

۸۵ـ عاشورای کوثر (قصلنامه فاطمیه).

به‌اهتمام: حسن باقری. ـ تهران: حق بین. ـ ۱۵۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۰۸-۲۸-۱

غزل
Afa۱/۰۹۱

چاپ اول

۸۶ـ نوای غزل: برگزیده بهترین غزلیات شعرای غزلسرا.

گردآورنده: جلال فراسمی؛ویراستار: مهدی امیری. ـ تهران: مرشد. ـ ۳۶۸ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول /

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۵-۱۸-۹

جلد اول و دوم "نوای غزل" حاوی غزلیاتی است از شعرای پیشین و معاصر ایران، از جمله از حافظ شیرازی، شهریار، صائب تبریزی، پژمان بختیاری، امیرخسرو دهلوی، سعدی، خاقانی، عطار، بیدل، حبیب یغمایی، میرزاده عشقی، غلامرضا یوسفی، مظاهر مصفا، ادیب برومند، رهی معیری، سید جلال فراسمی، وحشی بافقی، فخرالدین عراقی، مهستی بحرینی، علی اطهر کرمانی و دیگران.

چاپ اول

۸۷ـ نوای غزل: برگزیده بهترین غزلیات شعرای غزلسرا.

گردآورنده: جلال فراسمی؛ویراستار: مهدی امیری. ـ تهران: مرشد. ـ ۳۶۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول .

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۵-۱۹-۷

شعر فارسی قرن ٤
Afa۱/۲۱

۸۸ـ حماسه رستم و اسفندیار.

گردآورنده: منصور رستگارفسایی. ـ تهران: جامی. ـ ۲۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۵۱-۱

چاپ اول

۸۹ـ کتاب حکیم ابوالقاسم فردوسی: شاهنامه از دستنویس موزه فلورانس محرم ٦١٤.

مصحح: عزیزالله جوینی. ـ تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. ـ ۶۳۶ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Hakim abolghasim-i ferdowsis shahname introduction and ...

شابک: ۹۶۴-۰۳-۳۴۰۶-۰

دفتر سوم شاهنامه فردوسی که براساس دستنوشته "موزه فلورانس" فراهم می‌آید با پادشاهی "کیقباد" آغاز می‌شود و سرانجام، با داستان "رستم و سهراب" خاتمه می‌پذیرد. در بخش نخست کتاب، متن شاهنامه به نثر بازگو شده، سپس متن اصلی آن ـ همراه با توضیحات مفصل در پاورقی ـ درج می‌گردد. در انتهای کتاب، فهرست لغات و ترکیبات نیز فهرست اعلام جمع آمده است.

چاپ اول

۹۰ـ متن کامل شاهنامه فردوسی: براساس نسخه چاپ مسکو.

ابوالقاسم فردوسی. ـ تهران: یاد. ـ ۱۴۱۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۲۷۲-۰-۰

شعر فارسی قرن ٥
Afa۱/۲۲

۹۱ـ پرنیان هفت رنگ: تحلیلی از زندگی و شعر فرخی سیستانی با گزیده اشعار.

گردآورنده: نصرالله امامی. ـ تهران: جامی. ـ ۲۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۶۳-۵

چاپ اول

۹۲ـ رباعیات خیام بر اساس نسخه: محمدعلی فروغی و قاسم غنی.

تهران: کتاب همراه. ـ ۷۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۸۲-۱۴-X

۹۳ـ سخن‌گستر سیستان: گزیده اشعار فرخی سیستانی.

علی‌بن‌جولوغ فرخی‌سیستانی؛به‌اهتمام: محمد دبیرسیاقی. ـ تهران: سخن. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Selections from the poems of farrokhi-e sistani

شابک: ۹۶۴-۵۹۸۳-۶۴-۹

شعر فارسی قرن ٦
Afa۱/۲۳

چاپ اول

۹٤ـ دیوان ادیب صابر ترمذی.

صابربن‌اسماعیل ادیب صابرتوپراستار: محمد دانشگر. ـ تهران: الهدی. ـ ۳۹۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۷۲-۳۴۵-۷

۹۵ـ گزیده اشعار خاقانی شروانی.

بدیل‌بن‌علی خاقانی؛به‌اهتمام: ضیاءالدین سجادی. ـ تهران: امیر کبیر، شرکت سهامی کتابهای جیبی. ـ ۴۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Gozide-ye ash'ar-e khaqani-ye ...

شابک: ۹۶۴-۳۰۳-۰۰۷-۵

چاپ اول

۹٦ـ گزینش و گزارش از حدیقه سنایی.

محمد راستگو. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۵۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The selection and interpretation of sanai's hadiqa

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۵۴۷-۵

کتاب، برگزیده‌ای است از مثنوی "حدیقه الحقیقه" اثر سنایی غزنوی که با شرح وتوضیح برخی واژگان و عبارات، نیز معانی پاره‌ای از ابیات فراهم آمده است.

این کتاب برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات فارسی ـ دوره کارشناسی ـ تهیه و تدوین گردیده است.

۹۷ـ هفت پیکر حکیم نظامی گنجه‌ای.

الیاس‌بن‌یوسف نظامی؛به‌اهتمام: سعید حمیدیان؛مصحح: حسن وحید دستگردی. ـ تهران: قطره. ـ ۴۲۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۴۲-۳

شعر فارسی قرن ۷
Afa۱/۳۱

۹۸ـ آفتاب معنوی: چهل داستان از مثنوی: شرح لغات، اصطلاحات عرفانی، تفسیر ابیات و نقد و بررسی داستانها.

نادر وزین‌پور. ـ تهران: امیر کبیر. ـ ۳۵۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Aftab-e manavi: 40 stories of mathnavi of ...

شابک: ۹۶۴-۰۰-۰۲۰۵-۴

چاپ اول

۹۹ـ سر دلبران: شرح و تفسیر قصه‌ی شاه و کنیزک از مثنوی معنوی.

عباس خیرآبادی. ـ تهران: کلهر. ـ ۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۳۵-۵۶-۹

این کتاب، شرح و تفسیری است از قصه "شاه و کنیزک" از مثنوی مولوی که طی آن، علاوه بر درج اشعار، معانی واژگان (واژه‌شناسی) گزارش و تفسیر بیت، نیز نکته‌هایی در باب زیبایی‌شناسی فراهم می‌آید.

(چاپ اول)

۱۰۰ـ شرح زندگانی مولوی (جلال‌الدین محمد بلخی).

محمدحسن فروزانفر. ـ تهران: تیرگان. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۱۰-۰۲-۷

زندگی مولوی در این کتاب ـ اثر زنده‌یاد استاد فروزانفر ـ در قالب ده فصل بازگو می‌شود که عبارتند از: "آغاز عمر"، "ایام تحصیل"، "دوره انقلاب و آشفتگی"، "روزگار تربیت و ارشاد"، "پایان زندگانی"، "معاصرین مولانا از مشایخ تصوف و علما و ادبا"، "شهریاران و امرای معاصر"، "صورت و سیرت مولانا"، "آثار مولانا" و "خاندان مولانا".

(چاپ اول)

۱۰۱ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۴۰۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۳-۶

"شرح کبیر انقروی" اثر "رسوخ‌الدین اسماعیل انقروی" ـ از مشایخ زبده طریقت مولویه ـ شرحی است گسترده بر مثنوی مولوی که اینک ترجمه فارسی آن از اصل ترکی، در قالب پانزده مجلد فراهم آمده است. مترجم کتاب (زنده‌یاد عصمت ستارزاده) کوشیده با رعایت اصل امانت، عبارات و کلمات ترکی را با مفهوم و معنای واقعی به زبانی ساده و رسا ـ به زبان فارسی ـ ترجمه نماید. وی شرح دفتر اول مثنوی را در سال ۱۳۵۰ به فارسی برگرداند؛ سپس ترجمه چهار دفتر دیگر را نیز سال‌ها بعد به چاپ رساند، اما اینک کلیه مجلدات همراه با ترجمه دفتر پنجم و ششم فراهم آمده تا در دسترس پژوهندگان و علاقه‌مندان قرار گیرد.

(چاپ اول)

۱۰۲ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۳۷۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۴-۴

(چاپ اول)

۱۰۳ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۶۷۰ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۵-۲

(چاپ اول)

۱۰۴ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۵۰۶ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۶-۰

(چاپ اول)

۱۰۵ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۴۰۶ ص. ـ جلد پنجم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۷-۹

(چاپ اول)

۱۰۶ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۲۴۸ ص. ـ جلد ششم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۸-۷

(چاپ اول)

۱۰۷ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۶۱۲ ص. ـ جلد هفتم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۸۹-۵

(چاپ اول)

۱۰۸ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۶۲۶ ص. ـ جلد هشتم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۰-۹

(چاپ اول)

۱۰۹ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۵۶۴ ص. ـ جلد نهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۱-۷

(چاپ اول)

۱۱۰ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۵۶۸ ص. ـ جلد دهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۲-۵

(چاپ اول)

۱۱۱ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۸۲۶ ص. ـ جلد یازدهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۳-۳

(چاپ اول)

۱۱۲ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۵۳۴ ص. ـ جلد دوازدهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۴-۱

(چاپ اول)

۱۱۳ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۷۲۲ ص. ـ جلد سیزدهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۵-X

(چاپ اول)

۱۱۴ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۶۸۰ ص. ـ جلد چهاردهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۶-۸

۱۱۵ـ شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی.

(چاپ اول)

اسماعیل انقروی؛مترجم: عصمت ستارزاده. ـ تهران: برگ زرین. ـ ۷۲۸ ص. ـ جلد پانزدهم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۹۷-۶

۱۱۶ـ کلیات سعدی.

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛مصحح: محمدعلی فروغی. ـ تهران: اقبال. ـ ۱۰۰۴ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۰۰۹-۱

(چاپ اول)

۱۱۷ـ کلیات سعدی.

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛گردآورنده: کاظم رحیمی. ـ تهران: رحیمی. ـ ۷۸۳ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۱۳-۰-۵

۱۱۸ـ کلیات سعدی شامل: گلستان، بوستان، غزلیات، قصاید، رباعیات و قطعات.

مصحح: محمدعلی فروغی. ـ تهران: افکار. ـ ۱۰۰۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۰۰۵-۵-۰

۱۱۹ـ گزیده‌ی قصاید سعدی.

گردآورنده: جعفر شعار؛مقدمه: حسن انوری. ـ تهران: علم. ـ ۲۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Gozide-ye kasayed-e sa'di

شابک: ۹۶۴-۴۰۵-۰۴۶-۰

(چاپ اول)

۱۲۰ـ مثنوی معنوی.

جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مقدمه: محمدحسین فروزانفر؛مصحح: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران: انعام. ـ ۱۰۴۲ ص. ـ جلد ششم. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۱۲۰-۰-۵

۱۲۱ـ مثنوی معنوی بر اساس نسخه رینولد نیکلسون.

(چاپ اول)

جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی؛مصحح: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران: آبیدر. ـ ۱۱۴۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۶۴۳-۴-۵

(چاپ اول)

۱۲۲ـ مثنوی معنوی مولانا جلال‌الدین محمد (مشهور به مولوی) براساس نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون.

جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی؛مقدمه: محمدحسن فروزانفر. ـ تهران: رحیمی. ـ ۱۰۴۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۱۳-۲-۱

۱۲۳ـ مثنوی معنوی: نقد و بررسی نسخه نیکلسون.

جلال‌الدین محمدبن محمد مولوی؛ویراستار: احمد فتاحی. ـ تهران: گنجینه. ـ ۱۲۲۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۲-۳۳-۳

(چاپ اول)

۱۲۴ـ ملت عشق.

عزیز موحد. ـ تهران: آیندگان. ـ ۲۷۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۰۴-۳۵-۸

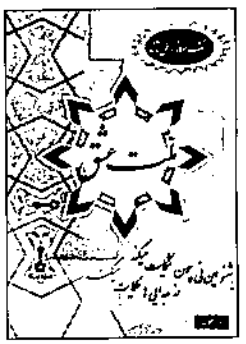

در فصل آغازین این کتاب به زندگی، احوال، آثار و اندیشه‌های مولوی اشارتی رفته است. در فصل دوم کتاب به اختصار درباره سبک اشعار مولانا بحث می‌شود و در فصل سوم درباره تجلی کوه، خورشید و دریا در اشعار وی سخن به میان می‌آید. فصل چهارم نقد و تفسیر عرفانی داستان "موسی و شبان" است. فصل پنجم و ششم "عشق در تجربه و نگاه مولانا" و "نسبت عاشق با دینداری" نام دارد. در فصل هفتم، دیدگاه عرفانی مولانا درباره خداوند با عنوان "خورشید ازل" بررسی می‌شود. فصل هشتم کتاب به مقایسه حافظ و مولوی و بررسی نوع معشوقی در شعر آنان اختصاص دارد در انتهای کتاب نیز اشعاری منتخب از مولانا جمع آمده است.

شعر فارسی قرن ۸

۸fa۱/۳۲

(چاپ اول)

۱۲۵ـ تفال بر دیوان لسان الغیب حافظ.

شمس‌الدین محمد حافظ؛به‌اهتمام: احمد دانشگر. ـ تهران: حافظ نوین. ـ ۵۸۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۰-۶۲-۰

۱۲۶ـ حافظ بر اساس نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

شمس‌الدین محمد حافظ؛خطاط: محسن خرازی؛به‌اهتمام: زهرا انجیبنی. ـ تهران: علی. ـ ۳۳۲ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۴۵۹-۱-X

۱۲۷ـ حافظ نامه: شرح الفاظ، اعلام، مفاهیم کلیدی، و ابیات دشوار حافظ.

بهاءالدین خرمشاهی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۸۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۶۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۷۳-۲

۱۲۸ـ حافظ نامه: شرح الفاظ، اعلام، مفاهیم کلیدی، و ابیات دشوار حافظ.

بهاءالدین خرمشاهی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۸۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۶۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۷۴-۰

۱۲۹ـ خاطر مجموع جامع دیوان حافظ بر اساس بیست و یک متن معتبر چاپی.

(چاپ اول)

مصحح: شفیع شجاعی‌ادیب؛مقدمه: قمر آریان. ـ تهران: فاخر. ـ ۱۳۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۶۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۲۰-۱۰-۴

۱۳۰ـ دیوان حافظ.

شمس‌الدین محمد حافظ؛مقدمه: پژمان بختیاری؛خطاط: امیراحمد فلسفی. ـ تهران: پارسا. ـ ۴۲۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۳۳-۳۹-۲

۱۳۱ـ دیوان حافظ.

شمس‌الدین محمد حافظ؛مقدمه: جعفر یاحقی. ـ مشهد: به نشر. ـ ۵۲۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۲۳۳-۳۲۴-۸

(چاپ اول)

۱۳۲ـ دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

شمس‌الدین محمد حافظ؛خطاط: امیر اصغری. ـ تهران: صائب. ـ ۴۴۸ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۷۹۵-۰۶-۰

(چاپ اول)

۱۳۳ـ دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

شمس‌الدین محمد حافظ؛خطاط: امیر اصغری؛مقدمه: محمد گلندام. ـ تهران: گلبرگ. ـ ۴۲۰ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۹۹-۱۷-۷

۱۳۴ـ دیوان حافظ شیرازی با شرح ابیات.

شمس‌الدین محمد حافظ؛شارح: ناهید فرشادمهر؛خطاط: محسن خرازی. ـ تهران: گنجینه. ـ ۱۰۰۸ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۷۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۱۲-۹۳-۴

۱۳۵ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ.

مقدمه: حسین نیکنام؛خطاط: محمدتقی سرمست. ـ تهران: تکثیر. ـ ۳۴۶ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۴۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۳۶۴-۵-۱

۱۳۶ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی.

تهران: امیرکبیر. ـ ۳۷۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سیزدهم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۰-۰۳۵۳-۰

(چاپ اول)

۱۳۷ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی.

خطاط: فاتح عزت‌پور؛مقدمه: مرتضی مطهری. ـ تهران: ساحل. ـ ۴۳۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ ۶۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۹۵-۲۲-۲

۱۳۸ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی.

شمس‌الدین محمد حافظ. ـ تهران: پرتو مهر. ـ ۴۰۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۳۷۵-۴-۸

(چاپ اول)

۱۳۹ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی.

خطاط: فاتح عزت‌پور؛مقدمه: مرتضی مطهری. ـ تهران: گلبانگ. ـ ۳۲۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ ۶۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۰۴-۲۹-X

۱۴۰ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی با استفاده از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

شمس‌الدین محمد حافظ؛مقدمه: عزیزالله کاسب؛خطاط: محسن خرازی. ـ تهران: گنجینه. ـ ۴۴۴ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۲-۲۶-۰

۱۴۱ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

مقدمه: عزیزالله کاسب؛خطاط: محسن خرازی. ـ تهران: گنجینه. ـ ۴۵۲ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۲-۲۶-۰

۱۴۲ـ ذهن و زبان حافظ (با افزایش هشت مقاله جدید).

بهاءالدین خرمشاهی. ـ تهران: ناهید. ـ ۳۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۲۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۰۵-۱۸-۶

۱۴۳ـ سبک و افکار حافظ.

حسین امینی. ـ مشهد: جلیل. ـ ۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۵-۳۹-۱

۱۴۴ـ سبک و افکار حافظ.

حسین امینی. ـ مشهد: جلیل. ـ ۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۵-۳۹-۱

(چاپ اول)

۱۴۵ـ کاملترین دیوان خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی.

به‌اهتمام: محمد رمضانی؛خطاط: علی شاهمیری. ـ تهران: نور گیتی. ـ ۴۰۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۳۳۴-۵-۹

۱۴۶ـ کلیات عبید زاکانی شامل: قصائد، غزلیات، رباعیات، رسائل، لطایف و داستان موش و گربه.

عبیدالله عبیدزاکانی؛مقدمه: عباس اقبال‌آشتیانی. ـ تهران: پیک فرهنگ. ـ ۲۹۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۸-۰۳-۶

شعر فارسی قرن ۹

۸fa۱/۳۳

(چاپ اول)

۱۴۷ـ دیوان کامل حضرت شاه نعمت‌الله ولی.

مقدمه: محمد حاصلیان؛مصحح: عباس خیاط زاده. ـ کرمان: خدمات فرهنگی کرمان. ـ ۱۱۸۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۱-۰۷-۵۷۱۶-۹۶۴

چاپ اول

۱۴۸ـ ستاره‌شناسی در دیوان مولانا محمدبن حسام خوسفی.
حمید موسوی. ـ تهران: هزاران. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: X-۳۶-۵۶۱۹-۹۶۴

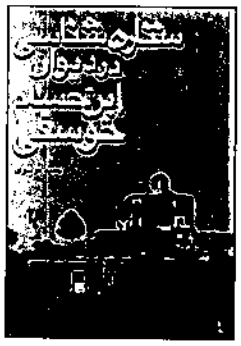

در دیوان "محمد بن حسام خوسفی" اشعار متعددی موجود است که حاوی نکته‌ها و اصطلاحات نجومی بوده گاه افلاک و کواکب و صور فلکی به شکلی خاص به تصویر کشیده شده است. در این مجموعه ابیات مورد نظر براساس دیوان خوسفی به اهتمام احمد احمدی بیرجندی و محمدتقی سالک (چاپ اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه استان خراسان ـ سال ۱۳۶۶) برحسب شماره هر بیت و توضیحاتی درباره هر یک، جمع آمده است.

۱۴۹ـ شاه نعمت‌الله ولی.
مقدمه: سعید نفیسی؛مصحح: حسین موسوی؛خطاط: محمدباقر باقری. ـ تهران: طلوع. ـ ۱۴۲ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۱۰-۶۱-۳-۹۶۴

شعر فارسی قرن ۱۲ و ۱۳
۸f۵۱/۵

۱۵۰ـ دیوان اشراق.
شاعر: محمد اشراق‌آصفی؛به‌اهتمام: محمود اشراق. ـ تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. ـ ۲۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۳۳۰۶-۰۳-۹۶۴

شعر فارسی قرن ۱۴
۸f۵۱/۶

چاپ اول

۱۵۱ـ دیوان فرخی یزدی "همراه با اشعار نویافته".
محمد فرخی‌یزدی؛به‌اهتمام: حسین مسرت. ـ تهران: قطره. ـ ۴۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۱۳۰-۳۴۱-۹۶۴

چاپ اول

۱۵۲ـ مجموعه مقالات همایش علامه اقبال ٦ اسفند ۱۳۷۹.
تهران: وزارت امور خارجه، موسسه چاپ و انتشارات. ـ ۲۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۵-۵۳-۳۶۱-۹۶۴

کتاب حاضر، حاصل مقالات برگزیده‌ای است که برخی نویسندگان ایرانی و پاکستانی به دبیرخانه "همایش بین‌المللی علامه اقبال و چالش‌های عصر جدید" عرضه نمودند. این کنفرانس در اسفندماه ۱۳۷۹ در تهران برگزار گردید. برخی از مقالات این مجموعه بدین قرار است: "اقبال و گفت و گوی تمدن‌ها/ جاوید اقبال"، "نظام آرمانی اقبال/ محمد بقائی"، "تفسیر معرفت در آیینه اندیشه اقبالی/ دکتر رهنمای خرمی"، "معانی و مقاصد در شعر اقبال/ دکتر دامادی"، "اقبال لاهوری و شیخ محمود شبستری/ دکتر اطمینانی"، "ایران و اقبال/ دکتر شاهد چوهدری"، "سبک و درو نمایه شعر فارسی اقبال لاهوری/ دکتر ابوالقاسم رادفر"، "عظمت و محبوبیت علامه محمد اقبال لاهوری از دیدگاه ایرانیان/ دکتر رزمجو"، "مضمون وطن اسلامی در شعر اقبال/ دکتر تولایی" و "آنچه از اقبال باید آموخت/ پروانه نیک طبع".

شعر فارسی ۱۳۲۰
۸f۵۱/۶۲

چاپ اول

۱۵۳ـ آدم برفی‌ها می‌میرند...
شاعر: فرید مرادی، سعید مرادی. ـ تهران: آرویج. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۷-۲۱-۷۱۷۴-۹۶۴

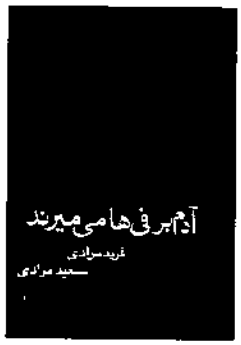

این مجموعه حاوی سروده‌هایی است به شیوه نو از "سعید مرادی" و "فرید مرادی" که برای نمونه قطعه "شهر برفی" سروده "سعید مرادی" درج می‌گردد: مرا به معبد خورشید ببر/ می‌خواهم جام سکوت را بشکنم/ پیش پای الهه نور/ از شهر برفی آمده‌ام/ آن جا/ که مردمانش ...

۱۵۴ـ آرش کمانگیر: یک منظومه.
سیاوش کسرایی. ـ تهران: کتاب نادر. ـ ۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۷۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: X-۱۱-۷۳۵۹-۹۶۴

چاپ اول

۱۵۵ـ آلاله.
شاعر: هما میرافشار. ـ تهران: علم. ـ ۲۸۰ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۲۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۷-۱۲۹-۳۰۵-۹۶۴

سروده‌های این مجموعه عاشقانه‌هایی است که با عناوینی چون "غمخانه" به نظم درآمده است: منم! نازنین یار تنهای من/ من و ظلمت محض شب‌های من/ من و بی تو بی همزبان سوختن/ من و دیده تنها به در دوختن/.

چاپ اول

۱۵۶ـ آوازهای قطبی: شعرهای ۷۵ - ۸۰.
شاعر: سهیلا امین‌اجلاسی. ـ تهران: هیرمند. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Polar songs
شابک: ۶-۳۷-۶۹۷۴-۹۶۴

"آوازهای قطبی" مجموعه‌ای است از سروده‌های "سهیلا امین اجلاسی" که در قالب سی نوسروده به طبع رسیده است. در بخش دوم این مجموعه دفتر دیگری تحت عنوان "کفش‌های فردا" فراهم آمده که بیست و پنج سروده دیگر از شاعر است. از سروده‌های اوست: هنگامی که می‌رفتم/ می‌دانستم نیمه دیگرت را/ پشت هیچ پنجره‌ای/ به انتظار نخواهی نشست ...

چاپ اول

۱۵۷ـ آوای دل.
حسن ظروفچیان‌مقدم‌طوسی. ـ تهران: ژرف. ـ ۱۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۱۷-۶۵۳۶-۹۶۴

مجموعه حاضر متضمن رباعیاتی است از "حسن ظروفچیان مقدم طوسی": برای نمونه: با کبر مکن عبور در گشت و گذار/ منمای غرور و عجب در لیل و نهار/ بینی، چو نظر کنی به زیر قدمت/ بس سرو قد و لاله رخ سیم عذار.

چاپ اول

۱۵۸ـ از زمان جنون.
شاعر: افشین شاهرودی. ـ تهران: نیم نگاه. ـ ۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۸-۱۰-۷۲۹۱-۹۶۴

کتاب حاوی ۴۸ سروده است که جملگی به شیوه نو ـ همراه با طرح‌های مختلف ـ نظام یافته است. از سروده‌های این مجموعه نمونه‌ای است که در پی می‌آید: دیروز، صبح/ آفتاب، بی‌دلیل تابید/ من باز شدم گل دلدم.

چاپ اول

۱۵۹ـ امروز اگر بگذرد.
محمد شاه‌محمدی. ـ سوادکوه: شلفین. ـ ۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۹۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

سروده‌هایی چند به سیاق نو محتوای این دفتر است که با عناوینی چون 'باران' نظام یافته است: باران/ حس غریب و غمگینی است/ برای تنهایی‌هایمان...

چاپ اول

۱۶۰ـ بازگشت به خویشتن.
محمد غفارزاده. ـ تهران: محمد غفارزاده. ـ ۶۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۰۴۰۶-۰۶-۹۶۴

در داستان، زندگی جوانی مذهبی به نام 'محمد' بازگو می‌شود که برای ادامه تحصیل به کشور آلمان می‌رود و همچنان بر اعتقادات مذهبی خویش پایبند می‌ماند. در این کشور با اتفاقاتی که برای او رخ می‌دهد، از جمله آشنایی او با دختری به نام 'جولیا' زندگی او تحت تاثیر شرایطی خاص قرار می‌گیرد، اما سرانجام با کوشش محمد 'جولیا' به اسلام روی می‌آورد و با او ازدواج می‌کند.

چاپ اول

۱۶۱ـ باهار خانوم (مجموعه ترانه).
شاعر: علی احمدی. ـ تهران: گلبان. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۱-۹۹-۵۷۸۶-۹۶۴

کتاب متضمن ۳۶ قطعه ترانه است که عمدتا به زبان محاوره سروده شده است. عشق و تغزل مضمون اصلی این ترانه‌هاست.

چاپ اول

۱۶۲ـ بلند آفتاب خراسان (یادنامه استاد محمدتقی ملک الشعراء بهار به مناسبت پنجاهمین سالگرد درگذشت او).
به‌اهتمام: محمد گلبن. ـ تهران: رسانش. ـ ۴۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۷-۱۴-۷۱۸۲-۹۶۴

'بلند آفتاب خراسان' مجموعه‌ای است مشتمل بر نوشته‌ها و سروده‌هایی که پس از درگذشت 'محمدتقی ملک‌الشعرای بهار' در مراسم تشییع جنازه وی و طی چند سال به مناسبت‌های مختلف از جمله مراسم یادبود آن استاد در نشریات فارسی به چاپ رسیده است. این مجموعه متشکل از دو جلد است که جلد اول آن در سه بخش تنظیم شده است: بخش اول مشتمل است بر گزارش‌ها، مقاله‌ها و تحقیقات مختلف مربوط به زندگی و شخصیت بهار؛ بخش دوم، برگزیده‌ای است از اشعاری که در رثای استاد سروده شده است؛ بخش سوم حاوی چند مطلب در نقد و معرفی کتاب 'بهار و ادب فارسی' است که نگارنده در سال ۱۳۵۱ در دو مجلد آن را انتشار داده است. [این مطالب، اشاراتی است چند درباره نویسندگی ملک الشعرای بهار].

چاپ اول

۱۶۳ـ توان صفر: شعرهای ۷۹ ـ ۷۰.
فرزاد امین‌اجلاسی. ـ تهران: هیرمند. ـ ۶۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Power of zero
شابک: ۶-۳۷-۶۹۷۴-۹۶۴

۲۶ قطعه شعر به سیاق نو سروده 'فرزاد امین اجلاسی' با عناوینی از این دست در این دفتر گردآمده است: رویا، جان خسته، قرود، بادبادک مصلوب، پیله، طغیان، کسی را می‌شناسم، و نگاه: تلاطم امواج هفت دریا/ گسترده چون حریم اقالیم هفتگانه ...

چاپ اول

۱۶۴ـ در پی هیچستان.
شاعر: صادق عاموچی‌اصفهانی. ـ اصفهان: مولانا. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۳۶-۶۳۶۷-۹۶۴

چاپ اول

۱۶۵ـ دریچه‌ای به ژرفنای خیال.
شاعر: فرشته کراوغلی. ـ تهران: آرویج. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول.
شابک: ۵-۳۶-۷۱۷۴-۹۶۴

این دفتر حاوی سروده‌هایی است که اغلب به گونه غزل و دوبیتی فراهم آمده است. 'رنگ خیال' نمونه‌ای از غزل‌های این مجموعه است: در سرایم بوم و رنگ و در خیالم یادها دیوانه‌وار/ پر کشد بر نقش‌ها و رنگ‌ها پروانه‌وار/ تا نهد باد زمان از دوش خویش/ پرده‌ها را بر زند از هر طرف جانانه‌وار/...

۱۶۶ـ دوستت دارم.
شاعر: مهدیار خلیلی. ـ تهران: مهدیار خلیلی. ـ ۱۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
I love you
شابک: ۴-۰۴۶۷-۰۶-۹۶۴

چاپ اول

اشعار کتاب عاشقانه‌هایی است که به خط نستعلیق به طبع رسیده است: از جمله مثنوی 'حدیث': عشق یعنی، هفت وادی بی کسی/ عشق یعنی روز و شب دلواپسی/ عشق یعنی دائما در اضطراب/ عشق یعنی تشنگی در شط آب/ عشق یعنی ...

چاپ اول

۱۶۷ـ دهان بی شکل پنهان.
شاعر: منصور برمکی. ـ تهران: نیم نگاه. ـ ۱۳۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۷-۰۲-۷۲۹۱-۹۶۴

دفتر حاضر حاوی ۶۲ نو سروده است از 'منصور برمکی' که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: برجی شکسته/ در صدای کبوتر/ رخساری فرو ریخته/ در لبخند/ و گلدانی ویران/ در ساقه سفالین گناه.../ لایه متروک ماه و/ گمشدگان ظلمت.

۱۶۸ـ دیوان پریان.
شاعر: پری‌دخت(صفائی) کهبد. ـ تهران: تالار کتاب. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۰۸-۷۲۵۱-۹۶۴

چاپ اول

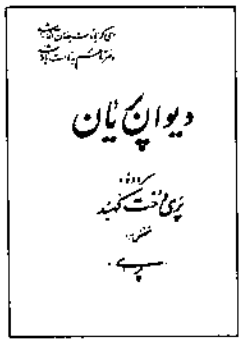

سروده‌های این کتاب در قالب غزل، مثنوی، قطعه، رباعی، دوبیتی و ترجیع‌بند، با موضوعات پراکنده به طبع رسیده است. در شعر 'وطن' از این مجموعه می‌خوانیم: دلم دیاری که مرا نیست وطن زندان است/ که وجودم همه در خاک وطن شادان است/ گرچه دیدار عزیزان بنماید شادم/ نرود نیم نفس حب وطن از یادم/...

۱۶۹ـ دیوان شیدا میرزا عباس خان چهار محالی دهکردی.
عباس شیدای‌چهارمحالی‌دهکردی؛به‌اهتمام: مرید محمدی. ـ تهران: اساتید قلم. ـ ۱۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۳۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۰-۳۲-۶۶۵۴-۹۶۴

چاپ اول

۱۷۰ـ راز مستی.
شاعر: رضا میرموسوی. ـ تهران: نورالثقلین. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۲۸-۷۴۱۲-۹۶۴

سروده این کتاب که به گونه روایت و داستان در قالب نو عرضه می‌شود تصویری است از حس مسئولیت هنرمند در قبال جامعه و فرهنگ. در بخشی از کتاب می‌خوانیم: باز ما را/ مسئول درد و بلا می‌دانند!!/ باز ما را/ همه جا/ سنبل حزن و عزا می‌دانند!/ با همین اندیشه ...

چاپ اول

۱۷۱ـ رباعیات الهی.

شاعر: شجیعه(علوی‌مقدم) شجاع‌کریمی. ـ تهران: خرمشهر. ـ ۲۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۸۸-۱۱-۳

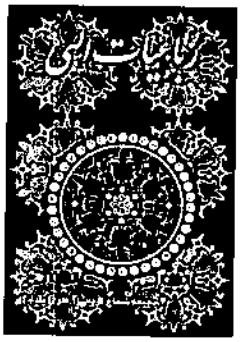

رباعیات این مجموعه به شیوه عارفانه و مناجات به نظم درآمده است: برای نمونه: غم آمد و در سینه من آسوده است/ خونابه دل ز دیدگان پالوده است/ جنگ است و هزار رنج و ماتم با آن/ هر لحظه عمر را به درد آلوده است.

چاپ اول

۱۷۲ـ رد پا.

سیروس نیرو. ـ تهران: سیروس. ـ ۱۳۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۳۰۹-۰

اشعار نخستین این مجموعه در قالب‌های سنتی به نظم درآمده و در بخش دوم سروده‌های عروضی نیمایی به طبع رسیده است. "از آبادان" نمونه‌ای از اشعار این مجموعه است: شود آیا که ببینم دم سرد سحری/ باز با خویش در آمیخته ره می‌سپرد ...

چاپ اول

۱۷۳ـ ریطا: مجموعه شعر.

شاعر: امیر موحد. ـ تهران: بامداد کتاب. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۳۸۳-۲-۱

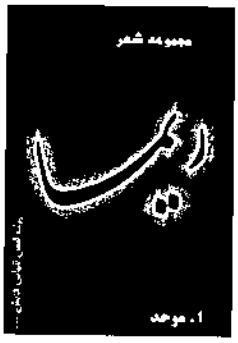

اشعار این مجموعه که به شیوه نو سروده شده عمدتا حاوی مضامین مذهبی و سیاسی است. "دریا" عنوان یکی از سروده‌های این مجموعه است: دریاچه بی پایان ـ امواج چه کوبنده ـ/ قایق چه ارزنده ـ گرداب چه حرص ...

چاپ اول

۱۷۴ـ زمزمه فراق.

شاعر: ابوالحسن طغرایی. ـ تهران: طغرایی. ـ ۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۳۴۴-۷-۰

در این کتاب اشعاری چند، عمدتا با مضامین عرفانی، به نظم درآمده که از آن جمله است: ای ز تو گردیده قلبم چاک چاک/ از دل صد چاک زاید عشق پاک/ ای دو دستت کاسه سرشار نور ...

۱۷۵ـ سیب سمرقندی.

فولکلور تاجیک؛ گردآورنده: میرزا شکورزاده. ـ تهران: روزنه. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۹۵۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۲۶-۸

چاپ اول

کتاب، برگزیده‌ای است از رباعیات مردم تاجیک که عمدتا در بردارنده نوعی خاص از سنت زبانی، آداب، رسوم، آلام و آرزوهای مردمان این سرزمین بوده، به عبارتی گویای فرهنگ عامیانه آن دیار است. در پاورقی، معانی پاره‌ای از واژگان و عبارات درج گردیده است.

چاپ اول

۱۷۶ـ شاخه طوبی.

شاعر: محمد حسینی. ـ قزوین: سایه‌گستر. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۳۱۱-۲۸-۱

در این مجموعه اشعاری با موضوعات متفرقه و در قالب کلاسیک به نظم کشیده است. "عاقل" نمونه‌ای از اشعار این مجموعه است: عاقلا گر عاقلی، دست رفیقان را بگیر/ این بدان روزی تو هم باشی، چو سیمرغی اسیر/ گرچه در این روزگاران معرفت خاکستری است/ لیکن آن آتش بود اکسیر مهر بهتری است/...

۱۷۷ـ صادقانه می‌گویم.

شاعر: ملیحه قدرت‌پناه. ـ مشهد: اقلیدس. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۲۱۰-۶-۴

چاپ اول

اشعار اصلی کتاب غزلیاتی است از "ملیحه قدرت پناه" که با اشعار پراکنده، چهار پاره، و چند سروده نو فراهم آمده است. "خوناب دل" یکی از غزل‌های این مجموعه است: مهرگانا! در چمن مرغ غزلخوانی نماند/ شاخ و برگ دل شکست و در بدن جانی نماند ...

چاپ اول

۱۷۸ـ صدای دیگر.

شاعر: مجید فروتن. ـ تهران: اساتید قلم. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۵۴-۳۴-۷

در مقدمه کتاب نکاتی چند درباره شعر معاصر و جنبش جدید شعر ذکر می‌گردد؛ سپس سراینده سروده‌هایی در قالب نو فراهم می‌آورد که قطعه آغازین آن "سر لوحه" نام دارد: پیش از آن که ابرها بنشینند/ مرا به ...

چاپ اول

۱۷۹ـ صدای سبز.

شاعر: مریم خدادادیان. ـ قم: پردیسان. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۲۶۹-۱۳-۷

مجموعه حاضر شامل سروده‌هایی است که ابتدا در قالب غزل، سپس اشعاری با موضوع جنگ و مقاومت و در پی آن اشعاری مذهبی و سروده‌هایی متفرقه فراهم می‌آید. در یکی از این سروده‌ها می‌خوانیم: پاییز را باور کن/ صدای سرد احساس/ خلوت خالی از خیال/ و ...

چاپ اول

۱۸۰ـ صفیر عشق.

حفیظ الله جلالی‌چالشتری. ـ شهرکرد: جهان بین. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۹۰-۳۸-۲

سروده‌های این مجموعه در قالب‌های کلاسیک، عمدتا غزل، به نظم کشیده شده است. "نوروز" عنوان یکی از غزل‌های این کتاب است: گل افشان گشته بستان‌ها بهار آرزو آمد/ ز عشق گل بسی بلبل غزل‌ها در گلو آمد ...

چاپ اول

۱۸۱ـ عاشق که می‌شدیم! یادباد اورنگ خضرایی.

به‌اهتمام: مجتبی عزیزیان. ـ تهران: چنا. ـ ۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۷۴۱-۲-X

این مجموعه، برگزیده‌ای است از سروده‌های چند شاعر معاصر که با یادباد "اورنگ خضرایی" فراهم آمده است. نخستین سروده این مجموعه، "خلسه‌های گس" از اورنگ خضرایی است: درها را چارطاق می‌گذاریم/ و گوش می‌دهیم به لکه‌های هراسی که پهن می‌شوند/ و ویروس‌ها که در شکاف کلیدها تولیدمثل می‌کنند/ و ما تنگی نفس‌هامان را به ناگزیر/ در کیف دستی‌های کهنه/ این طرف و آن طرف می‌بریم/...

چاپ اول

۱۸۲ـ عشق چیست؟ (مجموعه اشعار).

شاعر: ابراهیم سمواتی. ـ تهران: آتیه. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۴۰۹-۰۲-۸

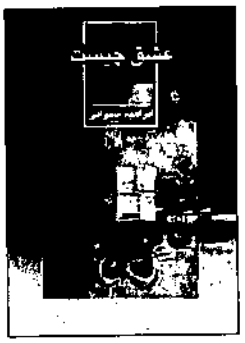

در کتاب، مجموعه‌ای از اشعار نو و سنتی سروده "ابراهیم سمواتی" جمع آمده با مضمون اصلی "عشق" از جمله عشق به وطن: ای میهنا/ در جان من/ آتشگه و جانان من/ تن تا به گوهر/ از تو شاد/ من، ...

چاپ اول

۱۸۳ـ عشق و زندگی.

شاعر: منصور اعلمی‌فر؛ویراستار: شادی طرفه‌نژاد. ـ اصفهان: منصور اعلمی‌فر. ـ ۱۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۵۰-۱۱۵-۹

چاپ اول

۱۸۴ـ عصر حجر.

شاعر: رضا شنطیا. ـ تهران: تهران صدا. ـ ۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۱۱-۵۵-X

سروده‌های این مجموعه که به سیاق نو نظام یافته در قالب قطعاتی از این دست به طبع رسیده است: آن شب پدر/ با دو بالی/ که از کتفش درآمده بود/ به خوابم آمد/ من بال‌های او را گرفته بودم و ...

چاپ اول

۱۸۵ـ عندلیب عشق.

شاعر: محبوبه حسن‌پورشیرازی. ـ تهران: کارآفرینان بصیر. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۲۷-۳۰-۸

اغلب اشعار این مجموعه در قالب غزل سروده شده است؛ برای نمونه: گفت و گوی همه دل‌ها ز هیاهوی تو بود/ دل دیوانه من در هوس کوی تو بود/ آن که نقاشی این دایره مینا کرد/ دیدگاه قلمش در همه جا سوی تو بود/...

۱۸۶ـ غزل برای نمک.

شاعر: محمود بوستانی. ـ تهران: پیک نور. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۸-۵-۴

چاپ اول

در این مجموعه اشعاری عمدتا به شیوه نو به طبع رسیده است. در قطعه "درخت بلورین" می‌خوانیم: آه درخت بلورین باران!/ موسیقای درونم را چه خوب به رقص می‌آیی ...

چاپ اول

۱۸۷ـ فاصله حرف اول را می‌زند.

شاعر: صمد نارونی. ـ تهران: آرویج. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۱۷۴-۳۰-۶

سروده‌های این مجموعه از "صمد نارونی" اغلب حاوی مضامین عاشقانه است با عناوین همچون: "از دور دست رویاها": به عمق دریا، به وسعت صحرا،/ بلندی کوه‌های راستنی/ وایستایی را در تو می‌بینم ...

چاپ اول

۱۸۸ـ کلیات: سایه عمر - آزاده - ره‌آورد - ترانه‌ها - طنزهای سیاسی اجتماعی.

شاعر: محمدحسن معیری. ـ تهران: زوار. ـ ۷۵۲ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۱-۱۱۰-۴

چاپ اول

۱۸۹ـ گره کور.

رضا محقق؛ویراستار: مستعلی، مریم جباری. ـ تهران: خورشید تابان. ـ ۱۱۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۸۶-۱۷-۲

"گره کور" عنوان مجموعه‌ای است که در قالب پنج دفتر عرضه می‌شود. قطعات این مجموعه جملگی به شیوه نو سروده شده و قطعه آغازین آن "هبوط" نام دارد: میوه ممنوع/ اضطراب لذیذی/ در جان آگاه ریخت/ و هاضمه/ ترشح سکرآورش را ...

۱۹۰ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: غلامرضا رحمدل. ـ تهران: نیستان. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۸-۶

چاپ اول

۱۹۱ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محسن احمدی. ـ تهران: نیستان. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۷-۰

چاپ اول

۱۹۲ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: صالح محمدی‌امین. ـ تهران: نیستان. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۶۴-X

در گزیده حاضر، غزلیاتی از "صالح محمدی امین" عمدتا با مضامین مذهبی و عرفانی به نظم درآمده است؛ برای نمونه: بده یک جلوه عشق؛ این میوه ممنوع حوا را/ بیفشان در سبدها غنچه خوشبوی طوبا را ...

چاپ اول

۱۹۳ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علی‌محمد مسیحا. ـ تهران: نیستان. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۹۸-۴

در این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" غزل‌ها و نو سروده‌هایی از "علی محمد مسیحا" فراهم آمده که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: چون جاده، شوق ممتد رفتن باش/ اما به پای حوصله با من باش/ امروز، ...

۱۹۴ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علی میرباذل. ـ تهران: نیستان. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۳-۱

۱۹۵ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: احمد عزیزی. ـ تهران: نیستان. ـ

۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۶-۲

چاپ اول

۱۹۶ـ گل همیشه بهار.
شاعر: خرم مریدی. ـ تهران: همسایه، فراسخن. ـ ۱۳۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۷۴۸-۲-۰

اشعار کتاب عمدتا در قالب غزل، همراه با چند دوبیتی به نظم درآمده است. رنج و عشق و فراق، مضامین اصلی این اشعار هستند. برای نمونه: دلم امروز بی صبر و قرار است/ پریشان بی تحمل در فرار است ...

چاپ اول

۱۹۷ـ مجموعه اشعار فروغ فرخزاد.
شاعر: فروغ فرخزاد. ـ تهران: ارمغان. ـ ۴۴۴ ص. ـ بیاضی (سلفون). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۰-۱۸-۷

چاپ اول

۱۹۸ـ محشور در میان عاشقان: مجموعه اشعار.
شاعر: علی‌اکبر محشور. ـ تهران: جشنواره هنر. ـ ۲۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۰۷-۱۰-۷

متن اصلی این مجموعه حاوی ۲۶۵ غزل است که به همراه چند مثنوی و دوبیتی به نظم کشیده شده است. از غزل‌های مجموعه حاضر، نمونه‌ای درج می‌گردد: دلم بی چشم رویت شادمان نیست/ مرا این عشق دولت جاودان نیست/ من این ناله که دارم در شب و روز ...

چاپ اول

۱۹۹ـ مشتاق دیدار: برگزیده شعرهای صحبت‌الله معینی.
صحبت‌الله معینی. ـ خرم‌آباد: افلاک. ـ ۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۱-۵۳-۲

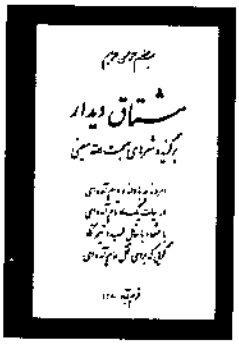

در کتاب، سی غزل از صحبت‌الله معینی به چاپ رسیده که از آن جمله است غزل "آرزو": گرچه می‌باشد وصالت بهر من امری محال/ تا نفس دارم بکوشم روز و شب بهر وصال ...

۲۰۰ـ من پسر تمام مادران زمینم: مجموعه شعر ۱۳۷۶ - ۱۳۷۳.
شاعر: هیوا مسیح. ـ تهران: قصیده. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
I am the son of all of earth mothers
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۹-۲۵-X

چاپ اول

۲۰۱ـ می و مینا.
شاعر: پریسا رحمانی. ـ تهران: پریسا رحمانی. ـ ۱۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۶۵-۸۷-۷

۲۰۲ـ ناز و نیاز.
شاعر: علی رنگ‌آمیز. ـ مشهد: علی رنگ‌آمیز. ـ ۶۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Naz & niaz
شابک: ۹۶۴-۳۶۰-۲۶۶-۴

چاپ اول

مجموعه حاضر حاوی سروده‌هایی است که به سیاق نو نظام یافته است: برای نمونه: من به گوش خود/ فریاد نرگس پژمرده‌ای را/ در سطل زباله گل فروشی شنیدم/ که ...

چاپ اول

۲۰۳ـ نفوذ در اندیشه بعضی شاعران.
حسن ظروفچیان‌مقدم‌طوسی. ـ تهران: زرفه. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۳۶-۱۸-۲

سراینده در این مجموعه پنجاه غزل و یک مثنوی از چهل و چهار شاعر مختلف تضمین نموده است. نخستین غزل این مجموعه، تضمینی است از یک غزل سعدی: ای که پیوسته سخن از تو و رای تو بود/ گفت مگو روز و شب از جود و سخای تو بود/ ذکر هر انجمنی مهر و وفای تو بود/ (من چه در پای تو ریزم که سزای تو بود)/...

۲۰۴ـ نقش دل.

چاپ اول

شاعر: فخرالدین ایمانیان. ـ بابلسر: فخرالدین ایمانیان. ـ ۱۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۱۳۵-۷

چاپ اول

۲۰۵ـ وقتی بریدی مهر.
شاعر: نوید هاشمی‌طبا. ـ تهران: تبلور. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۸۰-۰۳-X

۲۳ قطعه شعر در اوزان کلاسیک و نو محتوای این مجموعه است که با اشعاری از این دست نظام یافته است. شبان را دوست می‌دارم/ در این شب زنده‌داری‌ها/ در این تاریکی مطلق/ خدا هست و خیال تو ...

۲۰۶ـ هشت کتاب: مرگ رنگ، زندگی خوابها، آواز آفتاب، شرق اندوه، صدای پای آب، ...
سهراب سپهری. ـ تهران: طهوری. ـ ۴۵۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سی‌ام / ۱۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۷۹-۰۰-۳

چاپ اول

۲۰۷ـ هفتاد ترانه در فضای موسیقی پاپ.
جواد شریف‌پور. ـ تهران: گفتمان خلاق. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Seventy songs
شابک: ۹۶۴-۶۸۲۵-۳۳-۸

چاپ اول

۲۰۸ـ همیشه سبز "مجموعه شعر".
خجسته ناطق. ـ مشهد: جلیل. ـ ۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۳-۶۲۷۵-۴۶-۴

اشعار کتاب عمدتا در قالب غزل و رباعی حاوی مضامین عاشقانه، مذهبی و موضوعات متفرقه است که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: ای عجب با این همه اندوه روز و شب خوشم/ گر خجسته طالعم یا وازگون کوکب خوشم

چاپ اول

۲۰۹ـ شعر در حاشیه: پژوهشی در شعر کودک و نوجوان.
علی‌اصغر سیدآبادی. ـ تهران: ویژه نشر. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۲۶۰-۸-۷

نویسنده در این کتاب بر آن است علل رکود شعر کودک و نوجوان را در ایران ریشه‌یابی و بررسی کند. وی به همین منظور چند نکته اساسی را مطرح می‌سازد که عبارت‌اند از: ۱ـ تلقی مفهوم مشخصی از شعر نوجوان وجود ندارد. ۲ـ پیدایش شعر کودک و نوجوان به شکل امروزی مدیون تلاش‌های فردی محمود کیانوش است. ۳ـ اصولی که محمود کیانوش برای شعر کودک و نوجوان تدوین کرده است، متاثر از گرایش شعر بزرگسال اوست. ۴ـ بعضی از این اصول پس از گذشت ۳۰ سال در مقابل نقد، تاب مقاومت ندارند، اما هنوز

به عنوان اصولی معتبر شناخته می‌شوند. ه در شعر کودک و نوجوان فقط یک مکتب وجود دارد و آن مکتب کیانوش است. نوشتار حاضر در قالب شش فصل به توضیح و تبیین نکات یاد شده اختصاص دارد.

چاپ اول

۲۱۰ـ گلبانگ تربیت: برگزیده‌ی اشعار موضوعی ویژه‌ی فعالیت سرود مدارس دوره‌ی ابتدایی تحصیلی.

تهران: فاخر. ـ ۱۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۴۸۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۲۰-۱۴-۷

کتاب، برگزیده‌ای از اشعار موضوعی است که برای دوره ابتدایی و یا مناسبت‌های مختلف، تدوین گردیده است.

چاپ اول

۲۱۱ـ گلبانگ تربیت: برگزیده‌ی اشعار موضوعی ویژه‌ی فعالیت سرود مدارس دوره‌های تحصیلی راهنمایی و متوسطه.

تهران: فاخر. ـ ۲۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۲۰-۱۳-۹

سروده‌های این مجموعه از شاعران مختلف، به گونه موضوعی، در قالب هجده عنوان فراهم آمده است. این سروده‌ها که به منظور فعالیت سرودخوانی مدارس راهنمایی و متوسطه گردآمده حاوی اشعاری در مدح پروردگار، پیامبر اسلام (ص) و ائمه (ع) بوده، همچنین چند سروده با موضوع انقلاب اسلامی، امام خمینی (ره)، مقام معلم، مناسبت‌های مذهبی، توصیف پدر و مادر و موضوعات گوناگون گردآوری شده است.

انواع نمایشنامه فارسی
Afa۲/۰۵

چاپ اول

۲۱۲ـ پژوهشی در تعزیه و تعزیه‌خوانی: از آغاز تا پایان دوره قاجار در تهران.

عنایت‌الله شهیدی؛ باهمکاری: علی بلوکباشی. ـ تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی، کمیسیون ملی یونسکو در ایران. ـ ۸۴۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۷۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۶۹-۸۱-۸

کتاب حاضر پژوهشی است درباره شکل‌گیری، تحول و کارکرد یکی از اشکال هنرهای نمایشی در ایران یعنی "تعزیه" که زمان آن آغاز تا پایان دوره قاجار در تهران را در بر می‌گیرد. در ابتدای کتاب درباره تعزیه، خاستگاه و زمان پیدایی آن، صورت‌های ادبی و نمایشی تعزیه، نیز ویژگی‌ها و نقش کارکرد تعزیه خوانی، نکاتی چند ذکر می‌گردد. مطالب اصلی کتاب در قالب سیزده بخش فراهم می‌آید که موضوعات آن بدین قرار است: "تعزیه خوانی در دوره پیش از قاجار"، "تعزیه خوانی در دوره قاجار"، "تعزیه خوانی‌های تهران" و ... در پایان کتاب یادداشت ها، فهرست منابع و ماخذ، نمایه و تصاویری چند مربوطه به تعزیه خوانی به چاپ رسیده است.

۲۱۳ـ شبیه‌نامه حضرت عبدالعظیم علیه‌السلام.

چاپ اول

به‌اهتمام: جابر عناصری. ـ تهران: رایزن. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۸۵-۳۲-۸

چاپ اول

۲۱۴ـ مجالس تعزیه.

گردآورنده: حسن صالحی‌راد. ـ تهران: سروش. ـ ۵۲۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Scenes of tazieh

شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۶۰۸-X

در جلد نخست از مجموعه "مجالس تعزیه" اشعار و گفت و گوهایی در قالب شخصیت‌های مذهبی و غیر مذهبی و با عنوان خاص هر تعزیه گردآمده است. اشعار این تعزیه نامه‌ها کمابیش ترکیب و تلفیقی است از نسخه‌های تعزیه‌های تهران، طالقان و جاهای دیگر، با ویژگی‌های فرهنگ و ادب محلی که اینک عنوان هر تعزیه درج می‌گردد: "تعزیه ذبح اسماعیل"، "تعزیه به چاه انداختن یوسف (ع)"، "تعزیه حضرت ایوب پیامبر (ص)"، "تعزیه شهادت حضرت حمزه"، "تعزیه عمر و بن عبدود"، "تعزیه تولد امام حسین (ع)"، "تعزیه فضل و فتاح"، "تعزیه غشام خیبری" و...

چاپ اول

۲۱۵ـ مجالس تعزیه.

گردآورنده: حسن صالحی‌راد. ـ تهران: سروش. ـ ۳۶۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Scenes of tazieh

شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۶۰۹-۸

در جلد دوم از مجموعه "مجالس تعزیه" بیست و پنج تعزیه‌نامه گردآوری شده است.

نمایشنامه فارسی ۱۳۲۰
Afa۲/۶۲

چاپ اول

۲۱۶ـ کلاس خودشناسی: برنامه امروز: آفتهای زندگی را امشی بزنیم.

رحیم صادق‌الوعد. ـ تهران: فروغ مهر. ـ ۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۵۹۶-۱-۳

نویسنده در این نمایش‌نامه تلاش کرده ابتدا پاره‌ای از مشکلات خانوادگی را در قالب گفت و گو میان زن و شوهر مطرح سازد که همانا تحقیر، بی‌احترامی، عدم تفاهم، توهین، مخالفت و نکوهش و نظایر آن را شامل می‌شود. وی سپس راه‌کار آن را در تغییر روحیه افراد به ویژه کانون اصلی آن ـ پدر ـ خاطر نشان می‌سازد: به گونه‌ای که هر یک از آفات خانوادگی از طریق آن از بین می‌رود.

چاپ اول

۲۱۷ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه نمایشنامه (در قبابی خالی‌مانده، ناتمام، ابر در فنجان).

محمد چرم‌شیر. ـ تهران: نیستان. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۹۶-۸

در این شماره از مجموعه گزیده ادبیات معاصر سه داستان کوتاه جمع آمده که عبارتاند از: "در قبابی خالی مانده"، "ناتمام" و "ابر در فنجان" برای نمونه، نمایش‌نامه ناتمام، تصویری است از حالات و روحیات اشخاصی که به دلایل وضعیت جدید زندگی از گذشته خود دور مانده‌اند.

چاپ اول

۲۱۸ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه نمایشنامه: دقیانوس امپراتور سرزمین افسوس - گل یاس.

محمود استادمحمد. ـ تهران: نیستان. ـ ۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۹۴-۱

شماره شانزدهم از مجموعه نمایش‌نامه‌های "گزیده ادبیات معاصر" حاوی دو نمایش‌نامه است که نخستین آن "دقیانوس امپراتور سرزمین افسوس" نام دارد. نویسنده در این نمایش‌نامه در قالب ماجرای "اصحاب کهف" با نگاهی فردگرایانه به یک رویداد تاریخی نظر می‌افکند. دومین نمایش‌نامه این مجموعه با عنوان "گل یاس" به چاپ رسیده است.

۲۱۹ـ گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه آنجا که ماهیها سنگ می‌شوند.

خسرو حکیم‌رابط. ـ تهران: نیستان. ـ ۷۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۹۳-۳

(چاپ اول)

شماره هفدهم از مجموعه حاضر حاوی نمایش‌نامه‌ای از "خسرو حکیم رابط" است که با عنوان "آن جا که ماهی‌ها سنگ می‌شوند" به چاپ رسیده است. نویسنده در این نمایش‌نامه وضعیت اختناق سال‌های دهه چهل را همراه با مخالفت‌های مردی، به تصویر می‌کشد. بدین ترتیب، این نمایش‌نامه، تصویری است از حرکت صنعتی شدن استعمارپسند از یک سو، و از طرفی خیزش جامعه کارگری برای به راه انداختن قیام‌های مردم سالار و خداباور. در نمایش‌نامه حاضر، یک شرکت وابسته به رژیم ستم‌شاهی، دریا را تحت سیطره خود قرار می‌دهد و از این رو، صیادان ناگزیر تورهای خود را می‌فروشند و معیشت خود را از دست می‌دهند و...

(چاپ اول)

۲۲۰ـ گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه حال شباب.

سعید تشکری. ـ تهران: نیستان. ـ ۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۱۲-۹

"حال شباب" عنوان بیستمین نمایش‌نامه از مجموعه "گزیده ادبیات معاصر" است که نویسنده (سعید تشکری) در آن، روابط آدمها و موقعیت‌های اصیل ایرانی را در گذشته‌ای نه چندان دور ـ با گفت و شنود یازده شخصیت نمایشی ـ به تصویر درمی‌آورد. وقایع این داستان در تهران قدیم اتفاق می‌افتد.

(چاپ اول)

۲۲۱ـ گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه (مهر در حضور شمشیر).

عباس شادروان. ـ تهران: نیستان. ـ ۸۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۹۹-۲

نمایش‌نامه نوزدهم از گزیده ادبیات معاصر که "مهر در حضور خورشید" نام دارد کاری است از عباس شادروان که در آن روایتی دیگر از فرزندان "فریدون" ـ در شاهنامه ـ بر سر تقسیم سرزمین و اختلاف‌های ناشی از آن به تصویر کشیده می‌شود.

(چاپ اول)

۲۲۲ـ نمایشنامه گل و جهله.

علی رضایی. ـ تهران: خرمشهر. ـ ۳۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

داستان فارسی ۱۳۲۰

۸فا۳/۶۲

۲۲۳ـ آریانا (جلد ۱ و ۲).

فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۶۱۶ ص. ـ رقمی (سلفون). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۷۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۸۸-۷

۲۲۴ـ اشک ستاره.

فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقمی (سلفون). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۵۰۳-۶۲-۴

(چاپ اول)

۲۲۵ـ اشک عشق "مجموعه داستان".

نیره‌سادات حصاری. ـ تهران: نقطه. ـ ۸۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۴۸-۰۱-۲

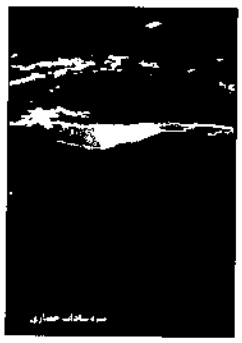

هشت داستان کوتاه این مجموعه از "نیره سادات حصاری" تصویری است از عشق، زندگی و پاره‌ای از آداب و رسوم سنتی که با این عناوین به چاپ رسیده است: "اشک عشق"، "در تعقیب عشق"، "همیشگی تویی"، "مقصد عشق معلق"، "گذشته‌ها گذشته"، "بهار خون‌بس"، "بازگشت به گذشته" و "ژاکلین ستاره می‌شود".

(چاپ اول)

۲۲۶ـ اشک گلدانه.

علی‌اصغر انتظاری. ـ تهران: علمی. ـ ۲۹۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.

راوی در این داستان مرد ثروتمندی است که دوستی به نام "سیروس" دارد. رابطه دوستی آنها به حدی است که در هر کاری یار و مددکار یک دیگرند. تجارت راوی در کشورهای مختلف و اندوختن سرمایه، سفر سیروس به خارج از کشور و فراهم آوردن موقعیتی بهتر، حوادث مختلفی که در زندگی سیروس به ویژه فرزندش "حمید" رخ می‌دهد، ماجرای عشق "حمید" و "گلدانه" و رخدادهای دیگر از وقایع اصلی این رمان به شمار می‌آید.

(چاپ اول)

۲۲۷ـ افسانه.

فریده نجفی. ـ تهران: شادان. ـ ۳۷۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۲۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۷۵۹-۱۰-۷

قهرمان اصلی داستان دختری است به نام "افسانه" که در پیچ و خم وقایع زندگی و ماجراهای متعدد، عشق و هستی را تجربه می‌کند.

۲۲۸ـ انگار گفته بودی لیلی.

سپیده شاملو. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۱۸۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۹۶۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۴۹۶-۹

(چاپ اول)

۲۲۹ـ اوسنه‌های خواب و درنگی تحلیلی و نظری در آنها.

محسن میهن‌دوست. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۱۷۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۶۱۶-۳

این کتاب نقد و تحلیلی است بر افسانه‌هایی که بر پایه خواب‌های نسبت داده شده به شخصیت‌های تاریخی و اسطوره‌ای پدید آمده است. نگارنده درباره آن لذعان می‌دارد: خواب در ایران زمین از جمله، ریشه در باورداشت‌های کهن اسطوره‌ای که بشارت ده و رستخیز طلب‌اند، دارد...پندارها و رویا گونه‌ها، که بین خواب و بیداری در اوسنه‌های ایرانی

دیده می‌شود و ویژگی اوسنه (قابل تطبیق با محیط) بومی بودن آن را بر می‌تاباند، از نگاه به بالا، و سیر ستارگان، و روشنای جهت‌جوی خورشید و ماه، و از سوی دیگر پرندگان، خزندگان و به ویژه مار و غیر آن، مبتنی بر رمز و تمثیل هستند. افسانه‌های این مجموعه عبارت‌اند از: "تاج احمد"، "اوسنه نادر"، "سلجوق"، "تاج‌الملوک"، "خواب خوش"، "شیر بچه"، "شاهزادگان بلخ و بخارا" و "اوسنه فردوسی".

۲۳۰ـ بامداد خمار.

فتانه حاج‌سیدجوادی. ـ تهران: البرز. ـ ۴۳۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۵۶-۲

(چاپ اول)

۲۳۱ـ بر مزار صادق هدایت.

یوسف اسحاق‌پور؛مترجم: باقر پرهام. ـ تهران: آگاه. ـ ۸۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۵۶-۴

(چاپ اول)

۲۳۲ـ بعد از حوا: مجموعه‌ای از داستان‌های عاشقانه نویسندگان زنده.

گردآورنده: خاطره حجازی. ـ تهران: مینا. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۵-۲۷-X

در این مجموعه دوازده داستان با موضوع "عشق" گردآمده که عبارت‌اند از: "یک تک بهشت/ حسن اصغری"، "سقاخانه آینه/ میهن بهرامی"، "یک اتفاق ساده/ بنفشه حجازی"، "کلباد/ خاطره حجازی"، "شما که غریبه نیستین/ فریده خردمند"، "مهمان/ پرویز دوایی"، "سایه زردپوش/ نیلوفر شیدمهر"، "گاهی گل بهی/ فریبا صدیقیم"، "بانوی آب‌های آبی خزر/

یوران فرحزاد"، "پسرک بومی/ احمد محمود"، "فضه زنده است/ اکبر منتخبی و "چاه/ نیلوفر نیاورانی".

چاپ اول

۲۳۳ـ بی تو با خاطره‌هایم چه کنم؟.

محبوبه وحیدپور. ـ تهران: عابد. ـ ۱۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۰۷۹-۵

"معصومه" در این داستان دخترکی است که قصد دارد برای دعای بهبود پدرش به یکی از مساجد شهر برود. پدرش آزاده‌ای است که بر اثر بمباران شیمیایی، سخت بیمار شده از این رو برای معالجه به کشور آلمان عازم شده است. اما معصومه در بین راه با اتومبیلی تصادف می‌کند و به شدت آسیب می‌بیند. پزشکی به نام "علی" در واقع فرشته نجات معصومه است، زیرا سلامت را به او باز می‌گرداند و معصومه نیز از این که مردی مهربان او را از خطر مرگ رهانیده همواره از مهربانی‌های او سخن می‌گوید. همین رابطه روحی بعدها زمینه‌ساز تحولی بزرگ در زندگی این دختر و مادر وی می‌شود، زیرا...

چاپ اول

۲۳۴ـ بیست سال با کلیدر.

گردآورنده: عباس شیرمحمدی. ـ تهران: کوچک. ـ ۲۷۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۸۹-۳۳-۷

آنچه در این مجموعه فراهم آمده نقدها و نوشته‌هایی است درباره رمان "کلیدر" اثر "محمود دولت‌آبادی" که با این مشخصات به چاپ رسیده است: "رمان عظیم روستایی/ محمدعلی سپانلو"، "خلق زبانی تازه/ نازی عظیما"، "حاشیه‌ای بر رمان‌های معاصر/ هوشنگ گلشیری"، "سفری به کلیدر/ پرتو نوری علاء"، "بزرگترین رمان فارسی/ احسان یارشاطر"، "رمان ماندنی در ادبیات معاصر ایران/ نسیم خاکسار"، "قهرمان تنهاست/ محمود فلکی"، "تمرکز فوق‌العاد کلیدر/ سیمین دانشور"، "درباره کلیدر/ مهشید امیرشاهی"، "تاملی در کلیدر/ حشمت موید ...

۲۳۵ـ پرواز برفراز ویوودینا.

محمود اکبرزاده؛ویراستار: ابراهیم اقلیدی. ـ تهران: قدیانی. ـ ۳۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۱۱۲-۸

۲۳۶ـ پریچهر.

مرتضی مودب‌پور. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۶۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۵۷-۹

چاپ اول

۲۳۷ـ پوشکین و داستانهای دیگر.

مریم مرتاض. ـ تهران: امیرخانی. ـ ۱۴۶ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ چاپ اول .

شابک: ۹۶۴-۷۱۹۰-۱۰-۷

در این مجموعه نه داستان از "مریم مرتاض" با این عناوین به طبع رسیده است: "پوشکین"، "سکه"، "جدی حرف می‌زنیم یا جدی حرف نمی‌زنیم"، "همسایه"، "دوقلوها"، "دکمه"، "خودنویس مطلا"، "لطفا دو نفر حساب کنید"، و "عروس ملائکه". داستان "همسایه" درباره زنی به نام نادیاست که با دل مشغولی‌های خاص خود در آپارتمانی زندگی می‌کند. او که معلم است مرخصی گرفته تا از نوزادش مراقبت کند. چند روزی است که مردی در آپارتمان دیوار به دیوار آنها ساکن شده است. یک روز، نادیا در حال پهن کردن لباس در بالکن است که ناگهان متوجه همان مردی می‌شود که خود را از بالکن ـ طبقه هفتم ـ به پایین می‌افکند. نادیا به آپارتمان خود باز می‌گردد، بچه‌اش دایم گریه می‌کند، بوی نان سوخته فضای خانه را آکنده است. در این هنگام زن همسایه با کنجکاوی بدان جا آمده است. چندی بعد ماموران به در خانه نادیا می‌آیند و از او درباره مرد پرس و جو می‌کنند. نادیا افکارش پریشان است. او به قبض‌های پرداخت نشده آب، برق و تلفن می‌اندیشد به این که به زودی باید برای تدریس به مدرسه باز گردد و...

۲۳۸ـ خلوت شبهای تنهایی.

فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۳۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۷۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Solitude in lonely nights

شابک: ۹۶۴-۶۵۰۳-۵۵-۱

۲۳۹ـ دالان بهشت.

نازی صفوی. ـ تهران: ققنوس. ـ ۳۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۴۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۲۱۳-۶

چاپ اول

۲۴۰ـ در طاس لغزنده (مجموعه داستان).

محمود کیانوش. ـ تهران: آبانگاه. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۲۰۹-۶-۹

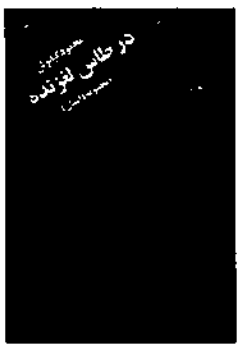

"معمای دوستی"، "در طاس لغزنده"، "درویش لندنی"، "خوابی که بد تعبیر شد"، "در مجلس یادبود" و "سبز قبا در باغ طوطیان". عنوان شش داستان کوتاه از "محمود کیانوش" است که در این مجموعه به چاپ رسیده است. در داستان دوم، "سلمان آبادی" مردی است در آستانه بازنشستگی که اینک به گذشته خویش می‌نگرد. به‌زعم او، حتی اعضای بدنش را هم کشف نکرده و با تقلید آنها را شناخته و با تقلید آنها را به کار گرفته است. از نظر او هیچ چیز تازه و مستقل در زندگی‌اش وجود نداشته است. او از این که زندگی را تکراری و یکنواخت سپری کرده دچار افسردگی است. او می‌خواهد نسبت به همه چیز طغیان کند. اما این طغیان تنها در خواب به او دست می‌دهد و پس از خواب، همان آدم سر به راه است با آن زندگی تکراری و بسته که با خود می‌گوید: "من مورچه‌ای هستم که در ته یک طاس لغزنده افتاده است".

۲۴۱ـ دنیای دختران (یکصد داستان خواندنی ویژه دختران).

محمدعلی کریمی‌نیا. ـ قم: پیام مهدی (عج). ـ ۴۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۶۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۰۰-۰۷-۴

چاپ اول

۲۴۲ـ ردپای زن: داستانهای جذاب و شگفت‌انگیز از زنان.

به‌اهتمام: حسین خرمی. ـ قم: خرم. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۲-۷۴-۷

در این مجموعه، سرگذشتها، داستان‌ها و حکایات گوناگونی درباره زنان، برگرفته از متون تاریخی، جمع آمده است. "زن ماجراجو"، "زن زیبا و متقی"، "حفظ عفت تا پای جان"، "اوزیب، دختر اسحاق"، "دختر اردوان" و "ماجرای ابن سیرین" عنوان برخی از داستان‌های این مجموعه است.

۲۴۳ـ روزگار سپری شده مردم سالخورده.

محمود دولت‌آبادی. ـ تهران: نشر چشمه، فرهنگ معاصر. ـ ۵۶۴ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۹۳-۸۳-۴

۲۴۴ـ روزگار سپری شده مردم سالخورده.

محمود دولت‌آبادی. ـ تهران: نشر چشمه، فرهنگ معاصر. ـ ۴۰۲ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۹۳-۸۴-۲

چاپ اول

۲۴۵ـ زائر ظلمت.

عاطفه‌سادات حسینی‌الست. ـ تهران: شکوفه یاس. ـ ۱۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۵۳-۱-۹

داستان ماجرای زندگی جوانی دانشجوست که گرفتار عشقی نافرجام می‌شود. او با انزوا و گوشه‌گیری قصد دارد عصیان عشق را فرو بنشاند، اما یادآوری خاطرات گذشته و ذکر آن، محتوای اصلی داستان است که از زبان آن جوان بازگو می‌شود.

۲۴۶ـ زن فرودگاه فرانکفورت.

(چاپ اول)

منیرو روانی‌پور. ـ تهران: نشر قصه. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۷۶-۱۵-۵

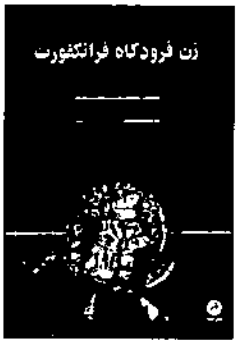

چهارده داستان کوتاه از "منیرو روانی‌پور" محتوای این مجموعه است که یکی از آنها "زن فرودگاه فرانکفورت" نام دارد. این داستان تصویری از گذشته و حال زنی است که زندگی او با حوادث سیاسی پیوند خورده است. او هفده سال پیش با کودکی دو ساله به شوروی می‌گریزد تا جان خود را به در برد و در کشور شوراها به مبارزه خود ادامه دهد اما اینک او به اتفاق پسر قصد دارد در کنفرانس برلین شرکت کند، در حالی که...

۲۴۷ـ زنجیر عشق.

مریم جعفری. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۸۴ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۲-۷۵-۵

(چاپ اول)

۲۴۸ـ ساربان.

غلامحسین غریب. ـ تهران: قصیده. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۹-۵۲-۷

چهار داستان کوتاه از "غلامحسین غریب" با ویرایش نیما یوشیج در این مجموعه گردآمده است. "ساربان" عنوان نخستین داستان کتاب، تصویری است از بیابان، کویر و قافله‌ای که از آن می‌گذرد. "مرجان" در این داستان، دختری کولی است که صدای آواز او با آهنگ دشتستانی نی ساربان‌ها درهم می‌آمیزد، اما پس از چندی صدای او محو می‌شود. او به ظاهر با سورچی‌ها فرار کرده است...در پایان کتاب یادداشت‌های نیما یوشیج درباره ساربان به چاپ رسیده است.

(چاپ اول)

۲۴۹ـ سرانجام مردی که بی مهابا عشق ورزیده است.

سعید نژادسلیمانی. ـ تهران: مهر ناهید. ـ ۹۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۹۳-۱-۲

راوی داستان، عاشقی است که گذشته خود را مرور می‌کند. او اینک در مرز چهل سالگی روزهای سخت را از نظر می‌گذراند و توصیفات عاشقانه‌ای از معشوق خود به دست می‌دهد و سرانجام خاطر نشان می‌کند: "جسد بی جان تو را از زیر تخت خواب بیرون می‌کشند. هیچکس جلو نمی‌آید. هیچکس چیزی نمی‌گوید و سکوتی که سرشار از ستایش توست شدیدا حکومت می‌کند. تو آنجا، آرام و بی صدا، مرده از عشق، به چشمان من زل زده‌ای. می‌دانم دلت برایم می‌سوزد. اما چه می‌شود کرد این سرانجام مردی است که بی‌مهابا عشق ورزیده است".

(چاپ اول)

۲۵۰ـ سرگذشت گلناز دختر دهکده.

خدیجه ذنوبی‌دوبم؛ویراستار: تقی اشرفی. ـ تهران: گنج هنر. ـ ۱۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۱۰۶-۳-۱

در این داستان، "گلناز" دختری روستایی است که در قالب شخصیت و زندگی او ستم‌ها و نامردی‌های اربابزادگان به رعایای زحمتکش به تصویر کشیده می‌شود. فضای اصلی داستان مربوط به پنجاه سال پیش از این است.

(چاپ اول)

۲۵۱ـ سنگر و قمقمه‌های خالی.

بهرام صادقی. ـ تهران: کتاب زمان. ـ ۳۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۸-۰۰-۲۲

این کتاب مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه بهرام صادقی است که اینک چاپ جدید آن فراهم می‌آید. "مهمان ناخوانده در شهر بزرگ" عنوان یکی از داستان‌های این مجموعه است. در این داستان، زندگی راکد "رحمان کریم" با ورود مهمانی روستایی متلاطم می‌شود. "رحمان" کارمند بی‌عار که حتی "نفس فرشتگان" هم ملولش می‌کند، برای رفع مزاحمت مهمان، سعی دارد او را از دشواری‌های زندگی در شهر بترساند. اما این تلاش در عین حال، پوچی عمیق زندگی خود او را نیز آشکار می‌سازد.

۲۵۲ـ شب سراب.

ناهید پژواک. ـ تهران: البرز. ـ ۵۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۱۵۸-۲

۲۵۳ـ شکوه یک عشق.

زهرا نیک‌بنیادمتین. ـ تهران: گلبان. ـ ۳۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۸۷-۶-۶

(چاپ اول)

۲۵۴ـ عشق آتش.

علی‌اصغر انتظاری. ـ تهران: آسونه. ـ ۳۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۵-۱۲۶-۲

در این داستان "مهرداد" و "آبتین" دو دوست صمیمی هستند که در دانشکده پزشکی مشغول تحصیل بوده وجوه مشترکی نیز با یک دیگر دارند اما تفاوت عمده آنها مربوط به خانواده هریک است. آبتین متعلق به طبقه‌ای اشرافی است، اما مهرداد در خانواده‌ای زندگی می‌کند که با فقر و مسکنت روبه‌روست. رابطه مهرداد و آبتین، سرانجام به علاقه شدید "آتش" (خواهر آبتین) و "مهرداد" منجر می‌شود و طی آن حوادث مختلفی رخ می‌دهد که داستان بر پایه آن شکل می‌گیرد.

(چاپ اول)

۲۵۵ـ عشق در مرداب.

الهام ملکی. ـ ایلام: برگ آذین. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول /
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۴۰-۷-۹

داستان ماجرای زندگی دختری است به نام "مهتاب" که خانواده وی قصد دارند او را به عقد پسر عمویش درآورند، اما او تحت هیچ شرایطی حاضر به این کار نیست، زیرا...

۲۵۶ـ عشق و خرافات.

فهیمه رحیمی. ـ تهران: پگاه. ـ ۵۵۲ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۳-۴۰-۳

(چاپ اول)

۲۵۷ـ غارتگران دریا: یک حادثه ساده به نام عشق.

منوچهر دبیرمنش. ـ تهران: دبیر. ـ ۴۶۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۷-۳۱-۷

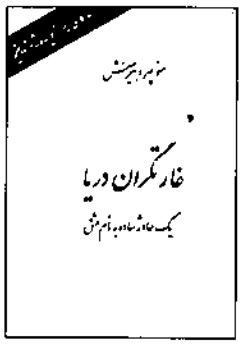

این داستان تاریخی توصیفی است از چگونگی اعمال راهزنان دریایی که علاوه بر غارت کشتی‌های مسافربری و تجاری، زنان و دختران زیبا را نیز به اسارت می‌گرفتند و سپس آنان را در معرض فروش قرار می‌دادند. در این داستان، نمونه‌ای از این اعمال ظاهر می‌شود؛ البته جنگ و غارت در آن با "عشق"، نمودی ویژه می‌یابد.

(چاپ اول)

۲۵۸ـ غریبه در بخار نمک.

احمد آرام. ـ تهران: نیم نگاه. ـ ۱۴۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۹۱-۰۸-۶

هفت داستان کوتاه از "احمد آرام" در این مجموعه گردآمده که عبارتاند از: "آرزوهای قلب الاسد"، "عسل، دختر مختار"، "همان‌گونه که داشتم می‌مردم"، "غریبه در بخار نمک"، "غریبه"، "یک نفر از ما مرده است" و "جسدهای غوطه‌ور". در داستان "غریبه در بخار نمک" مردی ارمنی تبار به نام "آمانوئل استپانیان" که

آواره و تنهاست به مناطق جنوبی سفر کرده است. او در یکی از بهداری‌های آن منطقه، با وجود شرجی و گرمای هوا، به طبابت مشغول می‌گردد، اما زندگی کسالت‌بار و تفتیش‌های "وکیل حسن" که دائم او را زیر نظر دارد، منجر به خودکشی او می‌شود.

چاپ اول

۲۵۹ـ فعل بودن.

فریبا شکورصفت. ـ تهران: قلم آشنا. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۲۲۷-۲۴-۲

"فعل بودن" عنوان داستان نسبتا بلندی است که به همراه شش داستان کوتاه در کتاب تدوین گردیده است. در داستان "فعل بودن" "بانو" زن در به در و تنهایی است که ناگزیر به عقد مردی پیر درآمده است. زندگی و "بودن" بانو با تحقیر و شرم همراه است. با این همه، او اینک از خانه شوهر بیرون رانده شده و به ناچار به منزل برادر پناه آورده در حالی که کودکی نیز به همراه دارد.

چاپ اول

۲۶۰ـ قصه‌های دانش‌آموزی.

زینب علوی. ـ قم: خرم. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۲-۷۱-۲

۲۶۱ـ کولی عاشق.

علی صالحی. ـ تهران: مینا. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول /

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۵-۳۵-۳

چاپ اول

بانزده داستان این مجموعه نوشته "علی صالحی" تصویری است از فقر و خرافه روستاییان ایران که همواره تحت ستم، زور، تحقیر، قحطی، بی‌سوادی و بلایایی از این دست هستند. برای نمونه، داستان "شب بی سحر" ماجرای مطربی است که می‌داند قشر او مورد طعن و لعن جامعه فئودالی است و کسی امثال او را جز برای نشاط آفرینی نمی‌خواهد. او عاشق دختری است که اینک عروسی او تدارک دیده شده و مطرب ناگزیر باید بنوازد، بکوبد و برقصد و سرانجام، ناکام، به کلبه مادر پیرش پناه ببرد و خون دل بخورد.

چاپ اول

۲۶۲ـ گذر از خامی: پنج داستان.

محمد حاج‌محمدی. ـ تهران: فروغ نور. ـ ۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۲۰۶-۰-۷

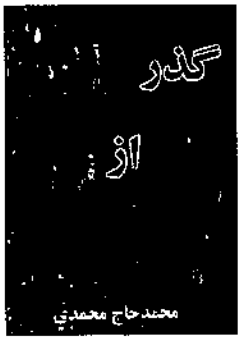

در این کتاب پنج داستان کوتاه جمع آمده که عنوان نخستین آن "گذر از خامی است". این داستان همانند دیگر داستان‌ها همراه با اشعاری چند تدوین شده است. مضمون اصلی داستان، سر برون آوردن دانه‌ای است از درون خاک که خود را سرمست و با نشاط احساس می‌کند، اما دهقان پیر به او یادآور می‌شود که هنوز تا مرحله پختگی راه بسیاری در پیش دارد، سرانجام بر اثر گذر زمان، خوشه‌هایی چند در ساقه آن دانه پدیدار می‌شود و عاقبت پس از درو و آسیاب به آرد تبدیل می‌گردد و سرانجام در قالب "نان" به پختگی می‌رسد.

چاپ اول

۲۶۳ـ گمگشته.

نادر بلوچ‌نژاد. ـ تهران: مهام. ـ ۳۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۹۱-۱۱-۵

چاپ اول

۲۶۴ـ ماجرای آن شب (مرد زیر باران).

غلامحسین صالحیار. ـ تهران: انوشه. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۹۲۵-۹-۲

در کتاب دوازده داستان کوتاه از "غلامحسین صالح‌یار" به چاپ رسیده که نخستین آن "مرد زیر باران" نام دارد. این داستان، تصویر کم رنگی است از نسلی که در سال‌های نوجوانی یا آغاز جوانی از پشت نیمکت‌های مدارس و دانشگاه‌ها، کارگاه‌های کارخانه‌ها، ادارات و یا سایر موسسات گریختند. این داستان در واقع انعکاسی است از حوادث قبل از انقلاب.

۲۶۵ـ ما نیز مردمی هستیم: گفت‌وگو با محمود دولت‌آبادی.

امیرحسن چهل‌تن، فریدون فریاد. ـ تهران: نشر چشمه، فرهنگ معاصر. ـ ۲۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۶۲-۰۲۶-۳

۲۶۶ـ مو به مو.

مجید دانش‌آراسته. ـ تهران: ثالث. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۲۳۰-۲۰-۶

چاپ اول

هفده داستان کوتاه از "مجید دانش آراسته" در این مجموعه گردآمده است. "مو به مو" یکی از داستان‌های این مجموعه حکایت پیرمرد همسر مرده‌ای است که از روی استیصال زنی دیگر اختیار می‌کند، اما این بار غمی دیگر به سراغش می‌آید؛ با این همه او قصد زندگی دارد و زن جدید را با مشکلی که دارد تحمل می‌کند.

چاپ اول

۲۶۷ـ مونس.

الهه فاضل‌نیا. ـ تهران: آزرمگین. ـ ۵۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۷۶۳-۷-۸

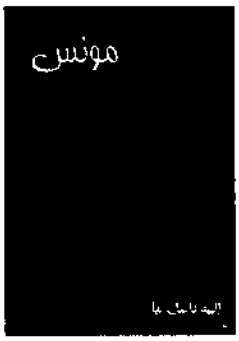

این داستان که در قالب نامه‌های محبت‌آمیز نگارش یافته شرح ماجرای عشق و زندگی زن و مرد جوانی است که صاحب دختری می‌شوند. اما یک شب که دخترک دچار تب می‌شود، پدر سراسیمه قصد دارد او را به بیمارستان ببرد، ولی در بین راه....

۲۶۸ـ مه‌رو.

فاطمه سعیدی؛ویراستار: شهلا ارژنگ. ـ تهران: البرز. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۴۲-۲۹۸-۸

چاپ اول

"مه‌رو" در این داستان، دختری است برخاسته از خانواده‌ای سنتی که چندان به درس و مدرسه علاقه‌ای نشان نمی‌دهد؛ از طرفی تمایل دارد مورد توجه دوستان برادر خود و دیگران قرار گیرد. نگرش ابتدایی مه‌رو به زندگی و عشق زمینه‌ساز وقایع مختلفی می‌شود که داستان براساس آن شکل گرفته است.

چاپ اول

۲۶۹ـ نیلوفر.

بابک صدیقی. ـ تهران: ماهیدشت. ـ ۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

یازده داستان کوتاه محتوای این مجموعه است که یکی از آنها "نیلوفر" نام دارد. در این داستان، نیلوفر کودکی است که در زمستان در حیاط خانه خود آدم برفی می‌سازد و یک چند به او دلخوش می‌کند، اما حقیقت ذوب شدن دوست تازه‌اش را در می‌یابد و عاقبت به دو چشم آدمک که در واقع دو دکمه بوده بسنده می‌کند و خاطره دوست از

دست رفتهاش را در کنار چشمان او زنده نگاه می‌دارد.

۲۷۰ـ نیمه‌های فراموشی (بارسلون ۹۲).
مهرداد غفارزاده؛ویراستار: فریدون عموزاده‌خلیلی. ـ تهران: قدیانی. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۷-۰۲۶-۱

۲۷۱ـ هنگامه: ادامه زخم خوردگان تقدیر.
فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰-۴۳-۶۰-۷

(چاپ اول)

۲۷۲ـ هولا ... هولا.
ناتانیا امیری. ـ تهران: نیم نگاه. ـ ۲۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۹۱-۱۲-۴

۹ داستان کوتاه محتوای این مجموعه است که یکی از آنها 'هولا...هولا' نام دارد. این داستان، زندگی کره اسبی است مربوط به 'خیل سلطنتی' که وقایع داستان از زبان او روایت می‌شود. 'جالنا' پدر این کره، اسبی بی‌نظیر است که فقط ملکه بر او سوار می‌شود اما مادر آن کره اسب نیز، اسبی است اصیل و پر قدرت که تسلیم آدمیان نشده و هیچ کس را بر گرده خود سوار نکرده است. حال، این کره از کدامین به ارث می‌برد؟ پدر یا مادر؟ توصیف این ماجرا در داستان آمده است.

۲۷۳ـ یک بار دیگر با احساس.
فریده رهنما. ـ تهران: فروغ قلم. ـ ۵۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۱۸۲-۴-۶

۲۷۴ـ واقعیت و حقیقت (۲۷ قصه از ۲۷ نویسنده معاصر).
باقر رجبعلی. ـ تهران: نیستان. ـ ۵۵۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۵۴-۲

(چاپ اول)

در این مجموعه، ۲۷ داستان کوتاه از نویسندگان معاصر فراهم آمده ضمن آن که در ابتدای هر داستان، نقد کوتاهی درباره آثار نویسندگان مورد نظر درج گردیده است. برخی از داستان‌های این مجموعه بدین قرار است: 'جراحی روح/ محسن مخملباف'، 'ماه جبین/ سید مهدی شجاعی'، 'پشت دیوار شب/ راضیه تجار'، 'شهود/ داریوش عابدی'، 'پشت تپه/ محمد بکایی'، 'تلخک/ حسن بنی عامری' و 'شب هفتم/ رحمت حقی‌پور'.

مقاله‌های فارسی ۱۳۲۰
۸fa۲/۶۲

(چاپ اول)

۲۷۵ـ برگ بی برگی (مجموعه مقالات فرهنگی).
فضل‌الله رضا؛ویراستار: علی ورهرام. ـ تهران: صدای معاصر. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۹۴-۱۵-۳

این مجموعه که در قالب چهار دفتر فراهم آمده حاوی پانزده مقاله فرهنگی و پنج سخنرانی دانشگاهی از 'پروفسور فضل‌الله رضا' است که با این عناوین منتشر شده‌اند: 'سفر به آمریکا'، 'مقالات ادبی ـ فرهنگی'، 'علم و عرفان' و 'سخنرانی‌ها'. برای نمونه، محتوای دفتر اول از این مجموعه، حسب حال گونه‌ای است از دوران تحصیل و جوانی نگارنده، اوضاع اجتماعی و فرهنگی و دانشگاهی ایران در آن روزگار، سفر به آمریکا هنگام جنگ دوم جهانی و مطالبی دیگر. نویسنده در مقدمه کتاب خاطر نشان می‌کند: ...پیام‌های این مجموعه بیش‌تر روی به آستان روشنفکران و جوانان دانشگاهی دارد. به پندار خود، در آرزوی سعادت ایرانیان، تاکید بر بعضی موازین فرهنگی را مناسب دانستم. مانند: ـ اشاره به گذشته فرهنگی پر بار ایران، بیرون از گزافه و برتری جویی؛ ـ مهرورزی با نقش‌های بی مانند شاهکارهای ادبی، بی غرقه شدن در حواشی و روایات و قصه‌های عاطفی و دستورهای قشری مکتبی؛ ـ جستجوی رهنمودهایی برای شناسایی ژرف‌تر جهان...'.

۲۷۶ـ در آستین مرقع.
علی‌اکبر سعیدی‌سیرجانی. ـ تهران: پیکان. ـ ۴۱۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۳-۴۵-۵

(چاپ اول)

۲۷۷ـ در راه بازگشت: یادنامه دکتر عبدالحسین زرین‌کوب.
باهتمام: علی دهباشی. ـ تهران: به دید. ـ ۳۶۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۹۵-۵۶-X

مجموعه حاضر یادنامه‌ای است به مناسبت دومین سالگرد درگذشت زنده‌یاد 'دکتر عبدالحسین زرین‌کوب' که ابتدا کتاب شناسی آثار آن استاد به کوشش 'عنایت‌الله مجیدی' درج می‌گردد؛ سپس نوشته‌ای از 'قمر آریان' (همسر استاد زرین‌کوب) با عنوان 'روایت یک شاهد عینی' فراهم می‌آید که از چگونگی آشنایی با عبدالحسین زرین‌کوب و ویژگی‌های شخصیتی ایشان سخن به میان می‌آورد. مطالب بعدی بخش نخست کتاب عمدتا مقالاتی است درباره استاد زرین‌کوب که با این عناوین به طبع رسیده است: 'از آزادگان دوران بود/ علی فاضل'، 'دکتر زرین‌کوب از نگاه: عبدالکریم سروش، عزت‌الله فولادوند، اسلامی ندوشن، نجف دریابندری، احسان نراقی، محمد روشن، احمد محمود و...'، 'دکتر عبدالحسین زرین‌کوب و نهضت نوین فرهنگی ایران/ علی دهباشی'، 'زرین‌کوب، کتاب‌های درسی، شعر نو/ حسن انوری'، 'سخنی چند درباره استاد زرین‌کوب/ مهدی محقق'، 'دکتر زرین‌کوب و نسبتش با دنیای معاصر/ عطاءالله مهاجرانی'، 'پدید آمد از فر او کان زر/ روزبه زرین‌کوب' و ... بخش دوم کتاب عمدتا مقالات، نوشته‌ها و خاطراتی است از دکتر زرین‌کوب که در انتها تصاویری چند از استاد زرین‌کوب و دیگر دوستان و آشنایان وی به چاپ رسیده است.

طنز فارسی
۸fa۷/۳۲

(چاپ اول)

۲۷۸ـ قصه‌های ملانصرالدین.
گردآورنده: پروین قائمی. ـ تهران: کورش. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۹-۲۵-۷

در کتاب، لطیفه‌هایی چند در قالب شخصیت 'ملا نصرالدین' به زبانی ساده بازگو شده است. در مقدمه کتاب آمده است: 'لطیفه‌هایی که به ملا نسبت می‌دهند، از او یک شخصیت تا هماهنگ و افسانه‌ای را نشان می‌دهد. او گاهی بسیار ساده‌لوح و گاه بسیار پیچیده و متفکر به نظر می‌آید. مردم زمانه او فقیرند و برای کمترین چیزی سر هم را کلاه می‌گذارند. ملا گاهی با حکام است و گاهی مخالف آنها. جامعه دوران او مثل یک روستای بزرگ است و روابط روستایی بر آن حاکم است. در دوره او از همه بدتر وضع قاضی‌ها و قضاوت است و به همین دلیل ملا نصرالدین دائما با آنها در جنگ است'.

طنز و هجو و هزل ۱۳۲۰
۸fa۷/۶۲

۲۷۹ـ در سال ۷۹ اتفاق افتاد.
ابراهیم نبوی؛نقاش: نیک آهنگ کوثر. ـ تهران: روزنه. ـ ۳۳۲ ص. ـ بیاضی (شمیز). ـ ۱۶۹۵۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۰-۷۵-۹

۲۸۰ـ شوخی و بامزه‌گیهای خنده‌دار 'گنجینه لطائف'.
گردآورنده: مجید عبداللهی. ـ تهران: افراسیاب. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۶۲-۱۳-۹

۲۸۱ـ گزیده رساله دلگشا.
باهتمام: ابراهیم نبوی؛ویراستار: پروین اردلان. ـ تهران: روزنه. ـ ۱۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۳۵-X

سبک شناسی
۸fa۸/۰۰۹

(چاپ اول)

۲۸۲ـ بهار در بهار (فشرده‌ی سبک‌شناسی استاد محمدتقی بهار).
مهدی محبتی. ـ تهران: روزگار. ـ ۳۱۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۹۵-۶

این کتاب، خلاصه و برگزیده‌ای است از مطالب 'سبک‌شناسی' اثر 'محمدتقی بهار' که در ابتدا درباره موضوعاتی، همچون تاثیر نثر بر تکامل خرد جمعی، اهمیت سبک‌شناسی نثر، جایگاه بهار در سبک‌شناسی نثر و ویژگی‌های اثر او، نیز تاریخچه سبک‌شناسی مطالبی ذکر می‌گردد؛ سپس مباحث اصلی در قالب، چهارده گفتار فراهم می‌آید که عناوین

آنها بدین قرار است: "پیشینه تاریخ زبان فارسی"، "نثر فارسی از لحاظ تطور حرفی و لغوی"، "فارسی بعد از اسلام"، "تاثیر زبان‌ها در یک دیگر"، "دوره سامانی"، "دوره غزنوی و سلجوقی اول"، "در وصف کتاب‌های صوفیان"، "قرن ششم و نثر فنی"، "مقامه و مقامات نویسی"، "دورنمای سیاسی و ادبی قرن ششم و هفتم"، "قرن هفتم و فتنه مغول"، "از قرن هشتم تا آغاز قرن دهم"، "ظهور شاه اسماعیل صفوی و اوضاع تاریخی" و "قرن سیزدهم و رستاخیز ادبی".

کنگره های ادبی
8fa8/۰۶۲

چاپ اول

۲۸۳ـ مجموعه مقالات همایش بزرگداشت استاد سید محمدطاهر هاشمی "کرمانشاه ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۷۸".

ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۱۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۳-۲

کتاب حاضر شامل مجموعه مقالات "همایش بزرگداشت استاد سید محمدطاهر هاشمی" است که به همراه چهار سخنرانی (سخنرانی‌های امام جمعه کرمانشاه، استاندار کرمانشاه، دبیر همایش و فرزند مرحوم سید طاهر) به چاپ رسیده است. مطالب کتاب عمدتا درباره زندگی، احوال، مقام ادبی و علمی استاد سید طاهر و ویژگی و مختصات شعر او فراهم آمده است.

مقالات ادبی
8fa4/۶۲

چاپ اول

۲۸۴ـ یاد پاینده: مجموعه ٤٦ گفتار پژوهشی.

رضا رضازاده‌لنگرودی. ـ تهران: سالی. ـ ۸۴۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۶۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Langoroudi: payandeh memorial
شابک: ۹۶۴-۷۱۹۱-۱۵-۴

این مجموعه که متضمن مقالات متعدد در حوزه ادبیات، فرهنگ، گیلان‌شناسی و تاریخ است به یادبود استاد "محمود پاینده" شاعر، مردم‌شناس و مورخ گیلانی فراهم آمده است. مجموعه حاضر شامل چهل مقاله یا پژوهش به فارسی و شش نوشته به زبان‌های خارجی است که در پنج بخش نظام یافته است: ۱ـ خاطرات و بررسی‌ها، ۲ـ ادبیات و فرهنگ، ۳ـ گیلان‌شناسی، ۴ـ تاریخ، ۵ـ مقالاتی به زبان‌های دیگر. در ابتدای کتاب نوشته‌ای از رضا رضازاده لنگرودی درباره "محمود پاینده" به چاپ رسیده سپس فهرست آثار پاینده درج گردیده، آن گاه غزلی از ما،سایه به یاد محمود پاینده سروده شده است.

نثر ادبی فارسی قرن ۵
8fa8/۸۲

۲۸۵ـ درس زندگی: گزیده قابوس‌نامه.

کیکاوس‌بن‌اسکندر عنصرالمعالی؛ گردآورنده: غلامحسین یوسفی. ـ تهران: علمی. ـ ۴۵۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۴۴۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Selections from qabus-nameh
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۳-۰۸-۸

۲۸۶ـ قابوس‌نامه.

کیکاوس‌بن‌اسکندر عنصرالمعالی؛به‌اهتمام: غلامحسین یوسفی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۶۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۶۲-۷

۲۸۷ـ کلیله و دمنه.

مترجم: نصرالله‌بن‌محمد نصرالله‌منشی؛ویراستار: علی رضوی‌بهابادی. ـ یزد: بهاباد. ـ ۳۳۴ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
kalile - va demne
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۱۸-۶-۷

نثر ادبی فارسی قرن ۷
8fa8/۸۳

چاپ اول

۲۸۸ـ گلستان سعدی: همراه با ترجمه کامل انگلیسی.

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛مترجم: رابرت‌پاتریک اندرسن؛ویراستار: مرتضی آل‌داود، ژولیا عزتی، حمیدرضا حاجیانی. ـ تهران: مگستان. ـ ۹۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۶۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Golestan of shaikh sadi
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۴-۲-۰

نثر ادبی فارسی قرن ١٤
8fa8/۸۶

چاپ اول

۲۸۹ـ سلامنامه.

محمدرضا زائری. ـ تهران: سروش. ـ ۷۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Salam - nameh
شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۶۴۸-۹

کتاب، مجموعه هشت قطعه ادبی است همراه با سروده‌هایی به شیوه نو. در قطعه "عزیز مصر وجود" می‌خوانیم: و دیگر تنهای تنهایم/ از آخرین ساحل

امید گسسته/ با بی کرانه‌ای در پیش روی/ و موج‌های خروشنده/ و توفان‌های هراسناک/ و ابرهای تیره/ بر پاره تخته‌ای در شکسته آویخته‌ام/ و چشم خسته به هزار خطر دوخته‌ام.

۲۹۰ـ گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی.

احمد عزیزی. ـ تهران: نیستان. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۹-۷

شعر پشتو
8fa9/۱۱

چاپ اول

۲۹۱ـ لندی: ترانکهای مردمی پشتو.

محمدآصف فکرت. ـ مشهد: هشتم. ـ ۱۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۲۹-۰-۵

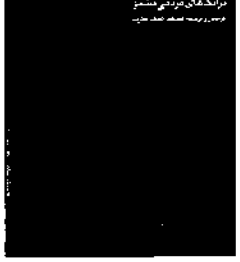

"لندی" ترانک‌هایی است به زبان پشتو و در واقع بازتابی است از دردها، غم‌ها و شادی‌های مردم قبایل پشتو (افغانستان) که با این موضوعات به زبان فارسی ترجمه شده است: "بانوانه‌ها: سروده‌های زنان پشتو"، "عشق و زیبایی"، "جدایی، وداع، سفر"، "حماسه‌ها" و "گوناگون". برای نمونه، یکی از ترانک‌های این مجموعه که "خوب بنگر" نام دارد درج می‌گردد: شمع برافروز/ خوب بنگر/ ورنه خواهی گفت:/ باز هم، خواب دیده‌ای.

شعر کردی
8fa9/۲۱

چاپ اول

۲۹۲ـ برووسکه.

شاعر: قاسم موبدزاده. ـ مهاباد: قاسم موبدزاده. ـ ۱۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۰-۸۶۳-۳

بخش نخست کتاب اشعاری به زبان کردی و در بخش دوم چند سروده به زبان فارسی فراهم آمده است. "گلباده" نمونه‌ای از این سروده‌هاست: ای فتنه جان، بار دگر جان برافروز/ با هر نگهت آتش عریان برافروز/ بنواز سرودی که رولن زان بشکوفد/ بگداز دل و حیرت حیران برافروز/...

چاپ اول

۲۹۳ـ دیوان ملاذوالفعلی کرانی بختیاری.

شاعر: ذوالفعلی کرانی‌بختیاری. ـ شهرکرد: مرید. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۶۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۵۴-۰۷-X

چاپ اول

۲۹٤ـ دیوان نالی.

خدر نالی؛شارح: عبدالکریم فاتح، محمد ملاکریم، عبدالکریم مدرس. ـ سنندج: انتشارات کردستان. ـ ۷۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۷۴-۹

چاپ اول

۲۹۵ـ فرمیسکی کانیاو: شیعر.

مستوره خسروانی. ـ سنندج: انتشارات

کردستان. ـ ۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۷۰-۶

چاپ اول

۲۹۶ـ وه‌رقه و گولشا.
شاعر: فاطمه مدرسی. ـ ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۲۳۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۲-۴

"ورقه و گلشا" منظومه عاشقانه‌ای است که اینک به زبان کردی و با توضیحاتی در زیرنویس فراهم می‌آید.

چاپ اول

۲۹۷ـ نه‌ز ئنسانم.
شاعر: موسی قلیکی‌میلان. ـ ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۲۱۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۰-۸

کتاب متضمن سی و هشت قطعه شعر به زبان کردی است که در بخش دوم، آوانگاری اشعار به زبان لاتین فراهم آمده است.

چاپ اول

۲۹۸ـ هه‌ویتی عیشق و نازادی هونراوه‌ی ئه‌ده‌بیاتی کوردستان.
گردآورنده: حمدی هاشمی. ـ سنندج: انتشارات کردستان. ـ ۲۱۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۶۹-۲

ادبیات لهجه‌های دیگر
۸Afa۹/۹

چاپ اول

۲۹۹ـ آفتا و جار: سروده‌های تالشی و تاتی.
علی عبدلی. ـ رشت: علی عبدلی. ـ ۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۰-۸۸۵-۹

کتاب شامل چند سروده است که به گویش تالشی و تاتی نظم یافته است. در بخش دوم کتاب، ترجمه فارسی این سروده‌ها فراهم آمده است.

تاریخ و نقد ادبی
۸۰۹

چاپ اول

۳۰۰ـ به سوی خواننده‌ی مطلوب مبتلا به بی‌خوابی مطلوب.
حسین رسول‌زاده. ـ تهران: نیم نگاه. ـ ۲۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۷۶۰-۹-۲

مطلب آغازین کتاب، نوشته‌ای است تحت عنوان "نقد، آفرینشی در زبان" که طی آن نگارنده خاطر نشان می‌کند "نقد دنباله‌روی کردن از اثر نیست: همان طور که اثر دنباله‌روی کردن از جهان نیست. روایت ادبیات از جهان، فراسوی روابط واقعی این جهانی قرار می‌گیرد و نویسنده‌ای که می‌خواهد جهانی بیافریند، مجبور نیست از روابط حاکم بر جهان تبعیت کند. نقد نیز در صورتی می‌تواند ماهیت آفرینشی داشته باشد که بتواند با کشف عرصه امکانات متن، واقعیت اثر را پشت سر بگذارد، به دریافت چیزی افزون بر اثر نایل شود و همچنان که اثر، جهان واقعی را از امکانات خویش سیراب می‌کند، او نیز جهان اثر را درگیر امکانات خویش سازد. نقد، آفرینشی‌ست براساس اثر. نویسنده و منتقد هر دو به آفرینشی در زبان دست می‌زنند". مبحث دوم کتاب، حاوی نکاتی است درباره رمان با عنوان "رمان ناگفتنی، رمان باز گفتنی". بدین ترتیب، مباحث اصلی این مجموعه که در حوزه نقد فراهم آمده با موضوعاتی از این دست تدوین گردیده است: "به سوی خواننده مطلوب مبتلا به بی خوابی مطلوب (بحثی است درباره رمان و دیدگاه‌های جدیدتر)، افق‌های انتظار و دوره‌های داستان نویسی"، "ملاحظاتی درباره زبان شاعرانه" و... در بخش دیگر کتاب ابتدا مجموعه‌ای از سروده‌های مسعود احمدی با عنوان "برای بنفشه باید صبر کنی" ارزیابی می‌شود و در پی آن، نقد چهار داستان (رمان) فراهم می‌آید که عبارت‌اند از: "باغ سرخ/ بیژن بیجاری"، "دل دلدادگی/ شهریار مندنی‌پور"، "کولی کنار آتش/ منیرو روانی‌پور" و "زن در پیلامرو راه می‌رود/ قاسم کشکولی".

شعر امریکایی
۸۱۱

۳۰۱ـ پیامبر و چند اثر دیگر.
جبران‌خلیل جبران؛مترجم: مجید شریف. ـ تهران: جامی. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The prophet
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۱۷-۱

۳۰۲ـ قدرت عشق.
سلین دیون؛مترجم: مازیار میرهادی‌زاده. ـ تهران: کلک سبز. ـ ۲۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Power of love
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۶۳-۱-۸

داستان امریکایی
۸۱۳

۳۰۳ـ برف خاموش، برف مرموز.
کنراد ایکن؛مترجم: حسن ملکی. ـ تهران: تجربه. ـ ۳۲ ص. ـ پالتویی (مقوایی). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Silent snow, secret snow
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۲۶-۳

چاپ اول

۳۰۴ـ پنجمین سوار سرنوشت.
دومینیک لاپیر، لاری کالینز؛مترجم: ابوالقاسم تفضلی. ـ تهران: کتابسرا. ـ ۵۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The fifth horseman
شابک: ۹۶۴-۵۸۲۰-۰۵-۸

کتابی که اینک ترجمه آن از نظر خوانندگان می‌گذرد با همکاری دو نویسنده: "دومینیک لاپیر (سردبیر روزنامه لوموند) و "لاری کالینز" (سردبیر سابق نیوزویک) فراهم آمده است. در این داستان، زمینه‌های انفجار ساختمان‌های دو قلوی واشنگتن، از زمان ریاست جمهوری "جیمی کارتر" و تهدید "معمر قذافی" رئیس جمهور لیبی به انفجار ساختمان‌های یاد شده همراه با وقایع و حوادث گوناگون مرتبط، توصیف شده است.

چاپ اول

۳۰۵ـ حاشیه‌نشینان.
هینتون؛مترجم: نجمه فخرایی. ـ تهران: هوای تازه. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The outsiders
شابک: ۹۶۴-۷۲۲۲-۲۸-۹

این رمان بازتابی از زندگی و روحیه نوجوانان در آمریکاست. داستان از زبان نوجوانی روایت می‌شود که پدر و مادرش را بر اثر سانحه‌ای از دست داده و اینک با دو برادر بزرگترش زندگی می‌کند. این سه در محیطی خشن به سر می‌برند و از طرفی، تضادهای طبقاتی و درگیری با جوانان پولدار محله عمده‌ترین مشغله آنهاست. نوجوان راوی علت بسیاری از وقایع و رفتارهای اطرافیانش را درمی‌یابد خشونت محیط و زد و خوردهای خطرناک سرانجام باعث قتل، فرار و ماجراهای دیگر می‌شود و همین حوادث، شخصیت راوی و دیگران را شکل می‌دهد و به تبع آن، نوعی تجربه و مسئولیت نیز در بین آنان پدیدار می‌گردد. این داستان که گویای بخشی از فقر، محرومیت، خشونت و انواع جبر حاکم در آمریکاست در عین حال، رویدادهایی متاثر از دوستی، عشق و مسئولیت را نیز در بردارد.

چاپ اول

۳۰۶ـ دانه‌های پراکنده (رمان تاریخی).
شوقی دلال؛مترجم: عبدالرضاهوشنگ مهدوی. ـ تهران: اوحدی. ـ ۴۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Scattered like seeds: a novel
شابک: ۹۶۴-۶۳۷۶-۰۶-۶

این رمان تاریخی، شرح سرگذشت یک جوان فلسطینی است که در نتیجه جنگ اعراب و اسرائیل از کشورش آواره شده و شهروندی آمریکا را پذیرفته است. "ظفر غلام" قهرمان اصلی داستان، پس از مهاجرت به آمریکا، به دو فرهنگ متفاوت تعلق پیدا می‌کند؛ از این رو، بازگشت به میهن پس از سال‌ها تعلق‌خاطر به فرهنگ غرب برای او بسیار

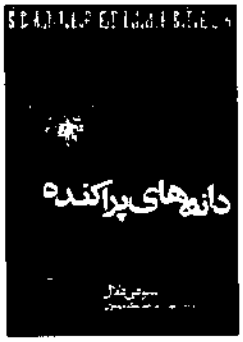

دشوار است. او شغل مهمی را در کویت می‌پذیرد. از اردوگاه و محله فقیر فلسطینیان دیدن می‌کند. سرانجام، هنگامی که قصد دارد برای دیدن مادر سالخورده‌اش به سرزمین‌های اشغالی کرانه غربی برود، با رفتار توهین‌آمیز اسرائیلی‌ها مواجه می‌شود. رفتاری که تا ژرفای روحش اثر می‌گذارد و بدین ترتیب او در می‌یابد که خانواده‌اش مانند "دانه‌های پراکنده" محکوم به زندگی در کشورهای مختلف هستند و راهی جز مبارزه مسلحانه برای کسب استقلال کشور ندارند.

(چاپ اول)

۳۰۷ـ دومین دختر.

لیزا گاندر؛مترجم: مریم زوینی. ـ تهران: لیوسا. ـ ۴۱۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The other daughter

شابک: ۹۶۴-۵۶۳۴-۱۷-۲

وقایع این داستان جنایی در آمریکا رخ می‌دهد. در نگراس یک قاتل قتل‌های زنجیره‌ای اعدام می‌شود؛ در حالی که هویت تنها فرزندش نیز پنهان می‌ماند. از طرفی، در بوستون، دختربچه‌ای نه ساله در بیمارستان رها می‌شود، اما پس از چندی، خانواده‌ای ثروتمند او را به فرزندی می‌پذیرد و سال‌های متمادی را نزد آنان به سر می‌برد. او خود را بسیار خوش اقبال تصور می‌کند. تا این که واقعه‌ای هولناک آغاز می‌شود، زیرا خبرنگاری قصد دارد گذشته او را آشکار سازد و پرده از راز زندگی او بردارد...

(چاپ اول)

۳۰۸ـ شبح انیل.

مایکل اونداتیه؛مترجم: اسدالله امرایی. ـ تهران: نیلوفر. ـ ۳۰۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Anil's ghost

شابک: ۹۶۴-۳۴۸-۱۵۶-۹

"شبح انیل" اثر "مایکل اونداتیه" (نویسنده کانادایی سری‌لانکایی تبار) رمانی است که نویسنده بر آن است خواننده را به اعماق جامعه استبدادزده و پر آشوب سری‌لانکا ببرد و او را با جنگ داخلی بی‌رحمانه در آن سرزمین آشنا سازد. در این رمان، "آنیل" انسان‌شناس و متخصص پزشک قانونی حقوقی بشر، در سری‌لانکا به دنیا آمده، سپس در خارج از کشور به تحصیل مشغول شده و سرانجام، در ماموریتی به کشور خود بازگشته تا درباره جنایات جنگی به تفحص و تحقیق بپردازد. هسته محوری رمان، حال و روز همین شخصیت است که اینک خود را در سرزمین مادری بیگانه می‌یابد. نویسنده، داستان را از زبان قربانیانی بازگو می‌کند که در واقع نقشی در سیاست ندارند. این رمان، در عین حال، گویای عشق نیز هست؛ به عبارتی داستان عشق و زندگی انسان سرگشته امروز در جهانی به هم ریخته و نامتعادل.

۳۰۹ـ فرانی و زویی.

جروم‌دیوید سالینجر؛مترجم: میلاد زکریا. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۱۸۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Franny and zooey

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۵۸۷-۶

۳۱۰ـ کوئین.

الکس هیلی، دیوید استیونز؛مترجم: نفیسه ممتکف؛ویراستار: حمیده رستمی. ـ تهران: دفتر نشر داد. ـ ۵۳۶ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (گالینگور). ـ (دوره) ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۱۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Queen: the story of an american family

شابک: ۹۶۴-۷۱۷۸-۰۰-X

۳۱۱ـ کوئین.

الکس هیلی، دیوید استیونز؛مترجم: نفیسه ممتکف، حمیده رستمی. ـ تهران: دفتر نشر داد. ـ ۵۹۴ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (گالینگور). ـ (دوره) ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۱۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Queen: the story of and american family

شابک: ۹۶۴-۷۱۷۸-۰۱-۸

(چاپ اول)

۳۱۲ـ همسر رئیس جمهور.

ایروینگ استون؛مترجم: فریده ملک-الکلامی. ـ تهران: جامی. ـ ۳۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The presidents lady

شابک: ۹۶۴-۷۴۶۸-۰۷-۵

رمان "همسر رئیس جمهور" زندگی‌نامه "راشل دانسون" و همسرش "آندرو جکسون" هفتمین رئیس جمهور آمریکاست. "آندرو جکسون" در سن سیزده سالگی در جنگ استقلال آمریکا شرکت کرد و علیه انگلیسی‌ها جنگیده طعم اسارت و زندان را چشید. پیش از ریاست جمهوری مشاغل بسیاری آزمود و در مکتب روزگار تجربه اندوخت مدتی را به شغل معلمی و تحصیل در رشته حقوق سپری کرد؛ آن گاه به سمت دادستان ناحیه مرزی ناشویل و به مقام وکالت و سناتوری مجلس دست یافت. یک چند به خواندن کتاب‌های نظامی و جنگی مشغول شد و عاقبت در مقام ژنرال نیروی میلیشیا ظاهر گشت و سپس انگلیسی‌ها را شکست داد. "جکسون" با وجود ستیزه‌جویی‌ها، دشمن تراشی‌ها، دوئل‌ها و از همه مهم‌تر مانع بزرگی که به علت ازدواج بر سر راهش بود، سرانجام از طرف مردم عادی به ریاست جمهوری انتخاب شد. از طرفی خانم "راشل" زنی معمولی است، فقط در زندگی دچار یک اشتباه می‌شود و در نهایت، عشق آتشین و عدم اطلاع از قانون سراسر عمرش را تباه می‌سازد.

ادبیات انگلیسی

۸۲۰

(چاپ اول)

۳۱۳ـ فرهنگ ادبیات انگلیسی اکسفورد: انگلیسی - فارسی.

دورتی ایگل؛مترجم: افسانه گلپرورمفرد. ... [و دیگران]. ـ تهران: رهنما. ـ ۸۱۲ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۲۴۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The concise oxford dictionary of english literature

شابک: ۹۶۴-۴۶۷-۰۱۰-۲

شعر انگلیسی

۸۲۱

۳۱۴ـ ترانه‌های کریس دی‌برگ.

کریس دی‌برگ؛مترجم: امیرعلی محبی، کاوه آریایی. ـ تهران: بهنام. ـ ۴۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The lyrics of chris de burgh

شابک: ۹۶۴-۵۶۶۸-۰۰-X

نمایشنامه انگلیسی

۸۲۲

(چاپ اول)

۳۱۵ـ بانوی دریایی.

هنریک ایبسن؛مترجم: شهلا میربختیاری. ـ تهران: رایمه. ـ ۱۴۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول /

عنوان به لاتین:

The lady from sea

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۴-۲

نویسنده در این نمایش‌نامه، دلباختگی شوم زن شوهرداری را به دریانوردی ناشناس نشان می‌دهد که سخت گرفتار وسوسه‌های خیالی است. تنها هنگامی زن می‌تواند از این وسوسه رهایی یابد که شخصیت والای شوهر که هر گونه استدلال را بی نتیجه می‌بیند، او را آزاد و به حال خود وامی‌گذارد.

(چاپ اول)

۳۱۶ـ راهنمای کوچک نمایشنامه‌های شکسپیر.

جان گودین؛مترجم: هوشنگ آزادی‌ور. ـ تهران: مهراز. ـ ۱۳۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

A short guide to shakespeare's plays

شابک: ۹۶۴-۹۲۷۷۲۶-۱-۵

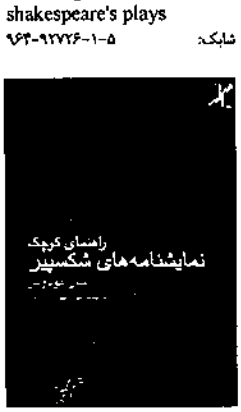

ابتدای کتاب، خلاصه‌ای است از زندگی‌نامه ویلیام شکسپیر (۱۵۶۴ ـ ۱۶۱۶ م) که در پی آن کلیه آثار نمایشی وی به اختصار معرفی می‌شود.

(چاپ اول)

۳۱۷ـ مکبث.

ویلیام شکسپیر؛مقدمه: موریس مترلینگ؛مترجم: عبدالرحیم احمدی. ـ تهران: دادار. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰

نسخه.
عنوان به لاتین:
Macbeth
شابک: ۹۶۴-۷۲۹۴-۲۵-۵

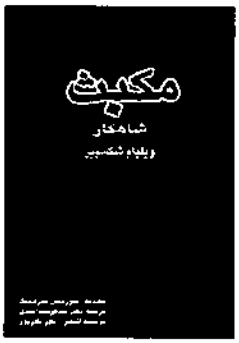

"مکبث" از تراژدی‌های مشهور "شکسپیر" (۱۵۶۴ ـ ۱۶۱۶) جلوه‌ای است از جاه‌طلبی‌های شیطانی که در پنج پرده تدوین گردیده است. این جاه طلبی‌ها در آغاز با پیشگویی‌های جادوگران، سپس با اراده استوار لیدی "مکبث" عرضه می‌شود. تراژدی مکبث بیش از آن که به نمایش‌نامه ـ به مفهوم امروزین ـ شبیه باشد، در سرحد افسانه و تاریخ موج می‌زند. این تراژدی سرگذشت دو آدمکش صاحب جاه و نفرت‌انگیز است که از هرگونه سجیه معنوی عاری بوده جنایتشان مبتذل و ابلهانه است و هیچ انگیزه درخشانی دهشت کار آنان را نمی‌پوشاند. گفتنی است در ترجمه حاضر، مقدمه "موریس مترلینگ" درباره شکسپیر و آثار او به ویژه "مکبث" به چاپ رسیده، همچنین اشعار لابه‌لای متن با ترجمه "نادر نادرپور" فراهم آمده است.

داستان انگلیسی
۸۲۳

۳۱۸ـ روح داروثی دینگلی.
دانیل دفو؛مترجم: حسن کامشاد. ـ تهران: تجربه. ـ ۲۲ ص. ـ پالتویی (مقوایی). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The ghost of dorothy dingley
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۳۶-۱

چاپ اول

۳۱۹ـ زن نیکوکار و گربه خوشبخت و داستان‌های دیگر.
هکتورهیو مونرو؛مترجم: روبرت صافاریان. ـ تهران: مهراز. ـ ۱۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The collected short stories of saki
شابک: ۹۶۴-۹۲۷۲۶-۰-۷

"هکتور هیومونرو" مشهور به "ساکی" از نویسندگان انگلیسی است که در این مجموعه، چهارده داستان کوتاه از وی به فارسی برگردانده شده است. قصه‌های طنزآمیز ساکی، تصویری است از زندگی طبقات متوسط مرفه، همراه با اخلاقیات آنها که در پاره‌ای از داستان‌های او اخلاقیات و شیوه‌های تعلیم و تربیت سطحی به تمسخر گرفته شده است.

چاپ اول

۳۲۰ـ زنان و رمان.
رزالیند مایلز؛مترجم: علی آذرنگ. ـ تهران: روشنگران و مطالعات زنان. ـ ۳۱۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The female orm: women writers and the conquest of the novel
شابک: ۹۶۴-۶۷۵۱-۳۳-۳

"رزالیند مایلز" در این اثر درباره رابطه متقابل رمان نویسان زن و شخصیت‌های پرداخته آثارشان، نگاه سنتی جامعه و ادب دوستان به این مقوله ـ به ویژه در مغرب زمین ـ تنگناهای زنان و بی عدالتی‌هایی که بر آنان روا داشته شده مباحثی را با نقد و بررسی گسترده فراهم می‌آورد. نویسنده در آغاز اثر به مقایسه میان وضعیت رمان، و موقعیت رمان‌نویسان زن دست زده و از جمله به این نکته اشاره کرده است که از سال‌های نیمه سده هفدهم تا پایان سده هجدهم دوره شکوفایی این مفاهیم به گونه‌ای هم روند با یک دیگر بوده است. وی در فصل نخست کتاب با عنوان "نویسندگان و زنان قلمزن"، به دو عاملی نظر می‌افکند که رمان را بسان فرم ادبی زنانه معرفی می‌کند: نخست این که، نویسندگان زن کمابیش، از زمان آغاز نوشتن، فرم ادبی رمان را بر فرم‌های دیگر برتر شمرده‌اند. دوم این که، رمان تنها فرم ادبی است که شماری چنین بزرگ از زنان در آن سهیم بوده‌اند. در فصل دوم، نگارنده تاثیر شیوه خاص زندگی زنان به ویژه مسائل تحمیل شده به آنان را تشریح می‌کند. سپس وی گرایش مسلط به رمانس یا سبک ویژه نگارش زنان را توصیف می‌نماید. وی سپس برای تعریف رمانس به دو واژه حادثه و عشق اشاره می‌کند؛ آن گاه در پایان همین فصل به این نتیجه دست می‌یابد: "فرهنگ پدر سالاری که همه ما در گستره آن می‌کوشیم به زندگیمان معنایی ببخشیم، باید به تجربه‌های زنان و ترس‌ها و خیال پردازی‌هایشان، در هر سطح از اهمیت واقعی که باشد اعتبار بیشتری بدهد. این تجربه‌ها هرگز برخوردار از رابطه‌ای گسترده با وضعیت زندگی انسان‌ها به طورکلی، یا سزاوار جایگاهی در این زندگی، شناخته نشده است. در فصل سوم (بانوان رمان نویس و مردان سرفراز) نویسنده برخی از چهره‌های برجسته زنان سده نوزدهم را معرفی نموده و در عین حال به شرح زندگی و مبارزه آنان برای نویسندگی و نمونه‌هایی از آثار و تحلیل آنها، اهتمام نموده است. وی همچنین به واکنش هر یک از زنان در برابر مرد سالاری، نیز ویژگی‌های خاص نگارش آنان اشاره کرده است. فصل چهارم کتاب که "رمان زنانه" نام دارد ابتدا "دوروتی ریچاردسون" برجسته‌ترین این زنان در زمانه خویش، معرفی می‌شود؛ آن گاه به نقش "ویرجینا وولف"، "ویتا سکویل وست" و "کاترین مانسفیلد" اشاره نموده، اهمیت کار آنان را بازگو می‌کند. "صف‌های نبرد"، "درون مایه‌های اخلاق"، "ستیز جنسی‌ها"، "مرد، دشمن زن"، "زنان آزاد" و زن، انسان، با استعداد، سفید و سیاه" عنوان مباحث بعدی دیگر این اثر هستند.

۳۲۱ـ سینوهه کاهن اعظم مصر.
جویس پترایتر؛مترجم: هادی عادلپور. ـ تهران: کوشش. ـ ۶۶۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹-۹۳-۶۳۲۵-۹۶۴

چاپ اول

۳۲۲ـ غروب دهکده.
کازوئو ایشی‌گورو؛مترجم: الهام پورنظری. ـ تهران: فسره. ـ ۵۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A village after dark
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۲۲-۰-۵

شخصیت اصلی این داستان کوتاه، مردی است به نام "فلچر". او به دهکده‌ای بازگشته در حالی که جوانی او افول کرده است. غروب حقیقی فلچر در واقع غروب درونی است؛ بدین معنا که تغییرات بیرونی، جملگی بازتابی از آشفتگی و سردرگمی درونی اوست، به دیگر سخن، زن‌ها از ظاهر او احساس انزجار می‌کنند و افرادی که زمانی بر آنها تسلط کامل داشته است، خود را نسبت به او کاملا توانا می‌بینند. همه این‌ها نمایانگر غرور فلچر است. او نه تنها نسبت به گذشته خود دچار تردید می‌شود و نه تنها روحیه شورافرین خود را از دست می‌دهد، بلکه همه تلاش‌ها و تحرکات خود را نوعی خطا می‌پندارد و خود را سرزنش می‌کند و از این که چرا همرنگ جماعت نبوده و مانند دیگران اندیشه‌هایی عادی و سر راست نداشته، خویش را مقصر می‌داند تا بدان حد که می‌خواهد گذشته خود را جبران کند. این در حالی است که خود دهکده نیز درهم ریخته، رو به تخریب است. در بخش دوم کتاب، تحلیلی از داستان "غروب دهکده" به قلم دکتر شادمان شکروی به طبع رسیده است.

شعر آلمانی
۸۳۱

۳۲۳ـ دیوان شرقی: قطعات برگزیده از: مغنی‌نامه، حافظ نامه،عشق‌نامه، ساقی‌نامه، زلیخانامه، پارسی‌نامه، ...
یوهان‌ولف‌گانگ‌فون گوته؛مترجم: شجاع‌الدین شفاوبراستار: محمد رفیعی‌مهرآبادی. ـ تهران: نخستین. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
West osticher divan
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۶-۶۱-X

چاپ اول

کتاب متضمن قطعاتی است از "گوته" شاعر و نویسنده آلمانی (۱۷۴۹ ـ ۱۸۳۲) که به تاثیر از فکر و اندیشه حافظ سروده شده است. "حافظ برای گوته دنیایی تازه، روحی تازه، شوق و حالی تازه به ارمغان آورد. او را با روح واقعی شرق، با جمال فلسفه و ذوق و حکمت ایران آشنا کرد. آن شرابی را در پیمانه شاعر آلمانی ریخت که به تعبیر زیبای نیچه سرمست کننده خردمندان جهان است". گوته، خود در وصف این جاذبه شگرف، می‌نویسد: "ناگهان با عطر آسانی شوق و نسیم روح‌پرور ابدیت که از دشت‌ها و بیابان‌های ایران می‌وزید آشنا شدم و مرد خارق‌العاده‌ای را شناختم که شخصیت شگرف او، مرا سراپا مجذوب خویش کرد. ترجمه حاضر قطعات برگزیده‌ای است از مغنی‌نامه، حافظ نامه، عشق نامه، ساقی نامه، زلیخا نامه، پارسی نامه، تیمور نامه، خلدنامه، تکفیر نامه، رنج نامه، حکمت نامه و مثل نامه.

۳۲۴ـ دیوان غربی ـ شرقی.
یوهان‌ولفگانگ‌فون گوته؛مترجم: کورش صفوی. ـ تهران: هرمس. ـ ۲۵۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۱۰۰-۳۶-۱

داستان آلمانی
۸۳۳

۳۲۵ـ خاطرات یک جراح بزرگ آلمانی بانضمام: هنگامی که جراح هم می‌لرزد.
ارهارد لوتز؛مترجم: ذبیح‌الله منصوری. ـ

تهران: گلریز. ـ ۴۷۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۴۴۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۷-۱۲-۰

ادبیات زبانهای فرانسوی
۸۴۰

چاپ اول

۳۲۶ـ جنبش‌های مهم ادبی در فرانسه.
ورونیک بارتولی-انگلار؛مترجم: محمود جوان. ـ تهران: سکوت. ـ ۱۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۱۰-۱-۷

در این کتاب در قالب یازده فصل، جنبش‌های اصلی ادبیات فرانسه به اجمال معرفی می‌شود. بدین ترتیب، مباحث اصلی، قرن شانزدهم تا دوره قرن بیستم را شامل می‌شود که عبارت‌اند از: "قرن شانزدهم: پلئیاد"، "قرن شانزدهم و هفدهم: باروک"، "قرن هفدهم: کلاسی‌سیسم"، "قرن هجدهم: عصر روشنگری"، "قرن نوزدهم: رمانتیسم"، "قرن نوزدهم: رئالیسم و ناتورالیسم"، "قرن نوزدهم: پارناس"، "قرن نوزدهم: سمبولیسم"، "قرن بیستم: سوررئالیسم"، "قرن بیستم: اگزیستانسیالیسم" و "قرن بیستم: رمان نو". در پایان هر فصل از کتاب، منابعی به منظور مطالعه بیشتر درج می‌گردد.

شعر فرانسوی
۸۴۱

چاپ اول

۳۲۷ـ افسانه‌های لافونتن.
ژان‌دو لافونتن؛مترجم: عبدالله توکل. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۸۲۰ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۵۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۴۹۵-۰

مترجم در برگردان این اثر کلاسیک ادبیات فرانسه کوشیده است افسانه‌های منظوم "لافونتن" را متناسب با متن اصلی فراهم آورد. "لافونتن" این افسانه‌ها (فابل‌ها) را براساس آثار ازوپ و فایدروس (افسانه سرایان یونان)، نیز حکایت‌های بیدپای و آثار "راسین" سروده است. در این افسانه‌ها، همچنین دو مقدمه از لافونتن به فارسی ترجمه شده که یکی از آنها در واقع تقدیم نامه‌ای است خطاب به "دوفن" (ولیعهد لویی چهاردهم) و دیگر مقدمه اصلی کتاب. یادآور می‌شود در بخشی از این افسانه‌ها لافونتن دنیا و زندگی را چنان که هست می‌پذیرد و در دیوان دوم اندیشه‌اش به پختگی بیشتر است، همچنین بخشی از آن صورت نمایش نامه و هجو به خود می‌گیرد و اعمال بر صحنه دنیای پهناور جریان می‌یابد.

داستان فرانسوی
۸۳۳

چاپ اول

۳۲۸ـ دوراس یا شکیبایی قلم (شرح حال و آثار مارگریت دوراس).
فردریک ایلی؛مترجم: افتخار نبوی‌نژاد. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۳۵۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Duras ou le poids d'une plume
شابک: ۹۶۴-۳۲۱-۰۸۳-۹

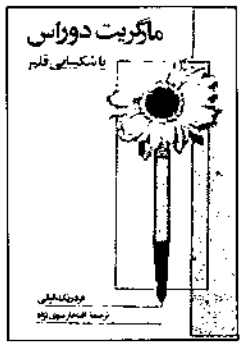

"مارگریت دوراس" نویسنده هندوچینی تبار فرانسوی است که در این کتاب زندگی پر ماجرای او همراه با معرفی آثارش، روایت می‌شود. زندگی مارگریت دوراس، در واقع توصیف محرومیت‌ها و رنج‌های ناشی از استعمار و استعمارگری است که طی آن زنی کوشا و پرجوش به گونه‌ای قاطع در برابر نخوت و تکبر استعمارگران سفیدپوست قرار می‌گیرد. "کودک مرغزار"، "گریز از فقر"، "استعمار بزرگ خون آشام"، "وداع با هندوچین"، "نوشتن، قلمرو تبعید"، "طعم عشق ناممکن" و "سرگشتگی به شیوه دوراس" پاره‌ای از عناوین این کتاب هستند.

داستان ایتالیایی
۸۵۳

۳۲۹ـ چنین گذشت بر من.
ناتالیا گینزبرگ؛مترجم: حسین افشار. ـ تهران: دیگر. ـ ۱۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۱-۶-۳-۶

ادبیات رومانیایی و رتورومانیک
۸۵۹

چاپ اول

۳۳۰ـ لینگ شان کوهستان جان.
ژیان گائوچینگ؛مترجم: دل‌آرا قهرمان. ـ تهران: سخن. ـ ۶۸۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Lingshan
شابک: ۹۶۴-۶۹۶۱-۶۹-X

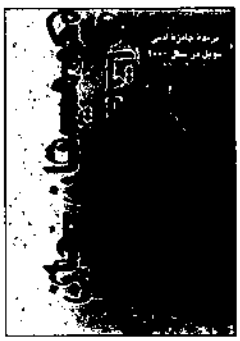

"گائو چینگ ژیان" برنده جایزه ادبی نوبل در سال ۲۰۰۰ میلادی است که اینک یکی از آثار او به فارسی ترجمه شده است. این رمان یادآور چشم‌اندازها و جنگ‌های چین، نمایش گسستن‌های عاشقانه یا توصیف لذت کوتاه یک دوره دوستی است که در قالب شخصیت‌های متعدد و گفت و گو بین اشخاصی که فقط با ضمایر شخصی سخن می‌گویند، روایت می‌شود. این رمان در واقع تصویری است از واقعیت پوچ که در انتهای آن خاطر نشان می‌شود: "در حقیقت، من هیچ چیز نمی‌فهمم، مطلقا هیچ. همین است که هست".

شعر اسپانیایی
۸۶۱

چاپ اول

۳۳۱ـ ما بسیاریم: مجموعه‌ی شعر (۱۹۸۰).
پابلو نرودا؛مترجم: نیاز یعقوبشاهی، ع. طالع. ـ تهران: پیلا. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
We are many
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۵۰-۰-۴

داستان اسپانیایی
۸۶۳

چاپ اول

۳۳۲ـ لائورادیاس.
کارلوس فوئنتس؛مترجم: اسدالله امرایی؛ویراستار: غلامحسین سالمی. ـ تهران: کتابسرای تندیس. ـ ۶۹۰ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۴۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The years with laura diaz
شابک: ۹۶۴-۵۷۵۷-۱۶-۹

"لائورا دیاس" داستان زندگی زنی است که در قرن بیستم در مکزیک زندگی می‌کرد. او با مادرش به دور از پدر چند سالی را سپری نموده برادر خوانده‌اش "سانتیاگو" شورشی آنارشیست به دست نیروهای دولتی تیرباران می‌شود. لائورا دیاس که تا حدی متاثر از برادر است با انقلابی سرخورده‌ای ازدواج می‌کند که حاصل آن دو پسر به نام "سانتیاگو" و "دانتون" است. این دو پس از چندی بزرگ می‌شوند، بدین ترتیب که سانتیاگو نقاش می‌شود و دانتون کلاش. سانتیاگوی نقاش در بیست و پنج سالگی می‌میرد و دانتون که اینک سرمایه‌داری گردن کلفت و فاسد است پسری به نام "سانتیاگو" دارد. این فرزند نیز که ملقب به "سانتیاگوی سوم" است در آستانه المپیک مکزیک در شورش‌های دانشجویی کشته می‌شود و فرزند به دنیا نیامده‌اش که همان سانتیاگوی چهارم است داستان را روایت می‌کند. گفتنی است در پس هر پیچ داستان، عشقی ناکام و گاه کامیاب مشاهده می‌شود. ضمن آن که جنبش‌های اجتماعی قرن در پس زمینه داستان‌ها درهم می‌تنند و ماحصل آن در قالب عشق و دلدادگی، حسرت و حرمان، و رنج و سرمستی بازگو می‌شود.

۳۳۳ـ مثل آب برای شکلات.
لورا اسکوئیول؛مترجم: مریم بیات؛ویراستار: شهلا لاهیجی. ـ تهران: روشنگران و مطالعات زنان. ـ ۲۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Like water for chocolate
شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۷۶-X

ادبیات پرتغالی
۸۶۹

چاپ اول

۳۳۴ـ دومین مکتوب.
پائولو کوئیلو؛مترجم: آرش حجازی، بهرام جمشیدی‌فیجانی. ـ تهران: کاروان. ـ ۱۶۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Maktub 11
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۱۵-X

کتاب، نوشته‌ای است داستان گونه که نویسنده خود درباره آن اذعان می‌دارد: "مکتوب یعنی نوشته شده به نظر اعراب، نوشته شده به راستی برگردان مناسبی نیست، چون با این که همه چیز پیشاپیش نوشته شده، اما خداوند مهربان است، و فقط برای آن، همه چیز را پیشاپیش نوشت تا ما را یاری کند". بخشی از داستان گفت و گویی است میان "مرید" و "استاد" از جمله این که "استاد" خاطر نشان می‌کند: "از یک سو، می‌دانیم که جست و جوی خدا مهم است. از سوی دیگر، زندگی فاصله‌ای میان ما و او می‌آفریند. احساس می‌کنیم الوهیت، ما را نادیده می‌گیرد، یا گرفتار مشغولیت‌های روزمره‌مان می‌شویم. این، احساس گناهی در ما پدید می‌آورد: یا به خاطر خدا، زندگی را بیش از حد انکار می‌کنیم، و یا به خاطر زندگی، خدا را بیش از حد انکار می‌کنیم. این تضاد ظاهری، صرفا خیال است: خدا در زندگی است و زندگی در خداست. آدم فقط باید از این موضوع آگاه باشد، تا سرنوشت را بهتر بفهمد...".

چاپ اول

۳۳۵ـ کیمیاگر.

پائولو کوئیلو؛مترجم: آرش حجازی. ـ تهران: کاروان. ـ ۲۵۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۲۰-۶

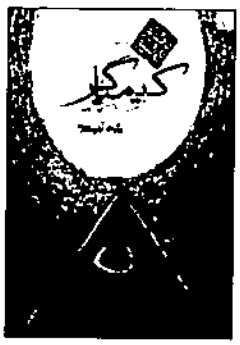

ترجمه حاضر از "کیمیاگر" در قطع کوچک عرضه شده است. قهرمان داستان، جوان چوپانی است به نام "سانتیاگو" که به جست و جویی روحانی یا کیمیای درونی دست می‌زند. این رمان روایتی است ساده به زبان نمادین که قهرمان آن در سرزمین‌های کویری عرب به مکاشفه و سیر آفاقی و انفس مشغول می‌شود.

۳۳۶ـ مکتوب.

پائولو کوئیلو؛مترجم: آرش حجازی. ـ تهران: کاروان. ـ ۱۹۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Maktub

شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۱۵-X

چاپ اول

در چاپ حاضر از "مکتوب" که در قطع کوچک منتشر می‌شود، ابتدا زندگی‌نامه "پائولو کوئیلو" به اختصار بازگو می‌شود؛ سپس متن اصلی کتاب با گفت و گوهای چند شخصیت آغاز می‌شود که اصلی‌ترین آنها "استاد" نام دارد. او درباره حقیقت زندگی، نکاتی از این دست، بیان می‌کند: "همه چیز در پیرامون ما مدام در تغییر است. هر روز، خورشید بر جهان تازه‌ای می‌تابد. آن چه معمول می‌نامیم، سرشار از پیشنهادها و فرصت‌های جدید است. اما ما نمی‌فهمیم که هر روز با روزهای دیگر متفاوت است. امروز، جایی، گنجی منتظر شماست. شاید لبخندی گذرا باشد، شاید یک پیروزی عظیم...مهم نیست. زندگی از معجزات کوچک و بزرگ ساخته شده هیچ چیز کسل کننده نیست، چون همه چیز همواره در تغییر است. کسالت دراین دنیا جایی ندارد".

چاپ اول

۳۳۷ـ ورونیکا تصمیم می‌گیرد بمیرد.

پائولو کوئیلو؛مترجم: آرش حجازی. ـ تهران: کاروان. ـ ۳۲۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Veronika decide morrer

شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۲۲-۲

کتاب، چاپ دیگری است از رمان "ورونیکا تصمیم می‌گیرد بمیرد" اثر "پائولو کوئیلو" نویسنده برزیلی. این رمان ماجرای دختر جوانی است به نام

"ورونیکا" که با وجود زندگی به ظاهر رضایت بخش، اقدام به خودکشی می‌کند، زیرا او به دلیل خلئی عمیق در وجود خود، زندگی را مطابق میل نمی‌یابد. این در حالی است که اطرافیان، او را از مرگ نجات می‌دهند. ورونیکا که اینک در بیمارستان روانی بستری است از ناحیه قلب نیز، به سبب تاثیر قرص‌ها، آسیب دیده به گونه‌ای که هر آینه به مرگ نزدیک می‌شود. ورونیکا به تدریج با مشاهده بیماران به اکتشاف اموری نایل می‌آید که پیش از آن، هرگز خود را مجاز به شناسایی آنها ندانسته بود؛ اموری همچون نفرت، ترس، کنجکاوی و عشق.

ادبیات یونانی جدید

۸۸۹

چاپ اول

۳۳۸ـ نقطه‌ی ضعف.

آنتونیس ساماراکیس؛مترجم: مرتضی کلانتریان. ـ تهران: آگاه. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۲۳-۸

ماجرای اصلی داستان از این قرار است که سازمان ویژه یا "سازمان امنیت" در کشوری ناشناخته به این واقعیت دست می‌یابد که اغلب زندانیان در زیر شکنجه اعتراف نمی‌کنند. از این رو، روسای این سازمان براساس تصمیم قبلی، یکی از زبردست‌ترین مامورین خود را در یک جریان ساختگی قرار می‌دهند؛ مبنی بر ان که به علل اصلی عدم اعتراف متهمان دست یابد. به همین منظور، مامور مورد نظر، متهمی را به نقطه‌ای می‌برد؛ بی آن که متهم هویت اصلی او را دریابد. در راه این دو با یکدیگر به گفت و گو می‌نشینند.

ادبیات زبانهای هند و اروپای شرقی

۸۹۱

چاپ اول

۳۳۹ـ دل سگ.

میخائیل‌آفانوسیویچ بولگاکف؛مترجم: مهدی غبرایی. ـ تهران: کتابسرای تندیس. ـ ۱۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sobach serdtse = neart of a dog

شابک: ۹۶۴-۵۷۵۷-۱۸-۵

"میخائیل بولگاکف" نویسنده روسی (۱۸۹۲ ـ ۱۹۴۰) در این رمان با نگاه طنز، از بطالت محض، مشقات، کمبودها و ناهنجاری‌های زندگی در مسکو ـ در دهه ۱۹۲۰ ـ سخن می‌گوید. "سگ" در این داستان تمثیلی همان مردم روسیه است که قرن‌ها تحت ستم و خشونت بوده. همچنین عمل پیوند دشوار برای تبدیل سگ به موجودی شبیه انسان، خود انقلاب است. با این همه، چنان عرصه بر این موجود جدید تنگ می‌شود؛ به گونه‌ای که باز به سگ بدل می‌گردد.

ادبیات زبانهای آفریقایی ـ آسیایی (حامی و سامی)

۸۹۲

۳۴۰ـ پیامبر.

جبران‌خلیل جبران؛مترجم: حسین الهی‌قمشه‌ای. ـ تهران: روزنه. ـ ۱۹۰ ص. ـ خشتی (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The prophet

شابک: ۹۶۴-۶۱۷۶-۳۴-۸

۳۴۱ـ الجلوات اناشید الاعراس فی بهجه الناس.

محمدعلی ناصری. ـ قم: شریف الرضی. ـ ۱۲۳ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۹۶-۷

چاپ اول

۳۴۲ـ دیوان لوعه الزهراء علیهاالسلام.

شاعر: سعد ذبحاوی. ـ قم: شریف الرضی. ـ ۲۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۳۷۳-۰۳-۲

"دیوان لوعه الزهرا" مجموعه‌ای از اشعار مذهبی به ویژه مدایح و مراثی اهل بیت (ع) است که به زبان عربی به نظم درآمده است. کتاب حاضر جلد ششم از این مجموعه است.

چاپ اول

۳۴۳ـ السجل المفتوح فی مدح و رثاء المذبوح.

هیثم سعودی کربلایی. ـ قم: شریف الرضی. ـ ۲۰۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

چاپ اول

۳۴۴ـ المستجاد من فعلات الاجواد.

قاضی تنوخی. ـ قم: شریف الرضی. ـ ۲۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۹-۰۰-۷۳

این کتاب به زبان عربی متضمن حکایات و اشعار مختلفی از متقدمان حوزه فرهنگ اسلامی است که گاه با معرفی برخی سخنوران فراهم آمده است.

چاپ اول

۳۴۵ـ المناهل الرویه.

عبدالمحسن کنکونی. ـ قم: عبدالمحسن کنکونی. ـ ۱۱۰ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۲۳۳-۰-۸

چاپ اول

۳۴۶ـ المناهل الرویه.

شاعر: عبدالمحسن کنکونی. ـ قم: عبدالمحسن کنکونی. ـ ۱۶۰ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۳۴۷ـ نامه‌های عاشقانه یک پیامبر: مجموعه نامه‌های جبران خلیل جبران به ماری هسکل بین سالهای ۱۹۲۴ - ۱۹۰۸.

گردآورنده: پائولو کوئیلو؛ مترجم: آرش حجازی. ـ تهران: کاروان. ـ ۱۷۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

As cartas de amor do profeta: correspondencia ...

شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۱۷-۶

"پائولوکوئیلو" در این مجموعه، نامه‌های عاشقانه "جبران خلیل جبران" (نویسنده لبنانی تبار) و "ماری هسکل" را با اقتباس آزاد گردآورده که اینک ترجمه فارسی آن منتشر می‌شود. در ابتدای کتاب شرحی از زندگی، احوال و آثار "جبران" به دست داده شده، سپس متن نامه‌ها درج گردیده است.

ادبیات زبانهای اورال ـ آلتایی، سیبریایی قدیم و ...

۸۹۴

چاپ اول

۳۴۸ـ بزه نام بولدی.

شاعر: غفور خانی. ـ گرگان: مختومقلی فراغی. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۳۲-۵۴-۴

در کتاب سروده‌هایی چند به زبان ترکمن عمدتا با موضوعات مذهبی و بومی و به شیوه کلاسیک به نظم درآمده است.

چاپ اول

۳۴۹ـ خطائی شاه اسماعیل صفوی: کلیات دیوان، نصیحتنامه، دهنامه، قوشمالار فارسجا شعرلر.

رسول اسماعیل‌زاده. ـ تهران: الهدی. ـ ۷۲۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۷۲-۳۴۱-۴

دیوان و اشعار منسوب به "شاه اسماعیل صفوی خطائی" در این کتاب با مقابله چند نسخه خطی تصحیح و به چاپ رسیده است. کتاب حاوی چند بیت فارسی و در مجموع شامل اشعاری به زبان ترکی است که در آن عمدتا عقاید و اصول تشیع بازگو می‌شود. مصحح

کتاب توضیحاتی ادبی و تاریخی به صورت زیرنویس فراهم آورده و در پایان کتاب فرهنگ لغات ترکی به ترکی برخی واژه‌ها و اصطلاحات مشکل اشعار ضمیمه شده است. فهرست منابع، فهرست مندرجات، سخن ناشر به ترکی و عکس چند صفحه از نسخ خطی پایان بخش کتاب است.

چاپ اول

۳۵۰ـ سلالةالاخبار، یا، دیوان عزیزی.

شاعر: رستم عزیزی. ـ زنجان: زنجان زرنگار. ـ ۲۷۶ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۲۲۳-۱-۷

۳۵۱ـ سینوهه پزشک مخصوص فرعون "متن کامل".

میکاتویمی والتاری؛ مترجم: ذبیح‌الله منصوری. ـ تهران: زرین. ـ ۵۱۲ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سی و هشتم / ۶۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sinuhe the egyptian: a novel

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۶۸-۲

۳۵۲ـ سینوهه پزشک مخصوص فرعون "متن کامل".

میکاتویمی والتاری؛ مترجم: ذبیح‌الله منصوری. ـ تهران: زرین. ـ ۵۴۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سی و هشتم / ۶۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sinuhe the egyptian: a novel

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۶۹-۰

چاپ اول

۳۵۳ـ شور قاسم.

شاعر: قاسم مرادخانی. ـ زنجان: زنجان زرنگار. ـ ۸۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۱۱۰-۰۳-۰

چاپ اول

۳۵۴ـ من هم یک روز بچه بودم.

عزیز نسین؛ مترجم: داود وفایی. ـ تهران: میترا. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۹۹۸-۶۸-۹

در این داستان، خاطرات مختلفی از دوران کودکی "عزیز نسین" (نویسنده ترکیه‌ای) به قلم او توصیف می‌شود. این داستان، بیانگر وضعیت خانوادگی، اجتماعی، و سیاسی روزگار کودکی نگارنده است.

ادبیات زبانهای چینی و تبتی و زبانهای جنوب شرقی آسیا

۸۹۵

۳۵۵ـ دماغ.

ریونوسوکه آکتاگاوا؛ مترجم: احمد شاملو. ـ تهران: مروارید. ـ ۱۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Nose

شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۸۹-۳

نمایه عنوان

A dictionary of literary terms 4
آدم برفی‌ها می‌میرند... ۱۵۳
آرش کمانگیر: یک منظومه ۱۵۴
آریانا (جلد ۱ و ۲) ۲۳۳
آسمان عشق: نوحه‌ها و مراثی در عزای حضرت زهرا (ع) ۸۴
آشنایی با نقد ادبی ۱
آفتاب معنوی: چهل داستان از مثنوی: شرح لغات، اصطلاحات عرفانی، تفسیر ابیات و نقد و بررسی داستانها ۹۸
آفتا و جار: سروده‌های تالشی و تاتی ۳۹۹
آلاله ۱۵۵
آناتومی ساختار درام ۵
آوازهای قطبی: شعرهای ۸۰ - ۷۵ ۱۵۶
آوای دل ۱۵۷
آوای مجمع: مجمع عاشقان حضرت محسن (ع): فصلنامه "دو ماه" ربیع‌الاول و ربیع‌الثانی: همراه با نوار سبک ۷۲
آیین نگارش مکاتبات اداری: با افزوده‌ها، تحقیق و تدوین جدید ۶
ادبیات فارسی ۲۱
ادبیات فارسی (۱) پیش‌دانشگاهی (قافیه و عروض - نقد ادبی) ۲۲
ادبیات فارسی: راهنمای دبیران، دانش‌آموزان دبیرستانها و داوطلبان کنکور عمومی و اختصاصی ـ ۳۳
ادبیات فارسی شامل: درک مطلب، معنی و مفهوم ابیات و عبارات، معانی و املای کلمات، تاریخ ادبیات، ... ۳۴
از زمان جنون ۱۵۸
اسرار دل ۷۳
اشک ستاره ۲۲۴
اشک عشق "مجموعه داستان" ۲۲۵
اشک گلدانه ۲۲۶
افسانه ۲۲۷
افسانه‌های لافونتن ۳۳۷
امروز اگر بگذرد ۱۵۹
انشاء و نامه‌نگاری حافظ: اصول نویسندگی و فن نگارش ۷
انگار گفته بودی لیلی ۲۲۸
انواع شعر فارسی ۷۰
لوسنه‌های خواب و درنگی تحلیلی و نظری در آنها ۲۲۹
بازگشت به خویشتن ۱۶۰
بامداد خمار ۲۳۰
بانوی دریایی ۳۱۵
باهار خانوم (مجموعه ترانه) ۱۶۱
با یاد یار تا لحظه دیدار ۶۷
بر بال قلم: چهل درس در قلمرو ادب پارسی و آیین نگارش ۸
برف خاموش، برف مرموز ۳۰۳
برگ بی برگی (مجموعه مقالات فرهنگی) ۲۷۵
بر مزار صادق هدایت ۲۳۱
برووسکه ۲۹۲
بزه نام بولدی ۳۴۸
بعد از حوا: مجموعه‌ای از داستان‌های عاشقانه نویسندگان زنده ۲۳۲
بلند آفتاب خراسان (یادنامه استاد محمدتقی ملک الشعراء بهار به مناسبت پنجاهمین سالگرد درگذشت او) ۱۶۲
به سوی خواننده‌ی مطلوب مبتلا به بی‌خوابی مطلوب ۳۰۰
بهار در بهار (فشرده‌ی سبک‌شناسی استاد محمدتقی بهار) ۲۸۲
بی تو با خاطره‌هایم چه کنم؟ ۲۳۳
بیست سال با کلیدر ۲۳۴
پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی

(۳) ۲۵-۲۶
پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۵) ۲۷
پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۳و۴) (سال دوم نظام جدید - تجربی - ریاضی) با پاسخ تشریحی ۲۸
پرنیان هفت رنگ: تحلیلی از زندگی و شعر فرخی سیستانی با گزیده اشعار ۹۱
پرواز برفراز ویوودینا ۲۳۵
پریچهر ۲۳۶
پژوهشی در تعزیه و تعزیه‌خوانی: از آغاز تا پایان دوره قاجار در تهران ۲۱۲
پنجمین سوار سرنوشت ۳۰۴
پوشکین و داستانهای دیگر ۲۳۷
پیامبر ۳۴۰
پیامبر و چند اثر دیگر ۳۰۱
پیک طلایی ادبیات فارسی (۱) سال اول نظام جدید ۲۹
پیک طلایی ادبیات فارسی (عروض و قافیه) (۱) دوره پیش‌دانشگاهی (رشته علوم انسانی) ۳۰
تاریخ ادبیات ایران ۱۷
تاریخ کوتاه نقد ادبی ۲
ترانه‌های کریس دی‌برگ ۳۱۴
تفال بر دیوان لسان الغیب حافظ ۱۲۵
توان صفر: شعرهای ۷۹ - ۷۰ ۱۶۳
جستارهایی در زبان‌های ایرانی میانه شرقی ۱۸
الجلوات اناشید الاعراس فی بهجه الناس ۳۴۱
جنبش‌های مهم ادبی در فرانسه ۳۲۶
جویبار لحظه‌ها: جریانهای ادبیات معاصر فارسی نظم و نثر ۶۶
چگونه فیلمنامه بنویسیم؟ ۹
چنین گذشت بر من ۳۲۹
حاشیه‌نشینان ۳۰۵
حافظ بر اساس نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۱۲۶
حافظ نامه: شرح الفاظ، اعلام، مفاهیم کلیدی، و ابیات دشوار حافظ ۱۲۷-۱۲۸
حماسه رستم و اسفندیار ۸۸
خاطرات یک جراح بزرگ آلمانی بانضمام: هنگامی که جراح هم می‌لرزد ۳۲۵
خاطر مجموع جامع دیوان حافظ بر اساس بیست و یک متن معتبر چاپی ۱۲۹
خطائی شاه اسماعیل صفوی: کلیات دیوان، نصیحتنامه، دهنامه، قوشمالار فارسجا شعرلر ۳۴۹
خلق شخصیت‌های ماندگار: راهنمای شخصیت‌پردازی در سینما، تلویزیون و ادبیات داستانی ۱۰
خلوت شبهای تنهایی ۳۲۸
خودآموز فرزانگان: معنی و مفهوم کلیه کتاب‌های فارسی دوره راهنمایی ... ۳۱
دالان بهشت ۲۳۹
دانه‌های پراکنده (رمان تاریخی) ۳۰۶
در آستین مرقع ۲۷۶
در پی هیچستان ۱۶۴
در راه بازگشت: یادنامه دکتر عبدالحسین زرین‌کوب ۲۷۷
درس زندگی: گزیده قابوس‌نامه ۲۸۵
در سال ۷۹ اتفاق افتاد ۲۷۹
در طاس لغزنده (مجموعه داستان) ۳۴۰
دریچه‌ای به ژرفنای خیال ۱۶۵
دل سگ ۳۳۹
دماغ ۳۵۵
دنیای دختران (یکصد داستان خواندنی ویژه دختران) ۳۴۱
دوراس یا شکیبایی قلم (شرح حال و آثار مارگریت دوراس) ۳۲۸
دوستت دارم ۱۶۶
دومین دختر ۳۰۷
دومین مکتوب ۳۳۴
دهان بی شکل پنهان ۱۶۷
دیداری با اهل قلم: درباره بیست کتاب نثر فارسی ۶۴-۶۵
دیوان ادیب صابر ترمذی ۹۴
دیوان اشراق ۱۵۰
دیوان پریان ۱۶۸
دیوان حافظ ۱۳۰-۱۳۱
دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۱۳۲-۱۳۳
دیوان حافظ شیرازی با شرح ابیات ۱۳۴
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ ۱۳۵
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی ۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی با استفاده از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۱۴۰ ۱۴۱
دیوان شرقی: قطعات برگزیده از: مغنی‌نامه، حافظ نامه، عشق‌نامه، ساقی‌نامه، زلیخانامه، پارسی‌نامه، ... ۳۴۳
دیوان شیدا میرزا عباس خان چهار محالی دهکردی ۱۶۹
دیوان غربی - شرقی ۳۲۴
دیوان فرخی یزدی "همراه با اشعار نویافته" ۱۵۱
دیوان کامل حضرت شاه نعمت‌الله ولی ۱۳۷
دیوان "لوعه الزهراء علیهاالسلام" ۳۴۲
دیوان ملاذوالفعلی کرانی بختیاری ۲۹۳
دیوان نالی ۲۹۴
ذهن و زبان حافظ (با افزایش هشت مقاله جدید) ۱۴۲
راز مستی ۱۷۰
راهنمای ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان ۳۲
راهنمای فیلمنامه‌نویسی ۱۱
راهنمای کامل آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها) ۲۳
راهنمای کوچک نمایشنامه‌های شکسپیر ۳۱۶
راهنمای گام به گام طلایی ادبیات (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی ۳۴
راهنمای گام به گام طلایی ادبیات فارسی (۱) سال اول نظام جدید ۳۵
راهنمای گام به گام طلایی ادبیات فارسی (۲) سال دوم نظام جدید ۳۶
راهنمای گام به گام طلایی زبان فارسی (۱) سال اول نظام جدید ۳۷
راهنمای گام به گام طلایی زبان فارسی (۲) سال دوم نظام جدید ۳۸
رباعیات الهی ۱۷۱
رباعیات خیام بر اساس نسخه: محمدعلی فروغی و قاسم غنی ۹۲
رد پا ۱۷۲
ردپای زن: داستانهای جذاب و شگفت‌انگیز از زنان ۲۴۲
رمان به روایت رمان‌نویسان ۱۲
روح داروئی دینگلی ۳۱۸
روزگار سپری شده مردم سالخورده ۲۴۳ ۲۴۴
رهاورد دانش: ادبیات فارسی کمک آموزشی، سوم راهنمایی با ضمیمه ۱۷
دوره امتحان نهایی ۳۹
ریما: مجموعه شعر ۱۷۳
زائر ظلمت ۲۴۵
زبان و ادبیات فارسی ۳ و ۴ و ۵ ۴۰
زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲ ۴۱
زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱) ۴۲-۴۳
زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱) پیش دانشگاهی با پاسخهای تشریحی ۴۴
زبان و ادبیات فارسی عمومی (۲) ۴۵
زبان و ادبیات فارسی عمومی: برگزیده‌ی متون ادبی طی پانزده فصل شیوه‌ی نگارش فارسی مباحث دستور و... ۶۱
زمزمه فراق ۱۷۴
زمزمه‌های ولایت ۱ (ایام فاطمیه) ۷۴
زن فرودگاه فرانکفورت ۲۴۶
زن نیکوکار و گربه خوشبخت و داستان‌های دیگر ۳۱۹
زنان و رمان ۳۲۰
زنجیر عشق ۳۴۷
ساربان ۲۴۸
سبک‌شناسی شعر ۷۱
سبک و افکار حافظ ۱۴۳-۱۴۴
ستاره‌شناسی در دیوان مولانا محمدبن حسام خوسفی ۱۴۸
السجل المفتوح فی مدح و رثاء المذبوح ۳۴۳
سخن‌گستر سیستان: گزیده اشعار فرخی سیستانی ۹۳
سرانجام مردی که بی مهابا عشق ورزیده است ۲۴۹
سر دلبران: شرح و تفسیر قصه‌ی شاه و کنیزک از مثنوی معنوی ۹۹
سرگذشت گلناز دختر دهکده ۲۵۰
سرودها و نغمه‌های انقلاب شامل: غزلهای امام خمینی و تواشیح ۷۵-۷۶
سلالة‌الاخبار، یا، دیوان عزیزی ۳۵۰
سلامنامه ۲۸۹
سنگر و قمقمه‌های خالی ۲۵۱
سوز عشق (مدایح و مراثی) ۷۷
سومین کنگره شعر پدر ۷۸
سیب سمرقندی ۱۷۵
سینوهه پزشک مخصوص فرعون "متن کامل" ۳۵۱-۳۵۲
سینوهه کاهن اعظم مصر ۳۲۱
شاخه طوبی ۱۷۶
شاه نعمت‌الله ولی ۱۴۹
شب سراب ۲۵۲
شبح آنیل ۳۰۸
شبیه‌نامه حضرت عبدالعظیم علیه‌السلام ۲۱۳
شرح زندگانی مولوی (جلال‌الدین محمد بلخی) ۱۰۰
شرح کبیر انقروی بر مثنوی معنوی مولوی ۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵
شعر در حاشیه: پژوهشی در شعر کودک و نوجوان ۲۰۹
شکوه یک عشق ۲۵۳
شوخی و یامزه‌گیهای خنده‌دار گنجینه لطائف" ۲۸۰
شور قاسم ۳۵۳
صادقانه می‌گویم ۱۷۷
صدای دیگر ۱۷۸
صدای سبز ۱۷۹
صفیر عشق ۱۸۰
عاشق که می‌شدیم! یادباد اورنگ خضرایی ۱۸۱
عاشورای کوثر (فصلنامه فاطمیه) ۷۹-۸۵
عشق آتش ۲۵۴
عشق چیست؟ (مجموعه اشعار) ۱۸۲
عشق در مرداب ۲۵۵
عشق و خرافات ۲۵۶
عشق و زندگی ۱۸۳
عصر حجر ۱۸۴
عندلیب عشق ۱۸۵
غارتگران دریا: یک حادثه ساده به نام عشق ۲۵۷
غروب دهکده ۳۲۲
غریبه در بخار نمک ۲۵۸
غزل برای نمک ۱۸۶
فارسی عمومی ۶۲
فارسی عمومی: برای دانشگاهها و موسسات آموزش عالی ۶۳
فارسی عمومی شامل: ادبیات پیش‌دانشگاه، ادبیات دانشگاهی، متون نظم و نثر ... ۴۶
فاصله حرف اول را می‌زند ۱۸۷
فرانی و زوبی ۳۰۹
فرمیسکی کانیاو: شیعر ۲۹۵
فرهنگ ادبیات انگلیسی آکسفورد: انگلیسی - فارسی ۳۱۳
فعل بودن ۲۵۹
فن گزارش‌نویسی ۱۳
فنون بلاغت و صناعات ادبی ۱۹
قابوس‌نامه ۲۸۶
قدرت عشق ۳۰۲
قصص قرآن مجید (منظوم) ۸۰
قصه‌های دانش‌آموزی ۲۶۰
قصه‌های ملانصرالدین ۲۷۸
کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: اول دبیرستان ۱۴
کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: دوم دبیرستان ۱۵
کارگاه انشا: آموزش انشا و آیین‌نگارش: سوم دبیرستان ۱۶
کاملترین دیوان خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی ۱۳۵
کتاب حکیم ابوالقاسم فردوسی: شاهنامه از دستنویس موزه فلورانس محرم ۶۱۴ ۸۹
کتاب کار دانش‌آموز: ادبیات فارسی اول متوسطه ۳۷
کلاس خودشناسی: برنامه امروز: آفتهای زندگی را امشی بزنیم ۲۱۶
کلیات: سایه عمر - آزاده - رهاورد - ترانه‌ها - طنزهای سیاسی اجتماعی ۱۸۸
کلیات سعدی ۱۱۶-۱۱۷
کلیات سعدی شامل: گلستان، بوستان، غزلیات، قصاید، رباعیات و قطعات ۱۱۸
کلیات عبید زاکانی شامل: قصاید، غزلیات، رباعیات، رسائل، لطایف و داستان موش و گربه ۱۴۶
کلیات هفت جلدی خزینه الاشعار ۸۱
کلیله و دمنه ۲۸۷
کنکور علوم انسانی: آرایه‌های ادبی سال سوم و کنکور علوم انسانی (قالبهای شعر، بیان و بدیع) ۲۰
کنگره بزرگداشت شاعر مرثیه‌سرای میرزا محمدباقر صامت بروجردی ۸۲
کولی عاشق ۲۶۱
کوئین ۳۱۰-۳۱۱
کیمیاگر ۳۳۵
گذر از خامی: پنج داستان ۲۶۲
گره کور ۱۸۹
گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر ۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵
گزیده ادبیات معاصر: مجموعه نمایشنامه (در قابی خالی‌مانده، ناتمام، ابر در فنجان) ۳۱۷
گزیده ادبیات معاصر: مجموعه نمایشنامه: دقیانوس امپراتور سرزمین افسوس - گل یاس ۲۱۸
گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی ۲۹۰
گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه آنجا که ماهیها سنگ می‌شوند ۲۱۹
گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه حال شباب ۲۲۰
گزیده ادبیات معاصر: نمایشنامه (مهر در حضور شمشیر) ۲۲۱

گزیده اشعار خاقانی شروانی ۹۵
گزیده رساله دلگشا ۲۸۱
گزیده‌ی قصاید سعدی ۱۱۹
گزینش و گزارش از حدیقه سنایی ۹۶
گل همیشه بهار ۱۹۶
گلبانگ تربیت: برگزیده‌ی اشعار موضوعی ویژه‌ی فعالیت سرود مدارس دوره‌های تحصیلی راهنمایی و متوسطه ۲۱۱
گلبانگ تربیت: برگزیده‌ی اشعار موضوعی ویژه‌ی فعالیت سرود مدارس دوره‌ی ابتدایی تحصیلی ۲۱۰
گلزار محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله: سرود - نوحه - اشعار در مدح و مرثیه چهارده معصوم و شهدای کربلا (ع) ۶۸
گلستان سعدی: همراه با ترجمه کامل انگلیسی ۲۸۸
گمگشته ۲۶۳
لائورادیاس ۳۳۲
لندی: ترانکهای مردمی پشتو ۳۹۱
لینگ شان کوهستان جان ۳۳۰
ما بسیاریم: مجموعه‌ی شعر (۱۹۸۰) ۳۳۱
ماجرای آن شب (مرد زیر باران) ۲۶۴
ما نیز مردمی هستیم: گفت‌وگو با محمود دولت‌آبادی ۲۶۵
متن کامل شاهنامه فردوسی: براساس نسخه چاپ مسکو ۹۰
مثل آب برای شکلات ۳۳۳
مثنوی معنوی ۱۲۰
مثنوی معنوی بر اساس نسخه رینولد نیکلسون ۱۲۱
مثنوی معنوی مولانا جلال‌الدین محمد (مشهور به مولوی) براساس نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون ۱۲۲
مثنوی معنوی: نقد و بررسی نسخه نیکلسون ۱۲۳
مجالس تعزیه ۲۱۳-۲۱۵
مجموعه اشعار فروغ فرخزاد ۱۹۷
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی ۲ (سال دوم دبیرستان) شامل ... ۴۸
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی: شامل بیش از ۲۲۰۰ نکته و پرسش و پاسخ ... ۴۹
مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۳) و زبان فارسی (۳) شامل ۹۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای از مولف با پاسخ ... ۵۰-۵۱
مجموعه مقالات همایش بزرگداشت استاد سید محمدطاهر هاشمی "کرمانشاه ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۷۸" ۲۸۳
مجموعه مقالات همایش علامه اقبال ۶ اسفند ۱۳۷۹ ۱۵۲
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) شامل بیش از ۱۰۰۰ تست ... ۵۲
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی دبیرستان پیش‌دانشگاهی کنکورهای سراسری ... ۵۳
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده‌ی ادبیات فارسی (۳) و زبان فارسی (۳) ۵۴
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده‌ی زبان و ادبیات فارسی دبیرستان‌پیش‌دانشگاهی کنکورهای سراسری ... ۵۵
محشور در میان عاشقان: مجموعه اشعار ۱۹۸
المستجاد من فعلات الاجواد ۳۴۴
مشتاق دیدار: برگزیده شعرهای صحبت‌الله معینی ۱۹۹
مکبث ۳۱۷
مکتوب ۳۳۶
ملت عشق ۱۲۴
من پسر تمام مادرلن زمینم: مجموعه شعر ۱۳۷۶ - ۱۳۷۳ ۲۰۰
من هم یک روز بچه بودم ۳۵۴
المناهل الرویه ۳۴۵-۳۴۶
مو به مو ۲۶۶
مونس ۲۶۷
مه‌رو ۲۶۸
می و مینا ۲۰۱
ناز و نیاز ۲۰۲
نامه‌های عاشقانه یک پیامبر: مجموعه نامه‌های جبران خلیل جبران به ماری هسکل بین سالهای ۱۹۲۳ - ۱۹۰۸ ۳۴۷
نظری و گذری بر جامعه‌شناسی ادبیات ۳
نغمه‌های ولایت ۱۹ (ماه رمضان) ۸۳
نفوذ در اندیشه بعضی شاعران ۲۰۳
نقش دل ۲۰۴
نقطه‌ی ضعف ۳۳۸
نکته‌ها و پرسشهای چهارگزینه‌ای گام به گام ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان ۵۶
نمایشنامه گل و جهله ۲۲۲
نوای غزل: برگزیده بهترین غزلیات شعرای غزلسرا ۸۶-۸۷
نیلوفر ۲۶۹
نیمه‌های فراموشی (پارسلون ۹۲) ۲۷۰
واقعیت و حقیقت (۳۷ قصه از ۳۷ نویسنده معاصر) ۲۷۴
ورونیکا تصمیم می‌گیرد بمیرد ۳۳۷
وقتی بریدی مهر ۲۰۵
وه‌رقه و گولشا ۲۹۶
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده ادبیات سال سوم (۵ و ۶ سابق) علوم انسانی ۵۷
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی سال دوم‌دبیرستان با تفکیک درس به درس ۵۸
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۱) پیش دانشگاهی علوم انسانی ۵۹
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی‌شده زبان فارسی (۵) سال سوم دبیرستان ۶۰
هشت کتاب: مرگ رنگ، زندگی خوابها، آواز آفتاب، شرق اندوه، صدای پای آب، ... ۲۰۶
هفت پیکر حکیم نظامی گنجه‌ای ۹۷
هفت زائر وادی عشق ۶۹
هفتاد ترانه در فضای موسیقی پاپ ۲۰۷
همسر رئیس جمهور ۳۱۲
همیشه سبز "مجموعه شعر" ۲۰۸
هنگامه: ادامه زخم خوردگان تقدیر ۳۷۱
هولا ... هولا ۳۷۲
هه وینی عیشق و نازادی هونراوه‌ی ئه دیندارانی کوردستان ۲۹۸
یاد پاینده: مجموعه ۴۶ گفتار پژوهشی ۲۸۴
یک بار دیگر با احساس ۲۷۳
ئه‌ز ئنسانم ۲۹۷

نمایه پدیدآور

Cuddon, J.A. 4
آذرنگ، علی ۳۲۰
آرام، احمد ۲۵۸
آریان، قمر ۱۲۹
آریایی، کاوه ۳۱۴
آزادی‌ور، هوشنگ ۳۱۶
اکتاگاوا، ریونوسوکه ۳۵۵
آل‌داود، مرتضی ۲۸۸
آلوت، میریام‌فاریس ۱۲
آهنگ کوتر، نیک ۲۷۹
احسانی، مهدی ۲۴
احمدنژاد، کامل ۶۲
احمدی، عبدالرحیم ۳۱۷
احمدی، علی ۱۶۱
احمدی، محسن ۱۹۰
ادیب، صابر، صابربن‌اسماعیل ۹۴
اردلان، پروین ۲۸۱
ارژنگ، شهلا ۲۶۸
ارسطویی، پرویز ۲۸
اژدری، هاشم ۴۰-۴۱
استادمحمد، محمود ۲۱۸
استون، ایروینگ ۳۱۲
استیونز، دیوید ۳۱۰-۳۱۱
اسحاق‌پور، یوسف ۲۳۱
اسکونیول، لورا ۳۳۳
اسماعیل‌زاده، رسول ۳۴۹
اشراق، محمود ۱۵۰
اشراق‌آصفی، محمد ۱۵۰
اشرف‌شریعتمداری، علی ۷۸-۸۲
اشرفی، تقی ۲۵۰-۲۵۰
اصغری، امیر ۱۳۲-۱۳۳
اعلمی‌فر، منصور ۱۸۳
افشار، حسین ۳۲۹
اقبال‌آشتیانی، عباس ۱۴۶
اقلیدی، ابراهیم ۲۳۵
اکبرزاده، محمود ۲۳۵
اکبری، عباس ۹-۱۰-۱۱
اکبری، فریدون ۳۷
الهی‌قمشه‌ای، حسین ۳۴۰
امامی، نصرالله ۹۱
امرایی، اسدالله ۳۰۸-۳۳۲
امورفرهنگی‌هیئت‌محبان‌الرضا(ع) ۷۴
امیرسلیمانی، محمد ۲۰
امیری، مهدی ۸۶-۸۷
امیری، ناتاشا ۲۷۲
امین‌اجلاسی، سهیلا ۱۵۶
امین‌اجلاسی، فرزاد ۱۶۳
امینی، حسین ۱۴۳-۱۴۴
امینی، کاظم ۶
انتظاری، علی‌اصغر ۲۲۶-۲۵۴
انجینی، زهرا ۱۲۶
اندرسن، رابرت‌پاتریک ۲۸۸
انقروی، اسماعیل ۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵
انوری، حسن ۱۱۹
اونداتیه، مایکل ۳۰۸
ایبسن، هنریک ۳۱۵
ایشی‌گورو، کازوئو ۳۲۲
ایکن، کنراد ۳۰۳
ایگل، دوروتی ۳۱۳
ایمانی، علی ۶۲
ایمانیان، فخرالدین ۲۰۳
بارتولی-انگلار، ورونیک ۳۲۶
باقری، حسن ۷۹-۸۵
باقری، محمدباقر ۱۴۹
بختیاری، پژمان ۱۳۰
برمکی، منصور ۱۶۷
بلوچ‌نژاد، نادر ۲۶۳
بلوکباشی، علی ۲۱۲
بوستانی، محمود ۱۸۶
بولگاکف، میخائیل‌آفانوسیویچ ۳۳۹
بیات، مریم ۳۳۳
پتریتر، جویس ۳۲۱
پرهام، باقر ۲۳۱
پژواک، ناهید ۲۵۲
پورنظری، الهام ۳۳۲
تاجیک، فولکلور ۱۷۵
تشکری، سعید ۲۲۰
تفضلی، ابوالقاسم ۳۰۳
تنکابنی، ضیاءالدین ۶۸
تنوخی، قاضی ۳۴۴
توکل، عبدالله ۳۲۷
ثروتی، بهروز ۶۰
جباری، مریم ۱۸۹
جبران، جبران‌خلیل ۳۰۱-۳۴۰
جعفری، مریم ۲۳۷
جعفری‌فیجانی، بهرام ۳۳۴
جلالی‌چالشتری، حفیظ‌الله ۱۸۰
جوان، محمود ۳۲۶
جوهری، عباس ۸۱
جوینی، عزیزالله ۸۹
چرم‌شیر، محمد ۲۱۷
چهل‌تن، امیرحسن ۲۶۵
حاج‌سیدجوادی، فتانه ۲۳۰
حاج‌محمدی، محمد ۲۶۲
حاجیانی، حمیدرضا ۲۸۸
حافظ، شمس‌الدین‌محمد ۱۲۵-۱۲۶-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۸-۱۴۰
حجازی، آرش ۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷
حجازی، خاطره ۳۴۷
حسن‌پورشیرازی، محبوبه ۲۳۲
حسینی، محمد ۱۸۵
حسینی(ژرفا)، ابوالقاسم ۱۷۶
حسینی‌الست، عاطفه‌سادات ۸
حصاری، نیره‌سادات ۲۳۵
حق‌شناس، علی‌محمد ۲۲۵
حکیم‌رابط، خسرو ۱۲
حماصیان، محمد ۲۱۹
حمیدیان، سعید ۱۴۷
خاقانی، بدیل‌بن‌علی ۹۷
خانی، غفور ۹۵
خدابخشی، لیلا ۳۴۸
خدادایان، مریم ۳۵-۳۶
خرازی، محسن ۱۲۶-۱۳۴-۱۴۰-۱۴۱
خرمشاهی، بهاءالدین ۱۳۷-۱۲۸-۱۴۲
خرمی، حسین ۲۳۲
خسروانی، مستوره ۲۹۵
خسروی، هادی ۸۴
خلیلی، مهدیار ۱۶۶
خیاط زاده، عباس ۱۴۷
خیرآبادی، عباس ۹۹
دانش‌آراسته، مجید ۲۶۶
دانشگر، احمد ۱۲۵
دانشگر، محمد ۹۴
دانشی، لیلا ۴۳
داورزنی، هاشم ۳۹
دبیرسیاقی، محمد ۹۳
دبیرمنش، منوچهر ۲۵۷
دفو، دانیل ۳۱۸
دلال، شوقی ۳۰۶
دلیردیسفانی، علی ۵۹
دولت‌آبادی، محمود ۲۳۳-۲۴۴
دهباشی، علی ۲۷۷
دهقانی، محمد ۶۳
دی‌برگ، کریس ۳۱۴
دیون، سلین ۳۰۲
ذاکری، بهزاد ۴۴
ذبحاوی، سعد ۳۴۲
ذنوبی‌دویم، خدیجه ۲۵۰
ذوالفقاری، حسن ۲۸-۳۲-۳۳-۶۱
راستگو، محمد ۹۶
رجبعلی، باقر ۲۷۴
رحمانی، پریسا ۲۰۱
رحمدل، غلامرضا ۱۹۳
رحیمی، حسین‌علی ۵۷
رحیمی، حسینعلی ۶۰
رحیمی، فهیمه ۲۲۳-۲۲۴-۲۳۸-۲۵۶
رحیمی، کاظم ۲۷۱
رستگارفسایی، منصور ۱۱۶
رستمی، حمیده ۷۰-۸۸
رسول‌زاده، حسین ۳۱۰-۳۱۱
رضا، فضل‌الله ۳۰۰
رضازاده‌لنگرودی، رضا ۲۷۵
رضایی، علی ۲۸۴
رضوی، مجید ۲۲۲
۷۲

رضوی‌بهابادی، علی ۲۸۷
رفیعی‌مهرآبادی، محمد ۳۲۳
رمضانی، محمد ۱۴۵
رنگ‌آمیز، علی ۲۰۲
روانی‌پور، منیرو ۲۳۶
روح‌بخش، جعفر ۶۹
روحانی، مریم ۱۴-۱۵-۱۶
رهنما، فریده ۲۷۳
زارع کاریزی، سعدالله ۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵
زائری، محمدرضا ۲۸۹
زرشناس، زهره ۱۸
زرین‌کوب، عبدالحسین ۱
زکریا، میلاد ۳۰۹
زوینی، مریم ۳۰۷
زین‌العابدی، اکرم‌السادات ۷۸-۸۲
سالمی، غلامحسین ۳۳۲
سالینجر، جروم‌دیوید ۳۰۹
ساماراکیس، آنتونیس ۳۳۸
سبحانی، احمد ۲۵-۲۶-۳۷-۴۲-۴۳
سبطی، هامون ۲۵-۲۶-۳۷-۳۲-۴۳-۴۵
سپهری، سهراب ۲۰۶
ستارزاده، عصمت ۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵
سجادی، ضیاءالدین ۹۵
سرمست، محمدتقی ۱۳۵
سعادت، مسعود ۷۸
سعدی، مصلح‌بن‌عبدالله ۱۱۶-۱۱۷-۲۸۸
سعودی‌کربلایی، هیثم ۳۳۳
سعیدی، فاطمه ۲۶۸
سعیدی‌سیرجانی، علی‌اکبر ۲۷۶
سلطانی، داریوش ۳۷-۳۸
سلطانی‌گردفرامرزی، علی ۲۳
سمواتی، ابراهیم ۱۸۲
سیدآبادی، علی‌اصغر ۲۰۹
سیدزاده، خلیل ۶۷
سیگر، لیندا ۱۰
شادروان، عباس ۳۲۱
شاملو، احمد ۳۵۵
شاملو، سپیده ۲۲۸
شاه‌محمدی، محمد ۱۵۹
شاهرودی، افشین ۱۵۸
شاهمیری، علی ۱۳۵
شجاع‌کریمی، شجیعه(علوی‌مقدم) ۸۰-۱۷۱
شجاعی‌ادیب، شفیع ۱۲۹
شریف، خلقی ۱۷
شریف، مجید ۳۰۱
شریف‌پور، جواد ۳۰۷
شمار، جعفر ۱۱۹
شفا، شجاع‌الدین ۳۳۳
شکسپیر، ویلیام ۳۱۷
شکورزاده، میرزا ۱۷۵
شکورصفت، فریبا ۳۵۹
شمیسا، سیروس ۷۱
شنطیا، رضا ۱۸۴
شهاب، محمدعلی ۸۳
شهیدی، عنایت‌الله ۲۱۲
شیدای‌چهارمحالی‌دهکردی، عباس ۱۶۹
شیرمحمدی، عباس ۲۳۳
صابرتهرانی، علی ۴۲-۴۳
صادق‌الوعد، رحیم ۲۱۶
صادقی، بهرام ۲۵۱
صافاریان، روبرت ۳۱۹
صالحی، علی ۲۶۱
صالحی‌راد، حسن ۲۱۴-۲۱۵
صالحیار، غلامحسین ۲۶۴
صدرنیا، امیر ۷
صدیقی، بابک ۲۶۹
صفا، ذبیح‌الله ۱۷
صفایی، محمود ۸۲
صفری، روح‌الله ۷۳
صفوی، کورش ۳۳۴
صفوی، نازی ۲۳۹
صنعت‌جو، حمید ۳
طالع، ع. ۳۳۱
طرفه‌نژاد، شادی ۱۸۳
طغرایی، ابوالحسن ۱۷۴
ظروفچیان‌مقدم‌طوسی، حسن ۱۵۷-۲۰۳
عادلپور، هادی ۳۲۱
عاموچی‌اصفهانی، صادق ۱۶۴
عبدالستار، عبدالشکور ۱۷
عبدالله‌نژاد، مجتبی ۲
عبداللهی، مجید ۲۸۰
عبدلی، علی ۲۹۹
عبیدزاکانی، عبیدالله ۱۴۶
عزت‌پور، فاتح ۱۳۶-۱۳۷
عزتی، ژولیا ۲۸۸
عزیزی، احمد ۱۹۵-۲۹۰
عزیزی، رستم ۳۵۰
عزیزیان، مجتبی ۱۸۱
عقابی، محمدمهدی ۶۷
علوی، زینب ۲۶۰
عمرانی، غلامرضا ۶۱
عموزاده‌خلیلی، فریدون ۳۷۰
عناصری، جابر ۲۱۳
عنبرستانی، سعید ۳۸-۳۹
عنصرالمعالی، کیکاوس‌بن‌اسکندر ۲۸۵-۲۸۶
غبرایی، مهدی ۳۳۹
غریب، غلامحسین ۲۴۸
غفارزاده، محمد ۱۶۰
غفارزاده، مهرداد ۳۷۰
فاتح، عبدالکریم ۲۹۴
فاضل‌نیا، الهه ۲۶۷
فتاحی، احمد ۱۲۳
فخرایی، نجمه ۳۰۵
فراسمی، جلال ۸۶-۸۷
فرخ‌زاد، فروغ ۱۹۷
فرخی‌سیستانی، علی‌بن‌جولوغ ۹۳
فرخی‌یزدی، محمد ۱۵۱
فردوسی، ابوالقاسم ۹۰
فرشادمهر، ناهید ۱۳۴
فروتن، مجید ۱۷۸
فروزانفر، محمدحسن ۱۰۰-۱۲۲
فروزانفر، محمدحسین ۱۲۰
فروغی، محمدعلی ۱۱۷-۱۱۸
فریاد، فریدون ۲۶۵
فکرت، محمدآصف ۲۹۱
فلسفی، امیراحمد ۱۳۰
فولادوند، حامد ۶۹
فونتنس، کارلوس ۳۳۲
فیلد، سید ۹-۱۱
قادری، نصرالله ۵
قاسم‌پور، حسین ۳۷
قاسمی، مجید ۷۵-۷۶
قائمی، پروین ۲۷۸
قدرت‌پناه، ملیحه ۱۷۷
قره‌داغی، اکبر ۲۱
قزلو، اصلان ۲۲
قلیکی‌میلان، موسی ۲۹۷
قهرمان، دل‌آرا ۳۳۰
قهرمانی‌نژاد، بهاءالدین ۷۷
قیصری، ابراهیم ۶۳
کاسب، عزیزالله ۱۴۰-۱۴۱
کالینز، لاری ۳۰۴
کامشاد، حسن ۳۱۸
کرانی‌بختیاری، زلفعلی ۲۹۳
کراوغلی، فرشته ۱۶۵
کرمی، حسن ۳۵-۳۶
کریمی، فرزانه ۱۴-۱۵-۱۶
کریمی‌راد، فریده ۶۱
کریمی‌شرقی، رضا ۱۳
کریمی‌نیا، محمدعلی ۳۴۱
کسرایی، سیاوش ۱۵۴
کلانتریان، مرتضی ۳۳۸
کمالی، رودابه ۱۴-۱۵-۱۶
کنکونی، عبدالمحسن ۳۴۵-۳۴۶
کوهستانی، ناصر ۵۸
کوئیلو، پائولو ۳۳۳-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷
کهید، پری‌دخت(صفائی) ۱۶۸
کیانوش، محمود ۲۴۰
گادنر، لیزا ۳۰۷
گانوچینگ، ژیان ۳۳۰
گلبن، محمد ۱۶۲
گلیزورمفرد، افسانه ۳۱۳
گلندام، محمد ۱۳۳
گوته، یوهان‌ولف‌گانگ‌فون ۳۲۳
گوته، یوهان‌ولفگانگ‌فون ۳۳۴
گودوین، جان ۳۱۶
گینزبرگ، ناتالیا ۳۲۹
لاپیر، دومینیک ۳۰۴
لاجوردی، حسن ۵۶
لافونتن، ژان‌دو ۳۲۷
لاهیجی، شهلا ۳۳۳
لبلی، فردریک ۳۲۸
لوتز، ارهارد ۳۲۵
ماحوزی، مهدی ۴۶
مایلز، رزالیند ۳۲۰
مترلینگ، موریس ۳۱۷
محبتی، مهدی ۲۸۲
محبی، امیرعلی ۳۱۴
محشور، علی‌اکبر ۱۹۸
محقق، رضا ۱۸۹
محمدی، حسنعلی ۵۲
محمدی، مرید ۱۶۹
محمدی‌امین، صالح ۱۹۱
مدرس، عبدالکریم ۳۹۴
مدرسی، فاطمه ۲۹۶
مدنی، مسعود ۹
مرادخانی، قاسم ۳۵۳
مرادی، سعید ۱۵۳
مرادی، فرید ۱۵۳
مرتاض، مریم ۲۳۷
مرعشی، امیر ۷
مریدی، خرم ۱۹۶
مستعلی ۱۸۹
مسرت، حسین ۱۵۱
مسیح، هیوا ۲۰۰
مسیحا، علی‌محمد ۱۹۲
مطهری، مرتضی ۱۳۶-۱۳۷
معتکف، نفیسه ۳۱۰-۳۱۱
معیری، محمدحسن ۱۸۸
معینی، صحبت‌الله ۱۹۹
ملاکریم، محمد ۳۹۴
ملک‌الکلامی، فریده ۳۱۲
ملکی، الهام ۲۵۵
ملکی، حسن ۳۰۳
منصوری، ذبیح‌الله ۳۲۵-۳۵۱-۳۵۲
موحد، امیر ۱۷۳
موحد، عزیز ۱۲۴
مودب‌پور، مرتضی ۲۳۶
موسوی، حسین ۱۴۹
موسوی، حمید ۱۴۸
مولوی، جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد ۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳
مونرو، هکتورهیو ۳۱۹
مویدزاده، قاسم ۳۹۲
مهدوی، عبدالرضاهوشنگ ۳۰۶
میرافشار، هما ۱۵۵
میربلاغ، علی ۱۹۴
میربختیاری، شهلا ۳۱۵
میرموسوی، رضا ۱۷۰
میرهادی‌زاده، مازیار ۳۰۲
میهن‌دوست، محسن ۲۲۹
نارونی، صمد ۱۸۷
ناصری، محمدعلی ۳۴۱
ناطق، خجسته ۳۰۸
ناظری، کیهان ۲۹-۳۰-۳۴
نالی، خنر ۲۹۴
نبوی، ابراهیم ۲۷۹-۲۸۱
نبوی‌نژاد، افتخار ۳۲۸
نجفی، فریده ۲۲۷
نداف، ویدا ۱۸
نرودا، پابلو ۳۳۱
نژادسلیمانی، سعید ۲۳۹
نسین، عزیز ۳۵۴
نصرالله‌منشی، نصرالله‌بن‌محمد ۲۸۷
نصیری، فرهاد ۴۸
نظامی، الیاس‌بن‌یوسف ۹۷
نفیسی، سعید ۱۳۹
نیرو، سیروس ۱۷۲
نیک‌بنیادمتین، زهرا ۲۵۳
نیکلسون، رینولدالین ۱۲۰-۱۲۱
نیکنام، حسین ۱۳۵
والتاری، میکائویلی ۳۵۱-۳۵۲
وحیدپور، محبوبه ۲۳۳
وحیددستگردی، حسن ۹۷
ورهرام، علی ۲۷۵
وزین‌پور، نادر ۹۸
وفایی، داود ۳۵۴
ولیان، مریم ۳۷
هاشمی، حمدی ۳۹۸
هاشمی‌طبا، نوید ۲۰۵
هال، ورنون ۲
همایی، جلال‌الدین ۱۹
هیلی، الکس ۳۱۰-۳۱۱
هینتون ۳۰۵
یاحقی، جعفر ۱۳۱
یاحقی، محمدجعفر ۶۶
یعقوبشاهی، نیاز ۳۳۱
یوسفی، غلامحسین ۶۴-۶۵-۲۸۵-۲۸۶

نمایه ناشر

آبانگاه: تهران ۲۴۰
آبیدر: تهران ۱۲۱
آتیه: تهران ۱۸۲
آرویج: تهران ۱۵۳-۱۶۵-۱۸۷
آزرمگین: تهران ۲۶۷
آزمون: تهران ۵۶
آسونه: تهران ۲۵۴
آگاه: تهران ۲۳۱-۳۳۸
آلما: تهران ۲۹-۳۰-۳۸
آیندگان: تهران ۱۲۴
آیندگان هزار نکته: تهران ۵۷-۵۸-۵۹-۶۰
اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی بروجرد: خرم‌آباد ۷۸-۸۲
اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی لرستان: خرم‌آباد ۷۸-۸۳
ارمغان: تهران ۱۹۷
اساتید قلم: تهران ۱۶۹-۱۷۸
اساطیر: تهران ۴۶
استادی: تهران ۲۸
افراسیاب: تهران ۲۸۰
افکار: تهران ۱۱۸
افلاک: خرم‌آباد ۱۹۹
اقبال: تهران ۱۱۷
اقلیدس: مشهد ۱۷۷
البرز: تهران ۲۳۰-۲۵۲-۲۶۸
الهدی: تهران ۱۷-۹۴-۳۳۹
امیر کبیر: تهران ۹۵-۹۸-۱۳۹
امیرخانی: تهران ۲۳۷
انتشارات کردستان: سنندج ۲۹۴-۲۹۵-۲۹۸
اندیشه سازان: تهران ۲۵-۲۶-۳۷-۴۲

۳۳-۳۵
انمام: تهران ۱۲۰
انوشه: تهران ۲۶۴
اوحدی: تهران ۳۰۶
بامداد کتاب: تهران ۱۷۳
برگ آذین: ایلام ۲۵۵
برگ زرین: تهران ۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵
به دید: تهران ۳۷۷
به نشر: مشهد ۱۳۱
بهاباد: یزد ۲۸۷
بهنام: تهران ۳۱۴
باد: تهران ۹۰
پارسا: تهران ۱۳۰
پرتو مهر: تهران ۱۳۸
پردیسان: قم ۱۷۹
پریسا رحمانی: تهران ۲۰۱
پگاه: تهران ۲۵۶
پیام مهدی (عج): قم ۳۴۱
پیش دانشگاهیان: تهران ۲۰-۳۲
پیک فرهنگ: تهران ۱۴۶
پیک نور: تهران ۱۸۶
پیکان: تهران ۲۷۶
پیلا: تهران ۳۳۱
تالار کتاب: تهران ۱۶۸
تبلور: تهران ۲۰۵
تجربه: تهران ۳۰۳-۳۱۸
ترانه: مشهد ۲
تربت: تهران ۷۳
تکثیر: تهران ۱۳۵
تهران صدا: تهران ۱۸۴
تیرگان: تهران ۱۰۰
ثالث: تهران ۲۶۶
جامی: تهران ۶۳-۶۶-۸۸-۹۱-۳۰۱-۳۱۲
جشنواره هنر: تهران ۱۹۸
جلیل: مشهد ۱۳۳-۱۳۴-۲۰۸
جهان بین: شهرکرد ۱۸۰
چنا: تهران ۱۸۱
چکاوک: تهران: ۲۲۳-۲۲۴-۲۳۸-۲۳۷-۲۷۱
حافظ: تهران ۷
حافظ نوین: تهران ۱۲۵
حق بین: قم ۷۲-۷۹-۸۵
خدمات فرهنگی کرمان: کرمان ۱۳۷
خرم: قم ۲۴۲-۲۶۰
خرمشهر: تهران ۳۴-۸۰-۱۷۱-۲۲۲
خورشید تابان: تهران ۱۸۹
دادار: تهران ۳۱۷
دانشگاه تهران: تهران ۸۹-۱۵۰
دبیر: تهران ۲۵۷
دفتر پژوهشهای فرهنگی: تهران ۲۱۲
دفتر نشر داد: تهران ۳۱۰-۳۱۱
دیگر: تهران ۳۲۹
رابعه: تهران ۳۱۵
رایزن: تهران ۲۱۳
رحیمی: تهران ۱۱۶-۱۲۲
رسانش: تهران ۱۶۲
روحانی: قم ۶۸
روزگار: تهران ۲۸۲
روزنه: تهران ۱۷۵-۲۷۹-۲۸۱-۳۳۰
روشنگران و مطالعات زنان: تهران ۳۲۰-۳۳۳
رهنما: همدان ۴-۳۱۳
زرین: تهران ۳۵۱-۳۵۲
زنجان زرنگار: زنجان ۳۵۰-۳۵۳
زوار: تهران ۱۸۸
ژرف: تهران ۱۵۷-۲۰۳
ساحل: تهران ۱۳۶
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران ۹۶
ساقی: تهران ۹-۱۱
سالی: تهران ۲۸۴
سایه‌گستر: قزوین ۱۷۶
سخن: تهران ۱-۹۳-۳۳۰
سروش: تهران ۱۰-۲۱۴-۲۱۵-۲۸۹
سکوت: تهران ۳۲۶
سماء: قم ۸۴
سنجش روز: تهران ۳۷
سیروس: تهران ۱۷۲
شادان: تهران ۲۳۷
شادیاخ: نیشابور ۳۱
شرکت انتشارات علمی و فرهنگی: تهران ۱۲۷-۱۲۸-۲۸۶
شرکت سهامی کتابهای جیبی: تهران ۹۵
شریف الرضی: قم ۳۴۱-۳۴۲-۳۳۳-۳۴۴
شکوفه یاس: تهران ۲۴۵
شلفین: سوادکوه ۱۵۹
صائب: تهران ۱۳۲
صدای معاصر: تهران ۲۷۵
صلاح‌الدین ایوبی: ارومیه ۲۸۳-۲۹۶-۲۹۷
طغرایی: تهران ۱۷۴
طلوع: تهران ۱۳۹
طهوری: تهران ۲۰۶
ظفر: قم ۸
عابد: تهران ۳۳۳
عبدالمحسن کنکونی: قم ۳۴۵-۳۴۶
علم: تهران ۱۱۹-۱۵۵
علمی: تهران ۶۳-۶۵-۲۲۶-۲۸۵
علی: تهران ۱۲۶
علی رنگ‌آمیز: مشهد ۲۰۲
علی عبدلی: رشت ۲۹۹
فاخر: تهران ۱۲۹-۲۱۰-۲۱۱
فخرالدین ایمانیان: بابلسر ۲۰۴
فراسخن: تهران ۱۹۶
فردوس: تهران ۷۱
فروان روز: تهران ۳۲۸
فروغ قلم: تهران ۳۷۳
فروغ مهر: تهران ۲۱۶
فروغ نور: تهران ۲۶۲
فروهر: تهران ۱۸
فره: تهران ۳۲۲
فرهنگ معاصر: تهران ۲۳۳-۲۴۲-۲۶۵
فرهنگسرا (یساولی): تهران ۶۹
فیاض بخش: تهران ۴۰-۴۱
فیض کاشانی: تهران ۷۳
قاسم مویدزاده: مهاباد ۲۹۲
قاسمی: مشهد ۸۱
قدیانی: تهران ۱۴-۱۵-۱۶-۲۳۵-۲۷۰
قصیده: تهران ۲۰۰-۲۳۸
قطره: تهران ۹۷-۱۵۱
قفنوس: تهران ۲۳۹
قلم آشنا: تهران ۲۵۹
کارآفرینان بصیر: تهران ۱۸۵
کاروان: تهران ۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۷
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۴۸-۴۹-۵۰-۵۱-۵۲-۵۳-۵۴-۵۵
کانون گسترش علوم: تهران ۲۹-۳۰-۳۴-۳۵-۳۶-۳۷
کتاب زمان: تهران ۲۵۱
کتاب نادر: تهران ۱۵۴
کتاب همراه: تهران ۹۲
کتابسرا: تهران ۳۰۴
کتابسرای تندیس: تهران ۳۳۲-۳۳۶
کتابهای بنفشه: تهران ۱۴-۱۵-۱۶
کلک سبز: تهران ۳۰۲
کلهر: تهران ۹۹
کمیسیون ملی یونسکو در ایران: تهران ۲۱۲
کوچک: تهران ۲۳۴
کورش: تهران ۲۷۸
کوشش: تهران ۳۲۱
گفتمان خلاق: تهران ۲۰۷
گلبان: تهران ۱۶۱-۲۵۳
گلبانگ: تهران ۱۳۷
گلبرگ: تهران ۱۳۳
گلریز: تهران: ۳۲۵
گنج هنر: تهران ۲۵۰
گنجینه: تهران ۱۲۳-۱۳۳-۱۴۰-۱۴۱
لیوسا: تهران ۳۰۷
ماهیدشت: تهران ۲۶۹
مبتکران: تهران ۲۳-۲۴
محمد غفارزاده: تهران ۱۶۰
مختومقلی فراغی: گرگان ۳۳۸
مدرسان تهران: تهران ۲۱
مرشد: تهران ۸۶-۸۷
مرکز آموزش مدیریت دولتی: تهران ۶-۱۳
مروارید: تهران ۳۵۵
مرید: شهرکرد ۲۹۳
مگستان: تهران ۲۸۸
منشور دانش: تهران ۳۲-۳۳
منصور اعلمی‌فر: اصفهان ۱۸۳
موسسه چاپ و انتشارات: تهران ۸۹-۱۵۰-۱۵۲
مولانا: اصفهان ۱۶۴
مهام: تهران ۶۷-۲۶۳
مهدیار خلیلی: تهران ۱۶۶
مهدیس: زنجان ۳۰
مهر ناهید: تهران ۲۴۹
مهراز: تهران ۲۱۶-۲۱۹
میترا: تهران ۳۵۴
مینا: تهران ۲۳۳-۲۶۱
ناهید: تهران ۱۳۲
نخستین: تهران ۳۲۳
نذیر: تهران ۳۹-۷۴-۸۳
نسل نواندیش: تهران ۳۳۶
نشاط: قم ۷۵-۷۶
نشر چشمه: تهران ۶۱-۲۳۳-۲۴۴-۲۶۵
نشر قصه: تهران ۲۴۶
نشر مرکز: تهران ۱۲-۲۲۸-۲۲۹-۳۰۹-۳۲۷
نصایح: قم ۷۷
نقطه: تهران ۲۳۵
نور گیتی: تهران ۱۴۵
نورالثقلین: تهران ۱۷۰
نوید: شیراز ۷۰
نیستان: تهران ۵-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۷۳-۲۹۰
نیلوفر: تهران ۳۰۸
نیم نگاه: تهران ۱۵۸-۱۶۷-۲۵۸-۲۷۲-۳۰۰
وزارت امور خارجه: تهران ۱۵۲
ویرایش: تهران ۶۲
ویژه نشر: تهران ۲۰۹
هرمس: تهران ۳۳۴
هزاران: تهران ۱۴۸
هشتم: مشهد ۲۹۱
هما: تهران ۱۹
همسایه: تهران ۱۹۶
هوای تازه: تهران ۳۰۵
هیرمند: تهران ۱۵۶-۱۶۳

خانه کتاب ایران

کتاب ماه زبان

فهرست کتاب‌های منتشر شده آبان ماه سال ۱۳۸۰

زبانشناسی

۴۱۰

چاپ اول

۱ـ دانش زبان: ماهیت، منشا و کاربرد آن.

نوام چامسکی؛مترجم: علی درزی. ـ تهران: نشر نی. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Knowledge of language: its nature, origin, and use

شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۵۸۴-X

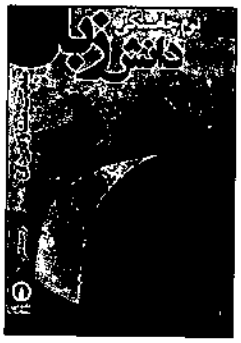

در این کتاب، اصول و مبانی نظریه حاکمیت و مرجع گزینی (Government and Binding) معرفی و تبیین می‌شود. مخاطبان کتاب، دانشجویان و علاقه‌مندان به مسائل زبان شناسی هستند که علاوه بر آن، با مفهوم دستور زبان از دیدگاه چامسکی آشنا می‌شوند.

۲ـ درامدی بر زبان‌شناسی همگانی.

ویکتوریا فرامکین، رابرت رادمن؛مترجم: علی بهرامی. ـ تهران: رهنما. ـ ۳۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

An introduction to language

شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۳۳-۱

چاپ اول

۳ـ زبان‌شناسی کرد و تاریخ کردستان.

بهزاد خوشحالی. ـ همدان: فن آوران. ـ ۲۷۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

٤ـ ساخت‌گرایی، پساساخت‌گرایی و مطالعات ادبی: مجموعه مقاله: سوسور، اشکلوفسکی، موکاروفسکی، یاکوبسن، ...

مترجم: فرزان سجودی. ـ تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری. ـ ۲۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Structuralism post-structuralism and literary studies

شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۶۳۵-۳

چاپ اول

مجموعه حاضر ترجمه چهارده مقاله از متن‌های کلاسیک اندیشه ساخت‌گرایی و پسا ساخت‌گرایی است. این مقالات به ترتیب تاریخی از "سوسور" آغاز می‌شود و به "دریدا" ختم می‌گردد که طی آن دیدگاه‌های صورت گرایانه روس ـ از جمله اشکلوفسکی ـ اندیشمندان مکتب پراگ (همچون موکاروفسکی و یاکوبسن)، ساخت‌گرایان و پسا ساخت گرایان فرانسوی ـ از جمله ژرار ژنت، تودروف، بارت و دریدا ـ فراهم می‌آید. مقالات حاضر با این مشخصات به طبع رسیده است: "مبانی ساخت‌گرایی در زبان شناسی/ فردینان دوسوسور، ترجمه کورش صفوی"، "هنر به مثابه فن/ ویکتور اشکلوفسکی، ترجمه فرهاد ساسانی"، "نقش زیبایی آفرینی، هنجار، ارزش، به مثابه واقعیت‌های اجتماعی/ یان موکاروفسکی، ترجمه بهروز محمودی بختیاری"، "زبان شناسی و شعر شناسی/ رومن یاکوبسن، ترجمه کورش صفوی"، "وجه غالب/ رومن یاکوبسن، ترجمه بهروز محمودی بختیاری"، "قطب‌های استعاره و مجاز/ رومن یاکوبسن، ترجمه کورش صفوی"، "واج شناسی، شعر شناسی و نشانه شناسی/ ریچارد برادفورد، ترجمه آزیتا افراشی"، "ساخت‌گرایی و نقد ادبی/ ژرار ژنت، ترجمه محمود عبادیان"، "تعریف شعر شناسی/ تزوتان تودروف، ترجمه فرزان سجودی"، "علم در مقابل ادبیات/ رولان بارت، ترجمه آزیتا افراشی"، "مرگ مولف/ رولان بارت، ترجمه فرزان سجودی"، "اس زد/ روزالیند کوارد و جان الیس، ترجمه فرزان سجودی"، "دریدا و مفهوم نوشتار/ ریچارد هارلند، ترجمه فرزان سجودی" و "ساختار، نشانه و بازی در گفتمان علوم انسانی/ ژاک دریدا، ترجمه فرزان سجودی".

زبانهای ایرانی

۴fa۰

چاپ اول

۵ـ کتاب کار دانش‌آموز: زبان فارسی اول متوسطه.

حسین قاسم‌پور، مریم ولیان، فریدون اکبری. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۱۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۶-۵

٦ـ بندهش.

فرنبغ دادگی؛گردآورنده: مهرداد بهار. ـ تهران: توس. ـ ۲۳۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۲۹۲-۸

واژه‌نامه‌های زبان فارسی

۴far

۷ـ فرهنگ پیشدانشگاهی زبان فارسی: الفبایی ـ قیاسی.

مهشید مشیری. ـ تهران: پیکان. ـ ۳۱۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Dictionnaaire du persan au college

شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۰۳-۷

۸ـ فرهنگ فارسی به فارسی.

بهمن حاجی‌خانی. ـ تهران: ابوعطا. ـ ۴۳۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۱۹۲-۱-۹

۹ـ فرهنگ فارسی حمید.

حمید هاشمی. ـ تهران: فرهنگ و قلم. ـ ۶۹۲ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۰۵۸-۲-۹

دستور زبان فارسی

۴fa۵

چاپ اول

۱۰ـ آموزش گام به گام زبان فارسی (۳) سال سوم رشته علوم انسانی.

حسن لاجوردی. ـ تهران: آزمون. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۵۲۹-۸

۱۱ـ توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی بر بنیاد یک نظریه عمومی زبان.

محمدرضا باطنی. ـ تهران: امیر کبیر. ـ ۲۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۰-۰۱۱۷-۱

۱۲ـ دستور زبان فارسی.

حسن احمدی‌گیوی، حسن انوری. ـ تهران: فاطمی. ـ ۲۶۳ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و چهارم / ۶۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۱۸-۰۰۶-۹

۱۳ـ راهنمای زبان فارسی (۳) سال سوم دبیرستان.

حسین قاسم‌پورمقدم. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۲۶-۸۱-۴

چاپ اول

۱٤ـ آموزش زبان فارسی در [۵] درس آزمون ویژه داوطلبان آزمونهای مراکز آموزش عالی.

احمدرضا وطن‌پور. ـ مشهد: تمرین. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۲۱۹-۵-۰

چاپ اول

۱۵ـ پیک طلایی زبان فارسی (۱) سال دوم نظام جدید.

کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۲۴۱-X

۱۶ـ پیک طلایی زبان فارسی (۲) سال دوم نظام جدید.

(چاپ اول)

کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۲۵۱-۷

(چاپ اول)

۱۷ـ کنکور جامع زبان فارسی و ادبیات فارسی (دبیرستان).

محمدباقه پرچمی. ـ تهران: آیندگان. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۳-۳۷-۴

واژه‌نامه‌های زبان انگلیسی
۴۲۲

(چاپ اول)

۱۸ـ المورد قاموس انگلیزی - عربی.

تهران: الحوراء. ـ ۱۳۲۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۱۹ـ فرهنگ البرز جیبی کوچک فارسی - انگلیسی.

گردآورنده: سیف غفاری. ـ تهران: البرز. ـ ۵۹۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۸۵-۶

(چاپ اول)

۲۰ـ فرهنگ انگلیسی - فارسی.

امیرعلی راستره. ـ تهران: آذین. ـ ۱۳۱۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۴۲-۲۹-X

۲۱ـ فرهنگ جدید دانش‌آموز = The new student dictionary: english - persian.

عظیم سلیمانی‌زاده، علیرضا سلیمانی‌زاده. ـ تهران: پارس. ـ ۱۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۹۷-۴-۴

(چاپ اول)

۲۲ـ فرهنگ لغات انگلیسی به فارسی مدرسه.

محمدرضا عنانی‌سرابی، ... [و دیگران]. ـ تهران: فرهنگ ایران. ـ ۲۲۴ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
School dictionary
شابک: ۹۶۴-۹۳۳۷۲-۰-۸

(چاپ اول)

۲۳ـ فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی.

محمدرضا باطنی، ... [و دیگران]. ـ تهران: فرهنگ معاصر. ـ ۱۰۲۶ ص. ـ پالتویی (گالینگور). ـ ۵۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول.
عنوان به لاتین:
Farhang moaser english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۵-۶۱-۷

۲۴ـ فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی یک جلدی.

سلیمان حییم. ـ تهران: فرهنگ معاصر. ـ ۱۰۹۶ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم.
عنوان به لاتین:
Farhang moaser english-persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۵-۲۷-۷

25- Longman dictionary of contemporary english.

تهران: شهرآب. ـ ۱۷۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز).

(چاپ اول)

26- Longman handy learner's dictionary.

تهران: زبان پژوه. ـ ۵۶۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

27- Longman handy learner's dictionary.

تهران: رهنما. ـ ۵۲۸ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

28- Longman handy learner's dictionary of american english.

تهران: زبان پژوه. ـ ۵۲۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

29- Longman lexicon of contemporary english.

تهران: Tom McArthur. ـ تهران: شهرآب. ـ ۹۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ

(چاپ اول)

30- Longman new pocket english dictionary.

تهران: پیک زبان. ـ ۳۸۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

31- Oxford elementary learner's dictionary.

Angelay Crawley. ـ تهران: شهرآب. ـ ۳۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز).

32- Oxford elementary learner's dictionary.

ویراستار: Angela Crawley. ـ تهران: پیکان. ـ ۴۶۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۴۰-۳

33- Oxford elementary learner's dictionary.

ویراستار: Angela Crawley. ـ تهران: پیکان. ـ ۳۹۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۲۸-۰

(چاپ اول)

34- Oxford elementary learner's dictionary.

Angelay Crawley. ـ تهران: زبان تصویر. ـ ۳۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

35- Oxford elementary learner's dictionary.

ویراستار: Angela Crawley. ـ تهران: کهن. ـ ۳۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

36- Oxford elementary learner's dictionary.

ویراستار: Angela Crawley. ـ تهران: مهرزاد. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

37- Oxford elementary learner's dictionary.

Angelay Crawley. ـ تهران: عقیل. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

38- Oxford elementary learner's dictionary.

Angelay Crawley. ـ تهران: عقیل. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

39- Oxford elementary learner's dictionary.

ویراستار: Angela Crawley. ـ تهران: دانش پرور. ـ ۳۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

40- Oxford learner's pocket dictionary.

تهران: بدیهه. ـ ۳۹۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

41- Oxford learner's pocket dictionary.

تبریز: کانون گسترش علوم. ـ ۳۹۶ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

42- Oxford wordpower dictionary.

ویراستار: Sally Wehmeier. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۷۹۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

دستور زبان انگلیسی
۴۲۵

۴۳ـ ۲۰ آزمون کنکور زبان انگلیسی: ۱۸۰۰ سوال چهارگزینه‌ای با جواب تشریحی و توضیح نکات.

مسعود آریانیا. ـ تهران: مبتکران. ـ ۲۸۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۱۲۷-۲

۴۴ـ آزمونهای زبان انگلیسی سوم راهنمایی.

زهرا آرین‌مجد. ـ تهران: بدر. ـ ۷۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهاردهم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English language tests: for the third grade students ...
شابک: ۹۶۴-۵۷۲۹-۰۸-۴

۴۵ـ آموزش مفهومی زبان انگلیسی: ویژه دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور.

(چاپ اول)

علی احمدیان. ـ تهران: میلاد دانش. ـ ۵۷۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۲۷-۷-۵

(چاپ اول)

۴۶ـ آموزش و پرسش زبان انگلیسی دوم راهنمایی.

محمود صادقی. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۲۲۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۷۴-۹

۴۷ـ انگلیسی پیش‌دانشگاهی.

مترجم: علی‌اکبر جعفرزاده، فیلسوف عصارپور. ـ تهران: هوای تازه. ـ ۱۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Basic english for university students
شابک: ۹۶۴-۷۲۲۲-۳۷-۵

۴۸ـ انگلیسی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲).

مسعود آریانیا. ـ تهران: مبتکران. ـ ۳۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۰۶۲-۴

۴۹ـ بازآموز زبان انگلیسی (سوم راهنمایی).

محمد اصلی‌پور، عباس حسینی، پرویز صلاحی. ـ تهران: رزمندگان اسلام. ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۱۴-۵۳-۳

۵۰ـ بانک جامع سوالات استاندارد انگلیسی سال سوم راهنمایی.

جعفر قائمی. ـ تهران: صیانت. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۷-۳۹-۸

۵۱ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد زبان انگلیسی (۱) و (۲) پیش دانشگاهی، کلیه رشته‌ها.

محمدرضا عنانی‌سرابی، جهانبخش

نیکوپور. ـ تهران: استادی. ـ ۲۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۰۰-۸

(چاپ اول)

۵۲ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی.
شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۳۳۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۱۷-X

۵۳ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۱).
شهرام اناری، شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۳۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۰۹-۹

۵۴ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۲).
شهرام اناری، شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۳۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۷۹-۵

۵۵ـ پرسشهای چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی (کاردانی به کارشناسی ناپیوسته).
به‌اهتمام: محمدعلی قضیه. ـ تهران: دیباگران تهران. ـ ۱۹۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
MCQS: english language
شابک: ۹۶۴-۶۹۶۶-۰۳-۹

۵۶ـ تعلیم، تمرین، توفیق انگلیسی سوم راهنمایی شامل: گرامر دروس، ۱۰۰۰ سوال تشریحی، ...
پرویز صلاحی. ـ تهران: آوای نور. ـ ۱۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۳-۳۱-۴

۵۷ـ تعلیم تمرین توفیق زبان سال اول دبیرستان.
پرویز صلاحی. ـ تهران: آوای نور. ـ ۱۲۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۳-۵۵-۱

(چاپ اول)

۵۸ـ تعلیم، تمرین، توفیق زبان سال دوم دبیرستان شامل: توضیح نکات گرامری صورت‌شناسی، تمرینهای گوناگون ...
پرویز صلاحی. ـ تهران: آوای نور. ـ ۱۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۱۹-۰۸-۳

۵۹ـ جدیدترین ازمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۱: مخصوص‌سال اول دبیرستان قابل استفاده برای دانش‌آموزان ...
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۶۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و چهارم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۱-۴

۶۰ـ جدیدترین ازمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۲: مخصوص‌سال دوم دبیرستان (نظام جدید).
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ سی‌ام / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۲-۲

۶۱ـ جدیدترین ازمون و نمونه سوالات انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی.
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهلم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۹-۲

۶۲ـ جدیدترین ازمون و نمونه سئوالات انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی.
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و هفتم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۰-۶

(چاپ اول)

۶۳ـ جدیدترین و کامل‌ترین راهنمای آموزش و آزمون‌های طبقه‌بندی شده و استاندارد زبان انگلیسی سال دوم ...
اکبر میرحسنی، رامین اکبری، آریس هاخوردیان. ـ تهران: علوی. ـ ۲۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۲۱۰-۰۰۳-۹

(چاپ اول)

۶۴ـ خودآموز گام به گام انگلیسی سال دوم راهنمایی.
عبدالصمد تمدن. ـ تهران: آزمون. ـ ۲۲۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۸۳۳-۵

(چاپ اول)

۶۵ـ خودآموز گام به گام انگلیسی سال سوم راهنمایی.
عبدالصمد تمدن. ـ تهران: آزمون. ـ ۲۳۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۸۳۳-۳

۶۶ـ خودآموز و راهنمای زبان (۱) پیش‌دانشگاهی.
علی قزائی کاشانی. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۳۳-۷۹-X

۶۷ـ خودآموز و راهنمای زبان انگلیسی سوم راهنمایی.
مسعود فرهمند. ـ تهران: پیکان. ـ ۲۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۰۳-۵

۶۸ـ خودآموز و راهنمای زبان دوم راهنمایی.
مسعود فرهمند. ـ تهران: پیکان. ـ ۲۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۰۰-۴

۶۹ـ ۲۰۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی.
عباس فرزام. ـ تهران: راه اندیشه. ـ ۲۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۰۰-۸

۷۰ـ راهنما و خودآموز گام به گام زبان (۱) نظام جدید.
عباس صفی. ـ تهران: گل یخ. ـ ۲۳۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۱۸-۲۹-۰

۷۱ـ راهنمای جامع انگلیسی ۳: سال سوم نظام جدید.
جعفر قائمی. ـ مشهد: صیانت. ـ ۲۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۳۷-۲۹-۰

(چاپ اول)

۷۲ـ راهنمای جامع انگلیسی اول دبیرستان.
پرویز رزاقی. ـ تهران: میرشمس. ـ ۱۷۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۵۶۶-۰۱-۸

(چاپ اول)

۷۳ـ راهنمای کامل انگلیسی قدم به قدم برای دانشجویان.
ابوالقاسم طلوع‌مترجم: محسن میقانی. ـ تهران: بهشت. ـ ۱۳۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A guide book step by step english for ...
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۷-۶۰-۳

۷۴ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) پیش‌دانشگاهی.
علی‌اصغر لشگری، فاطمه یوسفی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۶۵-۰

۷۵ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) سال اول نظام جدید.
علی‌اصغر لشگری، فاطمه یوسفی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۳۷-۵

۷۶ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) نظام جدید.
علی‌اصغر لشگری، فاطمه یوسفی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۳۷-۵

۷۷ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان (۲) سال دوم نظام جدید.
علی‌اصغر لشگری، فاطمه یوسفی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۴۰-۵

۷۸ـ راهنمای گام به گام طلایی زبان (۳) سال سوم نظام جدید.
علی‌اصغر لشگری، فاطمه یوسفی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۲۰۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۸۳-۹

۷۹ـ روش نوین، یا، دستور زبان انگلیسی.
کریم خالقی. ـ تهران: امیر کبیر. ـ ۳۸۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The modern method
شابک: ۹۶۴-۰۰-۰۷۳۷-۴

(چاپ اول)

۸۰ـ ره‌آورد دانش: زبان انگلیسی کمک آموزشی، سوم راهنمایی- مفاهیم و ساختار گرامری.
سعید زرمپوش. ـ تهران: نذیر. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۴۵-۶۹-۷

(چاپ اول)

۸۱ـ زبان ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی.
ایرج شریفی‌درآباد. ـ تهران: فیاض بخش. ـ ۴۲۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۳-۱۹-۱

(چاپ اول)

۸۲ـ زبان انگلیسی (۱) سال اول دبیرستان (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها).
شهرام کریمزاده. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۲۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۶-۰۱۵-X

۸۳ـ زبان انگلیسی ۱ و ۲: کنکور عمومی تمام رشته‌ها مطابق با مفاهیم کتاب درسی طرح و تدوین ...
سعید محمدزاده، محسن صفری‌پور. ـ تهران: پیش دانشگاهیان. ـ ۲۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۷۰-۴

۸۴ـ زبان انگلیسی: گرامر - لغت - درک مطلب - تست: با فهرستهایی به ترتیب نکات گرامری کتابهای ...
مسعود آریانیا. ـ تهران: مبتکران. ـ ۳۴۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۹۳-۰۹-۱

۸۵ـ کتاب تمرین زبان انگلیسی سوم راهنمایی.
محمدرضا عنانی‌سراب، عباس شیخ‌الاسلامی، فیروزه نیکپور. ـ تهران: استادی. ـ ۱۷۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۲۱-۰

(چاپ اول)

۸۶ـ کتاب زبان انگلیسی دوم راهنمائی: کارتهای آموزشی.
عبدالحسین حبیبی. ـ تهران: آزمون نوین. ـ ۳۰۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۳۷-۳۱-۲

(چاپ اول)

۸۷ـ کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی اول متوسطه.
علیرضا سعیدی، کامبیز جانی. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۳۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۸-۱

(چاپ اول)

۸۸ـ کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی دوم راهنمایی.
کامبیز جانی، علیرضا سعیدی. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۳۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۷-۳

(چاپ اول)

۸۹ـ کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی سوم راهنمایی.
کامبیز جانی، علیرضا سعیدی. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۵۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۹-X

۹۰ـ کتاب کار و تمرین انگلیسی ۳ سال سوم نظری، فنی و حرفه‌ای.
بهرام قاسمی‌نژاد، فرناز افشارحرب‌ویراستار: فروزان صلواتیان. ـ تهران: فاطمی. ـ ۱۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۸-۲۹۸-۳

۹۱ـ کتاب کار و تمرین انگلیسی دوره پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲).
بهرام قاسمی‌نژاد، فرناز افشارحرب‌ویراستار: فروزان صلواتیان. ـ تهران: فاطمی. ـ ۲۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English book for pre-university courses
شابک: ۹۶۴-۳۱۸-۳۰۷-۶

۹۲ـ گرامر 'پایه' انگلیسی.
بتی‌اسکرمیر آزار؛مترجم: ژیلا پویان. ـ تهران: علم و ورزش. ـ ۳۹۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Basic english grammar
شابک: ۹۶۴-۴۲۹-۰۲۲-X

۹۳ـ گرامر زبان انگلیسی با مثال.
محمدرضا ممدن‌نژاد. ـ تهران: ابوعطا. ـ ۴۴۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۶۹-۳۵-۹

۹۴ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۲۵۰ ریال. ـ چاپ پنجاهم / ۲۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۲-۵

۹۵ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۲۵۰ ریال. ـ چاپ پنجاه و یک / ۱۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۲-۵

۹۶ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۲۵۰ ریال. ـ چاپ پنجاه و دو / ۲۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۲-۵

۹۷ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ شصت و پنج / ۲۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۳-۳

۹۸ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ شصت و چهار / ۲۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۳-۳

۹۹ـ گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. ـ تهران: جماران. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ شصت و شش / ۳۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۳-۳

۱۰۰ـ گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین زبان سوم راهنمایی.
تهیه کننده: محمد یزدان‌پناه، سیمین‌دخت گودرزی. ـ تهران: پرتو دانش. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ
شابک: ۹۶۴-۵۷۳۳-۶۱-X

۱۰۱ـ متد شکوه = Shokouhs method.
محسن شکوه. ـ تهران: دلفین. ـ ۱۰۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۲۷-۳۹-۷

۱۰۲ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲ شامل: واژگان و اصطلاحات ترجمه دروس ...
علیرضا یوسفزاده، بهروز مرادآبادی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۳۳۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۲۰-۴

۱۰۳ـ مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ...
گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسفزاده. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۰۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۵۵-۰

۱۰۴ـ مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش دانشگاهی، نظام قدیم: کنکورهای سراسری و آزاد ...
گردآورنده: کریم خلیلی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۳۶۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ سی و سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۶۵-۸

۱۰۵ـ مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش دانشگاهی، نظام قدیم: کنکورهای سراسری و آزاد ...
گردآورنده: کریم خلیلی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۳۵۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ سی و چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۶۵-۸

(چاپ اول)

۱۰۶ـ نکته‌ها و پرسش‌های چهارگزینه‌ای همگام زبان انگلیسی (۱) دوره پیش‌دانشگاهی.
محمدرضا جسمانی، مرضیه لباف. ـ تهران: آزمون. ـ ۱۶۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۸۶۳-۷

(چاپ اول)

۱۰۷ـ نمونه سوالات زبان عمومی دانشگاه پیام نور.
گردآورنده: علی‌اکبر افرازی؛ویراستار: مینا جهان‌بین. ـ تهران: پرستوی مهاجر. ـ ۳۲۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۱۷-۰-۰۶

108- English grammar digest.
Turdy Arounson. ـ تهران: زبان مال. ـ ۵۹۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۹۸۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

109- English grammar in use: a self study reference and practice ....
Raymond Murphy. ـ تهران: فخردین. ـ ۳۵۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

110- English sentence structure.
Robert Krohn [etal]..... ـ تهران: صدای معاصر. ـ ۳۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

111- English sentence structure.

(چاپ اول)

Robert Krohn. ـ تهران: مهربان نشر. ـ ۳۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

112- English sentence structure.

[et al].Robert Krohn ... ـ تهران: اورست. ـ ۳۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۱۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

113- English through reading.

N.S. .W.W.S. Bhasker Prabhu. ـ تهران: بلادی. ـ ۱۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

114- Essential grammar in use: a self-study reference and practice book for elementary students of ....

Raymond Murphy. ـ تهران: زبان ملل. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

115- Essential grammar in use: a self-study reference and practice book for elementary students of ....

Raymond Murphy. ـ تهران: زبان ملل. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

116- Grammar in use.

Raymond Murphy. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۳۲۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان انگلیسی معیار
۴۲۸

(چاپ اول)

۱۱۷ـ آزمونهای کارشناسی به کارشناسی ارشد زبان تخصصی شیمی همراه با پاسخهای تشریحی ۷۹ - ۱۳۷۲.

گردآورنده: حسین یاوری. ـ تهران: کاشفان. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۹۳-۱۰-۱

(چاپ اول)

۱۱۸ـ اصول و فنون تدریس زبان خارجی.

دایان لارسن‌فریمن؛مترجم: محمد شجراوی. ـ اهواز: خالدین. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Techniques and principles in language teaching

شابک: ۹۶۴-۵۷۲۷-۰۵-۷

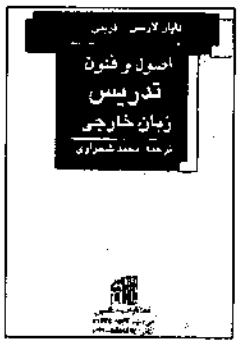

در کتاب، هشت روش متداول در تدریس زبان خارجی، بحث و بررسی می‌شود. این روش‌ها عبارت‌اند از: "روش ترجمه - دستوری"، "روش مستقیم"، "روش شنیداری - گفتاری"، "روش صامت"، "روش تلقینی"، "روش یادگیری گروهی زبانی"، "روش سراسر رفتاری" و "روش ارتباطی". این کتاب به گونه کاربردی - با مثال‌ها و نمونه‌های متعدد - فراهم آمده است.

۱۱۹ـ انگلیسی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی (سطح متوسط و پیشرفته).

حسن اشرف‌الکتابی. ـ تهران: استاندارد. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English on trip

شابک: ۹۶۴-۶۲۵۵-۱۱-۶

۱۲۰ـ ترجمه و مترجم: آموزش اصول و قواعد اساسی ترجمه: درسنامه‌ای قابل استفاده برای استادان، مترجمان ...

غلامرضا رشیدی؛ویراستار: شهره شاهسوندی، محمدرضا مصباحی. ـ مشهد: به نشر. ـ ۱۷۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Translation and translator

شابک: ۹۶۴-۳۳۳-۳۸۳-۳

(چاپ اول)

۱۲۱ـ دیکشنری برای دانش‌آموزان راهنمایی.

زهرا اسماعیل‌پور؛باهمکاری: محمدباقر اسماعیل‌پور. ـ تهران: زهرا اسماعیل‌پور. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۲۰۲-۷

(چاپ اول)

۱۲۲ـ راهنمای جامع انگلیسی دوم راهنمایی.

پرویز رزاقی. ـ تهران: میرشمس. ـ ۲۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۵۶۶-۰۰-X

(چاپ اول)

۱۲۳ـ راهنمای کامل متون روان‌شناسی به زبانهای خارجه (۱) (رشته روان‌شناسی) دانشگاه پیام نور.

اصفهان: مولانا. ـ ۲۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English in psychology

شابک: ۹۶۴-۶۲۶۷-۳۵-۶

۱۲۴ـ زبان فنی و تخصصی کامپیوتر.

فرهاد داغی؛ویراستار: وینا نعمت‌اللهی، ملک‌ابراهیم امیرحسینی. ـ تهران: دیباگران تهران. ـ ۱۰۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۷۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English For Computer Science

شابک: ۹۶۴-۶۷۶۱-۰۷-۰

(چاپ اول)

۱۲۵ـ زبان مدیریت.

مجید نبئی‌ابهری. ـ تهران: پشوتن. ـ ۱۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Language for management

شابک: ۹۶۴-۹۲۵۰۷-۴-۳

۱۲۶ـ گفتگوهای روزمره انگلیسی برای سفر.

محمدرضا معدن‌نژاد. ـ تهران: ابوعطا. ـ ۳۲۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Every day english dialogs in trip

شابک: ۹۶۴-۶۳۶۹-۳۶-۷

(چاپ اول)

۱۲۷ـ لگال پرابلمز = Legal problems.

مایکل مولینیوکس؛مترجم: محمود رمضانی، پرویز جان‌محمدی. ـ تهران: خط سوم. ـ ۱۵۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۶۶-۳۶-۰

(چاپ اول)

۱۲۸ـ مفاهیم و تفاسیر.

مترجم: حسین دیبا. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

A comprehensive guide to concepts and comments

شابک: ۹۶۴-۶۰۸۹-۰۳-۸

۱۲۹ـ مکالمات روزمره انگلیسی با تلفظ فارسی تمام جملات: قابل استفاده برای: دانش‌آموزان، دانشجویان ...

شهاب. ـ تهران: معراجی. ـ ۲۰۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

English everyday conversation

شابک: ۹۶۴-۹۰۵۱۱-۳-۹

۱۳۰ـ مکالمات روزمره انگلیسی با طرز تلفظ آمریکایی.

جلال طاهرزاده؛زیر نظر: کمال طاهرزاده. ـ تهران: روزبهان. ـ ۲۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

American-iranian everyday conversation

شابک: ۹۶۴-۵۵۲۹-۱۵-۸

131- A Basic Course in Reading English: For University Students.

ویراستار: F. .A. Jafarpur Mohammad .Sadeghi Hassan Tahririan. ـ تهران: اورست. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۱۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

132- Activity workbook express ways.

Bill .Steven J. Molinsky Carolyn Graham .Bliss. ـ تهران: بلادی. ـ ۱۰۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

133- Advanced english for it students.

Khosrow Mehdipoor Ataee. ـ تهران: دیباگران تهران. ـ ۳۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی:

انگلیسی پیشرفته برای دانشجویان

شابک: ۹۶۴-۳۵۳-۰۶۸-۵

134- Advanced vocabulary and idiom.

B.J. Thomas. ـ تهران: زبان ملل. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

135- A basic course in reading english.

.F. Sadighi .A. Jafarpur M.H. Tahririan. ـ تهران: دانش بیگی. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۸۴-۰۵-۶

136- A basic course in reading english: for university students.

ویراستار: .Abdoljavad Jafarpur .Faranak Sadeghi MohammadHassan Tahririan. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

137- Basic english for university students.

ویراستار: Parviz Birjandi Parviz Maftoon. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۵۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۷۰۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی:

انگلیسی پیش‌دانشگاهی برای
دانشجویان دانشگاهها
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۳۱۵-۴

138- English for students of agricultural.
[et al] .Behrooz Azabdaftari
.... ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۱۸۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۱۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته کشاورزی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۱۰-۴

139- English for students of dentistry.
Mohammad Hassan Tahririan. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۷۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته دندانپزشکی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۷۶-۷

140- English for students of educational administration.
Mansur Koosha. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۱۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته مدیریت و برنامه‌ریزی آموزشی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۳۴۸-۰

141- English for students of history.
Mohammad Safavi:ویراستار
Minoo Varzegar. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۱۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته تاریخ
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۳۸۲-۰

142- English for students of medicine.
Mohammad Hassan Tahririan:ویراستار
Minoo Varzegar. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۵۰۴ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۷۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته پزشکی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۸۳-X

143- English for students of psychology.
Hassan Rastegarpour:ویراستار
M.R. Rakhshanfar. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته روانشناسی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۳۷۵-۱

144- English for the students of visual arts (painting,graphics and sculpture).
Mehdi Mehri Ashki .Hossaini. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۳۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته هنرهای تجسمی (نقاشی، گرافیک ...)
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۰۷-۷

(چاپ اول)

145- Englsih for students of special education.
Mansur Koosha. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته کودکان استثنایی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۵۳۵-۱

146- Essential words for the TOEFL.
Steven.J. Matthiesen. ـ تهران: شهر آب. ـ ۲۰۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ

147- Essential words for the TOEFL.
Steven. J. Matthiesen. ـ تهران: شمیم. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

148- Express ways: activity workbook.
Bill Bliss .StevenJ. Molinsky. ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۱۰۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

149- Expressways: companion workbook 2A.
Bill Bliss .Steven Molinsky
. ـ تهران: بلادی. ـ ۱۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

150- First things first: students book an integrated course for beginners.
L.G. Alexander. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۴۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

151- Follow me: welcome to english programmes 1 - 60.
Barry Tomalin. ـ تهران: سادات رضوی. ـ ۲۷۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

152- Headstart: student's books: beginner.
Liz Soars .Briony Beaven. ـ تهران: جنگل. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

153- Headway Elementary: Workbook.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

154- Headway Elementary: Workbook.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: زبان پژوه. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰۰ نسخه.

155- Headway elementary: student's book.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۱۲۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.

156- Headway pre-intermediate: workbook.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

157- The hound of the baskervilles.
ArthurConan Doyle:بازنویسی
Patrick Nobes. ـ تهران: فواد. ـ ۹۶ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

158- Longman preparation course for the TOEFL test: practice tests.
Deborah Phillips. ـ تهران: زبان پژوه. ـ ۱۹۸ ص. ـ جلد دوم. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

159- Longman preparation course for the TOEFL test: skills and strategies.
Deborah Phillips. ـ تهران: زبان پژوه. ـ ۴۱۴ ص. ـ جلد اول. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

160- Longman preparation course for the TOEFL test: skills and strategies.
Deborah Phillips. ـ تهران: اشتیاق. ـ ۴۳۲ ص. ـ جلد اول. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۴۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

161- Longman preparation course for the TOEFL test: teacher's manual.
Deborah Phillips. ـ تهران: زبان پژوه. ـ ۱۰۴ ص. ـ جلد سوم. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

162- Management.

(چاپ اول)

James Arthur Finch Stoner
R. Edward Freeman:گردآورنده
Hassan Esmailpour Davar
Venous. ـ تهران: نگاه دانش. ـ ۳۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
متون تخصصی زبان انگلیسی قابل استفاده دانشجویان رشته مدیریت

163- A miscellany of law texts and other materials for law students.
Gudarz Efterkhar jahromi. ـ تهران: کتابخانه گنج دانش. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم /
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۶-۸۹-۳

164- New generation 1: activity book.
Jane Phelps. ـ تهران: میرسعیدی فراهانی. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

165- New headway english course: elementary student's book.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

166- New headway english course: intermediate student'sbook.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: زبانسرا. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

167- New headway english course: pre-intermediate: teacher's book.
John Soars .Liz Soars. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

168- New interchange.
Jack Richards. ـ تهران: معرفت،

زبان‌آموز. ـ ۱۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۳۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

169- Practice exercises for the TOEFL test fourth edition.
Pamela J. Sharpe. ـ تهران: زبان ملل. ـ ۳۹۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

170- Reading in psychology.
Kianoos Hashemian. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۵۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
متون روانشناسی به زبان انگلیسی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۶۵-۱

171- Scientific english readings.
Akbar Mahdi Sajadian Mirhassani. ـ تهران: زبانکده. ـ ۲۲۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۱۷-۰۰-۷

172- Scientific english readings.
Akbar Mahdi Sadjadian Masud Yazdani Mirhasani. ـ تهران: زبانکده. ـ ۳۹۲ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۱۷-۰۴-X

173- Spectrum 1A: a communicative course in english.
Diane Warshawsky. ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۸۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ چاپ دهم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

174- Spectrum 1A: a communicative course in english: workbook.
Joan Dye Nancy Frankfort Donald R.H. Byrd. ـ ویراستار: تهران: شکوه اندیشه. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ چاپ دهم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

175- Spectrum 1B: a communicative course in english.
Joan Dye Nancy Frankfort Donald R.H. Byrd. ـ ویراستار: تهران: شکوه اندیشه. ـ ۹۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هفتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

176- Spectrum 4A: a communicative course in english.
Nancy Frankfort [etal]. ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۲۳۸ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

177- Spectrum 6A: communicative course in english.
Donald Sandra Costinett R.H. Byrd. ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۳۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

178- Spectrum 6A: communicative course in english: workbook.
Donald Sandra Costinett Anna Veltfort R.H. Byrd. ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۸۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

179- Street talk-1: How to speak & understand american slang.
David Burke Farzan Sujudi. ـ تهران: گویش نو. ـ ۲۷۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

180- Study skills for students of english as a second language.
Richard C. Yorkey. ـ تهران: جهان دانش. ـ ۲۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

181- Tree or three? an elementary pronunciation course.
Ann Baker. ـ تهران: استیری. ـ ۱۲۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

182- Vocabulary in use intermediate.
With Stuart Redman EllenShaw. ـ تهران: شمیم. ـ ۲۶۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

183- Vocabulaty and tests for TOEFL.

چاپ اول

M. Hossein Farhady Moradian. ـ تهران: رهنما. ـ ۳۱۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۷-۰۱۱-۲

واژه‌نامه‌های زبان آلمانی
۳۳۳

۱۸۴ـ فرهنگ خیام: فارسی ـ آلمانی.
پرویز حیدری. ـ تهران: خیام. ـ ۶۲۲ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۱-۵۸-۵

۱۸۵ـ فرهنگ مصور آلمانی ـ فارسی آکسفورد ـ دودن.
هیات‌مولفان‌دودن؛مترجم: حسین کاظم‌زاده. ـ تهران: ایران زمین. ـ ۷۷۶ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Oxford - duden bildworterbuch: deutsch und ...
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۲-۶۴-۱

کاربرد زبان آلمانی معیار
۳۳۸

۱۸۶ـ زبان آلمانی برای ایرانیان ۱.
رضا چگینی؛باهمکاری: تالین پانوسیان. ـ تهران: ایران زمین. ـ ۳۵۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Deutsch fur iraner 1
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۲-۷۱-۴

۱۸۷ـ زبان آلمانی در سی روز.
احمد ملایری، امیرسعید نیک‌نژاد. ـ تهران: پنگان. ـ ۴۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Deutsch in dribig tagen
شابک: ۹۶۴-۷۲۹۸-۰۷-۲

واژه‌نامه‌های زبان فرانسوی
۳۴۳

۱۸۸ـ فرهنگ معاصر فرانسه ـ فارسی جیبی.
محمدرضا پارسایار. ـ تهران: فرهنگ معاصر. ـ ۵۱۶ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Farhang moaser: dictionnaire dè poche francais-persian
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۵-۰۵-۶

189- The oxford french minidictionary.
تهران: روزبهان. ـ ۶۲۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان فرانسوی معیار
۳۴۸

۱۹۰ـ فرانسه در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره فرانسه.
به‌اهتمام: حسن اشرف‌الکتابی، مینا اشرف‌الکتابی؛مترجم: مریم اشرف‌الکتابی. ـ تهران: استاندارد. ـ ۲۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۵۵-۰۶-X

چاپ اول

191- Lecture et traduction de texts journalistiques.
Afzal Vossoughi. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۷۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
خواندن و ترجمه متون مطبوعاتی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۵۲۲-X

زبانهای هند و اروپایی شرقی و سلتی
۴۹۱

چاپ اول

۱۹۲ـ آموزش زبان فارسی به اردو زبانان و زبان اردو به فارسی زبانان.
مهین‌ناز میردهقان. ـ تهران: الهدی. ـ ۵۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۷۲-۳۳۹-X

مطالب این کتاب که براساس زبان‌شناسی مقابله‌ای به رشته تحریر درآمده با هدف آموزش زبان فارسی به اردو-

زبان‌ها و به عکس، تدوین شده است. در کتاب علاوه بر بررسی مقابله‌ای دو زبان فارسی و اردو، نکات اشتراک و افتراق دو زبان، همچنین عناصر و ویژگی‌های همگون و ناهمگون ساختارهای دو زبان تبیین و توصیف می‌شوند. مباحث اصلی کتاب در ده بخش اصلی فراهم آمده که موضوعات آن بدین قرار است: "زبان‌های فارسی و اردو و خانواده زبانی آنها"، "نظام آوایی زبان‌های فارسی و اردو"، "نظام خطی (نوشتاری) زبان‌های فارسی و اردو"، "نظام واژگانی و ساخت واژه در فارسی و اردو"، "ساخت جمله در زبان‌های فارسی و اردو"، "گروه اسمی و جایگاههای نحوی آن در دو زبان"، "گروه فعلی در فارسی و اردو"، "گروه حرف اضافه‌ای و حروف اضافه در فارسی و اردو"، "گروه قیدی و قید در فارسی و اردو" و "انواع جمله و ساخت سازه‌ای آنها در فارسی و اردو". در دو فصل انتهایی کتاب، جمله‌ها و متن‌های تمرینی برای زبان‌آموزان، نیز فرهنگ مختصر فارسی به اردو فراهم آمده است.

۱۹۳ـ فرهنگ فارسی بروسی: فرهنگ درسی برای فارسی زبانان: ٤٦٠٠ لغت.
زیر نظر: میخائیل‌یفیموویچ راداویلسکی، گرانت‌اوانسوویچ واسکانیان، الکساندرمیخائیلوویچ شویتوف. ـ تهران: گوتنبرگ. ـ ۸۰۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۰۶-۱۵-۹

زبان عربی
۳۹۲

۱۹٤ـ آزمون و آموزش عربی سال اول راهنمایی.
عادل اشکبوس. ـ تهران: تاجیک. ـ ۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۳۸-۹

۱۹۵ـ آزمون و آموزش عربی سال دوم راهنمایی.
عادل اشکبوس. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۳۷-۰

۱۹۶ـ آزمون و آموزش عربی سال سوم راهنمایی.
عادل اشکبوس. ـ تهران: تاجیک. ـ ۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۱۸-۴

۱۹۷ـ آموزش گام به گام عربی سال دوم راهنمایی.
مجید نوری. ـ تهران: آزمون. ـ ۱۳۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۱-۲۹۰-۶

(چاپ اول)

۱۹۸ـ بدر کامل فی ترکیب شرح مائه عامل.
عنایت رحمن، ابوعبدالفتاح‌عبدالله ریگی. ـ زاهدان: ابوعبدالفتاح عبدالله ریگی. ـ ۱۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۶-۰-۳۶۷-۸

(چاپ اول)

۱۹۹ـ پیک عربی راه اندیشه: عربی ۱و۲: مخصوص دانش‌آموزان کلیه رشته‌ها.
ولی کوچری. ـ تهران: راه اندیشه. ـ ۵۲ ص. ـ جلد دوم. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۲۸-۱۸-۴

۲۰۰ـ ترجمه و راهنمای مبادی‌العربیه، یا، کاملترین صرف و نحو عربی.
رشید شرتونی؛مترجم: محمدجواد شریعت. ـ تهران: اساطیر. ـ ۲۶۴ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۱۳-۴

(چاپ اول)

۲۰۱ـ تئوری ترجمه و ترجمه کاربردی از عربی به فارسی.
حسین شمس‌آبادی. ـ تهران: چاپار. ـ ۲۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۵۳-۸-۴

بحث آغازین کتاب درباره واژه "ترجمه" است که معانی آن براساس متون مختلف بازگو می‌شود در بخش دوم، تعریفی از ترجمه فراهم می‌آید؛ ضمن آن که دو گونه ترجمه (ترجمه گفتاری و ترجمه نوشتاری) تشریح می‌گردد. در بخش سوم برای ویژگی‌های مترجم خوب، هشت مشخصه عنوان می‌شود که عبارت‌اند از: ۱ـ تسلط به زبان مبدا، ۲ـ تسلط به زبان مقصد، ۳ـ دانستن موضوع مورد ترجمه، ۴ـ دانستن نقش‌های گوناگون زبان، ۵ـ دمسازی با روحیه نویسنده، ۶ـ توانایی بیان ادبی، ۷ـ شناخت تفاوت ساخت زبان عربی و زبان فرانسی (تحلیل تقابلی)، ۸ـ درک اصلی تاثیر برابر و واحد ترجمه. در بخش چهارم کتاب مطالبی درباره انواع نثر (نثر ادبی یا متون توصیفی)، ترجمه معنایی و ترجمه ارتباطی ذکر می‌گردد. "ترجمه واژه به واژه"، "ترجمه آزاد"، "ترجمه شعر" و "ارزش ترجمه" از دیگر مباحث این کتاب هستند که در بخش انتهایی چند نمونه ترجمه از زبان عربی به فارسی نقد و بررسی شده است.

(چاپ اول)

۲۰۲ـ حل تمارین صرف ساده.
السف. یوسفیان؛مقدمه: عبدالجواد ابراهیمی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۲۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۸۳-۷

(چاپ اول)

۲۰۳ـ خودآموز پیشرفته عربی (ویژه کنکور) همچنین قابل استفاده دانش‌آموزان اول، دوم و سوم دبیرستان.
حمیدرضا حیدری، موسی خاکی؛باهمکاری: علی اسفندیار، ... [و دیگران]. ـ تهران: ژرفاندیشان. ـ ۳۱۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۰۳-۳-۹

(چاپ اول)

۲۰۴ـ خودآموز و راهنمای عربی (۱) سال اول نظام جدید.
محمدامین غفاری. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۸۰-۹

۲۰۵ـ خودآموز و راهنمای: عربی (۲) ویژه سال سوم نظام جدید.
محمد رضوانی، علی جلالیان. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۹۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۳۲-۱۶-۱

(چاپ اول)

۲۰۶ـ درآمدی بر مبانی ترجمه: عربی به فارسی - فارسی به عربی.
عنایت‌الله فاتحی‌نژاد، بابک فرزانه. ـ تهران: آیه. ـ ۲۲۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۳۱-۲۲-X

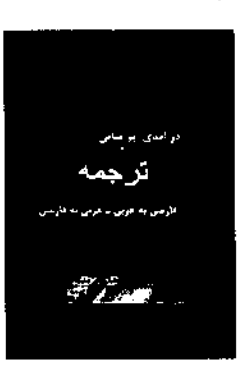

مطالب کتاب در قالب ۳۱ مبحث، حاوی نکاتی است درباره چگونگی ترجمه "عربی به فارسی" و "فارسی به عربی" که در پایان هر مبحث تمرینات گوناگون و متنوعی نیز درج گردیده است. این کتاب در واقع مکمل و بازنگری کتاب قبلی مولفان ـ آیین ترجمه ـ است که اینک با موضوعاتی از این دست فراهم می‌آید: "چگونگی ترجمه واژه‌ها و ترکیب‌ها، خارج از ساختار جمله"، "اعراب و نقش آن در ترجمه"، "ترکیب‌های وصفی و اضافی"، "ساختار جمله‌های عربی"، "اسامی اشاره در فارسی و عربی"، "افعال ربطی"، "ترجمه جمله‌های فعلیه"، "کاربرد فعل‌های لازم و متعدی ـ معلوم و مجهول در ترجمه"، "افعال شروع و معادل‌های فارسی آن"، "فعل از نظر زمان در زبان فارسی و عربی"، "مفعول مطلق و معادل‌های آن در فارسی"، "حروف اضافه در زبان عربی"، "چگونگی استفاده از فرهنگ لغت عربی" و "نمونه‌هایی از ترجمه‌های گوناگون".

۲۰۷ـ دفتر تمرین عربی سال اول راهنمایی.
قاسم کریمی، حمیدرضا میرحاجی، عیسی متقی‌زاده. ـ تهران: شورا. ـ ۱۵۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۵-۴۹-۷

(چاپ اول)

۲۰۸ـ ۲۰۰ تست عربی.
حسین مصباح. ـ مشهد: ضریح آفتاب. ـ ۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۲-۶۴-۴

(چاپ اول)

۲۰۹ـ راهنمای جامع متون اسلامی.
لیلی اسماعیلی‌مقدم؛ویراستار: حسین اسماعیلی‌مقدم. ـ تهران: پویند. ـ ۱۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۴۱۵-۰۳-۶

۲۱۰ـ راهنمای عربی (۱) سال اول دبیرستان (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها).
سعید قدیمی. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۰-۱۵-۵

۲۱۱ـ راهنمای کامل آموزش عربی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی (ویژه ی علوم انسانی).
حجت‌الله گنجی، کرم‌خدا امینیان، محمد ایثاربخش. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۷۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۰-۷۴-۰

۲۱۲ـ راهنمای گام به گام طلایی عربی ۲ و ۱ پیش‌دانشگاهی.
محسن عمرانی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۶۲-۶

۲۱۳ـ راهنمای گام به گام طلایی عربی (۳) سال سوم نظام جدید.
محسن عمرانی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۷۳-۱

۲۱۴ـ راهنمای گام به گام عربی (۲) سال دوم نظام جدید: رشته تجربی - ریاضی.
محمدحسین داوودی. ـ تهران: منتشران. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۶۶-۶۷-۱

(چاپ اول)

۲۱۵ـ ره‌آورد دانش: عربی: کمک آموزشی، سوم راهنمائی.
محمدعلی شهاب. ـ تهران: نذیر. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۴۵-۷۳-۵

۲۱۶ـ زبان قرآن: صرف مقدماتی.
حمید محمدی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۲۱۶ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۷۳-۱

۲۱۷ـ زبان قرآن: علم نحو.
حمید محمدی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۱۹-۷

(چاپ اول)

۲۱۸ـ سفینه النحو: شرح کتاب مغنی الادیب.
شارح: محمدعلی ضیایی؛ویراستار: علی‌اصغر ظهیری. ـ قم: مشهور. ـ ۲۵۶ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Safinat al nahvei
شابک: ۹۶۴-۶۸۶۳-۳۳-۴

"مغنی الادیب" که خلاصه "مغنی اللبیب"

است در این کتاب، شرحی ساده از آن به زبان فارسی نگاشته شده است. مباحث این کتاب عمدتاً در حوزه نحو عربی است که با شواهد و مثال‌های متعدد فراهم آمده است.

۲۱۹ـ صرف ساده بضمیمه صرف مقدماتی.
محمدرضا طباطبایی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۳۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۷۵۰ ریال. ـ چاپ پنجاهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۱۵-۴

۲۲۰ـ عربی (۳).
پیمان بوذری؛ویراستار: جمال‌الدین هنرور. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۴۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۰۴-۸

۲۲۱ـ عربی به زبان ساده: شامل ۶۰ تمرین و حدود ۱۴۰۰ سوال چهارگزینه‌ای با پاسخ‌های کلیدی و تشریحی.
ایاد فیلی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۵۵۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و هفتم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۳۸-۴

(چاپ اول)

۲۲۲ـ عربی عمومی: گروه آزمایشی ریاضی - تجربی - انسانی.
تهیه و تنظیم: جعفر مبرقعی، محمدتقی شوشتری. ـ مشهد: پارسیران. ـ ۶۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۶۵-۳۰-۲

(چاپ اول)

۲۲۳ـ فرهنگ جامع کاربردی فرزان عربی - فارسی از دیرینه ایام عرب تا نوترین واژگان علم و ادب.
پرویز اتابکی. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۷۲۴ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۱-۱۱۳-۴

۲۲۴ـ فرهنگ عربی به فارسی و فارسی به عربی.
احمد رحمانپور. ـ تهران: ابوعطا. ـ ۳۴۸ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۹۲-۰-۰

۲۲۵ـ فرهنگ کمانگیر عربی - فارسی: از راهنمایی تا دانشگاه.
محمدعلی فیاض‌بخش، بهرنگ دانش‌اشراقی. ـ تهران: کمانگیر. ـ ۵۷۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۱۰-۸-۰

۲۲۶ـ فرهنگ نوین عربی - فارسی: ترجمه القاموس العصری.
الیاس‌انطون الیاس؛به‌اهتمام: مصطفی طباطبایی. ـ تهران: کتابفروشی اسلامیه. ـ ۸۷۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۱-۰۱۴-۷

(چاپ اول)

۲۲۷ـ فرهنگ همراه طلایی عربی به فارسی همراه با تحلیل صرفی.
کیهان روشنی‌مقدم، حلیمه محمودنژاد. ـ تهران: آلما. ـ ۴۸۴ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۳۱-۲۲-۳

(چاپ اول)

۲۲۸ـ قواعد فی تعلیم اللغه العربیه.
شجاع‌الدین سیف. ـ تهران: خورشید تابان. ـ ۳۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۸۶-۰۹-۱

۲۲۹ـ کتاب الزبده فی شرح الهدایه.
مهدی احدی‌امیرکلایی. ـ قم: وفایی. ـ ۳۱۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۳-۱۲-۰

۲۳۰ـ کتاب الزبده فی شرح الهدایه.
مهدی احدی‌امیرکلایی. ـ قم: وفایی. ـ ۲۱۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۳-۱۲-۰

(چاپ اول)

۲۳۱ـ کتاب عربی کنکور.
هاشم ازدری. ـ تهران: فیاض بخش. ـ ۳۸۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۳-۲۲-۱

(چاپ اول)

۲۳۲ـ کتاب کار دانش‌آموز: عربی اول راهنمایی.
عیسی متقی‌زاده، فاطمه یوسفنژاد، عادل اشکبوس. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۳-۹۳۴۴۲-۰-۶

(چاپ اول)

۲۳۳ـ کتاب کار دانش‌آموز: عربی دوم راهنمایی.
عیسی متقی‌زاده، عبدالله سعیدی، عادل اشکبوس. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۱-۴

(چاپ اول)

۲۳۴ـ کتاب کار دانش‌آموز: عربی سوم راهنمایی.
عیسی متقی‌زاده، فاطمه یوسفنژاد، عادل اشکبوس. ـ تهران: سنجش روز. ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۴۳-۲-۲

(چاپ اول)

۲۳۵ـ گام به گام کمک درسی عربی ۲: علوم تجربی و ریاضی.
انور حسینی، علی فقه‌کریمی. ـ تهران: عابد. ـ ۱۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۰۸۳-۱

(چاپ اول)

۲۳۶ـ گام به گام کمک کنکور و کمک درسی عربی ۳: ویژه‌ی علوم انسانی.
انور حسینی، علی فقه‌کریمی. ـ تهران: عابد. ـ ۲۶۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۰۷۲-۸

۲۳۷ـ گفت و گو: روشی نوین در آموزش مکالمه عربی.
ناصر علی‌عبداله. ـ تهران: مجد. ـ ۳۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۵۳-۰۹-۷

۲۳۸ـ گنجینه پرسش‌های طلایی عربی (۳) نظام جدید.
حمید طاهری. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۳۷۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۱۶-۱

۲۳۹ـ گنجینه پرسش‌های طلایی عربی پایه تا کنکور.
حمید طاهری. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۳۳۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۲-۰۲-۱

۲۴۰ـ گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس دوم راهنمایی.
تهیه کننده: اسکندر حسین‌زاده. ـ تهران: تبلور دانش. ـ ۱۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۳-۵۷۴۴-۴۵-۸

۲۴۱ـ گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس سوم راهنمایی.
تهران: تبلور دانش. ـ ۱۲۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۴۴-۴۶-۶

۲۴۲ـ گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس اول راهنمایی.
تهیه کننده: اسکندر حسین‌زاده. ـ تهران: تبلور دانش. ـ ۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۳-۵۷۴۴-۴۴-X

۲۴۳ـ لغت‌نامه، یا، فرهنگ بزرگ جامع نوین سیاح: ترجمه المنجد (با اضافات) عربی به فارسی.
لویس معلوف؛مقدمه: حسن حسن‌زاده-آملی، محمدتقی جعفری‌تبریزی؛مترجم: احمد سیاح. ـ تهران: اسلام. ـ ۱۱۵۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۹۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

۲۴۴ـ لغت‌نامه، یا، فرهنگ بزرگ جامع نوین عربی به فارسی: ترجمه المنجد (با اضافات).
لویس معلوف؛مترجم: احمد سیاح؛مقدمه: حسن حسن‌زاده‌آملی، محمدتقی جعفری‌تبریزی. ـ تهران: اسلام. ـ ۱۲۱۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

۲۴۵ـ متون اسلامی.
حسین عبدالمحمدی. ـ قم: مهدیه. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Islamic texts
شابک: ۹۶۴-۷۲۶۲-۱۴-۰

۲۴۶ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۱ و ۲ و ۳).
ناصر ساجد. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۴۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۵۲-۲

۲۴۷ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۲) اختصاصی ادبیات و علوم انسانی (سال دوم دبیرستان) شامل: ترجمه ...
رضا اکبری. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۲۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۱۲-X

۲۴۸ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۳) شامل: ترجمه کلمه‌های تازه، متن و کلیه تمرین‌های کتاب درسی ...
رضا اکبری. ـ تهران: کانون فرهنگی

آموزش. ـ ۱۶۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۱۴-۶

۲۴۹ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲ اختصاصی‌انسانی.
ایاد فیلی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۰۹-۷

۲۵۰ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳.
گردآورنده: سهیلا خاکباز. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و یکم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۵۱ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی: همراه با برگزیده نکات مهم درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ ...
گردآورنده: سهیلا خاکبازنژاد. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۵۲ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی: همراه با برگزیده نکات مهم درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ ...
گردآورنده: سهیلا خاکبازنژاد. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۵۳ـ مختصر المعانی.
سعدالدین تفتازانی. ـ قم: دارالفکر. ـ ۳۲۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۲-۱۳-۰

۲۵۴ـ المنجد: عربی، فارسی.
مترجم: محمد بندرریگی. ـ تهران: انتشارات ایران. ـ ۱۲۰۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۱۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۸-۰۲-۶

چاپ اول

۲۵۵ـ المنجد فی الاعلام.
فردینان توتل. ـ تهران: الحوراء. ـ ۷۵۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۲۵۶ـ المنجد: فی اللغه.
لویس معلوف. ـ تهران: الحوراء. ـ ۱۰۳۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

۲۵۷ـ المنجد: فی اللغه.
لویس معلوف. ـ تهران: اسلام. ـ ۱۰۱۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۳۳-۱۸-۹

۲۵۸ـ نحو مقدماتی.
حمید محمدی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۷۷-۴

چاپ اول

۲۵۹ـ نحو میر.
عبدالقاهربن‌عبدالرحمن جرجانی. ـ تربت‌جام: احمدجام. ـ ۲۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۲۶۰ـ النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه.
علی جارم، مصطفی امین. ـ تهران: الهام. ـ ۴۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶-۷۱-۵۸-۹

۲۶۱ـ النحو الوافی.
عباس حسن. ـ تهران: ناصر خسرو. ـ ۶۶۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۵۰۴-۸-۵

۲۶۲ـ النحو الوافی.
عباس حسن. ـ تهران: ناصر خسرو. ـ ۵۷۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۵۰۴-۹-۳

۲۶۳ـ النحو الوافی.
عباس حسن. ـ تهران: ناصر خسرو. ـ ۷۶۴ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۵۳-۰۰-۲

۲۶۴ـ النحو الوافی.
عباس حسن. ـ تهران: ناصر خسرو. ـ ۷۱۲ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۲۶۵ـ نکات برجسته و روش‌های نوین آموزش و سنجش عربی: سال اول راهنمایی.
بهرام افشارآزاد، مهدی پرکاری، محمد آزمل؛ویراستار: فاطمه اکبرپوران. ـ تهران: علوی. ـ ۱۶۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰-۳۳۵-۵

چاپ اول

۲۶۶ـ نکات برجسته و روش‌های نوین آموزش و سنجش عربی: سال سوم راهنمایی.
محمد آزمل، بهرام افشارآزاد، مهدی پرکاری. ـ تهران: علوی. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰-۳۳۷-۱

چاپ اول

۲۶۷ـ ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی ۲ علوم انسانی.
مجید شایسته. ـ تهران: ایندگان هزار نکته. ـ ۲۲۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷-۳۲-۶۹-۲

۲۶۸ـ ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی (پایه تا کنکور) نظام جدید.
صدرالدین عارف. ـ تهران: ایندگان هزار نکته. ـ ۳۰۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۳۸-۹

چاپ اول

۲۶۹ـ ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) علوم انسانی.
ضیاء حسینی‌فرد. ـ تهران: ایندگان هزار نکته. ـ ۳۵۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷-۳۲-۰۱-۳

زبانهای اورال آسیایی، سیبریایی و دراویدی

۴۹۴

چاپ اول

۲۷۰ـ زبان ترکی قشقایی و شیوه نگارش آن.
اسدالله مردانی‌رحیمی. ـ شیراز: راهگشا. ـ ۲۳۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۴۴-۶۶-۰۰

نگارنده در این کتاب بر آن است با نگاهی علمی، روند تکوینی زبان ترکی قشقایی و شیوه نگارش آن را تشریح نماید. وی کتاب را با موضوعاتی از این دست فراهم می‌آورد: "توانمندی و قانونمندی زبان ترکی"، "پیوستگی زبان‌های ترکی و فارسی"، "خطوط قدیمی ترکان"، "نزدیکی زبان قشقایی و آذربایجانی‌ها"، "بعضی از ویژگی‌های زبان ترکی قشقایی"، "اصول و قواعد نگارش"، "مسئله الفبا و مشکل خط عربی" و "نمونه‌هایی از نظم و نثر ترکی قشقایی".

زبانهای گونه‌گون

۴۹۹

271- English - georjian dictionary.
Gvarjaladze Tamar. ـ تهران: جنگل. ـ ۵۲۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

نمایه عنوان

A Basic Course in Reading English: For University Students 131
Activity workbook express ways 132
Advanced english for it students 133
Advanced vocabulary and idiom 134
A basic course in reading english 135
A basic course in reading english: for university students 136
Basic english for university students 137
English for students of agricultural 138
English for students of dentistry 139
English for students of educational administration 140
English for students of history 141
English for students of medicine 142
English for students of psychology 143
English for the students of visual arts (painting,graphics and sculpture) 144
English - georjian dictionary 271
English grammar digest 108
English grammar in use: a self - study reference and practice ... 109
English sentence structure 110-111-112
English through reading 113
Englsih for students of special education 145
Essential grammar in use: a self-study reference and practice book for elementary students of ... 114-115
Essential words for the TOEFL 146-147
Express ways: activity workbook 148
Expressways: companion workbook 2A 149
First things first: students book an integrated course for beginners 150
Follow me: welcome to english programmes 1 - 60 151

Grammar in use 116
Headstart: student's books: beginner 152
Headway Elementary: Workbook 153-154
Headway elementary: student's book 155
Headway pre-intermediate: workbook 156
The hound of the baskervilles 157
Lecture et traduction de textes journalistiques 191
Longman dictionary of contemporary english 25
Longman handy learner's dictionary 26-27
Longman handy learner's dictionary of american english 28
Longman lexicon of contemporary english 29
Longman new pocket english dictionary 30
Longman preparation course for the TOEFL test: practice tests 158
Longman preparation course for the TOEFL test: skills and strategies 159 160
Longman preparation course for the TOEFL test: teacher's manual 161
Management 162
A miscellany of law texts and other materials for law students 163
New generation 1: activity book 164
New headway english course: elementary student's book 165
New headway english course: intermediate student'sbook 166
New headway english course: pre-intermediate: teacher's book 167
New interchange 168
Oxford elementary learner's dictionary 31-32 33-34-35-36-37-38-39
Oxford learner's pocket dictionary 40-41
Oxford wordpower dictionary 42
Practice exercises for the TOEFL test fourth edition 169
Reading in psychology 170
Scientific english readings 171-172
Spectrum 1A: a communicative course in english 173
Spectrum 1A: a communicative course in english: workbook 174
Spectrum 1B: a communicative course in english 175
Spectrum 4A: a communicative course in english 176
Spectrum 6A: communicative course in english 177
Spectrum 6A: communicative course in english: workbook 178
Street talk-1: How to speak & understand american slang 179
Study skills for students of english as a second language 180
The oxford french minidictionary 189
Tree or three? an elementary pronunciation course 181
Vocabulary in use intermediate 182
Vocabulaty and tests for TOEFL 183
۲۰ آزمون کنکور زبان انگلیسی: ۱۸۰۰ سوال چهارگزینه‌ای با جواب تشریحی و توضیح نکات ۳۳
آزمون و آموزش عربی سال اول راهنمایی ۱۹۳
آزمون و آموزش عربی سال دوم راهنمایی ۱۹۵
آزمون و آموزش عربی سال سوم راهنمایی ۱۹۶
آزمونهای زبان انگلیسی سوم راهنمایی ۳۳
آزمونهای کارشناسی به کارشناسی ارشد زبان تخصصی شیمی همراه با پاسخهای تشریحی ۷۹ - ۱۳۷۲ ۱۱۷
آموزش زبان فارسی به اردو زبانان و زبان اردو به فارسی زبانان ۱۹۲
آموزش زبان فارسی در [۵] درس آزمون ویژه داوطلبان آزمونهای مراکز آموزش عالی ۱۴
آموزش گام به گام زبان فارسی (۳) سال سوم رشته علوم انسانی ۱۰
آموزش گام به گام عربی سال دوم راهنمایی ۱۹۷
آموزش مفهومی زبان انگلیسی: ویژه دانش‌آموزان دوره پیش‌دانشگاهی و داوطلبان کنکور ۴۵
آموزش و پرسش زبان انگلیسی دوم راهنمایی ۴۶
اصول و فنون تدریس زبان خارجی ۱۱۸
المورد قاموس انگلیزی - عربی ۱۸
انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۳۷
انگلیسی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) ۴۸
انگلیسی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی (سطح متوسط و پیشرفته) ۱۱۹
بازآموز زبان انگلیسی (سوم راهنمایی) ۳۹
بانک جامع سوالات استاندارد انگلیسی سال سوم راهنمایی ۵۰
بدر کامل فی ترکیب شرح مائه عامل ۱۹۸
بندهش ۶
پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد زبان انگلیسی (۱) و (۲) پیش دانشگاهی، کلیه رشته‌ها ۵۱
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی ۵۲
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۱) ۵۳
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۲) ۵۴
پرسشهای چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی (کاردانی به کارشناسی ناپیوسته) ۵۵
پیک طلایی زبان فارسی (۱) سال دوم نظام جدید ۱۵
پیک طلایی زبان فارسی (۲) سال دوم نظام جدید ۱۶
پیک عربی راه اندیشه: عربی ۱و۲: مخصوص دانش‌آموزان کلیه رشته‌ها ۱۹۹
ترجمه و راهنمای مبادی‌العربیه، یا، کاملترین صرف و نحو عربی ۲۰۰
ترجمه و مترجم: آموزش اصول و قواعد اساسی ترجمه: درسنامه‌ای قابل استفاده برای استادان، مترجمان ... ۱۲۰
تعلیم، تمرین، توفیق انگلیسی سوم راهنمایی شامل: گرامر دروس، ۱۰۰۰ سوال تشریحی، - ۵۶
تعلیم تمرین توفیق زبان سال اول دبیرستان ۵۷
تعلیم، تمرین، توفیق زبان سال دوم دبیرستان شامل: توضیح نکات گرامری صورت‌شناسی، تمرینهای گوناگون ... ۵۸
توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی بر بنیاد یک نظریه عمومی زبان ۱۱
تئوری ترجمه و ترجمه کاربردی از عربی به فارسی ۲۰۱
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۱: مخصوص سال اول دبیرستان قابل استفاده برای دانش‌آموزان ... ۵۹
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۲: مخصوص سال دوم دبیرستان (نظام جدید) ۶۰
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی ۶۱
جدیدترین آزمون و نمونه سئوالات انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی ۶۲
جدیدترین و کامل‌ترین راهنمای آموزش و آزمون‌های طبقه‌بندی شده و استاندارد زبان انگلیسی سال دوم ... ۶۳
حل تمارین صرف ساده ۲۰۲
خودآموز پیشرفته عربی (ویژه کنکور) همچنین قابل استفاده دانش‌آموزان اول، دوم و سوم دبیرستان ۲۰۳
خودآموز گام به گام انگلیسی سال دوم راهنمایی ۶۴
خودآموز گام به گام انگلیسی سال سوم راهنمایی ۶۵
خودآموز و راهنمای زبان (۱) پیش‌دانشگاهی ۶۶
خودآموز و راهنمای زبان انگلیسی سوم راهنمایی ۶۷
خودآموز و راهنمای زبان دوم راهنمایی ۶۸
خودآموز و راهنمای عربی (۱) سال اول نظام جدید ۲۰۴
خودآموز و راهنمای: عربی (۳) ویژه سال سوم نظام جدید ۲۰۵
دانش زبان: ماهیت، منشا و کاربرد آن ۱
درآمدی بر زبان‌شناسی همگانی ۲
درآمدی بر مبانی ترجمه: عربی به فارسی - فارسی به عربی ۲۰۶
دستور زبان فارسی ۱۲
دفتر تمرین عربی سال اول راهنمایی ۲۰۷
۲۰۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی ۶۹
۲۰۰ تست عربی ۲۰۸
دیکشنری برای دانش‌آموزان راهنمایی ۱۲۱
راهنما و خودآموز گام به گام زبان (۱) نظام جدید ۷۰
راهنمای جامع انگلیسی ۳: سال سوم نظام جدید ۷۱
راهنمای جامع انگلیسی اول دبیرستان ۷۲
راهنمای جامع انگلیسی دوم راهنمایی ۱۲۲
راهنمای جامع متون اسلامی ۲۰۹
راهنمای زبان فارسی (۳) سال سوم دبیرستان ۱۳
راهنمای عربی (۱) سال اول دبیرستان (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها) ۲۱۰
راهنمای کامل آموزش عربی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی (ویژه ی علوم انسانی) ۲۱۱
راهنمای کامل انگلیسی قدم به قدم برای دانشجویان ۷۳
راهنمای کامل متون روان‌شناسی به زبانهای خارجه (۱) (رشته روان‌شناسی) دانشگاه پیام نور ۱۲۳
راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) پیش‌دانشگاهی ۷۴
راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) سال اول نظام جدید ۷۵
راهنمای گام به گام طلایی زبان (۱) نظام جدید ۷۶
راهنمای گام به گام طلایی زبان (۲) سال دوم نظام جدید ۷۷
راهنمای گام به گام طلایی زبان (۳) سال سوم نظام جدید ۷۸
راهنمای گام به گام طلایی عربی ۲ و ۱ پیش‌دانشگاهی ۲۱۲
راهنمای گام به گام طلایی عربی (۳) سال سوم نظام جدید ۲۱۳
راهنمای گام به گام عربی (۲) سال دوم نظام جدید: رشته تجربی - ریاضی ۲۱۴
روش نوین، یا، دستور زبان انگلیسی ۷۹
رهآورد دانش: زبان انگلیسی کمک آموزشی، سوم راهنمایی‌مفاهیم و ساختار گرامری ۸۰
رهآورد دانش: عربی: کمک آموزشی، سوم راهنمائی ۲۱۵
زبان ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی ۸۱
زبان آلمانی برای ایرانیان ۱ ۱۸۶
زبان آلمانی در سی روز ۱۸۷
زبان انگلیسی (۱) سال اول دبیرستان (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها) ۸۲
زبان انگلیسی ۱ و ۲: کنکور عمومی تمام رشته‌ها مطابق با مفاهیم کتاب درسی طرح و تدوین - ۸۳
زبان انگلیسی: گرامر - لغت - درک مطلب - تست: با فهرستهایی به ترتیب نکات گرامری کتابهای ... ۸۴
زبان ترکی قشقایی و شیوه نگارش آن ۳۷۰
زبان‌شناسی کرد و تاریخ کردستان ۳
زبان فنی و تخصصی کامپیوتر ۱۲۴
زبان قرآن: صرف مقدماتی ۲۱۶
زبان قرآن: علم نحو ۲۱۷
زبان مدیریت ۱۲۵
ساخت‌گرایی، پساساخت‌گرایی و مطالعات ادبی: مجموعه مقاله: سوسور، اشکلوفسکی، موکاروفسکی، یاکوبسن، ... ۴
سفینه النحو: شرح کتاب مغنی الادیب ۲۱۸
صرف ساده بضمیمه صرف مقدماتی ۲۱۹
عربی (۳) ۲۲۰
عربی به زبان ساده: شامل ۶۰ تمرین و حدود ۱۴۰۰ سوال چهارگزینه‌ای با پاسخ‌های کلیدی و تشریحی ۲۲۱
عربی عمومی: گروه آزمایشی ریاضی - تجربی - انسانی ۲۲۲
فرانسه در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره فرانسه ۱۹۰
فرهنگ البرز جیبی کوچک فارسی - انگلیسی ۱۹
فرهنگ انگلیسی - فارسی ۲۰
فرهنگ پیشدانشگاهی زبان فارسی: الفبایی - قیاسی ۷
فرهنگ جامع کاربردی فرزان عربی - فارسی از دیرینه ایام عرب تا نوترین واژگان علم و ادب ۲۲۳
فرهنگ جدید دانش‌آموز = The new student dictionary: english - persian ۲۱
فرهنگ خیام: فارسی - آلمانی ۱۸۴
فرهنگ عربی به فارسی و فارسی به عربی ۲۲۴
فرهنگ فارسی بروئی: فرهنگ درسی برای فارسی زبانان: ۴۶۰۰ لغت ۱۹۳
فرهنگ فارسی به فارسی ۸
فرهنگ فارسی حمید ۹

فرهنگ کمانگیر عربی - فارسی: از راهنمایی تا دانشگاه ۲۲۵
فرهنگ لغات انگلیسی به فارسی مدرسه ۲۲
فرهنگ مصور آلمانی - فارسی آکسفورد - دودن ۱۸۵
فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی ۲۳
فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی یک جلدی ۲۴
فرهنگ معاصر فرانسه - فارسی جیبی ۱۸۸
فرهنگ نوین عربی - فارسی: ترجمه القاموس العصری ۲۲۶
فرهنگ همراه طلایی عربی به فارسی همراه با تحلیل صرفی ۲۲۷
قواعد فی تعلیم اللغه العربیه ۲۲۸
کتاب الزبده فی شرح الهدایه ۲۲۹
کتاب الزبده فی شرح الهدایه ۳۳۰
کتاب تمرین زبان انگلیسی سوم راهنمایی ۸۵
کتاب زبان انگلیسی دوم راهنمائی: کارتهای آموزشی ۸۶
کتاب عربی کنکور ۲۳۱
کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی اول متوسطه ۸۷
کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی دوم راهنمایی ۸۸
کتاب کار دانش‌آموز: زبان انگلیسی سوم راهنمایی ۸۹
کتاب کار دانش‌آموز: زبان فارسی اول متوسطه ۵
کتاب کار دانش‌آموز: عربی اول راهنمایی ۲۳۲
کتاب کار دانش‌آموز: عربی دوم راهنمایی ۲۳۳
کتاب کار دانش‌آموز: عربی سوم راهنمایی ۲۳۴
کتاب کار و تمرین انگلیسی ۳ سال سوم نظری، فنی و حرفه‌ای ۹۰
کتاب کار و تمرین انگلیسی دوره پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) ۹۱
کنکور جامع زبان فارسی و ادبیات فارسی (دبیرستان) ۱۷
گام به گام کمک درسی عربی ۲: علوم تجربی و ریاضی ۲۲۵
گام به گام کمک کنکور و کمک درسی عربی ۳: ویژه‌ی علوم انسانی ۲۳۶
گرامر "پایه" انگلیسی ۹۲
گرامر زبان انگلیسی با مثال ۹۳
گفت و گو: روشی نوین در آموزش مکالمه عربی ۲۳۷
گفتگوهای روزمره انگلیسی برای سفر ۱۲۶
گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...۹۴-۹۵ ۹۶
گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...۹۷-۹۸ ۹۹
گنجینه پرسش‌های طلایی عربی (۳) نظام جدید ۲۳۸
گنجینه پرسش‌های طلایی عربی پایه تا کنکور ۲۳۹
گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین زبان سوم راهنمایی ۱۰۰
گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس اول راهنمایی ۲۳۲
گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس دوم راهنمایی ۲۴۱
گنجینه سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس سوم راهنمایی ۲۴۰
لغتنامه، یا، فرهنگ بزرگ جامع نوین سیاح: ترجمه المنجد (با اضافات) عربی به فارسی ۲۳۳
لغتنامه، یا، فرهنگ بزرگ جامع نوین عربی به فارسی: ترجمه المنجد (با اضافات) ۲۳۴
لگال پرابلمز = Legal problems ۱۳۷
متد شکوه = Shokouhs method ۱۰۱
متون اسلامی ۲۲۵
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی۱ و ۲ شامل: واژگان و اصطلاحات ترجمه دروس ... ۱۰۲
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۱ و ۲ و ۳) ۲۳۶
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۲) اختصاصی ادبیات و علوم انسانی (سال دوم دبیرستان) شامل: ترجمه ... ۲۳۷
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی (۳) شامل: ترجمه کلمه‌های تازه، متن و کلیه تمرین‌های کتاب درسی ... ۲۳۸
مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ... ۱۰۳
مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش دانشگاهی، نظام قدیم: کنکورهای سراسری و آزاد ... ۱۰۴-۱۰۵
مجموعه طبقه‌بندی شده عربی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲ اختصاصی‌انسانی ۲۳۹
مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ ۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲
مختصر المعانی ۲۵۳
مفاهیم و تفاسیر ۱۲۸
مکالمات روزمره انگلیسی با تلفظ فارسی تمام جملات: قابل استفاده برای: دانش‌آموزان، دانشجویان ... ۱۲۹
مکالمات روزمره انگلیسی با طرز تلفظ آمریکایی ۱۳۰
المنجد: عربی، فارسی ۲۵۴
المنجد فی الاعلام ۲۵۵
المنجد: فی اللغه ۲۵۶-۲۵۷
نحو مقدماتی ۲۵۸
نحو میر ۲۵۹
النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه ۲۶۰
النحو الوافی ۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴
نکات برجسته و روش‌های نوین آموزش و سنجش عربی: سال اول راهنمایی ۲۶۵
نکات برجسته و روش‌های نوین آموزش و سنجش عربی: سال سوم راهنمایی ۲۶۶
نکته‌ها و پرسش‌های چهارگزینه‌ای همگام زبان انگلیسی (۱) دوره پیش‌دانشگاهی ۱۰۶
نمونه سوالات زبان عمومی دانشگاه پیام نور ۱۰۷
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی ۲ علوم انسانی ۲۶۷
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی (پایه تا کنکور) نظام جدید ۲۶۸
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده عربی پیش‌دانشگاهی (۱ و ۲) علوم انسانی ۲۶۹

نمایه پدیدآور

Alexander, L.G. 150
Arounson, Turdy 108
Ashki, Mehri 144
Azabdaftari, Behrooz 138
Baker, Ann 181
Beaven, Briony 152
Bhasker, W.W.S. 113
Birjandi, Parviz 137
Bliss, Bill 132-148-149
Burke, David 179
Byrd, Donald R.H. 174 175-177-178
Costinett, Sandra 177-178
Crawley, Angela 33-34-37 38-39
Crawley, Angelay 31-32 35-36
Doyle, ArthurConan 157
Dye, Joan 174-175
Efterkhar jahromi, Gudarz 163
EllenShaw, With 182
Esmailpour, Hassan 162
Farhady, Hossein 183
Frankfort, Nancy 174-175 176
Freeman, R. Edward 162
Graham, Carolyn 132
Hashemian, Kianoos 170
Hossaini, Mehdi 144
Jafarpur, A. 131-135
Jafarpur, Abdoljavad 136
Koosha, Mansur 140-145
Krohn, Robert110-111-112
Maftoon, Parviz 137
Matthiesen, Steven. J. 147
Matthiesen, Steven.J. 146
McArthur, Tom 29
Mehdipoor Ataee, Khosrow 133
Mirhasani, Akbar 172
Mirhassani, Akbar 171
Molinsky, Steven 149
Molinsky, Steven J. 132
Molinsky, StevenJ. 148
Moradian, M. 183
Murphy, Raymond 109 114-115-116
Nobes, Patrick 157
Phelps, Jane 164
Phillips, Deborah 158-159 160-161
Prabhu, N.S. 113
Rakhshanfar, M.R. 143
Rastegarpour, Hassan 143
Redman, Stuart 182
Richards, Jack 168
Sadeghi, F. 131
Sadeghi, Faranak 136
Sadighi, F. 135
Sadjadian, Mahdi 172
Safavi, Mohammad 141
Sajadian, Mahdi 171
Sharpe, Pamela J. 169
Soars, John 152-153-154 155-156-165-166-167
Soars, Liz 152-153-154 155-156-165-166-167
Stoner, James Arthur Finch 162
Sujudi, Farzan 179
Tahririan, M.H. 135
Tahririan, Mohammad Hassan 131-139-142
Tahririan, MohammadHassan 136
Tamar, Gvarjaladze 271
Thomas, B.J. 134
Tomalin, Barry 151
Varzegar, Minoo 141-142
Veltfort, Anna 178
Venous, Davar 162
Vossoughi, Afzal 191
Warshawsky, Diane 173
Wehmeier, Sally 42
Yazdani, Masud 172
Yorkey, Richard C. 180
آریانپا، مسعود ۳۳-۴۸-۸۴
آرین‌مجد، زهرا ۳۳
آزار، بتی‌اسکرمیفر ۹۲
آزمل، محمد ۲۶۵-۲۶۶
ابراهیمی، عبدالجواد ۲۰۲
اتابکی، پرویز ۲۳۳
احدی‌امیرکلایی، مهدی ۲۲۹-۲۳۰
احمدی‌گیوی، حسن ۱۲
احمدیان، علی ۴۵
اژدری، هاشم ۲۳۱
اسفندیار، علی ۲۰۳
اسماعیل‌پور، زهرا ۱۲۱
اسماعیل‌پور، محمدباقر ۱۲۱
اسماعیلی‌مقدم، حسین ۲۰۹
اسماعیلی‌مقدم، لیلی ۲۰۹
اشرف‌الکتابی، حسن ۱۱۹-۱۹۰
اشرف‌الکتابی، مریم ۱۹۰
اشرف‌الکتابی، مینا ۱۹۰
اشکبوس، عادل ۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۲۳۲-۲۳۳
اصلی‌پور، محمد ۳۹
افرازی، علی‌اکبر ۱۰۷
افشارآزاد، بهرام ۲۶۵-۲۶۶
افشارحرب، فرناز ۹۰-۹۱
اکبرپوران، فاطمه ۲۶۵
اکبری، رامین ۶۳
اکبری، رضا ۲۳۷-۲۳۸
اکبری، فریدون ۵
الیاس، الیاس‌انطون ۲۲۶
امیرحسینی، ملک‌ابراهیم ۱۲۴
امین، مصطفی ۲۶۰
امینیان، کرم‌خدا ۲۱۱
اناری، شهاب ۵۲-۵۳-۵۴
اناری، شهرام ۵۳-۵۴
انوری، حسن ۱۲
ایثاربخش، محمد ۲۱۱
باطنی، محمدرضا ۱۱-۲۲
بندرریگی، محمد ۲۵۴
بوذری، پیمان ۲۲۰
بهار، مهرداد ۶
بهرامی، علی ۲
پارسایار، محمدرضا ۱۸۸
پانوسیان، تالین ۱۸۶
پرچمی، محمدالله ۱۷
پرکاری، مهدی ۲۶۵-۲۶۶
پویان، ژیلا ۹۲
تاجیک، پرویز ۵۹-۶۰-۶۱-۶۲
تفتازانی، سعدالدین ۲۵۳
تمدن، عبدالصمد ۶۴-۶۵
توتل، فردینان ۲۵۵
جارم، علی ۲۶۰
جان‌محمدی، پرویز ۱۲۷
جانی، کامبیز ۸۷-۸۸-۸۹
جرجانی، عبدالقاهربن‌عبدالرحمن ۲۵۹
جسمانی، محمدرضا ۱۰۶
جعفرزاده، علی‌اکبر ۳۷
جعفری‌تبریزی، محمدتقی ۲۳۳-۲۳۴
جلالیان، علی ۲۰۵
جهان‌بین، مینا ۱۰۷
چامسکی، نوآم ۱
چگینی، رضا ۱۸۶
حاجی‌خانی، بهمن ۸
حبیبی، عبدالحسین ۸۶
حسن، عباس ۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴
حسن‌زاده‌آملی، حسن ۲۳۳-۲۳۴
حسین‌زاده، اسکندر ۲۴۱-۲۴۲
حسینی، انور ۲۳۵-۲۳۶
حسینی، عباس ۳۹
حسینی‌فرد، ضیاء ۲۶۹
حیدری، پرویز ۱۸۴
حیدری، حمیدرضا ۲۰۳
حییم، سلیمان ۲۲
خاکباز، سهیلا ۲۵۰
خاکبازنژاد، سهیلا ۲۵۱-۲۵۲
خاکی، موسی ۲۰۳
خالقی، کریم ۷۹

خزایی، حمید ۹۳-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹
خلیلی، کریم ۱۰۴-۱۰۵
خوشحالی، بهزاد ۳
دادگی، فرنیغ ۶
داغی، فرهاد ۱۲۳
دانش‌اشراقی، بهرنگ ۲۲۵
داوودی، محمدحسین ۲۱۴
درزی، علی ۱
دیبا، حسین ۱۲۸
راداویلسکی، میخائیل‌یفیموویچ ۱۹۳
رادمن، رابرت ۲
راسترو، امیرعلی ۲۰
رحمانپور، احمد ۲۳۳
رحمن، عنایت ۱۹۸
رزاقی، پرویز ۷۲-۱۲۲
رشیدی، غلامرضا ۱۲۰
رضوانی، محمد ۲۰۵
رمضانی، محمود ۱۲۷
روشنی‌مقدم، کیهان ۲۳۷
ریگی، ابوعبدالفتاح‌عبدالله ۱۹۸
زره‌پوش، سعید ۸۰
ساجد، ناصر ۲۴۶
سجودی، فرزان ۴
سعیدی، عبدالله ۲۳۳
سعیدی، علیرضا ۸۷-۸۸-۸۹
سلیمانی‌زاده، عظیم ۲۱
سلیمانی‌زاده، علیرضا ۲۱
سیاح، احمد ۲۳۳-۲۳۴
سیف، شجاع‌الدین ۲۲۸
شاهسوندی، شهره ۱۲۰
شایسته، مجید ۲۶۷
شجراوی، محمد ۱۱۸
شرتونی، رشید ۲۰۰
شریعت، محمدجواد ۲۰۰
شریفی‌درآباد، ایرج ۸۱
شکوه، محسن ۱۰۱
شمس‌آبادی، حسین ۲۰۱
شوشتری، محمدتقی ۲۳۲
شویتوف، الکساندرمیخائیلوویچ ۱۹۳
شهاب ۱۲۹
شهاب، محمدعلی ۲۱۵
شیخ‌الاسلامی، عباس ۸۵
صادقی، محمود ۴۶
صفری‌پور، محسن ۸۳
صفی، عباس ۷۰
صلاحی، پرویز ۴۹-۵۶-۵۷-۵۸
صلواتیان، فروزان ۹۰-۹۱
ضیایی، محمدعلی ۲۱۸
طاهرزاده، جلال ۱۳۰
طاهرزاده، کمال ۱۳۰
طاهری، حمید ۲۳۸-۲۳۹
طباطبایی، محمدرضا ۲۱۹
طباطبایی، مصطفی ۲۲۶
طلوع، ابوالقاسم ۷۳
ظهیری، علی‌اصغر ۲۱۸
عارف، صدرالدین ۲۶۸
عبدالمحمدی، حسین ۲۴۵
عصاریپور، فیلسوف ۴۷
علی‌عبدالله، ناصر ۲۳۷
عمرانی، محسن ۲۱۲-۲۱۳
عنانی‌سراب، محمدرضا ۲۲-۵۱-۸۵
غفاری، سیف ۱۹
غفاری، محمدامین ۲۰۴
فاتحی‌نژاد، عنایت‌الله ۲۰۶
فرامکین، ویکتوریا ۲
فرزام، عباس ۶۹
فرزانه، بابک ۲۰۶
فرهمند، مسعود ۶۷-۶۸
فقه‌کریمی، علی ۲۳۵-۲۳۶
فیاض‌بخش، محمدعلی ۲۲۵
فیلی، ایاد ۲۲۱-۲۳۹
قاسم‌پور، حسین ۵
قاسم‌پورمقدم، حسین ۱۳
قاسمی‌نژاد، بهرام ۹۰-۹۱
قائمی، جعفر ۵۰-۷۱
قدیمی، سعید ۲۱۰
قزائی‌کاشانی، علی ۶۶
قضیه، محمدعلی ۵۵
کاظم‌زاده، حسین ۱۸۵
کریم‌زاده، شهرام ۸۲
کریمی، قاسم ۲۰۷
کوچری، ولی ۱۹۹
گنجی، حجت‌الله ۲۱۱
گودرزی، سیمین‌دخت ۱۰۰
لاجوردی، حسن ۱۰
لارسن‌فریمن، دایان ۱۱۸
لباف، مرضیه ۱۰۶
لشگری، علی‌اصغر ۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸
مبرقعی، جعفر ۲۲۲
متقی‌زاده، عیسی ۲۰۷-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴
محمدزاده، سعید ۸۳
محمدی، حمید ۲۱۶-۲۱۷-۲۵۸
محمودنژاد، حلیمه ۲۲۷
مرادآبادی، بهروز ۱۰۲-۱۰۳
مردانی‌رحیمی، اسدالله ۲۷۰
مشیری، مهشید ۷
مصباح، حسین ۲۰۸
مصباحی، محمدرضا ۱۲۰
معدن‌نژاد، محمدرضا ۹۳-۱۲۶
معلوف، لویس ۲۳۳-۲۳۴-۲۵۶-۲۵۷
ملایری، احمد ۱۸۷
مولینیوکس، مایکل ۱۲۷
میرحاجی، حمیدرضا ۲۰۷
میرحسنی، اکبر ۶۳
میردهقان، مهین‌ناز ۱۹۲
میقانی، محسن ۷۳
ناظری، کیهان ۱۵-۱۶
نبش‌ابهری، مجید ۱۲۵
نعمت‌اللهی، ویدا ۱۲۴
نوری، مجید ۱۹۷
نیک‌نژاد، امیرسعید ۱۸۷
نیکپور، فیروزه ۸۵
نیکوپور، جهانبخش ۵۱
وانسکانیان، گرانت‌آوانسوویچ ۱۹۳
وطن‌پور، احمدرضا ۱۴
ولیان، مریم ۵
هاخوردیان، آریس ۶۳
هاشمی، حمید ۹
هنرور، جمال‌الدین ۲۲۰
هیات‌مولفان‌دودن ۱۸۵
یاوری، حسین ۱۱۷
یزدان‌پناه، محمد ۱۰۰
یوسف‌زاده، علیرضا ۱۰۲-۱۰۳
یوسف‌نژاد، فاطمه ۲۳۲-۲۳۳
یوسفی، فاطمه ۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸
یوسفیان، الف. ۲۰۲

نمایه ناشر

آذین: تهران ۲۰
آزمون: تهران ۱۰-۶۴-۶۵-۱۰۶-۱۹۷
آزمون نوین: تهران ۸۶
آلما: تهران ۲۲۷
آوای نور: تهران ۵۶-۵۷-۵۸
آیندگان: تهران ۱۷
آیندگان هزار نکته: تهران ۴۶-۲۳۸-۲۳۹-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹
آیه: تهران ۲۰۶
ابوعبدالفتاح عبدالله ریگی: زاهدان ۱۹۸
ابوعطا: تهران ۸-۹۳-۱۲۶-۲۲۴
احمدجام: تربت‌جام ۲۵۹
اساطیر: تهران ۲۰۰
استادی: تهران ۵۱-۸۵
استاندارد: تهران ۱۱۹-۱۹۰
اشتیری: تهران ۱۸۱
اسلام: تهران ۲۳۳-۲۴۴-۲۵۷
اشتیاق: تهران ۱۶۰
البرز: تهران ۱۹
الحوراء: تهران ۱۸-۲۵۵-۲۵۶
الهام: تهران ۲۶۰
الهدی: تهران ۱۹۲
امیر کبیر: تهران ۱۱-۷۹
انتشارات ایران: تهران ۲۵۴
اندیشه سازان: تهران ۵۲-۵۳-۵۴-۲۲۰
اورست: تهران ۱۱۲-۱۳۱
ایران زمین: تهران ۱۸۵-۱۸۶
بدر: تهران ۳۴
بدیهه: تهران ۴۱
بعثت: تهران ۷۳
بلادی: تهران ۱۱۳-۱۳۲-۱۴۹
به نشر: مشهد ۱۲۰
پارس: تهران ۳۱
پارسیران: مشهد ۲۲۲
پرتو دانش: تهران ۱۰۰
پرستوی مهاجر: تهران ۱۰۷
پشوتن: تهران ۱۲۵
پنگان: تهران ۱۸۷
پویند: تهران ۲۰۹
پیش دانشگاهیان: تهران ۸۳
پیک زبان: تهران ۳۰
پیک مشاور: تهران ۱۴۸
پیکان: تهران ۷-۳۸-۳۹-۶۶-۶۷-۶۸-۲۰۴-۲۰۵
تاجیک: تهران ۵۹-۶۰-۶۱-۶۲-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶
تبلور دانش: تهران ۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲
تمرین: مشهد ۱۴
توس: تهران ۶
جماران: تهران ۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹
جنگل: تهران ۱۲۸-۱۳۶-۱۵۰-۱۵۲-۱۶۵-۱۶۷-۲۷۱
جهان دانش: تهران ۱۸۰
چاپار: تهران ۲۰۱
حوزه هنری: تهران ۴
خالدین: اهواز ۱۱۸
خط سوم: تهران ۱۲۷
خورشید تابان: تهران ۲۲۸
خیام: تهران ۱۸۴
دارالعلم: قم ۲۰۲-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۹-۲۵۸
دارالفکر: قم ۲۵۳
دانش بیگی: تهران ۱۳۵
دانش پرور: تهران ۳۷
دلفین: تهران ۱۰۱
دیاگران تهران: تهران ۵۵-۱۲۴-۱۳۳
راه اندیشه: تهران ۶۹-۱۹۹
راهگشا: شیراز ۲۷۰
رزمندگان اسلام: تهران ۳۹
روزبهان: تهران ۱۳۰-۱۸۹
رهنما: تهران ۲-۲۷-۱۸۳
زبان پژوه: تهران ۲۶-۲۸-۱۵۳-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۱
زبان تصویر: تهران ۳۲
زبان مال: تهران ۱۰۸-۱۱۴-۱۱۵-۱۳۴-۱۶۹
زبان‌آموز: تهران ۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۶۸
زبانسرا: تهران ۱۶۶
زبانکده: تهران ۱۷۱-۱۷۲
زهرا اسماعیل‌پور: تهران ۱۲۱
ژرف‌اندیشان: تهران ۲۰۳
سادات رضوی: تهران ۱۵۱
سازمان تبلیغات اسلامی: تهران ۴
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران ۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۳۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۷۰-۱۹۱
سنجش روز: تهران ۵-۸۷-۸۸-۸۹-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴
شکوه اندیشه: تهران ۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸
شمیم: تهران ۱۴۷-۱۸۲
شورا: تهران ۲۰۷
شهر آب: تهران ۱۴۶
شهرآب: تهران ۲۵-۲۹-۳۱
صدای معاصر: تهران ۱۱۰
صیانت: تهران ۵۰-۷۱
ضریح آفتاب: مشهد ۲۰۸
عابد: تهران ۲۳۵-۲۳۶
عقیل: تهران ۳۵-۳۶
علم و ورزش: تهران ۹۲
علوی: تهران ۶۳-۲۶۵-۲۶۶
فاطمی: تهران ۱۲-۹۰-۹۱
فخردین: تهران ۱۰۹
فرزان روز: تهران ۲۲۳
فرهنگ ایران: تهران ۳۲
فرهنگ معاصر: تهران ۲۳-۲۴-۱۸۸
فرهنگ و قلم: تهران ۹
فن آوران: همدان ۳
فواد: تهران ۱۵۷
فیاض بخش: تهران ۸۱-۲۳۱
قلمستان هنر: تهران ۳۲-۱۱۶
کاشفان: تهران ۱۱۷
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲
کانون گسترش علوم: تهران ۱۵-۱۶-۳۰-۷۴-۷۵-۷۶-۷۷-۷۸-۲۱۲-۲۱۳
کتابخانه گنج دانش: تهران ۱۶۳
کتابفروشی اسلامیه: تهران ۲۲۶
کمانگیر: تهران ۲۲۵
کهن: تهران ۳۳
گل یخ: تهران ۷۰
گوتنبرگ: تهران ۱۹۳
گویش نو: تهران ۱۷۹
میتکران: تهران ۳۳-۴۸-۸۴-۲۲۱
مجد: تهران ۲۳۷
مشهور: قم ۲۱۸
معراجی: تهران ۱۲۹
معرفت: تهران ۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۶۸
منتشران: تهران ۲۱۳
منشور دانش: تهران ۱۳-۸۲-۲۱۰-۲۱۱
مولانا: اصفهان ۱۲۳
مهدیه: قم ۲۳۵
مهربان نشر: تهران ۱۱۱
مهرزاد: تهران ۳۴
میرسعیدی فراهانی: تهران ۱۶۳
میرشمس: تهران ۷۲-۱۲۲
میلاد دانش: تهران ۳۵
ناصر خسرو: تهران ۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴
نذیر: تهران ۸۰-۲۱۵
نشر نی: تهران ۱
نگاه دانش: تهران ۱۶۲
وفایی: قم ۲۲۹-۲۳۰
هوای تازه: تهران ۳۷

خانه کتاب ایران

کتاب ماه

فلسفه و روانشناسی

فهرست کتاب‌های منتشر شده آبان ماه سال ۱۳۸۰

نظریه‌های فلسفی
۱۰۱

چاپ اول

۱ـ نگرشهای نوین در فلسفه.
گریلینگ، ... [و دیگران]؛مترجم: یوسف دانشور، ... [و دیگران]. ـ قم: موسسه فرهنگی طه. ـ ۲۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The blackwell companion to philosphy
شابک: ۹۶۴-۷-۱۹-۱۲-۲

کتاب، حاوی چهار مقاله است که در آن عمدتا آرا و نظریات جدید در شاخه‌های مختلف فلسفی و تحولات اخیر در رویکردهای مختلف بررسی شده است. در مقاله نخست با عنوان "معرفت‌شناسی" از ای.سی.گری لینگ" به دیدگاه‌های فلسفی دکارت تا کانت اشاره شده و درباره اخلاق، فلسفه علم، فلسفه ریاضی تا فلسفه تاریخ مطالبی بیان گردیده است. مقاله دوم با عنوان "فلسفه دین" از "چارلز تالیافرو" است. در این مقاله با نگاهی گذرا به وضعیت کنونی فلسفه دین مقوله اعتقادات دینی و نحوه دینی زندگی، صفات خداوند، و دلایل وجود خداوند بحث و بررسی می‌شود. در مقاله سوم "جان اسکروپسکی" در باب "فلسفه اخلاق" مباحثی درباره نظریه اخلاقی سودگرایی، عقل‌گرایی، و انتظارات انسان جدید از اخلاق را تشریح می‌کند. "فلسفه تحلیلی" از "جان.آر.سرل" مقاله پایانی کتاب است که عمدتا به شرح نظریه علی دلالت، نظریه قصد گرایانه معنا، دیدگاه‌های ویتگنشتاین و تحولات فلسفه تحلیلی در پنجاه سال اخیر، اختصاص می‌یابد.

آموزش و پژوهش در فلسفه
۱۰۷

۲ـ منطق و فلسفه سال سوم به انضمام سوالات کنکورهای سراسری و آزاد ۷۸ و ۷۹ و ۸۰.
وحید تمنا. ـ تهران: مشاوران آموزش. ـ ۱۴۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۷۳۰۴-۵۱-X

چاپ اول

۳ـ ۱۰۰۰ نکته در ؟؟؟ طبقه‌بندی شده فلسفه علوم انسانی (پایه تا کنکور).
محمد زنگنه. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۲۷۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۷۳-۰۶۱-۱

معرفت‌شناسی (نظریه شناخت)
۱۲۱

چاپ اول

٤ـ معرفت‌شناسی.
گریلینگ، ... [و دیگران]؛مترجم: امیر مازیار. ـ تهران: موسسه نشر جهاد. ـ ۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Philosophy: a guide through the subject
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۲-۸۸-X

کتاب، ترجمه سه مقاله از فلاسفه معاصر است که عبارتاند از: معرفت/ اسکات استرجن؛ "ادراک/ ام.جی.مارتین" و "شکاکیت/ ای.سی.گریلینگ". یادآور می‌شود: معرفت‌شناسی یا نظریه معرفت، شاخه‌ای از فلسفه است که به پرسش‌هایی درباره ماهیت معرفت و چگونگی دست‌یابی به آن، مهم‌ترین پرسش این حوزه عبارت است از: "معرفت چیست و شیوه‌های خوب و اطمینان بخش دست‌یابی به آن کدام است؟". در تاریخ معرفت‌شناسی دو مکتب عمده فکری وجود داشته است؛ مکتب عقل‌گرایی که منشا اصلی معرفت را در تعقل می‌جوید و مکتب تجربه‌گرایی که منشا اصلی معرفت را ادراک می‌دانند. در نزد عقل‌گرایان الگوی معرفت، ریاضیات و منطق‌اند. اما در نزد تجربه‌گرایان مشاهده و تجربه قوه اصلی پژوهش‌اند. در این سه مقاله، خوانندگان با ماهیت و محتوای ادله شکاکان و برخی پاسخ‌هایی که معرفت شناسان برای آنها پیش نهاده‌اند، آشنا می‌شوند.

فنون علوم غریبه برای حصول کامیابی و سعادت
۱۳۱

۵ـ شفای زندگی.
لوییز هی؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: پیکان. ـ ۳۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ شانزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
You can heal your life
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۷۱-۳

پیرا روانشناسی و علوم غریبه
۱۳۳

٦ـ پیشگوئی‌های نوستراداموس: وقایعی که به حقیقت پیوست و دنیا را تکان داد.
اریکا چیت‌هام؛مترجم: پوران فرخزاد. ـ تهران: عطایی. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Nostradamus the prophecies that come true & shook the world
شابک: ۹۶۴-۳۱۳-۵۷۳-X

۷ـ پیشگوییهای نوستراداموس.
به‌اهتمام: شرف‌الدین اعرجی؛مترجم: یوسف عزیزی. ـ تهران: هاد. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۶-۲۰-۰

۸ـ حقیقت روح: دانشی اندک از علم الارواح.
احمد زمردیان. ـ تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. ـ ۷۰۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۲۴۴-۵

چاپ اول

۹ـ درختان دروغ نمی‌گویند.
آنه‌ماری موچانگل؛مترجم: محمدرضا عباسی. ـ تهران: رابعه. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۳۵۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Baume luegen nicht
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۹-۳

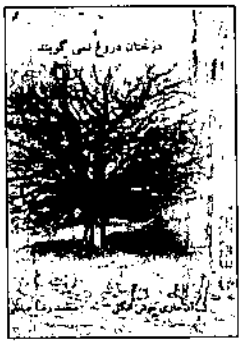

"درختان دروغ نمی‌گویند" شامل تعبیر و تفسیر برخی خصوصیات و ویژگی‌های رفتاری متولدین ماههای مختلف سال است که براساس فرهنگ، رسوم و آموزه‌های اقوام سلتی فراهم آمده است.

چاپ اول

۱۰ـ دوستی با خدا: گفت و گویی نامتعارف.
نیل‌دونالد والش؛مترجم: فرناز فرود؛ویراستار: ریحانه فرهنگی. ـ تهران: حمیدا. ـ ۳۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Friendship with god: an uncommon dialouge
شابک: ۹۶۴-۶۵۱۶-۳۸-۶

گفت و گو یا دوستی با خدا مشتمل بر مناجات "نیل دونالد والش" (عارف آمریکایی) است که با استناد به آیات انجیل، همچنین بازگویی تجربیات زندگی نگارنده تدوین شده است. نگارنده در این کتاب شیوه‌ها و نحوه گفت و گو و دوستی با خداوند، همچنین از نتایج آن صحبت می‌کند. وی در مورد دوستی با خداوند و معنای آن چنین می‌گوید: "معنای دوستی با خداوند آن است که دیگر هیچ گاه از خود نمی‌پرسی چه کنم، چگونه باشم، کجا بروم، چه هنگام این کار را کنم یا چرا دوست داشته باشم، هنگامی که با خدا دوست باشی، تمامی پرسش‌ها ناپدید می‌شوند".

چاپ اول

۱۱ـ روشن‌بینی یا رویت متعالی: دیدن در بلور روش‌های رشد استعداد.

والترلرنست باتلر؛مترجم: سیما میرحسینی؛مقدمه: حسین الماسیان. ـ تهران: جامعه. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول /
شابک: ۹۶۴-۵۷۰۵-۱۱-۸

در این کتاب، نخست موضوع روشن بینی از منظر علم روان‌شناسی تشریح می‌گردد، سپس انواع روشن بینی و نحوه تقویت و پرورش هر یک به تفصیل بیان می‌شود. "الهام بصری"، "تصاویر سمبلیک"، "توسعه فروتنی"، "یوگا"، "روشن بینی گروهی"، "آگاهی آنی"، "رنگ‌ها و مفاهیم" و "کنترل قدرت‌های خود"، دیگر مباحث کتاب به شمار می‌روند.

چاپ اول

۱۲ـ صداهایی از ماورا: شش سال تجربه در احضار روح به روش‌اتوماتیک.

هستر ترتراوز اسمیت؛مترجم: لادن جهانسوز. ـ تهران: کتابسرای تندیس. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Voices from the void: six years experience in ...
شابک: ۹۶۴-۵۷۵۷-۱۳-۲

در کتاب، مطالبی درباره نحوه برقراری تله‌پاتی و اتوماتیسم، مدیوم، پیش‌گویی و احضار ارواح درج گردیده است.

۱۳ـ طالع‌بینی هندی.

سوترا سینگ؛مترجم: مژگان حایری؛ویراستار: وحید ذنوبی. ـ تهران: جاجرمی. ـ ۳۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۶۶-۱۶-۱

۱۴ـ فال حافظ.

شمس‌الدین‌محمد حافظ؛تهیه وتنظیم: عباس رجبی‌راوری. ـ تهران: رجبی. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۲۱-۰۵-۴

۱۵ـ فال حافظ.

شمس‌الدین‌محمد حافظ؛به‌اهتمام: کاظم لاهیجی. ـ تهران: میلاد. ـ ۲۱۰ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۱-۴۴-۲

۱۶ـ فال حافظ.

شمس‌الدین‌محمد حافظ؛به‌اهتمام: کاظم لاهیجی. ـ تهران: میلاد. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۱-۴۵-۰

چاپ اول

۱۷ـ فالنامه حافظ.

گردآورنده: فاطمه جوادا‌صفهانی. ـ تهران: سعدی. ـ ۱۶۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۶-۰۳-۳

۱۸ـ فالنامه حافظ: غزلیات خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی (لسان الغیب).

چاپ اول

به‌اهتمام: محمد صالحی‌زاده؛خطاط: فاتح عزت‌پور. ـ تهران: حسام الدین. ـ ۲۴۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۱۵-۵-۱

چاپ اول

۱۹ـ فال‌نامه شیخ‌بهایی.

به‌اهتمام: محمود نامنی، عطاءالله پرویزروشن. ـ تهران: اکباتان. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۸۸-۱۹-۶

رویاها و رازواره‌ها

۱۳۵

۲۰ـ تعبیر خواب.

محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: هاد. ـ ۳۵۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۶-۳۷-۵

۲۱ـ تعبیر خواب از اقوال: محمدابن‌سیرین، ابراهیم اشعث، دانیال نبی(ع)، کرمانی، جابر مغربی و مرحوم مجلسی...

گردآورنده: عباس رجبی. ـ تهران: رجبی. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۲۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۷۵۴-۲-۹

چاپ اول

۲۲ـ تعبیر خواب کامل.

محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: وفا. ـ ۲۵۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۷۷-۱۶-۳

چاپ اول

۲۳ـ کلیات تعبیر خواب محمدبن سیرین و دانیال (ع) و امام جعفر صادق (ع).

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی. ـ تهران: صائب. ـ ۴۳۲ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۹۵-۰۹-۵

در کتاب حاضر، تفسیر و تعبیر خواب‌ها و رویاها با استناد به گفته‌های ابن سیرین، دانیال نبی و حضرت امام جعفر صادق (ع) فراهم آمده است. موضوعات و مدخل‌های کتاب براساس حروف الفبای فارسی مرتب شده و ذیل هر یک از آنها، توضیحات مختصری درج شده است. در انتهای کتاب نیز نمایه فارسی مدخل‌ها به چاپ رسیده است.

۲۴ـ کلیات کامل التعبیر محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر (ع).

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی، محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: گنجینه. ـ ۵۸۰ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۱۲-۸۲-۹

۲۵ـ متن کامل تعبیر خواب.

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی، محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین؛گردآورنده: مهرداد رحیمی. ـ تهران: پارسامنش. ـ ۳۹۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۹۸-۴-۰

چاپ اول

۲۶ـ متن کامل تعبیر خواب.

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی، محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: ارمغان. ـ ۳۹۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۰-۳۸-۱

چاپ اول

۲۷ـ متن کامل تعبیر خواب.

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی، محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: رحیمی. ـ ۳۹۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۱۳-۷-۲

۲۸ـ متن کامل تعبیر خواب محمد بن سیرین و دانیال پیغمبر (ص).

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی. ـ تهران: دانیال. ـ ۳۳۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۳۵-۲-۹

قیافه‌شناسی

۱۳۸

۲۹ـ چهره‌خوانی: کلیدی برای تشخیص هویت افراد.

چی‌آن کوی؛مترجم: شراره شیرودی. ـ تهران: نسیم دانش. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Face reading
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۲۴-۷-۴

چاپ اول

۳۰ـ فراسوی چهره‌ها: بررسی دینامیک رفتار از طریق چهره‌شناسی.

محمود انوشه. ـ تهران: قلم آشنا. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Beyond the FACES
شابک: ۹۶۴-۷۳۲۷-۲۰-X

مطالب کتاب حاوی نکاتی است در باب بررسی دینامیکی رفتار از طریق چهره‌شناسی که مولف بخش نخست کتاب را به توضیحات کلی درباره شخصیت و تفاوت فنوتیپ‌های انسانی از یک دیگر اختصاص داده است. وی در بخش دوم موضوع چهره‌شناسی را با تقسیم‌بندی و توصیف اجزای-منفک چهره تشریح می‌کند: آن گاه تجانس اجزای یک نوع را، با اجزای نوع دیگر،مانند انواع لب‌ها در کنار انواع بینی‌ها، تجزیه و تحلیل می‌نماید: "ساختار جسمانی و شخصیت انسانی"، "کاراکترولوژی ریختی و روانی"، "بررسی تشخیصی از روی پوست"،

"نواحی اصلی چهره جهت شناسایی افراد" و "ساختار شخصیتی افراد بر مبنای بهنای صورت" برخی از مباحث کتاب به شمار می‌روند.

آیین وحدت وجود و نظامهای وابسته

۱۲۷

۳۱ـ افسون‌زدگی جدید: هویت چهل تکه و تفکر سیار.

داریوش شایگان؛مترجم: فاطمه ولیانی. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۵۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Ex occidente lux

شابک: ۹۶۴-۳۲۱-۱۰۹-۶

روانشناسی

۱۵۰

۳۲ـ آمار در علوم تربیتی و تربیت بدنی.

لوئیس کوهن، میشل هالیدی؛مترجم: علی دلاور. ـ تهران: دانشگاه علامه طباطبایی. ـ ۳۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Statistics for education and physical education

شابک: ۹۶۴-۶۵۴۳-۷۹-۰

۳۳ـ مجموعه طبقه‌بندی شده روان‌شناسی سال سوم.

گردآورنده: مهران افشار. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۷۳ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۸۳-۲

ادراک حسی، حرکت، هیجانها و سائقه‌ها

۱۵۲

(چاپ اول)

۳۴ـ روان‌شناسی فیزیولوژیک.

رابرت گراهام؛مترجم: علی‌رضا رجائی، علی‌اکبر صارمی. ـ مشهد: به نشر. ـ ۶۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Physiological psychology

شابک: ۹۶۴-۳۳۳-۳۰۶-X

در این کتاب براساس مطالعات آزمایشگاهی و فیزیولوژیکی، رفتار انسان در قالب یازده فصل شرح و تبیین می‌شود. عناوین فصل‌ها عبارتاند از: ۱ـ نمونه‌هایی از روان‌شناسی فیزیولوژیک، ۲ـ سلول‌های سیستم عصبی، ۳ـ طرح اساس سیستم عصبی، ۴ـ نرون‌ها چگونه اطلاعات را حمل و نقل می‌کنند؟، ۵ـ بررسی سیستم عصبی به شیوه علمی، ۶ـ خواب و توجه، ۷ـ فشار روانی و هیجان‌ها، ۸ـ یادگیری، ۹ـ حافظه، ۱۰ـ بد کاری‌های مغزی، ۱۱ـ عصب روان‌شناسی کارکرد کرتکس.

هوش، عقل و قوای ذهنی

۱۵۳

(چاپ اول)

۳۵ـ تکوین ذهن: زندگینامه لوریا.

الکساندرروماناوویچ لوریا، مایکل کول، شیلا کول؛مترجم: حبیب‌الله قاسم‌زاده. ـ تهران: ارجمند. ـ ۲۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۵۵-۳۲-۲

این کتاب ششمین کتاب از مجموعه "علوم شناختی" است که با عنوان "تکوین ذهن" به چاپ رسیده است. "تکوین ذهن" در اصل شرح زندگی الکساندر روماناوویچ لوریا ۱۹۷۷ ـ ۱۹۰۲ (روان‌شناس رفتارگرای روسیه شوروی) است که همراه با دیدگاه‌های روان شناختی و نورویسیکولوژی وی تدوین شده است. در این کتاب خوانندگان با ایده‌های وی در باب رشد ذهنی، تنظیم کلامی رفتار، اختلال در کارکردهای مغز، ساز و کارهای مغز، دانش رومانتیک و انواع آزمایش‌های نورویسیکولوژی در طول جنگ جهانی دوم آشنا می‌شوند.

(چاپ اول)

۳۶ـ چگونه مانند لئوناردو داوینچی فکر کنیم: کتاب تمرین.

مایکل گلب؛مترجم: مهدی قراچه‌داغی. ـ تهران: البرز. ـ ۲۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

How to think like leonardo da vinci: workbook

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۳۰۳-۸

در این نوشتار از "لئوناردو داوینچی" به مثابه نماینده توانمندی‌ها و امکانات بالقوه انسانی یاد می‌شود و در آن براساس خاطرات و نوشته‌های لئوناردو، رهنمودهایی برای تفکر حق و سازنده ذکر می‌گردد. در کتاب همچنین طی هفت فصل اصول هفت‌گانه داوینچی برای موفقیت تشریح شده، شیوه اجرای هریک در زندگی روزانه آموزش داده می‌شود. این اصول عبارتاند از: کنجکاوی، تجربه‌اندوزی، تقویت حواس، توجه به ناشناخته‌ها، نگرش مجموعه‌ای، توجه به جسم و تفکر مرتبط.

(چاپ اول)

۳۷ـ راهبردهایی برای پرورش خلاقیت در معلمان و دانش‌آموزان(اولیاء و فرزندان).

فرشید قاسمی؛ویراستار: علیرضا کریمی، داداله زارع. ـ تهران: آزمون نوین. ـ ۱۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۴۷-۱۷-۷

۳۸ـ سبکهای تفکر.

رابرت استرنبرگ؛مترجم: علاءالدین اعتماداهری، علی‌اکبر خسروی. ـ تهران: دادار. ـ ۲۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Thinking styles

شابک: ۹۶۴-۷۳۹۴-۱۸-۲

(چاپ اول)

کتاب متشکل از سه بخش است. در بخش نخست مخاطبان با ماهیت سبک‌های تفکر، نیز سیزده سبک تفکر آشنا می‌شوند. در بخش دوم، اصول و مبانی سبک‌های تفکر با اشاره به مراحل ایجاد و رشد آن در افراد معرفی می‌شود. در بخش سوم، شرحی از سبک‌های تفکر و یادگیری در کلاس درس با ذکر نظریه‌های مرتبط با آن درج گردیده است.

(چاپ اول)

۳۹ـ قدرت ذهن خود را دست کم نگیرید "روشهای مهار کردن قدرتهای اعجاب‌آور فکر".

جان کیو؛مترجم: نفیسه معتکف. ـ تهران: دفتر نشر داد. ـ ۱۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Mind power

کتاب حاضر مشتمل بر رهنمودهایی در باب پرورش ذهن و روش‌های بهره‌گیری از اندیشه تفکر و خلاق است که همراه با مثال‌ها و نمونه‌های واقعی متعدد ذیل این عناوین فراهم آمده است: "جنبه دیگر واقعیت"، "آگاهی"، "تجسم"، "زمینه سازی احساسی"، "عبارات تاکیدی"، "تایید"، "ذهن نیمه هشیار"، "درک مستقیم"، "رویا"، "واقعیت"، "تمرکز و تفکر"، "باورها و نقش بستن آنها در حافظه"، "خودپنداری"، "خلاقیت"، "التیام شخصی" و "شکوفایی ذهنی".

روانشناسی ناخودآگاه و دگرگونی حالت ضمیر

۱۵۴

۴۰ـ آموزش هیپنوتیزم و خودهیپنوتیزم.

حسین نجاتی. ـ تهران: بیکران. ـ ۲۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۶۷۵-۶-۶

روانشناسی افتراقی و روانشناسی رشد

۱۵۵

(چاپ اول)

۴۱ـ الخجل من الناحیه النفسیه و سبل معالجته مع ملحق اختبار الخجل.

غلام‌علی افروز. ـ تهران: الهدی. ـ ۸۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Psychology of shyness and treatment

شابک: ۹۶۴-۳۷۲-۳۲۶-۸

در کتاب حاضر، مقوله "خجالت" به زبان عربی بررسی و تبیین می‌شود. نگارنده ضمن به دست دادن تعریفی از خجالت ویژگی‌ها، علل وجودی همچنین نحوه

سنجش و ارزیابی آن را بیان می‌کند. نگارنده در پایان به پیامدهای آن، همچنین راه‌های مقابله و پیش‌گیری از خجالت اشاره کرده است.

چاپ اول

۴۲ـ رشد جسمی و جنسی در نوجوانی.

حسین لطف‌آبادی. ـ تهران: نسل سوم. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ چاپ اول / ۴۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۳۷۷-۲-۵

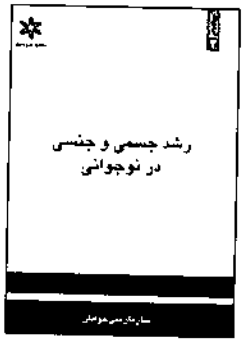

نوشتار حاضر، دومین کتاب از مجموعه کتاب‌های "سازمان ملی جوانان: دوره نوجوانی"، است که با عنوان "رشد جسمی و جنسی در نوجوانان" به چاپ رسیده است. نگارنده در این کتاب برخی ویژگی‌های رشد نوجوانان را از منظر روان‌شناسی بررسی می‌کند. افزون بر آن، کارکردهای اعضای مختلف بدن را به تفصیل شرح می‌دهد. برخی مباحث کتاب عبارت‌اند از: "تکامل وراثتی ـ محیطی در رشد"، "هیپوتالاموس و غدد درون‌ریز"، "رشد و عملکرد اندام‌های حسی مرد"، "رشد ویژگی‌های ثانوی جنسی"، "رشد قد و وزن و رشد استخوان‌ها"، "بلوغ زودرس و بلوغ دیررس" و "روان‌شناسی تربیتی و بهداشت جنسی".

چاپ اول

۴۳ـ روانشناسی رشد.

بهروز حسن‌بگلو. ـ تهران: سرآمد کاوش. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۵۱-۱۲-X

کتاب حاضر مشتمل بر چهار فصل است. در فصل نخست دیدگاه‌های مطرح در باب مراحل رشد ذکر شده، همچنین روش‌های مطالعه رشد معرفی گردیده است. در فصل دوم شرحی از عوامل موثر در رشد فراهم آمده است. در فصل سوم ویژگی‌های روانی، حرکتی، عاطفی

و شناختی در مراحل مختلف رشد بررسی شده و در فصل پایانی مطالبی در باب انگیزش و هیجان و عوامل تاثیرگذار بر آن به طبع رسیده است.

۴۴ـ روان‌شناسی رشد (۲) نوجوانی، جوانی و بزرگسالی.

حسین لطف‌آبادی. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۳۹۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Developmental psychology (2): adolescence youth and ...

شابک: ۹۶۴-۳۵۹-۳۴۱-۳

۴۵ـ روان‌شناسی زناشویی.

حسین نجاتی. ـ تهران: بیکران. ـ ۳۱۴ ص. ـ رقمی (سلفون). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۶۷۵-۱-۵

چاپ اول

۴۶ـ روانشناسی نوجوانی.

بهروز حسن‌بگلو. ـ تهران: سرآمد کاوش. ـ ۱۹۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۵۱-۱۳-۸

مطالب آغازین کتاب درباره ویژگی‌های دوره بلوغ و نوجوانی است که به دنبال آن تغییرات جسمی، تغییرات شناختی و تغییرات اخلاقی در دوره بلوغ و نوجوانی شرح و تبیین می‌شود: آن گاه نقش مذهب، خانواده، مدرسه و شغل در رشد فردی و اجتماعی جوانان بررسی می‌گردد.

چاپ اول

۴۷ـ فشار روانی بر زن.

جورجیا ویت‌کین؛مترجم: مهدی قراچه‌داغی. ـ تهران: نقش و نگار. ـ ۳۰۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The female stress syndrome: how to become stress-wis ...

شابک: ۹۶۴-۶۲۳۵-۳۸-۷

مولف در این کتاب نشان می‌دهد که زنان به شیوه‌ای متفاوت از مردان با فشارهای روانی روبه‌رو می‌شوند. افزون بر آن، با ذکر چند نمونه، شیوه‌های مقابله با فشارهای روانی مخصوص زنان را بیان می‌کند. برخی از مباحث کتاب بدین قرار است: "استرس و جسم زن"، "نشانه‌های استرس زنان"، "زنان جدید، استرس‌های جدید"، "استرس و زن شاغل"، "عشق، روابط جنسی و استرس"، "فشار روانی بر مرد" و "فشار روانی بر زن".

۴۸ـ کلیدهای پرورش اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان.

گلن استنهاوس؛مترجم: ناهید آزادمنش؛ویراستار: احمد بروجردی. ـ تهران: صابرین، کتابهای دانه. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Confident children: devoloping your child's ...

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۱-۳۴-۴

۴۹ـ کلیدهای رویارویی با مشکلات رفتاری کودکان.

الینور سیگل، لیندا سیگل؛مترجم: مسعود حاجی‌زاده؛ویراستار: سیامک افشار. ـ تهران: صابرین، کتابهای دانه. ـ ۱۶۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۸۱-۱۰-۴

چاپ اول

۵۰ـ مقابله موفقیت‌آمیز با استرس.

سارازف گیر؛مترجم: مسعود کسایی. ـ تهران: همشهری. ـ ۱۴۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

How to manage stress for success

شابک: ۹۶۴-۶۲۷۴-۳۰-۷

در کتاب، ضمن تعریفی از "استرس" (فشارهای روانی)، نحوه مقابله و پیش‌گیری از آن بیان شده است. نگارنده بر این باور است که: "بیماری‌های ناشی از استرس موجب هزینه‌های سرسام‌آور و کاهش بهره‌وری در اقتصادهای صنعتی شده است. آنچه بیش از میزان حوادث و عملکرد مالی شرکت‌ها اهمیت دارد، آثار منفی روش جدید زندگی در بهداشت شخصی و سلامت روحی ـ روانی اعضای جامعه است. ما باید این موضوع را درک کنیم که فراموش کردن استرس، الزاما باعث از بین رفتن آن نخواهد شد. عناوین پاره‌ای از فصل‌ها از این قرار است: "استرس چیست و چرا انسان‌ها استرس دارند؟"، "استرس از کجا می‌آید"، "برآورد میزان استرس خود"، "واکنش فیزیولوژیک ما در مقابل استرس" و "علایم آشکار و نه چندان آشکار استرس بیش از حد".

روانشناسی عملی

۱۵۸

۵۱ـ آشنایی با اصول و مهارت‌های مشاوره.

ایلین میلن؛مترجم: عباس اردکانیان؛ عباس حسنی، زهرا قادری؛ویراستار: ناصر امینی. ـ تهران: چنا. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Counselling

شابک: ۹۶۴-۹۲۷۴۱-۳-۸

چاپ اول

در این کتاب ضمن به دست دادن تعریفی از مشاوره، مهارت‌های اصلی و چگونگی استفاده از آنها بیان شده است. این کتاب عمدتا با اتکا به تجارب عملی و مشاوره‌های خانم "ایلین میلن" با افراد مختلف نگاشته شده است. بخش نخست کتاب درباره نقش و اهمیت مشاوره در زندگی انسان است که در پی آن در بخش دوم خصوصیات و نقش مشاور در کمک به افراد توضیح داده می‌شود. فایده کسب مهارت‌های مشاوره، مهارت‌های مورد استفاده در مشاوره و شیوه‌های یادگیری مهارت‌ها از دیگر موضوعات این کتاب است.

۵۲ـ بهترین راه غلبه بر نگرانیها و ناامیدیها.

محمدجعفر امامی. ـ قم: نسل جوان. ـ ۳۶۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۷۵-۰۱-X

چاپ اول

۵۳ـ چرا زنان تا به این حد خسته به نظر می‌رسند؟ آیا "در این مورد راه حلی دارید؟ (مجموعه‌ای از دستاوردهای...).

کارن نیل؛مترجم: زهرا افتخاری؛ویراستار: علی ابوطالبی. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۶۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Why women ore so tired ... and what you can do about it

شابک: ۶-۹۸-۶۷۱۲-۹۶۴

در این کتاب برخی علل خستگی و افسردگی زنان بازگو شده است. علاوه بر آن، به چگونگی مصرف صحیح ویتامین‌ها، همچنین مبارزه با بی‌خوابی و یا تغییر عادات روزمره اشاره گردیده است. در کتاب همچنین توصیه‌هایی درباره راه و رسم زندگی، و بهداشت سلامت بانوان به دست داده شده است.

۵۴ـ چگونه شخصیت سالم‌تر بیابیم؟ (غلبه بر عصبیت).

وین دایر؛مترجم: بدری نیک‌فطرت. ـ تهران: علم. ـ ۲۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Your erroneous zones

شابک: ۳-۱۰۳-۴۰۵-۹۶۴

۵۵ـ چهار اثر از فلورانس اسکاول شین: بازی زندگی و راه این بازی، کلام تو عصای معجزه‌گر تواست، در مخفی ...

فلورانس‌اسکاول شین؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: کتابسرا. ـ ۳۸۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۴-۰۳-۵۵-۶-۹۶۴

۵۶ـ خود مقدس شما.

وین دایر؛مترجم: شاهید ایران‌نژاد؛ویراستار: احمد بهرامپورآشتیانی. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۳۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Your sacred self: making the decision to be free

شابک: ۱-۹۵-۶۷۱۴-۹۶۴

چاپ اول

۵۷ـ راز کامیابی در بحرانهای زندگی.

ال. سیبرت؛مترجم: امین برجسته. ـ کرمان: خدمات فرهنگی کرمان. ـ ۱۷۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The survivor personality: how to thrive and survive ...

شابک: X-۱۱-۵۷۱۶-۹۶۴

مولف در این کتاب، نخست تحلیلی از برخی خصوصیات رفتاری بازماندگان مصایب مختلف به دست می‌دهد، سپس با شرح زندگی افراد موفق راز موفقیت و کامیابی این افراد را باز می‌گوید و براساس آن شیوه‌های غلبه بر مشکلات مختلف زندگی را به تفصیل بیان می‌کند. فصل‌های کتاب عبارت‌اند از: "گرفتاری‌ها زیادند اما شما می‌توانید از زندگی لذت ببرید"، "نیروی سرندیپیتی"، "منشاء کامیابی و بهبود"، "شفای درون"، "بازماندگان زجرآورترین شرایط"، "بقا" و "کنار آمدن با آدم‌های بد اخلاق".

۵۸ـ رمز پیروزی مردان بزرگ.

جعفر سبحانی‌تبریزی. ـ قم: نسل جوان. ـ ۱۸۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۱-۰۰-۶۲۷۵-۹۶۴

چاپ اول

۵۹ـ رمز رسیدن به آرزوها: راهنمای علمی و معنوی در جهت دستیابی به موفقیتهای شخصی.

جان گری؛مترجم: محمدجواد انتظاری؛باهمکاری: آمنه علاقه‌بندی. ـ تهران: آسونه. ـ ۳۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

How to get what you want and you have: a practical ...

شابک: ۵-۳-۹۳۲۶۲-۹۶۴

"جان گری" در این کتاب راه‌های مقابله بر مشکلات و دست‌یابی به موفقیت را از منظر روان‌شناسی بررسی کرده است.

وی ضمن بازگویی مراحل چهارگانه موفقیت فردی (تعیین هدف، مشخص کردن نیازها، سعی و تلاش برای رسیدن به آنها، و رفع موانع موفقیت شخصی) بر این باور است که: "رسیدن به موفقیت فردی را نباید به حساب تصادف، سرنوشت، شانس و اقبال و یا بخت مساعد گذاشت". وی همچنین خاطر نشان می‌کند که "پول نمی‌تواند خوشبختی بیاورد و عشق را نمی‌توان با پول خرید". "گری" علاوه بر آن به موضوعاتی چون: موفقیت ظاهری، خیانت، مخازن ده گانه عشق، ارزش تفکر، نحوه کاستن از استرس‌های معمول، و دفع احساسات منفی اشاره کرده است.

۶۰ـ روانشناسی کمال: الگوهای شخصیت سالم.

دوآن شولتس؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: پیکان. ـ ۲۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Growth psychology : models of the healthy personality

شابک: ۶-۱۰۸-۳۲۸-۹۶۴

۶۱ـ زندگی با عشق چه زیباست.

لیو بوسکالیا؛مترجم: توراندخت(مالکی) تمدن. ـ تهران: دایره. ـ ۳۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ شانزدهم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Living loving and learning

شابک: X-۰۷-۶۸۳۹-۹۶۴

چاپ اول

۶۲ـ کلیات راهنمائی و مشاوره.

حمید اصغری‌پور. ـ مشهد: تمرین. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۷۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Generalities of guidance and counseling

شابک: ۴-۳-۹۳۲۱۹-۹۶۴

کتاب حاضر با کلیاتی در باب مشاوره و راهنمایی، اصول و اهداف آن آغاز می‌شود. در پی آن، روش‌های رایج در مشاوره و راهنمایی همچنین فنون و روش‌های شناخت دانش‌آموز به طبع می‌رسد. بخشی از کتاب به وظایف کارکنان آموزشگاه در ارتباط با خدمات راهنمایی، نیز شرح مشکلات رفتاری دانش‌آموزان اختصاص می‌یابد. در پایان شیوه‌های تغییر و اصلاح رفتار و فنون مشاوره فراهم می‌آید.

چاپ اول

۶۳ـ نیمه تاریک وجود: توان، خلاقیت، استعداد و رویاهای خود را بازیابید.

دبی فورد؛مترجم: فرناز فرود. ـ تهران: حمیدا. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The dark side of the light chasers

شابک: ۲-۴۳-۶۵۱۶-۹۶۴

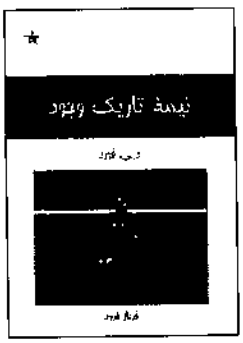

در این کتاب "دبی فورد" نخست ویژگی‌های شخصیت انسان را برمی‌شمارد، سپس نحوه خارج شدن روح از بدن را به تفصیل شرح می‌دهد. وی این مباحث را عمدتا براساس آموزش‌ها و تجارب شخصی خود تدوین کرده است. در این کتاب مخاطبان می‌آموزند که چگونه از نفس خویش گذر کنند و چگونه به ناشناخته خویش آگاهی یابند، افزون بر آن درمی‌یابند که بپذیرند و چگونه دوست داشته باشند.

چاپ اول

۶۴ـ یکصد راز خوشحالی یا (یکصد راز رضایت از زندگی).

دیوید نیون؛مترجم: نفیسه مستکف. ـ تهران: دفتر نشر داد. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The 100 simple secrets of happy people: what what ...

مجموعه حاضر مستمل بر یکصد رهنمود در باب راه و رسم زندگی و فنون کسب خوشبختی، خوشحالی و رضایت از زندگی است که از آن جمله عبارت‌اند از: "بذر دوستی بکار"، "دقت کن شاید آنچه را می‌خواهی، داری"، "ورزش کن"، "انعطاف‌پذیر باش"، "اجازه نده دیگران اهداف تو را تعیین کنند" و "مطالعه کن".

منطق

۱۶۰

چاپ اول

۶۵ـ آموزش منطق: دوره مختصر.

محسن غرویان. ـ قم: دارالعلم. ـ ۱۷۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۰-۴۸-۵۹۷۶-۹۶۴

چاپ اول

۶۶ـ پیک طلایی منطق سال سوم نظام جدید.

رضا سلامی. ـ تهران: کانون گسترش علوم، آلما. ـ ۳۴ ص. ـ رحلی (گلاسه). ـ ۲۱۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۷-۱۳۶-۳۴۰-۹۶۴

۶۷ـ تحریر منطق.
علی شیروانی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۸۲-۰

۶۸ـ تمرینات منطق مظفر بانضمام واژه‌های منطق.
محسن غرویان. ـ قم: دارالعلم. ـ ۱۳۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۳۷-۵

۶۹ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش منطق سال سوم.
رضا اکبری. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۲۲۶-۲۲۰-۰

(چاپ اول)

۷۰ـ الموجز فی المنطق.
صادق حسینی‌شیرازی؛محقق: مصطفی بهرمن. ـ اصفهان: بینش آزادگان. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۸۶-۱-۲

فلسفه شرق

۱۸۱

(چاپ اول)

۷۱ـ اندیشه سیاسی فارابی.
محسن مهاجرنیا. ـ قم: بوستان کتاب قم. ـ ۴۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۲۲۳-۹۶۲-۳

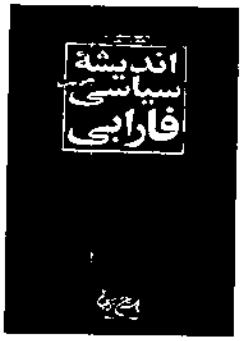

در این کتاب ضمن بازخوانی اندیشه‌های سیاسی ابونصر فارابی (۲۶۰ ـ ۳۳۹)، تحلیلی از زندگی سیاسی و رخدادهای تاریخی عصر وی، همچنین مبانی معرفتی، هستی شناسی و انسان شناسی فارابی به دست داده می‌شود. کتاب با تبیین اجزای منظومه فلسفه سیاسی وی همچنین نظرات او در باب قدرت، نظام سیاسی، دولت و حکومت مدینه فاضله ادامه می‌یابد. افزون بر آن، در کتاب مباحثی همچون ساختارهای قدرت سیاسی، اشکال حکومت، جایگاه حاکمان، نهادهای حکومتی و گروههای سیاسی، و مشارکت سیاسی مردم در حکومت، ولایت فقیه، ویژگی‌های مدینه فاضله اسلامی و نظایر آن مطرح شده است.

۷۲ـ بدایه الحکمه.
محمدحسین طباطبایی؛گردآورنده: عباسعلی زارعی‌سبزواری. ـ قم: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی. ـ ۲۴۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۷۰-۱۹۵-X

(چاپ اول)

۷۳ـ تاریخ فلسفه چین.
فانگ یو ـ لان؛مترجم: فرید جواهرکلام. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۳۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A short history of chinese philosophy
شابک: ۹۶۴-۳۲۱-۰۹۱-X

در کتاب حاضر "فانگ یو ـ لان" فیلسوف چینی (استاد دانشگاه پکن و پنسیلوانیای آمریکا) نحوه ورود فلسفه به چین، همچنین بسیاری از فلسفه‌های موجود در کشور چین یعنی: فلسفه تائو، کنفوسیوس، منسیوس، لائوتزو، و مکتب‌های گوناگون فلسفی موهیست‌ها، یین یانگ و مانند آن توضیح داده می‌شود. فلسفه بودا و علل ورود و اقبال آن در کشور چین، نیز، برتری این فلسفه بر فلسفه کنفوسیوس بحثی است که نگارنده آن را مطرح می‌سازد. وی علاوه بر آن به چگونگی تبدیل فلسفه بودایی هندی در کشور چین به فلسفه بودایی چینی اشاره می‌کند. عناوین برخی از فصل‌های کتاب از این قرار است: "روح فلسفه چینی"، "زمینه فلسفه چینی"، "منشا مکتب‌ها"، "موتزو، نخستین مخالف کنفوسیوس"، "یانگ چو، نخستین مرحله مذهب تائو"، "چوانگ تسه مرحله سوم آیین تائو"، "مابعدالطبیعه در آیین کنفوسیوس" و "چه آنیسم: فلسفه سکوت".

۷۴ـ تحفه‌المراد شرح قصیده میرفندرسکی.
شارح: عباس شریف‌حارابی‌شیرازی؛مقدمه: جلال‌الدین اشتیانی؛به‌اهتمام: محمدحسین اکبری ساوی. ـ تهران: الزهرا (س). ـ ۲۹۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۹-۲۰-۷

(چاپ اول)

۷۵ـ دفتر عقل و آیت عشق.
غلامحسین ابراهیمی‌دینانی. ـ تهران: طرح نو. ـ ۴۴۲ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۱۳۴-۵۷-۶

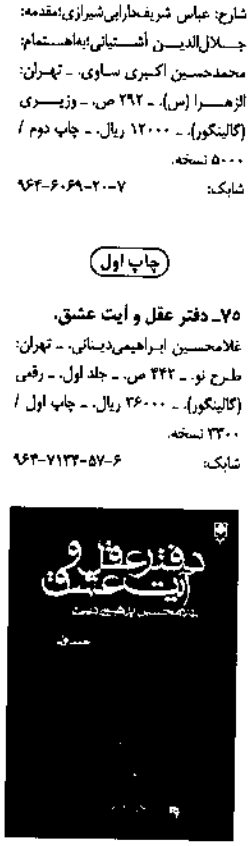

کتاب حاضر درباره برخورد میان فلاسفه، اهل عرفان، تصوف و جریانات فکری میان آنها فراهم آمده است. "قلمرو فلسفه"، "حریم عرفان"، "تقسیم‌بندی در عالم عرفان"، "تصوف از طریق تامل و تفکر"، "ابن سینا و عرفان"، "نشانه‌های عرفان در آثار ابوالحسن عامری و ابو حیان توحیدی"، "حکیم عمر خیام و مسئله واحد و کثیر"، "عقل و ابداع" و "شعر و شعور در آثار ناصرخسرو" از مباحث این کتاب هستند. نویسنده پس از مقدمه‌ای در باب تاریخچه تعاملات و تضادهای میان عقل و عشق خاطر نشان می‌کند: "به همان اندازه که عشق انسانی است، عقل نیز انسانی شناخته می‌شود. هیچ موجودی غیر از انسان عاقل نیست چنان که هیچ موجودی غیر انسان نیز عاشق به شمار نمی‌آید. خصلت اصلی عشق این است که" جز به معشوق نمی‌نگرد و برای غیر معشوق چایگاهی قائل نیست. عقل نیز از همین خصلت برخوردار است و به غیر معقول نمی‌اندیشد. آن چه در حوزه ادراک عقل قرار می‌گیرد، معقول است و معقول همواره با عاقل متحد شناخته می‌شوند. عقل از آن چنان توانی برخوردار است که می‌تواند همه چیز را مورد تجزیه و تحلیل قرار دهد و جایگاه آن را معین نماید. در این عمل عقل، معقول از غیر معقول ممتاز گشته و آن چه معقول نیست از درجه اعتبار ساقط می‌گردد. عشق نیز همه چیز را می‌سوزاند و جز معشوق چیز دیگری باقی نمی‌گذارد. بنابراین به همان نحو که عشق چشم دیدن غیر معشوق را ندارد، عقل نیز برای امر غیر معقول هیچ گونه اعتباری قائل نیست و آن در حیطه خود وارد نمی‌سازد".

(چاپ اول)

۷۶ـ شرح بدایه الحکمه (جلد اول و دوم).
محمدحسین طباطبایی؛شارح: محمدمهدی مومن؛مترجم: محمدمهدی مومن. ـ قم: ذوی القربی. ـ ۳۷۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۱۲۵۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۰۷-۴۶-۹

۷۷ـ شرح حکمه الاشراق.
محمدبن‌محمود شهرزوری؛مصحح: حسین ضیائی‌تربتی. ـ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ـ ۷۶۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Commentary on the philosophy of illumination
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۱۴۶-۱

(چاپ اول)

۷۸ـ شرح نهایه الحکمه.
محمدحسین طباطبائی. ـ قم: معارف اسلامی. ـ ۶۱۲ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۸۹-۹۲-۴

۷۹ـ قلندر و قلعه: بر اساس زندگی شیخ شهاب‌الدین سهروردی.
یحیی یثربی. ـ شیراز: قو. ـ ۳۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۲-۶۸-۸

(چاپ اول)

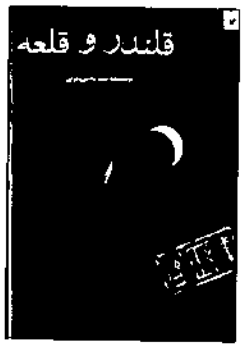

"قلندر و قلعه" داستان زندگی شیخ اشراق "شهاب‌الدین سهروردی" از حکما و عرفای قرن ششم هجری ایران است. در این کتاب، زندگی شیخ اشراق همراه با دیدگاه‌های فلسفی وی به زبانی ساده بازگو می‌شود؛ به ویژه آن که شیوه سلوک او در کنار وقایع عصر روایت می‌گردد.

۸۰ـ مجموعه مصنفات شیخ اشراق مشتمل بر مجموعه آثار فارسی.
یحیی‌بن‌حبش سهروردی؛مصحح: حسین نصر؛مقدمه: هانری کربن. ـ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ـ ۶۷۳ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۱۳۹-۶

۸۱ـ مجموعه مصنفات شیخ اشراق مشتمل بر مجموعه آثار فارسی.
تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ـ ۲۹۲ ص. ـ جلد "چهارم". ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۱۵۱-۸

(چاپ اول)

۸۲ـ هاتا یوگا پرادیپیکا: راهنمای کلاسیک برای تمرینات پیشرفته هاتا یوگا.
سوامی سوات‌ماراما، یشنو دواناندا؛مترجم: رضا رامز، عبدالحمید موحدی‌نائینی. ـ تهران: اژدهای طلایی. ـ ۲۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Hatha-yoga-pradipika
شابک: ۹۶۴-۹۲۷۰۵-۵-۸

در این کتاب مراحل مختلف یوگا و شیوه دستیابی به هر مرحله به گونه آموزشی بیان شده است. برخی مباحث کتاب عبارت‌اند از: "بیداری کندالینی"، "پرانا به عنوان جریان الکتریسته"، "باندها و مودرا"، "کنترل احساسات" و "روند تنفس".

فلسفه غرب در قرون وسطی
۱۸۹

چاپ اول

۸۳ـ تفکر در دوره قرون وسطی.
دیوید لاسکم؛مترجم: محمدسعید حنایی‌کاشانی. ـ تهران: قصیده. ـ ۳۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Medieval thought
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۹-۵۴-۳

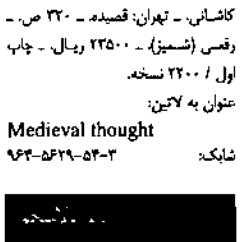

دومین نوشتار از "تاریخ فلسفه غرب" به بررسی سیر تفکر در قرون وسطی اختصاص دارد. "قرون وسطی مقطعی از تاریخ غرب است که بیش از یک هزار سال طول کشید، یعنی از گردش امپراتور روم کنستانتین به مسیحیت در سال ۳۱۲ تا اوایل قرن شانزدهم. در این دوره تفکر استمرار چشم‌گیری داشت، اما تغییرات بسیاری نیز در فلسفه‌های مختلف صورت گرفت که شامل گسست‌ها و احیاها و کشف‌های دوباره بود. این دوره تحت تاثیر سه فیلسوف بزرگ (اگوستین، بوئتیوس و دنیس دروغین) آغاز گردید و بعدها تحت تاثیر افکار آلکوین، آنسلم، آبلارد و آکویناس ادامه یافت...فلسفه در قرون وسطی به طور گسترده دارای رویکردی خداشناختی و دینی انگاشته می‌شد. فیلسوفان قرون وسطی معمولا در استخدام کلیسا بودند و در محیطی کلیسایی چیز می‌نوشتند و تدریس می‌کردند. آنان اغلب مبادرت به استفاده از عقل می‌کردند تا ایمان را بفهمند. عقل ایمان و شهود قرار می‌گرفت. اما همچنان عقل بود و از عقل به طرق بسیار مختلفی استفاده می‌شد. تفکر قرون وسطی، به طور نمونه، عمدتا فعالیت در مطالعه متونی بود که هم قبل و هم بعد از پایان جهان باستان در بیرون از جهان مسیحی نوشته شده بود. در درون جهان مسیحی این فعالیت از آن رو دنبال می‌شد که بر غنای تجربه مسیحی افزوده شد.قرون وسطی باید به تعدادی از دوره‌ها تقسیم شود: یعنی دوره آبادی کلیسا، دانشگاه‌های اولیه، رنسانس اولیه، و از این قبیل. با این وصف نکته مهم‌تری که باید در نظر داشت این واقعیت است که در کنار سنت غالب مطالعه و تدریس فلسفه در قرون وسطی به زبان لاتینی و در صومعه‌های مسیحی و مدارس و دانشگاه‌ها، فرهنگ‌های شکوفای اسلامی و یهودی وجود داشتند که به سنت‌های لاتینی به طور روز افزون و مکرر یاری کردند. مقداری از تاریخ تفکر قرون وسطی نمایان‌گر کار مترجمان است". نگارنده در این کتاب ویژگی‌ها و تحولات هر دوره را به طور جداگانه از سرآغاز فلسفه قرون وسطی (۳۴۵ م) تا پایان قرن پانزدهم بررسی و تحلیل کرده است.

چاپ اول

۸۴ـ متافیزیک بوئتیوس (بحثی در فلسفه و کلام مسیحی).
محمد ایلخانی. ـ تهران: الهام. ـ ۳۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The metaphysics of boethius
شابک: ۹۶۴-۶۰۷۱-۶۲-۷

این نوشتار شرحی است در معرفی و تبیین مفاهیم اساسی اندیشه فلسفی ـ کلامی "انیکیوس مانلیوس بوئتیوس" (۴۸۰ ـ ۵۲۴)، فیلسوف و متکلم مسیحی از پایه‌گذاران تفکر قرون وسطی. این کتاب در نه فصل سامان یافته است:

فصل نخست، درباره تفکر یونانی و مسیحی است و فصل دوم به معرفی "بوئتیوس" و آثارش اختصاص یافته است. در فصل سوم مسئله وجود در نظریات "بوئتیوس" و در فصل چهارم خداشناسی او بررسی شده است. در فصل اخیر، در بحث تثلیث، "بوئتیوس" به دنبال "اوگوستینوس قدیس" از مقوله رابطه یا نسبت ارسطویی برای بیان تمایز و ارتباط سه شخص الهی تثلیث استفاده می‌کند، که در قرون وسطی به عنوان محور اساسی بحث‌هایی درباره تثلیث می‌شود در فصل پنجم مطالب مذکور بررسی می‌شود. در فصل ششم خوانندگان درخواهند یافت که "بوئتیوس" تا چه اندازه به معیارهای کلام رسمی کلیسا پای بند بود و چه مقدار در شکل دادن آن موثر بوده است. در سه فصل بعدی مقولات انسان‌شناسی، مسیح‌شناسی و فلسفه و دین از منظر "بوئتیوس" بررسی و تحلیل می‌شود.

فلسفه معاصر غرب
۱۹۰

چاپ اول

۸۵ـ پنجاه فیلسوف بزرگ.
دایانه کالینسن؛مترجم: محمد رفیعی‌مهرآبادی. ـ تهران: عطایی. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Fifty major philosophers a referenceguide
شابک: ۹۶۴-۳۱۳-۵۶۳-۲

کتاب حاضر مشتمل بر شرح کوتاهی از زندگی و افکار فیلسوفان جهان است که تاریخ قبل از میلاد تا سال ۱۹۸۰ را در بر می‌گیرد؛ بدین ترتیب، افراد مورد نظر با ترتیب تاریخی معرفی می‌شوند. مخاطبان ضمن آشنایی با مراحل و دوره‌های خاص زندگی و تحولات فکری پاره‌ای از دیدگاه‌های آنها را می‌آموزند. در پایان هر مبحث فهرست منابع درج

شده است. برخی از این اشخاص عبارت‌اند از: برگسون، بیکن، سقراط، هایز، راسل، هگل، نیچه، سارتر، افلاطون، هوسرل، ارسطو، هایدگر، برکلی، جان لاک، ویتگنشتاین، استوارت میل، مارکس، روسو، شوپنهاور و ویلیام جیمز.

فلسفه بریتانیا
۱۹۲

چاپ اول

۸۶ـ ای.جی.اثر.
آزوالد هنفلینگ؛مترجم: بهرام اسدیان. ـ تهران: کوچک. ـ ۷۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ayer
شابک: ۹۶۴-۵۵۸۹-۳۳-۹

"آزوالد هنفلینگ" در این کتاب، به اختصار و به زبانی ساده، اصلی‌ترین آموزه‌های آلفرد جولز اثر (۱۹۱۰ ـ) را بازگو نموده است. وی یکی از صاحب نفوذترین "پوزیتیویست‌های منطقی حلقه وین" به شمار می‌آید. "زبان و صدق و منطق" یکی از مهم‌ترین و مشهورترین کتاب‌های "اثر" است که در آن مسائل سنتی و دیرینه فلسفه مورد بررسی قرار گرفته است. صرف نظر از تالیفات وی، "اثر" نخستین کسی بود که پوزیتیویسم منطقی حلقه وین را به انگلستان آورد و فلاسفه آن دیار را با تازه‌ترین تحولات فکری در اروپای مرکزی آشنا کرد. "اثر" بسیار متاثر از "هیوم" است و نحوه شناخت شناسی هیوم در فکر و نوشته‌های او متجلی است تا به آن حد که در جایی خود می‌گوید: عمده تعالیم اصلی پوزیتیویسم منطقی از هیوم سرچشمه می‌گیرد. اثر علاوه بر این که فیلسوف برجسته‌ای بود، مفسر توانایی نیز محسوب می‌شد. وی کتاب‌های متعددی درباره فلاسفه مختلف نوشته است که از آن جمله می‌توان به: راسل، ویتگنشتاین، ولتر، هیوم و نیز آثار مبسوطی همچون "راسل و مور"؛ "میراث تحلیلی" و "فلسفه در قرن بیستم" اشاره کرد. او به علت عقاید و آثار خود دائما در معرض ایرادهای گوناگونی است. اما وی ضمن پاسخ‌گویی به آنها، به فربه‌تر کردن دیدگاه‌های خویش می‌پردازد".

چاپ اول

۸۷ـ جست و جوی همچنان باقی: زندگی‌نامه فکری و خودنوشت.
کارل پوپر؛مترجم: سیامک عاقلی. ـ تهران: گفتار. ـ ۴۲۶ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Unended quest: an intellectual autobiography
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۶۸-۹

"جست و جوی همچنان باقی" زندگی‌نامه "کارل ریموند پوپر" (۱۹۰۲ ـ ۱۹۹۴) متفکر اتریشی است که طی آن "پوپر" خوانندگان را با سوانح زندگی و تفکر عقلانی خویش آشنا می‌سازد. آرای پوپر متعدد و گوناگون است و طیف گسترده‌ای از موضوعاتی چون: فلسفه علم، معرفت‌شناسی، فلسفه اولی، معرفت‌شناسی اجتماعی، علوم و ریاضیات، سیاست، هنر و نظایر آن را شامل می‌گردد. پوپر در این کتاب به این موضوعات اشاره می‌کند: دوران کودکی و تحصیلات، اندیشه‌ها، عصر روشنگری،

فلسفه و فلسفه علم، عقل‌گرایی، واقع‌گرایی، ابطال پذیری، منطق اکتشافات علمی، عینیت، داروینیسم، مارکسیسم، و سفرهای متعدد به کشورهای جهان. گفتنی است این کتاب در سال ۱۳۶۹ با عنوان "جستجوی ناتمام" با ترجمه ایرج علی‌آبادی چاپ شده است.

فلسفه آلمان و اتریش

۱۹۳

۸۸ـ چنین گفت زرتشت: کتابی برای همه کس و هیچکس.

فریدریش‌ویلهلم نیچه؛مترجم: داریوش آشوری. ـ تهران: جامی. ـ ۳۸۴ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Also sprach zarathustra

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۶۰-۰

(چاپ اول)

۸۹ـ درباره یقین.

لودویگ وینگنشتاین؛مترجم: موسی دیباج. ـ تهران: تندیس. ـ ۱۸۸ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Logisch-philosophische abhandlung ...

شابک: ۹۶۴-۶۷۱۱-۳۶-X

کتاب حاوی یادداشت‌های کوتاه ویتگنشتاین درباره "عالم یقین" است که در دو سال پایانی عمر آن را به رشته تحریر درآورده است. "Das Weltbild" یا جهان تصویر، مبنای نظری خاصی است که ویتگنشتاین در کتاب "درباره یقین" پایه‌ریزی می‌کند. جهان تصویر، تصویری نیست که از جانب ما و فراروی ما قرار گیرد. آن هنگام که به مطالعه جهان می‌پردازیم جهان تصویر مرتبط با زبان صورت زندگی است که به امکانات محتمل دیگر می‌پردازد و از این راه انسان درمی‌یابد که از پیش چه می‌دانسته است. به عقیده ویتگنشتاین: من علم دارم یا من می‌دانم، بدون این که این اظهارات دلیلی باشد بر این که من می‌دانم. من می‌دانم غیر از من باور دارم یا من مطمئن هستم، می‌باشد که درخور متضمن باور یا اطمینان است. تنها هنگامی که می‌اندیشیم که می‌دانیم، می‌دانیم. بر این مبنا فلسفه که خود را برترین دانش هستی می‌داند و فیلسوف که می‌اندیشد می‌داند، بهتر از هر دانشی و هر انسانی دیگر به اصل عالم راه یافته‌اند. موشکافی ویتگنشتاین درباره قضایای محوری به این جا می‌رسد که بپذیریم قضایای مربوط به واقعیت عالم نه می‌تواند موجد باشد و نه قابل تردید، چرا که یقین در این قضایا در حکم کردن مفروض می‌باشد".

فلسفه فرانسه

۱۹۴

(چاپ اول)

۹۰ـ بودریار: قدم اول.

کریس هوروکس؛مترجم: پیام یزدانجو. ـ تهران: شیرازه. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Baudrillard for beginners

شابک: ۹۶۴-۶۵۷۸-۶۲-۴

کتاب حاضر یکی از مجموعه نوشتارهای "قدم اول" است که برای آشنایی خوانندگان با "ژان بودریار" (۱۹۲۹ ـ فیلسوف و جامعه‌شناس فرانسوی) فراهم آمده است. بودریار از جمله متفکرانی است که دست‌آوردهای مدرنیته را موضوع نقادی بنیادین قرار داده است. "انتقادات تند و کوبنده "بودریار" به جامعه‌شناسی، مارکسیسم، و فمینیسم، او را به یکی از بحث برانگیزترین متفکران فرانسوی عصر حاضر تبدیل کرده است. اگرچه او را هم نوعی مبلغ بنیادگرایی جدید دانسته‌اند و هم منادی پسامدرنیسمی پیش پا افتاده، ولی در عین حال کمتر منتقد اجتماعی‌ای را می‌توان یافت که در تحلیل‌هایش، دانسته یا ندانسته بخشی از مفاهیم، دیدگاه‌ها و نقادی‌های وی را در مورد جامعه مصرفی، غلبه تصاویر بر واقعیت و مجازی شدن بیش از پیش زندگی روزمره به کار نبندد".

فلسفه اسپانیا و پرتغال

۱۹۶

۹۱ـ درد جاودانگی (سرشت سوگناک زندگی).

میگل‌د اونامونو؛مترجم: بهاءالدین خرمشاهی. ـ تهران: ناهید. ـ ۴۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The tragic sense of life in men ...

شابک: ۹۶۴-۶۲۰۵-۱۷-۸

نمایه عنوان

آشنایی با اصول و مهارت‌های مشاوره ۵۱
آمار در علوم تربیتی و تربیت بدنی ۳۲
آموزش منطق: دوره مختصر ۶۵
آموزش هیپنوتیزم و خودهیپنوتیزم ۴۰
افسون‌زدگی جدید: هویت چهل تکه و تفکر سیار ۳۱
اندیشه سیاسی فارابی ۷۱
ای.جی.ائر ۸۶
بدایه الحکمه ۷۲
بودریار: قدم اول ۹۰
بهترین راه غلبه بر نگرانیها و ناامیدیها ۵۲
پنجاه فیلسوف بزرگ ۸۵
پیشگوئی‌های نوستراداموس: وقایعی که به حقیقت پیوست و دنیا را تکان داد ۶
پیشگوییهای نوستراداموس ۷
پیک طلایی منطق سال سوم نظام جدید ۶۶
تاریخ فلسفه چین ۷۳
تحریر منطق ۶۷
تحفه‌المراد شرح قصیده میرفندرسکی ۷۴
تعبیر خواب ۲۰
تعبیر خواب از اقوال: محمدابن‌سیرین، ابراهیم اشعث، دانیال نبی(ع)، کرمانی، جابر مغربی و مرحوم مجلسی. ۲۱
تعبیر خواب کامل ۲۲
تفکر در دوره قرون وسطی ۸۳
تکوین ذهن: زندگینامه لوریا ۳۵
تمرینات منطق مظفر بانضمام واژه‌های منطق ۶۸
جست و جوی همچنان باقی: زندگی‌نامه فکری و خودنوشت ۸۷
چرا زنان تا به این حد خسته به نظر می‌رسند؟ آیا در این مورد راه حلی دارید؟ (مجموعه‌ای از دستاوردهای.) ۵۳
چگونه شخصیت سالم‌تر بیابیم؟ (غلبه بر عصبیت) ۵۴
چگونه مانند لئوناردو داوینچی فکر کنیم: کتاب تمرین ۳۶
چنین گفت زرتشت: کتابی برای همه کس و هیچکس ۸۸
چهار اثر از فلورانس اسکاول شین: بازی زندگی و راه این بازی، کلام تو عصای معجزه‌گر تواست، در مخفی ... ۵۵
چهره‌خوانی: کلیدی برای تشخیص هویت افراد ۲۹
حقیقت روح: دانشی اندک از علم الارواح ۸
الخجل من الناحیه النفسیه و سبل معالجته مع ملحق اختبار الخجل ۴۱
خود مقدس شما ۵۶
درباره یقین ۸۹
درختان دروغ نمی‌گویند ۹
درد جاودانگی (سرشت سوگناک زندگی) ۹۱
دفتر عقل و آیت عشق ۷۵
دوستی با خدا: گفت و گویی نامتعارف ۱۰
راز کامیابی در بحرانهای زندگی ۵۷
راهبردهایی برای پرورش خلاقیت در معلمان و دانش‌آموزان(اولیاء و فرزندان) ۳۷
رشد جسمی و جنسی در نوجوانی ۴۲
رمز پیروزی مردان بزرگ ۵۸
رمز رسیدن به آرزوها: راهنمای علمی و معنوی در جهت دستیابی به موفقیتهای شخصی ۵۹
روان‌شناسی فیزیولوژیک ۳۳
روانشناسی رشد ۳۳
روان‌شناسی رشد (۲) نوجوانی، جوانی و بزرگسالی ۳۴
روان‌شناسی زناشویی ۳۵
روانشناسی کمال: الگوهای شخصیت سالم ۶۰
روانشناسی نوجوانی ۳۶
روشن‌بینی یا رویت متعالی: دیدن در بلور روش‌های رشد استعداد ۱۱
زندگی با عشق چه زیباست ۶۱
سبکهای تفکر ۳۸
شرح بدایه الحکمه (جلد اول و دوم) ۷۶
شرح حکمه الاشراق ۷۷
شرح نهایه الحکمه ۷۸
شفای زندگی ۵
صداهایی از ماورا: شش سال تجربه در احضار روح به روش‌اتوماتیک ۱۲
طالع‌بینی هندی ۱۳
فال حافظ ۱۴-۱۵-۱۶
فالنامه حافظ ۱۷
فالنامه حافظ: غزلیات خواجه شمس‌الدین حافظ شیرازی (لسان الغیب) ۱۸
فال‌نامه شیخ‌بهایی ۱۹
فرانسوی چهره‌ها: بررسی دینامیک رفتار از طریق چهره‌شناسی ۳۰
فشار روانی بر زن ۳۷
قدرت ذهن خود را دست کم نگیرید "روشهای مهار کردن قدرتهای اعجاب‌آور فکر" ۳۹
قلندر و قلعه: بر اساس زندگی شیخ شهاب‌الدین سهروردی ۷۹
کلیات تعبیر خواب محمدبن سیرین و دانیال (ع) و امام جعفر صادق (ع) ۲۳
کلیات راهنمائی و مشاوره ۶۲
کلیات کامل التعبیر محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر (ع) ۲۴
کلیدهای پرورش اعتماد به نفس در کودکان و نوجوانان ۴۸
کلیدهای رویارویی با مشکلات رفتاری کودکان ۴۹
متافیزیک بوئتیوس (بحثی در فلسفه و کلام مسیحی) ۸۴
متن کامل تعبیر خواب ۲۵-۲۶-۲۷
متن کامل تعبیر خواب محمد بن سیرین و دانیال پیغمبر (ص) ۲۸
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش منطق سال سوم ۶۹
مجموعه طبقه‌بندی شده روان‌شناسی سال سوم ۳۳
مجموعه مصنفات شیخ اشراق مشتمل بر مجموعه آثار فارسی ۸۰-۸۱
معرفت‌شناسی ۴
مقابله موفقیت‌آمیز با استرس ۵۰
منطق و فلسفه سال سوم به انضمام سوالات کنکورهای سراسری و آزاد ۷۸ و ۷۹ و ۸۰ ۲
الموجز فی المنطق ۷۰
نگرشهای نوین در فلسفه ۱
نیمه تاریک وجود: توان، خلاقیت، استعداد و رویاهای خود را بازیابید ۶۳
هاتا یوگا پرادیپیکا: راهنمای کلاسیک برای تمرینات پیشرفته هاتا یوگا ۸۲
۱۰۰۰ نکته در ؟؟؟ طبقه‌بندی شده فلسفه علوم انسانی (پایه تا کنکور) ۳
یکصد راز خوشحالی یا (یکصد راز رضایت از زندگی) ۶۴

نمایه پدیدآور

آزادمنش، ناهید ۴۸
آشتیانی، جلال‌الدین ۷۴
آشوری، داریوش ۸۸
ابراهیمی‌دینانی، غلامحسین ۷۵
ابن‌سیرین، محمدبن‌سیرین ۲۰-۲۲-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷
ابوطالبی، علی ۵۳
اردکانیان، عباس ۵۱
استرنبرگ، رابرت ۳۸
استنهاوس، گلن ۴۸
اسدیان، بهرام ۸۶
اسمیت، هستر تراوروز ۱۲
اصغری‌پور، حمید ۶۲
اعتمادظهری، علاءالدین ۳۸

اعرجی، شرف‌الدین ۷
افتخاری، زهرا ۵۳
افروز، غلام‌علی ۴۱
افشار، سیامک ۴۹
افشار، مهران ۳۳
اکبری، رضا ۶۹
اکبری ساوی، محمدحسین ۷۴
الماسیان، حسین ۱۱
امامی، محمدجعفر ۵۲
امینی، ناصر ۵۱
انتظاری، محمدجواد ۵۹
انوشه، محمود ۳۰
اونامونو، میگل‌د ۹۱
ایران‌نژاد، ناهید ۵۶
ایلخانی، محمد ۸۴
باتلر، والترارنست ۱۱
برجسته، امین ۵۷
بروجردی، احمد ۴۸
بوسکالیا، لیو ۶۱
بهرامپوراشتیانی، احمد ۵۶
بهرمن، مصطفی ۷۰
پرویزروشن، عطاءالله ۱۹
پویر، کارل ۸۷
تفلیسی، حبیش‌بن‌ابراهیم ۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷-۲۸
تمدن، توراندخت(مالکی) ۶۱
تمنا، وحید ۲
جواداصفهانی، فاطمه ۱۷
جواهرکلام، فرید ۷۳
جهانسوز، لادن ۱۲
چیت‌هام، اریکا ۶
حاجی‌زاده، مسعود ۳۹
حافظ، شمس‌الدین‌محمد ۱۴-۱۵-۱۶
حایری، مژگان ۱۳
حسن‌بگلو، بهروز ۴۳-۴۶
حسنی، عباس ۵۱
حسینی‌شیرازی، صادق ۷۰
حنایی‌کاشانی، محمدسعید ۸۳
خرمشاهی، بهاءالدین ۹۱
خسروی، علی‌اکبر ۳۸
خوشدل، گیتی ۵-۵۵-۶۰
دانشور، یوسف ۱
دایر، وین ۵۴-۵۶
دلاور، علی ۳۲
دواناندا، یشنو ۸۲
دیباج، موسی ۸۹
ذنوبی، وحید ۱۳
رامز، رضا ۸۲
رجائی، علی‌رضا ۳۴
رجبی، عباس ۲۱
رجبی‌راوری، عباس ۱۴
رحیمی، مهرداد ۲۵
رفیعی‌مهرآبادی، محمد ۸۵
زارع، داداقه ۳۷
زارعی‌سبزواری، عباسعلی ۷۲
زمردیان، احمد ۸
زنگنه، محمد ۳
سبحانی‌تبریزی، جعفر ۵۸
سلامی، رضا ۶۶
سوات‌مارامار، سوامی ۸۲
سهروردی، یحیی‌بن‌حبش ۸۰
سیبرت، ال. ۵۷
سیگل، الینور ۳۹
سیگل، لیندا ۳۹
سینگ، سوترا ۱۳
شایگان، داریوش ۳۱
شریف‌دارابی‌شیرازی، عباس ۷۴
شولتس، دوآن ۶۰
شهرروزی، محمدبن‌محمود ۷۷
شیروانی، علی ۶۷
شیرودی، شراره ۲۹
شین، فلورانس‌اسکاول ۵۵
صارمی، علی‌اکبر ۳۴
صالحی‌زاده، محمد ۱۸
ضیائی‌تربتی، حسین ۷۷
طباطبایی، محمدحسین ۷۲-۷۶
طباطبائی، محمدحسین ۷۸
عاقلی، سیامک ۸۷
عباسی، محمدرضا ۹
عزت‌پور، فاتح ۱۸
عزیزی، یوسف ۷
علاقه‌بندی، آمنه ۵۹
غرویان، محسن ۶۵-۶۸
فرخزاد، پوران ۶
فرود، فرناز ۱۰-۶۳
فرهنگی، ریحانه ۱۰
فورد، دبی ۶۳
قادری، زهرا ۵۱
قاسم‌زاده، حبیب‌الله ۳۵
قاسمی، فرشید ۳۷
قراچه‌داغی، مهدی ۳۶-۳۷
کالینسن، دایانه ۸۵
کربن، هانری ۸۰
کریمی، علیرضا ۳۷
کسایی، مسعود ۵۰
کول، شیلا ۳۵
کول، مایکل ۳۵
کوهن، لوئیس ۳۲
کوی، جی‌آن ۲۹
کیو، جان ۳۶
گیر، سارازف ۵۰
گراهام، رابرت ۳۴
گری، جان ۵۹
گریلینگ ۱-۴
گلب، مایکل ۳۶
لاسکم، دیوید ۸۳
لاهیجی، کاظم ۱۵-۱۶
لطف‌آبادی، حسین ۴۲-۴۴
لوریا، الکساندرومانوویچ ۳۵
مازیار، امیر ۴
معتکف، نفیسه ۳۹-۶۴
موچ‌انگل، آنه‌ماری ۹
موحدی‌نائینی، عبدالحمید ۸۲
مومن، محمدمهدی ۷۶-۷۶
مهاجرنیا، محسن ۷۱
میرحسینی، سیما ۱۱
میلن، ایلین ۵۱
نامنی، محمود ۱۹
نجاتی، حسین ۴۰-۴۵
نصر، حسین ۸۰
نیچه، فریدریش‌ویلهلم ۸۸
نیک‌فطرت، بدری ۵۴
نیل، کارن ۵۳
نیون، دیوید ۶۴
والش، نیل‌دونالد ۱۰
ولیانی، فاطمه ۳۱
ویت‌کین، جورجیا ۴۷
وینگنشتاین، لودویگ ۸۹
هالیدی، میشل ۳۲
هنفلینگ، آزوالد ۸۶
هوروکس، کریس ۹۰
هی، لوییز ۵
یثربی، یحیی ۷۹
یزدانجو، پیام ۹۰
یو-لان، فانگ ۷۳

نمایه ناشر

آزمون نوین: تهران ۳۷
آسونه: تهران ۵۹
آلما: تهران ۶۶
آیندگان هزار نکته: تهران ۳
ارجمند: تهران ۳۵
ارمغان: تهران ۲۶
اژدهای طلایی: تهران ۸۲
اکباتان: تهران ۱۹
البرز: تهران ۳۶
الزهرا (س): تهران ۷۴
الهام: تهران ۸۴
الهدی: تهران ۴۱
بوستان کتاب قم: قم ۷۱
به نشر: مشهد ۳۴
بیکران: تهران ۴۰-۴۵
بینش آزادگان: اصفهان ۷۰
پارسامنش: تهران ۲۵
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: تهران ۷۷-۸۰-۸۱
پیکان: تهران ۵-۶۰
تمرین: مشهد ۶۲
تندیس: تهران ۸۹
جاجرمی: تهران ۱۳
جامعه: تهران ۱۱
جامعه مدرسین حوزه علمیه قم: قم ۷۲
جامی: تهران ۸۸
چفا: تهران ۵۱
حسام الدین: تهران ۱۸
حمیدا: تهران ۱۰-۶۳
خدمات فرهنگی کرمان: کرمان ۵۷
دادار: تهران ۳۸
دارالعلم: قم ۶۵-۶۷-۶۸
دانشگاه علامه طباطبایی: تهران ۳۲
دانیال: تهران ۲۸
دایره: تهران ۶۱
دفتر انتشارات اسلامی: قم ۷۲
دفتر نشر داد: تهران ۳۹-۶۴
دفتر نشر فرهنگ اسلامی: تهران ۸
ذوی القربی: قم ۷۶
رابعه: تهران ۹
رجبی: تهران ۱۴-۲۱
رحیمی: تهران ۲۷
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران ۴۴
سرآمد کاوش: تهران ۴۳-۴۶
سعدی: تهران ۱۷
شیرازه: تهران ۹۰
صائب: تهران ۲۳
صابرین: تهران ۴۸-۳۹
طرح نو: تهران ۷۵
عطایی: تهران ۶-۸۵
علم: تهران ۵۴
فرزان روز: تهران ۳۱-۷۳
قصیده: تهران ۸۳
قلم آشنا: تهران ۳۰
قو: شیراز ۷۹
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۳۳-۶۹
کانون گسترش علوم: تهران ۶۶
کتابسرا: تهران ۵۵
کتابسرای تندیس: تهران ۱۲
کتابهای دانه: تهران ۴۸-۴۹
کوچک: تهران ۸۶
گفتار: تهران ۸۷
گنجینه: تهران ۲۴
مشاوران آموزش: تهران ۲
معارف اسلامی: قم ۷۸
موسسه فرهنگی طه: قم ۱
موسسه نشر جهاد: تهران ۴
میلاد: تهران ۱۵-۱۶
ناهید: تهران ۹۱
نسل جوان: قم ۵۲-۵۸
نسل سوم: تهران ۴۲
نسل نواندیش: تهران ۵۳-۵۶
نسیم دانش: تهران ۲۹
نقش و نگار: تهران ۴۷
وفا: تهران ۲۲
هاد: تهران ۷-۲۰
همشهری: تهران ۵۰

خانه کتاب ایران

کتاب ماه ادبیات

فهرست کتاب‌های منتشر شده آذر ماه سال ۱۳۸۰

فن نگارش و بیان، و مجموعه‌های ادبی

۸۰۸

۱ـ ادبیات کودکان و نوجوانان: ویژگیها و جنبه‌ها.

بنفشه حجازی. ـ تهران: روشنگران و مطالعات زنان. ـ ۳۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Children's and young adults literature ...

شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۲۱-۲

چاپ اول

۲ـ انشا و خلاقیت: درسنامه‌ای برای نویسندگی خلاق نوجوانان.

مسرور نعمت‌اللهی. ـ تهران: اسرار دانش. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۱۹-۹۵-۳

در این کتاب سعی شده است نکات و اصول ابتدایی نویسندگی، به گونه درس به درس، با ذکر مثال و تمرین تشریح گردد. پاره‌ای از مطالب کتاب از این قرار است: "نقش کلمات"، "زیبانویسی"، "آیین نگارش"، "تمرین برای تقویت زبان"، "انواع نوشته"، "تخیل و قدرت تصور"، "کنایه"، "انشای وصفی"، "اصول مقاله‌نویسی"، "گزارش‌نویسی"، "سفرنامه"، "زندگی‌نامه" و "خاطره‌نویسی".

۳ـ انشاء و نامه‌نگاری اسلامی.

محمدحسین پرکارخطیبی. ـ تهران: تلاش. ـ ۱۱۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۷۵۰-۷۴-۱

چاپ اول

۴ـ بینامتنیت.

گراهام آلن؛مترجم: پیام یزدانجو. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۳۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۶۳۱-۷

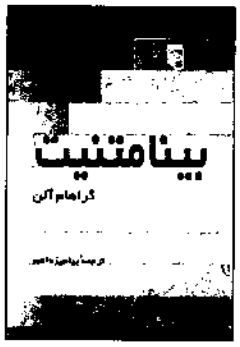

نویسنده در این اثر مفهوم "بینامتنیت" را در چارچوب نظریه ادبی، به ویژه با تامل بر تاثیرات آن بر دیگر عرصه‌های اندیشه به بحث گذاشته نگرش‌های فردینان دوسوسور، میخائیل باختین، رولان بارت، ژولیا کریستوا، ژرار ژنت، مایکل ریفاتر، و هارولد بلوم را در قالب نگره‌های ساختارگرایی، پسا ساختارگرایی، پسا مدرنیسم، هرمنوتیک، فمینیسم و پساساختارگرایی نقد و بررسی می‌کند. وی بر پایه مباحث خود در کتاب چنین نتیجه می‌گیرد: "در این پژوهش به ملاحظه شیوه‌ای پرداختیم که بینامتنیت از آن طریق به طرز فزاینده‌ای جذب نظریه ادبی و نظریات مربوط به تولید و باز تولید فرهنگی، هنری و حتی فن آورانه شده است. در آثار ژنت، ریفاتر، و بلوم شاهد شیوه‌ای بودیم که این اصطلاح از آن طریق در جهت ترسیم حدودی پیرامون روابط میان متن‌ها و حوزه تحقیق و تاویل انتقادی به کار گرفته شده است. با این حال، این دو گرایش عمده‌ای که بر نظریات بینامتنیت غالب بوده‌اند پیوسته، همچنان که در جریان بحث از خاستگاه‌های این اصطلاح تا اقتباس‌های اخیر از آن ملاحظه کردیم، در حال باز اظهار خود و اثبات وابستگی متقابل خویش بوده‌اند. بینامتنیت، خواه مبتنی بر نظریه پسا ساختارگرا باشد و خواه مبتنی بر نظریه باختینی، و خواه مبتنی بر هر دو، در هر حال، این نکته را یادآور می‌شود که متون همگی به طور بالقوه متکثر، بازگشت پذیر، در معرض پیش پنداشت‌های خاص خوانندهٔ فاقد مرزهای روشن و تعریف شده، و همواره درگیر بیان یا سرکوب "آواها"ی مکالمه‌ای موجود در جامعه‌اند..."

۵ـ پیش‌درآمدی بر شناخت رمان.

جرمی هاوتورن؛مترجم: شاپور بهیان. ـ اصفهان: نقش خورشید. ـ ۱۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Studying the novel: an introduction

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۱-۱۲-۵

چاپ اول

پیش درآمدی بر شناخت رمان (Studying The Novel) کتابی مقدماتی و دانشگاهی درباره رمان است که "هاوتورن" ـ استاد دانشگاه و مدرس ادبیات مدرن انگلیسی ـ آن را اساسا برای دانشجویان نوشته است. دیدگاه "هاوتورن" درباره رمان، به ظاهر به دیدگاه "متن‌گرا" نزدیک است؛ یعنی وی متون رمانی را جدا از پیوندهای فرضی آنها با محیط، شخصیت و زندگی‌نامه و دیدگاه منتقدان و نویسندگان، بررسی می‌کند. یکی از ویژگی‌های این کتاب که قسمت عمده آن تحلیل ساختمان رمان است، معرفی شیوه گفتار آزاد غیر مستقیم است. بحثی تاریخی درباره پیدایش رمان، بررسی انواع رمان، شیوه تحلیل داستان، بررسی رمان، و رویکردهای نقد داستان از مباحث اصلی این کتاب هستند. در انتهای کتاب مقاله "داستان مدرن" نوشته "ویرجینیا وولف" نیز به فارسی ترجمه شده است.

چاپ اول

۶ـ ۳۰ اثر از ۳۰ نویسنده نامدار جهان (مجموعه آثار جاویدان نویسندگان بزرگ).

علی‌اصغر انتظاری. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۶۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۹۹-۴

کتاب، برگزیده و خلاصه‌ای است از سی اثر از نویسندگان جهان که قبل از هر اثر معرفی اجمالی نویسنده و ویژگی‌های آن

اثر درج می‌گردد. پاره‌ای از این آثار عبارتند از: "ادیسه/ هومر"، "شب دوازدهم/ شکسپیر"، "بینوایان/ ویکتور هوگو"، "دن کیشوت/ سروانتس"، "گرداب/ ادگار آلن‌پو"، "دیوید کاپرفیلد/ چارلز دیکنز"، "سرگذشت جین ایر/ شارلوت برونته"، "بابا سرگئی/ تولستوی"، "شبح کانترویل/ اسکار وایلد"، "ژان کریستف/ رومن رولان"، "اعتراف/ سامرست موام"، "پایتخت دنیا/ همینگوی"، "آسیاب شوم/ جرج الیوت"، "روح/ گی دوموپاسان" و "ربه‌کا/ دافنه دوموریه".

۷ـ شوکران شیرین.

گردآورنده: اسداله امرایی؛مقدمه: ابراهیم نبوی. ـ تهران: مروارید. ـ ۳۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶-۲۶-۹۱-۵

چاپ اول

۸ـ علوم البلاغه عند العرب و الفرس (دراسه مقارنه).

احسان‌صادق سعید. ـ تهران: [بی نا]. ـ ۲۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

۹ـ کارگاه داستان‌نویسی.

علی‌اکبر ترابیان. ـ مشهد: آیین تربیت. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۰ـ مکاتبات انگلیسی "نامه‌های شخصی، اداری و تجاری".

محمدعلی جدیری. ـ تبریز: اختر. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۵۶-۷۰-۰

چاپ اول

۱۱ـ نهال اندیشه: گزیده انشاء جوانان کرد "سطح دبیرستان".

ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۱۷۰ ص. ـ

جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۸-۳

این کتاب، برگزیده‌ای است از انشا و نوشته‌های تنی چند از جوانان کرد که با موضوعاتی از این دست تحریر شده است: "نقش جوانان در توسعه سیاسی، اجتماعی و اقتصادی کشور/ ابراهیم مازیار"، "جایگاه زن عشایر در جامعه کرد/ فریبا مستانی"، "عشق چیست و عاشق واقعی کیست؟/ رضا سعیدی فر"، "جامعه مدنی/ سعید ملا اسماعیل‌پور"، "راه کشور را در چه می‌دانید؟/ خالد خضرنژاد" و "قرن بیست و یکم و افق‌های پیش رو/ سارا محمدی".

(چاپ اول)

۱۲ـ هنر نگارش کمدی تلویزیونی.
لو شوارتز؛مترجم: جمال آل‌احمد، عباس بیاتی. ـ تهران: سروش. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The craft of writing TV comedy
شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۶۲۳-۳

در ترجمه حاضر مباحثی درباره کمدی و شیوه‌های تدوین نمایش کمدی تلویزیونی با مثال‌ها و شواهدی چند فراهم می‌آید.

وزن، عروض، قافیه
Afa-/۴۱

۱۳ـ راهنمای گام به گام طلایی عروض و قافیه پیش‌دانشگاهی.
کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۶۳-۴

معانی و بیان
Afa-/۴۲

(چاپ اول)

۱۴ـ بدیع در شعر فارسی.
تورج عقدایی. ـ زنجان: نیکان کتاب. ـ ۲۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۴۴۱-۱۵-۰

(چاپ اول)

۱۵ـ راهنمای گام به گام طلایی (رایه‌های ادبی (قالب‌های شعر، بیان و بدیع) سال سوم (رشته‌ی انسانی).
کیهان ناظری. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۸۴-۷

۱۶ـ زیباشناسی سخن پارسی: معانی.
جلال‌الدین کزازی. ـ تهران: نشر مرکز، کتاب ماد. ـ ۳۲۰ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۰۲۸-۹

بررسی و تمرین ادبیات فارسی
Afa-/۴۶

(چاپ اول)

۱۷ـ ادبیات ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی.
تهران: ۱۵ خرداد. ـ ۲۷۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۹۴-۷-X

(چاپ اول)

۱۸ـ ادبیات ۳ و ۴ و ۵.
بهزاد ذاکری، ... [و دیگران]؛ویراستار: سعید همایونفر؛بهزاد ذاکری. ـ تهران: ۱۵ خرداد. ـ ۳۴۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۹۴-۶-۱

۱۹ـ ادبیات دوم و سوم زبان فارسی سوم.
ویراستار: سعید همایونفر، ساعد آقاسی. ـ تهران: ایران سنجش. ـ ۲۷۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۶۸-۲۰-۳

۲۰ـ ادبیات فارسی پیش دانشگاهی ۱ و ۲.
سمیه عزیزی. ـ تهران: مشاوران آموزش. ـ ۲۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۰۴-۳۶-۶

۲۱ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۳).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۱۱۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۰۶-۴

۲۲ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۵).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۸۱-۷

۲۳ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۵).
هامون سبطی، احمد سبحانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۱۱۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۸۱-۷

۲۴ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۵) (سال سوم نظام جدید ـ کلیه‌ی رشته‌ها) "باپاسخ تشریحی".
حسن ذوالفقاری، پرویز ارسطویی. ـ تهران: استادی. ـ ۱۶۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۶۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۳۰-X

۲۵ـ پرسشهای چهارگزینه‌ای استاندارد زبان و ادبیات فارسی (۱) و (۲) "پیش‌دانشگاهی ـ کلیه رشته‌ها".
محمدرضا سنگری، اکبر میرجعفری، موسی نعیمی. ـ تهران: استادی. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۲۲-۳۱-۸

(چاپ اول)

۲۶ـ پرسشهای چهارگزینه‌ای تالیفی "ادبیات فارسی".
هیات‌مولفین. ـ تهران: تضمین دانش. ـ ۳۵۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۹۶۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۰۴-۳-۱

(چاپ اول)

۲۷ـ خودآموز و راهنمای: ادبیات (۳) ویژه‌ی علوم انسانی.
انصارالله درویش. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۹۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۸۵-X

(چاپ اول)

۲۸ـ راهنمای فارسی عمومی تمام رشته‌های فراگیر دانشگاه پیام نور و مراکز آموزش عالی.
علی شهسواری. ـ تهران: آدنا. ـ ۲۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۵۲-۰۱-۳

۲۹ـ راهنمای کامل آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی.
حسن ذوالفقاری. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۲۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۴۱-۵

(چاپ اول)

۳۰ـ زبان فارسی ۵.
محمدرضا حاج‌بابایی. ـ تهران: اندیشه خوارزمی. ـ ۱۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۶۰۵-۰-۶

۳۱ـ زبان و ادبیات فارسی ۱ و ۲ (دوره‌ی پیش‌دانشگاهی).
ساعد آقاسی. ـ تهران: ایران سنجش. ـ ۲۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۶۸-۰۲-۶

۳۲ـ زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱).
هامون سبطی؛ویراستار: احمد سبحانی، علی صابرتهرانی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۱۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۲۲-۶

۳۳ـ زبان و ادبیات فارسی عمومی (۲).
هامون سبطی. ـ تهران: اندیشه‌سازان. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۲۳-۴

۳۴ـ زبان و ادبیات فارسی کنکور عمومی تمام رشته‌ها.
محمدصادق خلیلی، محمد امیرسلیمانی، اصلان قزللو. ـ تهران: پیش دانشگاهیان. ـ ۲۱۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۵۳-۴

۳۵ـ سوالهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱) شامل ۸۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای با پاسخ تشریحی.
سعدالله زارع کاریزی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۴۴-۱

۳۶ـ سوالهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی ۲ و زبان فارسی ۲ شامل: ۸۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای از مولف با پاسخ ...
سعدالله زارع کاریزی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۳۳-۶

(چاپ اول)

۳۷ـ مجموعه پرسشهای چهارگزینه‌ای موضوعی ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی ۱و۲.
علی‌اکبر امینی. ـ تهران: سیرنگ. ـ ۱۵۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ

چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۵۲-۰۷-۰

چاپ اول

۳۸ـ مجموعه سوالهای کارشناسی ارشد (ادبیات فارسی) ۱۳۷۷ - ۱۳۸۰ (ویژه دانشگاه آزاد و آموزش عالی).

یدالله بهمنی، شیرزاد طایفی. ـ تهران: دارینه. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۰۵-۸-۷

۳۹ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش زبان فارسی (۳) سال سوم آموزش متوسطه (رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی).

فریدون اکبری‌شلدره‌ای، حسنعلی محمدی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۶۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۸۸-۳

چاپ اول

۴۰ـ مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات جامع انسانی: آموزش ادبیات (۵) و (۶) (رشته انسانی).

سعید عنبرستانی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۰۲ ص. ـ جلد اول. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۳۴-۰

۴۱ـ مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات جامع انسانی: آموزش آرایه‌های ادبی (رشته انسانی).

سعید عنبرستانی،باهمکاری: شهرام میهمی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۲۶ ص. ـ جلد سوم. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۶۱-۱

۴۲ـ مجموعه طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش-دانشگاهی (۱و۲) شامل بیش از ...

حسنعلی محمدی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۴۶-۸

۴۳ـ مجموعه طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش-دانشگاهی (۱و۲) شامل بیش از ...

حسنعلی محمدی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ نوزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۱۴۶-۸

چاپ اول

۴۴ـ مجموعه طبقه‌بندی شده نکات و سوالات آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ...

کامل احمدنژاد. ـ تهران: پوران پژوهش. ـ ۱۷۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۴۹۴-۴-۸

چاپ اول

۴۵ـ مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی ۱ (سال اول‌دبیرستان) شامل: معانی لغات و عبارات ...

سعید عنبرستانی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۳۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۳۵-۹

چاپ اول

۴۶ـ مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) دوره‌ی پیش‌دانشگاهی عمومی مشترک ...

فریدون اکبری‌شلدره‌ای، حسین قاسم-پورمقدم. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۴۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۳۲-۴

چاپ اول

۴۷ـ مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش دانشگاهی (۱ و ۲) (مشترک کلیه‌ی رشته‌ها).

احسان برزگر. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۸۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۳۳-۲

۴۸ـ ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی شده ادبیات فارسی سال سوم (ادبیات ۵) تفکیک درس به درس.

سعید عنبرستانی، فرهاد نصیری‌کما. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۲۵۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۵۳-۵

۴۹ـ ۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه-بندی شده ادبیات فارسی سال سوم (ادبیات ۵) تفکیک درس به درس.

فرهاد نصیری‌کما، سعید عنبرستانی. ـ تهران: آیندگان هزار نکته. ـ ۲۵۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۱۴-۵۳-۵

مجموعه‌ها و جنگهای ادبی
Afa۰/۸

۵۰ـ زبان و ادبیات فارسی عمومی: برگزیده‌ی متون ادبی طی پانزده فصل شیوه‌ی نگارش فارسی مباحث دستور و...

حسن ذوالفقاری، غلامرضا عمرانی، فریده کریمی‌راد. ـ تهران: نشر چشمه. ـ ۵۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۴-۱

۵۱ـ زبان و ادبیات فارسی عمومی: برگزیده‌ی متون ادبی طی پانزده فصل شیوه‌ی نگارش فارسی مباحث دستور و...

حسن ذوالفقاری، غلامرضا عمرانی، فریده کریمی‌راد. ـ تهران: نشر چشمه. ـ ۵۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۱۴-۱

چاپ اول

۵۲ـ مجموعه مقالات هفتمین همایش سالانه زبان و ادبیات فارسی بهمن ماه ۱۳۷۸.

گردآورنده: محمدسرور مولایی. ـ بندرعباس: دانشگاه هرمزگان. ـ ۳۷۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.

چهارمین دفتر از مجموعه مقالات همایش‌های سالانه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه هرمزگان که به مسائل زبان و ادبیات فارسی در سده هشتم هجری اختصاص دارد، متضمن مقالات و سخنرانی‌هایی است که در هفتمین همایش فراهم آمده است. این همایش در بهمن ماه ۱۳۷۸ در دانشگاه هرمزگان برگزار شد. پاره‌ای از مطالب کتاب بدین قرار است: "مقاومت ادبیات در قرن هشتم/ محمود براتی"، "ادبیات فارسی در شبه قاره در سده هشتم هجری/ شاهد چوهدری"، "بسحاق اطعمه شیرازی طنزپردازی دیگر در قرن هشتم هجری/ منوچهر دانش پژوه"، "عبید زاکانی نابغه هزل و طنز در سده هشتم/ ابوالقاسم رادفر"، "قاسم انوار و حروفیه/ حبیب‌الله عباسی"، "سرچشمه و اصول عقاید حروفیه/ جلیل مسگرنژاد" و "سده هشتم، اوج شعر پرخاش/ میرنعمت‌الله موسوی".

تاریخ، توصیف، نقد و بررسی ادبیات فارسی
Afa۰/۹

چاپ اول

۵۳ـ آموزش تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲) سال سوم علوم انسانی.

فریدون اکبری‌شلدره‌ای، فاطمه ایزدی، حسین فعال‌عراقی‌نژاد. ـ تهران: علوی. ـ ۲۸۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۰-۳۵۹-۵

دوره‌های خاص ادبی
Afa۰/۹۰

۵۴ـ مروری بر تاریخ ادب و ادبیات امروز ایران: نظم - شعر.

محمد حقوقی. ـ تهران: قطره. ـ ۳۵۰ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۹۷-۰

چاپ اول

۵۵ـ نامه کانون نویسندگان ایران: مجموعه داستان، شعر، مقاله ترجمه و نقد و بررسی).

به‌اهتمام: علی صالحی. ـ تهران: آگاه. ـ ۴۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۶-۱۸۹-۰

"نامه کانون نویسندگان ایران" متضمن داستان‌های کوتاه، اشعار، مقاله‌ها، ترجمه‌ها و نوشته‌هایی است در حوزه نقد و بررسی که افزون بر آن گفت و گویی با علی اشرف درویشیان نیز چند خبر فرهنگی به چاپ رسیده است.

مجموعه‌ها و جنگهای شعر فارسی
Afa۱/۰۰۸

چاپ اول

۵۶ـ مصطلحات الشعرا.

امامعلی وارسته،به‌اهتمام: سیروس شمیسا. ـ تهران: فردوس. ـ ۸۰۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۷۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۰-۰۸۳-۳

۵۷ـ داستانهای کوتاه منظوم: از آثار سنائی، نظامی، عطار مولوی، سعدی و جامی ...

به‌اهتمام: خلیل خطیب‌رهبر. ـ تهران: گلستان کتاب. ـ ۵۰۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۴۰-۱۲-۰

۵۸ـ کلیات سبک‌شناسی.

سیروس شمیسا. ـ تهران: فردوس. ـ

۳۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۴۴۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Elements of stylistics
شابک: ۹۶۴-۳۲۰-۰۴۴-۲

۵۹ـ گلهای جاویدان.
گردآورنده: محمدحسین معیری. ـ تهران: پارسا. ـ ۶۶۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۳-۲۶-۰

چاپ اول

۶۰ـ تذکار اشعار: شرح حال برخی از شاعران معاصر تاجیکستان و نمونه‌هایی از شعر آنان.
شریف‌جان‌مخدوم صدرضیاء؛مصحح: سحاب‌الدین صدیق. ـ تهران: سروش. ـ ۴۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۵-۶۷۲-۱

در ابتدای کتاب مطالبی درباره "صدر ضیاء" صاحب تذکره حاضر فراهم می‌آید. سپس متن اصلی کتاب که در واقع شرح اجمالی برخی از شاعران معاصر تاجیکستان است ـ همراه با نمونه‌هایی چند از سروده‌های آنان. ـ درج می‌گردد.

اشعارمذهبی، عرفانی، اخلاقی
8fa1/-5

۶۱ـ باران اشک: مجموعه سرود میلاد و نوحه‌های جانسوز در رثای ائمه اطهار علیهم السلام ...
محسن حافظی. ـ تهران: اسلامیه. ـ ۳۲۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۱-۱۲۵-۹

۶۲ـ خوشه‌ای از خرمن آل محمد (ص).
شاعر: علی‌محمد مشهدی. ـ قم: لاهوت. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۳۳-۰۰-۸

چاپ اول

کتاب مجموعه‌ای از اشعار و حکایات مذهبی است که در آن به برخی کرامات و فضایل شخصیت‌های مذهبی اشاره گردیده است.

۶۳ـ ستایش نور: گزیده‌ای از سروده‌های شاعران معاصر در ستایش هشتمین امام.
زیر نظر: ذبیح‌الله صاحبکار. ـ مشهد: به نشر. ـ ۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۳-۴۱۰-۴

چاپ اول

۶۴ـ شبنم شقایقها: مجموعه اشعار، قصیده، غزلیات، مراثی اهل بیت اطهار (ع).
شاعر: محمد داوری. ـ اصفهان: صفیر. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۶۲-۰۰-۹

اشعار این کتاب مراثی و مدایح اهل بیت پیامبر (ص) است که گاه با سروده‌های عرفانی به طبع رسیده است: برای نمونه: ساقی بیاور جام می تسکین بده آلام را/ تا کام ما گردد روا در گردش آور جام را/ با گلعذاری در چمن بزم نشاطی کن به پا/ مگذار بی عیش و طرب از کف دهی ایام را/...

چاپ اول

۶۵ـ غربت در کوچه بنی‌هاشم: مدایح و مراثی حضرت زهرا سلام‌الله علیها.
علی مهدوی‌فاضل. ـ قم: لاهوت. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۳۳-۲-۳

۶۶ـ گلبرگها (دم‌پاره‌های سینه‌زنی).
شاعر: رضا موید؛ویراستار: حمیدرضا نگهبان. ـ مشهد: به نشر. ـ ۱۰۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۳-۱۵۹-۸

چاپ اول

۶۷ـ گلزار خلیل صابری‌امین‌آبادی: مجموعه اشعار: مدایح اهل‌البیت اطهار (ع) غزلیات و ترجیعات.
شاعر: خلیل صابری. ـ اصفهان: صفیر. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۶۸ـ گلزار سخایی نجف‌آبادی: مجموعه اشعار مدایح اهل البیت-اطهار (ع) و غزلیات.
شاعر: حسینقلی سخائی‌نجف‌آبادی. ـ اصفهان: صفیر. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۶۲-۰۰-۰

چاپ اول

۶۹ـ لاله‌های نینوا.
احمد کاظمیان. ـ قم: سماء. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۴۸۸-۸-۹

چاپ اول

۷۰ـ مجموعه شعر رمضان ماه رحمت: سلام بر نجف: سلام بر علی (ع).
گردآورنده: حسین باقری. ـ تهران: پیام آزادی. ـ ۳۲۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: X-۳۰۲-۴۹۲-۹۶۴

چاپ اول

۷۱ـ نغمه‌های عاشورا.
گردآورنده: علی‌اکبر فتحی. ـ قم: روح. ـ ۸۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۷۲ـ نوای بلبل به ماتم گل: رهیافتی بر زیارت ناحیه مقدسه حضرت صاحب‌الزمان (عج).
شاعر: حسن ژولیده‌نیشابوری؛مقدمه: محمود بحرالعلوم‌میردامادی. ـ اصفهان: بهار قلوب. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۹۲-۸-۶

مطالب کتاب درباره شناخت امامان، اوصاف قرآن، و ذکر آیات و احادیثی در این زمینه است که با شعری عربی در فضایل امام عصر (عج) نیز شعری مذهبی از "ژولیده نیشابوری" در قالب مثنوی همراه گشته است.

چاپ اول

۷۳ـ نوای فراق.
شاعر: فرهاد فکری. ـ اردبیل: فائزون. ـ ۳۶۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: X-۱۸-۵۸۶۳-۹۶۴

چاپ اول

۷۴ـ یا رب: رباعی.
شاعر: ابوالحسن طغرائی. ـ تهران: طغرایی. ـ ۷۶ ص. ـ بیاضی (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۴۴-۹-۷

این کتابچه حاوی رباعیاتی است با مضامین عرفانی؛ برای نمونه: یا رب به

نسیم، نسترن گفتا راز/ در گوش صبا به نغمه می‌گفت نیاز/ یک لحظه به نزد او ستادم دیدم/ هر شاخه به تعظیم برت برد نماز.

شعر فارسی از قرن اول تا چهارم هجری
8fa1/1

۷۵ـ دیوان منصور حلاج.
حسین‌بن‌منصور حلاج. ـ تهران: سنایی. ـ ۲۶۰ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۰۵-۱-۳

شعر فارسی قرن ٤
8fa1/2

چاپ اول

۷۶ـ حماسه داد: بحثی در محتوای سیاسی شاهنامه.
ف.م. جوانشیر. ـ تهران: جامی. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۲۴-۴

نویسنده در این اثر، محتوای شاهنامه فردوسی را از نگاه سیاسی و اجتماعی بررسی و ارزیابی می‌کند. وی در بخش آغازین کتاب در برابر این نظریه که فردوسی صرفا "روایتگر و ناقل امین" است، خاطر نشان می‌کند: "...اما شاهنامه

فردوسی مجموعه تصادفی قصه‌های ایرانی نیست. کتابی است منسجم که همه اجزای آن پیوند درونی دارند. از حوادث هر داستان، حوادث داستان بعدی مایه می‌گیرد و رابطه علت و پی‌آیند آنها را به هم می‌دوزد. کاری که فردوسی کرده چه بسا بیش از آفرینش یک رمان نیازی به نیروی خلاقه دارد". در بخش دوم کتاب، دوران فردوسی با مباحثی از این دست شرح و تبیین می‌شود: مرحله تکاملی جامعه، نبردهای سیاسی (جنبش‌های تودهای ضد فئودالی، نبرد رقابت‌آمیز فئودال‌ها، نبرد ایدئولوژیک، و نوزایی فرهنگی). مباحث بخش سوم کتاب به بررسی اجمالی حکمت فردوسی اختصاص دارد که طی آن به سه مقوله "خرد"، "انسان خردمند" و "زندگی و مرگ" از منظر فردوسی اشاره می‌شود. نگارنده در بخش پنجم، اصلی‌ترین اندیشه و آرمان فردوسی را "داد" معرفی کرده معتقد است شاهنامه، حماسه علیه بیدادگرها و به تعبیری "حماسه داد" است. وی یادآور می‌شود: "نخستین پاسخی که فردوسی از بررسی کلی تاریخ شاهان گذشته برای پرسش اصلی خود می‌یابد این است که شاهان به طور عمده بیدادگر و یا بی هنر شکمباره بوده و کمتر جانب داد را نگاه داشته‌اند و از اینجاست که جهان این چنین خوار بگذاشتند". نویسنده مباحث بعدی کتاب را به این موضوعات اختصاص داده است: "نبرد پهلوانان و بزرگان با شاهان خودکامه"، "نژاد در شاهنامه"، "جنگ و صلح در شاهنامه"، "زن و عشق در شاهنامه" و "تراژدی در شاهنامه".

چاپ اول

۷۷ـ شاهنامه فردوسی.

ابوالقاسم فردوسی؛مقدمه: سیاوش آگاه؛مصحح: ژول مول. ـ تهران: مهتاب. ـ ۷۶۸ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۷۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۲۹-۳-۷

چاپ اول

۷۸ـ شاهنامه فردوسی: براساس چاپ مسکو.

ابوالقاسم فردوسی. ـ تهران: کارنامه کتاب. ـ ۷۹۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۷۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۲۹-۵-۵

۷۹ـ شاهنامه فردوسی: متن کامل.

ابوالقاسم فردوسی. ـ تهران: تهران هنرنما. ـ ۱۳۶۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۳۶-۸-۵

چاپ اول

۸۰ـ شاهنامه فردوسی (نثر) اساطیر: از پادشاهی کیومرث تا پایان کار فریدون.

مترجم: علی شاهری. ـ تهران: نشر چشمه، کتاب ونوشه. ـ ۱۰۰ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۷۱-۸۰-۴

در جلد اول از این مجموعه وقایع شاهنامه، از دوره اساطیری؛ یعنی دوره حکومت کیومرث، هوشنگ، طهمورث، جمشید، ضحاک و فریدون به نثر بازگو می‌شود؛ ضمن آن که ابیاتی از شاهنامه نیز در لابه‌لای متن درج می‌گردد.

چاپ اول

۸۱ـ شاهنامه‌ی بختیاری: گلچینی از شاهنامه به گویش بختیاری.

جواد خسروی‌نیا؛نقاش: آنه محمدشیخ. ـ تهران: گفتمان خلاق. ـ ۲۵۲ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۲۵-۰۰-۱

این کتاب، بازنویسی و برگردانی است از برخی بخش‌های شاهنامه فردوسی که به گویش بختیاری به نظم کشیده شده است. پادشاهی جمشید، داستان کاوه آهنگر با ضحاک، داستان رستم و سهراب، داستان بیژن و منیژه، و داستان بهرام گور و لنبک آبکش، از داستان‌های جلد نخست این مجموعه هستند.

چاپ اول

۸۲ـ مایه‌های دینی و عرفانی در شاهنامه فردوسی.

مرتضی گودرزی. ـ تهران: راه سبحان. ـ ۲۴۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۹۷۳-۱-۶

نگارنده در کتاب درون مایه‌های دینی و عرفانی را در شاهنامه فردوسی بررسی نموده می‌کوشد بیشتر از دیدگاه پدیدار شناسی دینی به این کار دست زند. وی خاطر نشان می‌کند: "دین در شاهنامه تنها در گزاره‌های ثابت دینی که در بسیاری از کتب مذهبی مشاهده می‌گردد، خلاصه نمی‌شود و پای را از آن فراتر نهاده تاریخ بشری را در روشنایی دین تبیین می‌نماید و تجربه دینی را در حیات اجتماعی و شخصی شخصیت‌های خود می‌نمایاند و به ارزیابی آنها می‌پردازد". مباحث اصلی کتاب بدین قرار است: "دین پژوهی در شاهنامه فردوسی" (معرفی فردوسی، دین فردوسی و نگرش دینی در شاهنامه، پلورالیسم دینی در شاهنامه)، "جهان بینی شاهنامه" (بافت‌شناسی جهان‌بینی شاهنامه، خداشناسی، جهان‌شناسی، انسان‌شناسی و فرجام‌شناسی)، "اسطوره‌های شاهنامه" (بررسی تطبیقی اسطوره‌های شاهنامه با اساطیر دیگر، نمونه‌های اسطوره‌های بزرگ شاهنامه)، "پدیدارشناسی دینی در شاهنامه" (پیامدهای ناسیاسی جمشید، ضحاک، کاوه، فریدون؛ چهره افراسیاب در شاهنامه، چهره اسفندیار در شاهنامه، چهره رستم در شاهنامه)، "ارزش و ضد ارزش‌ها در نگرش دینی شاهنامه" (تلازم خرد و دین، فره ایزدی و ورج و...)، "بررسی تطبیقی روایات دینی با شاهنامه"، "مناسک و آیین‌های دینی در شاهنامه" و "مایه‌های عرفانی در شاهنامه فردوسی".

شعر فارسی قرن ۵

8fa۱/۲۲

چاپ اول

۸۳ـ رباعیات حکیم خیام: طربخانه یار احمد رشیدی، رساله سلسله الترتیب خطبه تمجید ابن سینا و ترجمه خطبه ...

مقدمه: عبدالباقی گولپینارلی؛به‌اهتمام: توفیق سبحانی. ـ تهران: پژوهش. ـ ۱۷۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۴-۳۶-۰

شعر فارسی قرن ٦

8fa۱/۲۳

۸٤ـ زبور پارسی: نگاهی به زندگی و غزل‌های عطار.

محمدرضا شفیعی‌کدکنی. ـ تهران: آگاه. ـ ۳۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۰۵-X

۸۵ـ گزیده منطق‌الطیر عطار.

گردآورنده: سیروس شمیسا. ـ تهران: قطره. ـ ۱۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Gozide-ye manteq ot-tayr e attar

شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۰۰۲-۱

۸٦ـ لیلی و مجنون حکیم نظامی گنجه‌ای.

الیاس‌بن‌یوسف نظامی؛به‌اهتمام: سعید حمیدیان؛مصحح: حسن وحیددستگردی. ـ تهران: قطره. ـ ۳۲۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۳-۰۷

۸۷ـ مخزن الاسرار حکیم نظامی گنجه‌ای.

الیاس‌بن‌یوسف نظامی؛به‌اهتمام: سعید حمیدیان. ـ تهران: قطره. ـ ۲۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۹۵۸-۳۸-۵

چاپ اول

۸۸ـ نافه اسرار: داستان مصور مرغان منطق‌الطیر.

محمدبن‌ابراهیم عطار نیشابوری ؛ به‌اهتمام: امیر معصومی. ـ تهران: هفت. ـ ۱۳۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۱۹۹-۰-۰-۰

در کتاب ۱۰۵۹ بیت از "منطق الطیر" اثر "عطار نیشابوری" انتخاب گردیده که گویای سیر و سلوک مرغان به درگاه سیمرغ است. این ابیات با حاشیه مزین و خط نستعلیق به طبع رسیده است.

شعر فارسی قرن ۷

8fa۱/۲۱

چاپ اول

۸۹ـ بوستان سعدی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی (ذکاءالملک).

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛مقدمه: عباس اقبال. ـ تهران: اقبال. ـ ۳۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۰۰-۴۱-۵

۹۰ـ بوستان سعدی: مطابق نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی.

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی. ـ تهران: کتاب همراه. ـ ۳۲۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶-۳۴-۴۱-۱

۹۱ـ دوره کامل مثنوی معنوی.

جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛به‌اهتمام: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران معاصر. ـ ۱۱۳۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم

/ ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۵۱-۴-۵

۹۲ـ شرح جامع مثنوی معنوی.
کریم زمانی. ـ تهران: اطلاعات. ـ ۱۳۷۰ ص. ـ جلد ششم. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ چهارم / ۲۱۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A comprehensive commentary of mathnavie ma'navi
شابک: ۹۶۴-۴۲۳-۴۱۱-۱

۹۳ـ شرح مثنوی.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۸۸ ص. ـ جلد ششم. ـ وزیری (شمیز). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۹۶-۸

۹۴ـ شرح مثنوی.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۶۸۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۶۶-۶

۹۵ـ شرح مثنوی.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۶۲۳ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۱۸-۶

۹۶ـ شرح مثنوی.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۹۲ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۸۱-۳

۹۷ـ شرح مثنوی.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۸۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۸۰-۱

۹۸ـ شرح مثنوی: جزو چهارم از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۳۰۱۳ تا پایان دفتر اول.
جعفر شهیدی. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۴۱۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۴۴-۲

۹۹ـ شرح مثنوی شریف: جزو سوم از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۱۹۱۳ تا ۳۰۱۲.
محمدحسن فروزانفر. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۵۰۸ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۷۰-۴

۱۰۰ـ شرح مثنوی شریف: جزو نخستین از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۱ تا ۱۹۱۲.
محمدحسن فروزانفر. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۷۸۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۶۸-۲

۱۰۱ـ غزلیات سعدی "طیبات، بدایع، خواتیم، غزلیات قدیم" و ترجیعات، ملمعات، رباعیات، مفردات.
مصلح‌بن عبدالله سعدی؛مصحح: محمدعلی فروغی؛مقدمه: عباس اقبال. ـ تهران: اقبال. ـ ۶۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۱۰۷-۱

۱۰۲ـ قصاند سعدی "قصاید فارسی - قصاید عربی" و غزلیات عرفانی، مثلثات، قطعات، رباعیات، ...
مصلح‌بن عبدالله سعدی؛مصحح: محمدعلی فروغی؛مقدمه: عباس اقبال. ـ تهران: اقبال. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۰۶-۱۰۸-X

(چاپ اول)

۱۰۳ـ کلیات دیوان شمس تبریزی.
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مقدمه: محمدحسین فروزانفر. ـ تهران: ملکی. ـ ۱۵۲۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۶۴۲-۰-X

(چاپ اول)

۱۰۴ـ کلیات دیوان شمس تبریزی مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (مولوی).
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مصحح: محمدحسن فروزانفر. ـ تهران: پارسامنش. ـ ۱۵۱۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۹۸-۹-۱

۱۰۵ـ کلیات سعدی: گلستان، بوستان، غزلیات، قصاید، رباعیات، قطعات و رسائل.
باهتمام: غلامحسین دهبزرگی. ـ تهران: آبیار. ـ ۱۳۹۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۳۶-۶-۴

۱۰۶ـ متن کامل مثنوی معنوی: مطابق با نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون.
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مصحح: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران: پیمان. ـ ۹۹۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۴۵-X

۱۰۷ـ مثنوی معنوی.
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مصحح: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران: افکار. ـ ۹۴۶ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۴۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۲۵-۱-۲

۱۰۸ـ مثنوی معنوی.
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مصحح: رینولدالین نیکلسون. ـ تهران: آبیار. ـ ۱۰۴۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۳۶-۲-۱

۱۰۹ـ مثنوی معنوی: براساس نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون.
جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد مولوی؛مقدمه: محمدحسین فروزانفر. ـ تهران: ارمغان. ـ ۱۲۱۲ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۰-۲۹-۲

۱۱۰ـ من یادم و تو آتش: درباره زندگی و آثار مولانا.
آنه‌ماری شیمل؛مترجم: فریدون بدره‌ای. ـ تهران: توس. ـ ۲۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
I am the wind, you are fire: the life and ...
شابک: ۹۶۴-۳۱۵-۴۸۶-۶

شعر فارسی قرن ۸
۸fa۱/۳۲

(چاپ اول)

۱۱۱ـ تحفه‌ی سخن حافظ.
مقدمه: بهاءالدین خرمشاهی؛مترجم: عباس خیرآبادی. ـ تهران: کلهر. ـ ۴۳۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A gret gift poems of hafez
شابک: ۹۶۴-۵۸۲۵-۵۴-۲

(چاپ اول)

۱۱۲ـ حافظ و مهدویت امام مهدی (ع) در اشعار حافظ.
مجتبی معظمی. ـ تهران: آسمان آبی. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۲-۶۵-۱

نگارنده در کتاب با ذکر ابیاتی از حافظ بر آن است نشانه‌هایی از تاثیر اندیشه مهدویت در شعر حافظ را خاطر نشان سازد. در بخش دیگر کتاب چند غزل از حافظ براساس همین دیدگاه بررسی شده است.

(چاپ اول)

۱۱۳ـ دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛خطاط: امیر اصغری. ـ تهران: الوفا. ـ ۳۳۸ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۷۷-۱۵-۵

(چاپ اول)

۱۱۴ـ دیوان حافظ: از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛خطاط: حسین عبیری. ـ تهران: علی. ـ ۴۲۰ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۵۹-۶-۰

۱۱۵ـ دیوان حافظ: از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛خطاط: امیر اصغری. ـ تهران: مقدس. ـ ۴۲۲ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۲۹۷-۸-۲

۱۱۶ـ دیوان حافظ: بر اساس نسخه تصحیح شده غنی - قزوینی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛باهتمام: رضا کاکایی‌دهکردی. ـ تهران: ققنوس. ـ ۴۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۱-۰۸۹-۳

(چاپ اول)

۱۱۷ـ دیوان حافظ: بر اساس نسخه دکتر قاسم غنی و علامه قزوینی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ. ـ تهران: بدیهه. ـ ۴۲۰ ص. ـ خشتی (سلفون). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۰۱-۲۶-۴

۱۱۸ـ دیوان حافظ: نسخه علامه قزوینی و دکتر قاسم غنی رحمه الله علیه.
شمس‌الدین‌محمد حافظ. ـ تهران: شقایق. ـ ۳۶۸ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۲-۵۷-X

۱۱۹ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛مقدمه: حسین نیکنام؛خطاط: محمدتقی سرمست؛طراح:

ابراهیم هاشمی. ـ تهران: تکثیر. ـ ۳۳۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۹۴-۰-۰

۱۲۰ـ دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: همراه با زندگینامه خواجه.
خطاط: حمید هاشمی. ـ تهران: فرهنگ قلم. ـ ۵۸۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۶۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۸۹-۱۹-۵

چاپ اول

۱۲۱ـ دیوان غزلیات خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی.
شاعر: شمس‌الدین‌محمد حافظ. ـ قم: ارم. ـ ۵۱۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۸-۵۹-۰

۱۲۲ـ دیوان غزلیات مولانا شمس‌الدین محمد خواجه حافظ شیرازی‌با معنی واژه‌ها و شرح ابیات و ذکر وزن و بحر غزلها.
به‌اهتمام: خلیل خطیب‌رهبر. ـ تهران: صفی علیشاه. ـ ۷۴۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سی و یکم / ۴۴۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۲۶-۱۸-۸

چاپ اول

۱۲۳ـ شرح غزلیات حافظ.
بهروز ثروتیان. ـ تهران: پویندگان دانشگاه. ـ ۱۰۰۶ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ (دوره) ۲۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The explanation of the lyric poems of hafez
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۱-۲۸-۴

چاپ اول

۱۲۴ـ شرح غزلیات حافظ.
بهروز ثروتیان. ـ تهران: پویندگان دانشگاه. ـ ۱۰۱۸ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The explanation of the lyric poems of hafez
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۱-۲۹-۲

چاپ اول

۱۲۵ـ شرح غزلیات حافظ.
بهروز ثروتیان. ـ تهران: پویندگان دانشگاه. ـ ۱۰۲۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ (دوره) ۲۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The explanation of the lyric poems of hafez
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۱-۲۷-۶

چاپ اول

۱۲۶ـ شرح غزلیات حافظ.
بهروز ثروتیان. ـ تهران: پویندگان دانشگاه. ـ ۱۰۰۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۲۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The explanation of the lyric poems of hafez
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۱-۲۶-۸

شرح چهار جلدی غزلیات حافظ مجموعه‌ای است که با بررسی زندگی، احوال و اندیشه شاعر آغاز می‌شود و گاه به پاره‌ای از ویژگی‌های شعری حافظ نیز اشاره می‌گردد. درباره هر غزل ابتدا نکاتی کلی درباره موضوع غزل فراهم می‌آید؛ سپس برگردانی ساده از هر بیت به دست داده می‌شود؛ آن گاه معنی کنایی بیت با عنوان "بالکنایه" ذکر می‌گردد. ضمن آن که معانی بعضی از واژگان و عبارات نیز فراهم می‌آید و گاه در خصوص هر بیت مطالبی تحت عنوان "تمییز"، "نکته" و "یادآوری" درج می‌گردد. در کتاب مجموعا ۴۶۶ غزل حافظ شرح و بررسی شده در انتها فهرست واژگان و عبارات فراهم آمده است.

چاپ اول

۱۲۷ـ صدای سخن عشق: عشق و عاشقی از دیدگاه حافظ.
زین‌العابدین زینالپورفتاحی. ـ قم: دارالهدی. ـ ۱۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۷۴-۵-۹

نگارنده در این کتاب مقوله عشق و عاشقی را از دیدگاه حافظ، بررسی می‌کند. مباحث کتاب که با شواهدی چند از اشعار حافظ همراه است این موضوعات را شامل می‌شود: "عشق چیست؟"، "عاشق کیست؟"، "اوصاف معشوق"، "شروط عاشقی"، "عشق حقیقی"، "عشق مجازی"، "باید عاشق بود" و "رموز عاشقی".

چاپ اول

۱۲۸ـ ظفرنامه قسم الاسلامیه: احوال رسول الله.
حمدالله مستوفی؛مقدمه: مهدی مداینی. ـ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ـ ۵۴۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۴۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۱۵۲-۶

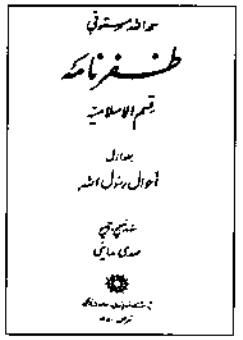

منظومه ظفرنامه اثر "حمدالله مستوفی" (تالیف حدود ۷۳۵ ه.ق) متضمن سه بخش اساسی است که در مجلد اول آن سرآغاز دین اسلام و شرح احوال و سوانح زندگانی پیامبر اکرم (ص) ـ همراه با غزوات و سرایای آن حضرت ـ بازگو شده است. بدین ترتیب بخش نخست ظفرنامه متضمن بیست و پنج هزار بیت است که در دو مجلد به چاپ رسیده است. در تصحیح ظفرنامه در این کتاب عمدتا از دو نسخه موزه بریتانیا (مورخ ۸۰۷ هجری) و دو نسخه موزه آثار اسلامی و ترک (استانبول، تاریخ کتابت ۸۰۸ و ۸۳۸ ه.ق) استفاده شده است. مقدمه کتاب شرح مفصلی است از زندگی و آثار حمدالله مستوفی، معرفی نسخه‌ها و شیوه تصحیح کتاب. در انتهای کتاب فهرست آیات و احادیث نبوی، فهرست اعلام، فهرست اشعار فارسی و عربی و فهرست کتاب‌ها درج گردیده است.

چاپ اول

۱۲۹ـ ظفرنامه قسم الاسلامیه: خلفای راشدین و بنی‌امیه.
حمدالله مستوفی؛مقدمه: پروین باقری‌اهرنجانی؛زیر نظر: مهدی مداینی. ـ تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. ـ ۶۴۴ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ (دوره) ۴۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۲۶-۱۵۳-۴

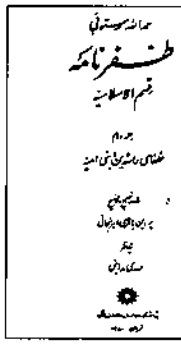

در مجلد دوم ظفرنامه (مربوط به بخش اول کتاب) ماجراهای حکومت اسلام از دوره خلفای راشدین با ذکر سوانح و جزییات آن به نظم کشیده شده است. در ابتدای کتاب ضمن معرفی "ظفرنامه" تصاویری از نسخه مربوط به موزه لندن به چاپ رسیده است. در انتهای کتاب فهرست اعلام اشخاص، قبایل و طوایف، جای‌ها و شهرها و فهرست کتاب‌ها جمع آمده است.

شعر فارسی قرن ۹
Afa۱/۲۲

۱۳۰ـ دیوان شاه نعمت‌الله ولی شامل: غزلیات، قصائد، رباعیات، دوبیتی‌ها، مثنویات و غیره.
به‌اهتمام: اسماعیل برادران‌شاهرودی. ـ تهران: گلی. ـ ۶۶۴ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۵۱-۰۱-۹

شعر فارسی قرن ۱۲ و ۱۳
Afa۱/۵

چاپ اول

۱۳۱ـ قصیده معجزیه.
شاعر: محمدصادق ناطق‌اصفهانی. ـ تهران: بوعلی. ـ ۳۲ ص. ـ وزیری (گلاسه). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۵۳-۰۶-۶

۱۳۲ـ کلیات دیوان هاتف اصفهانی: شامل قصاید و غزلیات و ترجیعات و مثنویات.
مصحح: محمد عباسی. ـ تهران: گلبانگ. ـ ۱۴۴ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۰۴-۰۶-۰

شعر فارسی قرن ۱۴
Afa۱/۶

چاپ اول

۱۳۳ـ دیوان پروین اعتصامی.
شاعر: پروین اعتصامی. ـ تهران: بدیهه. ـ ۴۲۰ ص. ـ خشتی (سلفون). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۰۱-۳۴-۵

۱۳۴ـ دیوان کامل پروین اعتصامی.
به‌اهتمام: محمدتقی بابایی. ـ تهران: نمونه. ـ ۲۸۸ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهاردهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۲۰-۱۱-۹

چاپ اول

۱۳۵ـ سرچشمه‌های مضامین شعر ایرج میرزا.
به‌اهتمام: ولی‌الله درودیان. ـ تهران: قطره. ـ ۱۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۱۱۵-X

نگارنده در این کتاب با گردآوری برخی اشعار ایرج میرزا پاره‌ای از مضامین و موضوعات دیوان وی را ذکر نموده که اغلب برگرفته از منابع و متون شرقی یا غربی است. در کتاب علاوه بر توضیحات مختصری درباره اشعار، منابع

هر یک از مضامین شعری ایرج میرزا درج گردیده است. یکی از مباحث کتاب "چند و چون وطن‌خواهی در شعر ایرج میرزا"، مقاله‌ای است از دکتر "باقر صدری‌نیا".

۱۳۶ـ گزیده دیوان پروین اعتصامی.

به‌اهتمام: قربان ولیبی. ـ تهران: کتاب همراه. ـ ۱۶۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۴-۳۹-۷

شعر فارسی ۱۳۲۰
Afa۱/۶۲

(چاپ اول)

۱۳۷ـ آتش عشق، گزیده اشعار عرفانی، ادبی.

عبدالغفور فاضل‌بخشایشی. ـ قم: نوید اسلام. ـ ۵۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۸۵-۸۹-۸

سراینده در این کتاب برگزیده‌ای از اشعار خود را فراهم آورده که عمدتا با مضامین عرفانی سروده شده‌اند: از جمله: تو را بینم به صهبای رخ گل/ صدای مست و عرفانی بلبل/ به زیبایی رنگ و بوی گلزار/ نسیم صبح و رقص گل و سنبل.

۱۳۸ـ از حج تا کربلا.

شاعر: محمد منتظر. ـ تهران: جوان امروز. ـ ۹۶ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۵۸-۰۶-۲

(چاپ اول)

کتاب متضمن سروده‌هایی است که با موضوعات متفرقه به ویژه مضامین مذهبی به نظم درآمده است. در یکی از اشعار این مجموعه می‌خوانیم: دسترنج پیرزن بردن چه سود/ حق محروم زمان خوردن چه سود/ حسن هستی دل به دست آوردن است/ این همه ظلم و دل آزردن چه سود/...

(چاپ اول)

۱۳۹ـ از طلوع تا غروب یک زندگی.

شاعر: پروانه آریان. ـ کرمانشاه: موسسه فرهنگی، هنری و سینمایی کوثر. ـ ۱۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۱-۳۶-X

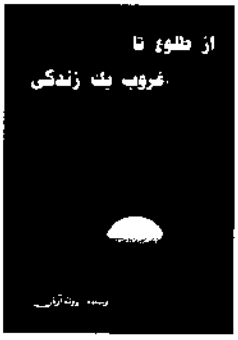

در این دفتر اشعاری چند به شیوه نو فراهم آمده که مضمون اصلی آنها "عشق"، "دوستی"، "فراق" و نظایر آن است: از جمله: می‌شود اشک‌ها را به ابرها سپرد/ می‌شود قلب‌ها را، با باران شست/ می‌شود کینه و خصومت را برداشت/ می‌شود گل عشق را در دل‌ها کاشت/...

۱۴۰ـ برگ سبز: گزیده شعر شاعران دانش‌آموز استان گلستان مسابقات ادبی ۷۹-۱۳۷۸.

به‌اهتمام: قاسم محمدی، محمدرضا احمدی. ـ گلستان: اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان. ـ ۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

این مجموعه برگزیده‌ای است از شعر دانش‌آموزان استان گلستان در مسابقات ادبی ۷۹ ـ ۱۳۷۸ که با موضوعات متفرقه، مضامین مذهبی، و مایه‌های سیاسی به نظم درآمده است.

(چاپ اول)

۱۴۱ـ پردیس پریش.

بهرام سیاره؛مقدمه: حسین الهی‌قشه‌ای. ـ تهران: سفیر صبح. ـ ۶۱۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۷۱-۲۲-۱

این کتاب، مجموعه‌ای از سروده‌های "پریش شهرضایی" است که در قالب غزل، مثنوی، دوبیتی پیوسته، رباعی، دوبیتی و سروده‌های آزاد نظام یافته است. "بستر خاکستر" نمونه‌ای از غزل‌های شاعر است: درد اگر دشمن جان است نمی‌باید گفت/ وه که با سایه سخن گفتم و همسایه شنفت/ جان فدای سر آن یار که از آتش دل/ دود بر گرد سرش حلقه زد و هیچ نگفت/...

(چاپ اول)

۱۴۲ـ پرنده خیال.

سام بهبهانی. ـ اهواز: آیات. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۷۴-۶۱-۶

اشعاری سنتی به ویژه غزل، محتوای این مجموعه است که با عناوینی چون "سفر" به طبع رسیده است: سفر نام غریب یک جدایی است/ سفر غمگین‌ترین شعر رهایی است/ بهار سبز ترسان از زمستان/ سفر پایان فصل آشنایی است/...

۱۴۳ـ ... تا رهایی: منظومه‌ها و شعرها.

حمید مصدق. ـ تهران: زریاب. ـ ۵۴۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۴۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۸۵-۹

(چاپ اول)

۱۴۴ـ تشنگی واژه‌ها: یک شعر بلند.

شاعر: غلامحسین نصیری‌پور. ـ تهران: شاعر امروز. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۸۹-۱-۷

کتاب، منظومه بلندی است که این گونه آغاز می‌شود: تبسمت را گاز بگیر/ تا غریق از میان عضلات آب/ رها شود/ به تاراج وزنت آمده بودند که تو حراجش/ تمام آب را گو دریده بودی/ به غریقت فرصتی بده که تهی دست‌تر از سایه سنگین تو/ هیچ خریداری نیست/ ترس/ تشنه است/ و ترسو/ دلهره‌اش را در انتهای چاه آب/ غرق می‌کند/ چشم تو

اینک تنها واقعیتی است/ که نجات حقیقت را/ در گوش هیولای هزار چشم اجتماع/ فریاد می‌کشد/...

(چاپ اول)

۱۴۵ـ جستجوی گل شیدایی: شعر، شیراز و منصور اوجی.

کامیار عابدی. ـ تهران: کتاب نادر. ـ ۱۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۵۹-۱۶-۰

کتاب با معرفی "منصور اوجی" ـ شاعر معاصر ایرانی، اهل شیراز ـ و سال شمار زندگی او آغاز می‌گردد؛ سپس نقد و تحلیل اجمالی از سروده‌های او به دست داده می‌شود و در انتها برگزیده‌ای از اشعار وی فراهم می‌آید. در کتاب گاه چنین خاطر نشان می‌شود: "سروده‌های اوجی در مجموعه ایباتی جای می‌گیرد که به اشراق معطوف می‌شود. یعنی کلام در منظر حس شاعرانه قرار می‌گیرد، سپس از نزدیکی یا پیوند حس با کلام، نوعی اشراق ذهنی پدید می‌آید. هر چند، گاه این اشراق، به پرتوهایی ظریف معطوف می‌شود...". یادآور می‌شود در بخش پایانی کتاب چند برگردان از شعر اوجی به زبان انگلیسی درج گردیده است.

۱۴۶ـ چلچله‌ی لال: یک شعر بلند.

شاعر: غلامحسین نصیری‌پور. ـ تهران:

شاعر امروز. ـ ۲۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۸۹-۰-۹

چاپ اول

"چلچله لال" شعر بلندی است که به سبک نو سروده شده است: در بخشی از این شعر می‌خوانیم: ...باد از جنین دریا گذشته است/ حرفی بر لب ساحل می‌سوزد/ و سایه‌ای دورتر از تاریکی فانوس/ در صدای قبری به اندازه زندگی/ خیس می‌شود/ دریا درون موج کوتاهی غرق شده/ و خاک که از حافظه سنگ کوچیده/ تنهاست./ گاهی می‌نشینم و به پرده‌ای که مرا به بازی گرفته است/ خیره می‌شوم/...

۱۴۷ـ حرف نزن (مجموعه شعر): برگزیده اشعار سالهای (۷۸ - ۷۴).

شاعر: علیرضا خانی. ـ تهران: عابد. ـ ۱۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۰۶۱-۲

چاپ اول

۱۴۸ـ حریم خاطره‌ها (مجموعه‌ی اشعار).

شاعر: الهیار بیات. ـ اصفهان: مولانا. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۶۷-۳۱-۲

چند غزل، مثنوی، مسمط، رباعی، دوبیتی و شعر نو سروده "الهیار بیات" محتوای این دفتر است که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: وقتی که دلی شکست حاشا نکنید/ پژمردن باغ را تماشا نکنید/ انگار بهار را حصاری کردند/ هر چند حقیقت است، افشا نکنید.

چاپ اول

۱۴۹ـ خروس جنگی بی‌مانند: زندگی و هنر هوشنگ ایرانی.

سیروس طاهباز. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۳۳۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۱-۰۷۵-۸

کتاب با معرفی "هوشنگ ایرانی" و بررسی اجمالی مختصات سروده‌های او آغاز می‌شود: سپس سروده‌های او شامل مجموعه‌های "بغض تند بر خاکستری"، "خاکستری"، "شعله‌ای پرده را برگرفت و ابلیس درون آمد" و "اکنون به تو می‌اندیشم به توها می‌اندیشم" به چاپ می‌رسد. در بخش بعدی کتاب، چند نوشته پراکنده، نقد، و ترجمه از هوشنگ ایرانی با عناوینی از این دست به چاپ رسیده است: "شناخت نوی، فرمالیسم"، "بررسی، هنر نو"، "انتقاد نیمایوشیج: پیش‌گفتار آخرین نبرد"، "ناله‌هایی از زندان ریدینگ، از اسکار وایلد" و "شب برای بیداران".

چاپ اول

۱۵۰ـ خوابهای سبز هبوط: مجموعه شعر.

شاعر: مرتضی ترقی. ـ قم: عصر ظهور. ـ ۵۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۲-۶۷-۸

اشعار این دفتر با موضوع اصلی عشق به نظم درآمده که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: ای نوای گمشده در چاه دل/ چاره ما چیست جز این راه دل/ راه دل، راه عبور لاله است/ مرکب این راه تنها

ناله است/ ...

چاپ اول

۱۵۱ـ در پی هیچستان.

شاعر: صادق عاموچی‌اصفهانی. ـ اصفهان: مولانا. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۳۶۷-۳۶-۴

اشعار این کتاب که به شیوه نو سروده شده قطعاتی از این دست را شامل می‌شود: آری به گمانم هیچستان/ درون خود ما جا دارد/ یعنی آن جاست که در بیشه آن/ قهرمانان بیدار/ غزل حافظ پر مغز/ عاشقی، سیب چیدن، پر معنی است/ ...

چاپ اول

۱۵۲ـ در حسرت دیدار.

شاعر: محمدرضا طاهری‌فرد. ـ تهران: تسالار کتاب. ـ ۲۵۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۵۱-۰۹-۲

این مجموعه در بردارنده غزلیات عرفانی سروده "محمدرضا طاهری فرد" است که به همراه چند مثنوی، قطعه، دوبیتی و رباعی به طبع رسیده است. "صحراگرد عشق" نمونه‌ای از غزل‌های این مجموعه است: من آن شممم که پروانه ندارم/ به جز کوی فنا خانه ندارم/ من آن

مرغم که در فصل زمستان/ میان باغ و گل لانه ندارم/...

چاپ اول

۱۵۳ـ در خلوت تنها.

شاعر: منصوره میرزااسماعیلی. ـ تهران: فره. ـ ۴۸ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۲۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۲۲-۳-X

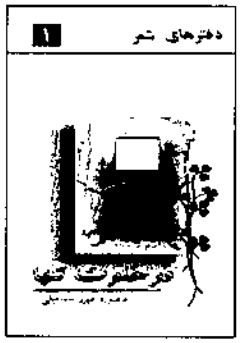

شماره نخست از مجموعه "دفترهای شعر" حاوی ۲۶ سروده است که به شیوه نو فراهم آمده، برای نمونه: چشم شوق دیدن داشت/ گوش شور شنیدن/ دل ذوق تپیدن/ و جان در هوای پریدن و رسیدن/ پروازی جانانه را به انتظار نشسته بود.../

چاپ اول

۱۵۴ـ در دری: غزلیات، حکایات، رباعیات.

محمدحسن یزدانیان. ـ تهران: فرهنگ و سینما. ـ ۳۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۹۲۷-۷-۸

بخش اصلی کتاب شامل غزلیات "محمد حسن یزدانیان" است که در پی آن ۲۶۹ حکایت از او به نثر و نظم و در انتها رباعیاتی چند به طبع رسیده است. از اشعار اوست: بهار آمد، زمستان رخت بر بست/ دیگر بار، جهان شد جانی

بنشست/ به باغ و بوستان و سبزه و دشت/ رفیقان هر طرف افتاده سرمست/...

چاپ اول

۱۵۵ـ دیدارها: گزیده شعرهای ۱۳۷۸ - ۱۳۷۵.

شاعر: بیژن جلالی. ـ تهران: مروارید. ـ ۳۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۹۵-۸

"دیدارها" مجموعه‌ای از سروده‌های بیژن جلالی است که خود وی درباره اشعارش خاطر نشان می‌کند: "در شعرهای من نوعی گفت و گو دنبال شده، گاه با خداوند، گاه با جهان، گاه با طبیعت. از این جهت، همیشه این نوشته‌ها یک روی تاریک و یک روی روشن دارند. زمینه مشترک آنها ادامه نوعی اندیشه است، یعنی اندیشه و فکری را بیان می‌کنند و یا زمینه را در ما برای ایجاد اندیشه فراهم می‌کنند ولی این گفت و گوها همیشه به صورت نیمه تمام می‌ماند و حدس می‌زنم در خواننده، حالت انتظاری به وجود می‌آورد...". سروده‌های این مجموعه این گونه آغاز می‌شود: برای رسیدن به شعر/ با بادها تا دورترها/ رفتم/ در جهت حرکت بادبزن/ تقدیر/ و گاه به سوی دریا/ دویدم/ ...

۱۵۶ـ دیر آمدی ری را ...: باد آمد و همه رویاها را با خود برد.

علی صالحی. ـ تهران: داریوش. ـ ۱۶۰

ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹-۸۷-۵۵۶۳-۹۶۴

چاپ اول

۱۵۷ـ دیوان بهزاد: حاوی اشعار حماسی عاشقانه، عرفانی و میهنی.

شاعر: رضا بهزادپور. ـ تهران: خورشید تابان. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۸-۰۰-۷۰۸۶-۹۶۴

اشعار این مجموعه در پنج بخش نظام یافته که عبارتاند از: ۱ـ اشعار مذهبی، ۲ـ اشعار عاشقانه، ۳ـ اشعار عرفانی، ۴ـ اشعار میهنی و حماسی، ۵ ـ اشعار ترکی، مدحیات و دوبیتی. در شهر "وطن" از این مجموعه می‌خوانیم: در ره میهن چو دست از جان کشیدن خوشتر است/ جز ز میهن از همه عالم بریدن خوشتر است/ پای استقلال میهن جان به کف چون رستمی/ پای هر بیگانه از میهن بریدن خوشتر است/...

۱۵۸ـ دیوان کامل رهی (سایه عمر - آزاده - ترانه‌ها).

محمدحسن معیری،به‌اهتمام: کیومرث کیوان. ـ تهران: مجید. ـ ۵۴۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۲۸-۰۰-۴۵۳-۹۶۴

چاپ اول

۱۵۹ـ رباعیات قرآنی.

محمد منتظر. ـ تهران: جوان امروز. ـ ۶۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۰-۰۷-۷۲۵۸-۹۶۴

کتاب متضمن رباعیاتی است با مضامین مذهبی: برای نمونه: خواهی که جهان ز غنچه گلشن گردد/ باید دلت از گنه

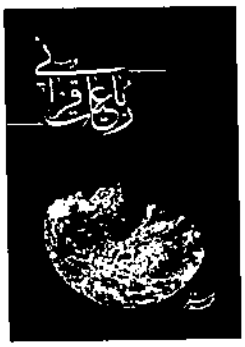

مبرهن گردد/ در صبح شفق سرود یکرنگی خوان/ تا آن که درون خانه روشن گردد.

چاپ اول

۱۶۰ـ روجا (مجموعه اشعار تبری نیما).

نیما یوشیج؛مترجم: مجید اسدی. ـ تهران: شلاک. ـ ۲۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۸-۱-۹۱۳۳۶۴-۹۶۴

ابتدای کتاب، اشارتی است به ویژگی اشعار طبری نیما که در پی آن ۴۵۳ قطعه از سروده‌های نیمایوشیج به زبان مازندرانی (طبری) همراه با آوانگاری و ترجمه فارسی فراهم می‌آید.

چاپ اول

۱۶۱ـ زمزمه‌های تنهایی.

شاعر: ابوالحسن انصاری. ـ بابل: صبعت. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۰-۰۹-۷۰۹۵-۹۶۴

"ابوالحسن انصاری" در این مجموعه اشعاری چند در قالب کلاسیک گاه با موضوعات اجتماعی به نظم کشیده است. "جفای زمانه" نمونه‌ای از این اشعار است: هر که باشد فارغ از اندوه خلق/ بی حمیت باشد و بیگانه‌ای/ ...

چاپ اول

۱۶۲ـ سرزمین خورشید خانوم.

عباسعلی سباهی‌بونسی. ـ مشهد: آیین تربیت. ـ ۱۶ ص. ـ خشتی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۶۳ـ سفرنامه کربلا.

تهران: جوان امروز. ـ ۶۴ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۰۵-۷۲۵۸-۹۶۴

در کتاب اشعاری مذهبی، عمدتا در توصیف و رثای یاران نزدیک امام حسین (ع) و اهل بیت او به نظم درآمده است. اشعار این کتاب در حال و هوای سفر به کربلا و عتبات عالیات سروده شده است.

چاپ اول

۱۶۴ـ سیری در غزلزار.

شاعر: علی‌اصغر شاملو. ـ تهران: مرشد. ـ ۱۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۵-۶۳۲-۰۶۲۰-۹۶۴

چاپ اول

۱۶۵ـ سین صدای زنی‌ست: مجموعه شعر (۱۳۶۲ - ۱۳٦٤).

شاعر: غلامحسین نصیری‌پور. ـ تهران: قطره. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: X-۱۲۹-۳۴۱-۹۶۴

در این دفتر سی و هفت قطعه نو سروده از "غلامحسین نصیری‌پور" به طبع رسیده که سی و یک عنوان آن تحت عنوان "مفهوم" فراهم آمده است: از جمله "مفهوم یک": دوبار در زدند/ سلامی چو گرداب تلخ دلهره/ به چشمه شور آرامشم توفید:/ ـ سلام.../ ...

چاپ اول

۱۶۶ـ شاخه‌های غروب: مجموعه شعر.

زرین رحیم‌بخش. ـ تهران: امیر اکرم. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۸۵۰ ریال. ـ چاپ اول .
شابک: ۹-۲-۹۰۵۸۷-۹۶۴

سروده‌های این مجموعه که جملگی به شیوه نو فراهم آمده با عناوینی چون "پاییز تنها" به طبع رسیده است: ماتم در سکوت پلک‌ها/ خفقان نگاه در تاریکی محض/ ماندن برای همیشه/ تمام عمر/ تمام روزهایی که خورشید می‌تابد/ ...

چاپ اول

۱۶۷ـ شاید اسم من ...

شاعر: سولماز دریانیان. ـ تهران: حوض نقره. ـ ۳۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

در کتاب، نوشته‌هایی شعر گونه با طرح‌های مختلف و با خطوط نوشتاری، به چاپ رسیده که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: من با مورچه‌ها راحت حرف می‌زنم./ من از حرف‌های کلاغ‌ها با همدیگر لذت می‌برم/ ...

چاپ اول

۱۶۸ـ شاید تو همان دیوانه مهربان باشی.

شاعر: لیلا آهنی. ـ تهران: شولا. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۱-۹۳۱۹۲-۹۶۴

کتاب متضمن ۴۶ قطعه از سروده‌های "لیلا آهنی" است که جملگی به شیوه نو سروده شده است؛ برای نمونه: در قلب همه آدم‌ها سرزمینی است/ من هم سرزمینی دارم/ که تو در آن/ خورشید/ پرنده/ بهار/ انار/ و سنجاق سینه یک پری هستی./...

چاپ اول

۱۶۹ـ شرح هجران.

اسماعیل سلطانی. ـ تبریز: فروغ آزادی. ـ ۷۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۶-۱۵-۶۹۷۱-۹۶۴

کتاب متضمن غزل‌هایی عرفانی از "اسماعیل سلطانی" است که با یک

ترجیع‌بند به چاپ رسیده است. "خیال لیلی" نمونه‌ای از غزل‌های این مجموعه است: من مست خمار چشم یارم/ چشمی دگر از جهان ندارم/ سرگشته کوی عارفانم/ ...

(چاپ اول)

۱۷۰ـ شگفتی‌ها.

شاعر: فتح‌علی آصف‌جاه. ـ تهران: هیرمند. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The wonders

شابک: ۹۶۴-۶۹۷۳-۲۷-۶

کتاب حاوی سروده‌هایی است که در قالب‌های سنتی به طبع رسیده است. "ختم آرزو" چکامه‌ای است در این مجموعه که این گونه آغاز می‌شود: بادها طوفان به صحرا می‌کنند/ خار و خس در چشم دریا می‌کنند/ نیست چشم دیدن گلزارشان/ ...

(چاپ اول)

۱۷۱ـ طلایه‌ای بر پاییز: مجموعه شعر.

شاعر: اسماعیل رها. ـ تهران: شاعر امروز. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۱۸۹-۴-۱

در دفتر حاضر ۳۰۱ قطعه شعر به سبک

نو از "اسماعیل رها" به چاپ رسیده است. اینک نمونه‌ای از این سروده‌ها: چشم تبر/ رقص صنوبران جوان را/ مهمان نمی‌کند به تماشایی/ چشم تبر/ در باغ‌ها به سرخی خون است/ هر قامتی/ لبریز از شکاف/ دلتنگ در سپیده دمان گریه می‌کنیم

(چاپ اول)

۱۷۲ـ عشق و زندگی.

شاعر: منصور اعلمی‌فر. ـ اصفهان: منصور اعلمی‌فر. ـ ۱۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۵۰-۱۱۵-۹

اشعار کتاب در دو بخش سنتی و نو به طبع رسیده که اینک نمونه‌ای از این سروده‌ها درج می‌گردد: کاش من هم جان جانی داشتم/ یار غاری، مهربانی داشتم/ کاش می‌شد همچنان پرگار بود/ شال سبزی بر میان یار بود/...

(چاپ اول)

۱۷۳ـ کوتاه، مانا، بلند: مجموعه شعر.

شاعر: اسماعیل رها. ـ تهران: شاعر امروز. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۱۸۹-۵-X

"اسماعیل رها" در این مجموعه ۳۰۰ قطعه از سروده‌های خود را گردآورده که

از آن جمله است: پاییز/ تاوان لحظه‌های بهاری‌ست/ دلواپسی صباد/ برف است پشت برف/ تاوان لحظه‌های خزانی به شانه‌ها.

۱۷۴ـ گاهی دلم برای خودم تنگ می‌شود: مجموعه شعر.

شاعر: محمدعلی بهمنی. ـ تهران: دارینوش. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Poems in todays iran
sometimes i miss myself

شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۱۷-۸

(چاپ اول)

۱۷۵ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محمدضیاء قاسمی. ـ تهران: کتاب نیستان. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۱۳۷-۱۱۹-۰۰

در شماره حاضر از مجموعه "گزیده ادبیات معاصر" اشعاری چند در قالب غزل و چند سروده به شیوه نو به نظم درآمده است. در غزل "پرندگان" از این دفتر می‌خوانیم: زیبای من! کجاست نشان پرندگان؟/ من دور مانده‌ام از جهان پرندگان/ دیدی که سنگ آمد و بال مرا شکست/ ...

۱۷۶ـ گزینه اشعار گرمارودی.

گردآورنده: بهاءالدین خرمشاهی. ـ تهران: مروارید. ـ ۲۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۱۱-۷

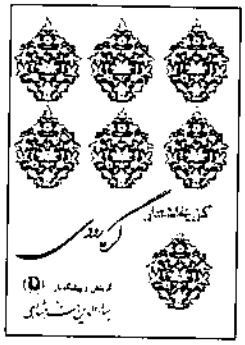

در پیش‌گفتار کتاب، به ویژگی‌های شعر "موسوی گرمارودی" اشاره شده، همچنین شعری برای او از "بهاءالدین خرمشاهی" درج گردیده است. کتاب مشتمل است بر: بیست و پنج شعر آزاد چهار شعر نیمایی، هشت غزل، چهار قطعه، دو چکامه، دو مثنوی و سه رباعی.

۱۷۷ـ گفتم بمان، نماند ...

شاعر: نیما گلرویی. ـ تهران: دارینوش. ـ ۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

I told her to stay (but) she didn't

شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۱۶-X

(چاپ اول)

۱۷۸ـ گلزار محبت: دوبیتی‌های عرفانی.

شاعر: حسین انصاریان؛ خطاط: مجید جدیدی. ـ تهران: فارابی. ـ ۵۲۶ ص. ـ وزیری (کالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶-۸-۸۱-۳

(چاپ اول)

۱۷۹ـ لالایی انتظار.

شاعر: محمدرضا محرمی. ـ تهران: ایران نگین. ـ ۱۶ ص. ـ خشتی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۵۸۰-۰۱-۰

این کتاب از مجموعه کتاب‌های "آشنایی کودکان با معصومین (ع)" حاوی لالایی‌هایی درباره حضرت مهدی (عج) است.

در این لالایی‌ها جلوه‌هایی از مقام و منزلت امام عصر (عج)، همچنین مفهوم انتظار و ظهور و غیبت بازگو شده است. نخستین لالایی بدین قرار است: "لالائی‌ای گل نورسته من/ غلام مهدی دلخسته من/ لالائی کن که بینی خواب مهدی/ ببینی روی چون مهتاب مهدی/ بخواب ای نازنین خوش ادایم/ ...

(چاپ اول)

۱۸۰ـ ماه و زخم (مجموعه شعر).

شاعر: غلامحسین قاسمی. ـ تهران: باران نور. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۳۹۵-۵-۸

این کتاب، مجموعه‌ای از نو سروده‌های "غلامحسین قاسمی" است که با عناوینی چون "سرشار" به طبع رسیده است: سرشارم از دشت/ با جاشیرهایی که رگ‌هایش/ نغمه‌های سبز/ بازی می‌کنند/ سرشارم از/ اسب/ ...

(چاپ اول)

۱۸۱ـ مخزن‌الاسرار قرآن کریم: آواز حقیقت: اکتشافی جدید و بیاد ماندنی از سه منظومه بی‌نظیر سهراب سپهری.

رضا شاهمیری. ـ تهران: نخل دانش. ـ ۲۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۸-۱۹-۷

کتاب، شرح و تفسیری است از سه منظومه "سهراب سپهری" که عبارت‌اند از: "نشانی"، "صدای پای آب" و "آب".

نگارنده درباره این سه منظومه خاطرنشان می‌کند: "نشانی یکی از مخفی‌ترین طریقت عارفان و سالکان سیر الی الله است که سهراب به وسیله آن به راز و رمز سلوک باطنی و اسرار درونی سالک می‌پردازد و گوهر تابناک حقیقت را خالیای صدف دل نشانه می‌رود...[در صدای پای آب] سهراب روح بی قرار و جستجوگری است که همچون آب روان به اشکال مختلف ظروفی که در آن جریان می‌یابد در می‌آید...[او] پس از کسب دانش‌های نو و تجربیات لازم، سفر خود را به فراسوی دانایی‌ها و هیچستان‌ها آغاز می‌کند و در مسیر ابدیت پی هویت حق و الهیت خویش می‌گردد. وی در این مسیر، مراحل زندگی خود را که به سه مرحله کاملا متفاوت تقسیم می‌شود با صداقت و خلوص و با سادگی و تواضع شرح می‌دهد...سهراب در منظومه آب، اکسیر حیات را به آب تشبیه کرده است که در زندگی شفاف او جریان داشته پیام نور و روشنایی را به همراه داود. مردمان بالا دست همان ساکنان کشتزار معنویت و نگهبانان چشمه آب حیاتند که از ابتدای آفرینش به راز هستی و جاودانگی آن پی برده قدم به قدم در حفظ و حراست آن کوشیده‌اند تا آن را به ساکنان مستعد و رهروان عطش نوش حقیقت برسانند."

چاپ اول

۱۸۲ـ مسافر شبهای تنهایی.

شاعر: مهدی محمدی. ـ قم: ظهور. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۵۶-۹-۰

در این مجموعه اشعاری سنتی در سه قالب، مثنوی، غزلیات و اشعار پراکنده به نظم درآمده که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: صبحدم دارد خبر از مرگ شب/ می‌برد از دل برون هر تاب و تب/ صبحدم دارد نوای بلبلان/ می‌برد غم از دل عاشق دلان/.../ صبحدم شمع وجود زندگی است/ موسم آبادی و سازندگی است/...

چاپ اول

۱۸۳ـ مسافر مهتاب.

شاعر: محمدامین پورترک. ـ تهران: ترمه. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۷-۹۷-۴

مجموعه حاضر حاوی سروده‌هایی است که به شیوه نو نظام یافته است. اینک نمونه‌ای از این سروده‌ها: برگ در زیر قدم‌های خزان می‌نالید/ باد در گوش درختان زمان می‌پیچید/ باغ شب طوفانی/ عابدی زیر درخت/ ...

۱۸٤ـ مگر تو با ما بودی.

شاعر: یغما گلرویی. ـ تهران: داریوش. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۳۶-۴

چاپ اول

۱۸۵ـ نقش آفتاب: بخشی از دفتر منظوم برگی در جویبار.

محمدناصر طهوری. ـ تهران: فرهنگ و سینما. ـ ۲۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۹۲۷-۵-۱

در کتاب، بخشی از اشعار "محمدناصر طهوری" ـ شاعر معاصر افغانستان ـ به چاپ رسیده که پاره‌ای از آنها گویای

ستم و بیداد در افغانستان است؛ برای نمونه: با دلی پر ز حسرت و حرمان/ سوی کابل شدم دوباره روان/ باز بهرش، ز قلب ناشادم/ نامه پر گله، فرستادم/ ...

چاپ اول

۱۸٦ـ نهج‌البلاغه پردیسی.

مهدی شفیعی‌پردیسی. ـ تهران: گویه. ـ ۱۰۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۵۰-۰۰-۹-۶

۱۸۷ـ نیایش بامدادی: ترجمه منظوم دعای صباح.

مصحح: محمد نعمتی؛خطاط: حمید دیرین. ـ قم: لقاء خرد. ـ ۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۵۵۱-۸-X

چاپ اول

۱۸۸ـ همرنگ چشمهایت سکوت می‌کنم.

شاعر: مریم اسدی. ـ تهران: شولا. ـ ۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۱۹۲-۰-۴

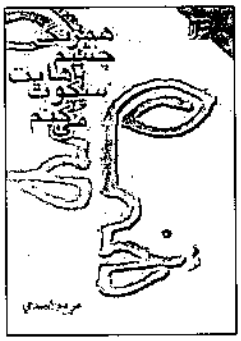

هجده قطعه سروده به شیوه نو محتوای این مجموعه است که قطعه نخست آن چنین آغاز می‌شود: گمان می‌کنم دیشب خواب رنگ پریده واژه‌ای را دیدم/ یا پرنده‌ای بی پر در آسمان هفتم/ یا پنج‌شنبه‌ای از اضطراب و پروانه/ یا زمستانی نوزاد.

چاپ اول

۱۸۹ـ یا هو.

شاعر: داود زمانی‌آذر. ـ تبریز: آیدین. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۹۲-۱۲-۷

در بخش اول و دوم کتاب اشعاری سنتی و در بخش سوم سروده‌هایی به زبان ترکی به چاپ رسیده است. یکی از سروده‌های این مجموعه "مطربان" نام دارد: چه کسی به جز تو داند که من آن نوای سازم/ که همیشه در هوایت بزنم به آن بنازم/ ...

۱۹۰ـ یک آسمان پرنده.

شاعر: فریدون مشیری. ـ تهران: سنایی. ـ ۲۴۴ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۶۱-۲

چاپ اول

۱۹۱ـ یک نفر اسم مرا می‌خواند.

شاعر: نگین عسکری؛ویراستار: سارا نیسی. ـ اهواز: خالدین. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۷۲۷-۳۴-۰

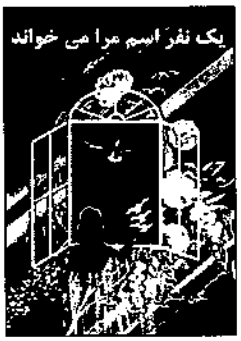

این دفتر متضمن سروده‌هایی است از "نگین عسکری" که با عناوینی همچون "خزان" به طبع رسیده است: دست گل می‌شکند/ زیر سنگینی پاهای خزان/ می‌شود زرد رخ بید بلند/ از سر وحشت پاییز دگر/ ...

192- Another birth: let us believe in the beginning of the cold season.

شاعر: Farrokhzad forugh
مترجم: ismail Salami. ـ تهران: زبانکده. ـ ۱۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به فارسی:
تولدی دیگر: ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد

شابک: ۹۶۴-۶۱۱۷-۱۸-X

مجموعه‌های "تولدی دیگر" و "ایمان بیاوریم به آغاز فصل سرد" اثر "فروغ فرخزاد" در این کتاب همراه با ترجمه انگلیسی به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۹۳ـ و صبحی که شاید تا همیشه سلام.

محمدحسن اردافیان، محمد حسینی. ـ کرج: دلوار. ـ ۹۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۵۸۳-۵-۳

دفتر حاضر متضمن اشعاری است به شیوه نو از "محمد حسن اردافیان" و "محمد حسینی" که برای نمونه قطعه

'پرسش' از 'گرداقیان' به چاپ می‌رسد: چه تماشایی داردا/ بغض فرو خورده نی‌ای/ که به رگبار انگشت‌های تو/ سوراخ می‌شود./ ...

نمایشنامه فارسی ۱۳۲۰
Afa۲/۶۲

چاپ اول

۱۹۴ـ امیر [نمایشنامه].
محمد رحمانیان. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Amir
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۲-۴

این نمایش‌نامه تاریخی که گفت و گوهای آن عمدتا به زبان کلاسیک فارسی تدوین شده تصویری است از جدال اندیشه و استبداد در دوره مبارزات حروفیه. این نمایش‌نامه در عین حال با طنزی تلخ و شاعرانه همراه است.

چاپ اول

۱۹۵ـ سی اسفند سال کبیسه [چهار نمایشنامه‌ی تک‌پرده‌ای].
ناصح کامکاری. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The 366th day of leap year: four plays
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۵-۹

کتاب، مجموعه چهار نمایش‌نامه تک پرده‌ای است که با این عناوین به چاپ رسیده است: 'سر به ازای سر نیزه'، 'در فراق فرهاد'، 'پیش از حضور یلدا' و 'سی اسفند سال کبیسه'. نمایش‌نامه اخیر ماجرای پدر و پسری است که پدر به کژراهه می‌رود و ایام را با دزدی و بطالت سپری می‌کند، اما پسر در سایه تلاش، موفقیت بسیاری را در زندگی به دست می‌آورد. پسر که در آستانه ازدواج با

دختری است به نامزد خویش گفته که سال‌ها پیش پدر و مادرش را از دست داده است، اما در شب عروسی، پدر با ترفندی از زندان خارج می‌شود تا شاهد عروسی پسرش باشد؛ در حالی که ...

چاپ اول

۱۹۶ـ شب سیزدهم [نمایشنامه].
حمید امجد. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۱۳-۵

این نمایش‌نامه که عمدتا با زبان شفاهی عصر قاجار تدوین شده کمدی‌ای است با درون مایه‌های سیاسی و اجتماعی عصر که در قالب ماجرای ازدواج دختر آقا بالاخان ـ در شب آدینه سیزدهم ذی‌قعده از سنه یکهزار و سیصد و سیزده ـ به تصویر کشیده می‌شود.

چاپ اول

۱۹۷ـ مکبت.
بازنویسی: محمد چرم‌شیر، فرهاد مهندس‌پور. ـ اصفهان: صنوبر. ـ ۷۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Macbeth
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۲-۱۳-۴

این نمایش‌نامه که نوعی بازخوانی 'مکبث' اثر 'شکسپیر' است براساس

شالوده اصلی متن، یعنی اندیشه شکسپیر تدوین گردیده است. در مقدمه کتاب خاطر نشان شده است: '...همین بازخوانی مکبث، شکسپیر همچنان شکسپیر است و تنها نیازهای اکنونی از آن دریافت شده است. یادآور می‌شود که متن اصلی 'مکبث'، روایت شورش 'مک دون ولد' است در 'فایف' که این شورش به سرعت و با دلاوری 'مکبث' و مرگ 'مک دون ولد' سرکوب می‌شود.

چاپ اول

۱۹۸ـ مهر و آینه‌ها [نمایشنامه].
حمید امجد. ـ تهران: نیلا. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Mehr and the mirrors play
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۳-۲

این نمایش‌نامه از 'حمید امجد' با موضوعی درباره حضرت علی (ع) و به شیوه داستان‌گویی عامه تدوین شده است. برخورداری از فرهنگ مردم، اسطوره و زبان کلاسیک فارسی مشخصه اصلی این نمایش‌نامه است.

داستان فارسی درباره اشخاص
Afa۲/۰۰۸۲۷

چاپ اول

۱۹۹ـ با رهگذران تاریخ.
اسد سارایی. ـ ایلام: برگ آذین. ـ ۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۳-۷۳۷۲-۰۳-۵

در این مجموعه روایت‌های کوتاهی از برخی شخصیت‌ها و وقایع تاریخی بازگو شده که از آن جمله‌اند: 'داستان سه یار دبستانی'، 'سختگیری‌های امیرکبیر'، 'شاطر صالح'، 'قاطمیت نادرشاه'، 'خواجه نصیرالدین و ابن حاجب و شاخ گاو'، 'فرار چنگیزخان از ترس جلال‌الدین'، 'امیرکبیر و تاجر و انگشتری' و 'مرگ هارون الرشید و قبر و کفن او'.

داستان فارسی ۱۳۲۰
Afa۲/۶۲

۲۰۰ـ از عشق تا ابدیت.
فریدون ادیب‌بنمایی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۴۴۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۳۳-۰۷-۰

۲۰۱ـ اسفار کاتبان.
ابوتراب خسروی. ـ تهران: آگاه، قصه. ـ ۱۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۷۴-۲

۲۰۲ـ افسانه.
فریده نجفی. ـ تهران: شادان. ـ ۴۶۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۵۹-۱۰-۷

چاپ اول

۲۰۳ـ امتحان عاشقی.
محمد اسلامی‌رزندی. ـ قم: مهدیه. ـ ۲۸۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۶۲-۱۳-۲

این داستان شرح زندگی دختری است به نام 'طیبه' که پایان‌نامه رشته تحصیلی

خود را به تحقیق درباره معضل بیکاری و ارتباط آن با مسئله اعتیاد اختصاص داده است. او به دنبال تحقیق خود با خانم معلولی آشنا می‌شود که پسرش مدتی است از او دور شده است. آشنایی طیبه با این خانم معلول و بعدها آشنایی او با پسرش 'محسن' زمینه‌ساز ماجراهایی می‌شود که داستان براساس آن شکل گرفته است.

چاپ اول

۲۰۴ـ باغ سرنوشت.
فرنگیز حاجی‌ستاری. ـ تهران: درسا. ـ ۳۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۴-۳۶-۰

'باغ سرنوشت' داستان زندگی زنی است که با عشق و شوق فراوان قدم در راه زندگی می‌گذارد، اما همسر او مردی است به ظاهر متجدد و روشنفکر که در حق همسر اجحاف روا می‌دارد و زن نیز ناگزیر به سبب دلبستگی به فرزند و مهر مادری، راهی برای فرار از این بن بست نمی‌یابد. با این همه...

۲۰۵ـ به هوای گل سرخ.
طاهره ایبد. ـ تهران: منادی تربیت. ـ ۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۸-۰۶۱-۵

۲۰۶ـ بیقرار.
مریم(امینی) جعفری. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۱۶۵۰۰

ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Bigharar
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۸۳-۶

چاپ اول

داستان، ماجرای پسری به نام "امیر" است که دل در گروه "زیبا" دختر ارباب خود دارد. امیر که در خانواده‌ای فرودست و رعیت زاده شده، در دو سالگی پدرش را بر اثر یک بیماری سخت از دست می‌دهد. سپس ارباب ـ خان بابا ـ او و مادرش را به خانه خود می‌آورد و بدینسان تحت حمایت خود قرار می‌دهد. امیر در کنار یگانه فرزند خان یعنی "زیبا" بالنده می‌شود و در این اثنا به او دل می‌بازد. او قرار است با زیبا ازدواج کند، اما قبولی زیبا در دانشگاه، سرنوشت آن دو را تغییر می‌دهد به طوری که "خان" ـ که از همان نخست با ازدواج دخترش با امیر موافق نیست ـ امیر را به سفری تجاری می‌فرستد و سپس در نبود او موفق می‌شود زیبا را به ازدواج با دیگری متقاعد سازد. امیر از سفر باز می‌گردد؛ در حالی که سه روز به عروسی زیبا باقی مانده است...

چاپ اول

۲۰۷ـ پری ناز.
فاطمه زاهدی. ـ تهران: مهر. ـ ۳۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۴۲-۱۷-۶

داستان سرگذشت دختری ترکمن به نام "پری ناز" است که از خانواده‌ای متمول زندگی را با خوشی سپری می‌کند. پدر پری ناز صاحب کارخانه‌ای است که یک‌چند به همراه همسر به سبب ضرورت شغل از پری ناز دور می‌مانند و او نیز در منزل عمو به تحصیل ادامه می‌دهد. بعدها پدر تصمیم می‌گیرد پری ناز و برادرزاده‌اش پرویز را به عقد یک دیگر درآورد و البته با اصرار و به‌رغم میل باطنی پری ناز این کار صورت می‌گیرد. اما پرویز مرد زندگی پری ناز نیست، زیرا طبیعت ناپاکی دارد و همواره او را مورد آزار و اذیت قرار می‌دهد. انگیزه اصلی ازدواج پرویز با پری ناز صرفا طمع به اموال پدر اوست. اما در داستان وقایع مختلف دیگری نیز رخ می‌دهد که پری‌ناز خود را از شر پرویز می‌رهاند و با دوستار خود زندگی جدیدی را آغاز می‌کند.

چاپ اول

۲۰۸ـ پریچهر.
محمد حجازی. ـ تهران: دادار. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Parichehr
شابک: ۹۶۴-۷۲۹۴-۰۳-۴

"محمد حجازی" در این داستان وضعیت زنان مرفه شهرنشین را به تصویر می‌کشد. "پریچهر" و شوهرش در سفر خراسان اسیر ترکمن‌های یاغی می‌شوند. پریچهر دل در گرو مهر یکی از ترکمن‌ها می‌نهد. اما شوهر، هنگام فرار، او را با خود می‌برد؛ سپس مرد عاشق در پی آنان می‌آید، اما شوهر، او و زن را می‌کشد و خود نیز پس از چندی جان می‌سپارد.

۲۰۹ـ پژوهش در ناگزیری مرگ گیل‌گمش (از مجموعه پژوهش در قصه‌های جاودان).
یانیک بلان؛مترجم: جلال ستاری. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۱۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۴۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Enquete sur la mort de gilgamesh
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۶۲۱-X

چاپ اول

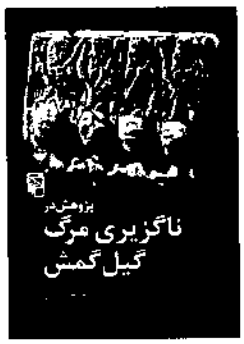

نویسنده در این اثر، حماسه "گیل گمش" را براساس ترجمه‌های دانشمندان آشورشناس و برپایه روشنگری "رنه ژیرار" ـ در باب پیوند میان خشونت و قداست ـ بررسی و تبیین نموده است. (به اعتقاد رنه ژیرار انسان برای آن که درخور نیل به مقام والای قداست گردد باید در خود بمیرد). براساس این نظریه میان قداست و خشونت، پیوندی ناگسستنی وجود دارد. بدین ترتیب، نگارنده با توجه به همین دیدگاه اصلی‌ترین کار خود را در کتاب به پژوهش درباره مرگ گیل گمش اختصاص داده است. وی در بخشی از کتاب چنین یادآور می‌شود: "نمی‌دانیم گیل گمش از چه و چگونه می‌میرد، اما شباهت‌های زنجیروار سرنوشتش با سرگذشت مینوس، این فرض را به ذهن متبادر می‌کند که کشته می‌شود. این لقب "گاو وحشی لگام گسیخته" و "مغرور و گستاخ" که گواه بر دهشت و چاپلوسی، هر دو است، در عین حال هم لقبی شاهانه است (شیر یهودا Juda) و هم فراخوانی به کشت و کشتار".

چاپ اول

۲۱۰ـ پژوهشی در اسطوره گیل‌گمش و افسانه اسکندر.
جلال ستاری. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۹۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۶۲۲-۸

کتاب، تحلیل و تفسیری است درباره دو اسطوره "گیل گمش" و "اسکندر ذوالقرنین" که به‌زعم نویسنده تلاش بیهوده اسکندر در طلب آب حیات با

سعی نافرجام گیل گمش برای بی مرگی همانندی دارد. وی در بخش پایانی کتاب، نتیجه‌ای از این دست مطرح می‌سازد: "حدیث گیل گمش، اسطوره‌ای در خود بسامان و قدرتمند است و دست کم بیش از سه هزار سال است که بیم و امیدهای انسان میرنده خواستار بی مرگی را باز می‌تاباند و از این رو بیهوده نیست که انسان آرزومند و مشوش، تصویرش را در آیینه آن اسطوره می‌بیند... داستان شگفت گیل گمش، اسطوره است و اسطوره می‌ماند، اما حدیث اسکندر و سفر پر ماجرایش در طلب آب حیات، با شاخ و برگ‌هایی که بر آن افزوده‌اند، روالی قصه‌گون می‌یابد و به قصه تبدیل می‌شود. گیل گمش پهلوان نستوه افسانه‌ای، از بی عدالتی خدایان رنجور و دردمند است و در نمی‌یابد چرا انسان، حتی انسانی نیمه خدا، نمی‌تواند و نباید چون خدایان جاودانه بزید و با همین درد و دلتنگی، ناگزیر به مرگ تن در می‌دهد و از فرجام چاره ناپذیر آدمی ناخشنود است، اما سر آشتی ندارد و برای تسکین و تشفی آلامش، به جهان مابعدالطبیعی پناه نمی‌برد. ...اسکندر که قصه‌اش بی‌بهره از صلابت و بساطت اسطوره گیل‌گمش است، بسان الگویش، از دست‌یابی به آب زندگی محروم می‌ماند، اما با تسلیم و رضا مرگ را می‌پذیرد...".

۲۱۱ـ پنجره.
فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۴۵۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۲۶-۷

چاپ اول

۲۱۲ـ ترانه‌های نیمه‌شب.
مریم(امینی) جعفری. ـ تهران: چکاوک. ـ ۴۰۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
T aranehai nimeh shab
شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۸۶-۰

داستان با دربدری دختری جوان آغاز می‌شود که تنها حامی خود یعنی برادرش را از دست می‌دهد و ناگزیر در پی نزاع با زن برادر، در یک روز برفی سر به خیابان می‌گذارد؛ در حالی که هیچ هدف و ماوایی ندارد...

چاپ اول

۲۱۳ـ چلچله‌ها.
محمود گلابدره‌ایی. ـ تهران: خجسته. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۳-۳۶-۸

در این داستان "عزیز آقا" جوانی است اهل شمیران که با شروع جنگ تحمیلی عراق به جبهه می‌رود، اما پس از چندی سر از عراق در می‌آورد و مقیم کربلا شده خادم حرم امام حسین (ع) می‌شود. او که در ایران به تازگی با "پونه" ازدواج کرده بود در کربلا نیز با خانواده‌ای آشنا می‌شود که نام دختر آن خانواده "پونه" است. سرانجام این آشنایی به ازدواج این دو می‌انجامد. سال‌ها بعد عزیز آقا به همراه پونه به ایران باز می‌گردد و درمی‌یابد همسر اولش صاحب فرزندی از اوست؛ از این رو، حال روحی وی دگرگون شده سر به کوه و بیابان می‌گذارد و...

۲۱۴ـ چه آسان باختم.
نسرین(کافی) قدیری؛ویراستار: محمد سیداخلاقی. ـ تهران: پیکان. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ

چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۸۶-۶۷۴۳-۹۶۴

چاپ اول

۲۱۵ـ خون کبوتر.
حسن شکروی. ـ تهران: فره. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۱-۲-۹۳۲۲۲-۹۶۴

در این داستان، فضای مربوط به دوره قاجار، روابط مردم با یک دیگر در پایتخت، زندگی اشراف و وابستگان دربار، آداب و سنن عصر به تصویر کشیده شده، گاه از وضعیت سیاسی زمان، در کنار وقایع داستان، سخن به میان می‌آید.

۲۱۶ـ خیال تو.
فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۰۰ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۷۵۰۰ نسخه.
شابک: ۵-۳۰-۶۰۴۳-۹۶۴

چاپ اول

۲۱۷ـ خیال خال دوست.
شهیر رفیعی‌پور. ـ تهران: شقایق. ـ ۵۵۲ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۸-۴۴-۵۵۴۲-۹۶۴

داستان سرگذشت معلمی است به نام "ادهم" که به‌رغم انتساب به خانواده‌ای متمول، کار در روستا و خدمت به دانش‌آموزان را برمی‌گزیند. او به تدریج فعالیت‌های خود را علیه رژیم شاه آغاز کرده راه مبارزه را در پیش می‌گیرد. اما پس از چندی گروه انقلابی وی شناسایی و متلاشی می‌شود و خود به زندان می‌افتد. اطرافیان گمان می‌کنند که ادهم به هنگام درگیری کشته شده اما او در زندان مقاومت کرده اندکی بعد موفق می‌شود از زندان فرار کند و دوباره در روستا گروه انقلابی کوچکی تشکیل می‌دهد و....

چاپ اول

۲۱۸ـ داستان پرواز شقایق.
علی عسکری. ـ اصفهان: فرهنگ مردم. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۰۳-۷۳۷۱-۹۶۴

داستان ماجرای زندگی جوانی است به نام "محمد" که اخلاص و صداقت خاصی دارد. او به طور اتفاقی با خانمی آشنا می‌شود که بعدا درمی‌یابد او صاحب پاساژی است که خود در یکی از مغازه‌های آن به کارگری مشغول شده است. خانم "بهار" که بسیار شیفته محمد شده با اصرار تمام او را به سمت منشی خود برمی‌گزیند تا از این طریق زمینه آشنایی با او بیشتر شود...

چاپ اول

۲۱۹ـ دخمه‌ی ارغون.
حبیب یغمائی. ـ تهران: سروا. ـ ۱۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.
شابک: ۱-۱۷-۶۲۶۲-۹۶۴

این داستان سرگذشت جوانی به نام "امیرقلی" است که برای مردی به نام "فتحعلی بیگ" به چوپانی مشغول بوده از طرفی خواهان دختر اوست. "آرزو" دختر فتحعلی بیگ نیز دل به مرد چوپان سپرده امیدوار است با او زندگی مشترکی

آغاز کند. از روزی که "امیرقلی" برحسب تصادف گنجی می‌یابد فتحعلی بیگ مصمم می‌شود دخترش را به مرد چوپان داده ضمن آن که گنج را نیز خود تصاحب کند. فتحعلی بیگ پس از آن که مقداری از گنج را در کربلا به فروش می‌رساند در روستای "ارغون" با ظاهری متمول پدیدار می‌شود تا جایی که کدخدا نیز وسوسه شده دختر فتحعلی بیگ را برای پسرش خواستگاری می‌کند. فتحعلی بیگ نیز از بی‌وفایی هیچ نمی‌کاهد و به کدخدا قول مساعد می‌دهد؛ غافل از آن که ....

چاپ اول

۲۲۰ـ درد عشقی که مپرس!.
نادعلی همدانی. ـ تهران: البرز. ـ ۴۶۳ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۶-۳۰۴-۴۴۲-۹۶۴

کتاب، داستان زندگی پر شر و شور زن جوانی است که در کودکی پدر و مادرش را از دست داده است. او تنها مالک و وارث ثروت کلان پدر است که عموی خسیس و مال‌دوست وی به طمع ثروت دخترک، او را به عقد پسر زشت خود در می‌آورد. اما دختر زیر بار نمی‌رود و همچنان در کشاکش زندگی با عمویش به نزاع و مخالفت بر می‌آید و...

۲۲۱ـ در شهری کوچک.
ابراهیم رهبر. ـ تهران: خودرنگ. ـ ۴۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۰-۱-۷۲۲۱-۹۶۴

چاپ اول

"در شهری کوچک" عنوان نخستین داستان کوتاه این مجموعه است که به همراه چهار داستان کوتاه دیگر به طبع رسیده است. این داستان، تصویری از ماه رمضان در شهری کوچک است که با فضای بومی و طبیعت سرسبز شمال، کوچ پرستوها و حال و هوای خاص آن توصیف شده است.

چاپ اول

۲۲۲ـ راشل و راز گل‌های سرخ.
نگین عسکری؛ویراستار: سارا نیسی. ـ اهواز: خالدین. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹-۳۵-۵۷۳۷-۹۶۴

داستان، ماجرای زندگی دخترکی است به نام "راشل" که در پی مرگ پدر، مادرش را نیز از دست می‌دهد و ناگزیر به یتیم‌خانه می‌رود. "راشل" اوقات را در تنهایی و غم سپری می‌کند. او با چند تن دیگر از دخترکان یتیم آشنا می‌شود و پس از تعطیلی یتیم‌خانه به اتفاق دیگران به صومعه‌ای پناه می‌برد. "راشل" در آن جا به درس خواندن مشغول می‌شود و...

۲۲۳ـ رنگ شفق.
بهجت(ناهید) قاسمی. ـ تهران: دادار. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹-۲۳-۷۲۹۴-۹۶۴

چاپ اول

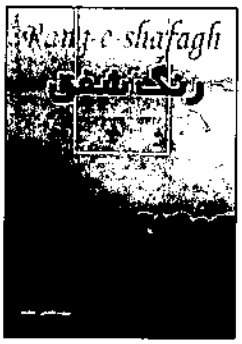

"ناتاشا" در این داستان دختری است ایرانی از خانواده‌ای مسیحی که از طفولیت با پسر دایی‌اش "انوش" انس داشته، به طوری که خانواده این دو نیز به ویژه خانواده "ناتاشا" به ازدواج آنان راغب بوده‌اند و از همین رو، سرانجام زمینه وصلت این دو را فراهم می‌کنند. اما زندگی ناتاشا و انوش در آمریکا با عدم موفقیت روبه‌رو می‌شود، زیرا انوش به سبب بیماری روحی، ناتاشا را سخت مورد آزار و اذیت قرار می‌دهد؛ سپس در پی ماجراهای گوناگون، انوش روانه تیمارستان می‌گردد، ناتاشا از او جدا می‌شود و سرانجام زندگی خود را با مردی دیگر آغاز می‌کند.

چاپ اول

۲۲۴ـ رویای فرنگ.
سهیلا خلاطلویی. ـ تهران: محور. ـ ۳۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۱۳-۶۷۹۶-۹۶۴

کتاب، داستانی است واقعی از مشاهدات و تجربیات یک زن ایرانی که یک چند عمر خود را در رویای غرب سپری می‌کند و در پی این آرزو، به فرانسه می‌رود.

اما در آن جا با حوادث متعددی روبه‌رو می‌شود که روزگار او را با دریغ و درد توام می‌سازد: از این رو آرزوی بازگشت به وطن اصلی‌ترین دغدغه او را تشکیل می‌دهد.

چاپ اول

۲۲۵ـ زووو.

خاطره حجازی. ـ تهران: قطره. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۴۱-۱۲۰-۶

"زووو" صدایی است در بازی "الک دولک" که در این داستان، نویسنده از آن به گونه نمادین یاد کرده است. وی در داستان، با وقایع و شخصیت‌های گوناگون، مفهوم زندگی و گستره آن را به مثابه بازی الک دولک در نظر گرفته می‌خواهد این امر را خاطر نشان کند که "زووو"، صدا، نفس، توان و یادگاری است که انسان از خود نشان می‌دهد و برجای می‌گذارد. کسی برنده است که توان قدرت خود را به کار گیرد و از آن تا حد ممکن استفاده نماید.

چاپ اول

۲۲۶ـ زیر حصار محبت.

نیلوفر فرنام. ـ رشت: طاعتی. ـ ۵۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۴۶-۱۲-X

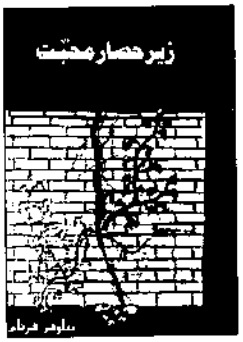

حوادث این داستان مربوط به سال‌های قبل از انقلاب است. ماجرای اصلی سرگذشت دختری است به نام "مینا" که از دوره کودکی پدرش را بر اثر سانحه‌ای از دست داده با مادرش روزگار نسبتا آرامی را سپری کرده، اما پس از اتمام دوره تحصیل، با خواستگاری پسر خاله‌اش مواجه می‌شود که هیچ علاقه‌ای به او در خود نمی‌بیند؛ از این رو مسیر زندگی خود را با کار در یک موسسه آغاز می‌کند و...

۲۲۷ـ سر عشق.

مریم محمودی. ـ تهران: گل مریم. ـ ۳۵۰ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۶۰-۱۳-۰

چاپ اول

۲۲۸ـ سکوت قلب.

حسین اعتمادزاده. ـ تهران: خاقانی. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۹۱۷-۹-۳

یازده داستان کوتاه از "سید حسین اعتمادزاده" محتوای این مجموعه است که یکی از آنها "سکوت قلب" نام دارد. در این داستان، مردی روستایی، متاثر از هنجارهای موجود، زنش را کتک می‌زند و زن نیز بلافاصله نقش بر زمین می‌شود. مرد که یقین حاصل کرده زنش را کشته پا به فرار می‌گذارد، اما در میانه راه دستگیر می‌شود. اطرافیان قصد دارند که مراسم دفن و کفن را به جای آورند که در این هنگام، زن از اغما خارج شده به هوش می‌آید.

چاپ اول

۲۲۹ـ شیرین.

مرتضی مودب‌پور. ـ تهران: شادان. ـ ۵۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۲۵۹-۰۰-X

"شیرین" داستان دو جوان ایرانی است در کشوری اروپایی (انگلیس) که دوره تحصیل خود را سپری می‌کنند. این داستان نمایانگر تضاد روحیات دو جوان است که پرورش یافته یک فرهنگ و قوم‌اند. به عبارتی، داستان خواسته‌های درونی نسلی است که به دنبال ریشه گم‌گشته خویش برمی‌آیند. "آرمین" جوان روان پریشی است که در رویا در جست و جوی عشق دختری ایرانی به نام "شیرین"، واقعه اصلی داستان را رقم می‌زند. "شیرین" در واقع نماد عشق ایرانی است با تاریخ و فرهنگ کهن که "آرمین" از وصال او بی نصیب می‌ماند.

چاپ اول

۲۳۰ـ صبح ستاره‌سوز.

شهره وکیلی؛ویراستار: ارمغان جزایری. ـ تهران: پیکان. ـ ۵۹۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۴۳-۴

"سپهر" پسر خانواده‌ای سنتی، عاشق "ژولی"، دختری ارمنی می‌شود که از دوستان خانوادگی اوست. با این همه، این امر با مخالفت شدید خانواده روبه‌رو می‌گردد. او پس از گذراندن دوره خلبانی در آمریکا، به ایران باز می‌گردد و پنهان از چشم خانواده با ژولی عروسی می‌کند. اما این زندگی مشترک دیری نمی‌پاید، زیرا سپهر در اولین ماموریت خود، کشته می‌شود و ژولی ناگزیر با کودکی در بطن به آمریکا نزد خواهر سپهر (فرشته) می‌رود. سال‌ها بعد فرشته وقتی خبر ازدواج دخترش را با پسری ایرانی به گوش اطرافیان می‌رساند فاش می‌سازد که دامادش پسر سپهر است.

چاپ اول

۲۳۱ـ عبور از مرز (مجموعه چند داستان).

پرویز قاضی‌سعید؛ویراستار: اصغر شفیعی‌نیک. ـ تهران: آسیا. ـ ۲۳۰ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۷۵۹-۱۳-۷

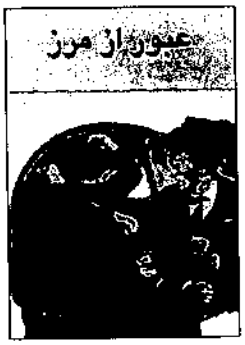

کتاب حاوی چند داستان کوتاه پلیسی ـ جنایی است که حوادث آن اغلب با جنگ و گریز همراه است.

۲۳۲ـ عشق شیوا.

مریم(امینی) جعفری. ـ تهران: چکاوک. ـ ۲۹۲ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۷۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۷۷-۱

چاپ اول

۲۳۳ـ عشق و انتقام: رمان تاریخی.

ابراهیم مدرسی. ـ تهران: سمیر. ـ ۷۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۵۵۲-۹۷-۸

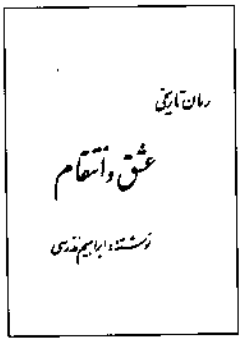

در این رمان تاریخی، چگونگی به قدرت رسیدن "اردشیر بابکان" و غلبه او بر سپاهیان "اردوان" به تصویر کشیده شده طی آن ماجرای عاشقانه‌ای که بر حوادث آن عهد تاثیر گذاشته بازگو می‌شود.

۲۳۴ـ عشق و عطش.

بهیه پیغمبری؛ویراستار: آزاده جولایی. ـ تهران: البرز. ـ ۴۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۲۹۵-۳

۲۳۵ـ عشق‌های خیابانی: مجموعه داستانهایی از تلخ و شیرین زندگی.

شمسی رضیان. ـ قم: گلستان ادب. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۰۴۹-۵-۹

چاپ اول

۲۳۶ـ غریبه.

ناصر تخزری‌مقدم. ـ کرج: دقایق. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۶۴۹-۷-۴

کتاب متشکل از هفده داستان کوتاه است که اغلب، آداب، سنن و زندگی مردم سیستان و بلوچستان در آنها به تصویر کشیده شده است. داستان "غریبه" یکی از داستان‌های این مجموعه است که معلمی غریبه، آشفتگی روحی خود را در میان فرهنگ بومی، بازگو می‌کند.

چاپ اول

۲۳۷ـ فاصله.

حسین فردوس. ـ تهران: خانواده. ـ ۱۲۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Faseleh

شابک: ۹۶۴-۹۱۰۷۸-۲-۷

این داستان ماجرای دختری است به نام "آگاه" که به دلیل عارضه‌های مغزی از آینده و حوادث آن باخبر می‌شود. او در برخورد با آدم‌های مختلف، حوادثی را پیش‌گویی می‌کند و همین امر سبب ترس و واهمه بعضی از اطرافیان می‌شود که در نتیجه او را ترک می‌گویند. اما عده‌ای نیز برای مطامع خویش از این وضعیت سوء استفاده نموده به همین دلیل "آگاه" از پیش آنها می‌گریزد و سرانجام دچار بیماری می‌شود تا بدان حد که...

(چاپ اول)

۲۳۸ـ قتل‌های بی آواز: از آرشیو قربانیان خاموش.

احمد سروش؛مصحح: همایون سروش. ـ تهران: ورشان. ـ ۵۱۶ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۲۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۹۰-۳۶-۲

در کتاب، سی و سه داستان کوتاه از "احمد سروش" به چاپ رسیده که عمدتا برگرفته از خاطرات کودکی نویسنده بوده اغلب ماجراهای جنایی را شامل می‌شود.

(چاپ اول)

۲۳۹ـ قصه بگو یا امام رضا.

محسن عباسی‌ولدی. ـ قم: ائمه (ع). ـ ۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۷۰-۰۷-۵

در این داستان، حسین و فاطمه زن و شوهری از خانواده‌ای مذهبی هستند. این دو در عین حال از ارادتمندان امام رضا (ع) به شمار می‌آیند. زن و شوهر مشغول آماده کردن مقدمات پذیرایی از میهمانان مشهدی خویش هستند، زیرا پدر و مادر حسین قرار است برای دیدار فرزند و عروس خود به اصفهان بیایند. این خانواده کوچک علاوه بر آن منتظر کس دیگری نیز هستند که قرار است تا چند روز دیگر پای به عرصه حیات بگذارد. بدین ترتیب...

(چاپ اول)

۲۴۰ـ قصه پدربزرگ مهربان و حکایت‌های دیگر.

زینب علوی. ـ قم: امام عصر (عج). ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۹۹۷-۸-۵

کتاب متضمن ۳۶ داستان کوتاه است که نگارنده طی آن خاطراتی از زندگی گذشته خود را باز می‌گوید. موضوع برخی از این داستان‌ها یا حکایت‌ها بدین قرار است: ایثار، غذای نذری، شوخی، آرزوی زیارت، تقوا، تنبیه، نزاع، مکتب‌خانه و نظایر آن.

(چاپ اول)

۲۴۱ـ قصه‌های جوانان.

محمدحسین مهرآیین. ـ قم: مهدی‌یار. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۹۷-۷۲-۷

در این مجموعه، ۳۵ حکایت، خاطره و روایت، برگرفته از منابع مختلف، برای جوانان تدوین شده است. پاره‌ای از حکایات از قول ائمه نقل گردیده، و برخی نیز به دوره جوانی افرادی چون: اسکندر، ابن سینا، ابن مسکویه، لقمان حکیم، و ابوذر غفاری اختصاص یافته است. هر حکایت با نتیجه‌گیری اخلاقی پایان می‌یابد.

۲۴۲ـ کنیزو.

منیرو روانی‌پور. ـ تهران: نیلوفر. ـ ۱۴۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۸۱-۳

(چاپ اول)

۲۴۳ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه داستان.

وجیهه علی‌اکبری‌سامانی. ـ تهران: کتاب نیستان. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۷-۱۵۹-X

در شماره حاضر از مجموعه "گزیده ادبیات معاصر" پنج داستان کوتاه از "وجیهه علی‌اکبر سامانی" به چاپ رسیده است. برای نمونه، داستان "به وسعت دریا" نجوای جانبازی است با همسرش که پس از پنج سال بازگشت به خانه، همچنان او را وفادار و مهربان می‌یابد.

(چاپ اول)

۲۴۴ـ گزیده ادبیات معاصر: مجموعه داستان.

جمال حیدری. ـ تهران: کتاب نیستان. ـ ۱۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۷-۰۳۳-X

یازده داستان کوتاه از "سید جمال حیدری" محتوای این شماره از مجموعه گزیده ادبیات معاصر است. آخرین داستان این مجموعه "کوچ" نام دارد که در آن لحظات پایانی زندگی زنی فداکار و دردمند که به بیماری لاعلاج گرفتار شده به تصویر کشیده می‌شود.

(چاپ اول)

۲۴۵ـ گوری برای اسب‌ها (مجموعه داستان).

غلامحسین قاسمی. ـ تهران: باران نور. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۳۶۵-۱-۵

"غلامحسین قاسمی" در این کتاب، هشت داستان کوتاه فراهم آورده است که عنوان آخرین آن "گوری برای اسب‌ها" نام دارد. این داستان حکایت زندگی جوانی است به نام "قاسم" که پس از هفت سال کار و تلاش در شهر اینک در شبی سرد و یخزده به ده بازگشته تا بتواند با اندک اندوخته خود با "نازگل" زندگی مشترکی را آغاز کند، اما...

۲۴۶ـ ماندانا (ادامه پنجره).

فهیمه رحیمی. ـ تهران: چکاوک. ـ ۳۷۲ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۷۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۴۳-۸۰-۱

(چاپ اول)

۲۴۷ـ میسان.

هانی گرویی. ـ قزوین: سایه‌گستر. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۳۱۱-۱۶-۸

"میسان" قصه‌ای است تمثیلی درباره آبادیی به نام "دنیا" که برکه‌ای متعفن دارد. مردان این آبادی به محض آن که احساس پیری می‌کنند، تن در آن برکه متعفن می‌شویند و به زن تبدیل می‌شوند؛ از این رو، نظم زندگی در آبادی برهم می‌خورد تا آن که دختر و پسری به نام "میسان" و "مهیار" پیدا می‌شوند و می‌کوشند تا وضعیت موجود را تغییر دهند...

(چاپ اول)

۲۴۸ـ هیچ وقت نامزد نبودیم.

رضا استادی. ـ تهران: البرز. ـ ۶۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۳۹۰-۲

در این داستان، روزنامه‌نگاری به نام "ستاره" در یکی از روزهای پر تلاطم زندگی خویش تصمیم می‌گیرد خاطرات زندگی‌اش را بنویسد و روایت زندگی خود را از سال ۱۳۵۶ آغاز می‌کند؛ یعنی زمانی که وارد دانشگاه شده است. سرگذشت هیجان‌انگیز ستاره از همین هنگام شکل می‌گیرد. خانواده‌اش در رخدادهای سیاسی حضور پیدا می‌کنند. جوان‌های بسیاری به خواستگاری‌اش می‌آیند. خود او نیز مدتی بعد فعالیت اجتماعی و سیاسی خویش را آغاز نموده در همین گیرودار مردان بسیاری را شیفته خود می‌سازد و بدین ترتیب، در خلال روایت بخشی از عشق و حسرت و جاه طلبی آدم‌ها را بازگو می‌کند.

(چاپ اول)

۲۴۹ـ یارفی.

علی شهروزی. ـ قزوین: حدیث امروز. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۱-۰۱-۷۵۳۶-۹۶۴

در بخش آغازین کتاب، افسانه‌ای مربوط به یکی از روستاهای دره الموت (یارفی) نقل می‌شود؛ سپس داستانی کوتاه از زندگی در این منطقه بازگو می‌گردد و در انتها نمایش نامه‌ای تحت عنوان "کافه ایران" به طبع می‌رسد.

(چاپ اول)

۲۵۰ـ یک آسمان باران.

اکبر صمدی. ـ تهران: آتنا. ـ ۱۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۰-۲۴-۵۵۸۶-۹۶۴

نویسنده در این داستان، مقوله عشق را به زبان استعاره به تصویر کشیده ماجرا از این قرار است که مردی به نام "ایوب" (قهرمان اصلی داستان) در منطقه شمالی ایران، به دختری به نام "باران" بسیار علاقه‌مند می‌شود و سرانجام با او زندگی

مشترکی را آغاز می‌کند؛ غافل از آن که "دریا" عاشق مردی به نام "موسی" است که عاقبت قربانی این عشق می‌شود.

(چاپ اول)

۲۵۱ـ یک عشق و دو برادر.

نهضت امیرکمائی. ـ اهواز: خالدین. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۶-۲۸-۵۷۲۷-۹۶۴

"شاهرخ" و "خشایار" در این داستان دو برادری هستند که سخت شیفته دختری به نام "شیدا" هستند. همین امر موجبات اتفاقات گوناگونی در داستان می‌شود و طی آن، حوادث اصلی داستان شکل می‌گیرد.

(چاپ اول)

۲۵۲ـ داستان‌های محبوب من (۱۳۷۹ - ۱۳۷۰).

گردآورنده: علی‌اشرف درویشیان، رضا خندان. ـ تهران: چشمه. ـ ۵۱۶ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹-۱۸-۵۵۷۱-۹۶۴

کتاب، مجموعه سی داستان کوتاه است، عمدتا از نویسندگان نسل جوان که در پی هر داستان، نقدی از آن نیز فراهم می‌آید. داستان‌های این مجموعه عبارت‌اند از: "راه دور/ محمد بهارلو"، "آتوبوس شمیران/ گلی ترقی"، "سینما/ فرهاد کشوری"، "بیلچه/ منوچهر کریم‌زاده"، "شب سهراب کشان/ بیژن نجدی"، "پایکوبی/ محمد کشاورز"، "پر سیمرغ/ منصور یاقوتی"، "نقاش کوچه سیزده پیچ/ اسدالله عمادی"، "گلبوته‌های بارور/ حسن اصغری"، "قهرمان کوچک/ اصغر الهی"، "آتوبوس/ مهوش اعتقاری"، "کاش نامش را می‌پرسیدی/ بابک تختی"، "سنگینی هزار نسل/ سعید تقابنی"، "چاه/ حسن شکاری"، "قطار/ محمد قاسم‌زاده"، "تصادف/ فرزانه کرمپور"، "باغ جای در تپه‌های کتشال/ پوروین محسنی آزاد"، "مونس، مادر اسفندیار/ امیر حسین چهل‌تن"، "مرثیه برای ژاله و قاتلش/ ابوتراب خسروی" و ...

(چاپ اول)

۲۵۳ـ داستانهای اخلاقی ادبیات فارسی.

گردآورنده: محمد خلیلیان. ـ تهران: خلیلیان. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۱-۲-۹۳۲۳۸-۹۶۴

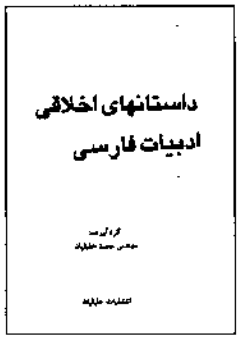

کتاب متضمن حکایت‌های مختلف مذهبی و اخلاقی است که پاره‌ای از آنها نیز در قالب لطایف نگارش یافته است. این حکایت‌ها برگرفته از متون قدیم است.

۲۵۴ـ رضا فرزند صالح.

لطف‌الله مهدوی. ـ قم: بوستان کتاب قم. ـ ۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۷۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹-۴۲۴-۵۷۰-۹۶۴

مقاله‌های فارسی ۱۳۲۰

Afa۳/۶۲

۲۵۵ـ از گونه‌ای دیگر: جستارهایی در فرهنگ و ادب ایران.

جلال‌الدین کزازی. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۳۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۱-۲۶۲-۳۰۵-۹۶۴

(چاپ اول)

۲۵۶ـ خرد نامعقول: اندیشیدن از نوعی دیگر.

گردآورنده: عبدالعظیم کریمی. ـ تهران: عابد. ـ ۱۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

۲۵۷ـ کاسه کوزه تمدن.

محمدابراهیم باستانی‌پاریزی. ـ تهران: علم. ـ ۵۲۲ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.

شابک: ۴-۱۱۱-۴۰۵-۹۶۴

کتاب، متضمن نوشته‌های پراکنده استاد "باستانی پاریزی" است که عمدتا به گونه خاطرات، روایتی جدید از وقایع تاریخی، توصیف بناها و شخصیت‌ها را شامل می‌شود. مطالب کتاب که گاه به طنز می‌گراید با یک مقدمه (مقدمه الجیش ـ کاسه کوزه تمدن) و هفت عنوان فراهم می‌آید که عبارتاند از: "چند نکته مهندسی ـ به روایت تاریخ"، "سفینه هندی"، "داعیه‌داری"، "پیش قلیانی کوی دانشگاه"، "تاریخ و داستان‌هایی از آن"، "تاریخ و کنگره تاریخ" و "کاسه کوزه تمدن".

۲۵۸ـ مار در بتکده کهنه.

محمدابراهیم باستانی‌پاریزی. ـ تهران: علم. ـ ۴۷۸ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۳۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۷۵۰ نسخه.

شابک: ۳-۱۲۰-۴۰۵-۹۶۴

۲۵۹ـ نوح هزار طوفان.

محمدابراهیم باستانی‌پاریزی. ـ تهران: نامک. ـ ۴۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۱۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The Thousand's Tempested Noah

شابک: ۹-۲-۹۰۵۰۳-۹۶۴

تاریخ، توصیف، نقد و بررسی هجو فارسی

Afa۷/۰۰۹

(چاپ اول)

۲۶۰ـ کاوشی در طنز ایران: التحقیق فی حقایق الدقیق من باب الهزل و الهجو و الطنز و ...

ابراهیم نبوی. ـ تهران: جامعه ایرانیان. ـ ۵۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۱۰۰ نسخه.

شابک: X-۴۱-۵۹۲۵-۹۶۴

"کاوشی در طنز ایران" مجموعه‌ای است که طی آن پاره‌ای از طنزهای منقدمان در قالب شعر و نثر فراهم می‌آید و در کنار آن ذکری از پدید آورنده اثر، نیز شرحی از احوال و آثار او به دست داده می‌شود. کتاب با مطالبی از متن کهن درخت آسوریک آغاز می‌شود؛ سپس معرفی این اشخاص، نوشته‌هایی از آنان فراهم می‌آید: راغب اصفهانی، سنایی غزنوی، سوزنی سمرقندی، انوری،

سعدی، عبید زاکانی، کمال خجندی، فخرالدین‌علی صفی، وحشی بافقی، فوق‌الدین احمد یزدی، محمدهاشم آصف، سید نعمت‌الله جزایری، بی‌بی‌خانم استرآبادی، محمدعلی مذهب اصفهانی، محاسب، الملک، ادیب الممالک فراهانی، مکرم اصفهانی، خاکشیر اصفهانی، میرزا حبیب اصفهانی و صادق ملارجب.

(چاپ اول)

۲۶۱ـ هجو در شعر فارسی: نقد و بررسی شعر هجوی از آغاز تا عصر عبید.

ناصر نیکوبخت. ـ تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. ـ ۳۲۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Satirical lampoon in persian poems

شابک: ۹۶۴-۰۳-۴۳۸۳-۸

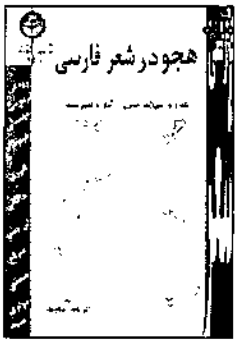

این کتاب، در بردارنده نوعی نقد و بررسی، تحلیل و سیر تطور شعر هجوی است که از آغاز شعر فارسی تا پایان قرن هشتم (دوره عبید زاکانی) را شامل می‌شود. در فصل نخست کتاب، پس از تعریف شعر و هجو، نیز بررسی خاستگاه آن در ادبیات سایر ملل، به این نکته اشاره شده که هجو و هزل پدیده‌ای تقلیدی نیست. در فصل دوم انواع هجو (هزل، طنز، تهکم و نقیضه) با شواهد متعدد شعری تشریح شده است. نگارنده در فصل سوم مقوله هجو را از نظرگاه مختلف (اغراض هجو، کمیت ابیات، شخصیت هجوگو و...) تقسیم‌بندی کرده شیوه‌های مختلف عرضه هجو در شعر شاعران فارسی‌گو را معرفی و تحلیل نموده که از آن جمله است: فخر، مدح، نفرین، دشنام، تحقیر، تهدید و نظایر آن. در فصل چهارم عوامل موثر در گرایش شاعران به هجو و هزل و انگیزه‌های روانی، اجتماعی، سیاسی و هنری شاعران در دوره‌های مختلف، همراه با شواهد شعری، بررسی و تحلیل شده است. فصل پنجم به بررسی تطور هزل و هجو در شعر فارسی، از ابتدا تا پایان قرن هشتم، اختصاص دارد. در این فصل، پس از شرح و تحلیل کیفیت هجو از جهات گوناگون در هر دوره شعر فارسی، شاعران هجوگو و هزل سرای هر دوره معرفی شده و در پی آن، اوج و حضیض هجو در طول دوران شعر فارسی بررسی شده است.

طنز و هجو و هزل ۱۳۲۰

Afa۷/۶۲

۲۶۲ـ چرند و پرند.

علی‌اکبر دهخدا. ـ تهران: عطار. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۱۰-۰۲-X

(چاپ اول)

۲۶۳ـ لطیفه‌های ادبی.

مجتبی بنی‌هاشمی‌خوانساری. ـ خوانسار: ارمغان قلم. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۱۷۶-۶-۵

این مجموعه متضمن لطیفه‌ها و طنزهایی است که پاره‌ای از آنها برگرفته از متون گذشته است و برخی از آنها نیز به شیوه امروزی بازگو می‌شود.

۲۶۴ـ ماجراهای بهلول عاقل: شامل حکایات شیرین پنداندرز.

محمود همت‌کرمانی؛مصحح: هادی صحفی. ـ قم: شهاب. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (کاغذی). ـ ۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۳۱-۰۹-۰

۲۶۵ـ لطیفه‌های شیرین.

اسماعیل برادران‌شاهرودی. ـ تهران: جواهری. ـ ۱۹۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۱۰۲-۳-۸

آثار تجربی و غیر رسمی (از سال ۱۳۲۰)

Afa۸/۷۶

(چاپ اول)

۲۶۶ـ هیچستان.

شهرام رودشتیان. ـ یاسوج: چوبل. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۱۱۸-۳-۱

کتاب متضمن کلمات قصاری است که همراه با قطعه شعری به شیوه نو به چاپ رسیده است. یکی از جملات کتاب چنین است: در "تنهایی"، "سکوت" و "تفکر" احتمال تغییر کردن مسیر زندگی‌تان لحظه به لحظه بیشتر می‌شود. خودتان را به "تنهایی" و "تفکر" بیشتر عادت دهید.

نثر ادبی فارسی قرن ۷

Afa۸/۸۳

۲۶۷ـ گلستان سعدی: از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی.

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛به‌اهتمام: محمدعلی فروغی؛مصحح: کیومرث کیوان. ـ تهران: جرس. ـ ۳۰۴ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۸۶-۰۴-۷

۲۶۸ـ گلستان سعدی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی (ذکاءالملک).

مصلح‌بن‌عبدالله سعدی؛مقدمه: عباس اقبال. ـ تهران: اقبال. ـ ۲۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۰۶-۰۴۰-۷

نثر ادبی فارسی قرن ۱۴

Afa۸/۸۶

۲۶۹ـ الهی نامه.

محمود محمودی. ـ تهران: سیمای فرهنگ. ـ ۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۶۱-۳۹-۰

(چاپ اول)

کتاب مجموعه‌ای از اشعار، نوشته‌ها و مناجات‌هایی است که با موضوع عرفان و تقرب به حق ـ با آیاتی چند از قرآن مجید ـ فراهم آمده است.

(چاپ اول)

۲۷۰ـ تنهاتر از ققنوس.

علیرضا ثانی. ـ مشهد: جلیل. ـ ۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۷۵-۶۰-X

در کتاب چند قطعه ادبی با عناوینی از این دست به رشته تحریر کشیده شده است: "تردید"، "رهایی"، "سکوت نیمه شب"، "تکرار خاطره"، "مسلخ آرزوها" و "فراموشی".

۲۷۱ـ طلوع باران.

معصومه نیک‌چهره. ـ تهران: عابد. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۷۷-۸۳-۱

(چاپ اول)

۲۷۲ـ گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی.

حمید هنرجو. ـ تهران: کتاب نیستان. ـ ۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۱۷۳-۵

در کتاب بیست قطعه ادبی عمدتا با موضوع عشق، وصف تصاویری از طبیعت و توصیف‌های عرفانی به رشته تحریر کشیده شده است. "نگارگر بهار"، "مسافر"، "برگریزان روح"، "حنابندان باغ"، "در آلاچیق"، "یک نفس بوی" و "الفبای یاران" برخی از عناوین قطعات کتاب هستند.

شعر کردی

Afa۹/۲۱

(چاپ اول)

۲۷۳ـ دیوان کامل شاکه و خان‌منصور.

محمدعلی قاسمی؛باهمکاری: علیرضا خانی. ـ ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۶-۷

"خان منصور" از شاعران قرن دوازدهم هجری قمری است که سروده‌هایی چند به زبان کردی (گویش ایلامی) از او بر جای مانده است. در ابتدای کتاب، مطالبی درباره زندگی و ویژگی اشعار خان منصور فراهم می‌آید؛ سپس اشعار او به زبان کردی درج می‌گردد.

۲۷۴ـ گولچینی شیعری شاعیرانی کورد.

ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۶۲ ص. ـ

رقمی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۰۷-۵

چاپ اول

جلد نخست از مجموعه حاضر برگزیده‌ای است از سروده‌های شاعران کرد زبان که عمدتا به شیوه نو سروده شده است.

چاپ اول

۲۷۵ـ نیستا له نیوان دو ئاوینه‌دا.
شاعر: محمد ئرغه. ـ تهران: عابد. ـ ۹۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۴-۰۸۸-۴

کتاب متضمن اشعاری است به زبان کردی که جملگی به شیوه نو سروده شده است.

داستان کردی
۸۱a۹/۱۳

چاپ اول

۲۷۶ـ شه و چرا.
گردآورنده: رسول ویسی. ـ ارومیه: صلاح‌الدین ایوبی. ـ ۱۶۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۱۹-۱۰-۵

در کتاب پنج داستان کوتاه به زبان کردی به چاپ رسیده که عمدتا گویای فرهنگ و آداب مردم کرستان هستند.

چاپ اول

۲۷۷ـ ناوینه.
مه‌پاره ابراهیمی. ـ تهران: کاکتوس. ـ ۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱،۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۴۲-۱۵-۲

در کتاب، هجده داستان کوتاه به زبان کردی، با موضوعاتی از قبیل زندگی، آداب و فرهنگ مردم کردستان به چاپ رسیده است.

شعر لری
۸۱a۹/۳۱

چاپ اول

۲۷۸ـ تخیل سبز: مجموع شعر فارسی و محلی (لری).
شاعر: شهرام رودنشیان. ـ یاسوج: جویل. ـ ۶۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۱۸-۲-۳

در این مجموعه اشعاری به گویش و ترجمه فارسی به چاپ رسیده که برای نمونه ترجمه ابیات آغازین شعر "گلنار" درج می‌گردد: چه کسی دارد نعره می‌زند گوشم در خواب است/ چه کسی دارد نعره می‌زند دیگر نصف شب است/ این

که دارد نعره می‌زند مردی اسیر است/ مردی چهارشانه، باریک و بلند است/...

تاریخ و نقد ادبی
۸۰۹

۲۷۹ـ هنر رمان.
میلان کوندرا؛مترجم: پرویز همایون‌پور. ـ تهران: گفتار. ـ ۲۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'art du roman
شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۴۴-۱

چاپ اول

280- Literature: structure, sound, and sense.
Laurence Perrine. ـ تهران: صبح صادق. ـ ۵۷۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

نمایشنامه آمریکایی
۸۱۲

چاپ اول

۲۸۱ـ آه پدر، پدر بیچاره، مامان تو را در گنجه آویزان کرده و من خیلی دلم گرفته (نمایشنامه).
آرتور کوپیت؛مترجم: رامین ناصرنصیر، شهرام زرگر؛ویراستار: حمید امجد. ـ تهران: نیلا، وفاق. ـ ۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Oh dad, poor dad, mamma's hung you in the closet and ...
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۹-۱

این نمایش پیچیده که در عین حال ترکیبی است از مضحکه و تراژدی عمدتا ذهن خواننده یا بیننده را بر "گروتسک" بودن شخصیت اصلی آن

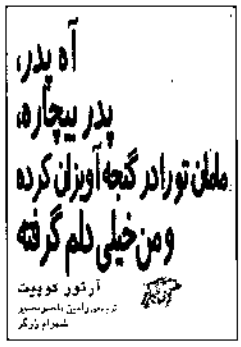

(مادام رز تیل) معطوف می‌سازد. نمایش‌نامه حاضر در قالب سه صحنه، بدون قطع، در هتلی در هاوانای کوبا می‌گذرد.

چاپ اول

۲۸۲ـ پادشاه اورگانو.
جین ماتسون؛مترجم: سیمین امیریان. ـ تهران: رابعه، نمایش. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۷۹۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۶-۹

"جین‌ام متسون" (نویسنده معاصر آمریکایی)، این نمایش عروسکی را براساس یک افسانه کهن ایتالیایی نوشته است. در این نمایش، وجود پادشاه و سه دختر آن، و این که کدام یک پادشاه را بیشتر دوست دارند، خواننده را به یاد نمایش‌نامه شاه لیر شکسپیر می‌افکند؛ با این تفاوت که این نمایش‌نامه، فانتزی است و پایانی خوش دارد. در ترجمه حاضر علاوه بر این نمایش، چهار نمایش‌نامه دیگر نیز از نویسنده به فارسی برگردانده شده که عبارت‌اند از: "سنگ طلا"، "عروسک گردان"، "مورچه و ملخ" و "سیندرلا".

چاپ اول

۲۸۳ـ جنگ بزرگ.
جین متسون؛مترجم: سیمین امیریان. ـ تهران: رابعه، نمایش. ـ ۱۵۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۸۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The big war
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۸-۵

کتاب، ترجمه‌ای است از پنج نمایش عروسکی که نخستین آن "جنگ بزرگ" نام دارد. در این نمایش‌نامه این واقعیت مطرح می‌گردد که گاه بدون آگاهی از فرجام کار، مسئله‌ای کوچک ای بسا به جنگی بزرگ تبدیل شود. "گریفین" و "کانلر" دو شخصیت نمایش هستند که در سرحدات مرز دو کشور به سر می‌برند. روزی خوک گریفین، حصار کانلر را خراب می‌کند و دامنه نزاع این دو آن چنان بالا می‌گیرد که عن‌قریب جنگی بین دو کشور رخ دهد، اما...

چاپ اول

۲۸٤ـ کاتر پیلار.
جین متسون؛مترجم: سیمین امیریان. ـ تهران: رابعه، نمایش. ـ ۱۴۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۸۴۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Caterpillar
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۷-۷

کتاب، ترجمه پنج نمایش‌نامه عروسکی از "جین، ام متسون" نویسنده معاصر آمریکایی است که با این عناوین به چاپ رسیده است: "رومیل استیلت اسکین"، "همسایه سطل آشغالی"، "تیر طلایی"، "خوک چران" و "کاتر پیلار". در نمایش‌نامه اخیر (کاتر پیلار)، کرم بسیار کوچکی

که فقط صدایش پیداست و خود در گوشه‌ای مخفی است، خود را غول جنگل معرفی می‌کند که قصد دارد با اره، خانه حیوانات جنگل را خراب کند؛ در حالی که...

چاپ اول

۲۸۵ـ کودک مدفون [نمایشنامه].

سام شپارد؛مترجم: آهو خردمند؛ویراستار: حمید امجد. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The burried child

شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰۰-۳۱-۳

"کودک مدفون" نمایش‌نامه‌ای است در ادامه سنت درام‌نویسی مدرن آمریکا که شخصیت اصلی آن مردی سالخورده است که روزگار خود را در یک مزرعه سر کرده است. او در حین گفت و گو با اطرافیان خود بخشی از زندگی گذشته و حوادث آن را بازگو می‌کند.

چاپ اول

۲۸۶ـ همسر بداخلاق.

جین متسون؛مترجم: سیمین امیریان. ـ تهران: رابعه، نمایش. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۶۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The temperad wife

شابک: ۹۶۴-۹۲۸۳۲-۵-۰

"جین‌ام متسون" نویسنده معاصر آمریکایی است که در زمینه نمایش عروسکی، آثار و نوشته‌های متعددی دارد. "همسر بد اخلاق" متضمن پنج نمایش‌نامه عروسکی است که یکی از آنها با همین عنوان به چاپ رسیده است. در این نمایش‌نامه، دو شخصیت اصلی یعنی "پووا" و "مارگرید" که هر یک دچار نقطه ضعفی هستند در جنگل با غول کوتوله کثیفی روبه‌رو می‌شوند که از غرزدن‌های مارگرید شکایت می‌کند، زیرا...

داستان آمریکایی

۸۱۳

۲۸۷ـ اوهام.

ریچارددیوید باخ؛مترجم: سپیده عندلیب؛ویراستار: هرمز ریاحی. ـ تهران: نیلوفر. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Musions: the adventures of reluctant messiah

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۴۶-۵

چاپ اول

۲۸۸ـ بالا بلندتر از هر بلند بالایی.

جروم‌دیوید سالینجر؛مترجم: شیرین تعاونی. ـ تهران: نیلوفر. ـ ۱۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Raise high the roof beam, carpenters

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۱۷۳-۹

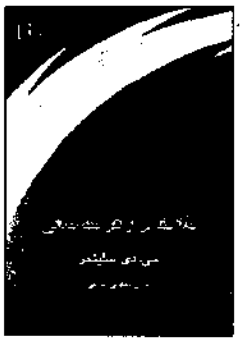

"سالینجر" نویسنده آمریکایی که با رمان "ناطور دشت" به شهرت رسید، در این داستان، از ماجراهای خانواده‌ای به نام "گلس" یاد می‌کند که فرزند ارشد آن "سیمور" نام دارد که همان "بالا بلند" است. او تاثیری عظیم بر برادران و خواهران کوچکتر از خود می‌گذارد. هفت عضو خانواده مرفه "گلس" هر یک به نوعی دارای نبوغ و خلاقیت‌های ویژه هستند. واقعه اصلی داستان، شرح ماجرای یک روز عروسی است که از زبان "بادی گلس" فرزند دوم خانواده نقل می‌گردد و طی آن، گذشته‌های خانواده گلس مرور می‌شود. این داستان سالینجر که با مایه‌های طنز همراه است "حدیث جستجوگران و جستجوگری است ـ خواه این جستجوگری در طلب معرفت و روش بینی باشد، خواه در طلب موازین اخلاقی و رفتاری و خواه در طلب ارتباط عاطفی ناب و دست نخورده با زندگی و با انسان‌ها.

۲۸۹ـ پیشگویی آسمانی: بصیرت دهم (همراه با راهنمای مطالعه).

جیمز ردفیلد؛مترجم: میترا معتضد؛ویراستار: شهلا ارژنگ. ـ تهران: البرز. ـ ۳۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The tenth insight: holding the vision further adventures...

شابک: ۹۶۴-۳۴۲-۰۳۷-۰

چاپ اول

۲۹۰ـ تو مهتاب شوی.

مری‌هیگینز کلارک؛مترجم: ماهرخ آذری. ـ تهران: لیوسا. ـ ۴۲۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۳۴-۱۹-۹

در این داستان جنایی ـ پلیسی "مگی" قهرمان اصلی ماجراها مردی است که با حوادث متعدد، روبه‌رو شده گرفتاری‌های مختلفی را پشت سر می‌گذارد؛ از جمله این که بخشی از زندگی او با عشق و ماجراجویی سپری می‌شود.

چاپ اول

۲۹۱ـ خانه خیابان امید = the house on hope street.

دانیل استیل؛مترجم: بهرام نظام‌آبادی. ـ تهران: نوای همایون. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۱۲۰-۹

در این داستان "لیز" و "جک سانرلند" به همراه فرزندانشان زندگی مشترک و شادی را سپری می‌کردند. آنان در خانه‌ای زیبا در نزدیکی شهر سانفرانسیسکو سکونت داشتند و خانواده‌ای نسبتا مرفه بودند، اما این وضع دیری نمی‌پاید؛ زیرا واقعه‌ای ویرانگر زندگی آنان را دستخوش تغییرات گوناگون می‌سازد که داستان براساس آن شکل گرفته است.

۲۹۲ـ دایره کامل.

دانیل استیل؛مترجم: مریم بیات. ـ تهران: البرز. ـ ۴۱۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۰۷۴-۸

چاپ اول

۲۹۳ـ عقاب تنها = Lone eagle.

دانیل استیل؛مترجم: حسن اکبرافد. ـ تهران: نوای همایون. ـ ۳۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۱۲۱-۷

حوادث اصلی این داستان عاشقانه به سال‌های جنگ جهانی دوم باز می‌گردد "کیت جیمسون" دختری است پر نشاط و سرشار از زندگی که آرزو دارد با خلبان جوانی به نام "جویی آلبرایت" زندگی مشترکی را آغاز کند. زیرا از نظر او جویی همان مرد دلخواه زندگی اوست. از طرفی جویی نیز زندگی با "کیت" را رویایی بزرگ می‌پندارد. اما این دو در ابتدای آشنایی به ناچار از هم دور می‌شوند، زیرا "کیت" ناگزیر به ادامه تحصیل است و "جویی" نیز برای تکمیل دوره خلبانی باید سخت به تمرین مشغول گردد؛ با این همه...

۲۹۴ـ فرزند نیل.

هواردملوین فاوست؛مترجم: ذبیح‌الله منصوری. ـ تهران: زرین. ـ ۴۱۲ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۷۷-۱

۲۹۵ـ فرزند نیل.

هواردملوین فاوست؛مترجم: ذبیح‌الله منصوری. ـ تهران: زرین. ـ ۴۲۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۳-۴۰۷-۰۷۸-X

چاپ اول

۲۹۶ـ لبخند در پای نردبام.

هنری میلر؛مترجم: شیرین بنی‌احمد. ـ تهران: گفتار. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Das lacheln am fube der leiter

شابک: ۹۶۴-۵۵۷۰-۶۶-۲

داستان خاصی، داستان زندگی مردی چهل ساله به نام "آگوست" است. او که دلقک سیرک است هر شب نمایش "مرگ و زندگی" را در پای نردبامی که به آسمان متصل است اجرا می‌کند. همه تلاش "آگوست" این است که به تماشاچیان شادمانی زوال ناپذیر هدیه

کند نه خنده‌ای زودگذر. اما یک شب به هنگام اجرای نمایش در پای نردبام، به خلسه فرو می‌رود و چند شب بعد نیز این حالت برای سی دقیقه به طول می‌انجامد. نارضایتی تماشاچیان باعث می‌شود اگوست کارش را از دست بدهد. او مدتی را حیران و سرگردان می‌گذراند. این در حالی است که او حافظه‌اش را کاملا از دست داده و گذشته‌اش را از یاد برده است. چیزی نمی‌گذرد که بار دیگر به طور اتفاقی سر از همان سیرک درمی‌آورد و در آن جا، به جای آنتوان ـ دلقک سیرک ـ که بیمار شده، نقش دلقک را بازی کند. اگوست تصمیم دارد با نقش‌آفرینی حیرت‌آورش، آنتوان، این پیرمرد بیمار را به اوج شهرت برساند. اما روز بعد آنتوان می‌میرد. اگوست یک بار دیگر سیرک را ترک می‌کند و پس از ساعت‌ها اندیشه سرانجام خود را به حادثه‌ای می‌سپارد که موجب مرگش شود.

(چاپ اول)

۲۹۷ـ مروارید سیاه.

مندی لودر؛مترجم: فریده آزمند. ـ تهران: هزار مسنا. ـ ۷۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The black pearl

شابک: ۹۶۴-۹۲۹۷۹-۱-X

این داستان که به زبان ساده به فارسی ترجمه شده ماجرای یک دختر جوان کره‌ای است که یک روز از اعماق دریا مروارید سیاهی پیدا می‌کند. او این مروارید را به معلمی آمریکایی که در کره حضور دارد تقدیم کرده امیدوار است در آینده بتواند همسر خوبی برای او باشد. اما این مرد با زنی انگلیسی ازدواج می‌کند و مروارید را به او هدیه می‌کند. در پی این عمل، کینه و انتقام سراپای وجود دختر کره‌ای را فرا می‌گیرد و...

ادبیات انگلیسی

۸۲۰

298- An introduction to fictional terms.

Siamak Babaee. ـ تهران: جنگل. ـ ۳۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول

(چاپ اول)

/ ۳۰۰۰ نسخه.

نمایشنامه انگلیسی

۸۲۲

۲۹۹ـ لیرشاه.

ویلیام شکسپیر؛مترجم: جواد پیمان. ـ تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ـ ۲۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

King lear

شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۵۱-۸

داستان انگلیسی

۸۲۳

(چاپ اول)

۳۰۰ـ بازگشت ملکه تارا.

برام استوکر؛مترجم: محمدرضا ملکی. ـ تهران: انوشه. ـ ۳۸۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The jewel of seven stars

شابک: ۹۶۴-۵۸۷۳-۰۱-۰

کتاب، ترجمه "The Jewel of Seven Stars" اثر "برام استوکر" نویسنده ایرلندی (۱۸۳۷ ـ ۱۹۱۲) است. ماجرای داستان مربوط به سرگذشت فردی ثروتمند است که عمر خود را در کاوش در مقبره‌های مصر سپری می‌کند و به وجود برخی نیروهای جادویی در ارتباط با آن معتقد می‌شود. او مصمم است تا صحت و سقم عقاید خود را آزمایش کند. یکی از محورهای اصلی داستان ملکه مومیایی شده مصری است به نام "ملکه تارا" (Queen Tera) که حوادث داستان در ارتباط با آن پیش می‌رود.

۳۰۱ـ سالار مگس‌ها.

ویلیام‌جرالد گلدینگ؛مترجم: مژگان منصوری. ـ تهران: پرگل. ـ ۴۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Lord of the flies

شابک: ۹۶۴-۹۱۹۹۶-۳-۲

۳۰۲ـ عشق نفرین شده (عشقی بالاتر از رنگها).

آلکساندر تورگو؛مترجم: احمد مرعشی. ـ تهران: گلبانگ. ـ ۵۵۶ ص. ـ رقمی (سلفون). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۰۴-۰۳-۶

(چاپ اول)

۳۰۳ـ مامور معتمد: همراه مقاله تنهایی، عشق، مرگ.

گراهام گرین، تورج یاراحمدی. ـ تهران: نیلوفر. ـ ۳۱۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۷۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The confidential agent

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۱۶۳-۱

وقایع این داستان از "گراهام گرین"، در کشور انگلستان می‌گذرد. قهرمان داستان مردی است که از آن تحت عنوان "د" یاد می‌شود؛ شخصیتی است که نام و نشانی ندارد. او همواره احساس بیگانگی و تنهایی می‌کند، اما عشق او به دخترکی کم سن و سال، تنهایی و ترس را از وجود او زایل می‌سازد. این مرد میان سال با اتکا به عشق در سرزمینی بیگانه، ماموریت خود را که همانا همکاری به منظور برقراری صلح و عدالت، و جلوگیری از جنگ در سرزمینی بی نام و نشان است، آغاز می‌کند و...

(چاپ اول)

۳۰۴ـ منظر پریده رنگ تپه‌ها.

کازوئو ایشی‌گورو؛مترجم: امیر امجد. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۹۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

A pale view of hills

شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۱۵-۱

این رمان برجسته "کازوئو ایشی گورو" (نویسنده ژاپنی) به ظاهر ماجرایی خانوادگی است که در آن زنی ژاپنی ـ مقیم انگلیس ـ خاطراتش را از دوران جوانی باز می‌گوید و در قالب آن به روابط پیچیده خود با خانواده و همسایگان اشارت می‌کند و طی آن روایتی از تقابل سنت و تجدد، در جامعه‌ای در مرحله گذار، به دست می‌دهد. با این همه، داستان زوایای پنهانی دارد که به‌رغم کتمان راوی، خواننده به مفاهیم آن پی می‌برد.

طنز و هجو انگلیسی

۸۲۷

(چاپ اول)

۳۰۵ـ شوخی‌های انگلیسی با ترجمه فارسی.

محمدشفیع فقیهیان. ـ اصفهان: مشعل. ـ ۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Jokes in english

شابک: ۹۶۴-۶۶۰۲-۱۳-۴

داستان آلمانی

۸۳۳

۳۰۶ـ فردا یا پس فردا.

لیزه گست؛مترجم: آزاده بیطرف؛ویراستار: احمد بهرامپوراشتیانی. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۲۲۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Morgen order ubermorgen

شابک: ۹۶۴-۶۷۱۴-۷۷-۳

(چاپ اول)

نویسنده آلمانی در این داستان، زندگی دختر و پسر دانشجویی را به تصویر می‌کشد که در خلال تحصیل با هم ازدواج می‌کنند، اما در عین حال با مشکلات بسیاری روبه‌رو می‌شوند که تا حدی زندگی زناشویی آنها را تحت الشعاع قرار می‌دهد. "پی‌یر" پسر جوانی است که در رشته فلسفه به تحصیل مشغول است و همسرش "مایکه" نیز به تحصیل در رشته طب اشتغال دارد. زندگی این دو که با انبوه مشکلات و از جمله وضعیت خاص دانشجویی سپری می‌شود، همواره با امید به فردای بهتر و دست یافتن به موقعیت برتر ادامه می‌یابد و بر همین اساس، با صبر و شکیبایی، به تدریج بر نارسایی‌ها فایق می‌آیند.

نوشته‌های گونه‌گون آلمانی

۸۳۸

۳۰۷ـ والتر بنیامین: قدم اول.

هاوارد کی‌گیل، الکس کول؛مترجم: علی مطلبی‌جهرمی. ـ تهران: شیرازه. ـ ۱۷۴ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Walter benjamin for beginners

شابک: ۹۶۴-۶۵۷۸-۲۵-X

ادبیات سایر زبانهای ژرمنی

۸۳۹

۳۰۸ـ دنیای سوفی: داستانی درباره تاریخ فلسفه.

یوستاین گردر؛مترجم: حسن کامشاد. ـ

تهـران: نیـلوفر. ـ ۶۰۸ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ ۲۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Sophie's world: a novel about the history of philosophy ...
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۴۱-۴

ادبیات زبانهای فرانسوی
۸۴۰

چاپ اول

309- Les ecrivains fracais et francophones contemporains.
Mandana Ilmira Dadvar Sadrzadeh. ـ تهـران: دانشـگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. ـ ۱۴۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
آشنایی با نویسندگان معاصر فرانسه زبان
شابک: ۹۶۴-۰۳-۴۴۰۰-۱

در کتاب سی و سه نویسنده معاصر فرانسه زبان (نویسندگان قرن بیستم) به اختصار معرفی شده طی آن به بخشی از زندگی، شیوه کار، و آثار آنان به زبان فرانسه، اشاره می‌شود.

نمایشنامه فرانسوی
۸۴۲

چاپ اول

۳۱۰ـ تصویر فراطبیعی دوریان‌گری.
ژان کوکتو؛مترجم: مازیار مهیمنی. ـ تهران: نیلا. ـ ۸۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Le portrait surnatural de dorian gray
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۷-۵

اقتباس "ژان کوکتو" از "تصویر دوریان گری" اثـر "اسکار وایلد" در این نمایش‌نامه کاملا آشکار است. در این نمایش‌نامه نیز تصویری هولناک از تلاطم روح بشری ـ در ارتباط با روان، رفتار و چهره انسانی ـ به دست داده می‌شود.

چاپ اول

۳۱۱ـ جزیـره‌ی بـردگان: دو نمایشنامه‌ی کمدی از ماریوو.
پی‌یرکارلـه‌دوشـانبلن‌دو ماریوو؛مترجم: فریبا کامگاری. ـ تهران: نیلا. ـ ۹۶ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'ile des esclaves. la colonie
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۶-۷

"جزیـره بـردگان" شـامل دو نمـایش‌نامه کمدی از "ماریوو" کمدی‌نویس کلاسیک فرانسوی است که یکی با همین عنوان و دیگـری با عنوان "خودگردانی" به فارسی ترجمه شده است. نمایش‌نامه اخیر درباره جدل‌هـای جنسیتی زنان و مردان است کـه در آن خاطـر نشـان می‌شود مباحثی همچـون حقـوق و استقلال زنان ـ حتی بـه ریشخند گرفتن آن ـ قدمتی طولانی دارد.

داستان فرانسوی
۸۴۳

۳۱۲ـ بیگانه.
آلـبر کامو؛مترجم: امیرجلال‌الدین اعلم. ـ تهـران: نیـلوفر. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ ۸۵۰۰ ریـال. ـ چـاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۵۷-۰

چاپ اول

شخصیت اصـلی رمـان "بیگانـه" جوانی است به نام مورسو. او کارمندی فرانسوی اسـت کـه در پی وقایعی در شهر الجزایر گرفتار می‌آید، عربی را روی ساحل می‌کشـد، در دادگـاه محاکمـه می‌شود و به مرگ با گیوتین محکوم می‌گردد. نگرش مورسـو بـه زندگـی، نگـرش خـود کامو نیسـت، بـلکه کـامو شخصیت رمانش را سرمشـق می‌نهد. مورسو قهرمان نیست، بـلکه آدمـی اسـت کـه بـه گونـه‌ای بـه بیمـاری روح یـا به عبارتی به دلزدگی از دنیـا دچار است. نویسنده در این رمان در واقـع بیهودگـی و پوچـی دنیایی را نشان می‌دهد که شخصیت اصلی آن از سازش با آن عاجز است.

چاپ اول

۳۱۳ـ پکوین زیبا.
ویکتورماری هوگو؛مترجم: شهلا انسانی؛ شـاپور رزم‌آزمـا. ـ تهـران: کلـبه. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۵۲۵-۰۲-۸

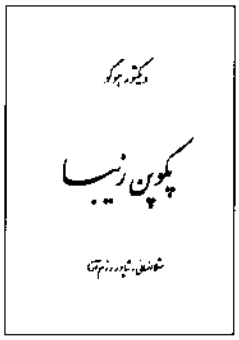

داسـتان حاضـر، توصیفی است از طغیان بـی فـرجام سـیاهان "سـن دومینیگ" در سـال ۱۷۹۱ بـر ضـد سـتم فـئودال‌ها و اربابـان سـتم پیشه سفید پوست. ماجرای داستان با تصاویری چند همراه است.

چاپ اول

۳۱۴ـ زندگینامه یک عشق.
الکساندر ژردن؛مترجم: ساسان تبسمی. ـ تهـران: ابـتکار نـو. ـ ۲۸۲ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریـال. ـ چـاپ اول / ۲۷۵۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Autobiographie d'un amour
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۲۸-۹-۶

نویسـنده فرانسـوی در ایـن رمان از بن‌بسـت زندگـی زن و شوهر جوانی سخن مـی‌گویـد که زندگی را موافق طبع خود نمی‌یابند. "ریومر" در سی و دو سالگی پی می‌برد که همسر جوانش "ژن" در زندگی مشـترک بـه حس ناامیدی، کینه و عدم درک تفـاهم‌دچـار شده از این رو خود او نیـز در مقـابل بـی مهـری همسـر، راه دیگـری برمی‌گزیند و به ناگاه خود را در دام عشق گرفتار می‌بیند و...

۳۱۵ـ همه می‌میرند.
سیمون‌دو بووار؛مترجم: مهدی سحابی. ـ تهـران: تـنویر. ـ ۴۱۶ ص. ـ رقمـی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Tous les hommes sont mortels
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۹-۰۲-۸

شعر حماسی و داستانهای کلاسیک یونان
۸۸۳

۳۱۶ـ اودیسه.
هومر؛مترجم: سـعید نفیسـی. ـ تهـران: شـرکت انتشـارات عـلمی و فرهـنگی. ـ ۵۷۶ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ چـاپ چهاردهم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Odyssela
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۲۰۰-۳

۳۱۷ـ ایلیاد.
هومر؛مترجم: سـعید نفیسـی. ـ تهـران: شـرکت انتشـارات عـلمی و فرهـنگی. ـ ۸۱۸ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پانزدهم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Iliade
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۱۹۹-۶

ادبیات یونانی جدید
۸۸۹

۳۱۸ـ زد.
واسـیلیس واسـیلیکوس؛مترجم: محمدابـراهیم افلیدی. ـ تهران: امیرکبیر. ـ ۴۶۸ ص. ـ رقمـی (شـمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Zeta= z
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۰۷۴۷-۱

ادبیات زبانهای هند و اروپای شرقی
۸۹۱

چاپ اول

۳۱۹ـ آب در غـربال "عشـق و دیگر هیچ".
کامـالا مارکاندایـا، فـریدون مجلسـی. ـ تهـران: آثار. ـ ۲۷۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریـال. ـ چـاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Nectar in a sieve
شابک: ۹۶۴-۶۵۷۳-۱۰-X

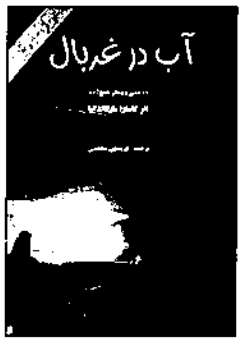

"آب در غـربال" داسـتان عشـق و مـرگ مردفقیـری اسـت کـه از همـه تـعلقات زندگـی بـی بهـره اسـت. نویسنده کتاب (خـانم مارکاندایـا اهـل هـند) ماجـرای زندگی مردی روستایی را به تصویر می‌کشـد که گویای عشقی ملایم اما عمیق

بوده در عین حال پاره‌ای از آداب، سنن و فرهنگ هندیان را بازگو می‌کند.

چاپ اول

۳۲۰ـ اختراع والس [نمایشنامه].
ولادیمیرولادیمیـرویچ ناباکوف؛مـترجم: محمـد نجفی. ـ تهران: نیلا. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شـمیز). ـ ۷۰۰۰ ریـال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The walts invention
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۲۰-۸

"ولادیمیر ناباکوف" این نمایش‌نامه را که در دهـه ۱۹۳۰ نوشـته اسـت در اصـل کمـدی‌ای اسـت دربـاره رویـا، واقعیت و خیال، با بهانه داستانی اختراع مهیب‌ترین سـلاح نـابود کننـده جهـان. "والـس" شخصـیت اصـلی نمایش کسی است که سـودای قـدرت مطلق در سر دارد، بدین ترتیب، این نمایش‌نامه رویای آدمی نیمه نابغـه و نیمـه مجـنون است که قدرت را حـتی بـه درسـتی نمی‌شناسد، در نتیجه، درصـدد قـدرت مطـلق و حکمـروایی بر جهـان است. این نمایش‌نامه با صحنه‌ای آغاز می‌شود که وزیر ظاهرا از غباری که به چشمش رفته در رنج است و می‌کوشد آن را بـه کمـک سـرهنگ خـارج کـند. عاقبت معلوم می‌شود که چیزی در چشم او نیسـت بـلکه تـنها بـا مـالیدن، چشم درمـان مـی‌شـود. ایـن بخـش آغـازین نمـایش، بـه ظاهر استعاره‌ای از وضعیت آتـی نمـایش اسـت و آن این که خیالی آزارنـده بـه "چشم مالیدنی" برطرف می‌شود.

چاپ اول

۳۲۱ـ جهالت.
میـلان کوندرا؛مـترجم: آرش حجـازی. ـ تهـران: کـاروان. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعـی (شـمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریـال. ـ چـاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ignorancia
شابک: ۹۶۴-۷۰۳۳-۱۸-۴

"میـلان کونـدرا" در ایـن رمـان مفهـوم "ندانستن" را معادل "دلتنگ شدن" مطرح می‌سـازد و به همین منظور، پس زمینه ماجـراهای دو شخصـیت اصـلی رمـان ("ایـرنا" و "یوزف") نوعی نوستالژی درد و جهـل به شمار می‌آید؛ نیز آگاهی بر این کـه دور از آنهـا خـبری هسـت که از آن بی‌خبرند. در خلال یک ملاقات عاشقانه میـان "ایرنا" و "یوزف" روشن می‌شود که حتی خودشان هم کاملا به یاد نمی‌آورند کـه بـوده‌اند و حتی شاید نابده می‌گیرند کـه چـه کسـانی هسـتند. بر این اساس، بازگشـت آنها به سرزمین گم شده‌شان ـ کـه مدت‌ها پیش از آن مهاجرت کرده‌اند ـ راهـی متفاوت در پیش می‌گیرد. عشق در یـک زمـان آغـاز مـی‌شود و همزمان پایان می‌گیرد. بدین ترتیب، این ملاقات تکـرار ناپذیـر مـی‌شـود. اما همین عشق زودگـذر است که به بازگشت آنها معنایی خاص می‌بخشد.

چاپ اول

۳۲۲ـ زندگـی واقعـی سباسـتین نایت [رمان].
ولادیمیرولادیمیـرویچ ناباکوف؛مـترجم: امیـد نیـک‌فـرجام. ـ تهران: نیلا. ـ ۲۳۴ ص. ـ رقعـی (شـمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The real life of sebastian knight
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰-۱۶-X

"ناباکوف" در سال ۱۹۴۰ در دوران تبعید پـس از آن کـه از نوشتن به زبان روسی دسـت کشـید، رمـان حاضـر را بـه زبان انگلیسـی نوشـت که در عین حال از آثار برجسـته وی بـه شـمار مـی‌آید. "زندگی واقعی سباستین نایت" رمانی است درباره واقعیـت و امکـان دسترسـی بـه آن و در اصـل، درباره مردی است که در جست و جوی واقعیت زندگی برادر از دست رفته‌اش، مـی‌کوشـد زندگـی‌نامه واقعی او را بنویسد.

۳۲۳ـ مرشد و مارگریتا.
میخـائیل‌آفاناسـیویچ بولگاکوف؛مـترجم: عباس میلانی. ـ تهران: تنویر، نشر نو. ـ ۴۵۶ ص. ـ رقعـی (شـمیز). ـ ۲۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The master and margarita
شابک: ۹۶۴-۹۰۳۰۹-۴-۸

ادبیات زبانهای آفریقایی ـ آسیایی (حامی و سامی)
۸۹۲

۳۲۴ـ اشـک و لبخـند در میـان شب و سحر.
جبـران‌خلیل جبران؛مترجم: رضا نیازی. ـ تهران: رسا. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریـال. ـ چـاپ دوم / ۳۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Tears and laughter between night and morn
شابک: ۹۶۴-۳۱۷-۴۳۳-۶

۳۲۵ـ درس اللغه و الادب.
محمد محمدی. ـ تهران: دانشگاه تهران، موسسـه چاپ و انتشارات. ـ ۱۶۸ ص. ـ جـلد اول. ـ وزیـری (شـمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۳-۳۹۵۵-۵

چاپ اول

۳۲۶ـ شفاء الروح.
تدوین: سلیم‌فرج جیزان. ـ اهواز: آیات. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعـی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۷۴-۸۲-۹

کـتاب متضـمن اشـعاری اسـت به زبان محـلی عـربی، سروده "سلیم‌فرج جیزان" کـه بـه همراه چند داستان کوتاه به طبع رسیده است. برخی از اشعار این مجموعه حاوی مضامین مذهبی است.

چاپ اول

۳۲۷ـ نحن و تراث فارس.
یوسـف حسـین‌بکـار. ـ تهران: [بی نا]. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعـی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

ادبیات زبانهای اورال ـ آلتایی، سیبریایی قدیم و ...
۸۹۴

چاپ اول

۳۲۸ـ آغلیرام سکوت.
یعقـوب تقـوی‌اکـرامی. ـ تـبریز: یعقوب تقـوی‌اکـرامی. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعـی (شـمیز). ـ ۸۰۰۰ ریـال. ـ چـاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۰-۹۷۵-۸

در کـتاب اشـعاری چند به زبان ترکی در قـالب نـو نظـام یافـته که پاره‌ای از آنها حاوی مضامین بومی است.

چاپ اول

۳۲۹ـ استادیم خلق.
تقـان‌مـراد هلاکونـی. ـ گنبدکاوس: ایل آرمـان. ـ ۴۶ ص. ـ رقعـی (شـمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۳۰۴-۱-۰

هفـده قطعـه شـعر بـه زبـان ترکمـنی

محـتوای این مجموعه است که عمدتا با توصـیفی از زندگـی و آداب مردم ترکمن به نظم درآمده است.

چاپ اول

۳۳۰ـ بیر اووج ایشیق.
غلامرضـا امام‌علیزاده. ـ تبریز: غلامرضا امام‌علیزاده. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۲۳۲-۹

کـتاب حاوی اشعاری است به زبان ترکی کـه عمدتـا با موضوعات مذهبی و بومی به طبع رسیده است.

چاپ اول

۳۳۱ـ پیـام آشـنا: گلچیـنی از دیوان عشق.
شاعر: بختیار عباس‌زاده. ـ تبریز: احرار. ـ ۱۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۶-۹۱-۸

اشـعار این کتاب که به دو زبان فارسی و ترکی به طبع رسیده عمدتا با موضوعات مذهـبی و سیاسـی به نظم درآمده که از آن جملـه است: ای خدا عطا بر ما اتحاد اسلامی/ کن عنایتی ای حق بهر لطف و اکـرامی/.../ کـن نصـیب بـر مـا چـون حـاملان وحـدت را/ سـر بلـند کن خالق عاشقان خدمت را/...

۳۳۲ـ تجلیات "جلد دوم دیوان تجلی".

یداله صنعم‌اردبیلی. ـ اردبیل: فائزون. ـ ۲۶۴ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (گالینگور). ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۶۳-۲۱-X

(چاپ اول)

۳۳۳ـ جوذام‌لی سارا: شعرلر.

محمدحسین مبین. ـ تبریز: محمدحسین مبین. ـ ۱۹۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۴۵۶-۹

کتاب حاوی سروده‌هایی است به زبان ترکی که عمدتا با موضوع عشق، انتظار و فرهنگ بومی به نظم کشیده شده است.

(چاپ اول)

۳۳۴ـ خان چوپان (خان چوپان ایله سارانین داستانی).

حسن محمودی؛ویراستار: علی داشقین. ـ تبریز: اختر. ـ ۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۸۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۵۶-۶۹-۷

کتاب، در بردارنده داستان عاشقانه بومی، نیز اشعاری است که به زبان ترکی به چاپ رسیده است.

۳۳۵ـ دیوان شهریار (ترکی) به انضمام "حیدر بابایا سلام".

محمدحسین شهریار. ـ تهران: زرین، نگاه. ـ ۳۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ پانزدهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۲۰۸-۱

۳۳۶ـ دیوان "عاشیق العسگر".

العسگر؛مترجم: عزیز یزدانی. ـ تبریز: یاران. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۰۹-۶۸-۹

(چاپ اول)

۳۳۷ـ دیوان مرحوم حاج عبدالعظیم امیر ذهنی (ذهنی‌زاده) متخلص به سائل در مدایح و مصائب حضرات معصومین (ص).

شاعر: عبدالعظیم امیرذهنی. ـ تبریز: هادی لزیری، هادی عطایی‌حسینی. ـ ۴۵۰ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۲۳۰-۲

(چاپ اول)

۳۳۸ـ سسلی شلاله: آبشار با صدا.

یوسف جعفری. ـ تبریز: یوسف جعفری. ـ ۷۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۴۰۳-۸

کتاب حاوی اشعاری است که در دو بخش ترکی و فارسی به نظم کشیده شده است. "قصه غم" از اشعار این مجموعه است: من به شلاله خودم قصه غم نوشته‌ام/ حاصل عمر من بود، نگو که کم نوشته‌ام/ گریه نکن به رفتنم عزیز و یادگار من/ اگرچه من وداع تو به آب و غم نوشته‌ام/...

(چاپ اول)

۳۳۹ـ سوغات کربلا.

شاعر: حسن ساجدی‌اردبیلی. ـ تهران: ورق. ـ ۳۵۶ ص. ـ جلد اول. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

۳۴۰ـ شعله آه.

حسین کریمی. ـ تهران: پیری. ـ ۴۳۲ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۲۲-۷۵-۵

۳۴۱ـ صلاه عاشورا.

شاعر: حسین غفاری‌اردبیلی. ـ اردبیل: فائزون. ـ ۵۱۲ ص. ـ جلد اول. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۶۳۰-۵-۵

(چاپ اول)

۳۴۲ـ کوراوغلونون مئیدانا چیخیشی.

یاشار کمال؛مترجم: مهرداد نریمانی. ـ تبریز: اختر. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۵۶-۵۶-۵

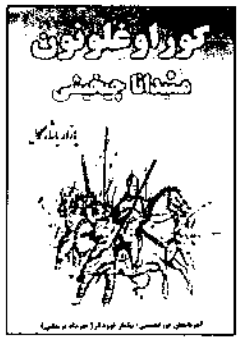

داستان حاضر به زبان ترکی مربوط به جنگ‌ها و دلاوری‌های "کوراوغلی"، قهرمان افسانه‌ای آذربایجان است که از ترکی استانبولی به ترکی آذربایجانی ترجمه شده است.

۳۴۳ـ یاربیزه قوناق گلجک ...

شاعر: حسین فیض‌اللهی‌وحید. ـ تبریز: یاران. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۰۹-۷۰-۰

ادبیات زبانهای چینی و تبتی و زبانهای جنوبشرقی آسیا

۸۹۵

(چاپ اول)

۳۴۴ـ عشق، مرگ و شب‌های مهتابی.

مانفرد هاوس‌مان؛مترجم: حمید زرگرباشی. ـ اصفهان: نقش خورشید. ـ ۹۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Japanische lynk: (liebe, tod und vollmondnachte)

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۱-۱۰-۹

کتاب، حاوی یکصد و پنجاه قطعه نو سروده است از "حمید زرگرباشی" که با اشعاری از این دست تدوین یافته است: هنگام گردش میان دشت/ آوای زنجره‌ای را شنیدم/ چونان آواز آرام وطن بود./ به زانو شدم/ و چهره میان علفزارها فرو بردم.

(چاپ اول)

۳۴۵ـ گیسوی رها.

توبوتاما تسونو؛مترجم: حمید زرگرباشی. ـ اصفهان: نقش خورشید. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۱-۲۴-۹

کتاب متضمن ۱۵۴ قطعه شعر از "توبوتا ماتسونو" شاعر ژاپنی است که نمونه‌ای از برگردان فارسی آن درج می‌شود: قله‌های

باشکوه/ مرا عفو کنید/ که صدای ترسان پرنده‌ای/ در جنگل‌های زیر پایتان/ قلب مرا بیشتر می‌لرزاند/ تا انزوای خدایان شما!

نثر ادبی فارسی قرن ۱۴

۸۱۵۸/۸۶۲

(چاپ اول)

۳۴۶ـ گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی.

محمود اکرامی. ـ تهران: کتاب نیستان. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۱۷۵-۱

کتاب حاوی قطعاتی ادبی است که عمدتا با موضوع "عشق" و تصاویری از طبیعت به رشته تحریر کشیده شده است.

نمایه عنوان

Another birth: let us believe in the beginning of the cold season 192

An introduction to fictional terms 298

Les ecrivains fracais et francophones contemporains 309

Literature: structure, sound, and sense 280

آب در غربال "عشق و دیگر هیچ" ۳۱۹

آتش عشق، گزیده اشعار عرفانی، ادبی ۱۳۷
آغلیرام سکوت ۳۲۸
آموزش تاریخ ادبیات ایران و جهان (۲) سال سوم علوم انسانی ۵۳
آه پدر، پدر بیچاره، مامان تو را در گنجه آویزان کرده و من خیلی دلم گرفته (نمایشنامه) ۲۸۱
اختراع والس [نمایشنامه] ۳۲۰
ادبیات ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی ۱۷
ادبیات ۳ و ۴ و ۵ ۱۸
ادبیات دوم و سوم زبان فارسی سوم ۱۹
ادبیات فارسی پیش دانشگاهی ۱ و ۲ ۲۰
ادبیات کودکان و نوجوانان: ویژگیها و جنبه‌ها ۱
از حج تا کربلا ۱۳۸
از طلوع تا غروب یک زندگی ۱۳۹
از عشق تا ابدیت ۲۰۰
از گونه‌ای دیگر: جستارهایی در فرهنگ و ادب ایران ۲۵۵
استادیم خلق ۳۳۹
اسفار کاتبان ۲۰۱
اشک و لبخند در میان شب و سحر ۳۳۴
افسانه ۲۰۲
الهی نامه ۲۶۹
امتحان عاشقی ۲۰۳
امیر [نمایشنامه] ۱۹۴
انشا و خلاقیت: درسنامه‌ای برای نویسندگی خلاق نوجوانان ۲
انشاء و نامه‌نگاری اسلامی ۳
اودیسه ۳۱۶
اوهام ۲۸۷
ایلیاد ۳۱۷
باران اشک: مجموعه سرود میلاد و نوحه‌های جانسوز در رثای ائمه اطهار علیهم السلام ... ۶۱
با رهگذران تاریخ ۱۹۹
بازگشت ملکه تارا ۳۰۰
باغ سرنوشت ۲۰۴
بالا بلندتر از هر بلند بالایی ۲۸۸
بدیع در شعر فارسی ۱۳
برگ سبز: گزیده شعر شاعران دانش‌آموز استان گلستان مسابقات ادبی ۷۹-۱۳۷۸ ۱۴۰
بوستان سعدی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی (ذکاء-الملک) ۸۹
بوستان سعدی: مطابق نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی ۹۰
به هوای گل سرخ ۲۰۵
بیر اووج ایشیق ۳۳۰
بیقرار ۲۰۶
بیگانه ۳۱۲
بینامتنیت ۴
پادشاه اورگانو ۲۸۲
پردیس پریش ۱۴۱
پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۳) ۲۱
پرسش‌های چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی (۵) ۲۲-۲۳
پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد ادبیات فارسی (۵) [سال سوم نظام جدید - کلیه‌ی رشته‌ها] "باپاسخ تشریحی" ۲۴
پرسشهای چهارگزینه‌ای استاندارد زبان و ادبیات فارسی (۱) و (۲) "پیش‌دانشگاهی - کلیه رشته‌ها" ۲۵
پرسشهای چهارگزینه‌ای تالیفی "ادبیات فارسی" ۲۶
پرنده خیال ۱۳۲
پری ناز ۲۰۷
پریچهر ۲۰۸
پژوهش در ناگزیری مرگ گیل‌گمش (از مجموعه پژوهش در قصه‌های جاودان) ۲۰۹
پژوهشی در اسطوره گیل‌گمش و افسانه اسکندر ۲۱۰
یکوین زیبا ۳۱۳
پنجره ۲۱۱
پیام آشنا: گلچینی از دیوان عشق ۳۳۱
پیش‌درآمدی بر شناخت رمان ۵
پیشگویی آسمانی: بصیرت دهم (همراه با راهنمای مطالعه) ۲۸۹
... تا رهایی: منظومه‌ها و شعرها ۱۳۳
تجلیات "جلد دوم دیوان تجلی" ۳۳۲
تحفه‌ی سخن حافظ ۱۱۱
تخیل سبز: مجموع شعر فارسی و محلی (لری) ۳۷۸
تذکار اشعار: شرح حال برخی از شاعران معاصر تاجیکستان و نمونه‌هایی از شعر آنان ۶۰
ترانه‌های نیمه‌شب ۲۱۲
تشنگی واژه‌ها: یک شعر بلند ۱۳۴
تصویر فراطبیعی دوریان‌گری ۳۱۰
تنهاتر از قنوس ۲۷۰
تو مهتاب شوی ۲۹۰
جزیره‌ی بردگان: دو نمایشنامه‌ی کمدی از ماریوو ۳۱۱
جستجوی گل شیدایی: شعر، شیراز و منصور اوجی ۱۲۵
جنگ بزرگ ۲۸۳
جوئاملی سارا: شعرلر ۳۳۳
جهالت ۳۲۱
چرند و پرند ۲۶۲
چلچله‌ها ۲۱۳
چلچله‌ی لال: یک شعر بلند ۱۴۶
چه آسان باختم ۲۱۴
حافظ و مهدویت امام مهدی (ع) در اشعار حافظ ۱۱۲
حرف نزن (مجموعه شعر): برگزیده اشعار سالهای (۷۸ - ۷۴) ۱۳۷
حریم خاطره‌ها (مجموعه‌ی اشعار) ۱۳۸
حماسه داد: بحثی در محتوای سیاسی شاهنامه ۷۶
خان چوبان (خان چوبان ایله سارانین داستانی) ۳۳۴
خانه خیابان امید = the house on hope street ۲۹۱
خرد نامعقول: اندیشیدن از نوعی دیگر ۲۵۶
خروس جنگی بی‌مانند: زندگی و هنر هوشنگ ایرانی ۱۳۹
خوابهای سبز هبوط: مجموعه شعر ۱۵۰
خودآموز و راهنمای: ادبیات (۳) ویژه‌ی علوم انسانی ۳۷
خوشه‌ای از خرمن آل محمد (ص) ۶۲
خون کبوتر ۲۱۵
خیال تو ۲۱۶
خیال خال دوست ۲۱۷
داستان پرواز شقایق ۲۱۸
داستان‌های محبوب من (۱۳۷۹ - ۱۳۷۰) ۲۵۲
داستانهای اخلاقی ادبیات فارسی ۲۵۳
داستانهای کوتاه منظوم: از آثار سنائی، نظامی، عطار مولوی، سعدی و جامی ... ۵۷
دایره کامل ۲۹۲
دخمه‌ی ارغون ۲۱۹
در پی هیچستان ۱۵۱
در حسرت دیدار ۱۵۲
در خلوت تنها ۱۵۳
در دری: غزلیات، حکایات، رباعیات ۱۵۴
درد عشقی که مپرس ! ۲۲۰
درس اللغه و الادب ۳۲۵
در شهری کوچک ۲۲۱
دنیای سوفی: داستانی درباره تاریخ فلسفه ۳۰۸
دوره کامل مثنوی معنوی ۹۱
دیدارها: گزیده شعرهای ۱۳۷۸ - ۱۳۷۵ ۱۵۵
دیر آمدی ری را ... باد آمد و همه رویاها را با خود برد ۱۵۶
دیوان بهزاد: حاوی اشعار حماسی عاشقانه، عرفانی و میهنی ۱۵۷
دیوان پروین اعتصامی ۱۳۳
دیوان حافظ از نسخه محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۱۱۳-۱۱۳-۱۱۵
دیوان حافظ: بر اساس نسخه تصحیح شده غنی - قزوینی ۱۱۶
دیوان حافظ: بر اساس نسخه دکتر قاسم غنی و علامه قزوینی ۱۱۷
دیوان حافظ: نسخه علامه قزوینی و دکتر قاسم غنی رحمه الله علیه ۱۱۸
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ ۱۱۹
دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: همراه با زندگینامه خواجه ۱۲۰
دیوان شاه نعمتالله ولی شامل: غزلیات، قصائد، رباعیات، دوبیتی‌ها، مثنویات و غیره ۱۳۰
دیوان شهریار (ترکی) به انضمام "حیدر بابایا سلام" ۳۳۵
دیوان "عاشیق العسگر" ۳۳۶
دیوان غزلیات خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی ۱۲۱
دیوان غزلیات مولانا شمس‌الدین محمد خواجه حافظ شیرازی با معنی واژه‌ها و شرح ابیات و ذکر وزن و بحر غزلها ۱۲۲
دیوان کامل پروین اعتصامی ۱۳۴
دیوان کامل رهی (سایه عمر - آزاده - ترانه‌ها) ۱۵۸
دیوان کامل شاکه و خان‌منصور ۳۷۳
دیوان مرحوم حاج عبدالعظیم امیر ذهنی (ذهنی‌زاده) متخلص به سائل در مدایح و مصائب حضرات معصومین (ص) ۳۳۷
دیوان منصور حلاج ۷۵
راشل و راز گل‌های سرخ ۲۲۲
راهنمای کامل آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی ۲۹
راهنمای گام به گام طلایی آرایه‌های ادبی (قالب‌های شعر، بیان و بدیع) سال سوم (رشته‌ی انسانی) ۱۵
راهنمای گام به گام طلایی عروض و قافیه پیش‌دانشگاهی ۱۳
رباعیات حکیم خیام: طربخانه یار احمد رشیدی، رساله سلسله الترتیب خطبه تمجید ابن سینا و ترجمه خطبه ... ۸۳
رباعیات قرآنی ۱۵۹
رضا فرزند صالح ۲۵۴
رنگ شفق ۲۳۳
روجا (مجموعه اشعار تیری نیما) ۱۶۰
رویای فرنگ ۲۳۴
زبان فارسی ۵ ۳۰
زبان و ادبیات فارسی ۱ و ۲ (دوره‌ی پیش‌دانشگاهی) ۳۱
زبان و ادبیات فارسی عمومی (۱) ۳۲
زبان و ادبیات فارسی عمومی (۲) ۳۳
زبان و ادبیات فارسی عمومی: برگزیده‌ی متون ادبی طی پانزده فصل شیوه‌ی نگارش فارسی مباحث دستور و... ۵۰-۵۱
زبان و ادبیات فارسی کنکور عمومی تمام رشته‌ها ۳۴
زبور پارسی: نگاهی به زندگی و غزل-های عطار ۸۴
زد ۳۱۸
زمزمه‌های تنهایی ۱۶۱
زندگی واقعی سباستین نایت [رمان] ۳۲۲
زندگینامه یک عشق ۳۱۴
زووو ۲۲۵
زیباشناسی سخن پارسی: معانی ۱۶
زیر حصار محبت ۲۲۶
سالار مگس‌ها ۳۰۱
ستایش نور: گزیده‌ای از سروده‌های شاعران معاصر در ستایش هشتمین امام ۶۳
سرچشمه‌های مضامین شعر ایرج میرزا ۱۳۵
سرزمین خورشید خانوم ۱۶۲
سر عشق ۲۳۷
سلی شلاله: آبشار با صدا ۳۳۸
سفرنامه کربلا ۱۶۳
سکوت قلب ۲۲۸
سوالهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی (۱) و زبان فارسی (۱) شامل ۸۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای با پاسخ تشریحی ۳۵
سوالهای طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی ۲ و زبان فارسی ۲ شامل: ۸۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای از مولف با پاسخ ... ۳۶
سوغات کربلا ۳۳۹
۳۰ اثر از ۳۰ نویسنده نامدار جهان (مجموعه آثار جاویدان نویسندگان بزرگ) ۶
سی اسفند سال کبیسه [چهار نمایشنامه-ی تک‌پرده‌ای] ۱۹۵
سیری در غزلزار ۱۶۴
سین صدای زنی‌ست: مجموعه شعر (۱۳۶۲ - ۱۳۶۴) ۱۶۵
شاخه‌های غروب: مجموعه شعر ۱۶۶
شاهنامه فردوسی ۷۷
شاهنامه فردوسی: براساس چاپ مسکو ۷۸
شاهنامه فردوسی: متن کامل ۷۹
شاهنامه فردوسی (نثر) اساطیر: از پادشاهی کیومرث تا پایان کار فریدون ۸۰
شاهنامه‌ی بختیاری: گلچینی از شاهنامه به گویش بختیاری ۸۱
شاید اسم من ... ۱۶۷
شاید تو همان دیوانه مهربان باشی ۱۶۸
شب سیزدهم [نمایشنامه] ۱۹۶
شبنم شقایقها: مجموعه اشعار، قصیده، غزلیات، مراثی اهل بیت اطهار (ع) ۶۴
شرح جامع مثنوی معنوی ۹۲
شرح غزلیات حافظ ۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶
شرح مثنوی ۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷
شرح مثنوی: جزو چهارم از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۳۰۱۳ تا پایان دفتر اول ۹۸
شرح مثنوی شریف: جزو سوم از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۱۹۱۳ تا ۳۰۱۲ ۹۹
شرح مثنوی شریف: جزو نخستین از دفتر اول مشتمل بر شرح ابیات از ۱ تا ۱۹۱۲ ۱۰۰
شرح هجران ۱۶۹
شعله آه ۳۴۰
شفاء الروح ۳۲۶
شگفتی‌ها ۱۷۰
شوخی‌های انگلیسی با ترجمه فارسی ۳۰۵
شوکران شیرین ۷
شه و چرا ۳۷۶
شیرین ۲۲۹
صبح ستاره‌سوز ۲۳۰
صدای سخن عشق: عشق و عاشقی از دیدگاه حافظ ۱۲۷

صلاه عاشورا ۳۴۱
طلایه‌ای بر پاییز: مجموعه شعر ۱۷۱
طلوع باران ۲۷۱
ظفرنامه قسم الاسلامیه: احوال رسول الله ۱۲۸
ظفرنامه قسم الاسلامیه: خلفای راشدین و بنی‌امیه ۱۲۹
عبور از مرز (مجموعه چند داستان) ۲۳۱
عشق شیوا ۳۳۳
عشق، مرگ و شب‌های مهتابی ۳۴۴
عشق نفرین شده (عشقی بالاتر از رنگها) ۳۰۲
عشق و انتقام: رمان تاریخی ۲۳۳
عشق و زندگی ۱۷۲
عشق و عطش ۲۳۴
عشق‌های خیابانی: مجموعه داستانهایی از تلخ و شیرین زندگی ۲۳۵
عقاب تنها = Lone eagle ۳۹۳
علوم البلاغه عند العرب و الفرس (دراسه مقارنه) ۸
غربت در کوچه بنی‌هاشم: مدایح و مراثی حضرت زهرا سلام‌الله علیها ۶۵
غریبه ۲۳۶
غزلیات سعدی "طیبات، بدایع، خواتیم، غزلیات قدیم" و ترجیعات، صلعمات، رباعیات، مفردات ۱۰۱
فاصله ۲۳۷
فردا یا پس فردا ۳۰۶
فرزند نیل ۲۹۴-۲۹۵
قتل‌های بی آواز: از آرشیو قربانیان خاموش ۲۳۸
قصائد سعدی "قصاید فارسی - قصاید عربی" و غزلیات عرفانی، مثلثات، قطعات، رباعیات، ... ۱۰۲
قصه بگو یا امام رضا ۲۳۹
قصه بدربزرگ مهربان و حکایت‌های دیگر ۲۴۰
قصه‌های جوانان ۲۴۱
قصیده معجزیه ۱۳۱
کاتریلار ۲۸۴
کارگاه داستان‌نویسی ۹
کاسه کوزه تمدن ۲۵۷
کاوشی در طنز ایران: التحقیق فی حقایق الدقیق من باب الهزل و الهجو و الطنز و ... ۲۶۰
کلیات دیوان شمس تبریزی ۱۰۳
کلیات دیوان شمس تبریزی مولانا جلال‌الدین محمد بلخی (مولوی) ۱۰۴
کلیات دیوان هاتف اصفهانی: شامل قصاید و غزلیات و ترجیعات و مثنویات ۱۳۲
کلیات سبک‌شناسی ۵۸
کلیات سعدی: گلستان، بوستان، غزلیات، قصاید، رباعیات، قطعات و رسائل ۱۰۵
کنیزو ۲۴۲
کوتاه، مانا، بلند: مجموعه شعر ۱۷۳
کودک مدفون [نمایشنامه] ۲۸۵
کوراوغلونون مثیدانا چیخیشی ۳۴۲
گاهی دلم برای خودم تنگ می‌شود: مجموعه شعر ۱۷۴
گزیده ادبیات معاصر: مجموعه داستان ۲۴۳-۲۴۳
گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر ۱۷۵
گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی ۳۷۲-۳۴۶
گزیده دیوان پروین اعتصامی ۱۳۶
گزیده منطق‌الطیر عطار ۸۵
گزینه اشعار گرمارودی ۱۷۶
گفتم بمان، نماند ... ۱۷۷
گلبرگها (دمپاره‌های سینه‌زنی) ۶۶
گلزار خلیل صابری‌امین‌آبادی: مجموعه اشعار: مدایح اهل‌البیت اطهار (ع) غزلیات و ترجیعات ۶۷
گلزار سخایی نجف‌آبادی: مجموعه اشعار مدایح اهل البیت‌اطهار (ع) و غزلیات ۶۸
گلزار محبت: دوبیتی‌های عرفانی ۱۷۸
گلستان سعدی: از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی ۲۶۷
گلستان سعدی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی (ذکاء الملک) ۲۶۸
گلهای جاویدان ۵۹
گوری برای اسبها (مجموعه داستان) ۲۴۵
گولچینی شیعری شاعیرانی کوَرد ۳۷۴
گیسوی رها ۳۴۵
لالایی انتظار ۱۷۹
لاله‌های نینوا ۶۹
لبخند در پای تردبام ۲۹۶
لطیفه‌های ادبی ۲۶۳
لطیفه‌های شیرین ۲۶۵
لیرشاه ۲۹۹
لیلی و مجنون حکیم نظامی گنجه‌ای ۸۶
ماجراهای بهلول عاقل: شامل حکایات شیرین پنداندرز ۲۶۴
مار در بتکده کهنه ۲۵۸
مامور معتمد: همراه مقاله تنهایی، عشق، مرگ ۳۰۳
ماندانا (ادامه پنجره) ۲۴۶
ماه و زخم (مجموعه شعر) ۱۸۰
مایه‌های دینی و عرفانی در شاهنامه فردوسی ۸۲
متن کامل مثنوی معنوی: مطابق با نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون ۱۰۶
مثنوی معنوی ۱۰۷-۱۰۸
مثنوی معنوی: براساس نسخه تصحیح شده رینولد نیکلسون ۱۰۹
مجموعه پرسشهای چهارگزینه‌ای موضوعی ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی ۱و۲ ۳۷
مجموعه سوالهای کارشناسی ارشد (ادبیات فارسی) ۱۳۷۷ - ۱۳۸۰ (ویژه دانشگاه آزاد و آموزش عالی) ۳۸
مجموعه شعر رمضان ماه رحمت: سلام بر نجف: سلام بر علی (ع) ۷۰
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش زبان فارسی (۳) سال سوم آموزش متوسطه (رشته‌ی ادبیات و علوم انسانی) ۳۹
مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات جامع انسانی: آموزش آرایه‌های ادبی (رشته انسانی) ۴۰
مجموعه طبقه‌بندی شده ادبیات جامع انسانی: آموزش ادبیات (۵) و (۶) (رشته انسانی) ۴۱
مجموعه طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی (۱و۲) شامل بیش از ... ۴۲-۴۳
مجموعه طبقه‌بندی شده نکات و سوالات آزمون کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی ... ۴۴
مجموعه مقالات هفتمین همایش سالانه زبان و ادبیات فارسی بهمن ماه ۵۲۱۳۷۸
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش ادبیات فارسی ۱ (سال اول‌دبیرستان) شامل: معانی لغات و عبارات ... ۴۵
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش زبان و ادبیات فارسی (۱ و ۲) دوره‌ی پیش-دانشگاهی عمومی مشترک ... ۴۶
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده زبان و ادبیات فارسی پیش دانشگاهی (۱ و ۲) (مشترک کلیه‌ی رشته‌ها) ۴۷
مخزن الاسرار حکیم نظامی گنجه‌ای ۸۷
مخزن‌الاسرار قرآن کریم: آواز حقیقت: اکتشافی جدید و بیاد ماندنی از سه منظومه بی‌نظیر سهراب سپهری ۱۸۱
مرشد و مارگریتا ۳۲۳
مروارید سیاه ۳۹۷
مروری بر تاریخ ادب و ادبیات امروز ایران: نظم - شعر ۵۴
مسافر شبهای تنهایی ۱۸۲
مسافر مهتاب ۱۸۳
مصطلحات الشعرا ۵۶
مکاتبات انگلیسی "نامه‌های شخصی، اداری و تجاری" ۱۰
مکبت ۱۹۷
مگر تو با ما بودی ۱۸۴
من بادم و تو آتش: درباره زندگی و آثار مولانا ۱۱۰
منظر پریده رنگ تپه‌ها ۳۰۴
مهر و آینه‌ها [نمایشنامه] ۱۹۸
میسان ۲۴۷
نافه اسرار: داستان مصور مرغان منطق‌الطیر ۸۸
نامه کانون نویسندگان ایران: مجموعه داستان، شعر، مقاله ترجمه و نقد و بررسی) ۵۵
نحن و تراث فارس ۳۲۷
نغمه‌های عاشورا ۷۱
نقش آفتاب: بخشی از دفتر منظوم برگی در جویبار ۱۸۵
نوای بلبل به ماتم گل: رهیافتی بر زیارت ناحیه مقدسه حضرت صاحب-الزمان (عج) ۷۲
نوای فراق ۷۳
نوح هزار طوفان ۲۵۹
نهال اندیشه: گزیده انشاء جوانان کرد "سطح دبیرستان" ۱۱
نهج‌البلاغه پردیسی ۱۸۶
نیایش بامدلدی: ترجمه منظوم دعای صباح ۱۸۷
والتر بنیامین: قدم اول ۳۰۷
و صبحی که شاید تا همیشه سلام ۱۹۳
هجو در شعر فارسی: نقد و بررسی شعر هجوی از آغاز تا عصر عبید ۲۶۱
۱۰۰۰ نکته در ??? طبقه‌بندی شده ادبیات فارسی سال سوم (ادبیات ۵)
تفکیک درس به درس ۴۸-۴۹
همرنگ چشمهایت سکوت می‌کنم ۱۸۸
همسر بداخلاق ۲۸۶
همه می‌میرند ۳۱۵
هنر رمان ۳۷۹
هنر نگارش کمدی تلویزیونی ۱۲
هیچ وقت نامزد نبودیم ۲۴۸
هیچستان ۲۶۶
یا رب: رباعی ۷۴
یاربیزه قوناق گلجک ... ۳۴۳
یارفی ۲۳۹
ئاوینه ۳۷۷
یا هو ۱۸۹
یک آسمان باران ۲۵۰
یک آسمان پرنده ۱۹۰
یک عشق و دو برادر ۲۵۱
یک نفر اسم مرا می‌خواند ۱۹۱
ئیستا له نیوان دو ئاوینه‌دا ۲۷۵

نمایه پدیدآور

Babaee, Siamak 298
Dadvar, Ilmira 309
Farrokhzad, forugh 192
Perrine, Laurence 280
Sadrzadeh, Mandana 309
Salami, ismail 192
آذری، ماهرخ ۲۹۰
آریان، پروانه ۱۳۹
آزمند، فریده ۲۹۷
آصف‌جاه، فتح‌علی ۱۷۰
آقایی، ساعد ۱۹-۳۱
آگاه، سیاوش ۷۷
آل‌احمد، جمال ۱۲
آلن، گراهام ۴
آهنی، لیلا ۱۶۸
ابراهیمی، مهپاره ۳۷۷
احمدنژاد، کامل ۴۴
احمدی، محمدرضا ۱۴۰
ادیب‌پیغمایی، فریدون ۲۰۰
ارداقیان، محمدحسن ۱۹۳
ارژنگ، شهلا ۲۸۹
ارسطویی، پرویز ۲۴
استادی، رضا ۲۴۸
استوکر، برام ۳۰۰
استیل، دانیل ۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳
اسدی، مجید ۱۶۰
اسدی، مریم ۱۸۸
اسلامی‌زرندی، محمد ۲۰۳
اصغری، امیر ۱۱۳-۱۱۵
اعتصامی، پروین ۱۳۳
اعتمادزاده، حسین ۲۲۸
اعلم، امیرجلال‌الدین ۳۱۲
اعلمی‌فر، منصور ۱۷۲
اقبال، عباس ۸۹-۱۰۱-۱۰۲-۲۶۸
اقلیدی، محمدابراهیم ۳۱۸
اکیراف، حسن ۲۹۳
اکبری‌شلدره‌ای، فریدون ۳۹-۴۶-۵۳
اکرامی، محمود ۳۳۶
الحسگر ۳۳۶
الهی‌قمشه‌ای، حسین ۱۴۱
امام‌علیزاده، غلامرضا ۳۳۰
امجد، امیر ۳۰۴
امجد، حمید ۱۹۶-۱۹۸-۲۸۱-۲۸۵
امرایی، اسدالله ۷
امیرذهنی، عبدالعظیم ۳۳۷
امیرسلیمانی، محمد ۲۳
امیرکمائی، نهضت ۲۵۱
امیریان، سیمین ۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۶
امینی، علی‌اکبر ۳۷
انتظاری، علی‌اصغر ۶
انسانی، شهلا ۳۱۳
انصاری، ابوالحسن ۱۶۱
انصاریان، حسین ۱۷۸
ایبد، طاهره ۲۰۵
ایزدی، فاطمه ۵۳
ایشی‌گورو، کازوئو ۳۰۴
بابایی، محمدتقی ۱۳۳
باخ، ریچارددیوید ۲۸۷
باستانی‌پاریزی، محمدابراهیم ۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹
باقری، حسین ۷۰
باقری‌اهرنجانی، پروین ۱۲۹
بحرالعلوم‌میردامادی، محمود ۷۲
بدره‌ای، فریدون ۱۱۰
برادران‌شاهرودی، اسماعیل ۱۳۰-۲۶۵
برزگر، احسان ۴۷
بلان، یانیک ۲۰۹
بنی‌احمد، شیرین ۳۹۶
بنی‌هاشمی‌خوانساری، مجتبی ۲۶۳
بولگاکوف، میخائیل‌افاناسیویچ ۳۲۳
بووار، سیمون‌دو ۳۱۵
بهبهانی، سام ۱۴۲
بهرامپوراشتیانی، احمد ۳۰۶
بهزادپور، رضا ۱۵۷
بهمنی، محمدعلی ۱۷۴
بهمنی، یدالله ۳۸
بهیان، شاپور ۵
بیات، الهیار ۱۴۸
بیات، مریم ۲۹۲
بیانی، عباس ۱۳
بیطرف، آزاده ۳۰۶
پرکارخطیبی، محمدحسین ۳
پورترک، محمدامین ۱۸۳
پیغمبری، بهیه ۲۳۴

پیمان، جواد ۲۹۹
تبسمی، ساسان ۳۱۴
ترابیان، علی‌اکبر ۹
ترغه، محمد ۲۷۵
ترقی، مرتضی ۱۵۰
تسونو، توبوتاما ۳۴۵
تعاونی، شیرین ۲۸۸
تقوی‌اکرامی، یعقوب ۳۲۸
تورگو، آلکساندر ۳۰۲
ثانی، علیرضا ۲۷۰
ثروتیان، بهروز ۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶
جبران، جبران‌خلیل ۳۲۳
جدیدی، مجید ۱۷۸
جدیری، محمدعلی ۱۰
جزایری، ارمغان ۲۳۰
جعفری، مریم(امینی) ۲۰۶-۲۱۲-۲۳۲
جعفری، یوسف ۳۳۸
جلالی، بیژن ۱۵۵
جوانشیر، ف.م. ۷۶
جولایی، آزاده ۲۳۴
جیزان، سلیم‌فرج ۳۲۶
چرم‌شیر، محمد ۱۹۷
حاج‌بابایی، محمدرضا ۳۰
حاجی‌ستاری، فرنگیز ۲۰۴
حافظ، شمس‌الدین‌محمد ۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۱
حافظی، محسن ۶۱
حجازی، آرش ۳۲۱
حجازی، بنفشه ۱
حجازی، خاطره ۲۲۵
حجازی، محمد ۲۰۸
حسین‌بکار، یوسف ۳۲۷
حسینی، محمد ۱۹۳
حقوقی، محمد ۵۴
حلاج، حسین‌بن‌منصور ۷۵
حمیدیان، سعید ۸۶-۸۷
حیدری، جمال ۲۳۴
خائی، علیرضا ۱۴۷-۲۷۳
خردمند، آهو ۲۸۵
خرمشاهی، بهاءالدین ۱۱۱-۱۷۶
خسروی، ابوتراب ۲۰۱
خسروی‌نیا، جواد ۸۱
خطیب‌رهبر، خلیل ۵۷-۱۲۲
خلاتلویی، سهیلا ۲۲۴
خلیلی، محمدصادق ۳۴
خلیلیان، محمد ۲۵۳
خندان، رضا ۲۵۲
خیرآبادی، عباس ۱۱۱
دانشقین، علی ۳۳۴
داوری، محمد ۶۴
درودیان، ولی‌الله ۱۳۵
درویش، انصارالله ۲۷
درویشیان، علی‌اشرف ۲۵۲
دریانیان، سولماز ۱۶۷
ده‌بزرگی، غلامحسین ۱۰۵
دهخدا، علی‌اکبر ۲۶۲
دیرین، حمید ۱۸۷
ذاکری، بهزاد ۱۸-۱۸
ذوالفقاری، حسن ۲۴-۲۹-۵۰-۵۱
رحمانیان، محمد ۱۹۴
رحیم‌بخش، زرین ۱۶۶
رحیمی، فهیمه ۲۱۱-۲۱۶-۲۴۶
زدفیلد، جیمز ۲۸۹
رزم‌آزما، شاپور ۳۱۳
رضیان، شمسی ۲۳۵
رفیعی‌پور، شهپر ۲۱۷
روانی‌پور، منیرو ۲۴۲
رودشتیان، شهرام ۲۶۶-۲۷۸
رهاء، اسماعیل ۱۷۱-۱۷۳
رهبر، ابراهیم ۲۲۱
ریاحی، هرمز ۲۸۷
زارع‌کاریزی، سعدالله ۳۵-۳۶
زاهدی، فاطمه ۳۰۷
زرگر، شهرام ۲۸۱
زرگرباشی، حمید ۳۴۴-۳۴۵
زمانی، کریم ۹۲
زمانی‌آذر، داود ۱۸۹
زینالپورفتاحی، زین‌العابدین ۱۲۷
زرین، الکساندر ۳۱۴
ژولیده‌نیشابوری، حسن ۷۲
ساجدی‌اردبیلی، حسن ۳۳۹
سارایی، اسد ۱۹۹
سالینجر، جروم‌دیوید ۲۸۸
سبحانی، احمد ۲۱-۲۲-۲۳-۳۲
سبحانی، توفیق ۸۳
سبطی، هامون ۲۱-۲۲-۲۳-۳۲-۳۳
سپاهی‌یونسی، عباسعلی ۱۶۲
ستاری، جلال ۲۰۹-۲۱۰
سحابی، مهدی ۳۱۵
سخائی‌نجف‌آبادی، حسینقلی ۶۸
سرمست، محمدتقی ۱۱۹
سروش، احمد ۲۳۸
سروش، همایون ۲۳۸
سعدی، مصلح‌بن‌عبدالله ۸۹-۹۰-۱۰۱-۲۶۸-۲۶۷-۱۰۲
سعید، احسان‌صادق ۸
سلطانی، اسماعیل ۱۶۹
سنگری، محمدرضا ۲۵
سیاره، بهرام ۱۴۱
سیداخلاقی، محمد ۳۱۴
شاملو، علی‌اصغر ۱۶۴
شاهری، علی ۸۰
شاهمیری، رضا ۱۸۱
شهارد، سام ۲۸۵
شفیعی‌پردیسی، مهدی ۱۸۶
شفیعی‌کدکنی، محمدرضا ۸۴
شفیعی‌نیک، اصغر ۲۳۱
شکروی، حسن ۲۱۵
شکسپیر، ویلیام ۲۹۹
شمیسا، سیروس ۵۶-۵۸-۸۵
شوارتز، لو ۱۲
شهروزی، علی ۲۳۹
شهریار، محمدحسین ۳۳۵
شهسواری، علی ۲۸
شهیدی، جعفر ۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸
شیمل، آنه‌ماری ۱۱۰
صابرتهرانی، علی ۳۲
صابری، خلیل ۶۷
صاحبکار، ذبیح‌الله ۶۳
صالحی، علی ۵۵-۱۵۴
صحفی، هادی ۲۶۴
صدرضیاء شریف‌جان‌مخدوم ۶۰
صدیق، سحاب‌الدین ۶۰
صمدی، اکبر ۲۵۰
طاهباز، سیروس ۱۴۹
طاهری‌قرد، محمدرضا ۱۵۲
طایفی، شیرزاد ۳۸
ظفرانی، ابوالحسن ۷۴
ظهوری، محمدناصر ۱۸۵
عابدی، کامیار ۱۴۵
عاموچی‌اصفهانی، صادق ۱۵۱
عباس‌زاده، بختیار ۳۳۱
عباسی، محمد ۱۳۲
عباسی‌ولدی، محسن ۲۳۹
عبیری، حسین ۱۱۴
عزیزی، سمیه ۲۰
عسکری، علی ۲۱۸
عسکری، نگین ۱۹۱-۲۲۲
عطار، محمدبن‌ابراهیم ۸۸
عقدایی، تورج ۱۴
علوی، زینب ۲۴۰
علی‌اکبری‌سامانی، وجیهه ۲۳۳
عمرانی، غلامرضا ۵۰-۵۱
عنبرستانی، سعید ۴۰-۴۱-۴۵-۴۸-۴۹
عندلیب، سپیده ۲۸۷
غفاری‌اردبیلی، حسین ۳۴۱
فاضل‌بخشایشی، عبدالغفور ۱۳۷
فاوست، هواردملوین ۲۹۳-۲۹۵
فتحی، علی‌اکبر ۷۱
فردوس، حسین ۲۳۷
فردوسی، ابوالقاسم ۷۷-۷۸-۷۹
فرنام، نیلوفر ۲۲۶
فروزانفر، محمدحسن ۹۹-۱۰۰-۱۰۳
فروزانفر، محمدحسین ۱۰۳-۱۰۹
فروغی، محمدعلی ۱۰۱-۱۰۲-۲۶۷
فعال‌عراقی‌نژاد، حسین ۵۳
فقیهیان، محمدشفیع ۳۰۵
فکری، فرهاد ۷۳
فیض‌الهی‌وحید، حسین ۳۳۳
قاسم‌پورمقدم، حسین ۴۶
قاسمی، بهجت(ناهید) ۲۳۳
قاسمی، غلامحسین ۱۸۰-۲۴۵
قاسمی، محمدضیاء ۱۷۵
قاسمی، محمدعلی ۲۷۳
قاضی‌سعید، پرویز ۲۳۱
قدیری، نسرین(کافی) ۲۱۴
قزللو، اصلان ۳۴
کاظمیان، احمد ۶۹
کاکایی‌دهکردی، رضا ۱۱۶
کامشاد، حسن ۳۰۸
کامگاری، فریبا ۳۱۱
کامگاری، ناصح ۱۹۵
کامو، آلبر ۳۱۲
کریمی، حسین ۳۴۰
کریمی، عبدالعظیم ۲۵۶
کریمی‌راد، فریده ۵۰-۵۱
کزازی، جلال‌الدین ۱۶-۲۵۵
کلارک، مری‌هیگینز ۲۹۰
کمال، یاشار ۳۴۲
کوپیت، آرتور ۲۸۱
کوکتو، ژان ۳۱۰
کول، الکس ۳۰۷
کوندرا، میلان ۲۷۹-۳۲۱
کی‌گیل، هاوارد ۳۰۷
کیولن، کیومرت ۱۵۸-۲۶۷
گردر، یوستاین ۳۰۸
گرویی، هانی ۳۳۷
گرین، گراهام ۳۰۳
گست، لیزه ۳۰۶
گلابدرهایی، محمود ۳۱۳
گلدینگ، ویلیام‌جرالد ۳۰۱
گلرویی، نیما ۱۷۷
گلرویی، یغما ۱۸۴
گودرزی، مرتضی ۸۲
گولپینارلی، عبدالباقی ۸۳
لودر، مندی ۲۹۷
ماتسون، جین ۲۸۲
مارکاندایا، کامالا ۳۱۹
ماریوو، پی‌یرکارله‌دوشانبلن‌دو ۳۱۱
مبین، محمدحسین ۳۳۳
متسون، جین ۲۸۳-۲۸۴-۲۸۶
مجلسی، فریدون ۳۱۹
محرمی، محمدرضا ۱۷۹
محمدشیخ، آنه ۸۱
محمدی، حسنعلی ۳۹-۴۲-۴۳
محمدی، قاسم ۱۴۰
محمدی، محمد ۳۲۵
محمدی، مهدی ۱۸۲
محمودی، حسن ۳۳۴
محمودی، محمود ۲۶۹
محمودی، مریم ۲۲۷
مدایینی، مهدی ۱۲۸-۱۲۹
مدرسی، ابراهیم ۲۳۳
مرعشی، احمد ۳۰۲
مستوفی، حمدالله ۱۲۸-۱۲۹
مشهدی، علی‌محمد ۶۲
مشیری، فریدون ۱۹۰
مصدق، حمید ۱۴۳
معتضد، میترا ۲۸۹
معصومی، امیر ۸۸
معظمی، مجتبی ۱۱۲
معظمی‌جهرمی، علی ۳۰۷
معیری، محمدحسن ۱۵۸
معیری، محمدحسین ۵۹
ملکی، محمدرضا ۳۰۰
منتظر، محمد ۱۲۸-۱۵۹
منصوری، ذبیح‌الله ۲۹۴-۲۹۵
منصوری، مژگان ۳۰۱
منم‌اردبیلی، یدالله ۳۶۲
مودب‌پور، مرتضی ۲۲۹
مول، ژول ۷۷
مولایی، محمدسرور ۵۲
مولوی، جلال‌الدین‌محمدبن‌محمد ۹۱
۱۰۳-۱۰۴-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹
موید، رضا ۶۶
مهدوی، لطف‌الله ۲۵۴
مهدوی‌فاضل، علی ۶۵
مهرآیین، محمدحسین ۳۴۱
مهندس‌پور، فرهاد ۱۹۷
مهیمنی، مازیار ۳۱۰
میرجعفری، اکبر ۲۵
میرزاسماعیلی، منصوره ۱۵۳
میلانی، عباس ۳۲۳
میلر، هنری ۲۹۶
میهمی، شهرام ۴۰
ناباکوف، ولادیمیرولادیمیرویچ ۳۲۰-۳۲۲
ناصرنصیر، رامین ۲۸۱
ناطق‌اصفهانی، محمدصادق ۱۳۱
ناظری، کیهان ۱۳-۱۵
نبوی، ابراهیم ۷-۲۶۰
نجفی، فریده ۲۰۲
نجفی، محمد ۳۲۰
نخزری‌مقدم، ناصر ۲۳۶
نریمانی، مهرداد ۳۴۲
نصیری‌پور، غلامحسین ۱۳۴-۱۴۶-۱۶۵
نصیری‌کما، فرهاد ۴۸-۴۹
نظام‌آبادی، بهرام ۲۹۱
نظامی، الیاس‌بن‌یوسف ۸۶-۸۷
نعمت‌اللهی، مسرور ۲
نعمتی، محمد ۱۸۷
نعیمی، موسی ۲۵
نفیسی، سعید ۳۱۶-۳۱۷
نگهبان، حمیدرضا ۶۶
نیازی، رضا ۳۲۴
نیسی، سارا ۱۹۱-۲۲۲
نیک‌چهره، معصومه ۲۷۱
نیک‌فرجام، امید ۳۲۲
نیکلسون، رینولدالین ۹۱-۱۰۶-۱۰۷
۱۰۸
نیکنام، حسین ۱۱۹
نیکوبخت، ناصر ۲۶۱
وارسته، اماملی ۵۶
واسیلیکوس، واسیلیس ۳۱۸
وحیددستگردی، حسن ۸۶
وکیلی، شهره ۲۳۰
ولیبی، قربان ۱۳۶
ویسی، رسول ۲۷۶
هاشمی، ابراهیم ۱۱۹
هاشمی، حمید ۱۲۰
هاوتورن، جرمی ۵
هاوس‌مان، مانفرد ۳۳۴
هلاکوئی، تقان‌مراد ۳۲۹
همایون‌پور، پرویز ۲۷۹
همایونفر، سعید ۱۸-۱۹
همت‌کرمانی، محمود ۲۶۴
همدانی، نادعلی ۲۲۰
هنرجو، حمید ۲۷۲
هوگو، ویکتورماری ۲۱۳
هومر ۳۱۶-۳۱۷
هیات‌مولفین ۲۶

یاراحمدی، تورج ۳۰۳
یزدانجو، پیام ۴
یزدانی، عزیز ۳۳۶
یزدانیان، محمدحسن ۱۵۴
یغمائی، حبیب ۲۱۹
یوشیج، نیما ۱۶۰

نمایه ناشر

ابیار: تهران ۱۰۵_۱۰۸
آثار: تهران ۳۱۹
آسمان آبی: تهران ۱۱۲
آسیا: تهران ۳۳۱
آگاه: تهران ۵۵_۸۴
آیدین: تبریز ۱۸۹
احرار: تبریز ۳۳۱
اختر: تبریز ۱۰_۳۳۴_۳۴۲
اداره کل آموزش و پرورش استان گلستان: گلستان ۱۴۰
ارم: قم ۱۲۱
ارمغان قلم: خوانسار ۲۶۳
اسلامیه: تهران ۶۱
اطلاعات: تهران ۹۲
البرز: تهران ۲۲۰_۲۹۲
امام عصر (عج): قم ۲۴۰
اندیشه‌سازان: تهران ۲۱_۲۳
انوشه: تهران ۳۰۰
ایران سنجش: تهران ۱۹_۳۱
ایران نگین: تهران ۱۷۹
ایل آرمان: گنبدکاوس ۳۳۹
باران نور: تهران ۱۸۰_۲۴۵
بدیهه: تهران ۱۱۷
برگ آذین: ایلام ۱۹۹
بوستان کتاب قم: قم ۲۵۴
بهنشر: مشهد ۶۳_۶۶
بهار قلوب: اصفهان ۷۲
پارسا: تهران ۵۹
پژوهش: تهران ۸۳
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی: تهران ۱۲۸_۱۲۹
پویندگان دانشگاه: تهران ۱۲۳_۱۲۴_۱۲۵_۱۲۶
پیام آزادی: تهران ۷۰
پیری: تهران ۳۴۰
پیکان: تهران ۲۱۴
تالار کتاب: تهران ۱۵۲
ترمه: تهران ۱۸۳
تکثیر: تهران ۱۱۹
تنویر: تهران ۳۳۳
توس: تهران ۱۱۰
تهران هنرنما: تهران ۷۹
جرس: تهران ۲۶۷
جنگل: تهران ۳۹۸
جوان امروز: تهران ۱۵۹
چشمه: تهران ۲۵۲
چکاوک: تهران ۲۱۱_۲۱۶_۲۳۲_۲۳۶_۲۰۰
چوبک: یاسوج ۲۶۶_۲۷۸
حدیث امروز: قزوین ۲۳۹
حوض نقره: تهران ۱۶۷
خاقانی: تهران ۲۲۸
خالدین: اهواز ۱۹۱_۲۲۲_۲۵۱
خجسته: تهران ۲۱۳
خلیلیان: تهران ۲۵۳
خودرنگ: تهران ۲۲۱
دادار: تهران ۲۲۳
دارینوش: تهران ۱۵۶_۱۷۳_۱۷۷_۱۸۴
دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات: تهران ۲۶۱_۳۰۹
دانشگاه هرمزگان: بندرعباس ۵۲
دلاور: کرج ۱۹۳
راه سبحان: تهران ۸۲
روح: قم ۷۱
زبانکده: تهران ۱۹۲
زریاب: تهران ۱۴۳
سایه‌گستر: قزوین ۲۳۷
سروش: تهران ۶۰
سماء: قم ۶۹
سنایی: تهران ۷۵
شادان: تهران ۲۰۲
شاعر امروز: تهران ۱۳۴_۱۴۶
شرکت انتشارات علمی و فرهنگی: تهران ۹۳_۹۴_۹۵_۹۶_۹۷_۹۸_۹۹_۱۰۰_۳۱۶
شقایق: تهران ۱۱۸
صبح صادق: تهران ۲۸۰
صفیر: اصفهان ۶۴_۶۸
صفی علیشاه: تهران ۱۲۲
صفیر: اصفهان ۶۷
صلاح‌الدین ایوبی: ارومیه ۲۷۶
صنوبر: اصفهان ۱۹۷
طغرایی: تهران ۷۴
ظهور: قم ۱۸۲
عصر ظهور: قم ۱۵۰
عطار: تهران ۲۶۲
علوی: تهران ۵۳
غلامرضا امام‌علیزاده: تبریز ۳۳۰
فائزون: اردبیل ۷۳_۳۳۲_۳۴۱
فردوس: تهران ۵۸
فرزان روز: تهران ۱۳۹
فروغ آزادی: تبریز ۱۶۹
فره: تهران ۱۵۳_۲۱۵
فرهنگ مردم: اصفهان ۲۱۸
فرهنگ و سینما: تهران ۱۸۵
قطره: تهران ۸۶_۸۷_۱۳۵_۱۶۵_۲۲۵_۵۴_۸۵
ققنوس: تهران ۱۱۶
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۳۵_۴۵_۴۶_۴۷
کتاب نادر: تهران ۱۴۵
کتاب نیستان: تهران ۱۷۵_۲۴۳_۲۴۴_۲۷۲_۲۳۶
کتاب ونوشه: تهران ۸۰
کتاب همراه: تهران ۹۰_۱۳۶
کلهر: تهران ۱۱۱
گل مریم: تهران ۲۳۷
گلبانگ: تهران ۱۳۲
گلستان کتاب: تهران ۵۷
گلی: تهران ۱۳۰
گویه: تهران ۱۸۶
محمدحسین مبین: تبریز ۳۳۳
مروارید: تهران ۷_۱۷۶
مشعل: اصفهان ۳۰۵
معاصر: تهران ۹۱
منشور دانش: تهران ۲۹
منصور اعلمی‌فر: اصفهان ۱۷۲
موسسه فرهنگی، هنری و سینمایی کوثر: کرمانشاه ۱۳۹
مولانا: اصفهان ۱۴۸_۱۵۱
مهدیه: قم ۲۰۳
نسل نواندیش: تهران ۶
نشر چشمه: تهران ۸۰
نشر مرکز: تهران ۲۵۵
نشر مرکز، کتاب ماد: تهران ۱۶
نشر نو: تهران ۳۲۳
نقش خورشید: اصفهان ۵_۳۳۳_۳۳۵
نمونه: تهران ۱۳۴
نوید اسلام: قم ۱۳۷
نیکان کتاب: زنجان ۱۴
نیلا: تهران ۱۹۸
نیلوفر: تهران ۲۸۸_۳۰۳_۳۰۸
ورشان: تهران ۲۳۸
ورق: تهران ۳۳۹
هادی عطایی‌حسینی: تبریز ۳۳۷
هادی لزیری: تبریز ۳۳۷
هزار ممنا: تهران ۲۹۷
یاران: تبریز ۳۳۶_۳۳۳
یعقوب تقوی اکرامی: تبریز ۳۳۸
یوسف جعفری: تبریز ۳۳۸

خانه کتاب ایران

کتاب ماه زبان

فهرست کتاب‌های منتشر شده آذر ماه سال ۱۳۸۰

روانشناسی زبان

۴۰۱/۹

چاپ اول

۱ـ خلاقیت کلامی و هوش لفظی - زبانی.

عبدالرضا کردی. ـ تهران: پیشگامان تربیت. ـ ۲۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۱۲۶-۲-۷

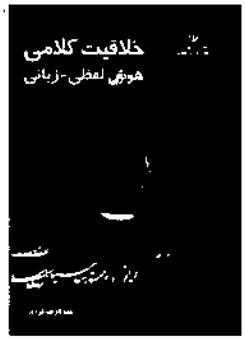

نگارنده در این کتاب کوشیده است تا خوانندگان را با آفرینشگری کلامی و هوش لفظی ـ زبانی آشنا سازد؛ همچنین اهمیت، ضرورت، و ارتباط پرورش قدرت بیان با هوش لفظی ـ زبانی را بیان کند. بررسی مراحل فرآیند رشد کلامی، عناصر سازنده آن و مهارت‌های ایجاد شور و حال در بیان خلاق، نیز نقش خودباوری و خودشناسی در بیان خلاق از دیگر آموزه‌های این کتاب است. مباحث اصلی کتاب با این موضوعات شکل گرفته است: "آفرینشگری کلامی و فرآیند رشد"، "عناصر خلاقیت و آفرینشگری کلامی"، "ضرورت بیان و سخنوری خلاق"، "کلام خلاق، نیاز سنجی و رضامندی"، "حس خویشتن در بیان و سخنوری خلاق"، "شور و حال در بیان و سخنوری خلاق"، "آفرینش کلامی زیر بنای کلیه خلاقیت‌ها" و "مراحل آفرینش و خلاقیت کلامی".

چاپ اول

۲ـ گفتمان و جامعه.

حمید عضدانلو؛ به‌اهتمام: بروس لینکن. ـ تهران: نشر نی. ـ ۲۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۵۹۳-۹

این کتاب در نه فصل تدوین شده است. نویسنده در فصل اول و ملحقات آن، مفهوم "گفتمان" و کاربرد روزانه آن را در سخنرانی‌ها، مقالات و کتاب‌ها ریشه‌یابی کرده است. او پس از ریشه‌یابی این مفهوم به نقد نظرات "امیل بنونیست" و تمایزی اشاره نموده که وی میان قلمروهای "تاریخ" و "گفتمان" قائل شده است. مطالب فصل دوم به نقد نظرات "زلینگ هریس" و تجزیه و تحلیل او از پیکره زبانی اختصاص دارد. فصل سوم شامل بررسی فشرده‌ای است از دیدگاه‌های "میشل فوکو" درباره گفتمان. نویسنده معتقد است که "فوکو از جمله متفکرلن فرا ساختارگرا و فرامدرنی است که تاثیر به سزایی در شکل‌گیری این مکاتب جدید گذاشته و عقاید وی، بیش از دیگران، در حال وارد شدن به قلمروهای متفاوت اندیشه‌های ایرانی است". نگارنده در فصل چهارم رابطه زور و گفتمان را در شکل دادن به مرزهای اجتماعی بررسی می‌کند. فصل پنجم مطالعه‌ای است تطبیقی درباره ویژگی‌های اندیشه مدرنیته و فرا مدرنیته، و این که چرا هم پیروان و هم مخالفان اندیشه فرا مدرنیته برای اثبات نظرات خود به "کانت" استناد می‌کنند. در فصل ششم فرآیند تاریخی ـ گفتمانی‌ای بررسی می‌شود که به‌زعم نویسنده، این فرآیند، مغرب زمین مدرن از روشنگری تا روشنفکری طی کرده است. وی پس از مطالعه فشرده این فرآیند بر آن است تفاوت‌های آن را در ایران بازگو نماید. فصل هفتم مقایسه‌ای است میان عقاید "جان لاک" و "توماس هابز" درباره راهی که انسان از وضعیت طبیعی تا ورود به جامعه مدنی طی کرده است. در فصل هشتم دو کتاب "شهریار" اثر ماکیاولی و "شهریار مدرن" نوشته آنتونیو گرامشی با یک دیگر مقایسه می‌شود. فصل نهم کتاب نیز ترجمه مقاله‌ای است از "بروس لینکن" تحت عنوان "یادداشت‌هایی در راستای یک تئوری مذهب و انقلاب".

زبانشناسی

۴۱۰

۳ـ تجزیه و تحلیل تقابلی.

کارل جیمز؛ مترجم: حمید سرهنگیان. ـ تبریز: آیین. ـ ۳۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Contrastive analysis

شابک: ۹۶۴-۹۰۵۲۲-۷-۵

چاپ اول

بحث این کتاب مربوط به شاخه‌ای از زبان شناسی به نام "تجزیه و تحلیل تقابلی" است که نویسنده این مقوله را وسیله عمده شناخت بین زبان‌ها معرفی می‌کند. وی معتقد است تجزیه و تحلیل تقابلی، بر نظریه‌های ترجمه، توصیف زبان‌های ویژه، گونه‌شناسی زبان‌ها و مطالعه همگانی‌های زبان تاثیر عمده‌ای دارد. نویسنده، تجزیه و تحلیل تقابلی را علمی دو گانه معرفی کرده خاطر نشان می‌کند: "هدف تجزیه و تحلیل تقابلی تولیدی دو گانه (نه مقایسه شده) زبانی است. (هر مقایله‌گر همواره متوجه یک زوج زبانی است) و روی این فرضیه استوار است که زبان‌ها را می‌توان با هم مقایسه کرد. در بخش انتهایی کتاب برخی نارسایی ها و کاستی‌های تجزیه و تحلیل تقابلی بررسی شده است. در پایان کتاب فهرست واژگان انگلیسی با معانی فارسی درج گردیده است.

4- Fundamental considerations in language testing.

Lyle F. Bachman. ـ تهران: رهنما. ـ ۴۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

واج‌شناسی (فونولوژی)

۴۱۴

۵ـ آواشناسی (فونتیک).

علی‌محمد حق‌شناس، علی‌محمد حق‌شناس. ـ تهران: آگاه. ـ ۲۰۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۰۴-۵

زبانشناسی کاربردی، کاربرد استاندارد

۴۱۸

چاپ اول

6- The translator as communicator.

Basil Hatim, Lan Mason. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

در این کتاب، مباحث اصلی فنون ترجمه با مثال‌ها و تمرینات متعدد شرح و بررسی شده است. کتاب با مباحثی از این دست فراهم آمده است: "اصول تحلیل متن"، "تفسیر متن از دیدگاه زبان شناسی"، "بافت و ساختار در معانی"، "جنبه‌های ادبی در ترجمه" و "شکل و کارکرد در ترجمه خاص و متن‌های احساسی".

زبانهای ایرانی

۴fa۰

۷ـ زبان و تفکر (مجموعه مقالات زبان‌شناسی).

محمدرضا باطنی. ـ تهران: آبانگاه. ـ ۲۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۲۰۹-۳-۳

نظامهای نوشتاری و واج‌شناسی زبان فارسی

۴fa۱

چاپ اول

۸ـ تبیین و تدوین قواعد املای فارسی.

رحیم رضازاده‌ملک. ـ تهران: گلاب. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۵۲۸-۰-۱

ریشه‌شناسی زبان فارسی
۴fa۲

(چاپ اول)

۹ـ گنجینه لغات هم‌خانواده.
محمود لسانی، عفت غفوری. ـ تهران: مشک افشان. ـ ۸۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۱۳۹-۰۵-۵

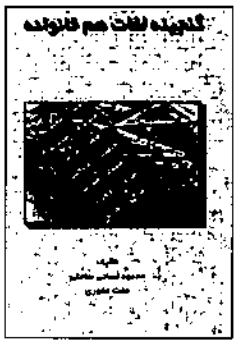

در کتاب ۷۹۵ واژه، عمدتا از واژه‌های عربی، با مشتقات و هم خانواده‌های هر یک به چاپ رسیده است. در بخش دیگر کتاب معانی واژگان ذکر گردیده است.

واژه‌نامه‌های زبان فارسی
۴fa۲

۱۰ـ فرهنگ فارسی.
محمد معین. ـ تهران: سرایش. ـ ۱۲۲۲ ص. ـ جلد چهارم. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۳۵-۶-۷

۱۱ـ فرهنگ فارسی (یکجلدی).
محمد معین. ـ تهران: سرایش. ـ ۱۳۳۰ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۵۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۴۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۳۵-۹-۱

۱۲ـ فرهنگ فشرده زبان فارسی: الفبایی - انگلیسی.
مهشید مشیری. ـ تهران: البرز. ـ ۱۰۸۴ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A concise persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۴۴۲-۳۱۱-۹

دستور زبان فارسی
۴fa۵

۱۳ـ نگاهی تازه به دستور زبان.
محمدرضا باطنی. ـ تهران: آگاه. ـ ۱۵۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۳۸-X

۱۴ـ دستور زبان فارسی.
حسن انوری، حسن احمدی‌گیوی. ـ تهران: فاطمی. ـ ۳۸۴ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و یکم / ۶۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۱۸-۰۰۷-۷

آموزش زبان فارسی، کاربرد طرز استعمال
۴fa۸

(چاپ اول)

۱۵ـ فرهنگ لغات غیر فارسی رایج در زبان فارسی شامل لغات فرانسوی، انگلیسی، ترکی، مغولی، روسی، ...
حبیب قاسمی. ـ بوشهر: موعود اسلام. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

کتاب مجموعه مختصری است از واژگان فرانسوی، انگلیسی، ترکی، مغولی، روسی، هندی، آلمانی و ایتالیایی که به نوعی به زبان فارسی راه یافته‌اند. در کنار هر واژه، علاوه بر ذکر اصل هر واژه، معانی آن نیز درج گردیده است.

(چاپ اول)

۱۶ـ تاریخچه ترجمه زبان فرانسه در ایران و مروری بر علم ترجمه و تحولات آن.
کامبیز قشمی؛ ویراستار: سحر قشمی. ـ تهران: حکایت. ـ ۱۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L historique de la traduction francaise en iran
شابک: ۹۶۴-۶۹۲۹-۰۰۳-۶

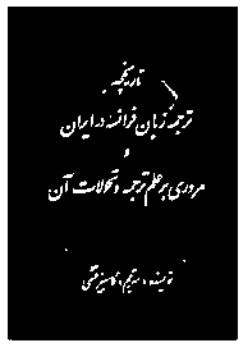

نگارنده در این کتاب می‌کوشد علت‌ها و مستندات تاریخی "ترجمه" را از روزگاران پیشین بحث و بررسی نموده تاریخچه‌ای از ترجمه‌های مربوط به زبان فرانسه فراهم آورد و در کنار آن، مترجمان برجسته ایرانی را معرفی نماید. وی در بحث آغازین کتاب از نشانه‌های نخستین ترجمه سخن می‌گوید؛ سپس به ادیان الهی و ترجمه‌های مربوط به آن از جمله ترجمه‌های مربوط به آیین زردشت و دین اسلام اشارت نموده برخی از مترجمان مشهور دوره تمدن اسلامی را معرفی می‌کند. مباحث بعدی کتاب با این موضوعات سامان یافته است: "اولین تبادلات فرهنگی فرانسه با ایرانیان"، "توسعه و گسترش فرهنگی در ایران"، "ترجمه و تاثیر آن بر نهضت مشروطه" و "ترجمه در ادبیات نوین معاصر".

(چاپ اول)

۱۷ـ گویش عامیانه ورامین "همراه با ضرب‌المثلها".
مصطفی یزدانی. ـ ورامین: مصطفی یزدانی. ـ ۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۰-۷۶۸-۸

جزوه حاضر مشتمل بر لغات و اصطلاحات مصطلح در زبان و گویش عامیانه مردم ورامین است که همراه با ضرب المثل‌هایی تدوین شده است. این اصطلاحات و ضرب‌المثل‌ها به ترتیب حروف الفبای فارسی تدوین شده و در مقابل هر یک معادل یا توضیحاتی ذکر شده است.

گویش‌های ایرانی
۴fa۹

(چاپ اول)

۱۸ـ فرهنگ لهجه خوانساری.
مجتبی بنی‌هاشمی‌خوانساری. ـ خوانسار: ارمغان قلم. ـ ۲۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۱۷۶-۵-۷

واژه‌نامه‌های زبان انگلیسی
۴۲۲

۱۹ـ فرهنگ بزرگ فارسی - انگلیسی.
سلیمان حییم. ـ تهران: فرهنگ معاصر. ـ ۱۱۲۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ ۶۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ شانزدهم /
عنوان به لاتین:
The larger persian english dictionary
شابک: ۹۶۴-۵۵۳۵-۱۵-۳

۲۰ـ فرهنگ دستی رهنما (انگلیسی - فارسی).
علی بهرامی. ـ تهران: رهنما. ـ ۱۰۰ ص. ـ بغلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۹۷-X

۲۱ـ فرهنگ دستی رهنما (انگلیسی - فارسی).
تهران: رهنما. ـ ۹۲ ص. ـ بغلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۵۱-۹۸-۸

۲۲ـ فرهنگ همراه پیشرو آریان‌پور: انگلیسی - فارسی.
منوچهر آریانپورکاشانی. ـ تهران: جهان رایانه. ـ ۱۰۰۰ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۲۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The aryanpur progressive english - persian dictionary
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۵-۵۶-۷

۲۳ـ فرهنگ یک جلدی پیشرو آریان‌پور: انگلیسی - فارسی.
منوچهر آریانپورکاشانی. ـ تهران: جهان رایانه. ـ ۱۷۱۶ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۶۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The aryanpur progressive english - persian dictionary
...
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۵-۵۱-۶

(چاپ اول)

24- A comparative dictionary of american and british english: spelling - vocabulary.
Gasem Aghajanzadeh. ـ رشت: گیلار. ـ ۱۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۹۸-۱-۳

(چاپ اول)

25- Longman dictionary of contemporary english.
تهران: شعاع. ـ ۱۷۱۶ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۵۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

26- Longman dictionary of language teaching and applied linguistics.
John Jack C. Richards ،Heidi Platt ،Platt. ـ تهران: رهنما. ـ ۴۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

27- Oxford Elementary Learner's Dictionary.
Angela Crawley. ـ ویراستار: تهران: زبان‌پژوه. ـ ۴۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

28- Oxford advanced learner's dictionary.
A.S. Hornby. ـ تهران: آذین. ـ ۱۳۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

29- Oxford advanced learner's dictionary Of current english.
A.S. Hornby: ویراستار: Jonathan Crowther. ـ تهران: جهان دانش. ـ ۱۵۵۸ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۴۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم /

۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

30- Oxford advanced learner's dictionary of current english.
A. S. Hornby:ویراستار، Michael Ashby، sally Wehmier. ـ تهران: منادی. ـ ۱۴۵۲ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

31- Oxford advanced learner's dictionary of current english.
A. S. Hornby:ویراستار، Jonathan Crowther، Kqthryn Kavanagh، Michael Ashby. ـ تهران: شهرآب، آینده‌سازان. ـ ۱۵۵۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

32- Oxford elementary learner's dictionary.
Angela Crawley. ـ تهران: آذین. ـ ۴۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه.

33- Oxford elementary learner's dictionary.
Angelay Crawley. ـ تبریز: اختر. ـ ۴۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

34- Oxford elementary learner's dictionary.
Angelay Crawley. ـ تهران: محور. ـ ۴۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

35- Oxford learner's pocket dictionary.
تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۹۰ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

36- Oxford photo dictionary.
تهران: کربلا. ـ ۱۲۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

37- Oxford wordpower dictionary.
تهران: منادی. ـ ۷۶۸ ص. ـ رقعی (گالینگور). ـ ۳۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

۳۸ـ آموزش و راهنمای گام به گام زبان انگلیسی ۲ دوره پیش‌دانشگاهی شامل: ترجمه لغات، اصطلاحات و متن ...
عبدالله قنبری. ـ تهران: منتشران. ـ ۲۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹-۱۵-۶۶۶۶-۹۶۴

۳۹ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی (۳).
شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۵۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۱۷-X

۴۰ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی.
شهرام اناری، شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۳۲۶ ص. ـ جلد دوم. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۷۹-۵

۴۱ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد زبان انگلیسی (سالهای اول، دوم و سوم نظام جدید) کلیه رشته‌ها.
محمدرضا عنانی‌سراب، جهانبخش نیکوپور. ـ تهران: استادی. ـ ۲۰۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۳۲-۴-۲

۴۲ـ پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۱).
شهرام اناری، شهاب اناری. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۲۴۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۰۹-۹

۴۳ـ جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۱: مخصوص سال اول دبیرستان قابل استفاده برای ...
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۶۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و هفتم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۱-۴

۴۴ـ جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۲: مخصوص سال دوم دبیرستان (نظام جدید).
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ سی و یکم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۲-۲

۴۵ـ جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۳: قابل استفاده برای دانش‌آموزان سال سوم نظام جدید ...
پرویز تاجیک. ـ تهران: تاجیک. ـ ۱۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و نهم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۵-۲۳-۰

۴۶ـ جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سوالات استاندارد انگلیسی: پایه سوم راهنمایی.
کاظم خزایی. ـ تهران: خزایی. ـ ۱۶۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Activity book (3) for guidance school students
شابک: ۹۶۴-۹۱۹۷۲-۴-۹

۴۷ـ جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سوالات استاندارد انگلیسی: پایه دوم راهنمایی.
کاظم خزایی. ـ تهران: خزایی. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Activity book (1) for guidance school students
شابک: ۹۶۴-۹۱۹۷۲-۳-۰

۴۸ـ خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۱) دوره پیش‌دانشگاهی.
عبدالصمد تمدن. ـ تهران: آزمون. ـ ۱۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۶۹۸-۷

چاپ اول

۴۹ـ دستور زبان S.E.S. سال اول دبیرستان.
سعید علیمیرزایی، سولماز پناه‌پوریان، الهام هادیان. ـ تهران: سارگل. ـ ۴۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۹۰-۰۱-۲

چاپ اول

۵۰ـ دستور زبان S.E.S. سال دوم دبیرستان.
سعید علیمیرزایی، سولماز پناه‌پوریان، الهام هادیان. ـ تهران: سارگل. ـ ۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۹۰-۰۲-۰

چاپ اول

۵۱ـ دستور زبان S.E.S. سال سوم دبیرستان.
سعید علیمیرزایی، سولماز پناه‌پوریان، الهام هادیان. ـ تهران: سارگل. ـ ۳۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۸۹۰-۰۳-۹

۵۲ـ راهنمای زبان انگلیسی (۲) پیش‌دانشگاهی (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها).
علی حیاتی. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۲۰-۵۶-۲

چاپ اول

۵۳ـ راهنمای زبان انگلیسی عمومی دانشگاه پیام نور.
پرویز مفتون:مترجم: مجید خباز. ـ تهران: آدنا، صنوبر. ـ ۲۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۵۲-۱۰-۲

چاپ اول

۵۴ـ راهنمای زبان انگلیسی و قواعد ساختار جمله.
روبرت کرون:مترجم: میمنت رحمتی. ـ تهران: دانش پرور. ـ ۵۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English sentence structure
شابک: ۹۶۴-۷۶۱۷-۱۵-۱

چاپ اول

۵۵ـ زبان ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی.
حمید سیدیان، مجید سیدیان. ـ تهران: ۱۵ خرداد. ـ ۴۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۴۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۹۴-۸-۸

۵۶ـ زبان انگلیسی: گرامر کاربردی و واژگان پایه تا کنکور.
مهرداد جنیدی‌جعفری. ـ تهران: ایران سنجش. ـ ۳۴۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۶۸-۱۷-۴

چاپ اول

۵۷ـ زبان پیش دانشگاهی (۲).
کریم خلیلی. ـ تهران: مدرسان تهران. ـ ۴۳۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۷۵-۲-۴

چاپ اول

۵۸ـ شصت آزمون زبان کنکور نمونه سراسری آزاد منحصرا زبان همراه با فرهنگ لغات و اصطلاحات کتب درسی.
ابراهیم کیولن. ـ تهران: آیندگان. ـ ۴۴۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۴-۴۱-۲

۵۹ـ قواعد ساختار جمله در زبان انگلیسی.
رابرت کرون:مترجم: امیرعلی راسترو. ـ تهران: رهنما. ـ ۵۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English sentence structure
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۴۰-۴

۶۰ـ گرامر جامع: زبان انگلیسی بر اساس کتاب استراکچر.
مترجم: ابراهیم شهسواری. ـ تهران: اتحاد. ـ ۳۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Comprehensive english grammar for university students ...
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۲-۰۷-۶

۶۱ـ گرامر زبان انگلیسی پاییروس (از راهنمایی تا کنکور).
اعظم محمدآبادی. ـ تهران: اصلح. ـ ۴۸

ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Papirous english grammar language
شابک: ۹۶۴-۹۳۳۶۳-۴-۶

(چاپ اول)

۶۲- گرامر زبان انگلیسی پاپیروس (از راهنمایی تا کنکور).
اعظم محمدآبادی. - تهران: اصلح. - ۳۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Papirous english grammar language
شابک: ۹۶۴-۹۳۳۶۳-۴-۶

۶۳- گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. - تهران: جماران. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۲۵۰ ریال. - چاپ پنجاه و سه / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۲-۵

۶۴- گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. - تهران: جماران. - ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ شصت و هفت / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۲-۵

۶۵- گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ...
حمید خزایی. - تهران: جماران. - ۱۵۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ شصت و هشت / ۸۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ganjazmoon english language questions
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۲۳-۳-۳

(چاپ اول)

۶۶- گنجینه سوالات انگلیسی (سال سوم دبیرستان) شامل: انواع سوالات امتحانی طبق بارم‌بندی ...
فریدون حقانی. - تهران: آبرنگ. - ۸۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۴۲۲-۲۵-۳

۶۷- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ...
گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسف‌زاده. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۸-۱

۶۸- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ...
گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسف‌زاده. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ بیستم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۸-۱

۶۹- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ...
گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسف‌زاده. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ نوزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۸-۱

۷۰- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ...
گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسف‌زاده. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۲۱۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ پانزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۸-۱

۷۱- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید، پیش‌دانشگاهی، نظام قدیم، کنکورهای سراسری و آزاد ...
گردآورنده: کریم خلیلی. - تهران: کانون فرهنگی آموزش. - ۳۵۶ ص. - رحلی (شمیز). - ۳۲۵۰۰ ریال. - چاپ سی و پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۶۵-۸

72- English grammar in use: a self - study reference and practice ....
Raymond Murphy. - تهران: زبان ملل. - ۳۵۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

73- English grammar in use: a self study reference and practice ....
Raymond Murphy. - تهران: عباسی. - ۳۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

74- English sentence structure.
Robert Krohn [et al] .... - قم: حقوق اسلامی. - ۳۰۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

75- English sentence structure.
Robert Krohn [et al] .... - تهران: جهان نو. - ۳۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۷۵۳-۰۱-۳

(چاپ اول)

76- English sentence structure.
Robert Krohn. - قم: هانیان. - ۲۹۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

77- English sentence structure.
Robert Krohn [et al] .... - تهران: دانش پرور. - ۳۰۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

78- English through reading.
W.W.S. Bhasker, N.S. Prabhu. - تهران: بلادی. - ۱۸۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

79- Essential grammar in use: a self-study reference and practice book for elementary students of ....

(چاپ اول)

Raymond Murphy. - تهران: عباسی. - ۳۰۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

80- Grammar.
Rob Batstone. - تهران: معرفت، زبان‌آموز. - ۱۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

81- How to prepare for the TOEFL test of english as a foreign language.
Pamela J. Sharpe. - تهران: زبان مال. - ۷۲۰ ص. - رحلی (شمیز). - ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

82- A practical english grammar.
A.V. Thomson, A.J. Martinet. - تهران: رهنما. - ۳۸۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۱۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

83- Reading english for university students.
A. Jafarpur, F. Sadighi, M.H. Tahririan. - تهران: معرفت، زبان‌آموز. - ۱۹۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

84- Word power made easy: the complete three - week vocabulary builder.
Norman Lewis. - تهران: رهنما. - ۴۱۲ ص. - جیبی (شمیز). - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان انگلیسی معیار
۴۲۸

(چاپ اول)

۸۵- stneduts ecneics lacitilop eht rof stxet lacitiloP متون سیاسی به زبان انگلیسی برای دانشجویان... =
حسین دهشیار. - تهران: خط سوم. - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Political texts for the political sience students
شابک: ۹۶۴-۶۸۶۶-۴۲-۵

۸۶- انگلیسی در سفر = English on trip: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی.
حسن اشرف‌الکتابی. - تهران: استاندارد. - ۲۴۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ سی و پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English on trip
شابک: ۹۶۴-۹۱۳۴۰-۷-۲

۸۷- ترجمه زبان انگلیسی عمومی (دانشگاه پیام نور).
مترجم: محمدجواد حجازی. - قم: حقوق اسلامی. - ۲۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۷۱۸-۱-۹

۸۸- چند داستان کوتاه از شرلوک هولمز = Sherlock holmes short stories.
آرتورکانن دویل؛مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. - ۷۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۸-۶

(چاپ اول)

۸۹- خودآموز زبان انگلیسی (۱) (سال اول نظری).
ایوب بابایی، توحید اکبرزاده. - تبریز: اختر. - ۱۳۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۷۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Self-studying of english 1
شابک: ۹۶۴-۶۷۵۶-۶۵-۴

۹۰- دراکولا = Dracula.
بسرام استوکر؛مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. - ۸۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۱۰-۸

(چاپ اول)

۹۱- رابین هود = Robin hood.
الکساندر دوما؛مترجم: ایاز حدادی. -

تهران: آرمان. ـ ۱۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۶۷۳-۴-۵

چاپ اول

۹۲ـ رابینسون کروزو = Robinson crusoe.
دانیل دفو؛مترجم: ایاز حدادی. ـ تهران: آرمان. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۶۷۳-۶-۱

چاپ اول

۹۳ـ راهنمای جامع خواندن و درک مفاهیم (۱) = Reding (1).
رویا علی‌محمدنجات، مریم شهبازی. ـ همدان: دانشجو. ـ ۱۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۹۴-۴۰-۳

۹۴ـ راهنمای کامل English for computer science.
چارلز براون، نورمادی مولن؛مترجم: محمدرضا منشوری، علی عمرانی. ـ تهران: صنعت گستر. ـ ۲۱۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۹۹-۰۶-۹

۹۵ـ راهنمای کامل انگلیسی برای دانشجویان کشاورزی (۱) شامل: ترجمه دقیق متون، حل کلیه تمرینها، ...
مترجم: حسن کلان‌فرمانفرما، لیلا محمدی‌سادەخو. ـ همدان: دانشجو. ـ ۲۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English for the students of agriculture
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۹۷-۰

۹۶ـ راهنمای کامل انگلیسی پیش‌دانشگاهی: ترجمه لغات و اصطلاحات ...
جمال موثق. ـ تهران: جهان نو. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۱۵-۲۹-۰

۹۷ـ راهنمای کامل ریدینگ انگلیش: ترجمه کامل متن، واژگان، اصطلاحات گرامری و تمرینات درسها.
مترجم: اسدالله علامه. ـ تهران: اردیبهشت. ـ ۲۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
A basic course in reading english
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۲-۳۹-۳

۹۸ـ راهنمای کامل زبان انگلیسی برای دانشجویان رشته حسابداری.
مترجم: حسن کلان‌فرمانفرما، لیلا محمدی‌سادەخو. ـ همدان: دانشجو. ـ ۲۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English for the students of accounting
شابک: ۹۶۴-۵۷۹۴-۰۸-۰

۹۹ـ راهنمای کامل زبان انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱.
مترجم: پروانه دیجوریان. ـ همدان: دانشجو. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English for the students of humanities
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۹۶-۲

۱۰۰ـ راهنمای کامل زبان انگلیسی تخصصی (۱) رشته ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور.
رضا نیلی‌پور؛مترجم: حسن کلان‌فرمانفرما، لیلا محمدی‌سادەخو. ـ همدان: دانشجو. ـ ۱۷۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۰۲-۷۳-۳

چاپ اول

۱۰۱ـ راهنمای کامل زبان تخصصی دندانپزشکی.
مترجم: طیب رمیم، مهدی هدایتی. ـ تهران: پورسینا. ـ ۱۱۲ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
English for the students of dentistry
شابک: ۹۶۴-۵۶۷۰-۷۳-X

چاپ اول

۱۰۲ـ راهنمای کامل فالومی = Follow me.
علی‌اکبر جعفرزاده، عبدالله قنبری. ـ تهران: شمیم. ـ ۵۴۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

۱۰۳ـ زبان مدیریت.
مجید نبی‌ابهری. ـ تهران: پشوتن. ـ ۱۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Language for management
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۰۷-۴-۳

۱۰۴ـ سپید دندان = White fang.
جک لندن؛مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. ـ تهران: واژه. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۹-۳

چاپ اول

۱۰۵ـ شاهزاده و گدا = The prince and the pauper.
مارک تواین؛مترجم: ایاز حدادی. ـ تهران: آرمان. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۶۷۳-۵-۳

چاپ اول

۱۰۶ـ مرجع کامل و طبقه‌بندی شده سوالهای چندگزینه‌ای زبان تخصصی مدیریت: همراه با واژگان و اصطلاحات تخصصی ...
اسدالله کردنائیج. ـ تهران: مهربان نشر. ـ ۳۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۵۰۱-۴-۴

۱۰۷ـ مرد فیل چهره = The elephant man.
تیم ویکاری؛مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. ـ تهران: واژه. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۷-۸

چاپ اول

۱۰۸ـ مفاهیم و تعابیر: ترجمه و راهنمای کامل کتاب Concepts and comments با جزئیات مکمل.
تهیه کننده: عباس داوری. ـ تهران: جنگل. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۸۹-۰۹-۷

چاپ اول

109- 50 great short stories?.
Milton Grane. ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۳۷۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

110- Activity workbook expressways second edition.
Bill Steven J. Molinsky. Bliss. ـ تهران: بلادی. ـ ۱۰۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

111- A basic course in reading english: for university students.
تهران: ادبستان. ـ ۲۳۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

112- The blue bird.
mahmood Mahjoob. ـ تهران: محجوب. ـ ۱۰ ص. ـ جیبی (مقوایی). ـ ۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۶۴-۶-۵

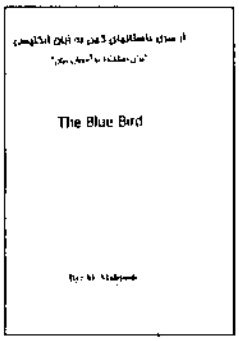

ماجرای این داستان که برای نوآموزان به زبان انگلیسی به چاپ رسیده از این قرار است: پادشاهی که صاحب فرزند نمی‌شد سرانجام به کمک درویشی که سیبی به او می‌دهد صاحب پسر می‌شود. نوزاد که به دست دایه سپرده شده باید سخت مورد مواظبت قرار گیرد، زیرا اندکی غفلت موجب می‌شود که به سرزمینی دیگر رجعت کند. با این همه عاقبت در پی غفلت دایه، پرندگانی نزد بچه می‌آیند و او را با لباس آبی با خود می‌برند. از طرفی، دخترک پادشاه سرزمین دیگر، بسیار شیفته آن پرنده آبی می‌شود که بر فراز آسمان با پرندگان به پرواز درآمده بود. سرانجام...

چاپ اول

113- Brush up your english: an advanced reading course (1).
Mehdi Nowruzi Khiabani. ـ تهران: نشر نی. ـ ۱۳۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
کتاب خواندن پیشرفته (۱)
شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۵۷۹-۳

114- Calling all monsters.
Chris Westwood. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
همه اشباح را صدا بزن

115- A course in english one for high school students.
Mohammad Mirnezami. ـ تهران: درخشان. ـ ۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۰۲-۰۰-۳

116- David Copperfield.
Charles Dickens: بازنویسی Clear West. ـ تهران: انتشاق. ـ ۹۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
دیوید کاپرفیلد

چاپ اول

117- Eight terms wait.
Cyrus Barati. ـ تهران: قلم آشنا. ـ ۵۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۲۷-۱۸-۸

118- English for students of medicine.
Mohammadhassan Tahririan: نویسنده Minoo Varzegar. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۶۰ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ

پانزدهم / ۲۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته پزشکی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۰۰۹-۰

119- English for students of power, electronic, control & communications.
K. Manoochehr Haghani Zaim ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۷۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته‌های برق، الکترونیک، کنترل و ...
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۸۳-۲

120- English for the students of medicine.
Mohammadhassan Tahririan ویراستار: Arezou Fatemi ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۶۴ ص. ـ جلد سوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انگلیسی برای دانشجویان رشته پزشکی
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۲۰۹-۳

چاپ اول

121- English language proficiency course first steps.
Ebrahim Khodadady ـ سنندج: دانشگاه کردستان. ـ ۱۸۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۴۲۵-۰۸-۲

122- English vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate.
Stuart Redman ـ تهران: عباسی. ـ ۲۷۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

123- Enjoy reading through general english.
Masood Rahim Dehghan Keshavarz ـ تهران: جوان. ـ ۱۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۱۱۲-۰۰-۹

124- Expressways: companion workbook B2.

چاپ اول

Bill Stevenj. Molinsky Bliss ـ تهران: محدث. ـ ۱۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

125- Expressways: companion workbook foundations B.
Bill Steven J. Molinsky Bliss ـ تهران: بلادی. ـ ۹۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

126- Expressways: english for communication 1-A.
Bill Steven J. Molinsky Bliss ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۱۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

127- Expressways: english for communication 3B.
Bill Stevenj. Molinsky Bliss ـ تهران: محدث. ـ ۱۲۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

128- Follow me: programmes 1 - 60.
Barry Tomalin ـ تهران: زبان آموز، مسرفت. ـ ۲۷۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

129- For and against.
L.G. Alexander ـ تهران: فواد. ـ ۶۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

130- GCSE english literature.
Julie Grover ـ تهران: رهنما. ـ ۱۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

131- A general english course for university students.
Parviz Birjandi ـ تهران: مهدوی. ـ ۱۸۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۷۳۷-۲-۷

132- Grandad's eleven: Level 2.
Derek ویراستار: Jeremy Taylor Strange ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

133- Handwriting workbook.
Rayner Markley ـ تهران: رهنما. ـ ۶۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۵۴-۴۴-۷

چاپ اول

134- The hawk and the pigeons.
Mahmood Mahjoob ـ تهران: محجوب. ـ ۱۰. ص. ـ جیبی (مقوایی). ـ ۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۶۴-۴-۹

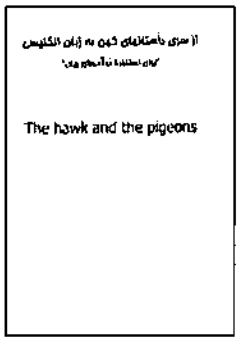

این کتابچه که برای قرائت نوآموزان زبان انگلیسی در نظر گرفته شده حاوی داستانی است با عنوان 'باز و کبوتران'. در این داستان در پایین دست کوه کبوترانی بر روی درختانی آشیانه ساخته روزگار را در راحتی و امن سپری می‌کردند. اما با هجوم 'باز' به حریم آنان، امن و آسایش از زندگی آنها رخت برمی‌بندد تا این که گروه کبوتران شب هنگام بر باز یورش می‌برند و هر یک با تکه‌ای از چوب و سنگ دشمن را نابود می‌سازند.

135- Headstart: beginner: student's book.
Liz Soars Briony Beaven John Soars ـ تهران: رهنما. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

136- Headway Pre intermediate: workbook.
John Soars Liz Soars ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

137- Headway elementary: student's book.
John Soars Liz Soars ـ تهران: زبان‌پژوه. ـ ۱۲۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

138- How to teach pronunciation.
Gerald Kelly ـ تهران: رهنما. ـ ۱۵۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

139- It happened this way.
Norman Wymer ـ تبریز: مهران. ـ ۲۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
اینچنین بود

140- Jane eyre.
Charlothe Bronte ـ تهران: اشتیاق. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
جین ایر

چاپ اول

141- Legal texts.
Abdolhossein Shiravi ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۵۳۳-۲

در این مجموعه چهل درس با موضوعات مختلف حقوقی به زبان انگلیسی درج شده است. هر درس شامل سه بخش است: در بخش نخست لغات تخصصی در حوزه حقوق با شرح و توضیح آن فراهم آمده است. در بخش دوم، متن کوتاهی به زبان انگلیسی با توجه به لغات موجود در بخش نخست درج گردیده است. بخش پایانی هر درس نیز به تمرین‌های درک مطلب اختصاص یافته است. این کتاب برای دانشجویان رشته حقوق در مقطع کارشناسی به ارزش ۲ واحد تدوین شده و منبع اصلی درس متون حقوقی (۱) محسوب می‌شود.

چاپ اول

142- Listen for it.
Deborah Jack C Richard Andrew Harper Gordon ـ تهران: رهنما. ـ ۹۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

143- Longman complete course for the TOEFL test: Preparation for the computer and paper tests.
Deborah Phillips ـ تهران: قصه‌پرداز. ـ ۶۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

144- Make your point.
M.C. L.G. Alexander Vincent ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

145- The monkey's paw.
Diane W.W. Jacobs Mowat ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۵۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
پنجه‌های میمون

146- New american streamline: departures: an intensive american english series for beginners: workbook....
Peter Bernard Hartley Viney ـ شیراز: قلم فرزانگان. ـ ۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

147- New american streamline: departures: an intensive american english series for beginners: - student book.
Peter ,Bernard Hartley Viney. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۲۰۰۰۰ نسخه.

148- New american streamline: departures: an intensive american english series for beginners: workbook....
Peter ,Bernard Hartley Viney. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۲۰۰۰۰ نسخه.

149- New headway: english course intermediate workbook.
ـ John Soars ,Liz Soars
تهران: زبانسرا. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

150- New interchange english for international communication: workbook.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۹۶ ص. ـ جلد اول. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

151- New interchange english for international communication students book.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۱۳۲ ص. ـ جلد اول. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

152- New interchange english for international communication: workbook.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۱۰۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

153- New interchange english for international communication students book.

(چاپ اول)

Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۱۳۲ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

154- New interchange english for international communication: workbook.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۱۰۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

155- New interchange english for international communication: workbook.
Jack.C. Richards. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۶۸ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

156- New Interchange English For International Communication: Workbook.
Jonathan Jack.C. Richards ,Hull Susan Proctor. ـ تهران: زبانکده. ـ ۹۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

157- New interchange english for international communication students book.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ تهران: زبانکده. ـ ۹۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

158- New interchange english for international communication: workbook.
Jonathan Jack Richards ,Hull Susan Proctor. ـ اصفهان: جنگل. ـ ۹۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

159- New interchange english for international: intro students book.
Jack Richards. ـ تهران: رهنما. ـ ۱۵۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

160- New york.
John Escott. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
نیویورک

161- Not a penny more, not a penny less.
Jeffrey Archer:بازنویسی Annette Barnes. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
نه یک پنی بیشتر، نه یک پنی کمتر

(چاپ اول)

162- 101 american english riddles.
Joe :نقاش Harry Collins Kohl. ـ تهران: فواد. ـ ۱۲۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

163- 101 american customs.
Joe :نقاش Harry Collins Kohl. ـ تهران: فواد. ـ ۱۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

164- Passages: an upper-level multi-skills course.
Chuck JackC. Richards Sandy. ـ تهران: رهنما. ـ ۱۳۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

165- Passport to IELTS.
Mark ,Diana Hopkins Nettle. ـ تهران: فواد. ـ ۱۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۸۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

166- The phantom of the opera.

(چاپ اول)

Jennifer Bassett. ـ تهران: فواد. ـ ۴۸ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
شبح در اپرا

(چاپ اول)

167- Rain man: Level 3.
Leonore Flesicher. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۸۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
مرد باران

168- Reader's choice.
... [et al] ,Margaret Baudoin. ـ تهران: رهنما. ـ ۲۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

169- Robinson crusoe.
Daniel Defoe. ـ تهران: فواد. ـ ۴۴ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

170- Second language teaching & learning.
David Nunan. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۲۳۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۲۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

171- The secret agent: level 3.
Bob Joseph Conrad ,Patricia Arquette ,Hoskins Gerard Depardieu. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
مامور مخفی

172- The seven brothers.
Brain ,Michael West Heaton. ـ تبریز: مهران. ـ ۲۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
هفت برادران

(چاپ اول)

173- Sherlock Holmes Short Stories.
Conan Doyle. ـ تهران: پیک مشاور. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

174- Sherlock holmes: short stories.
Arthur Conandoyle:بازنویسی Clear West. ـ تهران: اشتیاق. ـ ۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

175- A snake who loved a girl.
تهران: محجوب. ـ ۱۰ ص. ـ جیبی (مقوایی). ـ ۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۲۶۴-۵-۷

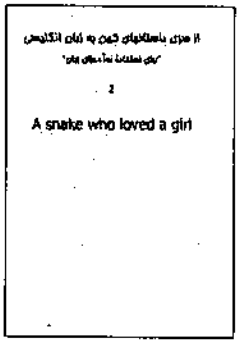

"ماری که عاشق دختری شد" عنوان داستانی است به زبان انگلیسی برای نوآموزان زبان که ماجرای آن از این قرار است: مرد پیری دختر زیبایی داشت که پسر ملکه مارها عاشق او می‌شود و او را به مار تبدیل کرده به قصر می‌برد. اما ملکه با عروس رفتار خوشایندی ندارد، حتی تصمیم می‌گیرد او را بخورد. مار جوان ناگزیر خود را به درخت و همسرش را به تاک تبدیل می‌سازد. ملکه مارها در پی آن از درخت بالا می‌رود اما نمی‌داند کدام پسرش و کدام یک دختر است. در همین هنگام او از بالای درخت به زمین سقوط می‌کند و می‌میرد و سرانجام آن دو به شکل انسان درمی‌آیند.

176- Spectrum 1A: a communicative course in english.
Joan Dye ,Nancy Frankfort ,Donald R.H. Byrd :ویراستار. ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۰۲ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

177- Spectrum 1A: a communicative course in english: workbook.
DavidP. ,DonaldR.H. Byrd Rein. ـ تهران: دولفین. ـ ۸۰ ص. ـ

رحلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

178- Spectrum 1B: a communicative course in english: Teacher's edition.
DavidP. ،Sharon Abrams DonaldR.H. :ویراستار Rein Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۲۱۴ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

179- Spectrum 1B: a communicative course in english: workbook.
DonaldR.H. ،DavidP. Rein Byrd ـ تهران: دولفین. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۰۱-۳-۷

180- Spectrum 2A: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۰۴ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

181- Spectrum 2A: a communicative course in english: workbook.
DonaldR.H. ،DavidP. Rein Byrd ـ تهران: دولفین. ـ ۸۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

182- Spectrum 2B: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۰۲ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

183- Spectrum 2B: a communicative course in english: workbook.
DavidP. ،DonaldR.H. Byrd Rein ـ تهران: دولفین. ـ ۷۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

184- Spectrum 3A: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۲۳۸ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

185- Spectrum 3B: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۲۳۴ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

186- Spectrum 4A: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۲۳۸ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

187- Spectrum 4B: a communicative course in english.
Joan Dye ،Nancy Frankfort ویراستار: Donald R.H. Byrd ـ تهران: شکوه اندیشه. ـ ۱۵۶ ص. ـ رحلی (گالینگور). ـ چاپ هشتم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

188- Stealing the hills: Level 2.
Josephine Feeney ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
تاراج تپه‌ها

189- The sultan who loved money.
Micheal ،Abdollah Tayeb West. ـ تبریز: مهران. ـ ۲۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
سلطان پول دوست

چاپ اول

190- Syllabus design.
David Nunan. ـ تهران: معرفت. زبان‌آموز. ـ ۱۷۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

191- Tales from the east.
K.J. ،Michael West B.M. Papker ،Fielding :نقاش Grace Lodge. ـ تبریز: مهران. ـ ۲۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
روایتهایی از شرق

192- The hen and the bull: level 1.
Saki. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۳۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
مرغ و گاو

193- The hound of the baskervilles.
Conan Doyle. ـ تهران: اشتیاق. ـ ۹۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
شرلوک هولمز (شکارچی باسکرویل)

194- The house on the hill.
Elizabeth Laird. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۳۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

195- Time Bird: Level 3.
John Escott. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
پرنده‌ای به نام زمان

196- The trutn machine.
Norman Whitney. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۳۲ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

197- A twist in the tale: five short stories.
Penny Cameron :ویراستار Derek Strange. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۸۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
تغییری در سرنوشت

چاپ اول

198- U.S.A today: read all about it mastering reading comprehension and ....
Esther ،Ethel Tiersky Dickstein. ـ تهران: فواد. ـ ۱۸۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

199- Understanding Ideas: advanced reading skills.
Michael Swan. ـ تهران: بوستان کتاب. ـ ۱۰۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

200- The lady in white.
colin Campbell. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۸۰ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

این کتاب داستانی است به زبان انگلیسی که برای قرائت زبان‌آموزان در نظر گرفته شده است. خوانندگان در این داستان واقعه‌ای از زندگی یک کارگردان را پی می‌گیرند که بین او و شخصیت اصلی فیلمی که می‌سازد مشابهت‌هایی وجود دارد.

201- The reluctantqueen: level 3.
Jean Plaidy. ـ تهران: قلمستان هنر. ـ ۴۸ ص. ـ رقمی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

واژه‌نامه‌های آلمانی
۲۳۳

۲۰۲ـ فرهنگ آلمانی - فارسی.
حسین پنبه‌چی. ـ تهران: دنیای نو. ـ ۶۲۰ ص. ـ جیبی (گالینگور). ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۶۴-۱۹-۴

203- Oxford - duden german minidictionary.
Jill ،Gunhild Prowe Schnider. ـ تهران: روزبهان. ـ ۷۳۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

واژه‌نامه‌های زبان فرانسوی
۲۳۳

۲۰۴ـ فرهنگ کامل جدید فارسی - فرانسه.
مرتضی معلم. ـ تهران: امیر کبیر. ـ ۱۳۸۶ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Nouveau dictionnaire: persian - francais
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۵۱۹-۳

۲۰۵ـ فرهنگ کامل جدید فارسی - فرانسه.
مرتضی معلم. ـ تهران: امیر کبیر. ـ ۱۵۲۰ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (گالینگور). ـ (دوره) ۱۰۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Nouveau dictionnaire: persian - francais
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۵۲۰-۷

چاپ اول

206- Le robert micro poche: dictionnaire d'apprentissage de la langue francaise.
Alain Rey. ـ تهران: صبح صادق. ـ ۱۴۵۲ ص. ـ رقمی (گالینگور). ـ ۴۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان فرانسوی معیار
۲۳۸

۲۰۷ـ خودآموز زبان فرانسه.
مترجم: نادر محمدزاده، جمشید بهرامیان. ـ تهران: رهنما. ـ ۳۹۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۷-۰۰۷-۴

208- Cours de langue et de civilisation francaises.
G. Mauger. ـ تهران: معرفت، زبان‌آموز. ـ ۲۴۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ (دوره) ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.

209- Le nouveau sans frontieres: methode de francais.
[et al] Philippe Dominique ... ـ تهران: فرهیخته. ـ ۲۲۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ ۳۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان ایتالیایی معیار
۲۵۸

۲۱۰ـ مکالمات روزمره ایتالیائی - فارسی بانضمام: فرهنگ مکالمات در موقعیتهای گوناگون با ترجمه.
حمید شکری‌خانقاه. ـ تهران: اشراقی. ـ ۳۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۳-۱۱-۲

زبان عربی

۴۹۲

۲۱۱ـ آزمون‌های طبقه‌بندی شده عربی: ویژه کنکور عمومی.
حجت‌الله گنجی. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۹۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۵۸-X

۲۱۲ـ آموزش گام به گام عربی (۲) سال دوم متوسطه "رشته ادبیات و علوم انسانی".
مجید نوری. ـ تهران: آزمون. ـ ۲۶۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۶۱-۷۱۹-۳

۲۱۳ـ البلاغه الواضحه: البیان و المعانی و البدیع للمدارس الثانویه وفقا للمنهاج الحدیث الذی اقرته وزاره ...
علی جارمی، مصطفی امین. ـ قم: سید الشهدا (ع). ـ ۲۶۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۰۰ نسخه.

۲۱۴ـ ۲۰ آزمون کنکور عربی.
ایاد فیلی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۱۷۶ ص ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۱۲۲-۶

(چاپ اول)

۲۱۵ـ ترجمه و شرح مغنی الادب.
صفایی‌بوشهری. ـ قم: قدس. ـ ۲۳۲ ص. ـ جلد چهارم. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Moghni-Al-Adib (translation and interpretation)
شابک: ۹۶۴-۶۳۹۵-۱۰-۴

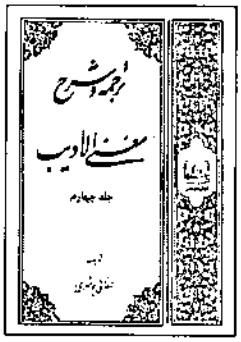

جلد چهارم از ترجمه و شرح "مغنی الادیب" درباره قواعد و احکام نحو در زبان عربی است که با شواهدی چند از اشعار عربی و آیات قرآن بحث و بررسی شده است.

(چاپ اول)

۲۱۶ـ تلخیص سیوطی "به گونه پرسش و پاسخ".
جواد رضوی. ـ قم: نوح. ـ ۲۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

۲۱۷ـ تمرینات و مجموعه سوالات عربی مخصوص سال اول راهنمایی.
حبیب‌الله درویش. ـ تهران: آزمون نوین. ـ ۱۳۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۱۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۳-X

۲۱۸ـ تمرینات و نمونه سوالات عربی مخصوص سال دوم راهنمایی.
حبیب‌الله درویش. ـ تهران: آزمون نوین. ـ ۱۵۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفدهم / ۱۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۲-۱

۲۱۹ـ تمرینات و نمونه سوالات عربی مخصوص سوم راهنمایی: شامل ساختار، شناخت و تبدیل انواع فعل، ...
حبیب‌الله درویش. ـ تهران: آزمون نوین. ـ ۱۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و دوم / ۱۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۱۵۲-۱-۳

(چاپ اول)

۲۲۰ـ جمله اسمیه، جمله فعلیه (عربی).
سهیلا خاکباز. ـ تهران: مشاوران آموزش. ـ ۹۲ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۰۴-۲۶-۹

(چاپ اول)

۲۲۱ـ خودآموز و راهنمای عربی (۲) انسانی.
مختار ایرجی‌راد. ـ تهران: پیکان. ـ ۲۴۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۸۲-۳

۲۲۲ـ راه موفقیت: روشی نو در آموزش عربی ۱.

(چاپ اول)

ربابه حسنی. ـ قم: جمال. ـ ۱۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۳۲-۳۷-۳

(چاپ اول)

۲۲۳ـ راه موفقیت: طرحی نو در آموزش عربی ۱.
ربابه حسنی. ـ قم: جمال. ـ ۱۲۰ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ (دوره) ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۲۳۲-۳۷-۳

(چاپ اول)

۲۲۴ـ راهنمای عربی (۲) سال دوم دبیرستان (ویژه علوم انسانی).
کرم‌خدا امینیان، محمد ایثاربخش؛ویراستار: حجت‌الله گنجی. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۲۰۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۶۶-۰۱۲-۵

۲۲۵ـ راهنمای گام به گام طلایی عربی ۱ سال اول نظام جدید.
محسن عمرانی. ـ تهران: کانون گسترش علوم. ـ ۱۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۴۰-۱۳۶-۷

۲۲۶ـ زبان عربی کنکور عمومی تمام رشته‌ها.
محمدرضا تاجیک. ـ تهران: پیش دانشگاهیان. ـ ۱۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۵۴-۲

(چاپ اول)

۲۲۷ـ زبان قرآن: تجزیه و ترکیب جزء سی‌ام قرآن کریم.
حمید محمدی؛مترجم: کرارحسین اظهری‌مبارکپوری. ـ قم: انصاریان. ـ ۲۹۶ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۸-۲۷۰-۶

این کتاب که با مثال‌ها و تمرینات متعدد به چاپ رسیده، در بردارنده مطالبی درباره تجزیه و ترکیب عربی است که به زبان اردو تدوین گردیده است.

(چاپ اول)

۲۲۸ـ سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده عربی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی ویژه گروه علوم انسانی.
محمد ایثاربخش، کرم‌خدا امینیان. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۱۰۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۹۱-۱

(چاپ اول)

۲۲۹ـ سوالات امتحانی و طبقه‌بندی شده عربی (٤) سال سوم دبیرستان ویژه علوم انسانی.
محمد ایثاربخش، کرم‌خدا امینیان؛ویراستار: حجت‌الله گنجی. ـ تهران: منشور دانش. ـ ۹۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۹۶-۲

۲۳۰ـ شرح قطر الندی و بل الصدی.
عبدالله‌بن‌یوسف ابن‌هشام؛مصحح: حنا فاخوری. ـ قم: سید الشهدا (ع). ـ ۴۸۸ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۰۳۳-۰۰-۵

(چاپ اول)

۲۳۱ـ صرف میر.
علی‌بن‌محمد جرجانی؛مترجم: موسسه معارف اسلامی. ـ قم: نورمطاف. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۱۰۴-۲-۸

"صرف میر" کتابی است از "میر شریف جرجانی" در حوزه صرف با تجزیه زبان عربی که اینک ترجمه آن به زبان اردو با مثال‌ها و تمرین‌های متعدد فراهم آمده است.

(چاپ اول)

۲۳۲ـ عربی ۱ و ۲ و ۳.
صدرالدین عارف. ـ تهران: مدرسان تهران. ـ ۳۴۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۰۷۵-۱-۶

۲۳۳ـ عربی ۳.
پیمان بوذری‌نویراستار: قاسم شفیعی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۳۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۷۴-۴

۲۳٤ـ عربی (۳).
اباذر عباچی، ... [ودیگران]. ـ تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. ـ ۲۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۳-۴۹۱-X

۲۳۵ـ عربی (۳).
پیمان بوذری‌نویراستار: قاسم شفیعی. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۳۶۸ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۷۴-۴

۲۳٦ـ عربی (۳).
پیمان بوذری‌نویراستار: جمال‌الدین هنرور. ـ تهران: اندیشه سازان. ـ ۴۱۶ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۵۲-۰۰۳-۸

۲۳۷ـ عربی اختصاصی نظام جدید.

(چاپ اول)

مصطفی آزاده. ـ تهران: آیندگان. ـ ۱۸۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۴-۳۸-۲

۲۳۸ـ عربی به زبان ساده شامل: ۶۰ تمرین و حدود ۱۰۰۰ سئوال‌چهارگزینه‌ای با پاسخهای توضیحی.

ایاد فیلی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۵۲۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و هشتم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۳۸-۴

۲۳۹ـ عربی به زبان ساده شامل: ۶۰ تمرین و حدود ۱۰۰۰ سئوال‌چهارگزینه‌ای با پاسخهای توضیحی.

ایاد فیلی. ـ تهران: مبتکران. ـ ۵۲۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و نهم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۲۳۸-۴

(چاپ اول)

۲۴۰ـ عربی کنکور.

تهران: ۱۵ خرداد. ـ ۲۳۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۸۹۴-۵-۳

(چاپ اول)

۲۴۱ـ فرهنگ عربی به فارسی.

عبدالرضا علوی. ـ تهران: ایران زمین. ـ ۷۷۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۲۲-۶۹-۲

(چاپ اول)

۲۴۲ـ فعل صحیح و معتل (عربی).

سهیلا خاکباز. ـ تهران: مشاوران آموزش. ـ ۱۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۰۲-۲۸-۵

۲۴۳ـ گنجینه سوالات طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس اول راهنمایی.

تهیه کننده: اسکندر حسین‌زاده. ـ تهران: تیلور دانش. ـ ۹۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ یازدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۴۴-۳۴-X

(چاپ اول)

۲۴۴ـ مجموعه پرسشهای چهارگزینه‌ای تالیفی عربی.

تهران: تضمین دانش. ـ ۲۲۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۰۴-۱-۵

۲۴۵ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی پیش‌دانشگاهی انسانی (۱ و ۲) شامل: ترجمه کلمه‌های تازه، متن و ...

رضا اکبری. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۲۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۱۶-۲

۲۴۶ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی اختصاصی علوم انسانی: قابل‌استفاده دانش‌آموزان نظام جدید و نظام قدیم ...

ایاد فیلی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۴۸ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۲۸-۹۸-۵

۲۴۷ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳.

گردآورنده: سهیلا خاکباز. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۴۸ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳.

گردآورنده: سهیلا خاکباز. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و چهارم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۴۹ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی: شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ کنکورهای سراسری ..

گردآورنده: سهیلا خاکبازنژاد. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۵۰ـ مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی: شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ کنکورهای سراسری ..

گردآورنده: سهیلا خاکبازنژاد. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۸۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۲۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهل و ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۰۲-۲

۲۵۱ـ مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش عربی ۳ شامل: ترجمه متون‌کتاب درسی، ۱۵۰ نمونه سوالات امتحانی ...

داود چاووشی‌محمدی. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۱۷۲ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۲۴۶-۴

(چاپ اول)

۲۵۲ـ معرب علی الاظهار.

حسین‌بن‌احمد زینی‌زاده. ـ قم: ارم. ـ ۲۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

۲۵۳ـ منصوبات (عربی).

سهیلا خاکباز. ـ تهران: مشاوران آموزش. ـ ۱۲۸ ص. ـ پالتویی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۳۰۴-۱۵-۳

(چاپ اول)

۲۵۴ـ النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه جلد (۱ - ۳).

علی جارمی، مصطفی امین. ـ تهران: ناصر خسرو. ـ ۳۲۶ ص. ـ وزیری (کالینگور). ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

۲۵۵ـ نحو مقدماتی: روش نوین در آموزش علم نحو.

محمود ملکی‌اصفهانی. ـ قم: دارالعلم. ـ ۱۲۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۷۶-۰۲-۲

(چاپ اول)

۲۵۶ـ النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه.

علی جارم، مصطفی امین. ـ قم: حبیب. ـ ۱۹۰ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (کالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۱۹-۱۰-۷

"النحو الواضح" کتابی است در حوزه قواعد زبان عربی به ویژه "نحو" که ابتدا جملاتی مربوط به هر درس ذکر می‌گردد؛ سپس شرح و بررسی قواعد آن به زبان ساده عربی فراهم می‌آید و در انتها تمرینات مربوط به آن درج می‌گردد.

زبانهای اورال آسیایی، سیبریایی و دراویدی

۴۹۴

(چاپ اول)

۲۵۷ـ "دیلماج" فارسجا آذری ترکجه سوزلوک = Dilmac farsca azeri turkce sozluk .

امیرابراهیم بلوری. ـ قم: بخشایش. ـ ۹۶ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۰۹۰-۴۱-۲

در کتاب بیش از دو هزار واژه روزمره ترکی همراه با معادل فارسی فراهم آمده ضمن آن که در بخش دوم جملات رایج و پر کاربرد ترکی درج گردیده است.

۲۵۸ـ مکالمات روزمره ترکی.

علی حسین‌زاده‌داشقین. ـ تبریز: یاران. ـ ۱۷۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Turkca gundalik konusma
شابک: ۹۶۴-۶۰۰۹-۱۷-۲

نمایه عنوان

50 great short stories? 109
Activity workbook expressways second edition 110
A basic course in reading english: for university students 111
The blue bird 112
Brush up your english: an advanced reading course (1) 113
Calling all monsters 114
A comparative dictionary of american and british english: spelling - vocabulary 24
Cours de langue et de civilisation francaises 208
A course in english one for high school students 115
David Copperfield 116
Eight terms wait 117
English for students of medicine 118
English for students of power, electronic, control & communications 119
English for the students of medicine 120
English grammar in use: a self - study reference and practice ... 72-73
English language proficiency course first steps 121
English sentence structure 74-75-76-77
English through reading 78
English vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate 122
Enjoy reading through general english 123
Essential grammar in use: a self-study reference and practice book for elementary students of ... 79
Expressways: companion workbook 2B 124
Expressways: companion workbook foundations B

125
Expressways: english for communication 1A 126
Expressways: english for communication 3B 127
Follow me: programmes 1 - 60 128
For and against 129
Fundamental considerations in language testing 4
GCSE english literature 130
A general english course for university students 131
Grammar 80
Grandad's eleven: Level 2 132
Handwriting workbook 133
The hawk and the pigeons 134
Headstart: beginner: student's book 135
Headway Pre - intermediate: workbook 136
Headway elementary: student's book 137
How to prepare for the TOEFL test of english as a foreign language 81
How to teach pronunciation 138
It happened this way 139
Jane eyre 140
Legal texts 141
Le nouveau sans frontieres: methode de francais 209
Le robert micro poche: dictionnaire d'apprentissage de la langue francaise 206
Listen for it 142
Longman complete course for the TOEFL test: Preparation for the computer and paper tests 143
Longman dictionary of contemporary english 25
Longman dictionary of language teaching and applied linguistics 26
Make your point 144
The monkey's paw 145
New american streamline: departures: an intensive american english series for beginners:student book 148
New american streamline: departures: an intensive american english series for beginners: workbook... 146-147
New headway: english course intermediate workbook 149
New interchange english for international communication students book 151-152-155
New interchange english for international communication: workbook 150-153-154-156-157-158
New interchange english for international: intro students book 159
New york 160
Not a penny more, not a penny less 161
101 american english riddles 162
101 american customs 163
Oxford Elementary Learner's Dictionary 27
Oxford advanced learner's dictionary 28
Oxford advanced learner's dictionary Of current english 29
Oxford advanced learner's dictionary of current english 30-31
Oxford - duden german minidictionary 203
Oxford elementary learner's dictionary 32-33 34
Oxford learner's pocket dictionary 35
Oxford photo dictionary 36
Oxford wordpower dictionary 37
Passages: an upper-level multi-skills course 164
Passport to IELTS 165
The phantom of the opera 166
stneduts ecneics lacitilop
ناهمتون ht rof stxet lacitiloP
سیاسی به زبان انگلیسی برای دانشجویان... = ۸۵
A practical english grammar 82
Rain man: Level 3 167
Reader's choice 168
Reading english for university students 83
Robinson crusoe 169
Second language teaching & learning 170
The secret agent: level 3 171
The seven brothers 172
Sherlock Holmes Short Stories 173
Sherlock holmes: short stories 174
A snake who loved a girl 175
Spectrum 1A: a communicative course in english 177
Spectrum 1A: a communicative course in english: workbook 176
Spectrum 1B: a communicative course in english: Teacher's edition 179
Spectrum 1B: a communicative course in english: workbook 178
Spectrum 2A: a communicative course in english 181
Spectrum 2A: a communicative course in english: workbook 180
Spectrum 2B: a communicative course in english 183
Spectrum 2B: a communicative course in english: workbook 182
Spectrum 3A: a communicative course in english 184
Spectrum 3B: a communicative course in english 185
Spectrum 4A: a communicative course in english 186
Spectrum 4B: a communicative course in english 187
Stealing the hills: Level 2 188
The sultan who loved money 189
Syllabus design 190
Tales from the east 191
The hen and the bull: level 1 192
The hound of the baskervilles 193
The house on the hill 194
The translator as communicator 6
Time Bird: Level 3 195
The trutn machine 196
A twist in the tale: five short stories 197
U.S.A today: read all about it mastering reading comprehension and ... 198
Understanding ideas: advanced reading skills 199
Word power made easy: the complete three - week vocabulary builder 84
The lady in white 200
The reluctantqueen: level 3 201
آزمون‌های طبقه‌بندی شده عربی: ویژه کنکور عمومی ۲۱۱
آموزش گام به گام عربی (۲) سال دوم متوسطه "رشته ادبیات و علوم انسانی" ۲۱۲
آموزش و راهنمای گام به گام زبان انگلیسی ۲ دوره پیش‌دانشگاهی شامل: ترجمه لغات، اصطلاحات و متن ... ۳۸
آواشناسی (فونتیک) ۵
انگلیسی در سفر = English on trip: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی ۸۶
البلاغه الواضحه: البیان و المعانی و البدیع للمدارس الثانویه وفقا للمنهاج الحدیث الذی اقرته وزاره ... ۲۱۳
۲۰ آزمون کنکور عربی ۲۱۴
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی (۳) ۳۹
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش-دانشگاهی ۴۰
پرسش‌های چهارگزینه‌ای استاندارد زبان انگلیسی (سالهای اول، دوم و سوم نظام جدید) "کلیه رشته‌ها" ۴۱
پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش-دانشگاهی (۱) ۴۲
تاریخچه ترجمه زبان فرانسه در ایران و مروری بر علم ترجمه و تحولات آن ۱۶
تبیین و تدوین قواعد املای فارسی ۸
تجزیه و تحلیل تقابلی ۳
ترجمه زبان انگلیسی عمومی (دانشگاه پیام نور) ۸۷
ترجمه و شرح متنی الادب ۲۱۵
تلخیص سیوطی "به گونه پرسش و پاسخ" ۲۱۶
تمرینات و مجموعه سوالات عربی مخصوص سال اول راهنمایی ۲۱۷
تمرینات و نمونه سوالات عربی مخصوص سال دوم راهنمایی ۲۱۸
تمرینات و نمونه سوالات عربی مخصوص سوم راهنمایی: شامل ساختار، شناخت و تبدیل انواع فعل، ... ۲۱۹
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۱: مخصوص سال اول دبیرستان قابل استفاده برای ... ۴۳
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۲: مخصوص سال دوم دبیرستان (نظام جدید) ۴۴
جدیدترین آزمون و نمونه سوالات انگلیسی زبان ۳: قابل استفاده برای دانش‌آموزان سال سوم نظام جدید ... ۴۵
جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سوالات استاندارد انگلیسی: پایه دوم راهنمایی ۳۷
جدیدترین تمرینات درس به درس و نمونه سوالات استاندارد انگلیسی: پایه سوم راهنمایی ۳۶
جمله اسمیه، جمله فعلیه (عربی) ۲۲۰
چند داستان کوتاه از شرلوک هولمز = Sherlock holmes short stories ۸۸
خلاقیت کلامی و هوش لفظی - زبانی ۱
خودآموز زبان انگلیسی (۱) (سال اول نظری) ۸۹
خودآموز زبان فرانسه ۲۰۷
خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۱) دوره پیش‌دانشگاهی ۳۸
خودآموز و راهنمای عربی (۲) انسانی ۲۲۱
دراکولا = Dracula ۹۰
دستور زبان S.E.S. سال اول دبیرستان ۳۹
دستور زبان S.E.S. سال دوم دبیرستان ۵۰
دستور زبان S.E.S. سال سوم دبیرستان ۵۱
دستور زبان فارسی ۱۳
"دیلماج" فارسجا آذری ترکجه سوزلوک = Dilmac farsca azeri turkce sozluk ۲۵۷
رابین هود = Robin hood ۹۱
رابینسون کروزو = Robinson crusoe ۹۲
راه موفقیت: روشی نو در آموزش عربی ۱ ۲۲۲
راه موفقیت: طرحی نو در آموزش عربی ۱ ۲۲۳
راهنمای جامع خواندن و درک مفاهیم (۱) = Reding (1) ۹۳
راهنمای زبان انگلیسی (۲) پیش-دانشگاهی (ویژه‌ی کلیه‌ی رشته‌ها) ۵۲
راهنمای زبان انگلیسی عمومی دانشگاه پیام نور ۵۳
راهنمای زبان انگلیسی و قواعد ساختار جمله ۵۴
راهنمای عربی (۲) سال دوم دبیرستان (ویژه علوم انسانی) ۲۲۴
راهنمای کامل English for computer science ۹۴
راهنمای کامل انگلیسی برای دانشجویان کشاورزی (۱) شامل: ترجمه دقیق متون، حل کلیه تمرینها، ... ۹۵
راهنمای کامل انگلیسی پیش‌دانشگاهی: ترجمه لغات و اصطلاحات ... ۹۶
راهنمای کامل ریدینگ انگلیش: ترجمه کامل متن، واژگان، اصطلاحات گرامری و تمرینات درسها ۹۷
راهنمای کامل زبان انگلیسی برای دانشجویان رشته حسابداری ۹۸
راهنمای کامل زبان انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی ۱ ۹۹
راهنمای کامل زبان انگلیسی تخصصی (۱) رشته ادبیات فارسی دانشگاه پیام نور ۱۰۰
راهنمای کامل زبان تخصصی دندانپزشکی ۱۰۱
راهنمای کامل فالومی = Follow me ۱۰۲
راهنمای گام به گام طلایی عربی ۱ سال اول نظام جدید ۲۲۵
زبان ۱ و ۲ پیش‌دانشگاهی ۵۵
زبان انگلیسی: گرامر کاربردی و واژگان پایه تا کنکور ۵۶
زبان پیش دانشگاهی (۲) ۵۷
زبان عربی کنکور عمومی تمام رشته‌ها ۲۲۶
زبان قرآن: تجزیه و ترکیب جزء سی‌ام قرآن کریم ۲۲۷
زبان مدیریت ۱۰۳

زبان و تفکر (مجموعه مقالات زبان‌شناسی) ۷
سپید دندان = White fang ۱۰۴
سوالات امتحانی طبقه‌بندی شده عربی (۱ و ۲) پیش‌دانشگاهی ویژه گروه علوم انسانی ۲۲۸
سوالات امتحانی و طبقه‌بندی شده عربی (۴) سال سوم دبیرستان ویژه علوم انسانی ۲۲۹
شاهزاده و گدا = The prince and the pauper ۱۰۵
شرح قطر الندی و بل الصدی ۳۳۰
شصت آزمون زبان کنکور نمونه سراسری آزاد منحصرا زبان همراه با فرهنگ لغات و اصطلاحات کتب درسی ۵۸
صرف میر ۳۳۱
عربی ۱ و ۲ و ۳ ۲۳۲
عربی (۳) ۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶
عربی اختصاصی نظام جدید ۲۳۷
عربی به زبان ساده شامل: ۶۰ تمرین و حدود ۱۰۰۰ سئوال چهارگزینه‌ای با پاسخهای توضیحی ۲۳۸-۲۳۹
عربی کنکور ۲۴۰
فرهنگ آلمانی - فارسی ۲۰۲
فرهنگ بزرگ فارسی - انگلیسی ۱۹
فرهنگ دستی رهنما (انگلیسی - فارسی) ۲۰-۲۱
فرهنگ عربی به فارسی ۲۴۱
فرهنگ فارسی ۱۰
فرهنگ فارسی (یکجلدی) ۱۱
فرهنگ فشرده زبان فارسی: الفبایی - انگلیسی ۱۲
فرهنگ کامل جدید فارسی - فرانسه ۲۰۳-۲۰۵
فرهنگ لغات غیر فارسی رایج در زبان فارسی شامل لغات فرانسوی، انگلیسی، ترکی، مغولی، روسی، ... ۱۵
فرهنگ لهجه خوانساری ۱۸
فرهنگ همراه پیشرو آریان‌پور: انگلیسی - فارسی ۲۲
فرهنگ یک جلدی پیشرو آریان‌پور: انگلیسی - فارسی ۲۳
فعل صحیح و معتل (عربی) ۲۴۲
قواعد ساختار جمله در زبان انگلیسی ۵۹
گرامر جامع: زبان انگلیسی بر اساس کتاب استراکچر ۶۰
گرامر زبان انگلیسی پاپیروس (از راهنمایی تا کنکور) ۶۱-۶۲
گفتمان و جامعه ۲
گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص دوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ... ۶۳
گنج‌آزمون انگلیسی مخصوص سوم راهنمایی: جدیدترین تمرینات و نمونه سوالات انگلیسی شامل: صدها ... ۶۳-۶۵
گنجینه سوالات انگلیسی (سال سوم دبیرستان) شامل: انواع سوالات امتحانی طبق بارم‌بندی ... ۶۶
گنجینه سوالات طبقه‌بندی شده نوین عربی کلاس اول راهنمایی ۲۳۳
گنجینه لغات هم‌خانواده ۹
گویش عامیانه ورامین 'همراه با ضرب‌المثلها' ۱۷
مجموعه پرسشهای چهارگزینه‌ای تالیفی عربی ۲۳۴
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش عربی پیش‌دانشگاهی انسانی (۱ و ۲) شامل: ترجمه کلمه‌های تازه، متن و ... ۲۴۵
مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱و۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات ... ۶۷-۶۸-۶۹-۷۰
مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی نظام جدید پیش‌دانشگاهی، نظام قدیم، کنکورهای سراسری و آزاد ... ۷۱
مجموعه طبقه‌بندی شده عربی اختصاصی علوم انسانی: قابل‌استفاده دانش‌آموزان نظام جدید و نظام قدیم ... ۲۴۶
مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ ۲۳۷-۲۴۸
مجموعه طبقه‌بندی شده عربی همراه با برگزیده نکات مهم‌درسی: شامل مباحث عربی ۱ و ۲ و ۳ کنکورهای سراسری ... ۲۴۹-۲۵۰
مجموعه‌ی طبقه‌بندی شده آموزش عربی ۳ شامل: ترجمه متون کتاب درسی، ۱۵۰ نمونه سوالات امتحانی ... ۲۵۱
مرجع کامل و طبقه‌بندی شده سوالهای چندگزینه‌ای زبان تخصصی مدیریت: همراه با واژگان و اصطلاحات تخصصی ... ۱۰۶
مرد فیل چهره = The elephant man ۱۰۷
معرب علی الاظهار ۲۵۲
مفاهیم و تعابیر: ترجمه و راهنمای کامل کتاب Concepts and comments با جزئیات مکمل ۱۰۸
مکالمات روزمره ایتالیائی ـ فارسی بانضمام: فرهنگ مکالمات در موقعیتهای گوناگون با ترجمه ۲۱۰
مکالمات روزمره ترکی ۲۵۸
منصوبات (عربی) ۲۵۳
النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه جلد (۱ - ۳) ۲۵۴
نحو مقدماتی: روش نوین در آموزش علم نحو ۲۵۵
النحو الواضح فی قواعد اللغه العربیه ۲۵۶
نگاهی تازه به دستور زبان ۱۲

نمایه پدیدآور

Abrams, Sharon 179
Aghajanzadeh, Gasem 24
Alexander, L.G. 129-144
Archer, Jeffrey 161
Arquette, Patricia 171
Ashby, Michael 30-31
Bachman, Lyle F. 4
Barati, Cyrus 117
Barnes, Annette 161
Bassett, Jennifer 166
Batstone, Rob 80
Baudoin, Margaret 168
Beaven, Briony 135
Bhasker, W.W.S. 78
Birjandi, Parviz 131
Bliss, Bill 110-124-125 126-127
Bronte, Charlothe 140
Byrd, Donald R.H. 177 181-183-184-185-186-187
Byrd, DonaldR.H. 176-178 179-180-182
Cameron, Penny 197
Campbell, colin 200
Collins, Harry 162-163
Conandoyle, Arthur 174
Conrad, Joseph 171
Crawley, Angela 27-33
Crawley, Angelay 32-34
Crowther, Jonathan 29-31
Defoe, Daniel 169
Dehghan, Rahim 123
Depardieu, Gerard 171
Dickens, Charles 116
Dickstein, Esther 198
Dominique, Philippe 209
Doyle, Conan 173-193
Dye, Joan 177-181-183 184-185-186-187
Escott, John 160-195
Fatemi, Arezou 120
Feeney, Josephine 188
Fielding, K.J. 191
Flesicher, Leonore 167
Frankfort, Nancy 177-181 183-184-185-186-187
Gordon, Deborah 142
Grane, Milton 109
Grover, Julie 130
Haghani, Manoochehr 119
Harper, Andrew 142
Hartley, Bernard 146-147 148
Hatim, Basil 6
Heaton, Brain 172
Hopkins, Diana 165
Hornby, A. S. 30-31
Hornby, A.S. 28-29
Hoskins, Bob 171
Hull, Jonathan 150-151 152-153-154-155-156-158
Jacobs, W.W. 145
Jafarpur, A. 83
Kavanagh, Kqthryn 31
Kelly, Gerald 138
Keshavarz, Masood 123
Khodadady, Ebrahim 121
Kohl, Joe 162-163
Krohn, Robert 74-75-76-77
Laird, Elizabeth 194
Lewis, Norman 84
Lodge, Grace 191
Mahjoob, Mahmood 134
Mahjoob, mahmood 112
Markley, Rayner 133
Martinet, A.V 82
Mason, Lan 6
Mauger, G. 208
Mirnezami, Mohammad 115
Molinsky, Steven J. 110 125-126
Molinsky, StevenJ.124-127
Mowat, Diane 145
Murphy, Raymond 72-73 79
Nettle, Mark 165
Nowruzi Khiabani, Mehdi 113
Nunan, David 170-190
Papker, B.M. 191
Phillips, Deborah 143
Plaidy, Jean 201
Platt, Heidi 26
Platt, John 26
Prabhu, N.S. 78
Proctor, Susan 150-151 152-153-154-155-156-158
Prowe, Gunhild 203
Redman, Stuart 122
Rein, DavidP. 176-178 179-180-182
Rey, Alain 206
Richard, Jack C 142
Richards, Jack 150-151 152-153-155-156-158-159
Richards, Jack C. 26
Richards, Jack.C. 154-157
Richards, JackC. 164
Sadighi, F. 83
Saki 192
Sandy, Chuck 164
Schnider, Jill 203
Sharpe, PamelaJ. 81
Shiravi, Abdolhossein 141
Soars, John 135-136-137 149
Soars, Liz 135-136-137 149
Strange, Derek 132-197
Swan, Michael 199
Tahririan, M.H. 83
Tahririan, Mohammadhassan 118-120
Tayeb, Abdollah 189
Taylor, Jeremy 132
Thomson, A.J. 82
Tiersky, Ethel 198
Tomalin, Barry 128
Varzegar, Minoo 118
Vincent, M.C. 144
Viney, Peter 146-147-148
Wehmier, sally 30
West, Clear 116-174
West, Michael 172-191
West, Micheal 189
Westwoed, Chris 114
Whitney, Norman 196
Wymer, Norman 139
Zaim, K. 119
آریانپور کاشانی، منوچهر ۲۲-۲۳
آزاده، مصطفی ۲۳۷
ابن‌هشام، عبدالله‌بن‌یوسف ۲۳۰
احمدی‌گوی، حلمن ۱۴
استوکر، برام ۹۰
اشرف‌الکتابی، حسن ۸۶
اظهری‌مبارکوری، کرارحسین ۲۲۷
اکبرزاده، توحید ۸۹
اکبری، رضا ۲۴۵
امین، مصطفی ۲۱۳-۲۵۳-۲۵۴
امینیان، کرم‌خدا ۲۲۳-۲۲۸-۲۲۹
انواری، شهاب ۳۹-۴۰-۴۲
انواری، شهرام ۴۰-۴۲
انوری، حسن ۱۴
ایثاربخش، محمد ۲۲۳-۲۲۸-۲۲۹
ایرجی‌راد، مختار ۲۲۱
بابایی، ایوب ۸۹
باطنی، محمدرضا ۷-۱۳
براون، چارلز ۹۴
بلوری، امیرابراهیم ۲۵۷
بنی‌هاشمی‌خوانساری، مجتبی ۱۸
بوذری، پیمان ۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶
بهرامی، علی ۲۰
بهرامیان، جمشید ۲۰۷
پناه‌پوریان، سولماز ۳۹-۵۰-۵۱
پنبه‌چی، حسین ۲۰۲
تاجیک، پرویز ۳۳-۳۴-۴۵
تاجیک، محمدرضا ۲۲۶
تمدن، عبدالصمد ۳۸
توابن، مارک ۱۰۵
جارمی، علی ۲۱۳-۲۵۳
جازم، علی ۲۵۶
جرجانی، علی‌بن‌محمد ۲۳۱
جعفرزاده، علی‌اکبر ۱۰۲
جندی‌جعفری، مهرداد ۵۶
جیمز، کارل ۳
چاووشی‌محمدی، داود ۲۵۱
حجازی، محمدجواد ۸۷
حدادی، ایاز ۹۱-۹۲-۱۰۵
حسنی، ربابه ۲۲۲-۲۲۳
حسین‌زاده، اسکندر ۲۳۳
حسین‌زاده‌داشقین، علی ۲۵۸
حق‌شناس، علی‌محمد ۵-۵
حقانی، فریدون ۶۶
حیاتی، علی ۵۲
حییم، سلیمان ۱۹
خاکباز، سهیلا ۲۲۰-۲۳۲-۲۳۷-۲۴۸-۲۵۳
خاکپازنژاد، سهیلا ۲۳۹-۲۵۰
خباز، مجید ۵۳
خزایی، حمید ۶۳-۶۴-۶۵
خزایی، کاظم ۳۶-۳۷
خلیلی، کریم ۵۷-۷۱
دلوری، عباس ۱۰۸
درویش، حبیب‌الله ۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹
دفو، دانیل ۹۲
دوما، الکساندر ۹۱
دویل، آرتورکانن ۸۸
دهشیار، حسین ۸۵
دیجوریان، پروانه ۹۹

راسترو، امیرعلی ۵۹
رحمتی، میمنت ۵۴
رضازاده‌ملک، رحیم ۸
رضوی، جواد ۲۱۶
رمیم، طیب ۱۰۱
زینی‌زاده، حسین‌بن‌احمد ۲۵۲
سرهنگیان، حمید ۳
سیدکردستانچی، منیرالسادات ۸۸-۹۰-۱۰۴-۱۰۷
سیدیان، حمید ۵۵
سیدیان، مجید ۵۵
شفیعی، قاسم ۲۳۴-۲۳۵
شکری‌خانقاه، حمید ۲۱۰
شهبازی، مریم ۹۳
شهسواری، ابراهیم ۶۰
صفایی‌بوشهری ۲۱۵
عارف، صدرالدین ۲۳۲
عباچی، اباذر ۲۳۲
عضدانلو، حمید ۲
علامه، اسدالله ۹۷
علوی، عبدالرضا ۲۴۱
علی‌محمدنجات، رویا ۹۳
علیمیرزایی، سعید ۳۹-۵۰-۵۱
عمرانی، علی ۹۳
عمرانی، محسن ۲۲۵
عنانی‌سراب، محمدرضا ۴۱
غفوری، عفت ۹
فاخوری، حنا ۲۳۰
فیلی، ایاد ۲۱۴-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۶
قاسمی، حبیب ۱۵
قشمی، سحر ۱۶
قشمی، کامبیز ۱۶
قنبری، عبدالله ۳۸-۱۰۲
کردنائیج، اسدالله ۱۰۶
کردی، عبدالرضا ۱
کرون، رابرت ۵۹
کرون، روبرت ۵۴
کلان‌فرمانفرما، حسن ۹۵-۹۸-۱۰۰
کیوان، ابراهیم ۵۸
گنجی، حجت‌اله ۲۱۱-۲۲۹
گنجی، حجت‌اله ۲۲۴
لسانی، محمود ۹
لندن، جک ۱۰۴
لینکن، بروس ۲
محمدآبادی، اعظم ۶۱-۶۲
محمدزاده، نادر ۲۰۷
محمدی، حمید ۲۲۷
محمدی‌ساده‌خو، لیلا ۹۵-۹۸-۱۰۰
مرادآبادی، بهروز ۶۷-۶۸-۶۹-۷۰
مشیری، مهشید ۱۲
معلم، مرتضی ۲۰۴-۲۰۵
معین، محمد ۱۰-۱۱
مفتون، پرویز ۵۳
ملکی‌اصفهانی، محمود ۲۵۵
منشوری، محمدرضا ۹۴
موثق، جمال ۹۶
موسسه معارف اسلامی ۲۳۱
مولن، نورمادی ۹۴
نبئی‌ابهری، مجید ۱۰۳
نوری، مجید ۲۱۲
نیکوپور، جهانبخش ۴۱
نیلی‌پور، رضا ۱۰۰
ویکاری، تیم ۱۰۷
هادیان، الهام ۳۹-۵۰-۵۱
هدایتی، مهدی ۱۰۱
هنرور، جمال‌الدین ۲۳۶
یزدانی، مصطفی ۱۷
یوسف‌زاده، علیرضا ۶۷-۶۸-۶۹-۷۰

نمایه ناشر

۱۵ خرداد: تهران ۵۵-۲۴۰
آتین: تبریز ۳
آبانگاه: تهران ۷
آبرنگ: تهران ۶۶
آدنا: تهران ۵۴
آذین: تهران ۲۸-۳۳
آرمان: تهران ۹۱-۹۲-۱۰۵
آزمون: تهران ۳۸-۲۱۲
آزمون نوین: تهران ۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹
آگاه: تهران ۵-۱۳
آیندگان: تهران ۵۸-۲۳۷
آینده‌سازان: تهران ۳۱
اتحاد: تهران ۶۰
اختر: تبریز ۳۴-۸۹
ادبستان: تهران ۱۱۱
اردیبهشت: تهران ۹۷
ارم: قم ۲۵۲
ارمغان قلم: خوانسار ۱۸
استادی: تهران ۴۱
استاندارد: تهران ۸۶
اشتیاق: تهران ۱۱۶-۱۴۰-۱۷۴-۱۹۳
اشراقی: تهران ۲۱۰
اصلح: تهران ۶۱-۶۲
البرز: تهران ۱۲
امیر کبیر: تهران ۲۰۴-۲۰۵
انتشارات مدرسه: تهران ۲۳۳
اندیشه سازان: تهران ۳۹-۴۰-۴۲-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶
انصاریان: قم ۲۲۷
ایران زمین: تهران ۲۴۱
ایران سنجش: تهران ۵۶
بخشایش: قم ۲۵۷
بلادی: تهران ۷۸-۱۱۰-۱۲۵
بوستان کتاب: تهران ۱۹۹
پشوتن: تهران ۱۰۳
پورسینا: تهران ۱۰۱
پیش دانشگاهیان: تهران ۲۲۶
پیشگامان تربیت: تهران ۱
پیک مشاور: تهران ۱۰۹-۱۲۶-۱۴۴-۱۴۵-۱۷۳
پیکان: تهران ۲۲۱
تاجیک: تهران ۳۳-۳۴-۴۵
تبلور دانش: تهران ۲۳۳
تضمین دانش: تهران ۲۴۴
جماران: تهران ۶۳-۶۴-۶۵
جمال: قم ۲۲۲-۲۲۳
جنگل: تهران ۱۰۸-۱۳۷-۱۴۸-۱۵۳-۱۵۳-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸
جوان: تهران ۱۲۳
جهان دانش: تهران ۲۹
جهان رایانه: تهران ۲۲-۲۳
جهان نو: تهران ۷۶-۹۶
حبیب: قم ۲۵۶
حقوق اسلامی: قم ۷۴-۸۷
حکایت: تهران ۱۶
خزایی: تهران ۳۶-۳۷
خط سوم: تهران ۸۵
دارالعلم: قم ۲۵۵
دانش پرور: تهران ۵۴-۷۷
دانشجو: همدان ۹۳-۹۵-۹۸-۹۹-۱۰۰
دانشگاه کردستان: سنندج ۱۲۱
درخشان: تهران ۱۱۵
دنیای نو: تهران ۲۰۲
دولفین: تهران ۱۷۶-۱۷۸-۱۸۰-۱۸۲
روزبهان: تهران ۲۰۳
رهنما: تهران ۴-۲۰-۲۱-۲۶-۵۹-۸۲-۸۴-۱۳۰-۱۳۳-۱۳۵-۱۳۸-۱۴۲-۱۵۹-۱۶۴-۱۶۸-۲۰۷
زبان آموز: تهران ۱۲۸
زبان ملل: تهران ۷۲-۸۱
زبان‌آموز: تهران ۶-۸۰-۸۳-۱۵۰-۱۵۱-۱۷۰-۱۹۰-۲۰۸
زبان‌پژوه: تهران ۲۷-۱۳۷
زبانسرا: تهران ۱۴۹
زبانکده: تهران ۱۵۴-۱۵۵
سارگل: تهران ۳۹-۵۰-۵۱
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی: تهران ۲۲۳
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران ۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۴۱
سرایش: تهران ۱۰-۱۱
سید الشهدا (ع): قم ۲۱۳-۲۳۰
شعاع: تهران ۲۵
شکوه اندیشه: تهران ۱۷۷-۱۷۹-۱۸۱-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷
شمیم: تهران ۱۰۲
شهرآب: تهران ۳۱
صبح صادق: تهران ۲۰۶
صنعت گستر: تهران ۹۴
صنوبر: تهران ۵۳
عباسی: تهران ۷۳-۷۹-۱۲۲
فاطمی: تهران ۱۴
فرهنگ معاصر: تهران ۱۹
فرهیخته: تهران ۲۰۹
فواد: تهران ۱۲۹-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۹-۱۹۸
قدس: قم ۲۱۵
قصه‌پرداز: تهران ۱۳۳
قلم آشنا: تهران ۱۱۷
قلم فرزانگان: شیراز ۱۴۶
قلمستان هنر: تهران ۳۵-۱۱۴-۱۳۲-۱۳۶-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۷-۱۷۱-۱۸۸-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۲۰۰-۲۰۱
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۶۷-۶۸-۶۹-۷۰-۷۱-۲۴۵-۲۴۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱
کانون گسترش علوم: تهران ۲۲۵
کربلا: تهران ۳۶
گلاب: تهران ۸
گیلار: رشت ۲۴
مبتکران: تهران ۲۱۴-۲۳۸-۲۳۹
محجوب: تهران ۱۱۲-۱۳۴-۱۷۵
محدث: تهران ۱۲۴-۱۲۷
محور: تهران ۳۲
مدرسان تهران: تهران ۵۷-۲۳۲
مشاوران آموزش: تهران ۲۲۰-۲۳۲-۲۵۳
مشک افشان: تهران ۹
مصطفی یزدانی: ورامین ۱۷
معرفت: تهران ۶-۸۰-۸۳-۱۲۸-۱۵۰-۱۵۱-۱۷۰-۱۹۰-۲۰۸
منادی: تهران ۳۰-۳۷
منتشران: تهران ۳۸
منشور دانش: تهران ۵۲-۲۱۱-۲۲۳-۲۲۸-۲۲۹
موعود اسلام: بوشهر ۱۵
مهدوی: تهران ۱۳۱
مهران: تبریز ۱۳۹-۱۷۲-۱۸۹-۱۹۱
مهربان نشر: تهران ۶-۱۰
ناصر خسرو: تهران ۲۵۴
نشر نی: تهران ۲-۱۱۳
نوح: قم ۲۱۶
نورمطاف: قم ۲۳۱
واژه: تهران ۸۸-۹۰-۱۰۴-۱۰۷
هانیوان: قم ۷۵
یاران: تبریز ۲۵۸

خانه کتاب ایران

کتاب ماه

فلسفه و روانشناسی

فهرست کتاب‌های منتشر شده آذر ماه سال ۱۳۸۰

آموزش و پژوهش در فلسفه
۱۰۷

۱ـ مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش فلسفه پیش‌دانشگاهی.
رضا اکبری. ـ تهران: کانون فرهنگی آموزش. ـ ۲۱۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۶-۱۸۱-۳۲۶-۹۶۴

فلاسفه
۱۰۸

(چاپ اول)

۲ـ افکار فلاسفه بزرگ.
ویلیام ساهاکیان، میل‌لوئیس ساهاکیان؛مترجم: گل‌بابا سعیدی. ـ تهران: بحر دانش. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Ideas of the great philosophers
شابک: ۱-۰-۹۳۴۹۹-۹۶۴

در این کتاب برخی مباحث فلسفی از قبیل معرفت‌شناسی و منطق، فلسفه‌های حیات، فلسفه سیاسی و حقوقی، فلسفه مذهب و مابعدالطبیعه بررسی و تبیین می‌شود. نگارنده ذیل هر یک از مباحث یاد شده، نظرات فلاسفه مشهور جهان نظیر: هگل، مارکس، دکارت، افلاطون، ارسطو، نیچه، کانت، استوارت میل و شوپنهاور را ذکر کرده است. در بخش پایانی کتاب، مکاتب فلسفی از جمله مکتب پراگماتیسم، مثبت‌گرایی، اثبات‌گرایی منطقی، و واقعیت‌گرایی به اختصار معرفی شده است.

مابعدالطبیعه
۱۱۰

۳ـ مارتین هیدگر: پیش‌درآمدی به فلسفه او.
جوزف کاکلمانس؛مترجم: موسی دیباج. ـ تهران: حکمت. ـ ۲۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Martin heidegger: a first introduction to his philosophy...
شابک: ۴-۲۰-۵۶۱۶-۹۶۴

(چاپ اول)

مارتین هیدگر
پیش درآمدی به فلسفه او

جوزف کاکلمانس
مترجم
موسی دیباج

ناشر:
حکمت

در این کتاب بخشی از اندیشه‌های فلسفی "مارتین هیدگر" (۱۸۸۹ ـ ۱۹۷۶) براساس نوشته‌های افرادی چون: والتر، آلبرت داندین، بیمل، لودویگ لندگربه، و برنارد دلفگاوو نقد و تفسیر شده است. ابتدای کتاب شرح کوتاهی است از زندگی و مراحل رشد تفکرات فلسفی "هیدگر" که در پی آن دیدگاه‌های فلسفی و شیوه هستی شناسانه وی مطرح می‌شود. سایر مباحث کتاب از این قرار است: "خوف و مراقبت، کون زمانی و زمان"، "واقعیت و حقیقت"، "انتقال از تصرف با تعلق خاطر اشیاء به راه حصول علمی"، "تاملاتی در زبان و واژگان شناسی" و "پرسش از معنی هستی".

کیهان‌شناسی (فلسفه طبیعت)
۱۱۲

۴ـ روح این ناشناخته.
ژان شارون؛مترجم: محسن فرشاد. ـ تهران: شرکت سهامی انتشار. ـ ۳۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'esprit cet inconnu
شابک: ۳-۵۱-۵۷۳۵-۹۶۴

انسان (نوع بشر)
۱۲۸

(چاپ اول)

۵ـ هر چه واقعا نیاز داشتم بدانم در کودکستان آموختم.
رابرت فولگام؛مترجم: شیرین نوروی؛ویراستار: مریم افراسیابیان. ـ تهران: نیریز. ـ ۱۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
All i really need to know i learned kindergarten ...
شابک: ۹-۲۷-۵۷۲۴-۹۶۴

در این کتاب اهمیت و جایگاه کودکستان و مهد کودک در پرورش و بازسازی ذهن کودکان بازگو می‌شود. افزون بر آن، مولف با برشماردن دیدگاه‌های موافق و مخالف کودکستان، نقاط قوت و ضعف هر یک را شرح می‌دهد. وی این مباحث را در قالب خاطرات خود از مراحل مختلف کودکی، تدوین کرده است.

پیرا روانشناسی و علوم غریبه
۱۳۳

۶ـ اقیانوس: طریقه جدا نمودن روح از بدن و انجام سفرهای ذهنی.
علی رحیم‌بخش. ـ تهران: جمال الحق. ـ ۱۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۲۶-۵۶۷۱-۹۶۴

۷ـ بنیانهای فلسفی، تعلیمات و تمرینات روح‌شناسی و پدیدارشناسی تله‌پاتی.
علی‌اکبر محمدزاده. ـ تهران: درمانگر. ـ ۹۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۴-۳-۹۱۷۴-۰-۹۶۴

۸ـ در آغوش نور ...
بتی‌جین ایدی؛مترجم: فریده مهدوی‌دامغانی. ـ تهران: تیر. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفدهم / ۲۱۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Embraced by the light
شابک: ۸-۰-۹۰۷۷۳-۹۶۴

۹ـ سفر به دشت ستارگان.
پائولو کوئیلو؛مترجم: دل‌آرا قهرمان. ـ تهران: فرزان روز. ـ ۲۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Le pelerin de compostelle
شابک: ۱-۲۴-۶۱۳۸-۹۶۴

۱۰ـ طالع‌بینی چینی.
بری فنوئیس؛مترجم: اسماعیل قهرمانی‌پور. ـ تهران: تلاش. ـ ۴۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Complete chinese horoscopes
شابک: ۹۶۴-۵۷۵۰-۵۸-X

۱۱ـ طالع‌بینی چینی: حکمت قدیم برای نسل جدید راز ستاره‌ها.
چونگ لی؛مترجم: ندا شادنظر. ـ تهران: گل مریم. ـ ۲۲۴ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Chinese astrology
شابک: ۹-۱۴-۷۰۶۰-۹۶۴

۱۲ـ طالع‌بینی عمومی.
کارل وسچکه؛مترجم: فروزان گنجی‌زاده. ـ تهران: اردیبهشت. ـ ۱۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۵۱-۶۰۶۲-۹۶۴

(چاپ اول)

۱۳ـ طالع‌بینی فیثاغورثی: راهنمای یافتن هدف زندگی.
دانیل میلمن؛مترجم: پریچهر فرجادی. ـ تبریز: تندیس. ـ ۵۹۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The life you were born to live ...
شابک: ۳-۱۹-۵۷۵۷-۹۶۴

کتاب حاضر طی چهار بخش سامان یافته است. عناوین بخش‌ها عبارت‌اند از: "سیستم هدف زندگی"، "مسائل و انرژی‌های زندگی"، "راه‌های سرنوشت" و "قوانینی که زندگی‌ها را متحول می‌سازد". ذیل این چهار بخش نگارنده مطالبی درباره طالع‌بینی و پیش‌گویی زندگی افراد ـ با تاکید بر مکتب فیثاغورث ـ مطرح می‌سازد.

۱۴ـ طالع‌بینی هندی.
بنگالورونکات رامان؛مترجم: علی منطقی. ـ تهران: تلاش. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۷۵۰-۸۴-۹

۱۵ـ طراحی نظم به شیوه فنگ‌شویی.
کارن کینگستون؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۷۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Clear your clutter with feng shui
شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۱۴-۰

۱۶ـ فال حافظ با معنی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛به‌اهتمام: کاظم لاهیجی. ـ تهران: سماء. ـ ۲۱۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهاردهم / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۵۱-۰۳-۷

(چاپ اول)

۱۷ـ فال حافظ با معنی.
شمس‌الدین‌محمد حافظ؛به‌اهتمام: فاطمه خلیلی. ـ تهران: میلاد. ـ ۴۹۶ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۶۱-۵۳-۱

۱۸ـ فال دیوان غزلیات حافظ با معنی.
به‌اهتمام: کاظم لاهیجی. ـ تهران: اروند. ـ ۴۹۶ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۵۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۵۸-۸-۹

۱۹ـ فال دیوان غزلیات حافظ با معنی.
به‌اهتمام: کاظم لاهیجی. ـ تهران: اروند. ـ ۴۹۶ ص. ـ جیبی (سلفون). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۱۰۱۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۰۵۸-۹-۷

(چاپ اول)

۲۰ـ فالنامه حافظ و انبیاء.
گردآورنده: ابوالفضل حسن‌زاده. ـ تهران: فلسفی. ـ ۱۱۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۵۹-۱۳-۲

(چاپ اول)

۲۱ـ فالنامه خواجه حافظ شیرازی.
به‌اهتمام: شیوا نوروزیان. ـ تهران: بدیهه. ـ ۲۱۶ ص. ـ خشتی (سلفون). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۰۱-۳۶-۱

۲۲ـ کفایه الرمل: خودآموز علم رمل.
محمدجواد ذهنی‌تهرانی. ـ قم: وجدانی. ـ ۶۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۳۷-۶-۰

رویاها و رازواره‌ها
۱۳۵

۲۳ـ تعبیر خواب ابن سیرین، امام جعفر صادق (ع) - دانیال پیغمبر...: بانضمام محرم‌نامه، نوروزنامه، در بیان...
حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی؛به‌اهتمام: پرویز بابایی، ندا یاوری. ـ تهران: نمونه. ـ ۵۷۲ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۲۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۴۰-۱۰-۰

۲۴ـ تعبیر خواب از دانیال پیغمبر - ابن سیرین شامل: ویژگیهای خواب، انواع خواب با شیوه ساده.
به‌اهتمام: محمدرضا وفایی. ـ قم: وفایی. ـ ۳۵۲ ص. ـ جیبی (شمیز). ـ ۳۸۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۱۳-۴۳-۰

۲۵ـ متن کامل تعبیر خواب محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر(ص).
حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی. ـ تهران: درنا. ـ ۴۰۰ ص. ـ وزیری (سلفون). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۰۵-۴۰-۸

۲۶ـ متن کامل تعبیر خواب محمد بن سیرین و دانیال پیغمبر(ص).

(چاپ اول)

حبیش‌بن‌ابراهیم تفلیسی، محمدبن‌سیرین ابن‌سیرین. ـ تهران: نهال خجسته. ـ ۳۲۴ ص. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

۲۷ـ مجموعه پرسشها و پاسخها درباره خواب، رویا، تعبیر.
احمد لقمانی. ـ قم: عطر سعادت. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۹۰۶-۴

دیگر نظامها و مکاتب فلسفی
۱۴۹

۲۸ـ نظم گفتار: درس افتتاحی در کلژ دو فرانس دوم دسامبر ۱۹۷۰.
میشل فوکو؛مترجم: باقر پرهام. ـ تهران: آگاه. ـ ۷۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'ordre du discours
شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۱۰۸-۴

روانشناسی
۱۵۰

(چاپ اول)

۲۹ـ روان‌شناسی: قدم اول.
نایجل بنسون؛مترجم: نورالدین رحمانیان. ـ تهران: شیرازه. ـ ۱۷۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Introducing psychology
شابک: ۹۶۴-۶۵۷۸-۸۰-۲

این کتاب از مجموعه کتاب‌های "قدم اول" به اطلاعاتی در باب روان‌شناسی اختصاص یافته است. در این کتاب، مولف با معرفی چهره‌های سرشناس روان شناسی از جمله فروید، پاولف، اسکینر، باندورا، پیاژه به نقش هر یک از آنها در توسعه این علم اشاره می‌کند. افزون بر آن، مهم‌ترین مکاتب روان‌شناسی و تقسیم‌بندی‌های درونی آن، به اختصار معرفی می‌شود.

(چاپ اول)

۳۰ـ روان‌شناسی مجموعه پرسشها و پاسخهای تشریحی درس در آزمونهای سراسری، آزاد دانشگاهها ...
فواد منصوری. ـ تهران: آیندگان. ـ ۱۷۴ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۰۴-۳۰-۷

(چاپ اول)

۳۱ـ روان‌شناسی عمومی.
حمزه گنجی. ـ تهران: ساوالان. ـ ۳۱۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
General psychology
شابک: ۹۶۴-۹۲۶۷۸-۹-۱

(چاپ اول)

۳۲ـ زمینه روانشناسی هیلگارد.
ریتا اتکینسون. ... [و دیگران]؛مترجم: حسن رفیعی، محسن ارجمند، مرسده سمیعی؛ویراستار: ناهید حجازی. ـ تهران: ارجمند، شهرآب. ـ ۲۸۸ ص. ـ جلد دوم. ـ رحلی (شمیز). ـ ۳۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۰۹۵-۵۴-۲

(چاپ اول)

۳۳ـ مبانی و پژوهشی در علوم رفتاری.
فردریک کرلینجر؛مترجم: عفت غفوری. ـ تهران: مشک افشان. ـ ۵۳۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۷۱۳۹-۱۲-۸

کتاب حاضر شامل اصول و مبانی تحقیق و پژوهش در علوم رفتاری (روان‌شناسی، علوم تربیتی و جامعه‌شناسی) است که ذیل ۶ بخش فراهم آمده است. نگارنده در بخش نخست ذیل عنوان "زبان و رویکرد علم" به بررسی رویکرد علمی،

تعریف پژوهش علمی، هدف‌های علم، روش‌های شناخت، تعریف مسئله و فرضیه‌ها، و متغیرها اختصاص دارد. در بخش دوم "مجموعه‌ها، روابط و واریانس" توضیح داده می‌شود. موضوع بخش سوم "احتمال، تصادفی بودن و نمونه‌گیری" است. در بخش چهارم روش‌های تحلیل، تفسیر، تبیین و استنباط آماری مطرح شده است. در بخش پنجم، مبانی و تحلیل واریانس و در بخش ششم نحوه تحقیق آزمایشی و غیرآزمایشی تشریح شده است.

ادراک حسی، حرکت، هیجانها و سائقه‌ها
۱۵۲

۳۴ـ چرا می‌ترسم؟ دوست بدارم.
جان‌جوزف پاول؛مترجم: فرشته نایبی. ـ تهران: نزهت. ـ ۱۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Why am i afraid to love?
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۶۷-۲-۳

(چاپ اول)

۳۵ـ دنیای اسرارآمیز رنگها.
هانیه پورعلی‌خان. ـ تهران: هزاران. ـ ۱۴۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۱۹-۳۸-۶

در کتاب حاضر، نخست کلیاتی درباره رنگ و تقسیم‌بندی آن به طبع می‌رسد، سپس از چگونگی تاثیر هر رنگ بر روح و روان آدمی سخن می‌رود. استفاده از رنگ در روان درمانی، خاصیت رنگ و مفهوم هر یک در آزمون‌های لوشر از دیگر مباحث کتاب است.

۳۶ـ روانشناسی احساس و ادراک.

محمود ایروانی، محمدکریم خداپناهی. ـ تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۲۵۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sensation and perception psychology

شابک: ۹۶۴-۴۵۹-۴۶۱-۴

(چاپ اول)

۳۷ـ روانشناسی ترس.

محمد کیارش. ـ تهران: مشک افشان. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۳۹۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۱۳۹-۱۰-۱

نگارنده در این کتاب با اشاره به مقوله ترس در سال‌های کودکی، نوجوانی، جوانی و کهنسالی، مباحث آن را با این موضوعات فراهم می‌آورد: "ترس از ازدواج"، "ترس از پزشک"، "ترس از امتحان"، "ترس از تاریکی"، "ترس از تنهایی"، "ترس از مرگ"، "ترس و شرم"، "تنبیه و ترس"، "ترس و لکنت زبانی" و "خواب‌های ترسناک". گفتنی است در کتاب رهنمودهایی به منظور غلبه بر ترس‌های یاد شده به دست داده می‌شود.

۳۸ـ نگرش مثبت، یا، مثبت‌نگری.

مترجم: مرتضی بهمن‌آزاد. ـ تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. ـ ۱۶ ص. ـ رقعی (کلاسه). ـ ۱۳۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Your attitude and you

شابک: ۹۶۴-۳۵۳-۴۲۳-۵

هوش، عقل و قوای ذهنی

۱۵۲

(چاپ اول)

۳۹ـ راه نبوغ.

تونی بوزان؛مترجم: مهدی قراچه‌داغی؛ویراستار: فهیمه محبی‌زنگنه. ـ تهران: پیکان. ـ ۲۱۲ ص. ـ خشتی (شمیز). ـ ۱۳۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Head first!: you're smarter than you think

شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۱۴۹-۳

کتاب در سه بخش سامان یافته است. در بخش نخست ابعاد هوش عاطفی (شخصی، اجتماعی و معنوی) نیز شیوه تقویت آن بازگو می‌شود. در بخش دوم از توانایی‌های سیستم‌های مختلف بدن و شیوه تقویت آن سخن می‌رود. در بخش سوم، شیوه تقویت سه نوع بهره هوشی عددی، فضایی و کلامی با تمرین‌های متعدد به گونه آموزشی بیان می‌شود.

(چاپ اول)

۴۰ـ نگاهی نو به روان‌شناسی آموختن، یا، روان‌شناسی تغییر رفتار.

علی‌اکبر شماری‌نژاد. ـ تهران: چاپخش. ـ ۴۰۸ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۴۱-۸۹-۱

جلد نخست از مجموعه دو جلدی "روان شناسی آموختن" مشتمل بر شش فصل است. در فصل نخست، شرحی از فرآیند یادگیری و مفهوم آن فراهم آمده، سپس به نقش معلم، مدرسه، خانواده و جامعه در فرآیند یادگیری اشاره شده است. تعامل میان وراثت یا بعد زیست شناختی کودک و بعد محیطی (روان شناختی و

جامعه شناختی) مباحثی است که در فصل دوم مطرح می‌شود. در فصل سوم نظریات روان شناسان در باب فرآیند یادگیری درج می‌گردد و فصل چهارم به انگیزش و شیوه‌های بهره‌گیری از آن در امر آموزش اختصاص می‌یابد. مفهوم "انتقال یادگیری" عوامل موثر در این انتقال و نقش آن در زمینه آموزش و پرورش مباحث فصل پنجم را تشکیل می‌دهد. فصل پایانی به فرآیندهای چهارگانه یادگیری اختصاص یافته که عبارتند از: ۱ـ چگونگی تشکیل مفاهیم، ۲ـ حل مسئله، ۳ـ چگونگی تصمیم‌گیری، ۴ـ ساختار زبان و چگونگی آموختن کاربردش.

(چاپ اول)

۴۱ـ نگاهی نو به روان‌شناسی آموختن، یا، روان‌شناسی تغییر رفتار.

علی‌اکبر شماری‌نژاد. ـ تهران: چاپخش. ـ ۲۸۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۵۴۱-۸۸-۳

جلد دوم از کتاب روان‌شناسی آموختن مشتمل بر فصل‌های هفتم تا یازدهم است. در فصل هفتم شرحی از باورهای سنتی و رویکردهای معاصر در امر آموزش و پرورش به دست داده شده، همچنین روش‌ها و راهبردهای مطلوب برای تدریس موثر تشریح شده است. در فصل هشتم مخاطبان اصول و روش‌های ارزشیابی و شیوه‌های بهره‌گیری از نتایج آن را فرا می‌گیرند. در فصل نهم به مسائل و مشکلات شخصی (از قبیل هوش، استعداد، رغبت‌ها، ارزش‌ها، گرایش‌ها، احساسات و...) و غیر شخصی (خانواده، مدرسه، جامعه و ...) در امر آموزش و پرورش اشاره شده و در فصل دهم درباره فنون و روش‌های مدیریت کلاس توضیح داده می‌شود. فصل پایانی جمع‌بندی از مطالب کتاب است.

روانشناسی افتراقی و روانشناسی رشد

۱۵۵

۴۲ـ آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد.

ناصر باهنر. ـ تهران: سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل. ـ ۲۸۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۰۴-۱۰۶-۹

۴۳ـ بلوغ و نوجوانی: راهنمای معلم ویژه دوره راهنمایی تحصیلی.

محمدرضا شرفی، محرم آقازاده، منوچهر فضلی‌خانی. ـ تهران: منادی تربیت. ـ ۱۶۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۸-۰۰۹-۷

۴۴ـ چه کسی پنیر مرا برداشته است؟.

اسپنسر جانسون؛مترجم: محمد ریاضی. ـ تهران: آبتین. ـ ۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Who moved my cheese?

شابک: ۹۶۴-۶۴-۳-۱۶-۶

(چاپ اول)

۴۵ـ رشد اخلاقی، ارزشی و دینی در نوجوانی و جوانی: از مجموعه روان‌شناسی رشد کاربردی نوجوانی و جوانی.

حسین لطف‌آبادی. ـ تهران: نسل سوم. ـ ۱۳۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۳۳۷۷-۵-X

کتاب حاضر از مجموعه دوازده جلدی "سازمان ملی جوانان" به مراحلی از رشد نوجوانان و جوانان از منظر روان‌شناسی

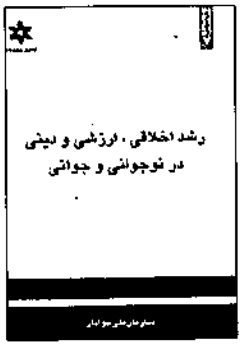

اختصاص دارد. نگارنده پس از به دست دادن تعریفی از رشد اخلاقی در نوجوانان و جوانان، مقوله تحولات وجدان اخلاقی، رشد ارزش‌ها و رشد دینی و مذهبی در آنها را بررسی می‌کند. مراحل شکل‌گیری رشد دینی و نحوه آموزش ارزش‌های دینی و اخلاقی از دیگر مباحث این کتاب است.

(چاپ اول)

۴۶ـ روان‌شناسی رازهای کودکی.

ماکس ون‌مانن، باس لورینگ؛مترجم: شاهرخ شاهرویزی؛ویراستار: مهرنوش خانزاده. ـ تهران: گفتمان خلاق. ـ ۲۴۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۲۵-۳۶-۲

کتاب حاضر با حکایت‌هایی از رازهای کودکان و نوجوانان آغاز شده است. به دنبال آن به گونه‌های مختلف رازداری (وجودی، ارتباطی و شخصی) اشاره شده و ارتباط آن با موضوعاتی چون دروغ‌گویی، رشد فردی و اجتماعی، صمیمیت و اخلاق، هویت، گناه، شرم و حیا شرح داده می‌شود. در پایان از رازداری کودکان، یعنی عامل تربیتی یاد شده و از شیوه‌های کنترل، نظارت و بهره‌گیری از آن برای مقاصد تربیتی سخن به میان آمده است.

۴۷ـ روانشناسی بازی: مفاهیم، نظریه‌ها، بازی‌درمانی، بازی‌های جنسی و ...

سیامک خدایی‌خیاوی؛ویراستار: رحیم

احمدی‌میرک. ـ تبریز: احرار. ـ ۱۴۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

(چاپ اول)

عنوان به لاتین:
Play and play therapy
شابک: ۹۶۴-۵۶۰۶-۹۸-۵

۴۸ـ روان‌شناسی عزت نفس.
ناتانیل براندن؛مترجم: مهدی قراچه‌داغی. ـ تهران: نخستین. ـ ۳۰۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۱۶-۳۵-۰

۴۹ـ روانشناسی کودکان و نوجوانان استثنائی.
بهروز میلانی‌فر. ـ تهران: قومس. ـ ۳۸۴ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Exceptional children and adolescents
شابک: ۹۶۴-۵۵۱۶-۴۳-۹

۵۰ـ ساخت، پدیدایی و تحول شخصیت.
ریچارد مای‌لی؛مترجم: محمود منصور. ـ تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت). ـ ۳۱۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Personality: structures, genesis, development
شابک: ۹۶۴-۰۳-۴۴۰۴-۴

(چاپ اول)

۵۱ـ نوجوانان و جوانان و خانواده آنان.
حسین لطف‌آبادی. ـ تهران: سازمان ملی جوانان. ـ ۱۲۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۷۷-۸-۴

در این کتاب نخست به نیازهای جوانان و انتظار آنان از والدین اشاره می‌شود، سپس شیوه برآوردن این نیازها بررسی و ارزیابی می‌گردد. در بخشی از کتاب نیز علل تعارض والدین با جوانان و نوجوانان ذکر گردیده، سپس رهنمودهایی برای رفع آن فراهم آمده است. دیگر مباحث کتاب بدین قرار است: انتقال فشارهای روانی ناشی از کار زیاد والدین در بیرون

از خانه به فرزندان، تاثیر عوامل اقتصادی بر روابط خانوادگی، آسیب‌های ناشی از طلاق و سوء رفتار با نوجوانان و جوانان.

روانشناسی عملی
۱۵۸

۵۲ـ آیین دوست‌یابی.
دیل کارنگی؛مترجم: محمدرضا اکبری‌بیرقی. ـ تهران: اردیبهشت. ـ ۳۷۶ ص. ـ رقعی (سلفون). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
How to win friends and influence people
شابک: ۹۶۴-۶۰۶۲-۹۵-۴

۵۳ـ اصول و فنون مذاکره.
راجر فیشر، ویلیام یوری؛مترجم: مسعود حیدری. ـ تهران: سازمان مدیریت صنعتی. ـ ۲۱۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Getting to YES: negotiating agreements ...
شابک: ۹۶۴-۶۱۷۵-۴۰-۶

۵۴ـ اعتماد به نفس در ۱۰ روز.
مجتبی حورایی؛ویراستار: فریبا نوری. ـ تهران: دکلمه‌گران. ـ ۱۷۰ ص. ـ جلد اول. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۰۰۰ ریال. ـ چاپ هجدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۰-۵-۲

(چاپ اول)

۵۵ـ بررسی نقاط ضعف شما.
وین دایر؛مترجم: مصطفی رحیم‌زاده. ـ تهران: مشک افشان. ـ ۳۱۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Your erroneus zones
شابک: ۹۶۴-۷۱۳۹-۰۸-X

در این کتاب با استناد به یافته‌های علمی و روان‌شناسی، رهنمودهایی برای غلبه بر ناراحتی‌های فکری و روحی فراهم آمده است. 'غمگین نبودن را یاد بگیرید'، 'کانون کنترل داخلی و خارجی'، 'مضرات بایدها و نبایدها'، 'انتقاد و عمل'، 'وابستگی روانی و بحرانی ازدواج'، 'ترس از ناشناخته‌ها'، 'اضطراب و اشفتگی بدون فایده' و 'تعصب و سماجت' از مباحث کتاب به شمار می‌آید. کتاب با مثال‌هایی در این باب، برگرفته از خاطرات و شرح حال افراد مختلف همراه است.

(چاپ اول)

۵۶ـ بعد دیگر وجود: چگونه با بعد وجودمان ارتباط برقرار کنیم و از آن کمک بگیریم.
خوزه سیلوا، رابرت استون؛مترجم: مجید پزشکی. ـ تهران: نسل نواندیش. ـ ۳۳۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The silva mind control method for getting help from your ...
شابک: ۹۶۴-۵۸۸۵-۰۳-۵

بخش نخست کتاب شامل تمرینات خودآموز است که طی آن مطالبی درباره روش‌های برقراری ارتباط با بعد روحی و معنوی ذکر می‌گردد. در بخش دوم نیز نکاتی درباره شیوه بهره‌گیری از بعد معنوی و روحی برای حل مسائلی در زمینه ارتباطات انسانی، موفقیت شغلی، تندرستی، مقابله با ترس و مانند آن فراهم آمده است.

۵۷ـ تقویت و تمرکز فکر.
جوزف مورفی؛مترجم: هوشیار رزم‌آزما. ـ تهران: سپنج. ـ ۲۰۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۴۹-۰۹-۷

(چاپ اول)

۵۸ـ تکنولوژی فرمولهای ذهنی (رمز موفقیت) مهندسی ذهن با فرموله کردن رفتار و برخوردها در پی تحقق اهداف ...
رسول فتحی. ـ تهران: رسول فتحی. ـ ۲۲۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Technology of mental formula
شابک: ۹۶۴-۰۶-۰۵۲۰-۳

در کتاب حاضر، راه‌های شناخت و پیکره‌بندی ذهن انسان، همچنین رموز موفقیت در کار و زندگی توضیح داده شده است. علاوه بر آن نگارنده، روش‌های پرورش خلاقیت، شیوه‌های برقراری روابط بین اشخاص و چگونگی نفوذ در دیگران را شرح می‌دهد.

۵۹ـ جادوی موفقیت: برنامه‌ای برای خود شکوفایی.
دیویدجوزف شوارتس؛مترجم: مهدی قراچه‌داغی. ـ تهران: آثار. ـ ۲۵۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۱۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The magic of getting what you want ...
شابک: ۹۶۴-۶۵۷۳-۰۰-۲

۶۰ـ رنج خاطرات ... روانشناسی آگاهی.
میلدر نیومن، برنارد برکوویتس؛مترجم: فرشته نایبی. ـ تهران: نزهت. ـ ۱۹۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
How to be awake and alive
شابک: ۹۶۴-۹۳۲۶۷-۳-۱

(چاپ اول)

۶۱ـ سوپ جوجه برای روح: ۸۴ داستان کوتاه برای تلطیف و تقویت روحیه.
جک کنفیلد، مارک‌ویکتور هنسن؛مترجم: علی‌اکبر راستکارمحمودزاده؛ویراستار: کتایون گوهری‌بروجردی. ـ تبریز: فروغ آزادی. ـ ۳۲۸ ص. ـ جلد سوم. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۹۷۱-۱۶-۴

۸۴ داستان کوتاه با هدف تلطیف و تقویت روحیه مخاطبان در این کتاب گردآمده است. این داستان‌ها که عمدتا از قول دانشمندان، ادیبان و نویسندگان خارجی نقل شده، ذیل این عناوین سامان یافته است: ۱ـ درباره عشق، ۲ـ درباره وظایف پدر و مادری، ۳ـ درباره تعلیم و تربیت، ۴ـ درباره مرگ و رحلت، ۵ـ درباره شیوه نگرش و برخورد، ۶ـ درباره غلبه بر مشکلات و موانع، ۷ـ درباره خرد.

۶۲ـ صمیمیت، نفوذ و تاثیرگذاری در ۱۰ دقیقه.
مجتبی حورایی؛ویراستار: فریبا نوری. ـ تهران: دکلمه‌گران. ـ ۱۲۸ ص. ـ جلد دوم. ـ رقعی (شمیز). ـ ۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ پانزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵۰-۶-۰

۶۳ـ قانون توانگری.
کاترین پاندر؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: پیکان. ـ ۳۵۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ چهاردهم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

The dynamic laws of prosperity forces that, bring riches...

شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۸۴-۵

٦٤ـ قدرت فکر.

جوزف مورفی؛مترجم: هوشیار رزم‌آزما. ـ تهران: سینج. ـ ۳۶۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ بیست و یکم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۴۹-۰۳-۸

٦٥ـ کشف مجهولات.

رضا شاهمیری. ـ تهران: نخل دانش. ـ ۲۳۶ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۲۵۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۸-۲۰-۰

٦٦ـ مطالعه موفق با تمرکز.

مجتبی حورایی؛ویراستار: فریبا نوری. ـ تهران: دکلمه‌گران. ـ ۲۰۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۶۵۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۱۹-۰

٦٧ـ من کیستم؟ چرا می‌ترسم بگویم (روانشناسی خویشتن).

جان‌جوزف پاول؛مترجم: فرشته نایبی. ـ تهران: نزهت. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Why am i afraid to tell you who i am?

شابک: ۹۶۴-۹۳۲۶۷-۱-۵

٦٨ـ ندای درون = The voice within.

لیزا هیس؛مترجم: لادن صوفی؛ویراستار: فضل‌الله قنادی. ـ اصفهان: آترویات. ـ ۲۴۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۲۸۳-۵-۷

(چاپ اول)

٦٩ـ و تو ای انسان.

احمدرضا قنبری؛ویراستار: شکوفه اسماعیلی. ـ اصفهان: اسپادان. ـ ۷۲ ص. ـ بالتویی (شمیز). ـ ۳۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۰۷۱۴-۰-۷

کتاب، به مطالبی در باب اخلاق و خودسازی اختصاص دارد. این مطالب که از منابع مختلف اقتباس شده ذیل ۹ فصل با این موضوعات تدوین شده

است: "انسان"، "خودباوری"، "صبر و استقامت"، "عزت نفس"، "اراده"، "خوش‌بینی"، "عشق"، "امید" و "اعتدال".

٧٠ـ هفت عادت مردمان موثر.

استفان کاوی؛مترجم: گیتی خوشدل. ـ تهران: پیکان. ـ ۱۹۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۵۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

The seven habits of highly effective people

شابک: ۹۶۴-۳۲۸-۰۸۲-۹

٧١ـ همه چیز با خدا ممکن است: قانونمندی طبیعت.

مجتبی حورایی؛ویراستار: فریبا نوری. ـ تهران: دکلمه‌گران. ـ ۱۲۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ هشتم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۲۱-۲

منطق

۱۶۰

٧٢ـ المنطق.

محمدرضا مظفر؛مقدمه: غلامرضا فیاضی، محسن غرویان؛مترجم: علی شیروانی. ـ قم: اسماعیلیان. ـ ۴۶۴ ص. ـ جلد اول. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ نهم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۹۷-۱۲-۳

(چاپ اول)

٧٣ـ منطق (١).

محمود منتظری‌مقدم. ـ قم: حوزه علمیه قم، مرکز مدیریت. ـ ۲۸۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۱۴۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۹۱۸-۲۲-۹

(چاپ اول)

٧٤ـ ۱۰۰۰ نکته در ؟؟؟ طبقه‌بندی شده منطق (علوم انسانی).

محمد زنگنه. ـ تهران: ایندگان هزار نکته. ـ ۱۷۶ ص. ـ رحلی (شمیز). ـ ۱۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۷۳-۰۶۸-۹

اخلاق اجتماعی

۱۷۷

٧٥ـ احترام متقابل.

مترجم: مرتضی بهمن‌آزاد. ـ تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه. ـ ۱۶ ص. ـ رقعی (گلاسه). ـ ۱۳۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Courtesy counts!

شابک: ۹۶۴-۳۵۳-۴۲۲-۷

فلسفه شرق

۱۸۱

٧٦ـ افاق مرزبانی (گفت و گوهایی با استاد علامه محمدتقی جعفری).

عبدالله نصری. ـ تهران: سروش. ـ ۱۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۰۹۲-۸

(چاپ اول)

٧٧ـ اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی.

مرتضی یوسفی‌راد. ـ قم: بوستان کتاب قم. ـ ۳۱۲ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۴۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Andiseye siyasiye xaje nasir al-din tusi

شابک: ۹۶۴-۳۷۱-۰۳۹-۴

در کتاب حاضر، اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی (۵۹۷ ـ ۶۷۲ هـ . ق) در قالب هفت فصل تحلیل شده است. "خواجه نصیرالدین طوسی عمر مفید خود را در عصر اسماعیلیان و مغول‌ها گذراند. او شارح و مفسر فلسفه سیاسی فارابی است و نظرات خاصی در زمینه فن سیاسی (مدیریت، طبابت و اجرایی سیاسی) دارد. خواجه نصیر، نظام امامت را در قالب مسائل فلسفی ـ کلامی خود در کتاب‌ها و رساله‌های متعددی، همچون: اخلاق ناصری، تجرید العقاید و رساله امامت، به عنوان نظامی که زمینه‌های رشد و کمال انسان را فراهم می‌کند و متضمن استمرار آن در طول حیات بشر است، ارائه می‌دهد". در فصل نخست کتاب شرح کوتاهی از زندگی خواجه نصیر ذکر می‌شود و در فصل دوم، شناخت شناسی وی عرضه می‌گردد. فصل سوم به تشریح بنیادهای فلسفی ـ سیاسی خواجه نصیر (مشرب فکری، وجودشناسی، اصل علیت و معلولیت، مبادی سیاسی، بنیان سیاست الهی و اصول محوری سیاست) اختصاص دارد. در فصل چهارم انسان‌شناسی و در فصل پنجم سیاست در اندیشه‌های سیاسی خواجه نصیر توضیح داده می‌شود. در دو فصل انتهایی: فلسفه سیاسی و دولت در اندیشه خواجه نصیر بررسی می‌شود.

٧٨ـ قصه‌های شیخ اشراق.

یحیی‌بن‌حبش سهروردی؛ویراستار: جعفر مدرس‌صادقی. ـ تهران: نشر مرکز. ـ ۱۵۲ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۹۵۰۰ ریال. ـ چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Stories of shaikh-i ishraq

شابک: ۹۶۴-۳۰۵-۲۱۳-۳

(چاپ اول)

٧٩ـ کتاب دده‌قورقود ون فلسفی ادراکی.

عثمان افندی؛مترجم: امیر عقیقی‌بخشایشی. ـ قم: بخشایش. ـ ۱۶۰ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۸۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۰۹-۲۴-۲

"دده قورقود" کتابی است که از امیر عقیقی بخشایش از زبان آذری کریل به خط فارسی ترجمه شده است. این کتاب به شرح زندگی و ویژگی‌های شخصیتی دده قورقود (شخصیت افسانه‌ای و اسطوره‌ای ترکان) اختصاص دارد. در این کتاب ضمن بدست دادن تعریفی از قهرمان، مبارزه و جنگ، مفاهیمی چون: ماهیت زیبا شناختی قهرمان، شجاعت، محبت به پدر و مادر، روابط بین انسان‌ها و فضائل و رذایل انسانی مطرح می‌شود.

(چاپ اول)

٨٠ـ اللوامع الغیبیه فی اثبات اصاله الهویه.

محمدعلی مدرس‌مطلق. ـ اصفهان: کانون پژوهش. ـ ۲۵۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۱۷-۵۰-۹

در این کتاب شرح و تفسیری از نظریه اصالت وجود (ملاصدرا)، و نظریه اصالت ماهیت (شیخ الاشراق) فراهم آمده است. برای این منظور، مولف ضمن بررسی سیر تاریخی این دو نظریه ـ از پیش از ارسطو تا هایدگر ـ اذعان می‌دارد که تمامی فلاسفه، بدون آن که خود متوجه شوند، سعی در توضیح نظریه اصالت هویت داشته‌اند. وی ذیل هر نظریه شواهد متعددی ذکر کرده است.

(چاپ اول)

٨١ـ نهایه الحکمه.

محمدحسین طباطبایی. ـ قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره). ـ ۲۶۴ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (گالینگور). ـ ۱۲۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۸۸۳-۰۰-۸

٨٢ـ یوگاسوتره‌های پتنجلی (چهار فصل رهایی) (پاکسازی جسم - روان - روح با تمرینات یوگا تانترا).

سوامی ساتیاناندا ساراسواتی؛مترجم:

جلال موسوی‌نسب، مجدالدین موسوی‌نسب؛باهمکاری: ندا احمدی. ـ تهران: فراروان. ـ ۴۰۸ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۳۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Four chapters on freedom: commentary on yoga sutras of ...

شابک: ۹۶۴-۶۱۳۵-۴۸-X

چاپ اول

کتاب حاضر شامل آموزه‌ها و تمرینات متعددی از "یوگا سوتره پتنجلی" است که "سوامی ساتیا تانندا سارا سواتی" آن را تشریح نموده است. در نظر نگارنده: "یوگا تمرین معرفت است نه ورزش‌های همگانی. یوگا شامل مراحل خودشناسی است که از یاما شروع می‌شود و به فنا (سامان دهی) ختم می‌گردد. هدف یوگا در انتها جدایی انرژی از ماده است". در این کتاب ۹۹۶ سوتره (دستورالعمل جسمی و روحی) برای پاک‌سازی روان و روح برای علاقه‌مندان عرضه شده است.

۸۳ـ یوگا و تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان: تمرینات تانتریک برای پاکسازی جسم و روان.

سوامی نیرانجان‌آنانداسارا سواتی؛مترجم: جلال موسوی‌نسب؛باهمکاری: توران قهرمانی. ـ تهران: فراروان. ـ ۲۹۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۰۰۰۰ ریال. ـ چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Yoga education for children

شابک: ۹۶۴-۶۱۳۵-۵۸-۷

چاپ اول

84- Mulla sadra and transcendent philosophy.

تهران: بنیاد حکمت اسلامی صدرا. ـ ۵۸۸ ص. ـ جلد دوم. ـ وزیری (کالینگور). ـ ۴۱۰۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۴۷۷-۰۲-۱

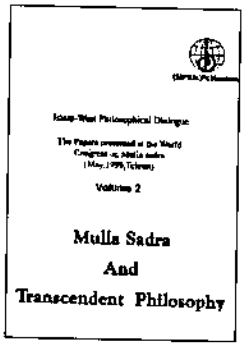

در این کتاب، مقالاتی که در همایش جهانی بزرگداشت ملاصدرا عرضه شده به زبان انگلیسی فراهم آمده است. گفتنی است این همایش در پاییز سال ۱۳۷۸ با شرکت اندیشمندان و فیلسوفان ایرانی و خارجی در تهران برگزار گردید. عناوین برخی از مقالات از این قرار است: "شخصیت و فعالیت‌های فلسفی ملاصدرا/ سعید رحیمیان"؛ "تحلیل انتقادی از نظریه وجود در اعتقادات ملاصدرا/ سید یحیی یادربی"؛ "نظریه وحدت وجود ملاصدرا/ عباس یزدانی"؛ "ملاصدرا و حدوث جهان/ علی ربانی" و "ملاصدرا و توحید/ توبا کرمانی".

فلسفه معاصر غرب

۱۹۰

چاپ اول

۸۵ـ تاریکخانه ایدئولوژی.

سارا کافمن؛مترجم: ستاره هومن. ـ تهران: کتاب زمان. ـ ۸۸ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۷۵۰۰ ریال. ـ چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۸۰-۱۸-۲

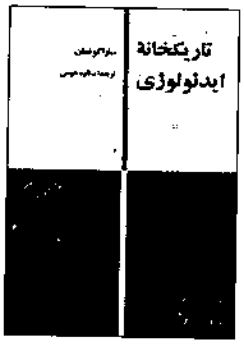

نگارنده در کتاب حاضر به اختصار مطالبی درباره ایدئولوژی از منظر فلسفی عرضه کرده است. وی ضمن به دست دادن تعریفی از تاریک‌خانه و ایدئولوژی در دیدگاه مارکس، فروید، نیچه و دکارت؛ دیدگاه‌های این چهار تن را مقایسه کرده مفهوم ایدئولوژی، همچنین ارتباط آن را با مفهوم تاریک‌خانه در نظرات آنها بررسی کرده است.

۸۶ـ کلیات فلسفه: فلسفه چیست؟ علم اخلاق - فلسفه سیاسی - فلسفه اولی - (مابعد الطبیعه) - فلسفه دین ...

ریچارد هنری پاپکین، آوروم استول؛مترجم: جلال‌الدین مجتبوی. ـ تهران: حکمت. ـ ۴۵۰ ص. ـ وزیری (شمیز). ـ ۲۵۰۰۰ ریال. ـ چاپ هفدهم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۱۶-۰۱-۸

فلسفه آلمان و آتریش

۱۹۳

۸۷ـ چنین گفت زرتشت: کتابی برای همه کس و هیچ کس.

فریدریش‌ویلهلم نیچه؛مترجم: داریوش آشوری. ـ تهران: آگاه. ـ ۳۸۴ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۹۰۰۰ ریال. ـ چاپ شانزدهم / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:
Also sprach zarathustra

شابک: ۹۶۴-۴۱۶-۰۴۲-۸

۸۸ـ نیچه.

جوزف‌پیتر استرن؛مترجم: عزت‌اله فولادوند. ـ تهران: طرح نو. ـ ۲۳۶ ص. ـ رقعی (شمیز). ـ ۱۷۰۰۰ ریال. ـ چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۵-۰۳-۳

نمایه عنوان

Mulla sadra and transcendent philosophy 84
آفاق مرزبانی (گفت و گوهایی با استاد علامه محمدتقی جعفری) ۷۶
آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد ۴۲
آیین دوست‌یابی ۵۲
احترام متقابل! ۷۵
اصول و فنون مذاکره ۵۳
اعتماد به نفس در ۱۰ روز ۵۴
افکار فلاسفه بزرگ ۲
اقیانوس: طریقه جدا نمودن روح از بدن و انجام سفرهای‌ذهنی ۶
المنطق ۷۳
اندیشه سیاسی خواجه نصیرالدین طوسی ۷۷
بررسی نقاط ضعف شما ۵۵
بعد دیگر وجود: چگونه با بعد وجودمان ارتباط برقرار کنیم و از آن کمک بگیریم ۵۶
بلوغ و نوجوانی: راهنمای معلم ویژه دوره راهنمایی تحصیلی ۳۳
بنیانهای فلسفی، تعلیمات و تمرینات روح‌شناسی و پدیدارشناسی تله‌پاتی ۷
تاریکخانه ایدئولوژی ۸۵
تعبیر خواب ابن سیرین، امام جعفر صادق (ع) - دانیال پیغمبر...: بانضمام محرم‌نامه، نوروزنامه، در بیان... ۲۳
تعبیر خواب از دانیال پیغمبر - ابن سیرین شامل: ویژگیهای خواب، انواع خواب با شیوه ساده ۲۴
تقویت و تمرکز فکر ۵۷
تکنولوژی فرمولهای ذهنی (رمز موفقیت) مهندسی ذهن با فرموله کردن رفتار و برخوردها در پی تحقق اهداف ... ۵۸
جادوی موفقیت: برنامه‌ای برای خود شکوفایی ۵۹
چرا می‌ترسم؟ دوست بدارم ۳۴
چنین گفت زرتشت: کتابی برای همه کس و هیچ کس ۸۷
چه کسی پنیر مرا برداشته است؟ ۴۴
در آغوش نور ... ۸
دنیای اسرارآمیز رنگها ۳۵
راه نبوغ ۳۶
رشد اخلاقی، ارزشی و دینی در نوجوانی و جوانی: از مجموعه روان‌شناسی رشد ۴۵
کاربردی نوجوانی و جوانی ۴۵
رنج خاطرات ... روانشناسی آگاهی ۶۰
روان‌شناسی رازهای کودکی ۴۶
روان‌شناسی: قدم اول ۲۹
روان‌شناسی مجموعه پرسشها و پاسخهای تشریحی درس در آزمونهای سراسری، آزاد دانشگاهها ... ۳۰
روانشناسی احساس و ادراک ۳۶
روانشناسی بازی: مفاهیم، نظریه‌ها، بازی‌درمانی، بازی‌های جنسی و ... ۴۷
روانشناسی ترس ۳۷
روان‌شناسی عزت نفس ۴۸
روان‌شناسی عمومی ۳۱
روانشناسی کودکان و نوجوانان استثنائی ۴۹
روح این ناشناخته ۰۴
زمینه روانشناسی هیلگارد ۳۲
ساخت، پدیدایی و تحول شخصیت ۵۰
سفر به دشت ستارگان ۹
سوپ جوجه برای روح: ۸۴ داستان کوتاه برای تلطیف و تقویت روحیه ۶۱
صمیمیت، نفوذ و تاثیرگذاری در ۱۰ دقیقه ۶۲
طالع‌بینی چینی ۱۰
طالع‌بینی چینی: حکمت قدیم برای نسل جدید راز ستاره‌ها ۱۱
طالع‌بینی عمومی ۱۲
طالع‌بینی فیثاغورثی: راهنمای یافتن هدف زندگی ۱۳
طالع‌بینی هندی ۱۴
طراحی نظم به شیوه فنگ‌شویی ۱۵
فال حافظ با معنی ۱۶-۱۷
فال دیوان غزلیات حافظ با معنی ۱۸-۱۹
فالنامه حافظ و انبیاء ۲۰
فالنامه خواجه حافظ شیرازی ۲۱
قانون توانگری ۶۳
قدرت فکر ۶۴
قصه‌های شیخ اشراق ۷۸
کتاب دده‌قورقود ون فلسفی ادراکی ۷۹
کشف مجهولات ۶۵
کفایه الرمل: خودآموز علم رمل ۲۲
کلیات فلسفه: فلسفه چیست؟ علم اخلاق - فلسفه سیاسی - فلسفه اولی - (مابعد الطبیعه) - فلسفه دین ... ۸۶
اللوامع الغیبیه فی اثبات اصاله الهویه ۸۰
مارتین هیدگر: پیش‌درآمدی به فلسفه او ۳
مبانی و پژوهشی در علوم رفتاری ۳۳
متن کامل تعبیر خواب محمد ابن سیرین و دانیال پیغمبر(ص) ۲۵
متن کامل تعبیر خواب محمد بن سیرین و دانیال پیغمبر(ص) ۲۶
مجموعه پرسشها و پاسخها درباره خواب، رویا، تعبیر ۳۷
مجموعه طبقه‌بندی شده آموزش فلسفه پیش‌دانشگاهی ۱
مطالعه موفق با تمرکز ۶۶
من کیستم؟ چرا می‌ترسم بگویم (روانشناسی خویشتن) ۶۷
منطق (۱) ۷۳
ندای درون = The voice within ۶۸
نظم گفتار: درس افتتاحی در کلژ دو فرانس دوم دسامبر ۱۹۷۰ ۳۸
نگاهی نو به روان‌شناسی آموختن، یاد، روان‌شناسی تغییر رفتار ۴۰-۴۱
نگرش مثبت، یاد، مثبت‌نگری ۳۸
نوجوانان و جوانان و خانواده آنان ۵۱
نهایه الحکمه ۸۱
نیچه ۸۸
و تو ای انسان ۶۹
هر چه واقعا نیاز داشتم بدانم در کودکستان آموختم ۵
۱۰۰۰ نکته در ؟؟؟ طبقه‌بندی شده منطق (علوم انسانی) ۷۴
هفت عادت مردمان موثر ۷۰
همه چیز یا خدا ممکن است: قانونمندی طبیعت ۷۱
یوگاسوتره‌های پتنجلی (چهار فصل رهایی) (پاکسازی جسم - روان - روح با تمرینات یوگا تانترا) ۸۲
یوگا و تعلیم و تربیت کودکان و نوجوانان: تمرینات تانتریک برای پاکسازی جسم و روان ۸۳

نمایه پدیدآور

آشوری، داریوش ۸۷

آقازاده، محرم ۳۳
ابن‌سیرین، محمدبن‌سیرین ۲۶
اتکینسون، ریتا ۳۲
احمدی، ندا ۸۲
احمدی‌میرک، رحیم ۳۷
ارجمند محسن ۳۲
استدول، آوروم ۸۶
استرن، جوزف‌پیتر ۸۸
استون، رابرت ۵۶
اسماعیلی، شکوفه ۶۹
افراسیابیان، مریم ۵
افندی، عثمان ۷۹
اکبری، رضا ۱
اکبری‌بیرقی، محمدرضا ۵۲
ایدی، بتی‌جین ۸
ایروانی، محمود ۳۶
بابایی، پرویز ۲۲
باهنر، ناصر ۳۲
براندن، ناتانیل ۴۸
برکوویتس، برنارد ۶۰
بنسون، نایجل ۲۹
بوزان، تونی ۳۹
بهمن‌آزاد، مرتضی ۳۸-۷۵
پاپکین، ریچاردهنری ۸۶
پاندر، کاترین ۶۳
پاول، جان‌جوزف ۳۴-۶۷
پرهام، باقر ۲۸
پزشکی، مجید ۵۶
پورعلی‌خان، هانیه ۳۵
تفلیسی، حبیش‌بن‌ابراهیم ۲۳-۲۵-۲۶
جانسون، اسپنسر ۳۴
حافظ، شمس‌الدین‌محمد ۱۶-۱۷
حجازی، ناهید ۳۲
حسن‌زاده، ابوالفضل ۲۰
خورایی، مجتبی ۵۴-۶۲-۶۶-۷۱
حیدری، مسعود ۵۳
خانزاده، مهرنوش ۴۶
خداپناهی، محمدکریم ۳۶
خدایی‌خیاوی، سیامک ۳۷
خلیلی، فاطمه ۱۶
خوشدل، گیتی ۱۵-۶۳-۷۰
دایر، وین ۵۵
دیباج، موسی ۳
ذهنی‌تهرانی، محمدجواد ۲۲
راستکارمحمودزاده، علی‌اکبر ۶۱
رامان، بنگالورونکات ۱۴
رحمانیان، نورالدین ۲۹
رحیم‌بخش، علی ۶
رحیم‌زاده، مصطفی ۵۵
رزم‌آزما، هوشیار ۵۷-۶۳
رفیعی، حسن ۳۲
ریاضی، محمد ۳۴
زنگنه، محمد ۷۲
ساتیاناتاندا ساراسواتی، سوامی ۸۲
ساهاکیان، می‌بل‌لوئیس ۲
ساهاکیان، ویلیام ۲
سعیدی، گل‌بابا ۲
سمیعی، مرسده ۳۲
سهروردی، یحیی‌بن‌حبش ۷۸
سیلوا، خوزه ۵۶
شادنظر، ندا ۱۱
شارون، ژان ۴
شاهرویزی، شاهرخ ۴۶
شاهمیری، رضا ۶۵
شرفی، محمدرضا ۴۳
شعاری‌نژاد، علی‌اکبر ۴۰-۴۱
شوارتس، دیویدجوزف ۵۹
شیروانی، علی ۷۲
صوفی، لادن ۶۸
طباطبایی، محمدحسین ۸۱
عقیقی‌بخشایشی، امیر ۷۹
غرویان، محسن ۷۲
غفوری، عفت ۳۳
فتحی، رسول ۵۸
فرجادی، پریچهر ۱۳
فرشاد، محسن ۴
فضلی‌خانی، منوچهر ۳۳
فنونیس، بری ۱۰
فوکو، میشل ۲۸
فولادوند، عزت‌الله ۸۸
فولگام، رابرت ۵
فیاضی، غلامرضا ۷۲
فیشر، راجر ۵۳
قراچه‌داغی، مهدی ۳۹-۳۸-۵۹
قنادی، فضل‌الله ۶۸
قنبری، احمدرضا ۶۹
قهرمان، دل‌آرا ۹
قهرمانی، توران ۸۳
قهرمانی‌پور، اسماعیل ۱۰
کارنگی، دیل ۵۲
کافمن، سارا ۸۵
کاکلمانس، جوزف ۳
کاوی، استفان ۷۰
کرلینجر، فردریک ۳۳
کنفیلد، جک ۶۱
کوئیلو، پائولو ۹
کیارش، محمد ۳۷
کینگستون، کارن ۱۵
گنجی، حمزه ۳۱
گنجی‌زاده، فروزان ۱۲
گوهری‌بروجردی، کتایون ۶۱
لاهیجی، کاظم ۱۷-۱۸-۱۹
لطف‌آبادی، حسین ۳۵-۵۱
لقمانی، احمد ۲۷
لورینگ، باس ۴۶
لی، جونگ ۱۱
مای‌لی، ریچارد ۵۰
مجتبوی، جلال‌الدین ۸۶
محبی‌زنگنه، فهیمه ۳۹
محمدزاده، علی‌اکبر ۷
مدرس‌صادقی، جعفر ۷۸
مدرس‌مطلق، محمدعلی ۸۰
مظفر، محمدرضا ۷۲
منتظری‌مقدم، محمود ۷۳
منصور، محمود ۵۰
منصوری، فواد ۳۰
منطقی، علی ۱۴
مورفی، جوزف ۵۷-۶۴
موسوی‌نسب، جلال ۸۲-۸۳
موسوی‌نسب، مجدالدین ۸۲
مهدوی‌دامغانی، فریده ۸
میلانی‌فر، بهروز ۳۹
میلمن، دانیل ۱۳
نایبی، فرشته ۳۴-۶۰-۶۷
نصری، عبدالله ۷۶
نوروزیان، شیوا ۲۱
نوروی، شیرین ۵
نوری، فریبا ۵۴-۶۲-۶۶-۷۱
نیجه، فریدریش‌ویلهلم ۸۷
نیرانجان‌آناندا‌ساراسواتی، سوامی ۸۳
نیومن، میلدر ۶۰
وسچکه، کارل ۱۲
وفایی، محمدرضا ۲۴
ون‌مانن، ماکس ۴۶
هنسن، مارک‌ویکتور ۶۱
هومن، ستاره ۸۵
هیس، لیزا ۶۸
یاوری، ندا ۲۳
یوری، ویلیام ۵۳
یوسفی‌راد مرتضی ۷۷

نمایه ناشر

آبتین: تهران ۳۴
آذرویات: اصفهان ۶۸
آثار: تهران ۵۹
آگاه: تهران ۲۸-۸۷
آیندگان: تهران ۳۰
آیندگان هزار نکته: تهران ۷۴
احرار: تبریز ۳۷
ارجمند: تهران ۳۲
اردیبهشت: تهران ۱۲-۵۲
اروند: تهران ۱۸-۱۹
اسپادان: اصفهان ۶۹
اسماعیلیان: قم ۷۲
انتشارات مدرسه: تهران ۲۸-۷۵
بحر دانش: تهران ۲
بخشایش: قم ۷۹
بدیهه: تهران ۲۱
بنیاد حکمت اسلامی صدرا: تهران ۸۴
بوستان کتاب قم: قم ۷۷
پیکان: تهران ۱۵-۳۹-۶۳-۷۰
تلاش: تهران ۱۰-۱۴
تندیس: تبریز ۱۳
تیر: تهران ۸
جمال الحق: تهران ۶
چاپخش: تهران ۴۰-۴۱
حکمت: تهران ۳-۸۶
حوزه علمیه قم: قم ۷۳
دانشگاه تهران: تهران ۵۰
درمانگر: تهران ۷
درنا: تهران ۲۵
دکلمه‌گران: تهران ۵۴-۶۲-۶۶-۷۱
رسول فتحی: تهران ۵۸
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی: تهران ۳۸-۷۵
سازمان تبلیغات اسلامی: تهران ۴۲
سازمان مدیریت صنعتی: تهران ۵۳
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دان: تهران ۵۰
سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت): تهران ۳۶
سازمان ملی جوانان: تهران ۵۱
ساوالان: تهران ۳۱
سپنج: تهران ۵۷-۶۳
سروش: تهران ۷۶
سماء: تهران ۱۷
شرکت چاپ و نشر بین‌الملل: تهران ۴۲
شرکت سهامی انتشار: تهران ۴
شهرآب: تهران ۳۲
شیرازه: تهران ۲۹
طرح نو: تهران ۸۸
عطر سعادت: قم ۳۷
فراروان: تهران ۸۲-۸۳
فرزان روز: تهران ۹
فروغ آزادی: تبریز ۶۱
فلسفی: تهران ۲۰
قومس: تهران ۳۹
کانون پژوهش: اصفهان ۸۰
کانون فرهنگی آموزش: تهران ۱
کتاب زمان: تهران ۸۵
گفتمان خلاق: تهران ۳۶
گل مریم: تهران ۱۱
مرکز مدیریت: قم ۷۳
مشک افشان: تهران ۳۳-۳۷-۵۵
منادی تربیت: تهران ۴۳
موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره): قم ۸۱
موسسه چاپ و انتشارات: تهران ۵۰
میلاد: تهران ۱۶
نخستین: تهران ۴۸
نخل دانش: تهران ۶۵
نزهت: تهران ۳۴-۶۰-۶۷
نسل سوم: تهران ۴۵
نسل نواندیش: تهران ۵۶
نشر مرکز: تهران ۷۸
نمونه: تهران ۳۳
نهال خجسته: تهران ۲۶
نیریز: تهران ۵
وجدانی: قم ۲۲
وفایی: قم ۳۳
هزاران: تهران ۳۵